వేమూరీ దుర్గానాగేశ్వర రావుగారు స్మృతి గ్రన్థావలీ
శాస్త్ర శృఙ్ఖలా

స్వచ్ఛన్దతన్త్రమ్

కైలాసశిఖరాసీనం భైరవం విగతామయమ్ ।
చణ్డనన్దిమహాకాలగణేశవృషభృఙ్గిభిః ॥ ౧.౧ ॥
కుమారేన్ద్రయమాదిత్యబ్రహ్మవిష్ణుపురఃసరైః ।
స్తూయమానం మహేశానం గణమాతృనిషేవితమ్ ॥ ౧.౨ ॥
సృష్టిసంహారకర్తారం విలయస్థితకారకమ్ ।
అనుగ్రహకరం దేవం ప్రణతార్తివినాశనమ్ ॥ ౧.౩ ॥
ముదితం భైరవం దృష్ట్వా దేవీ వచనమబ్రవీత్ ।

శ్రీదేవ్యువాచ
యత్త్వయా కథితం మహ్యం స్వచ్ఛన్దం పరమేశ్వర ॥ ౧.౪ ॥
శతకోటిప్రవిస్తీర్ణం భేదానన్త్యవిసర్పితమ్ ।
చతుష్పీఠం మహాతన్త్ర చతుష్టయఫలోదయమ్ ॥ ౧.౫ ॥
న శక్నువన్తి మనుజా అల్పవీర్యపరాక్రమాః ।
అల్పాయుషోఽల్పవిత్తాశ్చ అల్పసత్త్వాశ్చ శంకర ॥ ౧.౬ ॥
తదర్థం సంగ్రహం తస్య స్వల్పశాస్త్రార్థవిస్తరమ్ ।
భుక్తిముక్తిప్రదాతారం కథయస్వ ప్రసాదతః ॥ ౧.౭ ॥
కీదృశం వై గురుం విద్యాత్సాధకం చ మహేశ్వర ।
భయాభయప్రదాతారం శిష్యం భూమిం చ కీదృశీమ్ ॥ ౧.౮ ॥

మన్త్రాంశ్చైవ సమాసేన కాలం చైవ సమాసతః ।

యజనం హవనం చైవ అధివాసం రజాంసి చ ॥ ౧.౯ ॥

పఞ్చగవ్యం చరుం చైవ దన్తకాష్ఠం చ మణ్డలమ్ ।

దీక్షా చాధ్వాభిషేకౌ చ సమయాన్సాధనాని చ ॥ ౧.౧౦ ॥

కలిమాసాద్య సిధ్యన్తి తథా బ్రూహి మహేశ్వర ।

శ్రీభైరవ ఉవాచ

సాధు సాధు మహాభాగే యత్త్వయా పరిచోదితమ్ ॥ ౧.౧౧ ॥

అనుగ్రహాయ మర్త్యానాం సామ్ప్రతం కథయామి తే ।

ఆదౌ తావత్పరీక్షేత ఆచార్యం శుభలక్షణమ్ ॥ ౧.౧౨ ॥

ఆర్యదేశసముత్పన్నం సర్వావయవభూషితమ్ ।

శివశాస్త్రవిధానజ్ఞం జ్ఞానజ్ఞేయవిశారదమ్ ॥ ౧.౧౩ ॥

దేవకర్మరతం శాన్తం సత్యవాదిదృఢవ్రతమ్ ।

సత్త్వవద్వీర్యసమ్పన్నం దయాదాక్షిణ్యసంయుతమ్ ॥ ౧.౧౪ ॥

త్యాగినం దమ్భనిర్ముక్తం శివశాస్త్రేషు భావితమ్ ।

ఈదృశం తు గురుం ప్రాప్య సిద్ధిముక్తీ న దూరతః ॥ ౧.౧౫ ॥

క్రోధనశ్చపలః క్షుద్రో దయాదాక్షిణ్యవర్జితః ।

కేకరో దన్తురః కాణః పాపిష్ఠః శాస్త్రవర్జితః ॥ ౧.౧౬ ॥

అతిదీర్ఘస్తథా హ్రస్వః కృశః స్థూలః క్షయాన్వితః ।

తార్కికో దమ్భసంయుక్తః సత్యశౌచవివర్జితః ॥ ౧.౧౭ ॥

అన్యశాస్త్రరతో యస్తు నాసౌ ముక్తిఫలప్రదః ।

శిష్యో దయాన్వితో ధీరో దమ్భమాయావివర్జితః ॥ ౧.౧౮ ॥

దేవాగ్నిగురుభక్తశ్చ శాస్త్రభక్తో దృఢవ్రతః ।

గురుశుశ్రూషణపరః సుశాన్తేన్ద్రియసంయుతః ॥ ౧.౧౯ ॥

ఈదృశో వై భవేచ్ఛిష్.యః సోఽత్రానుగ్రహభాజనమ్ ।
మాయాన్వితః శఠః క్రూరో నిఃసత్యః కలహప్రియః ॥ ౧.౨౦ ॥
కామీ చ లోభసమ్పన్నః శివభక్తివివర్జితః ।
దూషకో గురుశాస్త్రాణాం దీక్షితోఽపి న ముక్తిభాక్ ॥ ౧.౨౧ ॥
సన్తాపం క్రోధనే విన్ద్యాచ్చపలే చపలాః శ్రియః ।
మన్త్రసిద్ధిం హరేత్క్షుద్ర ఆచార్యస్తు వరాననే ॥ ౧.౨౨ ॥
దయాహీనేన దౌర్భాగ్యమదక్షే దస్యుపీడనమ్ ।
కేకరేణ భవేద్వ్యాధిర్ధన్తురః కలికారకః ॥ ౧.౨౩ ॥
కాణో విద్వేషజననః ఖల్వాటశ్చార్థనాశనః ।
శాస్త్రహీనే న సిద్ధిః స్యాద్దీక్షాదౌ వీరవన్దితే ॥ ౧.౨౪ ॥
దీర్ఘే రాజభయం జ్ఞేయం హ్రస్వః పుత్రవినాశనః ।
కృశః క్షయకరో జ్ఞేయః స్థూల ఉత్పాతకారకః ॥ ౧.౨౫ ॥
క్షయాన్వితేన మృత్యుః స్యాత్తార్కికే వధబన్ధనమ్ ।
దామ్భికః పాపజనకో వేదితవ్యో వరాననే ॥ ౧.౨౬ ॥
మన్త్రాస్తస్య న సిద్ధ్యన్తి యః సత్యాదివివర్జితః ।
సర్వే తే న శుభా దేవి ఇహ లోకే పరత్ర చ ॥ ౧.౨౭ ॥
సితరక్తపీతకృష్ణాం భూమిం ప్లవవిశోధితామ్ ।
విశల్యాం లక్షణైర్యుక్తాం సర్వకామార్థసాధికామ్ ॥ ౧.౨౮ ॥
సుగన్ధిగన్ధసంయుక్తాం పుష్పప్రకరలాలితామ్ ।
సుధూపామోదబహలాం వితానోపరిశోభితమ్ ॥ ౧.౨౯ ॥
ఆచార్యస్తు శుచిర్భూత్వా చన్దనాగురుచర్చితః ।
సుధూపితః ప్రసన్నాత్మా ఖటికాకరసంయుతః ॥ ౧.౩౦ ॥
ప్రాఙ్ముఖోదఙ్ముఖో వాపి ఏకచిత్తః సమాహితః ।
మాతృకాం ప్రస్తరేత్తత్ర ఆదిక్షాన్తామనుక్రమాత్ ॥ ౧.౩౧ ॥

ఆదిః షోడశభేదేన సాక్షాద్వై భైరవః స్మృతః ।
కవర్గశ్చటవర్గౌ చ తపయాః శస్తథైవ చ ॥ ౧.౩౨ ॥
సంహారేణ సమోపేతౌ యోనిర్వై భైరవీ స్మృతా ।
మాతృకాభైరవం దేవమవర్గేణ ప్రపూజయేత్ ॥ ౧.౩౩ ॥
భైరవీ కాదినా పూజ్యా మాతృవర్గైః ప్రపూజయేత్ ।
అవర్గే తు మహాలక్ష్మీః కవర్గే కమలోద్భవా ॥ ౧.౩౪ ॥
చవర్గే తు మహేశానీ టవర్గే తు కుమారికా ।
నారాయణీ తవర్గే తు వారాహీ తు పవర్గికా ॥ ౧.౩౫ ॥
ఐన్ద్రీ చైవ యవర్గస్థా చాముణ్డా తు శవర్గికా ।
ఏతాః సప్త మహామాతృః సప్తలోకవ్యవస్థితాః ॥ ౧.౩౬ ॥
సర్వాన్ కామానవాప్నోతి దేవ్యేవం భైరవోఽబ్రవీత్ ।
అన్తేఽస్య ఉద్ధరేన్మన్త్రాన్ యథాక్రమనియోగతః ॥ ౧.౩౭ ॥
త్రయోదశం బిన్దుయుతమనన్తాసనముత్తమమ్ ।
అనేన యోజయేత్సర్వం సోమసూర్యాగ్నిమధ్యగమ్ ॥ ౧.౩౮ ॥
బ్రహ్మవిష్ణుమహేశానం శవాన్తం పరికల్పయేత్ ।
మూర్తిం హంసాక్షరేణైవ బిన్దుభిన్నేన కల్పయేత్ ॥ ౧.౩౯ ॥
అర్ధచన్ద్రకృతాటోపాం స్వస్వనాం తుహినప్రభామ్ ।
తదూర్ధ్వే సకలం దేవం స్వచ్ఛన్దం పరికల్పయేత్ ॥ ౧.౪౦ ॥
ఓంకారముచ్చరేత్పూర్వమఘోరేభ్యో అనన్తరమ్ ।
థ ఘోరేభ్యో సమాలిఖ్య తతోఽన్యత్తు సమాలిఖేత్ ॥ ౧.౪౧ ॥
ఘోరఘోరతరేభ్యశ్చ సర్వతః శర్వ ఉచ్చరేత్ ।
సర్వేభ్యః పదమన్యచ్చ నమస్తే రుద్ర ఏవ చ ॥ ౧.౪౨ ॥
రూపేభ్యశ్చ సమాలిఖ్య నమస్కారావసానకమ్ ।
మన్త్రరాజః సమాఖ్యాతః అఘోరః సురపూజితః ॥ ౧.౪౩ ॥

సకృదుచ్చారితో దేవి నాశయేత్సర్వకిల్బిషమ్ ।
జన్మకోటీసహస్రైస్తు భ్రమద్భిః సముపార్జితమ్ ॥ ౧.౪౪ ॥
స్మరణాన్నాశయేద్దేవి తమః సూర్యోదయే యథా ।
యకారాదివకారాన్తాః సంహారేణ సమాయుతాః ॥ ౧.౪౫ ॥
బిన్దుమస్తకసమ్భిన్నా భైరవస్య ముఖాని చ ।
బ్రహ్మభఙ్గ్యా నియోజ్యాని మూర్ధాదిచరణావధి ॥ ౧.౪౬ ॥
పునశ్చోర్ధ్వం ముఖం కల్ప్యం ప్రాగ్దక్షిణమథోత్తరమ్ ।
అపరం కల్పయిత్వా తు కలాభేదేన విన్యసేత్ ॥ ౧.౪౭ ॥
పూర్వం చ దక్షిణం చైవ ఉత్తరం పశ్చిమం తథా ।
ఊర్ధ్వమూర్ధ్నా తు సంయుక్తం క్షకారం త్ర్యశరూపిణమ్ ॥ ౧.౪౮ ॥
ఏవం వక్త్రం చతుర్ధా తు వక్త్రేష్వేవ నియోజయేత్ ।
పఞ్చమం యద్భవేద్వక్త్రం క్షకారేణైవ నిర్దిశేత్ ॥ ౧.౪౯ ॥
హృది గ్రీవాంసపృష్ఠే తు నాభౌ చ జఠరే తథా ।
పృష్ఠే చోరసి విన్యసేదఘోరేణ యథాక్రమమ్ ॥ ౧.౫౦ ॥
గుహ్యే తథా గుదే చైవ తథోర్వోర్జానునోరపి ।
జఙ్ఘయోశ్చ స్ఫిజోః కట్యాం పార్శ్వయోరుభయోరపి ॥ ౧.౫౧ ॥
విన్యసేచ్చైవ వామేన శరీరే తు యథాక్రమమ్ ।
పాదౌ హస్తౌ తథా నాసాం శిరశ్చైవ భుజావధ ॥ ౧.౫౨ ॥
సద్యేన కల్పయేద్దేవి సర్వమేతద్యథాక్రమమ్ ।
తాసాం నామాని వక్ష్యామి యథావదనుపూర్వశః ॥ ౧.౫౩ ॥
తారా సుతారా తరణీ తారయన్తీ సుతారణీ ।
ఈశానస్య కలా పఞ్చ నిరఞ్జనపదానుగా ॥ ౧.౫౪ ॥
నివృత్తిశ్చ ప్రతిష్ఠా చ విద్యా శాన్తిస్తథైవ చ ।
పురుషస్య కలా హ్యేతాశ్చతస్రః పరికీర్తితాః ॥ ౧.౫౫ ॥

తమా మోహా క్షుధా నిద్రా మృత్యుర్మాయా భయా జరా ।
అఘోరస్య కలా హ్యేతా అష్టౌ వై వరవర్ణిని ॥ ౧.౫౬ ॥
రజా రక్షా రతిః పాల్యా కామ్యా తృష్ణా మతిః క్రియా ।
బుద్ధిర్మాయా చ రాత్రిశ్చ భ్రామిణీ మోహనీ తథా ॥ ౧.౫౭ ॥
మనోన్మనీ కలా హ్యేతా వామదేవే త్రయోదశ ।
సిద్ధిరృద్ధిర్ద్యుతిర్లక్ష్మీర్మేధా కాన్తిః సుధా స్థితిః ॥ ౧.౫౮ ॥
సద్యోజాతకలాస్త్వేవమష్టౌ సమ్పరికీర్తితాః ।
పునశ్చ సాధకో దేవి సర్వాఙ్గేషు యథాక్రమమ్ ॥ ౧.౫౯ ॥
నవతత్త్వం త్రితత్త్వం చ ధ్రువేణ పరికల్పయేత్ ।
విద్యాఙ్గాని పునర్న్యస్య తేషాం మన్త్రాన్ శృణు ప్రియే ॥ ౧.౬౦ ॥
అఘోరేభ్యో సమాలిఖ్య థ ఘోరేభ్యో ద్వితీయకమ్ ।
ఘోరఘోరతరేభ్యశ్చ తృతీయం పరికల్పయేత్ ॥ ౧.౬౧ ॥
సర్వతః శర్వ సర్వేభ్యో చతుర్థం పరికల్పయేత్ ।
నమస్తే రుద్రరూపేభ్యః పఞ్చమం చ విధానతః ॥ ౧.౬౨ ॥
ఓంకారముచ్చరేత్పూర్వం జుం సశ్చ తదనన్తరమ్ ।
నేత్రత్రయం ప్రకల్పేత విద్యాదేహస్య భామిని ॥ ౧.౬౩ ॥
విద్యాఙ్గాని విజానీయాత్నామాని చ నిబోధ మే ।
సర్వాత్మా తు బ్రహ్మశిరో జ్వాలినీ పిఙ్గలం తథా ॥ ౧.౬౪ ॥
దుర్భేద్యం పాశుపత్యం చ జ్యోతీరూపం తథైవ చ ।
క్రియా జ్ఞానం తథైవేచ్ఛా తాసాం మన్త్రాన్నిబోధ మే ॥ ౧.౬౫ ॥
చతుర్థస్వరసంయుక్తం హాన్తం బిన్దువిభూషితమ్ ।
క్రియాశక్తిః సమాఖ్యాతా సర్వసృష్టిప్రకాశికా ॥ ౧.౬౬ ॥
శకారస్య తృతీయం తు షష్ఠయుక్తం సబిన్దుకమ్ ।
జ్ఞానశక్తిః స్మృతా హ్యేషా ప్రబోధజననీ శుభా ॥ ౧.౬౭ ॥

క్షాదిం ద్విస్వరసమ్భిన్నం త్రిపఞ్చేన తు మూర్చితమ్ ।
ఇచ్ఛాశక్తిః సమాఖ్యాతా భైరవస్యామితాత్మికా ॥ ౧.౬౮ ॥
హంసాఖ్యో బిన్దుసంయుక్తః షష్ఠస్వరవిభేదితః ।
బాలేన్దునాదశక్త్యన్తః స్వచ్ఛన్దో నిష్కలః స్మృతః ॥ ౧.౬౯ ॥
అస్యోచ్చరణమాత్రేణ యే యుక్తాః సర్వపాతకైః ।
శుద్ధస్ఫటికసంకాశాః పదం గచ్ఛన్త్యనామయమ్ ॥ ౧.౭౦ ॥
సాన్తం దీర్ఘస్వరైః షడ్భిర్భిన్నజాతివిభేదితమ్ ।
హృచ్ఛిరశ్చ శిఖా వర్మ లోచనాస్త్రం ప్రకల్పయేత్ ॥ ౧.౭౧ ॥
ఓంకారో దీపనస్తేషామన్తే జాతిం ప్రకల్పయేత్ ।
నమః స్వాహా తథా వౌషడ్హుం వషట్ఫట్క్రమేణ తు ॥ ౧.౭౨ ॥
ఏష భైరవరాజస్తు సర్వకామార్థసాధకః ।
హర ఈమ అకారశ్చ జాదిరోస్వరసంయుతః ॥ ౧.౭౩ ॥
యాన్త ఏకారసంయుక్తః షాదిర్లాన్తవిభేదితః ।
లాదిస్త్రిస్వరసమ్భిన్నో హంసో బిన్దుసమాయుక్తః ॥ ౧.౭౪ ॥
షష్ఠస్వరసమోపేతః ఫట్కారాన్తవికల్పితః ।
అఘోరేశ్వరీతి విఖ్యాతా స్వచ్ఛన్దోత్సఙ్గగామినీ ॥ ౧.౭౫ ॥
భైరవాఙ్గసమోపేతా వక్త్రపఞ్చకసంయుతా ।
హాన్తో యాదిర్యకారాన్తో రాదిః షష్ఠకలాన్వితః ॥ ౧.౭౬ ॥
బిన్దునాదసమాయోగాత్కపాలేశః ప్రకీర్తితః ।
సాన్తో బిన్దురధో హ్యగ్నిః షష్ఠయుక్తస్తు కీర్తితః ॥ ౧.౭౭ ॥
శిఖివాహనసంజ్ఞస్తు జ్ఞాతవ్యోఽసౌ వరాననే ।
సంహారః షష్ఠసంయుక్తః షడన్తేన సమన్వితః ॥ ౧.౭౮ ॥
క్రోధరాజః సమాఖ్యాతః ।
తథాన్యం కథయామి తే ।

ఞాదిః షష్ఠస్వరోపేతస్త్రిపదేన సమాయుతః ॥ ౧.౭౯ ॥
బిన్దుమస్తకసమ్భిన్నో వికరాలో వరాననే ।
సాన్తః శాద్యేన సంయుక్తః షష్ఠస్వరయుతోఽప్యధః ॥ ౧.౮౦ ॥
చతుర్దశస్వరాక్రాన్తో బిన్దునాదాన్తభూషితః ।
మన్మథః కథితో హ్యేష సురసిద్ధనమస్కృతః ॥ ౧.౮౧ ॥
యేనేదం తు నిజం సర్వం జగత్స్థావరజఙ్గమమ్ ।
హరరాదిసమాయుక్తః ఊకారాధః సబిన్దుకః ॥ ౧.౮౨ ॥
మేఘనాదేశ్వరో హ్యేష భైరవః సమ్ప్రకీర్తితః ।
క్షసాన్తర్బిన్దుసంయుక్తః పఞ్చమేన విభేదితః ॥ ౧.౮౩ ॥
సోమేశ్వరః సమాఖ్యాతో జన్మమృత్యువినాశనః ।
క్లాదిర్యాన్తసమోపేతో హాన్తేనాధోనియోజితః ॥ ౧.౮౪ ॥
భాన్తో వాదిర్లకారాన్తో రాద్యోఽధో రుద్రయోజితః ।
బిన్ద్వర్ధేన్దుసమాయుక్తో నాదశక్తిసమన్వితః ॥ ౧.౮౫ ॥
విద్యారాజః సమాఖ్యాతో మహాపాతకనాశనః ।
భైరవాష్టకమేతద్ధి పరివారః ప్రకీర్తితః ॥ ౧.౮౬ ॥
లోకపాలాంస్తథోద్ధృత్య స్వనామప్రణవాదికాన్ ।
నమస్కారావమానాంశ్చ సాస్త్రాన్సమ్పరికల్పయేత్ ॥ ౧.౮౭ ॥

ఇతి స్వచ్ఛన్దతన్త్రే మన్త్రోద్ధారప్రకాశనం నామ ప్రథమః పటలః

ద్వితీయః పటలః

అథార్చనం ప్రవక్ష్యామి యథావదనుపూర్వశః ।
శౌచం కృత్వా తతః స్నానం కర్తవ్యం తు మృదమ్బుసా ॥ ౨.౧ ॥

శుచిస్థానాన్మృదం పూర్వం గృహీత్వా౽స్త్రేణ శోధితామ్ ।
ప్రక్షాల్య జలతీరం తు స్థాపయేత్తాం వరాననే ॥ ౨.౨ ॥
భాగద్వయం తతో౽స్త్రేణ కర్తవ్యం తు కృశోదరి ।
భాగార్ధేన కటిం చోరూ జఙ్ఘే పాదౌ తథైవ చ ॥ ౨.౩ ॥
క్షాలయేత యథాన్యాయం త్రిరన్తరితయోగతః ।
అవశిష్టం తు భాగార్ధం గృహీత్వా౽స్త్రాభిమన్త్రితమ్ ॥ ౨.౪ ॥
సప్తవారాన్వరారోహే అర్కదీప్తం తు కారయేత్ ।
శిరఃప్రభృతి పాదాన్తమాగుష్య స్నానమాచరేత్ ॥ ౨.౫ ॥
ఉత్తీర్యోదకమధ్యాత్తు ఉపస్పృశ్య యథాక్రమమ్ ।
సంధ్యాయా వన్దనం కుర్యాచ్చాస్త్రదృష్టేన కర్మణా ॥ ౨.౬ ॥
మలస్నానం భవేదేవం విధిస్నానం ప్రచక్ష్మహే ।
భాగార్ధం యత్స్థితం పూర్వం తతో భాగత్రయం కురు ॥ ౨.౭ ॥
వామహస్తస్య పూర్వే చ దక్షిణే చోత్తరే క్రమాత్ ।
పూర్వభాగం తతో౽స్త్రేణ సప్తవారాంస్తు మన్త్రయేత్ ॥ ౨.౮ ॥
దక్షిణస్థం తథా వక్త్రైరభిమన్త్ర్య వరాననే ।
ఉత్తరం చాభిమన్త్ర్యైవం దేవేనాఙ్గయుతేన చ ॥ ౨.౯ ॥
పూర్వభాగం గృహీత్వా తు దశదిక్షు వినిక్షిపేత్ ।
ఉత్తరేణ తు భాగేన జలం చైవాభిమన్త్రయేత్ ॥ ౨.౧౦ ॥
బాహుమాత్రప్రమాణేన భైరవేశమనుస్మరన్ ।
ఆత్మానం గుణ్ఠయిత్వా తు దక్షభాగేన సువ్రతే ॥ ౨.౧౧ ॥
స్నాయాద్రాజోపచారేణ సుగన్ధామలకాదిభిః ।
ప్రాణాయామాభిషేకౌ తు కర్తవ్యౌ భైరవేణ చ ॥ ౨.౧౨ ॥
ఉత్తీర్యోదకమధ్యాత్తు తద్వాసః పరివర్తయేత్ ।
ఉపస్పృశ్య కృతన్యాసో మూలమన్త్రమనుస్మరన్ ॥ ౨.౧౩ ॥

తీర్థం సంగృహ్య దేవేశి ఆత్మనోఽగ్రే నిధాపయేత్ ।
తత్రస్థో వన్దయేత్సంధ్యాం మార్జనాదిరనుక్రమాత్ ॥ ౨.౧౪ ॥
అఘమర్షః ప్రకర్తవ్య ఉపస్థానం దివాకరే ।
జపం కృత్వా నివేద్యైవం ప్రణమ్య చ వరాననే ॥ ౨.౧౫ ॥
మన్త్రాణాం తర్పణం కృత్వా దేవానామృషిభిః సహ ।
సర్వేషాం భూతసంఘానాం తతస్తీర్థం తు సంహరేత్ ॥ ౨.౧౬ ॥
మూలమన్త్రమనుస్మృత్య భస్మస్నానమతః పరమ్ ।
మలస్నానం ప్రకర్తవ్యం భావితేనాన్తరాత్మనా ॥ ౨.౧౭ ॥
పరివృత్త్య తతో వాసః సంధ్యాం ప్రాగివ వన్దయేత్ ।
విధిస్నానం తతః కుర్యాద్భైరవేశమనుస్మరన్ ॥ ౨.౧౮ ॥
శిరో వక్త్రం చ హృద్గుహ్యం పాదాన్తం చ విభాగశః ।
భైరవేణాఙ్గయుక్తేన సముద్ధూల్యం యథాక్రమమ్ ॥ ౨.౧౯ ॥
అభిషేకం ప్రకుర్వీత పరం తత్త్వమనుస్మరన్ ।
సంధ్యాయా వన్దనం కుర్యాద్యథాపూర్వం వరాననే ॥ ౨.౨౦ ॥
తతో యాగగృహం గత్వా హస్తౌ పాదౌ చ క్షాలయేత్ ।
శిఖాం బద్ధ్వా శిఖాం స్మృత్వా ఉపస్పృశ్య విధానతః ॥ ౨.౨౧ ॥
సకలీకృతదేహస్తు పుష్పమాదాయ సువ్రతే ।
దిఙ్మాతృభ్యో నమస్కృత్య ద్వారం సంప్రోక్ష్య యత్నతః ॥ ౨.౨౨ ॥
శివామ్బుసాస్త్రమన్త్రేణ విఘ్నప్రోచ్చాటనం భవేత్ ।
ద్వారశాఖోర్ధ్వతో దేవం గణేశం చ శ్రియం తథా ॥ ౨.౨౩ ॥
సంపూజ్య గన్ధపుష్పాద్యైర్ధూపాదిభిరనుక్రమాత్ ।
అర్ఘ్యపాద్యోపహారైశ్చ తతో ద్వారస్య చోత్తరే ॥ ౨.౨౪ ॥
నన్దిగఙ్గే సమభ్యర్చ్య మహాకాలం చ దక్షిణే ।
కాలిన్దీం చైవ సంపూజ్య యథానుక్రమయోగతః ॥ ౨.౨౫ ॥

భైరవాస్త్రం సముచ్చార్య పుష్పం సంగృహ్య భావితః ।
సప్తాభిమన్త్రితం కృత్వా జ్వలదగ్నిశిఖాకులమ్ ॥ ౨.౨౬ ॥
నారాచాస్త్రప్రయోగేణ ప్రవిశేద్గృహమధ్యతః ।
నివారితం తేన సర్వం విఘ్నజాలమనన్తకమ్ ॥ ౨.౨౭ ॥
తతో రక్షార్థమన్త్రం చ దశదిక్షు వినిక్షిపేత్ ।
మధ్యే సమ్పూజ్య బ్రహ్మాణం గన్ధైః పుష్పైరనుక్రమాత్ ॥ ౨.౨౮ ॥
దక్షిణాయాం తతో మూర్తౌ ప్రణవాసనసంస్థితః ।
ఉపవిశ్యాసనం బద్ధ్వా స్వభ్యస్తం వై పురఃస్థితమ్ ॥ ౨.౨౯ ॥
గన్ధదిగ్ధౌ కరౌ కృత్వా అస్త్రేణ పరిశోధయేత్ ।
కవచేనావగుణ్ఠ్యైతౌ ప్లావయేదమృతేన తు ॥ ౨.౩౦ ॥
పరాం శక్తిం తు సంక్షోభ్య తతోఽనన్తం ప్రకల్పయేత్ ।
మూర్తిం న్యస్యానువక్త్రాణి స్వచ్ఛన్దం పరికల్పయేత్ ॥ ౨.౩౧ ॥
అఙ్గుష్ఠాదికనిష్ఠాన్తం విన్యసేదఙ్గపఞ్చకమ్ ।
భైరవానపి సంకల్ప్య పరం తత్త్వమనుస్మరేత్ ॥ ౨.౩౨ ॥
ప్రాణాయామత్రయం కార్యం దేహసంశుద్ధికారణమ్ ।
అశుద్ధః స్వమరుద్రేచ్యః శుద్ధేనాపూరయేత్తనుమ్ ॥ ౨.౩౩ ॥
కుమ్భకం రేచకం కృత్వా వ్యోమ్న్యాత్మానం నిధాపయేత్ ।
ఖద్యోతకనిభం సూక్ష్మం కరణైస్తు వివర్జితమ్ ॥ ౨.౩౪ ॥
కార్యైశ్చైవ విహీనం చ మాయాప్రధ్వస్తగోచరమ్ ।
శివీకార్యస్తథాత్మైవ యథా భవతి తచ్ఛృణు ॥ ౨.౩౫ ॥
పరం భావం తు సంగృహ్య తతః శోష్యా తనుః ప్రియే ।
సంహారేణ యభిన్నేన రుద్రబీజయుతేన చ ॥ ౨.౩౬ ॥
తేనైవ దహనం కార్యమూర్ధ్వాధోఽగ్నియుతేన చ ।
అధో విష్ణుసమాయుక్తో వాయువర్ణః సబిన్దుకః ॥ ౨.౩౭ ॥

ఉత్ప్లావయనకరో హ్యేష ప్లావనే వారుణః స్మృతః ।
బిన్దుమస్తకసంభిన్నః శక్తిన్యాసస్తతో భవేత్ ॥ ౨.౩౮ ॥
ఆనయేత్తం యథానీతం ప్లావయేదమృతేన తు ।
మలప్రధ్వస్తచైతన్యం కలావిద్యాసమాశ్రితమ్ ॥ ౨.౩౯ ॥
రాగేణ రఞ్జితాత్మాన కాలేన కలితం తథా ।
నియత్యా యమితం భూయః పుంభావేనోపబృంహితమ్ ॥ ౨.౪౦ ॥
ప్రధానాశయసంపన్నం గుణత్రయసమన్వితమ్ ।
బుద్ధితత్త్వసమాసీనమహఙ్కారసమావృతమ్ ॥ ౨.౪౧ ॥
మనసా బుద్ధికర్మాక్షైస్తన్మాత్రైః స్థూలభూతకైః ।
ప్రణవేన తు సర్వం తచ్ఛరీరోత్పత్తికారణమ్ ॥ ౨.౪౨ ॥
న్యసేత్క్రమేణ దేవేశి త్రింశదేకం చ సంఖ్యయా ।
షట్త్రింశత్త్వాత్మసంబద్ధా జ్ఞాతవ్యాత్ర వరాననే ॥ ౨.౪౩ ॥
ప్రధానావనిపర్యన్తం శరీరం చ వినిర్మితమ్ ।
చతుర్వింశతితత్త్వాని చైతన్యరహితాని తు ॥ ౨.౪౪ ॥
ద్రష్టవ్యాని వరారోహే పురుషాధిష్ఠితాని తు ।
సచేతనాని సర్వాణి జ్ఞాతవ్యాని సదైవ హి ॥ ౨.౪౫ ॥
పఞ్చవింశకమేతచ్చ ప్రాకృతం సముదాహృతమ్ ।
తతో మూర్తిం న్యసేద్దేవి మూలమన్త్రసులక్షితమ్ ॥ ౨.౪౬ ॥
సకలం భైరవం న్యస్య ద్వాత్రింశార్ణం సులోచనే ।
ముఖాని కల్పయేత్పశ్చాన్మూర్ధాదిచరణావధి ॥ ౨.౪౭ ॥
వక్త్రాణి కల్పయేత్పశ్చాదూర్ధ్వం పూర్వం చ దక్షిణమ్ ।
ఉత్తరం పశ్చిమం చైవ యథావక్త్రవిభాగశః ॥ ౨.౪౮ ॥
కలాభేదం యథాపూర్వం శోధ్యాధ్వానం ప్రకల్పయేత్ ।
నవతత్త్వం త్రితత్త్వం చ విద్యాజ్ఞా లోచనత్రయమ్ ॥ ౨.౪౯ ॥

వర్గాతీతేన క్షురికామూర్ధ్వాధోఽగ్నిప్రదీపితామ్ ।
షోడశాన్తర్వతా సా తు రక్షి"కా విఘ్ననాశికా ॥ ౨.౫౦ ॥
నవకం కల్పయేత్పూర్వం మూర్ధ్ని వక్త్రే చ కణ్ఠకే ।
హృదయే నాభిదేశే చ గుహ్యే ఊర్వోశ్చ జానుతః ॥ ౨.౫౧ ॥
పాదాన్తం చైవ విన్యస్య స్వధ్యానగుణసంయుతమ్ ।
క్రియాజ్ఞానే తథేచ్ఛా చ దక్షే వామే చ మధ్యతః ॥ ౨.౫౨ ॥
విద్యారాజః స్మృతో హ్యేష భైరవో మన్త్రనాయకః ।
నిష్కలం తు తథావాహ్య అఙ్గాన్యేవం యథాక్రమమ్ ॥ ౨.౫౩ ॥
గన్ధైర్ధూపైస్తథా పుష్పైర్వివిధైర్భక్ష్యభోజనైః ।
పూజయేద్దేవదేవేశం మనసైవ ప్రకల్పితైః ॥ ౨.౫౪ ॥
ఆత్మానం భైరవం ధ్యాత్వా తతో హృద్యాగమాచరేత్ ।
నాభౌ కన్దం సమారోప్య నాలం తు ద్వాదశాఙ్గులమ్ ॥ ౨.౫౫ ॥
హృదన్తం కల్పయేద్యావత్తత్ర పద్మం విచిన్తయేత్ ।
అష్టపత్రం మహాదీప్తం కేసరాలం సకర్ణికమ్ ॥ ౨.౫౬ ॥
కన్దం శక్తిమయం తత్ర నాలే వై కణ్టకాస్తు యే ।
భువనాని చ తాన్యేవ రుద్రాణాం వరవర్ణిని ॥ ౨.౫౭ ॥
మాయాత్మకో భవేద్గ్రన్థిరశుద్ధాధ్వవ్యవస్థితః ।
విద్యాపద్మం మహాదీప్తం కర్ణికాబీజరాజితమ్ ॥ ౨.౫౮ ॥
పుష్కరాణి చ దేవేశి తత్ర విద్యేశ్వరాః స్మృతాః ।
ఏవం ధ్యాత్వా మహాపద్మం సర్వదేవమయం శుభమ్ ॥ ౨.౫౯ ॥
శక్తిన్యాసో భవేత్పూర్వం కన్దం తు తదనన్తరమ్ ।
అఙ్కురం నాలవిన్యాసమనన్తం పరికల్పయేత్ ॥ ౨.౬౦ ॥
తేజోమయం మహాశుభ్రం స్ఫురత్కిరణభాస్వరమ్ ।
ధర్మం జ్ఞానం చ వైరాగ్యమైశ్వర్యం చ క్రమాన్న్యసేత్ ॥ ౨.౬౧ ॥

సితరక్తపీతకృష్ణా ఆగ్నేయ్యాదీశదిగ్గతాః ।
పాదకాః సింహరూపాస్తే త్రినేత్రా భీమవిక్రమాః ॥ ౨.౬౨ ॥
శివశక్తిమయా మన్త్రా న్యస్తవ్యా వీరవిన్దతే ।
అధర్మాజ్ఞానావైరాగ్యమనైశ్వర్యం చ ప్రాగ్దిశః ॥ ౨.౬౩ ॥
ఉత్తరాన్తం నివేశ్యం తు గాత్రకాః సితవర్ణకాః ।
సంధానకీలకాశ్చైవ అతసీపుష్పసంనిభాః ॥ ౨.౬౪ ॥
వేదా యుగాశ్చ తే చైవ జ్ఞాతవ్యాః క్రమశః ప్రియే ।
అధశ్ఛాదనమూర్ధ్వం చ రక్తం శుక్లం విచిన్తయేత్ ॥ ౨.౬౫ ॥
మధ్యే తమో విజానీయాద్గుణాస్త్వేతే వ్యవస్థితాః ।
సితం పద్మం విజానీయాత్కేసరాణి విచిన్తయేత్ ॥ ౨.౬౬ ॥
సితరక్తప్రపీతాని మూలమధ్యాగ్రదేశతః ।
కర్ణికా హేమసంకాశా బీజాని హరితాని తు ॥ ౨.౬౭ ॥
వామాం పూర్వదలే న్యస్య జ్యేష్ఠాం వహ్నిదలాశ్రితామ్ ।
రౌద్రీం దక్షిణపత్రే తు కాలీం నైరృతగోచరే ॥ ౨.౬౮ ॥
కలవికరణీం దేవీం విన్యస్యేద్వారుణే దలే ।
బలవికరణీం దేవీం వాయవ్యదలమాశ్రితామ్ ॥ ౨.౬౯ ॥
బలప్రమథనీం దేవీముత్తరే వినియోజయేత్ ।
సర్వభూతదమనీం చ ఐశాన్యాం వినియోజయేత్ ॥ ౨.౭౦ ॥
మధ్యే మనోన్మనీం దేవీం కర్ణికాయాం నివేశయేత్ ।
శక్రచాపనిభం దేవి ధ్యాతవ్యం శక్తిమణ్డలమ్ ॥ ౨.౭౧ ॥
మధ్యే సూర్యసహస్రాభాం చిన్తయేత్తు మనోన్మనీమ్ ।
సూర్యాధ్వమణ్డలం పత్రే సోమం సంయోజ్య కేసరే ॥ ౨.౭౨ ॥
వహ్నిమణ్డలకం దేవి కర్ణికాయాం నివేశయేత్ ।
బ్రహ్మా విష్ణుర్హరశ్చైవ మణ్డలేష్వధిపాః స్మృతాః ॥ ౨.౭౩ ॥

బ్రహ్మా చతుర్ముఖో రక్తశ్చతుర్బాహువిభూషితః ।
కృష్ణాజినోత్తరీయశ్చ రాజీవాసనసంస్థితః ॥ ౨.౭౪ ॥
కమణ్డలుధరో దేవి దణ్డహస్తస్తథైవ చ ।
అక్షమాలాధరో దేవః పద్మహస్తః సులోచనః ॥ ౨.౭౫ ॥
ధ్యాత్వా పత్రేషు తం న్యస్యేత్సర్వకిల్బిషనాశనమ్ ।
అతసీపుష్పసంకాశం శఙ్ఖచక్రగదాధరమ్ ॥ ౨.౭౬ ॥
పీతామ్బరధరం దేవం వనమాలావిభూషితమ్ ।
స్ఫురన్ముకుటమాణిక్యం కిఙ్కిణీజాలమణ్డితమ్ ॥ ౨.౭౭ ॥
దివ్యకుణ్డలధర్త్తారం గరుడాసనసంస్థితమ్ ।
ధ్యాత్వా విష్ణుం మహాత్మానం కేసరేషు నివేశయేత్ ॥ ౨.౭౮ ॥
శఙ్ఖకున్దేన్దుధవలం శూలహస్తం త్రిలోచనమ్ ।
దశబాహుం విశాలాక్షం నాగయజ్ఞోపవీతినమ్ ॥ ౨.౭౯ ॥
సింహచర్మపరీధానం శశాఙ్కకృతభూషణమ్ ।
నీలకణ్ఠం వృషారూఢం రుద్రం ధ్యాత్వా వరాననే ॥ ౨.౮౦ ॥
నివేశయేత్కర్ణికాయాం మహాపాతకనాశనమ్ ।
మహాప్రేతం న్యసేత్పశ్చాత్ప్రహసన్తం సచేతనమ్ ॥ ౨.౮౧ ॥
రక్తవర్ణం సుతేజస్కం నేత్రత్రయవిభూషితమ్ ।
ప్రణవేన న్యసేత్సర్వమాసనం భైరవస్య తు ॥ ౨.౮౨ ॥
గన్ధైః పుష్పైః సమభ్యర్చ్య తతో మూర్తిం ప్రకల్పయేత్ ।
కదమ్బకుసుమాకారాం తుషారకిరణత్విషమ్ ॥ ౨.౮౩ ॥
మూర్త్యూర్ధ్వే భైరవం దేవం సకలం పరికల్పయేత్ ।
ద్వాత్రింశద్వర్ణకచితం స్ఫురత్తడిదివోజ్జ్వలమ్ ॥ ౨.౮౪ ॥
వక్త్రాణి కల్పయేద్దేవి స్వధ్యానేన మహేశ్వరి ।
మూర్ధాదిచరణం యావత్ప్రణవాదినమోన్తతః ॥ ౨.౮౫ ॥

అష్టాత్రింశత్కలాభేదం శోధ్యాధ్వానం ప్రకల్పయేత్ ।
నవతత్త్వం త్రితత్త్వం చ నవకం భైరవాభిధమ్ ॥ ౨.౮౬ ॥
విద్యాఙ్గా లోచనం చైవ క్షురికాం చ ప్రకల్పయేత్ ।
శక్తిత్రయం తతో న్యస్యేద్దక్షదిగ్వామగోచరే ॥ ౨.౮౭ ॥
మధ్యప్రదేశే దేవేశి తతో రూపమనుస్మరేత్ ।
త్రిపఞ్చనయనం దేవం జటామకుటమణ్డితమ్ ॥ ౨.౮౮ ॥
చన్ద్రకోటిప్రతీకాశాం చన్ద్రార్ధకృతశేఖరమ్ ।
పఞ్చవక్త్రం విశాలాక్షం సర్పగోనాసమణ్డితమ్ ॥ ౨.౮౯ ॥
వృశ్చికైరగ్నివర్ణాభైర్హారేణ తు విరాజితమ్ ।
కపాలమాలాభరణం ఖడ్గఖేటకధారిణమ్ ॥ ౨.౯౦ ॥
పాశాఙ్కుశధరం దేవం శరహస్తం పినాకినమ్ ।
వరదాభయహస్తం చ ముణ్డఖట్వాఙ్గధారిణమ్ ॥ ౨.౯౧ ॥
వీణాడమరుహస్తం చ ఘణ్టాహస్తం త్రిశూలినమ్ ।
వజ్రదణ్డకృతాటోపం పరశ్వాయుధహస్తకమ్ ॥ ౨.౯౨ ॥
ముద్గరేణ విచిత్రేణ వర్తులేన విరాజితమ్ ।
సింహచర్మపరీధానం గజచర్మోత్తరీయకమ్ ॥ ౨.౯౩ ॥
అష్టాదశభుజం దేవం నీలకణ్ఠం సుతేజసమ్ ।
ఊర్ధ్వవక్త్రం మహేశాని స్పటికాభం విచిన్తయేత్ ॥ ౨.౯౪ ॥
ఆపీతం పూర్వవక్త్రం తు నీలోత్పలదలప్రభమ్ ।
దక్షిణం తు విజానీయాద్వామం చైవ విచిన్తయేత్ ॥ ౨.౯౫ ॥
దాడిమీకుసుమప్రఖ్యం కుఙ్కుమోదకసంనిభమ్ ।
చన్ద్రార్బుదప్రతీకాశం పశ్చిమం తు విచిన్తయేత్ ॥ ౨.౯౬ ॥
స్వచ్ఛన్దభైరవం దేవం సర్వకామఫలప్రదమ్ ।
ధ్యాయతే యస్తు యుక్తాత్మా క్షిప్రం సిధ్యతి మానవః ॥ ౨.౯౭ ॥

తతః పరమబీజేన పరం పరమకారణమ్ ।

సుశాన్తం నిష్కలం దేవం సర్వవ్యాపినిరఞ్జనమ్ ॥ ౨.౯౮ ॥

ఆవాహయేత్సుహృష్టాత్మా తవ దేవి వదామ్యహమ్ ।

హృత్కణ్ఠతాలుభ్రూమధ్యనాదాన్తాన్తసమాశ్రితమ్ ॥ ౨.౯౯ ॥

నిష్కమ్పం కారణాతీతమావాహ్య పరమేశ్వరమ్ ।

సంస్థాప్య విధివద్దేవమఙ్గషట్కం తతో న్యసేత్ ॥ ౨.౧౦౦ ॥

పాద్యమాచమనం చార్ఘం స్వాగతం తదనన్తరమ్ ।

సంనిధానం చ దేవేశి నిష్ఠురయా నిరోధయేత్ ॥ ౨.౧౦౧ ॥

గన్ధైః పుష్పైస్తథా ధూపైర్ధూపయిత్వా తమర్చయేత్ ।

ముద్రాం ప్రదర్శయేత్పశ్చాత్త్రిధా త్రైకాల్యకర్మణి ॥ ౨.౧౦౨ ॥

తతః స్నానాదికం కర్మ కృత్వా చైవ వరాననే ।

పరిధాప్య సువస్త్రాణి నేత్రపట్టోద్భవాని చ ॥ ౨.౧౦౩ ॥

విలిప్యాగురుకర్పూరైర్మకుటాద్యైర్విభూషయేత్ ।

పుష్పైర్నానావిధైః శుభ్రైరర్చయేద్ధూపయేత్పునః ॥ ౨.౧౦౪ ॥

అర్ఘం దత్త్వా మహేశాని పునర్ముద్రాం ప్రదర్శయేత్ ।

ప్రణమ్య భైరవం దేవం స్వచ్ఛన్దం విశ్వనాయకమ్ ॥ ౨.౧౦౫ ॥

తతో హ్యాభరణం బాహ్యే వినివేశ్యం వరాననే ।

ఐశాన్యాం పూర్వతో యామ్యాముత్తరాప్యావసానకమ్ ॥ ౨.౧౦౬ ॥

విన్యసేత్పఞ్చ వక్త్రాణి పఞ్చవక్త్రయుతాని చ ।

బాహుభిర్దశభిశ్చైవ శశాఙ్కముకుటైః సహ ॥ ౨.౧౦౭ ॥

ధ్యాతవ్యాని స్వరూపాణి వరాభయకరాణి తు ।

అగ్నిశరక్షోవాయవ్యచతుర్దిక్షు చ తం న్యసేత్ ॥ ౨.౧౦౮ ॥

హృచ్ఛిరశ్చ శిఖా వర్మ అస్త్రం చ ప్రవిభాగశః ।

హృదయం రక్తవర్ణాభం శిరో గోరోచనప్రభమ్ ॥ ౨.౧౦౯ ॥

తడిద్వలయసంకాశాం శిఖాం దేవీం విచిన్తయేత్ ।
ఆధూమ్రం కవచం విద్యాత్కపిశం చాస్త్రమేవ చ ॥ ౨.౧౧౦ ॥
జ్యోతీరూపప్రతీకాశం నేత్రం మధ్యే చ సంస్థితమ్ ।
పఞ్చవక్త్రాః స్మృతాః సర్వే దశబాహ్విన్దుభూషితాః ॥ ౨.౧౧౧ ॥
నానాభరణసంయుక్తా నానాస్రగ్గన్ధలేపనాః ।
నానావస్త్రపరీధానా ముకుటైరుజ్జ్వలైః శుభైః ॥ ౨.౧౧౨ ॥
రత్నమాలావనద్ధాశ్చ హారకేయూరభూషితాః ।
ద్విరష్టవర్షకాకారాః సురూపాః స్థిరయౌవనాః ॥ ౨.౧౧౩ ॥
భైరవాద్యాః స్మృతా మన్త్రాః పీఠేశాః పీఠమర్దకాః ।
యా సా పూర్వం మయా ఖ్యాతా అఘోరీ శక్తిరుత్తమా ॥ ౨.౧౧౪ ॥
భైరవం పూజయిత్వా తు తస్యోత్సఙ్గే తు తాం న్యసేత్ ।
యాదృశం భైరవం రూపం భైరవ్యాస్తాదృగేవ హి ॥ ౨.౧౧౫ ॥
ఈషత్కరాలవదనాం గమ్భీరవిపులస్వనామ్ ।
ప్రసన్నాస్యాం సదా ధ్యాయేద్భైరవీం విస్మితేక్షణామ్ ॥ ౨.౧౧౬ ॥
ద్వితీయావరణే దేవి విన్యసేద్భైరవాష్టకమ్ ।
కపాలీశం తు పూర్వాయామాగ్నేయ్యాం శిఖివాహనమ్ ॥ ౨.౧౧౭ ॥
దక్షిణే క్రోధరాజం తు వికరాలం తు నైరృతే ।
మన్మథం పశ్చిమే భాగే మేఘనాదేశ్వరం తథా ॥ ౨.౧౧౮ ॥
వాయవ్యే దేవి విన్యస్య సోమరాజం తథోత్తరే ।
విద్యారాజం తథైశాన్యాం విన్యసేత్తు సుభావితః ॥ ౨.౧౧౯ ॥
పఞ్చవక్త్రాస్త్రినేత్రాశ్చ దశబాహ్విన్దుశేఖరాః ।
కపాలమాలాభరణాః స్ఫురన్మాణిక్యమణ్డితాః ॥ ౨.౧౨౦ ॥
పూర్వం పీతం స్మృతం దేవి రక్తమాగ్నేయగోచరే ।
దక్షిణే నీలమేఘాభం నైరృత్యాం జ్వలనప్రభమ్ ॥ ౨.౧౨౧ ॥

శ్యామం చాపరదిగ్భాగే ధూమ్రం వాయవ్యగోచరే ।
చన్ద్రబిమ్బప్రభం సౌమ్యే ఈశానే స్ఫటికప్రభమ్ ॥ ౨.౧౨౨ ॥
తృతీయే చైవ లోకేశాన్ సాస్త్రాన్సంపరికల్పయేత్ ।
నామాని తేషాం వక్ష్యామి యథావదనుపూర్వశః ॥ ౨.౧౨౩ ॥
ఇన్ద్రాగ్ని యమనిరృతివరుణాశ్చ సమీరణః ।
సోమరాజః కుబేరశ్చ ఈశానః పరమేశ్వరః ॥ ౨.౧౨౪ ॥
భైరవాష్టకరూపేణ ధ్యాతవ్యాస్తు వరాననే ।
వజ్రం శక్తిస్తథా దణ్డః ఖడ్గః పాశస్తథైవ చ ॥ ౨.౧౨౫ ॥
ధ్వజో గదా త్రిశూలం చ లోకపాలయుధాని వై ।
వజ్రం చానేకవర్ణాఢ్యం శక్తిం హేమసమప్రభామ్ ॥ ౨.౧౨౬ ॥
దణ్డం భిన్నాఞ్జనాభం చ ఖడ్గం నీలోత్పలప్రభమ్ ।
కింశుకాభం తథా పాశం ధ్వజం శుక్లం విచిన్తయేత్ ॥ ౨.౧౨౭ ॥
గదాం తు విద్రుమాభాం వై శూలం విద్యుత్సమప్రభమ్ ।
సంపూజ్యావరణం సర్వం సంధానం మన్త్రనాయకే ॥ ౨.౧౨౮ ॥
అస్త్రాణి లోకపాలాశ్చ భైరవాష్టకమేవ చ ।
పఞ్చ బ్రహ్మాన్యథాఙ్గాని ఏతాన్యావరణాని తు ॥ ౨.౧౨౯ ॥
క్రమేణోచ్చారయేత్సర్వం యావత్తద్గర్భమైశ్వరమ్ ।
మూలమన్త్రేణ కర్తవ్యం నాడీసంధానమేవ చ ॥ ౨.౧౩౦ ॥
పరాన్తం యావదాభావ్య నైవేద్యాని నివేదయేత్ ।
ఘూరికా వటకాంశ్చైవ శష్కులీర్మోదకాంస్తథా ॥ ౨.౧౩౧ ॥
ఖణ్డలడ్డుశరావాణి భక్ష్యాణి వివిధాని చ ।
శాల్యోదనం ముద్గసూపమాజ్యాక్తం సంప్రకల్పయేత్ ॥ ౨.౧౩౨ ॥
కౌశల్యాం మణ్డకాపూపాంస్తథా క్షౌద్రశిరాంసి చ ।
ఘృతాక్తాంశ్చిల్లకాంశ్చైవ లవణాన్పరికల్పయేత్ ॥ ౨.౧౩౩ ॥

అవదంశాన్యనేకాని కటూని మధురాణి చ ।
రసాలాం చ దధి క్షీరమాసవం వివిధం తథా ॥ ౨.౧౩౪ ॥
మత్స్యమాంసాన్యనేకాని లేహ్యాపేయాని యాని చ ।
అగ్రమాపూరయేచ్ఛంభోర్విత్తశాఠ్యవివర్జితః ॥ ౨.౧౩౫ ॥
పశ్చాదర్ఘః ప్రదాతవ్యః సురయా సుసుగన్ధయా ।
ముద్రాం ప్రదర్శయేత్పశ్చాత్త్రిధా త్రైకాల్యకర్మణి ॥ ౨.౧౩౬ ॥
ప్రణిపాతం తతః కృత్వా జపం పశ్చాత్సమాచరేత్ ।
అక్షమాలాం తు సంగృహ్య గన్ధైః పుష్పైః సమర్చితామ్ ॥ ౨.౧౩౭ ॥
వాఙ్నిరుద్ధః సుచిత్తాత్మా రాజీవాసనసంస్థితః ।
మూలమన్త్రం సముచ్చార్య నాదే లీనం విచిన్తయేత్ ॥ ౨.౧౩౮ ॥
ఉన్మీల్యాక్షాణి సంచిన్త్య తతస్తు జపమారభేత్ ।
అక్షరాక్షరసన్తానం న ద్రుతం న విలమ్బితమ్ ॥ ౨.౧౩౯ ॥
జపః ప్రాణసమః కార్యః దినస్థో ముక్తికాఙ్క్షిభిః ।
సంహారః స తు విజ్ఞేయః శివధామఫలప్రదః ॥ ౨.౧౪౦ ॥
వ్యోమ్ని ప్రాప్తో యదా నాదః పునరేవ నివర్తతే ।
శర్వరీ సా తు విజ్ఞేయా హృదబ్జం యావదాగతః ॥ ౨.౧౪౧ ॥
సృష్టిరేషా సమాఖ్యాతా సర్వసిద్ధిఫలోదయా ।
ఆత్మనో భైరవం రూపం సదా భావ్యం వరాననే ॥ ౨.౧౪౨ ॥
తస్య విఘ్నా వినశ్యన్తి జపశ్చ సఫలో భవేత్ ।
జప్త్వా నివేదయేద్దేవి భైరవాయ వరాననే ॥ ౨.౧౪౩ ॥
పూరకేణ ప్రయోగేణ త్రిస్థం చ త్రితయాన్వితమ్ ।
త్రిసిద్ధిసిద్ధిదం దేవి సరహస్యముదాహృతమ్ ॥ ౨.౧౪౪ ॥
శాన్తికే మానసో జప్య ఉపాంశుః పౌష్టికే స్మృతః ।
సశబ్దశ్చాభిచారేఽసౌ ప్రాగుదగ్దక్షిణాముఖః ॥ ౨.౧౪౫ ॥

ఆత్మా న శృణుతే యం తు మానసోఽసౌ ప్రకీర్తితః ।
ఆత్మనా శ్రూయతే యస్తు తముపాంశుం విజానతే ॥ ౨.౧౪౬ ॥
పరే శృణ్వన్తి యం దేవి సశబ్దః స ఉదాహృతః ।
అష్టోత్తరశతేనైవ అక్షమాలా సమేరుకా ॥ ౨.౧౪౭ ॥
రుద్రాక్షశఙ్ఖపద్మాక్షపుత్రజీవకమౌక్తికైః ।
స్ఫాటికీ మణిరత్నోత్థా సౌవర్ణీ వైద్రుమీ తథా ॥ ౨.౧౪౮ ॥
దశాక్షమాలా దేవేశి గృహస్థానాం ప్రకీర్తితాః ।
సూత్రం ధ్యాత్వా పరాం శక్తిమధ్వభాగాంస్తతో మణీన్ ॥ ౨.౧౪౯ ॥
వ్యక్తిస్థానం శివస్యాధ్వా తతస్తద్ధర్మిణీం స్మరేత్ ।
సప్తవింశతిభిః కుర్యాద్ద్విగుణైర్వా చతుర్గుణైః ॥ ౨.౧౫౦ ॥
సమైస్తు సంహతైరేకం శివతత్త్వాత్మకం ముఖే ।
న తం విలఙ్ఘయేద్విద్వాన్ సృష్టిసంహారకారణమ్ ॥ ౨.౧౫౧ ॥
వీరస్థానరతానాం హి వీరాణాం వరవర్ణిని ।
మహాశఙ్ఖాక్షసూత్రం తు సర్వకామఫలప్రదమ్ ॥ ౨.౧౫౨ ॥
గృహస్థేన న కర్తవ్యముద్వేగజననం పరమ్ ।
తస్మాత్తు స్ఫాటికీ మాలా జప్తవ్యా సాధకోత్తమైః ॥ ౨.౧౫3 ॥
సాధయేద్ద్వివిధాన్కామానధమాన్మధ్యమోత్తమాన్ ।
ఏవం హృదమ్బుజావస్థో యష్టవ్యో భైరవో విభుః ॥ ౨.౧౫౪ ॥
సబాహ్యాభ్యన్తరం కృత్వా పశ్చాద్యజనమారభేత్ ।
తత్రార్ఘపాత్రమాదౌ వై సౌవర్ణం రాజతం తథా ॥ ౨.౧౫౫ ॥
శాఙ్ఖం శామ్బూకం శౌక్తం వా తామ్రం మృణ్మయమేవ వా ।
పద్మపత్రపలాశోత్థం గృహీత్వా క్షాల్య వారిణా ॥ ౨.౧౫౬ ॥
అస్త్రజప్తేన దేవేశి ప్రలిప్యాగురుచన్దనైః ।
మృష్టధూపేన సంధూప్య వారిణాపూరయేత్తతః ॥ ౨.౧౫౭ ॥

వస్త్రపూతేన శుద్ధేన తాడయేదస్త్రముచ్చరన్ ।
వర్మావగుణ్ఠితం కృత్వా యాగం తత్రైవ విన్యసేత్ ॥ ౨.౧౫౮ ॥
పూర్వోక్తేన విధానేన ప్రోక్ష్య స్తేన సమాసతః ।
యాగార్థో ద్రవ్యసంఘాతః తతో యజనమారభేత్ ॥ ౨.౧౫౯ ॥
శక్తిం న్యస్య తతశ్చాదౌ వ్యోమాకారాం సుజాజ్వలామ్ ।
సకలవ్యాపికాం సూక్ష్మాం శివాధారాం తు సర్వగామ్ ॥ ౨.౧౬౦ ॥
ఓంకారదీపితాం దేవీం నమస్కారావసానికామ్ ।
అనన్తం చైవ విన్యస్య ధర్మం జ్ఞానం తథైవ చ ॥ ౨.౧౬౧ ॥
వైరాగ్యం చ తథైశ్వర్యమాగ్నేయ్యాదిక్రమేణ తు ।
అధర్మం చ తథాజ్ఞానమవైరాగ్యమనైశ్వరమ్ ॥ ౨.౧౬౨ ॥
సంధానకీలకాంశ్చైవ అధశ్చాదనమూర్ధ్వగమ్ ।
పద్మం సకేసరం దేవి కర్ణికాం పుష్కరాణి చ ॥ ౨.౧౬౩ ॥
మణ్డలత్రితయం దేవాఇశక్తీశ్చాపి శివాన్తకమ్ ।
మూర్తిం బ్రహ్మకలాజాలం నవతత్త్వం త్రితత్త్వకమ్ ॥ ౨.౧౬౪ ॥
భైరవాష్టకవిద్యాఙ్గలోచనం క్షురికాం తథా ।
శక్తిత్రయం పరం దేవమఙ్గషట్కసమన్వితమ్ ॥ ౨.౧౬౫ ॥
విన్యస్య భావయేద్దేవి సతతం విధిపూర్వకమ్ ।
నిర్వర్త్య తు యథాన్యాయం ప్రహృష్టేనాన్తరాత్మనా ॥ ౨.౧౬౬ ॥
స్వాగతం చార్ఘ్యపాద్యం చ సన్నిధానం తథైవ చ ।
రోధం నిష్ఠురయా కుర్యాన్మూలమన్త్రమనుస్మరన్ ॥ ౨.౧౬౭ ॥
పూజా సువిపులా కార్యా గన్ధధూపస్రగాదిభిః ।
ముద్రాం ప్రదర్శయేత్పశ్చాత్త్రిధా త్రైకాల్యకర్మణి ॥ ౨.౧౬౮ ॥
తత ఆవరణం బాహ్యే వినివేశ్యం వరాననే ।
ఈశపూర్వయామ్యసౌమ్యవరుణాన్తం ప్రకల్పయేత్ ॥ ౨.౧౬౯ ॥

వక్త్రాణాం పఞ్చకం దేవి స్వధ్యానగుణసంయుతమ్ ।
ఆగ్నేయ్యైశానరక్షఃసు సామీరైన్ద్రదిశోరపి ॥ ౨.౧౭౦ ॥
ఉత్తరాన్తం నివేశ్యం తు అఙ్గానాం పఞ్చకం తథా ।
నేత్రం తు కర్ణికాయాం వై పూర్వస్యాం దిశి సంస్థితమ్ ॥ ౨.౧౭౧ ॥
స్వమన్త్రేణ తు సర్వేషామర్ఘ్యం పాద్యం సమాహితః ।
మన్త్రసంకరపుష్పాణి న కుర్యాత్సాధకః సదా ॥ ౨.౧౭౨ ॥
న బాహుం పృష్ఠతో వాపి మన్త్రాణాం పరికల్పయేత్ ।
పరిపాట్యా తు దాతవ్యం న మన్త్రాంల్లఙ్ఘయేత్క్వచిత్ ॥ ౨.౧౭౩ ॥
స్వముద్రామన్త్రసంయుక్తాన్ యుగపత్పరికల్పయేత్ ।
అర్ఘ్యం పాద్యం చ ధూపం చ నిత్యం తావత్సమాచరేత్ ॥ ౨.౧౭౪ ॥
సర్వేషామేవ మన్త్రాణాం విధిరేష ప్రకీర్తితః ।
భైరవాష్టకలోకేశాన్ సాస్త్రాన్సంపరికల్పయేత్ ॥ ౨.౧౭౫ ॥
బాహ్యే శ్మశానవిన్యాసం ప్రణవాదినమోన్తగమ్ ।
పూర్వాదీశానపర్యన్తం కల్పయేత విధానతః ॥ ౨.౧౭౬ ॥
ఆమర్దకం చ పూర్వం వై శ్మశానాధిపతిం విభుమ్ ।
శ్మశానైః సకబన్ధైశ్చ సశూలోద్భన్నభీషణైః ॥ ౨.౧౭౭ ॥
చితిభిః ప్రజ్వలన్తీభిః శివారావైః సుభీషణైః ।
అగ్నికం దక్షిణే భాగే కాలాఖ్యం పశ్చిమే తథా ॥ ౨.౧౭౮ ॥
ఏకపాదం తథా సౌమ్యే ఆగ్నేయ్యాం త్రిపురాన్తకమ్ ।
నైరృత్యామగ్నిజిహ్వం తు వాయవ్యాం తు కరాలినమ్ ॥ ౨.౧౭౯ ॥
ఐశాన్యాం భీమవక్త్రం తు శ్మశానేశాః ప్రకీర్తితాః ।
తర్పయేన్మత్స్యమాంసాద్యైరాసవైర్వివిధైస్తథా ॥ ౨.౧౮౦ ॥
గన్ధం పుష్పం తథా ధూపం సర్వేషాం తు ప్రదాపయేత్ ।
ప్రణిపాతం తతః కృత్వా జప్త్వా మన్త్రం సుభావితః ॥ ౨.౧౮౧ ॥

రేచకేన ప్రయోగేన నివేద్య విధిపూర్వకమ్ ।

హుడ్డుఙ్కారనమస్కారాన్ కృత్వా చైవ తతో వ్రజేత్ ॥ ౨.౧౮౨ ॥

అగ్నికుణ్డసమీపం తు అర్ఘహస్తః సుభావితః ।

కుణ్డం తు లక్షణోపేతం ప్రోక్షయేదస్త్రవారిణా ॥ ౨.౧౮౩ ॥

కవచేనావగుణ్ఠ్యైతదస్త్రదర్భేణ చోల్లిఖేత్ ।

ఉద్ధృత్య ప్రోక్షయేత్పశ్చాదస్త్రమన్త్రేణ భామిని ॥ ౨.౧౮౪ ॥

పూరణం తేన కర్తవ్యం సమీకరణమేవ చ ।

సేచనం కుట్టనం చైవ లేపనం తేన కారయేత్ ॥ ౨.౧౮౫ ॥

ప్రోక్షణం శోషణం చైవ తథాస్త్రేణైవ కారయేత్ ।

పూజనం గన్ధపుష్పాద్యైః అసినా చాభిమన్త్రణమ్ ॥ ౨.౧౮౬ ॥

వజ్రీకరణమన్త్రేణ రేఖాః పూర్వాపరాస్త్రయః ।

యామ్యసౌమ్యముఖీ చైకా వజ్రమేతత్ప్రకీర్తితమ్ ॥ ౨.౧౮౭ ॥

ఁ◌ఽఓతేద్, wఇథ్త్రిబుతిఓన్ తో థే ష్వతన్త్, అద్ ।ంర్గ్ ।Kఢ్◌ా। ౬:౨--౪ ఇన్ థే fఓర్మ్:

వజ్రీకరణమన్త్రేణ రేఖాస్తిస్రస్తు పూర్వగాః ।

యామ్యసౌమ్యముఖా త్వేకా వజ్రమేతత్ప్రకీర్తితమ్ ॥ ౨.౧౮౭*౧ ॥

అసినైవాగ్నికుణ్డం తద్దర్భైః పూర్వాగ్రసంస్తరైః ।

సబాహ్యాభ్యన్తరం ఛాద్యం గృహహేత్వర్థమీశ్వరి ॥ ౨.౧౮౮ ॥

కుణ్డస్య దక్షిణే భాగే శుష్కగోమయమాసనమ్ ।

దర్భేణ విష్టరం పుష్పం ప్రణవేన ప్రకల్పయేత్ ॥ ౨.౧౮౯ ॥

స్వనామపదసంయుక్తం స్వధ్యానేన నమోన్తగమ్ ।

ఆమన్త్రణపదేనైవ బ్రహ్మాణం స్థాప్య పూజయేత్ ॥ ౨.౧౯౦ ॥

పుష్పాదిభిః సుధూపాద్యైర్ధ్రువేణ తు యథాక్రమమ్ ।

చతుష్పథం కుణ్డమధ్యే దర్భాభ్యాం ప్రణవేన తు ॥ ౨.౧౯౧ ॥

పూర్వసౌభ్యాగ్రభాగాభ్యాం విష్టరం తస్య చోపరి ।

పుష్పం తస్యోపరిష్టాత్తు హృదయేనైవ పూజయేత్ ॥ ౨.౧౯౨ ॥
వాగీశీం చ సమాహూయ ప్రణవాదినమోన్తగామ్ ।
నీలోత్పలదలశ్యామామృతుమచ్చారులోచనామ్ ॥ ౨.౧౯౩ ॥
సర్వలక్షణసంపూర్ణాం సర్వావయవభూషితామ్ ।
ధ్యాత్వా చైవంవిధాం దేవీం స్థాపయేత్కుణ్డమధ్యతః ॥ ౨.౧౯౪ ॥
ఋతుకాల ఇవోత్తానాం శిరస్యైశానసంస్థితామ్ ।
పూజయేద్గంధపుష్పాద్యైర్భవమన్త్రమనుస్మరన్ ॥ ౨.౧౯౫ ॥
తతో ముద్రాం దర్శయేత సంనిధానాయ మన్త్రవిత్ ।
తతోఽగ్నిపాత్రమాదాయ శివామ్భోఽస్త్రేణ ప్రోక్షయేత్ ॥ ౨.౧౯౬ ॥
కవచేనావగుణ్ఠ్యాపి ప్రణవేనైవ పూజయేత్ ।
అరణ్యాదిసముద్భూతం లోకాగ్న్యన్తం విధానతః ॥ ౨.౧౯౭ ॥
అగ్నిం తు శుక్రవద్ధ్యాత్వా చైతన్యం ప్రణవేన తు ।
షడఙ్గేనైవ సంపూజ్య అమృతత్వం ధ్రువేణ తు ॥ ౨.౧౯౮ ॥
ఆత్మానం భైరవం ధ్యాత్వా అగ్నిం ధ్యాత్వా తు బీజవత్ ।
ధ్రువేణ కుణ్డబాహ్యే తు త్రిధాభ్రామ్యావతారయేత్ ॥ ౨.౧౯౯ ॥
యోనౌ తు బీజవత్క్షిప్త్వా భైరవేణ శివామ్భసా ।
అస్త్రముచ్చార్య సంప్రోక్ష్య యోనిం ప్రచ్ఛాదయేద్బుధః ॥ ౨.౨౦౦ ॥
దర్భేణ ధ్రువమన్త్రేణ అక్షవాటం తతో న్యసేత్ ।
అస్త్రేణైవ చతుర్దిక్షు దర్భైరేవ ప్రకల్పయేత్ ॥ ౨.౨౦౧ ॥
సప్తవారాస్త్రమన్త్రేణ దర్భేణైవ తు కఙ్కణమ్ ।
దక్షహస్తే తు బధ్నీయాదస్త్రమన్త్రమనుస్మరన్ ॥ ౨.౨౦౨ ॥
రక్షార్థమగ్నిగర్భస్య గర్భాధానమతో భవేత్ ।
ఀాOట్Eడిన్ థే ।ంర్గ్V। అద్ IKఢ్। ౬:౯ బ్డస్:
యదుక్తం శ్రీమత్స్వతన్త్రే---

సప్తవారాస్త్రజప్తేన దర్భేణైవాస్త్రకఙ్కణమ్ ।
బధ్నీయాద్దక్షిణే హస్తే మన్త్రమస్త్రమనుస్మరన్ ।
రక్షార్థమస్త్రగర్భస్య ఇతి
అపరాస్యత్రిరాహుత్యా పూజనం హృదయేన తు ॥ ౨.౨౦౩ ॥
హృదా త్రిరాహుతిం దత్త్వా గర్భాధానం కృతం భవేత్ ।
హృదా వై జలబిన్దుం తు దర్భాగ్రేణాత్ర పాతయేత్ ॥ ౨.౨౦౪ ॥
గన్ధపుష్పాదిభిః పూజాం శిఖయా కారయేత్తతః ।
త్రిరాహుతిం చోత్తరేణ శిఖయా చ త్రిరాహుతిమ్ ॥ ౨.౨౦౫ ॥
పుంసః కల్పనమేవం హి న స్త్రీ గర్భే తు జన్యతే ।
సీమన్తం దక్షిణాస్యేన దర్భాగ్రేణ ప్రకల్పయేత్ ॥ ౨.౨౦౬ ॥
గ్రీవామంసౌ కటిం చైవ బాహూ జఙ్ఘే ప్రకల్పయేత్ ।
ప్రత్యఙ్గాని చ సంకల్ప్య సీమన్తోన్నయనం భవేత్ ॥ ౨.౨౦౭ ॥
గన్ధపుష్పాదిభిః పూజా శిరసా చాహుతిత్రయాత్ ।
పూర్వమధ్యాపరాన్వహ్నౌ త్రీన్భాగాన్పరికల్పయేత్ ॥ ౨.౨౦౮ ॥
ముఖహృత్పాదదేశాంస్తు హోమాత్తచ్చ త్రితత్త్వకమ్ ।
ృ్జాOట్Eడిన్ థే ।ంర్గ్V। అద్ ।Kఢ్। ౬:౧౧ --౧౨ థుస్:
యథోక్తం శ్రీమత్స్వతన్త్రే---
పూర్వమధ్యాపరే వహ్నౌ స్త్రీన్భాగాన్సమ్ప్రకల్పయేత్ ।
ముఖహృత్పాదదేశే తు త్రితత్త్వాహుతిభిః క్రమాత్ ।
శిరాంసి పఞ్చాహుత్యైవ ఊర్ధ్వాస్యేన త్రిభిస్త్రిభిః ॥ ౨.౨౦౯ ॥
పఞ్చవక్త్రం తు సంకల్ప్య మధ్యప్రాగ్యామ్యసౌమ్యకమ్ ।
అపరం చాప్యాహుతిభిః పూర్వాస్యేన త్రిసంఖ్యయా ॥ ౨.౨౧౦ ॥
వక్త్రాణాం నిష్కృతిం తద్వదాహుతీనాం త్రిసంఖ్యయా ।
నేత్రం నేత్రేణ సంకల్ప్య ముఖేష్వేవం త్రయం త్రయమ్ ॥ ౨.౨౧౧ ॥

ఆహుతిత్రితయేనైవ తిలైః సర్వం తు కారయేత్ ।
తతః కలాసమూహం చ పఞ్చ చాథ చతుష్టయమ్ ॥ ౨.౨౧౨ ॥
అష్టాఙ్గాని తథా త్రీణి దశ చాష్టావనుక్రమాత్ ।
శేషాస్త్వైః సంప్రకల్ప్యైవం కలామూర్తిస్తతో భవేత్ ॥ ౨.౨౧౩ ॥
అఙ్గాని విన్యసేత్పశ్చాద్ధృదాద్యాని యథాక్రమమ్ ।
త్రిరాహుతిం దక్షిణేన శిరసా చాహుతిత్రయమ్ ॥ ౨.౨౧౪ ॥
సీమన్తోన్నయనం హ్యేవం జాతకర్మ త్వథోచ్యతే ।
అస్త్రేణ వీజయేదగ్నిమస్త్రేణైవ తు పూజయేత్ ॥ ౨.౨౧౫ ॥
త్రిరాహుతిం తు పూర్వేణ అస్త్రేణైవాహుతిత్రయమ్ ।
ఏవం మన్త్రద్వయేనైవ జాతకర్మ కృతం భవేత్ ॥ ౨.౨౧౬ ॥
ఀఀాOట్Eడిన్ థే ।ంర్గ్V। అద్ ।Kఢ఼్। ౬:౧౨ --౧౩ థుస్:
యదుక్తం తత్రైవ---
అస్త్రేణ వీజయేద్వహ్నిమస్త్రేణైవ తు పూజయేత్ ।
త్రిరాహుతిప్రయోగేణ జాతకర్మ కృతం భవేత్ ।
అస్త్రేణ ప్రోక్షయేత్కుణ్డం సద్యః సూతకశుద్ధయే ।
వక్త్రాణ్యుద్ఘాటయేత్పశ్చాద్వక్త్రేణైవాహుతిత్రయాత్ ।
వక్త్రాణి శోధ్యాన్యసినా ఆహుతిత్రయయోగతః ॥ ౨.౨౧౭ ॥
వక్త్రాభిఘారో వక్త్రైస్తు వక్త్రే వక్త్రే త్రయం త్రయమ్ ।
ప్రోక్షయేత్కుణ్డపార్శ్వాని సాస్త్రేణైవ శివామ్బునా ॥ ౨.౨౧౮ ॥
దర్భానాస్తీర్య పూర్వాగ్రాన్ దక్షిణోత్తరసంస్థితాన్ ।
సౌమ్యాగ్రాన్పూర్వవారుణ్యోః పరిధీన్విష్టరాంస్తథా ॥ ౨.౨౧౯ ॥
అస్త్రమన్త్రేణ తే సర్వే బ్రహ్మాణం పూర్వవిష్టరే ।
రుద్ర చ దక్షిణే స్థాప్య విష్ణుం పశ్చిమవిష్టరే ॥ ౨.౨౨౦ ॥
సదాశివం చోత్తరేఽథ స్వనామపదచిహ్నితమ్ ।

ఆదౌ ధ్రువం స్మరేద్దేవి నమశ్చాన్తే ప్రకల్పయేత్ ॥ ౨.౨౨౧ ॥

గన్ధపుష్పాదిభిః పూజ్యాః స్వరూపం తేష్వనుస్మరేత్ ।

మేఖలోపరి లోకేశాన్ పూజయేత్ప్రణవేన తు ॥ ౨.౨౨౨ ॥

రక్షార్థం జాతబాలస్య బ్రహ్మాద్యాః పూజితాస్తు యే ।

తతః కఙ్కణకం ముక్త్వా దక్షహస్తవ్యవస్థితమ్ ॥ ౨.౨౨౩ ॥

పుష్పం సంగృహ్య దేవేన శివాగ్నేర్నామ కల్పయేత్ ।

కవచేనోపచారం తు గన్ధపుష్పాదిధూపకైః ॥ ౨.౨౨౪ ॥

ఊర్ధ్వాస్యేనాహుతీస్తిస్రః కవచేన త్రయం పునః ।

శివనామాఙ్కితం వహ్నిం జనయిత్వా సురాంస్తతః ॥ ౨.౨౨౫ ॥

విసర్జయేత్తు స్వస్థానం సావిత్రీం ప్రణవేన తు ।

పుష్పాదిభిః సమభ్యర్చ్య హోమైరేవ త్రిభిస్త్రిభిః ॥ ౨.౨౨౬ ॥

ధామ్నైవేధ్మాస్తు హోతవ్యా హస్తమాత్రప్రమాణతః ।

చతుర్వింశతిసంఖ్యాతాః శివాగ్నేస్తర్పణాయ తు ॥ ౨.౨౨౭ ॥

స్రుక్స్రువౌ సంప్రతాప్యాగ్నౌ శివామ్బోఽస్త్రేణ ప్రోక్షయేత్ ।

కవచేనావగుణ్ఠ్యైతౌ శివాగ్నౌ భ్రామయేత్త్రిధా ॥ ౨.౨౨౮ ॥

అస్త్రేణ మార్జయేదద్భిర్దర్భాగ్రేణాథ సంస్పృశేత్ ।

పునరగ్నౌ పరిభ్రామ్య ప్రోక్షయేత్తౌ శివామ్బునా ॥ ౨.౨౨౯ ॥

దర్భమధ్యేన సంస్పృశ్య భూయోఽగ్నౌ భ్రామ్య తాపయేత్ ।

శివామ్బునా మార్జయిత్వా దర్భమూలేన సంస్పృశేత్ ॥ ౨.౨౩౦ ॥

స్రుక్స్రువాభ్యాం తతో మూలం స్థాపయేత్తావధోముఖౌ ।

దర్భాణాం పృష్ఠతః పూజ్యౌ దక్షిణేఽగ్నేః సదా బుధైః ॥ ౨.౨౩౧ ॥

ఆజ్యసంస్కరణం కుర్యాదాజ్యాధిశ్రయణాదికమ్ ।

ఆజ్యం సంప్రోక్ష్య చాస్త్రేణ కవచేనావగుణ్ఠయేత్ ॥ ౨.౨౩౨ ॥

శివాగ్నౌ తాప్యమస్త్రేణ ఉద్వాస్యం కవచేన తు ।

కుణ్డస్య పరితో దేవి త్రిధా భ్రామ్య తు స్థాపయేత్ ॥ ౨.౨౩౩ ॥
యోనిసంస్థం చాజ్యపాత్రముద్ప్లవం సంప్లవం తతః ।
దర్భాగ్రద్వయమాదాయ ప్రాదేశం మధ్యగ్రన్థితమ్ ॥ ౨.౨౩౪ ॥
పవిత్రమేతద్విహితముత్ప్లవం తేన సంప్లవమ్ ।
అఙ్గుష్ఠానామికాభ్యాం తు గృహీత్వైతత్పవిత్రకమ్ ॥ ౨.౨౩౫ ॥
పరాఙ్ముఖం తు త్రీన్వారాన్ సంముఖం త్రీంస్తథైవ చ ।
అస్త్రేణైవ తు మన్త్రేణ అవద్యోతః శివాగ్నినా ॥ ౨.౨౩౬ ॥
దర్భోల్ముకం తు సంగృహ్య ఆజ్యపాత్రం నిరీక్షయేత్ ।
నీరాజనం తతః కుర్యాత్పర్యగ్నికరణం తతః ॥ ౨.౨౩౭ ॥
ధామ్నాస్త్రమన్త్రముచ్చార్య తమగ్నావుల్ముకం క్షిపేత్ ।
ధామ్నైవ విధినా మన్త్రీ ప్రోక్షయేదస్త్రవారిణా ॥ ౨.౨౩౮ ॥
అభిమన్త్ర్య షడఙ్గేన అమృతత్వం శివేన తు ।
సకృదుచ్చారయోగేన పూజయేద్భైరవేణ తు ॥ ౨.౨౩౯ ॥
వక్త్రసంధానకం వక్త్రైరాహుతిత్రితయేన తు ।
అపరాస్యేన తద్వక్త్రసంధానం తు సమాచరేత్ ॥ ౨.౨౪౦ ॥
ఏవం సౌమ్యస్య వక్త్రస్య సంధానం తు కృతం భవేత్ ।
త్రిరాహుతిప్రయోగేణ దక్షిణస్యాప్యయం విధిః ॥ ౨.౨౪౧ ॥
పూర్వవక్త్రేఽప్యథైవం స్యాదూర్ధ్వవక్త్రం శివాన్వితమ్ ।
త్రిరాహుతిప్రయోగేణ వక్త్రసంధిః ప్రకీర్తితః ॥ ౨.౨౪౨ ॥
ముఖ్యమూర్ధ్వం స్మృతం వక్త్రం గుణత్వమితరేషు తు ।
ముక్తికామస్య దీక్షాయామూర్ధ్వవక్త్రస్య ముఖ్యతా ॥ ౨.౨౪౩ ॥
పాదలేపాఞ్జనాద్యా వై సిద్ధీస్తు వివిధాశ్చ యాః ।
సదాశివాన్తగాః సర్వాః పూర్వవక్త్రే తు హోమయేత్ ॥ ౨.౨౪౪ ॥
మారణోచ్చాటనాదౌ తు విద్వేషే స్తమ్భనే తథా ।

దక్షిణే చైవ వక్త్రే తు హోమాత్సిద్ధిః పరా భవేత్ ॥ ౨.౨౪౫ ॥

శాన్తికం పౌష్టికం చైవ సౌభాగ్యాకర్షణాని చ ।

సౌభాగ్యారోహసిద్ధిం తు ఉత్తరే హోమయేత్సదా ॥ ౨.౨౪౬ ॥

పశ్చిమే నిత్యకర్మాణి వినియోగః ప్రకీర్తితః ।

ఆజ్యభాగో హి హోతవ్య ఊర్ధ్వవక్త్రే తు పశ్చిమే ॥ ౨.౨౪౭ ॥

ఆజ్యపాత్రస్య మధ్యే తు దర్భే వై భైరవేణ తు ।

న్యసితవ్యో వరారోహే తతో వై వర్త్మకల్పనా ॥ ౨.౨౪౮ ॥

ఉచ్చార్య భైరవం పాత్రే సంపాతం పాత్య వర్త్మనా ।

నాడీత్రయేణ యుగపత్పాత్రే భాగత్రయం న్యసేత్ ॥ ౨.౨౪౯ ॥

సుషుమ్నాం మధ్యమార్గస్థాం దక్షే పిఙ్గాం ప్రకల్పయేత్ ।

ఇడాభాగే తు యత్తేజో వామే సౌమ్యం ప్రకల్పయేత్ ॥ ౨.౨౫౦ ॥

ఏవం త్రిభాగం సంకల్ప్య స్రువమాపూర్య హోమయేత్ ।

భైరవేణైవ మన్త్రేణాగ్నయే స్వాహాన్తమేవ చ ॥ ౨.౨౫౧ ॥

అగ్నిభాగాత్తు సంగృహ్య స్రువేణాజ్యాహుతిం క్షిపేత్ ।

సోమభాగస్తు సోమాయ స్వాహేత్యన్తే సముచ్చరన్ ॥ ౨.౨౫౨ ॥

ధామాదిప్రణవాద్యం చ స్రువేణాజ్యాహుతిం క్షిపేత్ ।

అగ్నిషోమేతి సంజ్ఞే ద్వే స్వాహాన్తే ధామ చాదితః ॥ ౨.౨౫౩ ॥

ప్రణవాద్యాజ్యమధ్యాత్తు స్రువమాపూర్య హోమయేత్ ।

శుక్లపక్షే విధిర్హ్యేష కృష్ణపక్షేఽన్యథా భవేత్ ॥ ౨.౨౫౪ ॥

సోమభాగే భవేత్పూర్వో హ్యగ్నిసంజ్ఞా తు పూర్వవత్ ।

అగ్నేః సూర్యస్య మధ్యాద్వై ఆహుతిం ప్రతిపాదయేత్ ॥ ౨.౨౫౫ ॥

యతః సూర్యస్య మధ్యే వై అమావస్యాం విశేచ్ఛశీ ।

ప్రాశనార్థమతో హోమో వక్త్రాణాం భైరవేణ తు ॥ ౨.౨౫౬ ॥

చూడాద్యా యే తు సంస్కారా అగ్నేర్బాలాన్తసంస్థితాః ।

ప్రాపణార్థాయ సర్వేషాం పూర్ణామేకాం ప్రదాపయేత్ ॥ ౨.౨౫౭ ॥

భైరవం తు సముచ్చార్య శివాగ్నిః సర్వసిద్ధిదః ।

అగ్నిం తు ప్రోద్ధరేత్పశ్చాత్పాత్రే సంస్థాప్య రక్షయేత్ ॥ ౨.౨౫౮ ॥

కుణ్డస్య చోత్తరే భాగే విష్టరస్య చ బాహ్యతః ।

ప్రణీతం కల్పయేత్తత్ర చమసం వారిపూరితమ్ ॥ ౨.౨౫౯ ॥

పుష్పాక్షతతిలైర్యుక్తం పవిత్రం తత్ర విన్యసేత్ ।

ప్రణవాది సమావాహ్య విష్ణునామ తతో నమః ॥ ౨.౨౬౦ ॥

ఆమన్త్రణపదేనైవ విష్ణుం సంస్థాప్య పూజయేత్ ।

స్వాగతాసనపాద్యార్ఘైః తతో విజ్ఞాపయేత్తు తమ్ ॥ ౨.౨౬౧ ॥

పశ్వర్థం యజ్ఞ ఆరబ్ధ ఆత్మార్థం వాథ సాధకైః ।

భగవంస్త్వత్ప్రసాదేన యాగే నిశ్ఛిద్రతాస్తు నః ॥ ౨.౨౬౨ ॥

తతోఽగ్నౌ యజనం కృత్వా భైరవం తు ప్రపూజయేత్ ।

స్థణ్డిలోక్తవిధానేన అనన్తాదీన్ప్రకల్పయేత్ ॥ ౨.౨౬౩ ॥

ధ్యాత్వా వక్త్రాణి పఞ్చాదౌ యేన యత్కర్మ వాఞ్ఛితమ్ ।

తన్ముఖ్యవక్త్రం సంకల్ప్య ముఖం కుణ్డప్రమాణతః ॥ ౨.౨౬౪ ॥

భావయేన్నవ జిహ్వాసతు వక్త్రేవక్త్రే ప్రతిష్ఠితాః ।

ప్రాగాద్యష్టౌ మధ్య ఏకా కామ్యార్థే దిగ్గతాస్తు యాః ॥ ౨.౨౬౫ ॥

రాజ్యార్థా దాహజననీ మృత్యుదా శత్రుకారికా ।

వశీకర్త్ర్యుచ్చాటనీ స్యాదర్థదా ముక్తిదాయికా ॥ ౨.౨౬౬ ॥

సర్వసిద్ధిప్రదా మధ్యే తస్మాన్మధ్యే తు హోమయేత్ ।

పూణా తు భైరవేణైవ జిహ్వానాం కల్పనాయ చ ॥ ౨.౨౬౭ ॥

పునః పూర్ణాహుతిం చైవ భైరవేణ ప్రదాపయేత్ ।

జ్వాలాగ్రం తు హృదాగృహ్య వహ్నిచైతన్యకల్పితమ్ ॥ ౨.౨౬౮ ॥

ఆత్మహృత్స్థం తు సంకల్ప్య యోగపీఠం తు కల్పయేత్ ।

మధ్యజిహ్వానుసారేణ అగ్నినాభౌ తు కన్దకమ్ ॥ ౨.౨౯ ॥
నాలం హృదవధి ధ్యాత్వా పద్మం తత్ర విచిన్తయేత్ ।
పత్రాష్టకసమోపేతం సితవర్ణం సుతేజసమ్ ॥ ౨.౨౦ ॥
అనన్తం కల్పయేత్తత్ర ధర్మాదిచరణాన్తికమ్ ।
ఓంకారేణ శివాన్తం చ అగ్నిమూర్తిం ప్రకల్పయేత్ ॥ ౨.౨౧ ॥
శిఖా హృది స్థితా యా తు ధ్రువేణోత్కీలయేత్పునః ।
రేచకేణ క్షిపేద్వహ్నౌ సా మూర్తిర్భైరవాత్మికా ॥ ౨.౨౨ ॥
మూర్తిభూతం ప్రకల్ప్యైవమష్టాత్రింశత్కలాయుతమ్ ।
శోధ్యాధ్వానం తు విన్యస్యేద్దీక్షాకాలే వరాననే ॥ ౨.౨౩ ॥
భైరవం పూజయిత్వా తు శాస్త్రదృష్టేన కర్మణా ।
వక్త్రసంధిశ్చ వక్త్రభ్యాం శివవక్త్రాగ్నివక్త్రయోః ॥ ౨.౨౪ ॥
సంధాయ చైవం జిహ్వాభ్యాం నాడీసంధిరతో భవేత్ ।
మూలమన్త్రం సముచ్చార్య అగ్నినాసావినిర్గతమ్ ॥ ౨.౨౫ ॥
స్థణ్డిలస్థశివాలీనమేకార్థం చైవ సంధయేత్ ।
శుద్ధాజ్యేనాహుతిశతమష్టోత్కృష్టం వరాననే ॥ ౨.౨౬ ॥
భైరవస్య తు హోతవ్యం వక్త్రాఙ్గానాం దశాంశకమ్ ।
భైరవాష్టకలోకేశాన్ దశమాంశేన హోమయేత్ ॥ ౨.౨౭ ॥
మూలమన్త్రం సముచ్చార్య పూర్ణామేకాం ప్రపాతయేత్ ।
భైరవాప్యాయనార్థాయ తథా పూర్ణాం ప్రపాతయేత్ ॥ ౨.౨౮ ॥
పునర్న్యూనాతిరిక్తార్థం నిశ్ఛిద్రకరణాయ చ ।
పశ్చాద్ధోమః ప్రకర్తవ్యో యథేచ్ఛం తు వరాననే ॥ ౨.౨౯ ॥
సర్వకామప్రదో హోమస్తిలైః శస్తో ఘృతాన్వితైః ।
ధాన్యైర్ధనార్థసిద్ధ్యర్థం ఘృతగుగ్గులహోమతః ॥ ౨.౮౦ ॥
జాయతే విపులా సిద్ధిరధమా మధ్యమోత్తమా ।

శ్వేతారవిన్దైరాజ్యాక్తైః బిల్వైశ్చ శ్రియమాప్నుయాత్ ॥ ౨.౨౮౧ ॥
క్షీరాక్తతిల హోమేన శాన్తికర్మ వరాననే ।
సితరక్తపీతకృష్ణైః శమనాకృష్టిపౌష్టికమ్ ॥ ౨.౨౮౨ ॥
మారణం చ వరారోహే క్రమేణ పరికల్పయేత్ ।
కున్దపుష్పైః సుతార్థాయ అశోకైః ప్రియసంగమః ॥ ౨.౨౮౩ ॥
జాతికుట్మలకైః కన్యా గాన్ధర్వీ బకులోద్భవైః ।
నాగైస్తు నాగకన్యా వై సిద్ధార్థైః సిద్ధకన్యకా ॥ ౨.౨౮౪ ॥
చణ్యకైశ్చాప్యప్సరసో నరేన్ద్రః ఫల్గుషేణ తు ।
ఘృతాక్తేన వరారోహే సమన్త్రీ సపురోహితః ॥ ౨.౨౮౫ ॥
రాజ్ఞీ పుత్రసమోపేతా వశం యాతి వరాననే ।
యక్షిణీ వశమాయాతి పుష్పైశ్చైవ కదమ్బజైః ॥ ౨.౨౮౬ ॥
విద్యాధరీ కుయ్యకైశ్చ సాధయేన్నాత్ర సంశయః ।
మృగీం బద్ధ్వా తిలైర్హోమః పద్మబిల్వైరధిష్ఠితమ్ ॥ ౨.౨౮౭ ॥
భక్ష్యైర్గ్రాసప్రమాణైస్తు ధన్యైః ప్రసృతిసంమితైః ।
ఏవం హోమానుసారేణ సాధకో విధిసంస్థితః ॥ ౨.౨౮౮ ॥
పూజాహోమరతో నిత్యం యాన్యాన్కామాన్సమీహతే ।
తాంస్తాన్స సాధయత్యేవ భైరవస్య వచో యథా ॥ ౨.౨౮౯ ॥

ఇతి శ్రీస్వచ్ఛన్దతన్త్రే ద్వితీయః పటలః

తృతీయః పటలః

అధివాసం ప్రవక్ష్యామి యథావదనుపూర్వశః ।

వారిణా సువిశుద్ధాత్మా కృతకృత్యః ప్రసన్నధీః ॥ ౩.౧ ॥
భస్మోద్ధూలితదేహస్తు ముద్రాలఙ్కారభూషితః ।
జిహ్మజేనోపవీతేన సవాసా వా దిగమ్బరః ॥ ౩.౨ ॥
సుగన్ధిగన్ధలిప్తాఙ్గః పుష్పస్రగ్దామభూషితః ।
దివ్యాభరణసమ్పన్నః సుప్రసన్నః సుభావితః ॥ ౩.౩ ॥
సుధూపితః సుతామ్బూలశ్చన్దనాగురుచర్చితః ।
మహద్వారప్రదేశే తు స్థిత్వా ప్రాగివ భావితః ॥ ౩.౪ ॥
ద్వారాధ్యక్షాన్ పూజయిత్వా పుష్పప్రక్షేపణం తతః ।
హుమ్ఫట్కారప్రయోగేణ తాలాశబ్దం విధాయ చ ॥ ౩.౫ ॥
పార్ష్ణ్యధోహస్తసంయోగాద్విఘ్నప్రోచ్చాటనాయ వై ।
పార్ష్ణ్యా భూమిగతాన్ హన్యాత్తాలయా చాన్తరిక్షగాన్ ॥ ౩.౬ ॥
మన్త్రైర్దివ్యాన్ విశోధ్యైవం యాగహర్మ్యం విశేత్తతః ।
రక్షాం పూర్వవదస్త్రేణ పరితః పరికల్పయేత్ ॥ ౩.౭ ॥
వర్మణా మాయారూపేణాచ్ఛాద్యైవ తు మఖాలయమ్ ।
తతో దక్షిణదిగ్భాగే ఉపవిశ్య వరాననే ॥ ౩.౮ ॥
కరన్యాసం యథాపూర్వం దహనోత్ప్లావనే తథా ।
ప్లావనాప్యాయనే చైవ సకలీకరణం తథా ॥ ౩.౯ ॥
పూర్వవన్మానసం యాగమన్తర్దేహే సమాచరేత్ ।
శక్త్యాధారమనన్తం చ ధర్మాదిచరణావధి ॥ ౩.౧౦ ॥
గాత్రకాణి త్వధర్మాద్యస్తథా సన్ధానకీలకాన్ ।
అధశ్ఛాదనమూర్ధ్వం చ పద్మకేసరకర్ణికాః ॥ ౩.౧౧ ॥
పుష్కరాణి చ శక్తీశ్చ మణ్డలాన్మణ్డలాధిపాన్ ।
శివాన్తమాసనం దద్యాత్పూర్వరూపం ధ్రువేణ తు ॥ ౩.౧౨ ॥
మూర్తిబ్రహ్మకలావ్యూహం నవతత్త్వం త్రితత్త్వకమ్ ।

ద్వాత్రింశదక్షరం దేవం భైరవాష్టకమేవ చ ॥ ౩.౧౩ ॥
విద్యాఙ్గాని తథా దేవీం క్షురికాం లోచనత్రయమ్ ।
శక్తిత్రయం పరం దేవమఙ్గషట్కసమన్వితమ్ ॥ ౩.౧౪ ॥
ముద్రామన్త్రాంశ్చ ద్రవ్యాణి యథాస్థానం ప్రకల్పయేత్ ।
సంకల్ప్య చ యథాన్యాయం యథాయోగం ప్రకల్పయేత్ ॥ ౩.౧౫ ॥
సద్యోజాతం చ వామం చ అఘోరం చ యదుక్తవాన్ ।
పురుషేశౌ చ దేవస్య దలస్థాంశ్చోపకల్పయేత్ ॥ ౩.౧౬ ॥
హృదయాదీంస్తతః పఞ్చ దిశాసు విదిశాసు చ ।
పూర్వతో యావదీశాన్తం భైరవావరణం బహిః ॥ ౩.౧౭ ॥
లోకపాలాంస్తదస్త్రాణి పూర్వాదీశాన్తకావధి ।
అస్త్రాణి లోకపాలాంశ్చ భైరవాష్టకమేవ చ ॥ ౩.౧౮ ॥
పఞ్చబ్రహ్మణ్యథాఙ్గాని ఏతాన్యావరణాని హి ।
క్రమేణోచ్చారయేత్సర్వాన్ యావత్తద్గర్భమైశ్వరమ్ ॥ ౩.౧౯ ॥
మన్త్రసన్ధానమేతద్ధి పరమీకరణం శృణు ।
ఉచ్చారయేత్తతో దేవం హ్రస్వదీర్ఘప్లుతాన్వితమ్ ॥ ౩.౨౦ ॥
తావదుచ్చారయేన్మన్త్రం యావన్నిర్వాణగోచరమ్ ।
అధఃశక్తేర్యావదూర్ధ్వం సోమసూర్యపథాన్తరా ॥ ౩.౨౧ ॥
పిఙ్గలామధ్యమార్గేణ వర్ణోచ్చారక్రమేణ తు ।
దేవతాపఞ్చకం శక్తిం వ్యాపినీం సమనోన్మనే ॥ ౩.౨౨ ॥
భేదయిత్వా క్రమాత్సర్వం యావద్వై నిధనాన్తికమ్ ।
నిస్తరఙ్గం నిరధ్వాఖ్యం సకలవ్యాపి చోన్మనమ్ ॥ ౩.౨౩ ॥
తదధ్యాస్యానులోమ్యేన హృత్పద్మే వినివేశయేత్ ।
సర్వేష్వావరణేష్వేవం దేవి తద్వ్యాపకం న్యసేత్ ॥ ౩.౨౪ ॥
తేన చాధిష్ఠితాః సర్వే సర్వకామఫలప్రదాః ।

యథా స్వరూపసంస్థానవర్ణా యే కథితా మయా ॥ ३.౨౫ ॥
తథా తే వినియోక్తవ్యా మానసే మానసేన తు ।
కర్ణికాయాం తు సంస్థాప్య ద్విధావస్థం చ భైరవమ్ ॥ ३.౨౬ ॥
శుద్ధస్ఫటికసంకాశం సర్వమన్త్రైరలంకృతమ్ ।
తత్రాపి పరితో జ్ఞేయమనిర్దేశ్యమనామయమ్ ॥ ३.౨౭ ॥
యత్ర నాస్తి ద్విధాభావో న మన్త్రాదిప్రకల్పనా ।
ఓంకారబిన్దునాదానాం విలయం తం వినిర్దిశేత్ ॥ ३.౨౮ ॥
తత్స్థానం దుర్లభం మత్వా సమ్భవేన్న కదాచన ।
యస్య నాగ్రం చ మూలం చ దిశో విదిశస్తథా ॥ ३.౨౯ ॥
న శబ్దో నాపి చాకాశం ధ్యాత్వా తత్తు విముచ్యతే ।
ప్రథమం మానసం యాగం పశ్చాద్ద్రవ్యసమన్వితమ్ ॥ ३.३० ॥
య ఏవం సతతం కుర్యాద్దైశికో యాగతత్పరః ।
స్వహస్తే స్థణ్డిలే లిఙ్గే మణ్డలే చరుకే తథా ॥ ३.३౧ ॥
జలే చాగ్నౌ చ సమ్పూజ్య సమ్యగ్దీక్షాఫలం లభేత్ ।
అకృత్వా మానసం యాగం యోఽన్యం యాగం సమారభేత్ ॥ ३.३౨ ॥
అశివః స తు విజ్ఞేయో న మోక్షాయ విధీయతే ।
ఆత్మయాగే కృతే చైవ దేహశుద్ధిః ప్రజాయతే ॥ ३.३३ ॥
అధిష్ఠితం శివేనైవ తమాచార్యం వినిర్దిశేత్ ।
ఆత్మనిర్దహనం చైవ మానసం చ యదుక్తవాన్ ॥ ३.३౪ ॥
విదిత్వా సమ్యగాచార్యః పాశహా స శివః స్మృతః ।
యత్ర యత్ర స్థితో దేశే యశ్చైవం తు విధిం యజేత్ ॥ ३.३౫ ॥
బ్రహ్మహాపి స ముచ్యేత కిం పునః శివతత్పరః ।
సర్వావస్థాగతశ్చైవ విషయైరనురఞ్జితః ॥ ३.३౬ ॥
సకృత్సమ్పూజ్య ముచ్యేత కిం పునర్యో దినే దినే ।

ఏతత్తన్త్రోక్తవిధినా యదుక్తం విధిపూర్వకమ్ ॥ ३.३८ ॥
ఇజ్యాది చాన్యతన్త్రేఽపి తద్ద్వైతత్కామికం భవేత్ ।
నానాసిద్ధిగుణైర్యుక్తం నానాకామఫలప్రదమ్ ॥ ३.३९ ॥
యోగసిద్ధిశ్చ జాయేత ముక్తిం చ లభతే ధ్రువమ్ ।
సదాశివోఽపి జానాతి దేవాశ్చైవాసురాదయః ॥ ३.३९ ॥
ఏవం తు మానసం యాగం కృత్వా బాహ్యం సమాచరేత్ ।
పరాం వృత్తిమనుధ్యాయన్ ద్రవ్యాణ్యాదౌ విలోకయేత్ ॥ ३.४० ॥
సితచన్దనకర్పూరం సుధూపం సితవాససీ ।
పుష్పాణి దివ్యగన్ధీని తిలవ్రీహిఘృతాదికమ్ ॥ ३.४१ ॥
చూతపల్లవదర్భాంస్తు సిద్ధార్థాన్ ఖటికాం తథా ।
కరణీం కర్తరీం చైవ పాశబన్ధనసూత్రకమ్ ॥ ३.४२ ॥
వార్ధానీం శివకుమ్భం చ తథేధ్మాన్ పరిధీనపి ।
సమిధో దన్తకాష్ఠం చ చరుస్థాలీం స్రుచం స్రువమ్ ॥ ३.४३ ॥
తణ్డులాంశ్చ తథా క్షీరమేవమాదీన్యనేకశః ।
తతోఽర్ఘపాత్రమాదాయ క్షాలయేదస్త్రవారిణా ॥ ३.४४ ॥
కవచేనావగుణ్ఠ్యైవ ప్రణవేన తు పూజయేత్ ।
ఉదకాదిభిరష్టాఙ్గైః పూరయేత్తు వరాననే ॥ ३.४५ ॥
ఉదకం క్షీరకుసుమం కుశసర్షపతణ్డులాః ।
ప్రణవేనాసనం సర్వం తతో మూర్తిం న్యసేత్ప్రియే ॥ ३.४६ ॥
భైరవావరణైర్యుక్తాం పూజయేత్తాం యథాక్రమమ్ ।
గన్ధైః పుష్పైస్తథా ధూపైర్మన్త్రసన్ధానపూర్వకమ్ ॥ ३.४७ ॥
మన్తవ్యం పరమం తత్త్వం తతశ్చైవామృతీభవేత్ ।
పాత్రాణాం త్రితయం కల్ప్యం నిరోధార్థే విధౌ తథా ॥ ३.४८ ॥
పశ్వర్థే చ ప్రకల్ప్యైవం శివహస్తం ప్రకల్పయేత్ ।

మన్త్రసన్ధానకం ప్రాగ్వన్నాడీసన్ధానమేవ చ ॥ ३.४८ ॥
మూలమన్త్రమనుస్మృత్య హృత్కణ్ఠతాలుమధ్యగమ్ ।
భ్రూమధ్యం శబ్దకూటం తత్తుర్యస్థానం విభేదయేత్ ॥ ३.५० ॥
వామదక్షిణమధ్యే తు విషువత్స్వేన భేదయేత్ ।
ద్వాదశాన్తం పరం నీత్వా కరస్థో మన్త్రవిగ్రహః ॥ ३.५१ ॥
తస్యాప్యనేన న్యాయేన విలోమేన విశోధ్యది ।
ఆత్మనో రేచకేనైవ పూరకేణ విశోధ్యది ॥ ३.५२ ॥
నాడీసన్ధానమేతద్ధి శివేన పరికీర్తితమ్ ।
వ్యాపకం తు శివం ధ్యాయేన్మన్త్రమూర్తిమధిష్ఠితమ్ ॥ ३.५३ ॥
దర్భం సంగృహ్య చాస్త్రేణ సప్తవారాభిమన్త్రితమ్ ।
పఞ్చగవ్యాయ పాత్రం తు శోధయేత్తు శివామ్బసా ॥ ३.५४ ॥
అస్త్రేణ క్షాలయేత్తచ్చ కవచేనావగుణ్ఠయేత్ ।
దర్భాసనం ధ్రువేణైవ మణ్డలం తు ప్రకల్పయేత్ ॥ ३.५५ ॥
తస్యోపరి న్యసేత్పాత్రం గోమయాదీని చాహరేత్ ।
పృథక్పాత్రస్థితాన్యేవ ప్రోక్ష్యాస్త్రేణ శివామ్బసా ॥ ३.५६ ॥
గోమయం తు హృదామన్త్ర్య గోమూత్రం శిరసా దధి ।
శిఖయా వర్మణా క్షీరమస్త్రేణాజ్యం కుశోదకమ్ ॥ ३.५७ ॥
ధామ్నా చ మన్త్రయేత్పశ్చాద్గోమయాదీని యోజయేత్ ।
పూర్వసంస్కృతపాత్రే తు స్వమన్త్రైర్గోమయాదికమ్ ॥ ३.५८ ॥
సంయోజ్య మన్త్రయేత్పశ్చాత్తైరేవ హృదయాదిభిః ।
ప్రణవేన తు సంకల్ప్య అనన్తం మూర్తివిగ్రహమ్ ॥ ३.५९ ॥
ధామాఙ్గాని చ బాహ్యే తు సమ్పూజ్యావరణస్థితిమ్ ।
మన్త్రసన్ధానకం కృత్వా అమృతీకరణం తథా ॥ ३.६० ॥
శివామృతం తత్సంచిన్త్య సమ్పూజ్య స్థాపయేత్తతః ।

అస్త్రాభిమన్త్రితం దర్భం గృహీత్వోల్లేఖనం కురు ॥ ౩.౬౧ ॥
యావద్భూమౌ సమన్తాత్తు సౌమ్యాస్యో దక్షిణే స్థితః ।
తతశ్చైవోద్ధరేచ్ఛల్యమాజలాన్తం వ్యవస్థితమ్ ॥ ౩.౬౨ ॥
రేచితం భావయేచ్ఛుద్ధం మౌక్తికాద్యైః ప్రపూరయేత్ ।
సమీకరణమస్త్రేణ కవచేన తు సేచనమ్ ॥ ౩.౬౩ ॥
ఆకోటనమథాస్త్రేణ తతో మార్జనలేపనే ।
అస్త్రేణ పఞ్చగవ్యేన గన్ధతోయేన చోపరి ॥ ౩.౬౪ ॥
శివామ్భసాస్త్రయుక్తేన వికిరాణ్యభిమన్త్రయేత్ ।
సప్తకృత్వోఽస్త్రమన్త్రేణ స్థిత్వా మన్త్రే తు ప్రాగ్దిశః ॥ ౩.౬౫ ॥
ఊర్ధ్వాధో వికిరేద్ధాన్యాన్యస్త్రభూతాని చిన్తయేత్ ।
చామరేణ సుశుభ్రేణ అస్త్రమన్త్రేణ సంహరేత్ ॥ ౩.౬౬ ॥
ఐశాన్యభిముఖాన్యేవ నైరృత్యా యావదైశ్వరమ్ ।
పఞ్చగవ్యేన సమ్ప్రోక్ష్య గన్ధామ్భోభిః శివామ్భసా ॥ ౩.౬౭ ॥
ధ్రువేణ శ్రియమావాహ్య పద్మహస్తాం సులోచనామ్ ।
శుక్లపుష్పాణి ముఞ్చన్తీం సర్వలక్షణసంయుతామ్ ॥ ౩.౬౮ ॥
నీలోత్పలదలశ్యామాం యాగహర్మ్యావలోకినీమ్ ।
బ్రహ్మస్థానోపవిష్టాం తు ద్వారాభిముఖభద్రదామ్ ॥ ౩.౬౯ ॥
గన్ధపుష్పాదిభిః పూజ్య శివకుమ్భం ప్రకల్పయేత్ ।
ఐశానీం దిశమాశ్రిత్య పఞ్చగవ్యేన మణ్డలమ్ ॥ ౩.౭౦ ॥
గన్ధోదకేన సంలిప్య శివామ్భోఽస్త్రేణ ప్రోక్షయేత్ ।
అనన్తాద్యాసనం దత్త్వా ధ్రువేణామణ్డలావధి ॥ ౩.౭౧ ॥
సర్వదోషవినిర్ముక్తం కుమ్భం చన్దనలేపితమ్ ।
స్వస్తికాద్యైశ్చార్చయిత్వా యవసిద్ధార్థదూర్వభిః ॥ ౩.౭౨ ॥
సితసూత్రేణ సంవేష్ట్య వస్త్రపూతేన చామ్భసా ।

సమ్పూర్య సర్వతశ్ఛన్నం చూతాశ్వత్థాదిపల్లవైః ॥ ౩.౭౩ ॥
రత్నగర్భౌషధీయుక్తం సహదేవాదిభిర్గణైః ।
ప్రోక్ష్య చాస్త్రేణ సంగృహ్య కవచేనావగుణ్ఠితమ్ ॥ ౩.౭౪ ॥
ఆసనస్యోపరి న్యస్యేన్మూలమన్త్రమనుస్మరన్ ।
కలాధ్వభైరవాదీని న్యస్యార్ఘాదీన్ ప్రకల్పయేత్ ॥ ౩.౭౫ ॥
ముద్రాం బద్ధ్వా హృదాదీని పూజ్యాన్యగ్నిదలాదిషు ।
గన్ధపుష్పపవిత్రాద్యైః సితవస్త్రేణ భూషయేత్ ॥ ౩.౭౬ ॥
వామభాగే తు కుమ్భస్య పఞ్చగవ్యేన మణ్డలమ్ ।
శివామ్భసా తు సమ్ప్రోక్ష్య ప్రణవేనాసనం న్యసేత్ ॥ ౩.౭౭ ॥
సమ్ప్రోక్ష్య చ శివామ్భోభిర్వార్ధానీం మఙ్గలాన్వితామ్ ।
కుమ్భవచ్చార్చయిత్వా తామాసనస్యోపరి న్యసేత్ ॥ ౩.౭౮ ॥
గన్ధపుష్పపవిత్రాద్యైః పూజయిత్వా తు వార్ధనీమ్ ।
ఉచ్చార్యాస్త్రం క్రమేణాగ్రే ద్రవ్యాణాం వార్ధనీం నయేత్ ॥ ౩.౭౯ ॥
అచ్ఛిన్నామనులోమేన జలధారాం తు పాతయన్ ।
తత్స్థానాత్తు సముద్ధృత్య యావత్కోణం తు శాఙ్కరమ్ ॥ ౩.౮౦ ॥
ఆచార్యః కలశం పశ్చాద్భైరవేణ సముద్ధరేత్ ।
నయేద్వార్ధానిమార్గేణ తస్మిన్ సంస్థాపయేత్పునః ॥ ౩.౮౧ ॥
వార్ధానీం స్థాపయేత్పశ్చాదస్త్రమన్త్రమనుస్మరన్ ।
విశేషపూజాముభయోర్గన్ధపుష్పపవిత్రకైః ॥ ౩.౮౨ ॥
మన్త్రసన్ధానకం కుర్యాన్నాడీసన్ధిమథోభయోః ।
వికిరాన్ సంహితాన్ పూర్వం వార్ధాన్యాః కల్పయేదధః ॥ ౩.౮౩ ॥
అక్షతాస్త్రాణ్యనేకాని శరకున్తాసిముద్గరాః ।
చక్రపట్టిసవజ్రాదిత్రిశూలాన్యాన్యనేకశః ॥ ౩.౮౪ ॥
యోగౌకో వ్యాప్య సర్వం తు తిర్యగూర్ధ్వమధః స్థితాః ।

వార్ధాన్యస్త్రస్య సర్వే తే రశ్మిభూతా వ్యవస్థితాః ॥ ౩.౮౫ ॥
శిష్యస్య దక్షిణే హస్తే వార్ధాన్యస్త్రం తు సంహితమ్ ।
తేనైతం యజ్ఞరక్షార్థం యాగాదౌ కలశం న్యసేత్ ॥ ౩.౮౬ ॥
నైవేద్యం వివిధం దత్త్వా నుత్వా విజ్ఞాపయేద్విభుమ్ ।
భగవంస్త్వత్ప్రసాదేన యాగం నిర్వర్తయామ్యహమ్ ॥ ౩.౮౭ ॥
సన్నిధానం సదా తుభ్యమవిఘ్నార్థం సదా భవ ।
అనుజ్ఞాతోత్థితో యాయాదర్ఘహస్తో దిగీశ్వరాన్ ॥ ౩.౮౮ ॥
స్వనామపదవిన్యాసానోంకారాదినమోన్తగాన్ ।
గన్ధపుష్పపవిత్రాద్యైః పూజయేత్తాన్ ప్రయత్నతః ॥ ౩.౮౯ ॥
ఇన్ద్రాద్యనన్తపర్యన్తాంల్లోకపాలాన్ ప్రపూజయేత్ ।
తతో మణ్డలకం మధ్యే యాగభూమౌ ప్రకల్పయేత్ ॥ ౩.౯౦ ॥
పఞ్చగవ్యేన లిప్త్వాదౌ గన్ధతోయేన చోపరి ।
శివామ్బసాస్త్రమన్త్రేణ సమ్ప్రోక్ష్య త్వవగుణ్ఠయేత్ ॥ ౩.౯౧ ॥
బ్రహ్మస్థానస్య పూర్వేణ గురూన్ పూజ్య వినాయకమ్ ।
వాయవ్యే పూజయేద్దేవి గన్ధపుష్పైరనుక్రమాత్ ॥ ౩.౯౨ ॥
అథైతాంస్తు నమస్కృత్య ఆజ్ఞాం దత్త్వాం విభావయేత్ ।
తతస్తు మధ్యదేశస్థం యోగపీఠం ప్రకల్పయేత్ ॥ ౩.౯౩ ॥
పూర్వోక్తేన విధానేన భైరవేశం వరాననే ।
పూజయిత్వా పవిత్రాద్యైస్త్రిరావరణసంయుతమ్ ॥ ౩.౯౪ ॥
స్వధ్యానగుణసంయుక్తం ముద్రాలఙ్కారభూషితమ్ ।
మన్త్రసన్ధానకం పూర్వం నాడీసన్ధానమేవ చ ॥ ౩.౯౫ ॥
పరమీకరణం కుర్యాద్వ్యాపకేన పరేణ తు ।
నైవేద్యాన్ వివిధాకారాన్ దత్త్వా ముద్రాం ప్రదర్శయేత్ ॥ ౩.౯౬ ॥
ప్రణిపాతం జపం కృత్వా నివేద్య విధిపూర్వకమ్ ।

పశ్చాద్బలిః ప్రదాతవ్యో మాతృణాం భూతసంహతే ॥ ౩.౯౭ ॥
భూతేశ్వరాణాం దేవేశి క్షేత్రపాలస్య సర్వతః ।
తతః స్నాయాదథోద్ధూల్య అథవాచమ్య సువ్రతే ॥ ౩.౯౮ ॥
తతోఽగ్నికుణ్డం గత్వా తు పూర్వవచ్ఛోధనం తథా ।
భైరవం పూజయేత్తత్ర విధిదృష్టేన కర్మణా ॥ ౩.౯౯ ॥
అగ్నేః సన్తర్పణం కుర్యాత్సహస్రేణ శతేన వా ।
తతశ్చరుం చ శ్రపయేత్స్థలీం సంగృహ్య నిర్వ్రణామ్ ॥ ౩.౧౦౦ ॥
శివామ్భసా తు ప్రక్షాల్య కవచేనావగుణ్ఠయేత్ ।
చన్దనాద్యైర్విలిమ్పేత్తాం మృష్టధూపేన ధూపయేత్ ॥ ౩.౧౦౧ ॥
సూత్రేణ వేష్టయేత్కణ్ఠే వర్మభూతేన సువ్రతే ।
దర్భేణాస్త్రస్వరూపేణ కల్పయేన్మణ్డలం ప్రియే ॥ ౩.౧౦౨ ॥
ప్రోక్ష్య చైవ శివామ్భోభిః కవచేనావగుణ్ఠయేత్ ।
ఆసనం తత్ర విన్యస్యేదనన్తాదిశివాన్తకమ్ ॥ ౩.౧౦౩ ॥
మూర్తిభూతాం న్యసేత్స్థలీం తత్రస్థం భైరవం యజేత్ ।
త్రిరావరణసంయుక్తం గన్ధపుష్పైరనుక్రమాత్ ॥ ౩.౧౦౪ ॥
మానసేన ప్రయోగేణ భావపుష్పైర్వరాననే ।
చుల్లీం సమ్ప్రోక్ష్య చాస్త్రేణ కుణ్డవచ్చార్చయేత్తతః ॥ ౩.౧౦౫ ॥
తత్ర స్థాలీం సమారోప్య పశ్చాదగ్నిం న్యసేదధః ।
క్షీరం ప్రోక్ష్య శివామ్భోభిస్తణ్డులాంశ్చ సమాసతః ॥ ౩.౧౦౬ ॥
మన్త్రేణాష్టశతేనైవ ప్రక్షిప్య పాచయేచ్ఛనైః ।
మూలమన్త్రేణ దేవేశి ఏకచిత్తః సమాహితః ॥ ౩.౧౦౭ ॥
చాలనోద్ఘాటనాదీని అస్త్రమన్త్రేణ కారయేత్ ।
తప్తాభిధారం సుస్విన్నే అక్షైశ్చైవ ప్రకల్పయేత్ ॥ ౩.౧౦౮ ॥
త్రిభిస్త్రిభిర్ఘృతేనైవ స్రువేణ జుహుయాత్ప్రియే ।

భూమౌ మణ్డలకం కృత్వా ప్రణవేనావతారయేత్ ॥ ౩.౧౦౯ ॥

స్థాలీమాజ్యోపలిప్తాం తు శీతాఘారం చ హోమయేత్ ।

భైరవేణ షడఙ్గేన వషడ్జాతియుతేన చ ॥ ౩.౧౧౦ ॥

మణ్డలం కుణ్డసామీప్యే కృత్వా దర్భాసనం న్యసేత్ ।

స్థాల్యాం తస్యోపరి న్యస్య సమ్పాతం మన్త్రసంహితామ్ ॥ ౩.౧౧౧ ॥

డ్wఇవేది ప్రిన్త్సౄ(ల్యాం లీం) తస్యోపరి

జపన్నేకైకయాహుత్యా పాతయేద్భైరవేణ తు ।

అష్టోత్కృష్టశతేనైవ పరామృతమనుస్మరన్ ॥ ౩.౧౧౨ ॥

రజస్యాదౌ తతో దేవి కర్తర్యాం కరణౌ తథా ।

ఖటికాతిలాజ్యసమ్పాతం మూలమన్త్రేణ కారయేత్ ॥ ౩.౧౧౩ ॥

త్రిభాగం కల్పయిత్వా తం చరుం స్థాల్యాం తు సంస్థితమ్ ।

శివాగ్నిసాధకేభ్యశ్చ శివాయాగ్రం నివేదయేత్ ॥ ౩.౧౧౪ ॥

ద్వితీయం హోమయేదగ్నౌ సాధకేభ్యస్తృతీయకమ్ ।

చరుం పాత్రే తు సంగృహ్య పూజయేద్భైరవేణ తు ॥ ౩.౧౧౫ ॥

పుష్పధూపాదిభిర్నీత్వా ధామ్నైతం వినివేదయేత్ ।

హృదాద్యావరణస్థానాం దశమాంశం నివేదయేత్ ॥ ౩.౧౧౬ ॥

కలశేఽప్యేవమేవం తు అగ్నౌ హోమ్యశ్చరుః స్రుచా ।

భైరవస్య శతం హోమ్యమఙ్గానాం తు దశాంశకమ్ ॥ ౩.౧౧౭ ॥

సాధకేభ్యస్తు యచ్ఛేషం పిధాయ స్థాపయేత్ప్రియే ।

వినాయకే శతం హోమ్యం భూపరిగ్రహణే తథా ॥ ౩.౧౧౮ ॥

అధివాసే తథైవేహ అష్టోత్తరశతం హుతిః ।

ప్రాయశ్చిత్తనిమిత్తం తు అనులోమవిలోమకే ॥ ౩.౧౧౯ ॥

న్యూనాతిరిక్తే దేవేశి అష్టోత్తరశతం హుతిః ।

భైరవం పూజయిత్వాథ ప్రార్థ్యానుజ్ఞాం వరాననే ॥ ౩.౧౨౦ ॥

శిశోః కర్మ ప్రకర్తవ్యం యథా భవతి తచ్ఛృణు ।
ద్వారే మణ్డలకం కృత్వా దర్భం తస్యోపరి న్యసేత్ ॥ ౩.౧౨౧ ॥
ప్రణవేనాసనం కల్ప్యం శిష్యం తస్మిన్నివేశయేత్ ।
సమపాదం స్తబ్ధకాయం సౌమ్యాననకృతాఞ్జలిమ్ ॥ ౩.౧౨౨ ॥
గురుః పూర్వముఖోఽస్త్రేణ ప్రోక్షయేత్తం శివామ్బునా ।
భస్మనా తాడయేన్మూర్ధ్ని అస్త్రమన్త్రేణ చాలభేత్ ॥ ౩.౧౨౩ ॥
నాభ్యూర్ధ్వం త్రీంస్తథా వారాన్నభ్యధస్త్రీన్ ప్రకల్పయేత్ ।
శివం న్యాసాఙ్గసహితం పూజయేద్భైరవేణ తు ॥ ౩.౧౨౪ ॥
వస్త్రం సమ్ప్రోక్ష్య చాస్త్రేణ కవచేనావగుణ్ఠయేత్ ।
పూజయేద్భైరవేణైవ ముఖం ప్రచ్ఛాదయేత్తథా ॥ ౩.౧౨౫ ॥
హస్తాభ్యాం తం గృహీత్వాథ విశేజ్జవనికాన్తరమ్ ।
దేవస్యాభిముఖం కృత్వా పుష్పం ప్రాణౌ ప్రదాపయేత్ ॥ ౩.౧౨౬ ॥
ప్రక్షేపయేత్తతో ధామ్నా ముఖముద్ఘాట్య దర్శయేత్ ।
విద్యామన్త్రగణైః సార్ధం కారణం ససదాశివమ్ ॥ ౩.౧౨౭ ॥
అజ్ఞానపటనిర్ముక్తః ప్రబుద్ధః పశురీక్షతే ।
దణ్డవద్ధరణీం గత్వా ప్రణిపత్య పునః పునః ॥ ౩.౧౨౮ ॥
కృతకృత్యః ప్రహృష్టాత్మా ప్రహృష్టనయనం శిశుమ్ ।
ఉత్థాప్య హస్తాన్ సంగృహ్య దక్షిణాం మూర్తిమానయేత్ ॥ ౩.౧౨౯ ॥
తత్ర మణ్డలకం కృత్వా పుష్పేణ ప్రణవాసనమ్ ।
తస్యోపరి శిశుం న్యస్య ఊర్ధ్వకాయముదఙ్ముఖమ్ ॥ ౩.౧౩౦ ॥
గురుః పూర్వాననః స్థిత్వా ప్రోక్షణాదీని కారయేత్ ।
ఉపవేశ్య తతః కృత్వా సకలీకరణే విధిమ్ ॥ ౩.౧౩౧ ॥
విశేషఫలసిద్ధ్యర్థం ముముక్షోః సాధకస్య వా ।
గన్ధదిగ్ధౌ కరౌ కృత్వా అస్త్రేణ పరిశోధయేత్ ॥ ౩.౧౩౨ ॥

కవచేనావగుణ్ఠ్యైతౌ ప్లావయేదమృతేన తు ।
అనన్తమాసనం కల్ప్యం భైరవాఙ్గాని విన్యసేత్ ॥ ३.౧३३ ॥
వ్యోమ్న్యాత్మానం యోజయిత్వా శిశోః శోష్య తనుః ప్రియే ।
ఆగ్నేయీం ధారణాం ధ్యాత్వా నిర్దహ్యాస్త్రేణ తం శిశుమ్ ॥ ३.౧३४ ॥
ధూమజ్వాలావినిర్ముక్తం దగ్ధకాయం విభావయేత్ ।
భస్మీభూతం తతః శాన్తం ప్లావయేదమృతేన తు ॥ ३.౧३౫ ॥
వ్యోమవచ్చిన్తయేద్దేహం చైతన్యం కనకాగ్నివత్ ।
శక్తిన్యాసం న్యసేత్పూర్వం కమలం ప్రణవేన తు ॥ ३.౧३౬ ॥
తస్యోపరి తదాత్మానం ధ్యాయేజ్జ్యోతిర్మయం శుభమ్ ।
మూర్తిమన్త్రం సముచ్చార్య మూర్తిభూతం ప్రకల్పయేత్ ॥ ३.౧३౭ ॥
పూర్వోద్ధృతేన మన్త్రేణ ప్లావయేదమృతేన తు ।
మన్త్రన్యాసో యథాపూర్వమష్టాత్రింశత్కలావధి ॥ ३.౧३౮ ॥
కలాధ్యానం న్యసేత్పశ్చాచ్ఛాన్త్యతీతాద్యనుక్రమాత్ ।
స్ఫటికాభా తథా కృష్ణా రక్తా శుక్లా చ పీతకా ॥ ३.౧३౯ ॥
శాన్త్యతీతాదికా జ్ఞేయాస్తత్త్వభూతాస్తు తాః కలాః ।
ధామ్నా వాహ్య తథాఙ్గాని న్యస్యాన్తఃకరణం భవేత్ ॥ ३.౧४० ॥
ఆత్మాన్తఃకరణే యద్వత్తద్వత్పూజాం సమారభేత్ ।
ధామ ప్రోచ్చార్య సన్ధ్యాత్సబాహ్యాభ్యన్తరం పునః ॥ ३.౧४౧ ॥
శివహస్తే విభుం ధ్యాత్వా మన్త్రగ్రామం సుజాజ్వలమ్ ।
ధామోచ్చార్య చ సన్ధాయ శిష్యమూర్ధ్ని కరం న్యసేత్ ॥ ३.౧४२ ॥
అధోముఖేన హృత్పృష్ఠే శివహస్తేన చాలభేత్ ।
ఉత్థాప్య దత్త్వా పుష్పం తు అఞ్జలౌ భైరవేణ తు ॥ ३.౧४३ ॥
ప్రవేశ్యాభ్యర్చయేచ్చుమ్బం శివముచ్చార్య నిక్షిపేత్ ।
నిర్గత్య వన్దయేద్దేవం దణ్డవత్త్రిః ప్రదక్షిణమ్ ॥ ३.౧४४ ॥

శివకుమ్భాగ్నిమధ్యస్థం స్థణ్డిలస్థం చ వన్దయన్ ।
శివపూజాగ్నికార్యాదౌ సకలీకృతవిగ్రహః ॥ ౩.౧౪౫ ॥
నాన్యథా ప్రాక్స్వరూపేణ పూజనార్హో భవేత్తు సః ।
నీత్వా కుణ్డసమీపం తం శిష్యహస్తావియోగతః ॥ ౩.౧౪౬ ॥
ఆత్మసవ్యేఽథ దిగ్భాగే మణ్డలం ప్రణవేన తు ।
ప్రణవేనాసనం దత్త్వా తస్యోపరి శిశుం న్యసేత్ ॥ ౩.౧౪౭ ॥
ఉపవేశ్య కరే దర్భం భైరవేణ సమర్పయేత్ ।
మూలం శిష్యస్య హస్తస్థం సాగ్రమాచార్యజఙ్ఘయోః ॥ ౩.౧౪౮ ॥
పిఙ్గలా మధ్యమా నాడీ శిష్యదేహాద్వినిర్గతా ।
సైవాత్ర దర్భభూతా తు గురునాడ్యాం లయం గతా ॥ ౩.౧౪౯ ॥
నాడీసన్ధానహేత్వర్థం భైరవేణాహుతిత్రయమ్ ।
తయా నాడ్యా ప్రవేష్టవ్యం శిష్యస్య హృదయే సకృత్ ॥ ౩.౧౫౦ ॥
గ్రహణాకర్షణార్థం తు గృహ్ణన్ముఞ్చన్ పునః పునః ।
దీక్షాకాలే యతశ్చైవం తదర్థం నాడిసంహతిః ॥ ౩.౧౫౧ ॥
శిష్యస్యాథ శిరోభూమౌ భైరవేణ విధాయ తు ।
సమ్పాతం సర్వమన్త్రైస్తు ధ్రువేణాజ్యాహుతిం క్షిపేత్ ॥ ౩.౧౫౨ ॥
మూలమన్త్రం సముచ్చార్య స్వా ఇత్యగ్నౌ ప్రపాతయేత్ ।
హేతి శిష్యస్య శిరసి సమ్పాతః శివచోదితః ॥ ౩.౧౫౩ ॥
శిష్.యదేహే తు యే మన్త్రాః సబాహ్యాభ్యన్తరం స్థితాః ।
కుణ్డస్థాః పూజితా యే తు ధామాద్యావరణాన్తగాః ॥ ౩.౧౫౪ ॥
యుగపత్తర్పణం తేషాం సమ్పాత స్తేన కీర్తితః ।
ఏకైకస్యాత్ర మన్త్రస్య ఆహుతిత్రితయేన తు ॥ ౩.౧౫౫ ॥
ఉత్థాప్య చ తతః శిష్యం తదర్థం మన్త్రతర్పణమ్ ।
భైరవాయ శతం హుత్వా హృదాదౌ దశకం హుతిః ॥ ౩.౧౫౬ ॥

ధామ్నా చోత్థాయ హోతవ్యం పూర్ణాహుత్యానుతర్పయేత్ ।
మన్త్రాణాం దీపనం కుర్యాద్ధామాద్యస్త్రావధి క్రమాత్ ॥ ౩.౧౫౭ ॥
హుంకారద్వయమధ్యే తు మూలమన్త్రం సముచ్చరన్ ।
ప్రణవాదిఫడన్తేన ఆహుతీః ప్రతిపాదయేత్ ॥ ౩.౧౫౮ ॥
హృదాదీనాం చ సర్వేషాం జాతిరుక్తాత్ర దీపనే ।
పాశానాం బన్ధనార్థాయ మన్త్రాణాం దీపనం స్మృతమ్ ॥ ౩.౧౫౯ ॥
మన్త్రాః కరణభూతాస్తు పశుకార్యస్య సాధనే ।
ఆచార్యః కరణం ప్రోక్తః శివరూపో యతః స్మృతః ॥ ౩.౧౬౦ ॥
క్రూరకార్యే తు కర్తవ్యే మన్త్రాన్ సన్దీప్య యోజయేత్ ।
క్రూరజాత్యనురూపేణ వాచకాన్ యోజయేత్సదా ॥ ౩.౧౬౧ ॥
భ్రుకుటీకరాలవదనాన్ వాచ్యరూపాన్ విచిన్తయేత్ ।
సౌమ్యజాతియుతాన్ సౌమ్యే సౌమ్యరూపాన్ విచిన్తయేత్ ॥ ౩.౧౬౨ ॥
పాశకర్మ తతో వక్ష్యే కన్యాకర్తితసూత్రకమ్ ।
త్రిగుణం త్రిగుణీకృత్య పాశబన్ధనసూత్రకమ్ ॥ ౩.౧౬౩ ॥
శివామ్బోఽస్త్రేణ సమ్ప్రోక్ష్య కవచేనావగుణ్ఠయేత్ ।
పూజయిత్వా విధానేన గన్ధపుష్పాదిధూపకైః ॥ ౩.౧౬౪ ॥
ప్రసారయేద్గృహీత్వా తన్మూర్ధాద్యఙ్గుష్ఠకావధి ।
శిష్యస్య స్తబ్ధదేహస్య నాడీభూతం విచిన్తయేత్ ॥ ౩.౧౬౫ ॥
సుషుమ్నా మధ్యమా నాడీ సర్వనాడీసమన్వితా ।
ఓంకారాది స్వనామ్నా తు నమస్కారావసానకమ్ ॥ ౩.౧౬౬ ॥
శిష్యదేహస్థితాం నాడీం సూత్రే సంగృహ్య యోజయేత్ ।
గన్ధపుష్పాదిభిః పూజ్య కవచేనావగుణ్ఠయేత్ ॥ ౩.౧౬౭ ॥
సన్నిధానాహుతీస్తిస్రః స్వనామపదజాతికాః ।
శివామ్బోఽస్త్రేణ సమ్ప్రోక్ష్య శిష్యస్య హృదయం పునః ॥ ౩.౧౬౮ ॥

తాడయేదస్త్రపుష్పేణ హృది చిత్సంహృతా భవేత్ ।
హుంకారోచ్చారయోగేన రేచకేన విశేద్ధృది ॥ ౩.౧౬౯ ॥
నాడీరన్ధ్రేణ గత్వా తు చైతన్యం భావయేచ్ఛిషోః ।
కదమ్బగోలకాకారం స్ఫురత్తారకసన్నిభమ్ ॥ ౩.౧౭౦ ॥
హృత్స్థం ఛిత్త్వాస్త్రఖడ్గేన హుమ్ఫట్కారాన్తజాతినా ।
ధామ్నా చాఙ్కుశరూపేణ కర్షేచ్ఛక్త్యవధి క్రమాత్ ॥ ౩.౧౭౧ ॥
ద్వాదశాన్తం తు సంగృహ్య సమ్పుట్య హృదయేన తు ।
సంహారముద్రయా యోజ్యం సూత్రే నాడీప్రకల్పితే ॥ ౩.౧౭౨ ॥
వ్యాపకం భావయిత్వా తు కవచేనావగుణ్ఠయేత్ ।
భైరవేణాహుతీస్తిస్రః సన్నిధానస్య హేతవే ॥ ౩.౧౭౩ ॥
ద్వితీయః సూత్రదేహస్తు పాశా యత్ర స్థితాస్త్విమే ।
బన్ధ్యాశ్ఛేద్యాస్తథా దాహ్యాః సూత్రస్థానే న విగ్రహే ॥ ౩.౧౭౪ ॥
పాశాస్తు త్రివిధా భావ్యా మాయీయాణవకర్మజాః ।
చైతన్యరోధకాస్త్వేతే కార్యకారణరూపిణః ॥ ౩.౧౭౫ ॥
మలః కర్మ నిమిత్తం తు నైమిత్తికమతః పరమ్ ।
ఆధారరూపం నైమిత్తం శరీరభువనాదికమ్ ॥ ౩.౧౭౬ ॥
నిమిత్తమభిలాషాఖ్యం విచిత్రైర్హేతురూపకైః ।
తాంశ్చావలోకయేత్సూత్రే బన్ధ్యబన్ధనహేతుతః ॥ ౩.౧౭౭ ॥
పాశానాం తాడనం కార్యం హుమ్ఫట్కారాన్తజాతినా ।
స్వనామప్రణవాద్యేన శాన్త్యతీతాద్యనుక్రమాత్ ॥ ౩.౧౭౮ ॥
పుష్పేణ తాడయేన్మూర్ధ్ని గ్రాహ్యం హూమాది యోజయేత్ ।
హుంఫ.కారాన్తయోగేనాగృహ్య సంహారముద్రయా ॥ ౩.౧౭౯ ॥
ధామ్నా తు యోజయేత్సూత్రే నమస్కారాన్తయోగినా ।
ఏవం శాన్త్యాదికాన్ పాశాన్ స్థానాత్సంగృహ్య యోజయేత్ ॥ ౩.౧౮౦ ॥

భావయేత్త్రివిధాన్ పాశాన్ పఞ్చతత్త్వాధ్వవ్యాపకాన్ ।
త్రయాణాం వ్యాపికా శక్తిః క్రియాఖ్యా పారమేశ్వరీ ॥ ౩.౧౮౧ ॥
శాన్త్యతీతాదిభేదేన పఞ్చసంజ్ఞాప్రతిష్ఠితా ।
ఆధేయగ్రహ ఆధారం గృహీతం భావయేత్పశోః ॥ ౩.౧౮౨ ॥
గన్ధపుష్పాదిభిః పూజ్య సూత్రే పాశాంశ్తు తర్పయేత్ ।
శాన్త్యతీతాక్రమేణైవ ఆహుతీనాం త్రయం త్రయమ్ ॥ ౩.౧౮౩ ॥
సన్నిధానాయ పాశానామతః పాశాంస్తు దీపయేత్ ।
స్వనామజాతిఫట్కారధామభిశ్చ త్రయం త్రయమ్ ॥ ౩.౧౮౪ ॥
విశ్లేషకరణార్థం తు పాశానాం దీపనం భవేత్ ।
దీప్తాః పాశాస్తతో బన్ధ్యాస్తాడనగ్రహణాదినా ॥ ౩.౧౮౫ ॥
సూత్రస్థాంస్తాడయేత్పుష్పైః స్వదేహస్థానివ క్రమాత్ ।
ధామ్నా చ సమ్పుటీకృత్య స్వనామ్నా చ సకృత్సకృత్ ॥ ౩.౧౮౬ ॥
బన్ధనే తు ప్రయోగోఽయం సూత్రే గ్రన్థీన్ ప్రదాపయేత్ ।
బన్ధనే పరిమాణం చ కర్మణో విషయస్య చ ॥ ౩.౧౮౭ ॥
షట్త్రింశత్తత్త్వమధ్యస్థో భుఙ్క్తే భోగం న చాన్యథా ।
పాశాన్ సంస్థాప్య పాత్రే తు సంపాతం జుహుయాత్సకృత్ ॥ ౩.౧౮౮ ॥
పాత్రసమ్పుటమధ్యస్థాన్ స్థణ్డిలే వినివేదయేత్ ।
నీత్వా సమర్పయేత్కుమ్భే పాశాన్ సంరక్ష హే విభో ॥ ౩.౧౮౯ ॥
దర్భం విమోచయేచ్ఛిష్యం పుష్పం పాణౌ ప్రదాపయేత్ ।
స్థణ్డిలే శివకుమ్భే చ శివాగ్నౌ చ ప్రపూజయేత్ ॥ ౩.౧౯౦ ॥
తతః ప్రదక్షిణం కృత్వా దణ్డవన్నిపతేద్భువి ।
ఉత్థాప్య పఞ్చగవ్యాదీన్ దద్యాద్వై భైరవేణ తు ॥ ౩.౧౯౧ ॥
గోమయేన శుచౌ దేశే కార్యం మణ్డలకత్రయమ్ ।
ఏకస్మిన్మణ్డలే విష్టః పఞ్చగవ్యం శిశుః పిబేత్ ॥ ౩.౧౯౨ ॥

ఉపవిశ్య ద్వితీయే తు చరుకం ప్రాశయేద్బుధః ।
ఆచమ్య దన్తకాష్ఠం తు తృతీయే మణ్డలే స్థితః ॥ ౩.౧౯౩ ॥
భక్షయిత్వా చ దేవేశి తతశ్చైవ వినిక్షిపేత్ ।
పూర్వం పశ్చాత్తథైశోర్ధ్వం చోత్తరస్యాం చ శోభనమ్ ॥ ౩.౧౯౪ ॥
అన్యస్యామశుభం విద్ధి తస్య హోమః శతం భవేత్ ।
ఆచార్యో జుహుయాత్పశ్చాత్ప్రాయశ్చిత్తం శివేన తు ॥ ౩.౧౯౫ ॥
విధేర్న్యూనాతిరిక్తస్య చిత్తవిక్షేపకర్మణి ।
అష్టోత్తరశతం హుత్వా ప్రాయశ్చిత్తాద్విశుధ్యతి ॥ ౩.౧౯౬ ॥
పశ్చాత్సన్తర్పయేద్ధోమసహస్రేణ శతేన వా ।
మన్త్రాంశ్చ దశభాగేన వహ్నౌ నైవేద్యదాపనమ్ ॥ ౩.౧౯౭ ॥
విశేషపూజనం చార్ఘం ముద్రాబన్ధం వరాననే ।
స్తోత్రం వాద్యం తతః కృత్వా చరుం ప్రాశ్య విసర్జయేత్ ॥ ౩.౧౯౮ ॥
నిరోధార్ఘేణ చార్ఘం తు దత్త్వా చైవ వరాననే ।
రేచకేన తు సంగృహ్య భైరవం తమనుస్మరన్ ॥ ౩.౧౯౯ ॥
ముష్టినా పూరితం నీత్వా పూజయిత్వా వరాననే ।
అగ్నిష్ఠం వై పూరకేణ గృహీత్వా స్థాపయేత్పునః ॥ ౩.౨౦౦ ॥
తత్రస్థం పూజయిత్వా చ కలశే తు వినిక్షిపేత్ ।
కుసుమాదిభిరభ్యర్చ్య కుమ్భ ఏవ తు భైరవమ్ ॥ ౩.౨౦౧ ॥
ప్రక్షిప్య చైవ నిర్మాల్యం గోమయేన స్పృశేత్ప్రియే ।
శివామ్భసా తు సమ్ప్రోక్ష్య శిష్యే శయ్యాం ప్రకల్పయేత్ ॥ ౩.౨౦౨ ॥
గృహిణో దర్భశయ్యాం తు యతేర్వై భస్మనా ప్రియే ।
పూర్వాశిరా గృహీ కార్యో యతిర్వై దక్షిణాశిరాః ॥ ౩.౨౦౩ ॥
తత్ర స్థితస్య శిష్యస్య శిఖాబన్ధం వరాననే ।
సిద్ధార్థరోచనాద్యైశ్చ రక్షాం కుర్యాదసిం స్మరన్ ॥ ౩.౨౦౪ ॥

భస్మనా రోచనాద్యైశ్చ అస్త్రప్రాకారచిన్తనమ్ ।
కవచేనావగుణ్ఠ్యైవ శిష్యం తు స్వాపయేత్తతః ॥ ३.౨౦౫ ॥
తతశ్చైవ తు నిర్గత్య బలికర్మ సమారభేత్ ।
బలిస్తు కల్పితః పూర్వం సర్వభూతేష్వథాదరాత్ ॥ ३.౨౦౬ ॥
తం తు సంగృహ్య దేవేశి పూర్వాదీశాన్తకం క్షిపేత్ ।
భూతా యే వివిధాకారా దివ్యభౌమాన్తరిక్షగాః ॥ ३.౨౦౭ ॥
పాతాలతలసంస్థాశ్చ శివయాగే సుభావితాః ।
ధ్రువాదిసర్వభూతాశ్చ ఇన్ద్రాద్యాశాస్థితాశ్చ యే ॥ ३.౨౦౮ ॥
స్వాహాకారసమాయోగాత్తృప్యన్తూచ్చారయన్ క్షిపేత్ ।
నమస్కారేణ సమ్పూజ్య గన్ధైర్ధూపైరనుక్రమాత్ ॥ ३.౨౦౯ ॥
పూర్వాదీశానపర్యన్తమధశ్చోర్ధ్వం సమన్తతః ।
కోణస్థాన్ క్షేత్రపాలాంశ్చ పతితాఞ్ఛ్వపచానపి ॥ ३.౨౧౦ ॥
బలిం దత్త్వా తు సర్వేభ్య ఆచమ్య చ వరాననే ।
సకలీకరణం కృత్వా క్రమేణ ప్రాశయేచ్చరుమ్ ॥ ३.౨౧౧ ॥
సహాయైః సహితో వీర ఏకచిత్తః సమాహితః ।
ప్రాఙ్ముఖ ఉదఙ్ముఖో వా మణ్డలస్థః పృథక్పృథక్ ॥ ३.౨౧౨ ॥
పఞ్చగవ్యం పిబేత్పూర్వం చరుకం దన్తధావనమ్ ।
ప్రాశ్యైవం సకలీకృత్య రక్షాం పూర్వవదేవ చ ॥ ३.౨౧३ ॥
యాగభూమౌ స్వపేత్పశ్చాచ్ఛిష్యైః సహ వరాననే ।
భైరవధ్యానయోగేన సమాధౌ జాగ్రదేవ వా ॥ ३.౨౧౪ ॥

స్వచ్ఛన్దతన్త్రేఽధివాసపటలస్తృతీయః

చతుర్థః పటలః

అధివాసానన్తరభావినీం దీక్షాం ప్రస్తావయితుం శ్రీభైరవ ఉవాచ

ప్రత్యూషే విమలే కృత్వా శౌచాద్యాన్ పుర్వ్వవక్త్రకమాత్ ।

సకలీకరణం కృత్వా పూర్వవక్త్రప్రవిశేద్గృహమ్ ॥ ౪.౧ ॥

శిష్యశ్చ శుచిరాచాన్తః పుష్పహస్తః (...) గురుం తతః ।

ప్రణమ్య శిరసా (...) హృష్టో గురోః స్వప్నాన్నివేదయేత్ ॥ ౪.౨ ॥

శుభాన్ స్వప్నాన్ ప్రవక్ష్యామి అశుభాంశ్చ వరాననే ।

స్వప్నేషు మదిరాపానమామమాంసస్య భక్షణమ్ ॥ ౪.3 ॥

క్రిమివిష్ఠానులేపం చ రుధిరేణాభిషేచనమ్ ।

భక్షణం దధిభక్తస్య శ్వేతవస్త్రానులేపనమ్ ॥ ౪.౪ ॥

శ్వేతాతపత్రం మూర్ధస్థం శ్వేతస్రగ్దామ భూషణమ్ ।

సింహాసనం రథం యానం ధ్వజం రాజ్యాభిషేచనమ్ ॥ ౪.౫ ॥

రత్నాఙ్గాభరణాదీని తామ్బూలం ఫలమేవ చ ।

దర్శనం శ్రీసరస్వత్యోః శుభనార్యవగూహనమ్ ॥ ౪.౬ ॥

నరేన్ద్రైరృషిభిర్దేవైః సిద్ధవిద్యాధరైర్గణైః ।

ఆచార్యైః సహ సంవాదం కృత్వా స్వప్నే ప్రసిద్ధ్యతి ॥ ౪.౭ ॥

నదీసముద్రతరణమాకాశగమనం తథా ।

భాస్కరోదయనం చైవ ప్రజ్వలన్తం హుతాశనమ్ ॥ ౪.౮ ॥

గ్రహనక్షత్రతారాణాం చన్ద్రబిమ్బస్య దర్శనమ్ ।

హర్మ్యస్యారోహణం చైవ ప్రాసాదశిఖరేఽపి వా ॥ ౪.౯ ॥

నరాశ్వవృషపోతేభతరుశైలాగ్రరోహణమ్ ।

విమానగమనం చైవ సిద్ధమన్త్రస్య దర్శనమ్ ॥ ౪.౧౦ ॥

లాభః సిద్ధచరోశ్చైవ దేవాదీనాం చ దర్శనమ్ ।
గుటికాం దన్తకాష్ఠం చ ఖడ్గపాదుకరోచనాః ॥ ౪.౧౧ ॥
ఉప్వీతాఞ్జనం చైవ అమృతం పారతౌషధీః ।
శక్తిం కమణ్డలుం పద్మమక్షసూత్రం మనఃశిలామ్ ॥ ౪.౧౨ ॥
ప్రజ్వలత్సిద్ధద్రవ్యాణి గైరికాన్తాని యాని చ ।
దృష్ట్వా సిద్ధ్యతి స్వప్నాన్తే క్షితిలాభం వ్రణం తథా ॥ ౪.౧౩ ॥
క్షతజార్ణవసాంగ్రామతరణం విజయం రణే ।
జ్వలత్పితృవనం రమ్యం వీరవీరేశిభిర్వృతమ్ ॥ ౪.౧౪ ॥
వీరవేతాలసిద్ధైశ్చ మహామాంసస్య విక్రయమ్ ।
మహాపాశోః సంవిభాగం లబ్ధ్వా దేవేభ్య ఆదరాత్ ॥ ౪.౧౫ ॥
ఆత్మనా పూజయన్ దేవం జపన్ ధ్యాయన్ స్తువన్నపి ।
సుహుతం చానలం దీప్తం పూజితం వా ప్రపశ్యతి ॥ ౪.౧౬ ॥
హంససారసచక్రాహ్వమయూరశవరోహణమ్ ।
మాతృభిర్భైరవశ్చైవ మాతృరుద్రగణైః సహ ॥ ౪.౧౭ ॥
భైరవం భైరవీం దృష్ట్వా సిద్ధ్యత్యత్ర న సంశయః ।
శుభాః స్వప్నా మయాఖ్యాతా అశుభాంశ్చ నిబోధ మే ॥ ౪.౧౮ ॥
తైలాభ్యఙ్గస్తథా పానం విశనం చ రసాతలే ।
అన్ధకూపే చ పతనమథ పఙ్కే నిమజ్జనమ్ ॥ ౪.౧౯ ॥
వృక్షవాహనయానేభ్యః పతనం హర్మ్యపర్వతాత్ ।
కర్తనం కర్ణనాసాభ్యామథ వా హస్తపాదయోః ॥ ౪.౨౦ ॥
పతనం దన్తకోశానామృక్షవానరదర్శనమ్ ।
వేతాలక్రూరసత్వానాం తథైవ కాలపూరుషాః ॥ ౪.౨౧ ॥
కృష్ణోర్ధ్వకేశా మలినాః కృష్ణమాల్యామ్బరచ్ఛదాః ।
రక్తాక్షీ స్త్రీ చ యం స్వప్నే పురుషం త్వవగూహయేత్ ॥ ౪.౨౨ ॥

మ్రియతే నాత్ర సందేహో యది శాన్తిం న కారయేత్ ।
గృహప్రసాదభేదం చ శయ్యావస్త్రాసనేషు చ ॥ ౪.౨౩ ॥
ఆత్మనోఽభిభవం సంఖ్య ఆత్మద్రవ్యాపహారణమ్ ।
ఖరోష్ట్రశ్వసృగాలేషు కఙ్కగృధ్రబకేషు చ ॥ ౪.౨౪ ॥
మహిషోలూకకాకేషు రోహణం చ ప్రవర్తనమ్ ।
భక్షణం పక్వమాంసస్య రక్తమాల్యానులేపనమ్ ॥ ౪.౨౫ ॥
కృష్ణరక్తాని వస్త్రాణి వికృతాత్మా ప్రపశ్యతి ।
హసనం వల్గనం స్వప్నే మ్లానస్రగ్దామధారణమ్ ॥ ౪.౨౬ ॥
స్వమాంసోత్కర్తనం బన్ధం కృష్ణసర్పేణ భక్షణమ్ ।
ఉద్వాహం చ తథా స్వప్నే దృష్ట్వా నైవ ప్రసిధ్యతి ॥ ౪.౨౭ ॥
అశుభా హ్యేవమాఖ్యాతా విజ్ఞేయా దేశికోత్తమైః ।
శుభాస్త్రత్రానుమేద్యాస్తు అశుభేషు తు హోమయేత్ ॥ ౪.౨౮ ॥
అష్టోత్తరశతం ధామ్నా ప్రాయశ్చిత్తాద్విశుధ్యతి ।
పూర్వవత్సకలీకృత్య విఘ్నోచ్చాటనరక్షణమ్ ॥ ౪.౨౯ ॥
వేష్టనం పూర్వవత్కుర్యాచ్ఛివమ్భః శివహస్తకమ్ ।
లోకపాలాంస్తు సంపూజ్య శివకుమ్భం చ స్థణ్డిలమ్ ॥ ౪.౩౦ ॥
అగ్నికార్యం యథాపూర్వం పూర్ణాహుతిప్రపాతనమ్ ।
ప్రాయశ్చిత్తం తతః పశ్చాద్దుస్వప్నార్థం యదుక్తవాన్ ॥ ౪.౩౧ ॥
ఏవం పూజాదికం కృత్వా విసృజ్య స్థణ్డిలచ్ఛివమ్ ।
నిర్మాల్యాపనయం కృత్వా భూమిం సంశోధ్య పూర్వవత్ ॥ ౪.౩౨ ॥
నిత్యకర్మ తతః కుర్యాత్పూజాహోమజపాదికమ్ ।
నిత్యాహ్నికే సమాప్తే తు నైమిత్తికమథాచరేత్ ॥ ౪.౩౩ ॥
ఉపలిప్య శివామ్భోభిర్బ్రహ్మస్థానం ప్రపూజయేత్ ।
భావేన గన్ధపుష్.పాద్యైః తతో మణ్డలమాలిఖేత్ ॥ ౪.౩౪ ॥

కరణీం ఖటికాం చైవ భైరవేణ ప్రపూజయేత్ ।
ధామ్నా తు రజసాం పాతః సితాద్యశ్వాగమోదితః ॥ ౪.౩౫ ॥
నిష్పన్నే మణ్డలే స్నాత్వా నిత్యకర్మ సమాచరేత్ ।
నిత్యకర్మసమాప్తౌ తు కుర్యాన్నైమిత్తికం బుధః ॥ ౪.౩౬ ॥
స్నానాది పూర్వమన్త్రైః సకలీకరణాదికమ్ ।
ఆత్మరక్షాస్త్రప్రాకారద్వారపాలాదిపూజనమ్ ॥ ౪.౩౭ ॥
విఘ్నోచ్చాటనదిగ్బన్ధౌ భూపాతాలఖవాసినామ్ ।
అస్త్రప్రాకారమారోప్య కవచేనావగుణ్ఠనమ్ ॥ ౪.౩౮ ॥
ఉదఙ్ముఖం తూపవిష్టః కరశుద్ధ్యాది పూర్వవత్ ।
శివామ్భః శివహస్తం చ అర్ఘ్యత్రయప్రకల్పనమ్ ॥ ౪.౩౯ ॥
లోకపాలాంస్తు సంపూజ్య శివకుమ్భం ప్రపూజయేత్ ।
మణ్డలస్యాగ్రతో భూత్వా మణ్డలం ప్రోక్ష్య చాసినా ॥ ౪.౪౦ ॥
వర్మణా వేష్టయేత్పశ్చాత్ప్రణవేనాభిమన్త్రయేత్ ।
అష్టోత్తరశతం ధామ్నా రజోదోషైర్విశుద్ధ్యతి ॥ ౪.౪౧ ॥
చతుర్దిక్ష్వస్త్రం సంపూజ్య ద్వారే గన్ధాదిభిః క్రమాత్ ।
ప్రాకారం భావయేదస్త్రం మణ్డలం ప్రవిశేత్తతః ॥ ౪.౪౨ ॥
గురూన్ సంపూజ్య విఘ్నేశం పుష్పాద్యైః ప్రణవేన తు ।
అనన్తమాసనం ప్రాగ్వచ్చివాస్తం ప్రణవేన తు ॥ ౪.౪౩ ॥
మూర్త్యాది పూర్వన్న్యస్యేద్ధృదాద్యావరణాన్తగమ్ ।
పూర్వోక్తవిధినా పూజ్య నైవేద్యాని నివేదయేత్ ॥ ౪.౪౪ ॥
నిరోధార్ఘ్యేణ చార్ఘం తు దత్వా చైవ నిరోధయేత్ ।
జపధ్యానాదికం కృత్వా అగ్నిష్ఠం భైరవం యజేత్ ॥ ౪.౪౫ ॥
నాడీసంధానకం త్రిష్ఠం కృత్వా సంతర్పయేద్విభుమ్ ।
ఆత్మనో నిష్కలోచ్చారం కృత్వా కుమ్భే నివేశయేత్ ॥ ౪.౪౬ ॥

కలశస్థస్య వామేన రోచయేత్పూరయేత్తతః ।
మణ్డలస్థస్య సవ్యేన పునర్వామేన రోచయేత్ ॥ ౪.౪౭ ॥
అగ్నిష్ఠస్య తు తత్తేజో దక్షిణేన విశన్ స్మరేత్ ।
ఏవం సాధనకం కృత్వా తతస్తర్పణమారభేత్ ॥ ౪.౪౮ ॥
దశభాగవిభాగేన హుత్వా పూర్ణాహుతిం క్షిపేత్ ।
ప్రాయశ్చిత్తవిశుద్ధ్యర్థం కుర్యాదష్టోత్తరం శతమ్ ॥ ౪.౪౯ ॥
విధేః పూర్ణాతిరిక్తస్య ధామ్నా పూర్ణాహుతిం తతః ।
ఆచార్యోఽర్ఘహస్తస్తు మణ్డలం ప్రవిశేత్తతః ॥ ౪.౫౦ ॥
సంపూజ్య పరమేశానం పుష్పాద్యైరర్ఘపశ్చిమమ్ ।
ముద్రాం బద్ధ్వా ప్రణమ్యాదౌ జానుభ్యామవనిం గతః ॥ ౪.౫౧ ॥
విజ్ఞాపయేత పశ్వర్థం ప్రారబ్ధోఽయం మఖోత్తమః ।
స్నానాధివాసనాద్యం యన్మణ్డలేఽగ్నౌ చ యత్కృతమ్ ॥ ౪.౫౨ ॥
విధానం పుష్కలం సమ్యక్త్వత్ప్రసాదాదిహాస్తు తత్ ।
ఇదానీం శిష్యదేహే తు సకలీకరణాదికా ॥ ౪.౫౩ ॥
యోజన్యన్తాధ్వశుద్ధిస్తు త్వత్ప్రసాదాత్ప్రసిద్ధ్యతు ।
ఏవమస్త్విత్యనుజ్ఞాతః పరమేశేన వీరరాట్ ॥ ౪.౫౪ ॥
లబ్ధానుజ్ఞః ప్రహృష్టాత్మా నిష్క్రామేన్మణ్డలాద్బహిః ।
పశ్వర్థాయ కృతం యత్తు తద్గృహీత్వార్ఘపాత్రకమ్ ॥ ౪.౫౫ ॥
ధామ్నస్తు దక్షిణే భాగే కారయేన్మణ్డలం గురుః ।
ప్రణవాసనం కుశైర్న్యస్య శుచిం శిష్యం నివేశయేత్ ॥ ౪.౫౬ ॥
శివామ్భోఽస్త్రేణ సంతాడ్య భస్మనా చ కుశైః క్రమాత్ ।
మణ్డలే కల్పితే శిష్యం మూర్తిభూతం ప్రకల్పయేత్ ॥ ౪.౫౭ ॥
ఉపవిశ్య కరన్యాసం నిర్దాహాద్యస్త్రపూర్వకమ్ ।
సబాహ్యాభ్యన్తరం న్యాసం మన్త్రసంధానమేవ చ ॥ ౪.౫౮ ॥

శివహస్తః ప్రదాతవ్యో ధ్యాత్వా దేవం సుజాజ్వలమ్ ।
మూర్ధ్ని సంపాతయేత్తేజః పాశాఙ్కురవినాశనమ్ ॥ ౪.౫౯ ॥
ఉత్థాప్య చ తతో నీత్వా మణ్డలం తు ప్రవేశయేత్ ।
వస్త్రం సంప్రోక్ష్య తోయేన కవచేనావగుణ్ఠయేత్ ॥ ౪.౬౦ ॥
పూజయేద్గన్ధపుష్పాద్యైర్భైరవేణాభిమన్త్రయేత్ ।
నేత్రే బద్ధా తు నేత్రేణ పుష్పం పాణౌ ప్రదాపయేత్ ॥ ౪.౬౧ ॥
అకామాన్నిక్షిపేత్పుష్పం దేవస్యాభిముఖం స్థితః ।
పుష్పపాతవశాన్నామ కుర్యాద్వై సాధకస్య చ ॥ ౪.౬౨ ॥
ముముక్షోర్గురురిచ్ఛాతః నామ వై సాధకస్య వా ।
ముఖముద్ఘాట్య తం శిష్యం శివాయ ప్రణిపాతయేత్ ॥ ౪.౬౩ ॥
ప్రదక్షిణమతః కృత్వా మణ్డలేగ్నౌ ప్రణమ్య చ ।
అగ్నికుణ్డసమీపే తు ఆచార్యః పశునా సహ ॥ ౪.౬౪ ॥
ఆత్మసవ్యేథ దిగ్భాగే మణ్డలం ప్రణవేన తు ।
పూర్వన్నాడిసంధానం తదర్థం చాహుతిత్రయమ్ ॥ ౪.౬౫ ॥
సంపాతాభిహుతిం కృత్వా అణుతర్పణమేవ చ ।
పూర్ణాహుతిం తతో దత్త్వా ప్రాయశ్చిత్తాని హోమయేత్ ॥ ౪.౬౬ ॥
ధామ్నా చాష్టశతం పశ్చాత్పాతయేదాహుతిత్రయమ్ ।
జాత్యుద్ధారే ధ్రువేణైవ ద్విజత్వాపాదనే తథా ॥ ౪.౬౭ ॥
బీజాహారే తథా దేశభావశుద్ధౌ ద్విజో భవేత్ ।
ప్రణవేనాహుతీస్తిస్రో రుద్రాంశాపాదనే తథా ॥ ౪.౬౮ ॥
అస్త్రేణ ప్రోక్షయేచ్ఛిష్యం పుష్పయుక్తేన తాడయేత్ ।
రేచకేన తతో గత్వా శిష్యదేహే విశేద్ధృది ॥ ౪.౬౯ ॥
ఓంకారాది శివం జప్త్వా అస్త్రమన్త్రం ఫడన్తగమ్ ।
విశ్లేషకరణం కృత్వా చైతన్యస్య విధానతః ॥ ౪.౭౦ ॥

ఛేదయేదస్త్రమన్త్రేణ కవచేనావగుణ్ఠయేత్ ।
అఙ్కుశేన సమాకృష్య ద్వాదశాన్తే తు కారయేత్ ॥ ౪.౭౧ ॥
తత్రస్థః పుద్గలో గ్రాహ్యః సంపుట్యైవ ధ్రువేణ తు ।
సంహారముద్రయా సమ్యక్పూరకేణ విశేద్ధృది ॥ ౪.౭౨ ॥
సంస్కుభ్య సరసీకృత్య రేచయేత్పుద్గలం పునః ।
త్యజన్తం దేవతాషట్కం తతశ్చాపి స్వకం పదమ్ ॥ ౪.౭౩ ॥
తత్రస్థం పుద్గలం గృహ్య సంపుట్య చ భవేన తు ।
సంహారముద్రయోద్ధృత్య శిష్యస్య హృది యోజయేత్ ॥ ౪.౭౪ ॥
భైరవేణాభిమన్త్ర్య ఏవముపవీతం శిరోర్దదేత్ ।
ఆధానాద్యావదన్త్యేష్టిం ద్విజత్వే సంస్కృతో భవేత్ ॥ ౪.౭౫ ॥
పిణ్డస్యాపాదనం జాతేః ఆహుతిత్రితయేన తు ।
చైతన్యస్యాపి సంస్కారమాధానాన్త్యేష్టితః పరమ్ ॥ ౪.౭౬ ॥
సూక్ష్మవిజ్ఞానతః కృత్వా ద్విజత్వే సంస్కృతో భవేత్ ।
శత హోమం సహస్రం వా హుత్వా పూర్ణాహుతిం తతః ॥ ౪.౭౭ ॥
సమయీ సంస్కృతో హ్యేవం వచనేష్వార్హతా భవేత్ ।
శ్రవణేఽధ్యయనే హోమే పూజనాదౌ తథైవ చ ॥ ౪.౭౮ ॥
చర్యాధ్యానవిశుద్ధాత్మా లభతే పదమైశ్వరమ్ ।
అథ దీక్షాధ్వశుద్ధ్యర్థం భుక్తిముక్తిఫలార్థినామ్ ॥ ౪.౭౯ ॥
విధానముచ్యతే సూక్ష్మం పాశవిచ్ఛిత్తికారకమ్ ।
గురుః సంపృచ్ఛతే శిష్యం ద్వివిధం ఫలకాఙ్క్షిణమ్ ॥ ౪.౮౦ ॥
ఫలమాకాఙ్క్షసే యాదృక్తాదృక్సాధనమారభే ।
వాసనాభేదతః ప్రాప్తిః సాధ్యమన్త్రప్రచోదితా ॥ ౪.౮౧ ॥
మన్త్రముద్రాధ్వద్రవ్యాణాం హోమః సాధారణః స్మృతః ।
వాసనాభేదతో భిన్నః శిష్యాణాం చ గురోస్తథా ॥ ౪.౮౨ ॥

సాధకో ద్వివిధస్త్రత్ర శివధర్మ్యైకతః స్థితః ।
శివమన్త్రవిశుద్ధాధ్వా సాధ్యమన్త్రనియోజితః ॥ ४.८३ ॥
జ్ఞానవాంశ్చాభిషిక్తశ్చ మన్త్రారాధనతత్పరః ।
త్రివిధాయాస్తు సిద్ధేర్వై సోఽత్రార్హః శివసాధకః ॥ ४.८४ ॥
ద్వితీయో లోకమార్గస్థ ఇష్టాపూర్తవిధౌ రతః ।
కర్మకృత్ఫలమాకాఙ్క్షన్ముభైకస్థోఽశుభోజ్ఝితః ॥ ४.८५ ॥
తస్య కార్యం సదా మన్త్రైరశుభాంశవినాశనమ్ ।
గృహస్థో వా యతిర్వాసావాశ్రమైకతమస్థితః ॥ ४.८६ ॥
ముముక్షుర్ద్వివిధః ప్రోక్తో నిర్బీజో బీజవానృపనః ।
బాలబాలిశవృద్ధస్త్రీభోగభుగ్వ్యాధితాత్మనామ్ ॥ ४.८७ ॥
ఏషాం నిర్బీజికా దీక్షా సమయదివివర్జితా ।
విద్వద్ధ్వన్ద్వసహానా తు సబీజా కీర్తితా ప్రియే ॥ ४.८८ ॥
దీక్షానుగ్రాహికా తేషాం సమయాచారసంయుతా ।
విశేషసమయాచారా మన్త్రాఖ్యే యే ప్రకీర్తితాః ॥ ४.८९ ॥
తేఽత్ర పాల్యాః ప్రయత్నేన మోక్షసిద్ధిమభీప్సతా ।
సబీజా సా తువిజ్ఞేయా పుత్రకాచార్యయోః స్థితా ॥ ४.९० ॥
గృహస్థో వాశ్రమీ వాథ యతిః సంకల్ప్య దీక్షయేత్ ।
పాశసూత్రకమాదాయ శిష్యదేహేఽవలమ్బయేత్ ॥ ४.९१ ॥
అధ్వానం సంధయేదగ్నౌ ధామ్నా చైవ విచక్షణః ।
కుమ్భమణ్డలవహ్నిస్థశ్చాధ్వాత్మస్థః శిశోశ్చ యః ॥ ४.९२ ॥
సూత్రస్థశ్చాపి చైకత్ర అధ్వసంధిః ప్రకీర్తితః ।
షడ్విధస్యాధ్వమార్గస్య సాధారణగతస్య తు ॥ ४.९३ ॥
కుణ్డే సంకల్ప్య సంశోధ్యమధ్వసంధౌ తు హోమయేత్ ।
మూలమన్త్రాష్టశతికమధ్వసంధానహేతుతః ॥ ४.९४ ॥

అధ్వావలోకనం పశ్చాద్వ్యాప్యవ్యాపకభేదతః ।
భువనవ్యాప్తితా తత్త్వేష్వనన్తాదిశివాన్తకే ॥ ౪.౯౫ ॥
వ్యాపకాని చ షట్త్రింశతన్మన్త్రవర్ణపదాత్మకాః ।
తత్త్వాన్తర్భావినః సర్వే వాచ్యవాచకయోగతః ॥ ౪.౯౬ ॥
కలాన్తర్భావినస్తే వై నివృత్త్యాద్యాశ్చ తాః స్మృతాః ।
హృదాద్యా వాచకాస్తాసాం బీజామన్త్రాః ప్రకీర్తితాః ॥ ౪.౯౭ ॥
ఏకికస్యాః కలాయాశ్చ పృథగ్వ్యాప్తిం విభావయేత్ ।
పృథివ్యాదికలా జ్ఞేయా బ్రహ్మాద్యాః కారణాశ్చ తే ॥ ౪.౯౮ ॥
ఏవం వ్యాప్తిం భావయిత్వా అధ్వోపస్థాపనం భవేత్ ।
త్రిరాహుతిం ధ్రువేణైవ అధ్వశుద్ధిరతో భవేత్ ॥ ౪.౯౯ ॥
అగ్నౌ తు పూజితే దేవే అధ్వన్యాసే కృతే సతి ।
తదేవ పాదాదారభ్య పృథివ్యాదిక్రమాన్న్యసేత్ ॥ ౪.౧౦౦ ॥
ధామాధిః ప్రణవాదిశ్చ నివృత్త్యై చ నమః పునః ।
ఉపస్థాపనమన్త్రోఽయం వ్యాప్తిం ధ్యాత్వాధ్వసంస్థితామ్ ॥ ౪.౧౦౧ ॥
నివృత్త్యభ్యన్తరే పృథ్వీ శతకోటిప్రవిస్తరా ।
తస్యాం చ భువనానాం చ శతమష్టోత్తరావధి ॥ ౪.౧౦౨ ॥
అష్టావింశతిః పదాని వర్ణ ఏకోఽత్ర సంస్థితః ।
మన్త్రౌ ద్వావేవ విజ్ఞేయౌ అధ్వషట్కం విభావయేత్ ॥ ౪.౧౦౩ ॥
పుష్పగన్ధాదినా పూజ్య సంనిధావాహుతిత్రయమ్ ।
మాయియా భువనాకారా మలాః కర్మ చ సంస్థితాః ॥ ౪.౧౦౪ ॥
శరీరభువనాకారా మాయియాః పరికీర్తితాః ।
భోగహేతుశ్చ కర్మ స్యాదభిలాషో మలోఽత్ర తు ॥ ౪.౧౦౫ ॥
ఏవం పాశత్రయం భావ్యం దీక్షాయామధ్వసంస్థితమ్ ।
తద్విశుద్ధ్యై చ దీక్షా చ క్రియతే సా యథావిధి ॥ ౪.౧౦౬ ॥

ఆదౌ శక్తిం న్యసేద్దేవి కలాతత్త్వసమన్వితామ్ ।
హృదా సంకల్ప్య వాగీశీం వ్యాపికాం సర్వయోనిషు ॥ ౪.౧౦౭ ॥
శతరుద్రాద్యనన్తాన్తం యోనయో వివిధాః స్థితాః ।
సమకాలమృతుత్వేన వాగీశీం సంనిధాపయేత్ ॥ ౪.౧౦౮ ॥
ధ్రువేణ పూజయేత్పుష్పైర్గన్ధధూపైరనుక్రమాత్ ।
ఓంకారేణాహుతిస్తిస్రో వాగీశీసంనిధాపనే ॥ ౪.౧౦౯ ॥
శిష్యం సంప్రోక్ష్య చాస్త్రేణ తాడయేదస్త్రముచ్చరన్ ।
రేచకేనాత్మనో గత్వా ఛిన్ద్యాత్తస్యాసినా హృదః ॥ ౪.౧౧౦ ॥
ధామ్నాకృష్య తదాత్మానం ద్వాదశాన్తే నిధాపయేత్ ।
ధ్రువేణ తత్స్థం సంపుట్య చైతన్యం ముద్రయాత్మని ॥ ౪.౧౧౧ ॥
పూరయేద్భైరవేణైవ కుమ్భయేద్రేచయేత్తతః ।
ద్వాదశాన్తాత్తు సంగృహ్య యోజయేద్ధ్రువముద్రయా ॥ ౪.౧౧౨ ॥
ఆత్మానమీశ్వరం ధ్యాత్వా మాయాం వాగీశ్వరీమపి ।
సంయోజ్య తస్యాం చైతన్యం శరీరాణ్యధ్వని సృజేత్ ॥ ౪.౧౧౩ ॥
ప్రాక్కర్మవాసనాశేషఫలభోగత్వహేతవే ।
యుగపద్భిన్నభోగాని దేశకాలశరీరతః ॥ ౪.౧౧౪ ॥
మన్త్రశక్త్యా విపచ్యన్తే పుద్గలాశ్చ తథావిధాః ।
భినాదేహా విసృజ్యన్తే గర్భే వాగీశియోనిషు ॥ ౪.౧౧౫ ॥
ధామ్నా చ యోజయిత్వా చ జుహుయాదాహుతిత్రయమ్ ।
యుగపత్సర్వగర్భేషు దేహా వివిధరూపకాః ॥ ౪.౧౧౬ ॥
భైరవేచ్ఛానుసంపన్నాః శతరుద్రాద్యనన్తగాః ।
గర్భేషు గర్భనిష్పత్తి భైరవేణాహుతిత్రయమ్ ॥ ౪.౧౧౭ ॥
హుత్వా తు జననం కార్యం పునస్తేనాహుతిత్రయాత్ ।
సర్వయోనిషు దేహాస్తే యుగపద్వృద్ధిమాగతాః ॥ ౪.౧౧౮ ॥

భోగనిష్పత్తయే కర్మ వ్యాపరసహకారణమ్ ।
తదభావాన్న భోగః స్యాత్తదర్థం మార్జనం స్మృతమ్ ॥ ౪.౧౧౯ ॥
అర్జితే [ఆర్జితే] సతి భోక్తవ్యో భోగో దుఃఖసుఖాత్మకః ।
లయః పరమయా ప్రీత్యా సుఖదుఃఖాదికేఽప్యలమ్ ॥ ౪.౧౨౦ ॥
తిసృభిస్తిసృభిర్హోమం ధామ్నైవ త్రిషు కారయేత్ ।
ఆహుతీనాం శతం హోమ్యం ధామ్నా నిష్కృతయే పునః ॥ ౪.౧౨౧ ॥
యత్కర్మభోగ్యరూపం తు జాత్యాయుర్భోగలక్షణమ్ ।
నిష్కృత్యన్తే విశుద్ధ్యేత్తద్భూలోకసమవస్థితమ్ ॥ ౪.౧౨౨ ॥
సంసారా దశచత్వారః సంస్కారా అష్టభిః సహ ।
చత్వారింశద్ద్విజత్వాయ వక్ష్యన్తే భువనాధ్వని ॥ ౪.౧౨౩ ॥
యోనిర్బీజం తథా భావ ఆహారో దేశ ఏవ చ ।
ఏతేషాం శోధనం దేవి రుద్రాంశాపాదనం తథా ॥ ౪.౧౨౪ ॥
అత్రావలోకనం కృత్వా నిష్.కృత్యామేవ శుద్ధ్యతి ।
విషయా భువనాకారా యే కేచిద్భోగ్యరూపిణః ॥ ౪.౧౨౫ ॥
భుక్తకర్మఫలాశేషా నిష్కృతి స్తేన సా స్మృతా ।
విశ్లేషో నిష్కృతేర్భోగాత్భోగాభావే స హి స్మృతః ॥ ౪.౧౨౬ ॥
భోక్తృత్వం విషయాసక్తిర్మలకార్యం ప్రకీర్తితమ్ ।
భోక్తృత్వాభావస్తత్రైవ శరీరేణ తు యత్కృతమ్ ॥ ౪.౧౨౭ ॥
విశ్లేషః క్రియతే తస్య పశోర్మన్త్రైః శివాజ్ఞయా ।
ధామ్నా చాహుతయస్తిస్రో విశ్లేషకరణాయ చ ॥ ౪.౧౨౮ ॥
ఆహుతిత్రితయం ధామ్నా పాశచ్ఛేదేఽపి దాపయేత్ ।
పాశా దేహే తు మాయీయాః కలాద్యా భూతకావధి ॥ ౪.౧౨౯ ॥
శరీరకరణాకారాః పురుషార్థప్రసిద్ధయే ।
భోగాభావాద్విపద్యన్తే శరీరాణి సహస్రధా ॥ ౪.౧౩౦ ॥

పాశచ్ఛేదే విధిస్తస్య మన్త్రైశ్చ విధిచోదితైః ।
ఏవం పాశత్రయస్యాపి విశ్లేషో దీక్షయోచ్యతే ॥ ౪.౧౩౧ ॥
శరీరశేషభఙ్గేన ఏకచైతన్యభావనా ।
పూర్ణాహుతిం శివేనైవ వౌషడ్జాతియుతేన చ ॥ ౪.౧౩౨ ॥
శుద్ధతత్త్వాగ్రసంస్థం తచ్చైతన్యం కనకప్రభమ్ ।
ఉద్ధారాయాహుతీస్తిస్రః పునర్ధామ్నా తు దాపయేత్ ॥ ౪.౧౩౩ ॥
తస్మాత్తత్త్వాద్గృహీత్వా తు చైతన్యం మలసంయుతమ్ ।
ముద్రయా ప్రాగ్విధానేన ఆత్మస్థం పూరయేద్ధృది ॥ ౪.౧౩౪ ॥
కుమ్భిత్వా రేచ్య సంగృహ్య ద్వాదశాన్తాద్ధ్రువేణ తు ।
శిష్యదేహే నివేశ్యైతన్నాడీరన్ధ్రేణ పూర్వవత్ ॥ ౪.౧౩౫ ॥
తతీస్వ్కరణహేత్వర్థం ధామ్నా చైవాహుతిత్రయమ్ ।
కలాశుద్ధ్యవసానే తు బ్రహ్మాణం కారణాధిపమ్ ॥ ౪.౧౩౬ ॥
స్వనామప్రణవాహ్వానపూర్వం సంతర్ప్య చార్పయేత్ ।
శబ్దస్పర్శౌ త్యజేత్తస్మిన్ ధ్రువాద్యౌ నామసంయుతౌ ॥ ౪.౧౩౭ ॥
స్వాహాకారప్రయోగేన తౌ బ్రహ్మణి నివేదయేత్ ।
తిసృభిస్తిసృభిర్హోమాత్పూర్ణ్యష్టాంశం నివేదయేత్ ॥ ౪.౧౩౮ ॥
ఆమన్త్రణవిభక్త్యా తు శ్రావణాం తస్య కారయేత్ ।
బ్రహ్మాణం పూజయిత్వా తు హోమం కృత్వా విసర్జయేత్ ॥ ౪.౧౩౯ ॥
ధ్రువేణాభ్యర్చ్య వాగీశీం సంతర్ప్య చ విసర్జయేత్ ।
హుత్వావలోకయేత్తత్ర విశుద్ధం పాశజాలకమ్ ॥ ౪.౧౪౦ ॥
ప్రాక్కర్మభావికస్యాథ అభావం భావయేత్తదా ।
ముముక్షోర్నిరపేక్షత్వాత్ప్రారబ్ధేకం న శోధయేత్ ॥ ౪.౧౪౧ ॥
సాధకస్య తు భూత్యర్థం ప్రాక్కర్మైకం తు శోధయేత్ ।
ప్రాక్కర్మాగామి చైకస్థం భావయిత్వా చ దీక్షయేత్ ॥ ౪.౧౪౨ ॥

శివధర్మిణ్యసౌ దీక్షా లోకధర్మిణ్యతోఽన్యథా ।
ప్రాక్తనాగమికస్యాపి అధర్మక్షయకారిణీ ॥ ४.१४३ ॥
లోకధర్మిణ్యసౌ జ్ఞేయా మన్త్రారాధనవర్జితా ।
ప్రారబ్ధదేహభేదే తు భుఙ్క్తే స హ్యణిమాదికాన్ ॥ ४.१४४ ॥
భుక్త్వా వ్రజేదూర్ధ్వం గురుణా యత్ర యోజితః ।
సకలే నిష్కలే వాపి శిష్యాచార్యవశాద్భవేద్ ॥ ४.१४५ ॥
నిర్వాణేఽపి సబీజాయాం కర్మాభావాద్విపద్యతే ।
సమయాచారపాశం హి దీక్షితః పాలయేత్తు యః ॥ ४.१४६ ॥
తం పాశం నైవ శుద్ధ్యేత సా సబీజా ప్రకీర్తితా ।
సమయాచారపాశం తు నిర్బీజాయాం విశోధయేత్ ॥ ४.१४७ ॥
దీక్షామాత్రేణ ముక్తిః స్యాద్భక్తిమాత్రాద్గురోః సదా ।
సద్యోనిర్వాణదా దీక్షా నిర్బీజా సా ద్వితీయకా ॥ ४.१४८ ॥
అతీతనాగతారబ్ధపాశత్రయవియోజికా ।
దీక్షావసానే శుద్ధిః స్యాద్దేహత్యాగే పరం పదమ్ ॥ ४.१४९ ॥
ఏవం భావానుసారేణ శిష్యాణాం గురుణా సదా ।
ఫలం తు వివిధాకారం నిష్పాద్యేత సుదీక్షయా ॥ ४.१५० ॥
అచిన్త్యా మన్త్రశక్తిర్వై పరమేశముఖోద్భవా ।
క్రియా కాలే ప్రయోక్తవ్యా గురుణా భక్తిపూర్వికా ॥ ४.१५१ ॥
విషాణమివ పాశానాం మన్త్రైః కవలనం ధ్రువమ్ ।
కరోతి మన్త్రతత్త్వజ్ఞః శివావేశీ గురుః క్షణాత్ ॥ ४.१५२ ॥
కలాసంధానకం కుర్యాచ్ఛుద్ధాశుద్ధద్విరూపగమ్ ।
శుద్ధముచ్చారయేద్ధ్రస్వమశుద్ధం దీర్ఘమేవ చ ॥ ४.१५३ ॥
ఏకత్వం భావయిత్వా తు లీనం శుద్ధం విభావయేత్ ।
ప్రణవాదినివృత్తిస్తు ప్రతిష్ఠా తదనన్తరమ్ ॥ ४.१५४ ॥

నమస్కారస్తదన్తే తు కలాసంధానకం స్మృతమ్ ।
ఆవాహ్య స్థాప్య సంపూజ్యాహుతీస్త్రిస్రః ప్రపాతయేత్ ॥ ౪.౧౫౫ ॥
కలాసంధానమేతద్ధి వ్యాప్తిం తస్యావలోకయేత్ ।
గుల్ఫాదారభ్య నాభ్యన్తం శిష్యదేహేఽధ్వకల్పనమ్ ॥ ౪.౧౫౬ ॥
ప్రతిష్ఠాయా భవేద్వ్యాప్తిశ్చతుర్వింశతితత్త్వికా ।
షట్పఞ్చాశద్భువనికా త్రయోవింశతివర్ణికా ॥ ౪.౧౫౭ ॥
జ్ఞేయైకవింశతిపదా త్రిమన్త్రా చ విధీయతే ।
ముఖ్యా హ్యేతే స్మృతాః పాశాః సూక్ష్మానన్తర్విభావయేత్ ॥ ౪.౧౫౮ ॥
అన్యత్తన్త్రప్రసిద్ధిం తు తన్మాత్రేన్ద్రియశోధనమ్ ।
షట్కోశాన్విషయాన్ పఞ్చ తదన్తర్భావయేత్సదా ॥ ౪.౧౫౯ ॥
విశేషస్థాపనం కృత్వా పూజ్య గన్ధాదిభిస్తతః ।
భైరవేణాహుతీస్త్రిస్రః తస్యా వాగీశికల్పనా ॥ ౪.౧౬౦ ॥
స్వనామావాహనాద్యస్య అర్ధహోమాది పూర్వవత్ ।
ప్రోక్షణం తాడనం ఛేద ఆకర్షగ్రహణే తథా ॥ ౪.౧౬౧ ॥
ధామ్నా పూర్య కుమ్భయిత్వా ఛిత్త్వాథ గ్రాహయేత్పునః ।
యోజనం గర్భధారిత్వం జననం పూర్వవత్క్రమాత్ ॥ ౪.౧౬౨ ॥
ఐశ్వరీం మూర్తిమాస్థాయ తాడనాదీని కారయేత్ ।
అధికారస్తథా భోగో లయో నిష్కృతిరేవ చ ॥ ౪.౧౬౩ ॥
శివరూపేణ కర్తవ్యాః నిష్కృతిః శిరసా పునః ।
విశ్లేషశ్చ హృదా హోమ్యః పాశచ్ఛేదస్తథాసినా ॥ ౪.౧౬౪ ॥
పూర్ణాహుతిసముద్ధారం పూర్వవద్భైరవేణ తు ।
సదాశివతనౌ స్థిత్వా విశ్లేషాదీని కారయేత్ ॥ ౪.౧౬౫ ॥
ఆత్మస్థం పూరకేణైవ తత్స్థం రేచకవృత్తితః ।
స్వనామ్నోచ్చారయేద్విష్ణుం ధ్యాత్వావాహ్య తు స్థాపయేత్ ॥ ౪.౧౬౬ ॥

పూజయేత్పుష్పగన్ధాద్యైః తర్పణాహుతిత్రయమ్ ।
రసం పుర్యష్టకాంశం తు అర్పయేద్విష్ణవే సదా ॥ ౪.౧౬౭ ॥
విసర్జయేత్తతో విష్ణుం వాగీశీం చ విసర్జయేత్ ।
కలాసంధిర్యథాపూర్వం హ్రస్వదీర్ఘప్రయోగతః ॥ ౪.౧౬౮ ॥
అభావం భావయేత్తస్మిన్ పాశజాలే త్వనన్తకే ।
కలాద్వయవినిర్ముక్తః పశురూర్ధ్వగమోత్సుకః ॥ ౪.౧౬౯ ॥
తస్యేదానీం తృతీయస్యాం విద్యాయాం యోజ్య శోధయేత్ ।
స్థాపయిత్వా సంపూజ్య జుహుయాదాహుతిత్రయమ్ ॥ ౪.౧౭౦ ॥
ఏవం తు సంముఖీకృత్య ప్రాగివాధ్వావలోకనమ్ ।
పుంస్తత్త్వాద్యావన్మాయాన్తం విద్యయా వ్యాప్తిరిష్యతే ॥ ౪.౧౭౧ ॥
సప్త తత్త్వాని భువనసప్తవింశతిరేవ చ ।
పదవింశతిరాఖ్యాతా వర్ణాః సప్త ప్రకీర్తితాః ॥ ౪.౧౭౨ ॥
మన్త్రౌ ద్వౌ షడ్విధాధ్వానం జ్ఞాత్వా వాగీశికల్పనమ్ ।
ప్రణవేన సమావాహ్య వ్యాపినీం సర్వయోనిషు ॥ ౪.౧౭౩ ॥
సమకాలమృతుత్వేన ధ్యాత్వా సంపూజ్య తర్పయేత్ ।
తతః శివామ్బసా శిష్యం ప్రోక్ష్య చాస్త్రేణ తాడయేత్ ॥ ౪.౧౭౪ ॥
తేనైవ చాస్త్రభూతేన హుంఫట్కారయుతేన తు ।
ఆత్మనో రేవకేనైవ శిష్యదేహే విశేద్ధృది ॥ ౪.౧౭౫ ॥
అస్త్రమన్త్రేణ సంఛేద్య విశేషాశ్లేష్యాస్త్రేణ కర్షయేత్ ।
ద్వాదశాన్తాత్తు సంగృహ్య ఆత్మస్థం పూర్వవత్కురు ॥ ౪.౧౭౬ ॥
పూరకేణాథ సంకుమ్భ్య రేచయిత్వా తు యోజయేత్ ।
పూర్వవద్వ్యాపకం తస్య చైతన్యం సర్వయోనిషు ॥ ౪.౧౭౭ ॥
యోగాద్యం లయపర్యన్తం ధామ్నా చైవాత్ర పూర్వవత్ ।
శిఖయా శత హోమాత్తు విద్యాయా నిష్కృతిర్భవేత్ ॥ ౪.౧౭౮ ॥

ప్రణవాది తతో రుద్రమావాహ్య స్థాప్య పూజయేత్ ।
తతోऽస్య విన్యసేద్దేవి గన్ధరూపే ధ్రువాహుతీ ॥ ౪.౧౭౯ ॥
పుర్యష్టకాంశం విన్యస్య విసర్జ్య రుద్రదేవతామ్ ।
వాగీశీం చ విసర్జ్యైవం కలాసంధిశ్చ పూర్వవత్ ॥ ౪.౧౮౦ ॥
హ్రస్వదీర్ఘవిభాగేన విద్యాం శాన్తౌ నియోజయేత్ ।
సంధానార్థం తు మూలేన జుహుయాదాహుతిత్రయమ్ ॥ ౪.౧౮౧ ॥
స్వనామ్నావాహనం శాన్తేర్విధిపూర్వం నివేదనమ్ ।
ప్రమేయభావనాం కృత్వా పూజయేత్కుసుమాదిభిః ॥ ౪.౧౮౨ ॥
త్రిరాహుతిం తు మూలేన విద్యాతత్త్వాత్సదాశివమ్ ।
తత్త్వానాం త్రితయే వ్యాప్తిర్వర్ణానాం త్రయ ఏవ చ ॥ ౪.౧౮౩ ॥
పద్రైకాదశికా జ్ఞేయా పురాణి దశ సప్త చ ।
మన్త్రౌ ద్వౌ షడ్విధోऽద్ధ్యైవం ముఖ్యాః పాశా ఇమే స్మృతాః ॥ ౪.౧౮౪ ॥
సూక్ష్మపాశాననేకాంశ్చ తదన్తర్భావయేత్సదా ।
వగీశీం కల్పయేత్తత్ర పూర్వేణ విధినాహుతిః ॥ ౪.౧౮౫ ॥
పూజనం మూలమన్త్రేణ తతః ప్రోక్షణతాడనమ్ ।
ఛేదాకర్షగ్రహం చైవ యోగధారిత్వజన్మ చ ॥ ౪.౧౮౬ ॥
అధికారస్తథా భోగో లయో వై పూర్వవద్భవేత్ ।
సర్వే తే మూలమన్త్రేణ ఆహుతిత్రితయేన తు ॥ ౪.౧౮౭ ॥
నిష్కృతౌ శత హోమం తు కవచేన తు కారయేత్ ।
విశ్లేషం పాశఛేదం తు కుర్యాదస్త్రేణ దైశికః ॥ ౪.౧౮౮ ॥
ఉద్ధారకరణాత్మస్థతత్స్వీకారాన్భవేన తు ।
స్వనామ్నా ప్రణవాద్యేన ఈశమావాహ్య పూజయేత్ ॥ ౪.౧౮౯ ॥
సంపూజ్య హుత్వా సంతర్ప్య బుద్ధ్యహంకృతిద్వ్యంశకమ్ ।
స్వనామ్నా ప్రణవాద్యం తు స్వాహాన్తే బుద్ధిమర్పయేత్ ॥ ౪.౧౯౦ ॥

అహంకారం తథాప్యేవం హుత్వేదం క్షమయేత్తతః ।
వాగీశీం పూజయిత్వా తు తర్పయిత్వా విసర్జయేత్ ॥ ౪.౧౯౧ ॥
కలాసంధానకం పూర్వం శాన్త్యతీతే తు యోజయేత్ ।
హ్రస్వదీర్ఘవిభాగేన జుహుయాదాహుతిత్రయమ్ ॥ ౪.౧౯౨ ॥
ధ్రువేణ తత్త్వసంధానం కర్తవ్యం విధివేదినా ।
కలోపస్థాపనం పశ్చాద్ధ్రువేణ జుహుయాత్ప్రియే ॥ ౪.౧౯౩ ॥
త్రిరాహుతిప్రయోగేణ స్వనామపదముచ్చరన్ ।
శాన్త్యతీతాం సమావాహ్య స్థాపయేత్పూజయేత్పునః ॥ ౪.౧౯౪ ॥
వ్యాప్తిమాలోక్య చాధ్వస్థాం శివతత్త్వగతాశ్చ యే ।
బిన్దుర్నాదస్తథా శక్తిః శివతత్త్వే వ్యవస్థితాః ॥ ౪.౧౯౫ ॥
పదమేకం మన్త్ర ఏకో వర్ణాః షోడశ కీర్తితాః ।
భువనాని తు సూక్ష్మాణి శాన్త్యతీతే తు భావయేత్ ॥ ౪.౧౯౬ ॥
శోధనీయా వరారోహే యావత్తే శివరశ్మయః ।
శివస్యోర్ధ్వే శివో జ్ఞేయో యత్ర యుక్తో న జాయతే ॥ ౪.౧౯౭ ॥
షడధ్వా చైకతో జ్ఞేయః తస్య సంఖ్యాం పునః శృణు ।
కలాశ్చ పఞ్చ విజ్ఞేయాస్తత్త్వషట్త్రింశదేవ తు ॥ ౪.౧౯౮ ॥
సచతుర్వింశతి జ్ఞేయం భువనానాం శతద్వయమ్ ।
ఏకాశీతిపదాన్యత్ర వర్ణార్ధశతికా స్మృతా ॥ ౪.౧౯౯ ॥
మన్త్రా ఏకాదశా జ్ఞేయా ఇత్యేతచ్చాధ్వమణ్డలమ్ ।
ఏతస్మిఞ్ఛుద్ధిమాపనే ముక్తిమాప్నోతి దీక్షితః ॥ ౪.౨౦౦ ॥
ధ్రువేణావాహ్య వాగీశీం విన్యసేత్పూర్వవద్ధుతిః ।
సంపూజ్య కుసుమాదయిస్తు తద్యోనౌ పూర్వవత్పశుమ్ ॥ ౪.౨౦౧ ॥
ధ్రువేణ సర్వం కర్తవ్యం జననాదిలయాన్తకమ్ ।
నిష్.కృతౌ శత హోమం తు మూలమన్త్రేణ కల్పయేత్ ॥ ౪.౨౦౨ ॥

విశ్లేషపాశచ్ఛేదాభ్యాం ప్రాగ్వత్కుర్యాద్ధ్రువేణ తు ।
గ్రహేణాత్మస్థతత్స్వత్వం ప్రణవేన పశోః స్మృతమ్ ॥ ४.२०३ ॥
సదాశివమథావాహ్య మూలమన్త్రం సముచ్చరన్ ।
నమస్కారేణ సంస్థాప్య పుష్పైః సంపూజ్య తర్పయేత్ ॥ ४.२०४ ॥
మనః పుర్యష్టకాంశం తు విన్యసేత్కారణేశ్వరే ।
ప్రణవాది సముచ్చార్య మనఃసంజ్ఞాం నమస్తథా ॥ ४.२०५ ॥
విన్యస్య పూజయేత్పశ్చాత్సంజ్ఞాస్వాహాన్తమేవ చ ।
ఆహుతిత్రితయం హుత్వా పుర్యష్టాంశాద్విశుద్ధ్యతి ॥ ४.२०६ ॥
తతో విసర్జయేద్దేవం కారణం చ సదాశివమ్ ।
పుష్పాదిభిః సమభ్యర్చ్య వాగీశీం తదనన్తరమ్ ॥ ४.२०७ ॥
తా తు సంపూజ్య సంతర్ప్య విజ్ఞాప్యా భక్తిభావితా ।
క్షమస్వ దేవదేవేశి పశ్వర్థం ఖేదితా మయా ॥ ४.२०८ ॥
ఇదానీం నోపరోద్ధవ్యం గచ్ఛ దేవి స్వవిష్టపమ్ ।
విసర్జ్యైవం కలా భావ్యా శాన్త్యతీతా లయం గతా ॥ ४.२०९ ॥
స్వశక్త్యాధారపర్యన్తే సుసూక్ష్మభావసంస్థితే ।
ఆత్మతత్త్వవిభాగేన ధామ్నా వై జుహుయాచ్ఛతమ్ ॥ ४.२१० ॥
సశబోచ్చారయోగేన ఆత్మతత్త్వే తు హోమయేత్ ।
మాయాతత్త్వావధి జ్ఞేయం దైశికేన మహాధ్వరే ॥ ४.२११ ॥
విధివైకల్యకర్మార్థం ప్రాయశ్చిత్తవిశుద్ధయే ।
విద్యాతత్త్వే తు హోతవ్యం శతమష్టోత్తరం ప్రియే ॥ ४.२१२ ॥
ఉపాంశూచ్చరయోగేన విద్యాతత్త్వే తు హోమయేత్ ।
సదాశివాన్తమధ్వానం విద్యాతత్త్వం వినిర్దిశేత్ ॥ ४.२१३ ॥
మన్త్రోచ్చరవిలోమేన ప్రాయశ్చిత్తం తు యద్భవేత్ ।
తద్విశుద్ధ్యై స హోమః స్యాద్విద్యాతత్త్వే తు యః కృతః ॥ ४.२१४ ॥

మనోవిజ్ఞానవైకల్యాత్ప్రాయశ్చిత్తం తు యద్భవేత్ ।
తచ్ఛుద్ధ్యర్థం శివే తత్త్వే మూలమన్త్రేణ హోమయేత్ ॥ ౪.౨౧౫ ॥
మానసేన ప్రయోగేన శక్త్యన్తేఽధ్వని సంస్థితమ్ ।
తత్త్వత్రయవిశుద్ధ్యన్తే శిఖాచ్ఛేదం తు కల్పయేత్ ॥ ౪.౨౧౬ ॥
అధ్వాన్తస్థాం పరాం శాన్తామనౌపమ్యామనామయామ్ ।
వ్యాపినీం సర్వతత్త్వానాం సర్వకారణకారణమ్ ॥ ౪.౨౧౭ ॥
ధ్యాత్వా శిశోః శిఖాగ్రే తు పుష్పాగ్రే జలబిన్దువత్ ।
కర్తరీం శిఖయామన్త్ర్య శిఖయా చ్ఛేదయేచ్ఛిఖామ్ ॥ ౪.౨౧౮ ॥
శిఖాం సమర్ప్య చాన్యస్య నిర్గచ్ఛేత్స సశిష్యకః ।
స్నానం సమాచరేచ్ఛిష్యః గురోరాచమనం భవేత్ ॥ ౪.౨౧౯ ॥
స్నానముద్ధూలనం వాథ ఆచరేత్స్వేచ్ఛయా గురుః ।
ప్రవిశ్య సకలీకృత్య పూర్ణయా జుహుయాచ్ఛిఖామ్ ॥ ౪.౨౨౦ ॥
హుత్వా నిర్గమ్య చాచమ్యాక్షాల్య స్రుక్స్రువకర్తరీః ।
ప్రవిశ్య సకలీకృత్య శివహస్తానుపూజనమ్ ॥ ౪.౨౨౧ ॥
తతస్తు మణ్డలే పశ్చాత్పూజయేత్పరమేశ్వరమ్ ।
పుష్పాదిభిరశేషైస్తు తతో విజ్ఞాపయేచ్ఛివమ్ ॥ ౪.౨౨౨ ॥
భగవంస్త్వత్ప్రసాదేన అధ్వషట్కవ్యవస్థితమ్ ।
పశుం సంగృహ్య సంశోధ్య శిఖాచ్ఛేదావసానకమ్ ॥ ౪.౨౨౩ ॥
త్వన్ముఖోక్తవిధానం తు లేశతో వర్తితం మయా ।
త్వచ్ఛక్త్యైవ తు గన్తవ్యమాశు ధ్రువపదం శివమ్ ॥ ౪.౨౨౪ ॥
ఇదానీం యోజనే కర్మ తవాజ్ఞానువిధాయినః ।
ఆజ్ఞా మే దీయతాం నాథ శిష్యం సంయోజయామ్యహమ్ ॥ ౪.౨౨౫ ॥
లబ్ధానుజ్ఞాతమాత్మానం ప్రహృష్టో నిర్గతః పురాత్ ।
అర్ధహస్తో వ్రజేదగ్నిం శిష్యమాహూయ ప్రోక్షయేత్ ॥ ౪.౨౨౬ ॥

పూర్వవచ్చాసనస్థస్య సకలీకరణాదికమ్ ।
అన్తఃకరణవిన్యాసం నాడీసంధానపూర్వకమ్ ॥ ౪.౨౨౭ ॥
పూజనం తర్పణం చాగ్నౌ మన్త్రాణాం చ శివస్య చ ।
దశభాగవిభాగేన యథా ద్రవ్యానుసారతః ॥ ౪.౨౨౮ ॥
మన్త్రాన్సంశోధయేత్పశ్చాత్సకలీకరణే స్థితాన్ ।
సకృదాహుతియోగేన అధికారో వివర్జ్యతామ్ ॥ ౪.౨౨౯ ॥
సకలీకరణత్వేన న కదాచిత్పశోః పునః ।
యోజనీయం ప్రయోగం తు అధునా కథయామి తే ॥ ౪.౨౩౦ ॥
జ్ఞాత్వా చారప్రమాణం తు ప్రాణసంచారమేవ చ ।
షడ్విధాధ్వవిభాగం తు ప్రాణైకత్ర యథాస్థితమ్ ॥ ౪.౨౩౧ ॥
హంసోచ్చారం తు వర్ణైశ్చ కారణత్యాగమేవ చ ।
శూన్యం సమరసం జ్ఞేయం త్యాగం సంయోగముద్భవమ్ ॥ ౪.౨౩౨ ॥
భేదనం చ పదార్థానాం భావప్రాప్తివశాత్పునః ।
ఆత్మవిద్యాశివవ్యాప్తిమేవం జ్ఞాత్వా తు యోజయేత్ ॥ ౪.౨౩౩ ॥
తద్విభాగం ప్రవక్ష్యామి యథా జ్ఞాయేత తత్త్వతః ।
షట్త్రింశదఙ్గులశ్చారో హృత్పద్మాద్యావశక్తితః ॥ ౪.౨౩౪ ॥
తుటిషోడశమానేన కాలేన కలితః ప్రియే ।
సంచరన్తం విభాగేన యథావత్తం శృణుష్వ మే ॥ ౪.౨౩౫ ॥
హృత్పద్మాద్యావదయనం భాగమేకం త్యజేత్తు సః ।
నాసికాగ్రే ద్వితీయం తు శక్త్యన్తే తు తృతీయకమ్ ॥ ౪.౨౩౬ ॥
తత్రస్థో వినివర్తేత యావత్తత్త్వం న విన్దతి ।
విదితే తు పరే తత్త్వే తత్రస్థోఽపి న బాధ్యతే ॥ ౪.౨౩౭ ॥
శక్త్యా చాధో యదా గచ్ఛేదబుధస్తు తదా భవేత్ ।
హృద్గతః పునరుత్తిష్ఠేద్బుధ్యమానః స ఉచ్యతే ॥ ౪.౨౩౮ ॥

శక్తిం ప్రాప్య బుధో జ్ఞేయః వ్యాపిన్యంశే ప్రబుద్ధతా ।
అతీతః సుప్రబుద్ధస్తు ఉన్మనస్త్వం తదా భవేత్ ॥ ४.२३९ ॥
న కాలో న కలా చారో న తత్త్వం నచ కారణమ్ ।
సునిర్వాణం పరం శుద్ధం గురుపారమ్పరాగతమ్ ॥ ४.२४० ॥
తద్వేదిత్వా విముచ్యేత గత్వా భూయో న జాయతే ।
అధ్వష్కం యథా ప్రాణే సంస్థితం కథయామి తే ॥ ४.२४१ ॥
ఆపాదామ్మూర్ధపర్యన్తం చితేః సంవేదనం హి యత్ ।
భువనాధ్వా స విజ్ఞేయస్తత్త్వాధ్వా చ తథైవ హి ॥ ४.२४२ ॥
కలాకలితసంతానః ప్రాణః సంచరతే సదా ।
నివృత్తిశ్చ ప్రతిష్ఠా చ అధోభాగే ప్రవర్తికే ॥ ४.२४३ ॥
విద్యా శాన్తిస్తథా చోర్ధ్వే శాన్త్యతీతా త్వధిష్ఠికా ।
తదతీతః పరో భావః తదూర్ధ్వమ్. పదమవ్యయమ్ ॥ ४.२४४ ॥
ఏవం బిన్దుకలా జ్ఞేయా నాదశక్త్యాత్మికాశ్చ యాః ।
వ్యాపిన్యాద్యాత్మికా యాశ్చ వ్యాప్యవ్యాపకభేదతః ॥ ४.२४५ ॥
ప్రాణైకసంస్థితాః సర్వాః షట్త్యాగాత్సప్తమే లయః ।
కలాధ్వైవం సమాఖ్యాతో వర్ణాధ్వానం నిబోధ మే ॥ ४.२४६ ॥
వర్ణాః శబ్దాత్మకాః సర్వే జగత్యస్మింశ్చరాచరే ।
స్థితాః పఞ్చశతా భేదైః శాస్త్రేష్వానన్త్యకోటిషు ॥ ४.२४७ ॥
శబ్దాత్ప్రాణః సమాఖ్యాతస్తస్మాద్వర్ణాస్తు ప్రాణతః ।
ఉత్పద్యన్తే లయం యాన్తి యత్ర శబ్దో లయం గతః ॥ ४.२४८ ॥
శబ్దాతీతో వరారోహే తత్త్వేన సహ యుజ్యతే ।
యుక్తః సర్వగతో దేవి ధర్మాధర్మవివర్జితః ॥ ४.२४९ ॥
నాధో నిరీక్షతే భూయః శివతత్త్వం గతో యదా ।
అధో వై యాత్యధర్మేణ ధర్మేణోర్ధ్వం వ్రజేత్పునః ॥ ४.२५० ॥

విజ్ఞానేన ద్వయం త్యక్త్వా సర్వగస్తు భవేదిహ ।
వర్ణాధ్వైవం సమాఖ్యాతః పదాధ్వా ప్రోచ్యతేఽధునా ॥ ౪.౨౫౧ ॥
ఏకాశీతిపదాన్యేవ విద్యారాజస్థితాన్యపి ।
వర్ణాత్మకాని తాన్యత్ర వర్ణాః ప్రాణాత్మకాః స్థితాః ॥ ౪.౨౫౨ ॥
తస్మాదేవం పదాన్యత్ర తాని ప్రాణక్రమేణ తు ।
పదాధ్వైవం సమాఖ్యాతః మన్త్రాధ్వానం నిబోధ మే ॥ ౪.౨౫౩ ॥
మన్త్రికాదశికా యా తు సా చ హంసే వ్యవస్థితా ।
పదికాదశికా సా చ ప్రాణే చరతి నిత్యశః ॥ ౪.౨౫౪ ॥
అకారశ్చ ఉకారశ్చ మకారో బిన్దురేవ చ ।
అర్ధచన్ద్రో నిరోధీ చ నాదో నాదాన్త ఏవ చ ॥ ౪.౨౫౫ ॥
శక్తిశ్చ వ్యాపినీ చైవ సమనైకాదశీ స్మృతా ।
ఉన్మనా చ తతోఽతీతా తదతీతం నిరామయమ్ ॥ ౪.౨౫౬ ॥
మన్త్రా ఏవం స్థితాః ప్రాణే హంసోచ్చారస్తథోచ్యతే ।
హకారస్తు స్మృతః ప్రాణః స్వప్రవృత్తో హలాకృతిః ॥ ౪.౨౫౭ ॥
అకారేణ యదా యుక్త ఉకారచరణేన తు ।
మకారమాత్రయా యుక్తో వర్ణోచ్చారో భవేత్స్ఫుటః ॥ ౪.౨౫౮ ॥
బిన్దుః శిరఃసమాయోగాత్సుస్వరత్వం ప్రపద్యతే ।
నాదోఽస్య వదనం ప్రోక్తః వదనం శబ్దమీరయేత్ ॥ ౪.౨౫౯ ॥
అనేనైవ చ యోగేన హంసః పురుష ఉచ్యతే ।
బ్రహ్మవిష్ణ్వీశమార్గేణ చరన్వై సర్వజన్తుషు ॥ ౪.౨౬౦ ॥
శక్తితత్త్వే లయం యాతి విజ్ఞానేనోర్ధ్వతాం వ్రజేత్ ।
వ్యాపినీం సమనాం త్యక్త్వా వ్రజేదున్మనయా శివమ్ ॥ ౪.౨౬౧ ॥
శివతత్త్వగతో హంసో న చరేత్వ్యాపకో భవేత్ ।
హంసోచ్చారః సమాఖ్యాతః కారణైశ్చ సమన్వితః ॥ ౪.౨౬౨ ॥

హకారః ప్రాణశక్త్యాత్మా అకారో బ్రహ్మవాచకః ।
హృది త్యాగో భవేత్తస్య ఉకారో విష్ణువాచకః ॥ ४.२६३ ॥
కణ్ఠే త్యాగో భవేత్తస్య మకారో రుద్రవాచకః ।
తాలుమధ్యే త్యజేత్తం తు బిన్దుశ్చైవేశ్వరః స్వయమ్ ॥ ४.२६४ ॥
త్యాగస్తత్ర భ్రువోర్మధ్యే నాదే వాచ్యః సదాశివః ।
లలాటాన్మూర్ధపర్యన్తం త్యాగస్తస్య విధీయతే ॥ ४.२६५ ॥
శక్తివ్యాపినీసమనాస్తాసాం వాచ్యః శివోऽవ్యయః ।
మూర్ధమధ్యే త్యజేచ్ఛక్తిం తదూర్ధ్వే వ్యాపినీం త్యజేత్ ॥ ४.२६६ ॥
సమనామున్మనాం త్యక్త్వా షట్త్యాగాత్సప్తమే లయః ।
సూక్ష్మసూక్ష్మతరైర్భావైరేవమేవం త్యజేత్ప్రియే ॥ ४.२६७ ॥
స్థూలస్థూలతరైర్భావైర్నానాసిద్ధిఫలప్రదైః ।
సూక్ష్మోऽత్యన్తం పరో భావస్త్వభావః స విధీయతే ॥ ४.२६८ ॥
ఉన్మనా త్వపరో భావః స్థూలస్తస్యాపరో మతః ।
తస్యాపరం పునః శూన్యం సంస్పర్శం చ తతోऽపరమ్ ॥ ४.२६९ ॥
శబ్దో జ్యోతిః తతో మన్త్రాః కారణా భువనాని చ ।
పఞ్చభూతాత్మభువనం కారణైః సమధిష్ఠితమ్ ॥ ४.२७० ॥
భువనం చిన్తయేద్యస్తు వక్ష్యమాణైకరూపకమ్ ।
భువనేశత్వమాప్నోతి శివం ధ్యాత్వా తు తన్మయః ॥ ४.२७१ ॥
బ్రహ్మాదికారణానాం చ సాధనే విగ్రహం స్మరన్ ।
పూర్వోక్తలక్షణం యశ్చ తన్మయత్వమవాప్నుయాత్ ॥ ४.२७२ ॥
మన్త్రీశ్చ మన్త్రసిద్ధిస్తు జపహోమార్చనాద్భవేత్ ।
పూర్వోక్తరూపకధ్యానాత్సిద్ధ్యన్త్యత్ర న సంశయః ॥ ४.२७३ ॥
జ్యోతిర్ధ్యానాత్తు యోగీన్ద్రో యోగసిద్ధిమవాప్నుయాత్ ।
తన్మయత్వం యదాప్నోతి యోగినామధిపో భవేత్ ॥ ४.२७४ ॥

శబ్దధ్యానాచ్చ శబ్దాత్మా వాఙ్మయాపూరకో భవేత్ ।

స్పర్శధ్యానాచ్చ స్పర్శాత్మా జగతః కారణం భవేత్ ॥ ౪.౨౭౫ ॥

శూన్యధ్యానాచ్చ శూన్యాత్మా వ్యాపీ సర్వగతో భవేత్ ।

సమనధ్యానయోగేన యోగీ సర్వజ్ఞతాం వ్రజేత్ ॥ ౪.౨౭౬ ॥

ఉన్మన్యా తు పరం సూక్ష్మమభావం భావయేత్సదా ।

సర్వేన్ద్రియమనోతీతస్త్వలక్ష్యోఽభావ ఉచ్యతే ॥ ౪.౨౭౭ ॥

అభావం భావ్యం భావేన భావం కృత్వా నిరాశ్రయమ్ ।

సర్వోపాధివినిర్ముక్తమభావం లభతే పదమ్ ॥ ౪.౨౭౮ ॥

ఏష తే కారణత్యాగః కాలత్యాగం నిబోధ మే ।

తుటిషోడశసంయుక్తః ప్రాణస్తు సముదాహృతః ॥ ౪.౨౭౯ ॥

తుటద్వయం సమాశ్రిత్య ఏకైకో భైరవః స్థితః ।

అహోరాత్రవిభాగేన కుర్వన్త్యుదయమేవ తే ॥ ౪.౨౮౦ ॥

నవమస్తు పరో దేవః తేజసస్తూదయన్తి తే ।

సర్వం కాలం త్యజేత్ప్రాణే యథావత్కథయామి తే ॥ ౪.౨౮౧ ॥

తుటయః షోడశైవోక్తాః కాలస్య కరణం తు తాః ।

తదాదిః సంస్థితః కాలః సర్వం చరతి వాఙ్మయమ్ ॥ ౪.౨౮౨ ॥

తుటిర్లవో నిమేషశ్చ కాష్ఠా చైవ కలా తథా ।

ముహూర్తశ్చాప్యహోరాత్రః పక్షో మాస ఋతుస్తథా ॥ ౪.౨౮౩ ॥

అయనం వత్సరశ్చైవ యుగం మన్వన్తరం తథా ।

కల్పశ్చైవ మహాకల్పః శక్త్యన్తే తం పరిత్యజేత్ ॥ ౪.౨౮౪ ॥

వ్యాపిన్యన్తే పరః కాలః స తదఙ్గీ త్యజేత్తు తమ్ ।

స చ సప్తదశో జ్ఞేయః పరార్ధపరతః స్థితః ॥ ౪.౨౮౫ ॥

పరార్ధః చోర్.

సోఽపి చాష్టాదశో దేవి సమనాన్తే తు తం త్యజేత్ ।

సర్వకాలం తు కాలస్య వ్యాపకః పరమోఽవ్యయః ॥ ౪.౨౮౬ ॥
ఉన్మన్యన్తే పరే యోజ్యో న కాలస్తత్ర విద్యతే ।
నిత్యో నిత్యోదితో వ్యాపీ ఆదిరూపం న సంత్యజేత్ ॥ ౪.౨౮౭ ॥
తం చ నిత్యోదితం ప్రాప్య తన్మయో జాయతే సదా ।
కాలత్యాగో భవేదేవం శూన్యభావస్త్వథోచ్యతే ॥ ౪.౨౮౮ ॥
ఊర్ధ్వశూన్యమధఃశూన్యం మధ్యశూన్యం తృతీయకమ్ ।
శూన్యత్రయం చలం హ్యేతత్తదధో మధ్య ఊర్ధ్వతః ॥ ౪.౨౮౯ ॥
చతుర్థం వ్యాపినీశూన్యం సమనాయాం చ పఞ్చమమ్ ।
ఉన్మనాయాం తథా షష్ఠం షడేతే సామయాః స్థితాః ॥ ౪.౨౯౦ ॥
తత్త్వేనాధిష్ఠితాః సర్వే సామయా అపి సిద్ధిదాః ।
షట్శూన్యాని పరిత్యజ్య సప్తమే తు లయం కురు ॥ ౪.౨౯౧ ॥
తచ్ఛూన్యం తు పరం సూక్ష్మం సర్వావస్థావివర్జితమ్ ।
అశూన్యం శూన్యమిత్యుక్తం శూన్యం చాభావ ఉచ్యతే ॥ ౪.౨౯౨ ॥
అభావః స సముద్దిష్టో యత్ర భావాః క్షయం గతాః ।
సత్తామాత్రం పరం శాన్తం తత్పదం కిమపి స్థితమ్ ॥ ౪.౨౯౩ ॥
యత్ర యత్ర చ నాదాదిస్థూలా అన్యేఽపి సంస్థితాః ।
తత్ర తత్ర పరం శూన్యం సర్వం వ్యాప్య వ్యవస్థితమ్ ॥ ౪.౨౯౪ ॥
తదేవ భవతి స్థూలం స్థూలోపాధివశాత్ప్రియే ।
స్థూలసూక్ష్మప్రభేదేన తదేకం సంవ్యవస్థితమ్ ॥ ౪.౨౯౫ ॥
తత్ప్రాప్య తన్మయత్వం చ లభతే నాత్ర సంశయః ।
శూన్యభావః సమాఖ్యాతః సామరస్యం నిబోధ మే ॥ ౪.౨౯౬ ॥
ఆత్మన్యేకః సమరసో మన్త్రే జ్ఞేయో ద్వితీయకః ।
తృతీయం నాడిగం కుర్యాచ్ఛక్తౌ కుర్యాచ్చతుర్థకమ్ ॥ ౪.౨౯౭ ॥
వ్యాపిన్యాం పఞ్చమం ప్రోక్తం సమనాయాం తు షష్ఠకమ్ ।

తాత్వః సమరసో దేవి సప్తమస్తు విధీయతే ॥ ౪.౨౯౮ ॥
శిష్యాత్మానం తు సంగృహ్య పూర్వోక్తవిధినా క్రమాత్ ।
పశ్చాదాత్మని సంయోజ్య లోలీభూతం విచిన్తయేత్ ॥ ౪.౨౯౯ ॥
పూరకం కుమ్భకం కృత్వా సమానేన నిరోధయేత్ ।
యావత్యో నాడయో దేవి తిర్యగూర్ధ్వమధఃస్థితాః ॥ ౪.౩౦౦ ॥
సమానేన సమాకృష్టా ఏకీభూతా భవన్తి తాః ।
తాసు యే వాయవస్తేఽపి ప్రాణే సమరసీగతాః ॥ ౪.౩౦౧ ॥
నాడయస్తు సుషుమ్నాయామేకీభూతా వ్యవస్థితాః ।
తతో వై ఉచ్చరేన్మన్త్రః నాదే లీనం విచిన్తయేత్ ॥ ౪.౩౦౨ ॥
మన్త్ర ఆత్మా తథా నాడీ ఏవం సమరసీభవేత్ ।
వామదక్షిణమధ్యే తు తతో నాదం ప్రమోచయేత్ ॥ ౪.౩౦౩ ॥
సేతుబన్ధం చ తం మార్గం యత్ర గత్వా న జాయతే ।
బ్రహ్మా విష్ణుశ్చ రుద్రశ్చ ఈశ్వరః శివ ఏవ చ ॥ ౪.౩౦౪ ॥
ఏతేఽత్ర సమతాం యాన్తి అన్యథా తు పృథక్పృథక్ ।
తస్మిన్సముచ్చరేన్నాదం యావచ్ఛక్తౌ లయం గతః ॥ ౪.౩౦౫ ॥
శక్తిమధ్యగతో నాదః శక్త్యాత్మా తు విధీయతే ।
సర్వం శక్తిమయం తత్ర సర్వం సమరసీభవేత్ ॥ ౪.౩౦౬ ॥
తదూర్ధ్వం వ్యాపినీం ప్రాప్య సర్వం తన్మయతాం వ్రజేత్ ।
సమన్తాద్వ్యాప్నుయాద్యస్మాద్వ్యాపినీత్యభిధీయతే ॥ ౪.౩౦౭ ॥
తదూర్ధ్వం సమనాం వ్యాప్య తన్మయత్వం వ్రజేత్పునః ।
సా చ సర్వగతా జ్ఞేయా సామరస్యేన సంస్థితా ॥ ౪.౩౦౮ ॥
షష్ఠం సమరసం త్యక్త్వా సప్తమం తు తతో వ్రజేత్ ।
తం ప్రాప్య తన్మయత్వం హి నాత్ర కార్యా విచారణా ॥ ౪.౩౦౯ ॥
స చ సర్వేషు భూతేషు భావతత్త్వేన్ద్రియేషు చ ।

స్థావరం జఙ్గమం చైవ చేతనాచేతనస్థితమ్ ॥ ౪.౩౧౦ ॥
అధ్వానం వ్యాప్య సర్వం తు సామరస్యేన సంస్థితః ।
ప్రసహ్య చఞ్చలీత్యేవ యోగినామపి యన్మనః ॥ ౪.౩౧౧ ॥
యస్య జ్ఞేయమయో భావః స్థిరః పూర్ణః సమన్తతః ।
మనో న చలతే తస్య సర్వావస్థాగతస్య తు ॥ ౪.౩౧౨ ॥
యత్ర యత్ర మనో యాతి జ్ఞేయం తత్రైవ చిన్తయేత్ ।
చలిత్వా యాస్యతే కుత్ర సర్వం శివమయం యతః ॥ ౪.౩౧౩ ॥
విషయేషు చ సర్వేషు ఇన్ద్రియార్థేషు చ స్థితః ।
యత్ర యత్ర నిరూప్యేత నాశివం విద్యతే క్వచిత్ ॥ ౪.౩౧౪ ॥
ఏవాం సమరసం జ్ఞాత్వా నాసౌ ముహ్యేత్కదాచన ।
యస్యైవం సర్వతో భావః సోఽపి సర్వగతో భవేత్ ॥ ౪.౩౧౫ ॥
ఏవం సమరసః ప్రోక్తో విషువత్తు నిబోధ మే ।
ప్రథమం ప్రాణవిషువన్మాత్రం జ్ఞేయం ద్వితీయకమ్ ॥ ౪.౩౧౬ ॥
తృతీయం నాడివిషువత్ప్రశాన్తం చ చతుర్థకమ్ ।
పఞ్చమం శక్తివిషువత్షష్ఠం వై కాల ఉచ్యతే ॥ ౪.౩౧౭ ॥
సప్తమ తత్త్వవిషువత్ప్రవిభాగస్త్వథోచ్యతే ।
ఆత్మానం చ మనః ప్రాణే సంయోజ్య విషువద్భవేత్ ॥ ౪.౩౧౮ ॥
ప్రాణే విషువదాఖ్యాతం మాన్త్రం విషువదుచ్యతే ।
మన్త్రముచ్చారయేత్తావద్యావన్నాన్యమనా భవేత్ ॥ ౪.౩౧౯ ॥
పరాపరవిభాగేన మన్త్రాత్మా తు తదుచ్యతే ।
మాన్త్రం విషువదిత్యుక్తం నాడిస్థం తన్నిబోధ మే ॥ ౪.౩౨౦ ॥
సర్వాసామేవ నాడీనాం మధ్యే యా సంవ్యవస్థితా ।
సుషుమ్నా నామ సా జ్ఞేయా నాభేః శక్త్యా శివం గతా ॥ ౪.౩౨౧ ॥
తత్ర ప్రవాహయేన్నాదం నాడీవిషువదుచ్యతే ।

ప్రశాన్తం విషువచ్చైవమధునా కథయామి తే ॥ ౪.౩౨౨ ॥
అయనే షడఙ్గులశ్చారః కారణాన్యఙ్గులేఽఙ్గులే ।
తాన్యధస్తాత్పరిత్యజ్య కారణాని షడేవ తు ॥ ౪.౩౨౩ ॥
సప్తమే తు ప్రశాన్తం వై ప్రశాన్తేన్ద్రియగోచరమ్ ।
ప్రశాన్తః స్తిమితో జ్ఞేయః స్తిమితో నిశ్చలః స్మృతః ॥ ౪.౩౨౪ ॥
నిశ్చలో నిస్తరఙ్గశ్చ స్థిరః పూర్ణః సమన్తతః ।
ఏవంభావం సమాస్థాయ దీక్షా కార్యా తు దైశికైః ॥ ౪.౩౨౫ ॥
ఏతత్ప్రశాన్తవిషువత్శక్త్యుపాధిం నిబోధ మే ।
శక్తిమధ్యగతో నాదో నాదోర్ధ్వం చ చరేద్యదా ॥ ౪.౩౨౬ ॥
తావత్తు శక్తివిషువత్కాలాఖ్యం తు నిబోధ మే ।
తుటిః షోడశకా యా తు ప్రాణాన్తే సంవ్యవస్థితా ॥ ౪.౩౨౭ ॥
కాలో భ్రూక్షేపమాత్రస్తు తత్రాన్తే కీర్తితో మయా ।
తం పరాపరభాగేన పునరేవ త్రిధా కురు ॥ ౪.౩౨౮ ॥
అపరః షోడశో యావత్కాలః సప్తదశః పరః ।
పరాపరస్తు యః కాలః స ప్రియేఽష్టాదశః ప్రభుః ॥ ౪.౩౨౯ ॥
ప్రాణ ఏవం త్రిధా కాలం కృత్వా చైవ త్యజేత్పునః ।
అపరః శక్తిమూర్ధస్థో వ్యాపిన్యాం చ ద్వితీయకః ॥ ౪.౩౩౦ ॥
తృతీయః సమనాస్థానే తత్కాలవిషువత్స్మృతమ్ ।
ఏతత్షష్ఠం సమాఖ్యాతం సప్తమం తాత్త్వముచ్యతే ॥ ౪.౩౩౧ ॥
ఉన్మనా పరతో దేవి తత్రాత్మానం నియోజయేత్ ।
తస్మిన్యుక్తస్తతో హ్యాత్మా తన్మయశ్చ ప్రజాయతే ॥ ౪.౩౩౨ ॥
తత్త్వాఖ్యం విషువద్దేవి సర్వేషాం పరతః స్థితమ్ ।
విషువదేవంవిధం జ్ఞాత్వా కో న ముచ్యేత బన్ధనాత్ ॥ ౪.౩౩౩ ॥
విషువత్తే సమాఖ్యాతం పదార్థభేదనం శృణు ।

త్యాగం చానుభవం చైవ యోజనం చ పరే పదే ॥ ४.३३४ ॥

పదార్థైకాదశీ జ్ఞేయా ఉన్మనాన్తః పరో భవేత్ ।

భేదయేజ్జ్ఞానశూలేన జ్ఞానం జ్ఞేయస్య జ్ఞాపకమ్ ॥ ४.३३५ ॥

జ్ఞాపకం బోధమతులం దీపవద్యోతనం యతః ।

దీపహస్తో యథా కశ్చిద్ద్రవ్యమాలోక్య చాహరేత్ ॥ ४.३३६ ॥

ఏవం జ్ఞానేన చ జ్ఞేయం తస్మిన్ కుర్యాత్తు సంస్థితమ్ ।

జ్ఞానం వై లక్షణం ప్రోక్తం జ్ఞేయతత్వస్య సువ్రతే ॥ ४.३३७ ॥

లక్షణం గుణ ఆఖ్యాతః కలా తత్త్వస్య సర్వదా ।

న గుణేన వినా తత్త్వం న తత్త్వేన వినా గుణః ॥ ४.३३८ ॥

గుణం గృహ్ణన్తి సర్వత్ర న తత్త్వం గృహ్యతే క్వచిత్ ।

గృహ్యతే హ్యనుమానేన ప్రత్యక్.ఆనుభవేన చ ॥ ४.३३९ ॥

అర్థిప్రత్యర్థిభావేన ఆగమేన తు లభ్యతే ।

ఆగమో జ్ఞానమియుక్తమనన్తాః శాస్త్రకోటయః ॥ ४.३४० ॥

శాస్త్రం శబ్దాత్మకం సర్వం శబ్దో హంసః ప్రకీర్తితః ।

హంసయోగః పురాఖ్యాతః మాత్రాసంఖ్యా త్వథోచ్యతే ॥ ४.३४१ ॥

మాత్రాయోగో యథా చాస్య ప్రమాణం హృదయాదిస్.ఉ ।

నాభేరూర్ధ్వం వితస్త్యన్తే కణ్ఠాధస్తాత్షడఙ్గులే ॥ ४.३४२ ॥

హృదయం మధ్యదేశే తు చతురఙ్గులసంమితమ్ ।

చతుర్వింశతితత్త్వైస్తు బ్రహ్మా తత్ర వ్యవస్థితః ॥ ४.३४३ ॥

కణ్ఠమష్టాఙ్గులం విద్ధి విష్ణుస్తత్ర వ్యవస్థితః ।

తత్త్వాష్టకేన సంయుక్తః తదూర్ధ్వం చతురఙ్గులమ్ ॥ ४.३४४ ॥

మాయాతత్త్వం సమాశ్రిత్య రుద్రస్తాలుతలే స్థితః ।

అఙ్గులద్వయమానం తు భ్రువోర్మధ్యం ప్రకీర్తితమ్ ॥ ४.३४५ ॥

తత్రేశ్వరః స్థితో దేవి తత్త్వద్వయసమన్వితః ।

ఏకాదశాఙ్గులే చైవ మూర్ధ్వం దేవః సదాశివః ॥ ౪.౩౪౬ ॥
తత్త్వద్వయసమాయుక్తో యావద్బ్రహ్మబిలం గతః ।
తదూర్ధ్వైకాఙ్గులా శక్తిః శివస్తత్ర వ్యవస్థితః ॥ ౪.౩౪౭ ॥
త్వక్చేషే వ్యాపినీ ప్రోక్తా సమనా చోన్మనా తతః ।
తత్పరం తు పరం తత్త్వం ప్రమాణపరివర్జితమ్ ॥ ౪.౩౪౮ ॥
మాత్రాసంఖ్యా చ యోగశ్చాధునా హంసస్య కథ్యతే ।
అకారశ్చ హకారశ్చ ద్వావేతావేకతః స్థితౌ ॥ ౪.౩౪౯ ॥
విభక్తిర్నానయోరస్తి మారుతామ్బరయోరివ ।
ఏకమాత్రః స విజ్ఞేయో హృదయాత్సంప్రవర్తతే ॥ ౪.౩౫౦ ॥
ఉకారస్తు ద్విమాత్రో వై కణ్ఠస్థానే సముచ్చరేత్ ।
త్రిమాత్రస్తు మకారో వై తాలుమధ్యగతశ్చరేత్ ॥ ౪.౩౫౧ ॥
బిన్దుశ్చైవార్ధమాత్రస్తు మాత్రార్ధం హి స ఉచ్యతే ।
భ్రువోర్మధ్యే స ఉచ్చారస్తస్య దేవి విధీయతే ॥ ౪.౩౫౨ ॥
తచ్ఛేషాచ్చార్ధచన్ద్రస్తు పాదమాత్రస్త్వసౌ భవేత్ ।
నిరోధీ చార్ధపాదస్తు లలాటాన్తే సముచ్చరేత్ ॥ ౪.౩౫౩ ॥
నాదః షోడశకాంశస్తు మూర్ధాన్తం యావదుచ్చరేత్ ।
ద్వాత్రింశదంశా శక్తిస్తు షట్త్రింశాన్తే సముచ్చరేత్ ॥ ౪.౩౫౪ ॥
వ్యాపినీ చతుఃషష్ట్యంశా శక్తేస్తు పరతఃస్థితా ।
సమనా చోన్మనా చోర్ధ్వమమాత్రః పరమోఽవ్యయః ॥ ౪.౩౫౫ ॥
మాత్రాసంఖ్యా చ యోగశ్చ ప్రమాణం పరికీర్తితమ్ ।
ఏవం జ్ఞాత్వా వరారోహే పదార్థాన్ భేదయేత్తతః ॥ ౪.౩౫౬ ॥
భేదయేన్మత్రశూలేన ముద్రాభావయుతేన చ ।
మన్త్రో వై జ్ఞానశక్తిశ్చ ముద్రా చైవ క్రియాత్మికా ॥ ౪.౩౫౭ ॥
భావశ్చ మన ఇత్యుక్తం తన్మనో బుద్ధిపూర్వకమ్ ।

పరశ్చ మనసా గమ్య ఇచ్చాశక్త్యా త్వధిష్ఠితః ॥ ౪.౩౫౮ ॥
యత్ర యత్ర భవేదిచ్చా జ్ఞానం తత్ర ప్రవర్తతే ।
క్రియాకరణసంబన్ధాత్తత్త్వస్యోచ్చారణం భవేత్ ॥ ౪.౩౫౯ ॥
క్రియాకరణహీనస్య న చైవోచ్చారణం భవేత్ ।
క్రియా కరణభేదేన సా చైవ త్రివిధా స్మృతా ॥ ౪.౩౬౦ ॥
ఏకేనోచ్చారయేత్తత్త్వం కరణేన విచక్షణః ।
నాడీశ్చాథ ద్వితీయేన ద్వారాణి చ నిరోధయేత్ ॥ ౪.౩౬౧ ॥
తృతీయం కరణం దివ్యం కృత్వా వై తత్త్వముచ్చరేత్ ।
పూరకం కుమ్భకం కృత్వా సర్వద్వారాణి రోధయేత్ ॥ ౪.౩౬౨ ॥
గుదద్వారేణ రుద్ధేన రుద్ధాన్యత్ర భవన్తి హి ।
ద్వారమేకం తతశ్చోర్ధ్వే ప్రవహత్తద్విచిన్తయేత్ ॥ ౪.౩౬౩ ॥
నాడయో గ్రన్థిపద్మాశ్చ యేఽధోముఖగతాః ప్రియే ।
తే కుమ్భకేన సంరుద్ధా వికసన్తి సమన్తతః ॥ ౪.౩౬౪ ॥
కరణం తు తతః కృత్వా లక్షణం తస్య వై శృణు ।
జిహ్వా తు తాలుకే యోజ్యా కించిదూర్ధ్వం న సంస్పృశేత్ ॥ ౪.౩౬౫ ॥
ఈషత్ప్రసార్య వక్త్రం తు కించిదోష్ఠౌ న సంస్పృశేత్ ।
దన్తపఙ్క్త్యా తథైవేహ దృష్టిశ్చాధోర్ధ్వవర్జితా ॥ ౪.౩౬౬ ॥
కాయం సమున్నతం కృత్వా కరణం దివ్యముచ్యతే ।
దివ్యం చ కరణం కృత్వా తత్త్వస్యోచ్చారణం కురు ॥ ౪.౩౬౭ ॥
కుమ్భితశ్చైవ యః ప్రాణో రేచయేత్తం శనైః శనైః ।
నాడయో గ్రన్థిపద్మాశ్చ దేహే యాఃసంవ్యవస్థితాః ॥ ౪.౩౬౮ ॥
రేచకేన సమాక్షిప్తా ఊర్ధ్వస్రోతో భవన్తి తే ।
తతో వై జ్ఞానశూలేన గ్రన్థీన్భిన్దన్ సముచ్చరేత్ ॥ ౪.౩౬౯ ॥
భిత్వా హృత్పద్మగ్రన్థిం తు తతః శబ్దః ప్రజాయతే ।

యదాకాశసమాయోగాత్ఘోషశబ్దోపమో భవేత్ ॥ ౪.౩౭౦ ॥
కణ్ఠస్థో విరమేచ్ఛబ్దః కణ్ఠం ప్రాప్య వరాననే ।
భిన్దతః కణ్ఠదేశం తు శబ్దో ధుగధుగాయతే ॥ ౪.౩౭౧ ॥
తాలుమధ్యగతః ప్రాణో యదా భవతి సువ్రతే ।
బిన్దతస్తాలుగ్రన్థిం తు శబ్దో ఘుమఘుమాయతే ॥ ౪.౩౭౨ ॥
ఏవం తేఽనుభవాః ప్రోక్తాః ప్రాణే చరతి సువ్రతే ।
త్రయస్తేఽష్టకలాః ప్రోక్తా ఉపర్యుపరితః క్రమాత్ ॥ ౪.౩౭౩ ॥
తిష్ఠేత్స యత్ర వై ప్రాణ ఆత్మా తద్గతిమాప్నుయాత్ ।
తత్తద్రూపం భవేత్తస్య స్థానభావానురూపతః ॥ ౪.౩౭౪ ॥
భ్రువోర్మధ్యం యదా గచ్ఛేత్స్ఫుటశబ్దస్తు జాయతే ।
బిన్దుం భేదయతో దేవి శబ్దో ధుమధుమాయతే ॥ ౪.౩౭౫ ॥
కపిర్ద్వై నారికేలేన ఆచార్యః సహ బిన్దునా ।
అభిన్నేన కుతో మోక్షం సబాహ్యాభ్యన్తరం ప్రియే ॥ ౪.౩౭౬ ॥
భిత్త్వా బిన్దుం తతో దేవి అర్ధచన్ద్రం విభేదయేత్ ।
భిద్యతశ్చార్ధచన్ద్రస్య లలాటే ఝిమిఝిమాయతే ॥ ౪.౩౭౭ ॥
అర్ధచన్ద్రం తు భిత్త్వా వై భేదయేత్తు నిరోధినీమ్ ।
తస్యాస్తు భిద్యమానాయాః శబ్దః సిమిసిమాయతే ॥ ౪.౩౭౮ ॥
స్థనత్రయమిదం దేవి పఞ్చపఞ్చకలాన్వితమ్ ।
ప్రాణస్య చరతస్తత్ర యస్మిన్స్థానే స తిష్ఠతి ॥ ౪.౩౭౯ ॥
తత్తద్రూపో భవేదాత్మా తాం తాం గతిమవాప్నుయాత్ ।
నిరోధినీం భేదయిత్వా తతో నాదం వ్రజేద్బుధః ॥ ౪.౩౮౦ ॥
వంశశబ్దసమః శబ్దస్తత్ర సూక్ష్మః ప్రజాయతే ।
భేదయేన్నాదసంస్థానం బ్రహ్మరన్ధ్రం సుదుర్భిదమ్ ॥ ౪.౩౮౧ ॥
భిద్యతో బ్రహ్మరన్ధ్రస్య శబ్దః శుమశుమాయతే ।

శక్తిమధ్యగతః ప్రాణో వంశనాదాన్తసంనిభః ॥ ౪.౩౮౨ ॥

తాం వై తు భేదయేచ్ఛక్తిం దుర్భేద్యాం సర్వయోగినామ్ ।

భిద్యతే చ యదా శక్తిః శాన్తః శుమశుమస్తతః ॥ ౪.౩౮౩ ॥

శక్తిం భిత్వా తతో దేవి యచ్చేషం వ్యాపినీ భవేత్ ।

అనుభావో బవేత్తత్ర స్పర్శో యద్వత్పిపీలికా ॥ ౪.౩౮౪ ॥

స్థానత్రయమిదం దేవి పఞ్చపఞ్చకలాన్వితమ్ ।

యత్ర యత్ర చరేత్ప్రాణస్తత్తద్రూపమవాప్నుయాత్ ॥ ౪.౩౮౫ ॥

యత్ర యత్రావతిష్ఠేత తాం తాం గతిమవాప్నుయాత్ ।

తస్మాద్వై సుప్రయత్నేన భిత్వా యాతి పరాం గతిమ్ ॥ ౪.౩౮౬ ॥

భిత్వా వై వ్యాపినీం దేవి సమనాయాం మనస్త్యజేత్ ।

మనసా తు మనస్త్యక్త్వా జీవః కేవలతాం వ్రజేత్ ॥ ౪.౩౮౭ ॥

జీవో వై కేవలస్తత్ర ఆత్మజ్ఞానక్రియాన్వితః ।

బన్ధనాశేషనిర్ముక్తః సత్తామాత్రస్వరూపకః ॥ ౪.౩౮౮ ॥

సమస్తాధ్వపదాతీతః శుద్ధవిజ్ఞానకేవలః ।

గృహ్ణాతి నాపరం భావం న పరం చ శివాత్మకమ్ ॥ ౪.౩౮౯ ॥

పరాపరవినిర్ముక్తః స్వాత్మన్యాత్మా వ్యవస్థితః ।

ఆత్మవ్యాప్తిర్భవేదేషా శివవ్యాప్తిరతః పరమ్ ॥ ౪.౩౯౦ ॥

బన్ధనాశేషభావేన సర్వాధ్వోపాధివర్జితా ।

అవిదిత్వా పరం తత్త్వం శివత్వం కల్పితం తు యైః ॥ ౪.౩౯౧ ॥

త ఆత్మోపాసకాః శైవే న గచ్ఛన్తి పరం శివమ్ ।

ఆత్మతత్త్వగతిం యాన్తి ఆత్మతత్త్వానురఞ్జితాః ॥ ౪.౩౯౨ ॥

తస్మాదాత్మా పరిత్యాజ్యో యదీచ్ఛేచ్ఛివమాత్మనః ।

ఆత్మతత్త్వం తతస్త్యాజ్యం విద్యాతత్త్వే నియోజయేత్ ॥ ౪.౩౯౩ ॥

ఉన్మనా సా తు విజ్ఞేయా మనః సంకల్ప ఉచ్యతే ।

సంకల్పః క్రమతో జ్ఞానమున్మానం యుగపత్స్థితమ్ ॥ ౪.౩౯౪ ॥
తస్మాత్సా తు పరా విద్యా యస్మాదన్యా న విద్యతే ।
విన్దతే హ్యత్ర యుగపత్సార్వజ్ఞ్యాదిగుణాన్ పరాన్ ॥ ౪.౩౯౫ ॥
వేదనానాదిధర్మస్య పరమాత్మత్వబోధనా ।
వర్ణనా పరమాత్మత్వే తస్మాద్విద్యేతి సోచ్యతే ॥ ౪.౩౯౬ ॥
తత్రస్థో వ్యఞ్జయేత్తేజః పరం పరమకారణమ్ ।
పరస్మింస్తేజసి వ్యక్తే తత్రస్థః శివతాం వ్రజేత్ ॥ ౪.౩౯౭ ॥
సుప్రదీప్తే యథా వహ్నౌ శిఖా దృశ్యేత చామ్బరే ।
దేహప్రాణస్థితో హ్యాత్మా తద్వల్లీయేత తత్పదే ॥ ౪.౩౯౮ ॥
తద్వదేవాభిమానస్తు కర్తవ్యో దైశికోత్తమైః ।
అహమేవ పరో హంసః శివః పరమకారణమ్ ॥ ౪.౩౯౯ ॥
మత్ప్రాణే స తు పశ్వాత్మా లీనః సమరసీగతః ।
మన్త్రకరణక్రియాయోగాద్యోజయామి పరే శివే ॥ ౪.౪౦౦ ॥
ఏవం యో వేత్తి తత్త్వేన అగ్నివద్దేహమధ్యతః ।
యద్వద్వహ్నిశిఖాతీతా తద్వద్యోజయతే పరే ॥ ౪.౪౦౧ ॥
తస్మిన్వ్యక్తః పరే తత్త్వే సార్వజ్ఞ్యాదిగుణాన్వితః ।
శివ ఏకో భవేద్దేవి అవిభాగేన సర్వతః ॥ ౪.౪౦౨ ॥
తత్త్వత్రయం పరం ఖ్యాతమపరం చాధ్వమధ్యగమ్ ।
భేదనం తు పదార్థానాం త్యాగానుభవయోజనమ్ ॥ ౪.౪౦౩ ॥
పూర్వోక్తం చ ఇదం సర్వం జ్ఞాత్వా తత్త్వే నియోజయేత్ ।
సంక్షేపేణ తు తత్త్వస్య వ్యాప్తిం శృణు సురేశ్వరి ॥ ౪.౪౦౪ ॥
విద్యాతత్త్వాస్పదం బద్ధ్వా బిన్దుతత్త్వాసనే స్థితః ।
నాదశక్తితనుశ్చైవ వ్యాపినీకరణాన్వితః ॥ ౪.౪౦౫ ॥
సర్వజ్ఞత్వావబోధేన సమనాన్తశ్చరా తు సా ।

త్రితత్త్వం యత్పరం ప్రోక్తం తేన చాపూరితా తనుః ॥ ౪.౪౦౬ ॥
అపరా సా తనుః స్థూలా షట్త్రింశత్తత్త్వకల్పితా ।
తత్త్వత్రయం పరం యచ్చ సర్వతత్త్వాధ్వవర్జితమ్ ॥ ౪.౪౦౭ ॥
తేన చాపూరితాశేషం సా తత్త్వాధ్వపరా తనుః ।
ఏవమాచరతే యస్తు ఆచారం తు శివాత్మకమ్ ॥ ౪.౪౦౮ ॥
శివేన సహచారిత్వాదాచార్యస్తేన చోచ్యతే ।
తస్య దర్శనసంభాషాస్పర్శనాత్స్మరణాదపి ॥ ౪.౪౦౯ ॥
భవత్యేవైశ్వరీ వ్యాప్తిర్న భవేత్తదధోగతిః ।
తేన సంయోజితో జన్తుః బ్రహ్మాహాపి శివో భవేత్ ॥ ౪.౪౧౦ ॥
తత స్తేన సమో నాస్తి జగత్యస్మింశ్చరాచరే ।
శివ ఆచార్యరూపేణ లోకానుగ్రహకారకః ॥ ౪.౪౧౧ ॥
తస్మాన్న మానవీం బుద్ధిం కారయేద్దేశకం ప్రతి ।
ఆచార్యస్య చ మన్త్రస్య శివజ్ఞానే శివస్య చ ॥ ౪.౪౧౨ ॥
నానాత్వం నైవ కుర్వన్తి విద్యేశాశ్చక్రనాయకాః ।
బ్రాహ్మణాః క్షత్రియా వైశ్యాః శూద్రా వై వీరవన్దితే ॥ ౪.౪౧౩ ॥
ఆచార్యత్వే నియుక్తా యే తే సర్వే తు శివాః స్మృతాః ।
అన్యథా ప్రాక్స్వరూపేణ యే పశ్యన్తి నరాధమాః ॥ ౪.౪౧౪ ॥
నరకే తే ప్రపచ్యన్తే సాదాఖ్యం వత్సరత్రయమ్ ।
న తేన సహ సంభాషా కర్తవ్యా తు శివార్థినా ॥ ౪.౪౧౫ ॥
కృత్వా సంభాషణం తేన నరకం సోఽపి గచ్ఛతి ।
తస్మాచ్ఛివసమాః సర్వే ద్రష్టవ్యా ముక్తిమిచ్ఛతా ॥ ౪.౪౧౬ ॥
భుక్తిముక్తిఫలావాప్తిర్భవత్యేవ తదాజ్ఞయా ।
ఆచార్యః స్వజనానాం చ కులకోటిసహస్రశః ॥ ౪.౪౧౭ ॥
జ్ఞానజ్ఞేయపరిజ్ఞానాత్సమస్తాస్తారయిష్యతి ।

ఏవముక్తవిధానజ్ఞో భావజ్ఞశ్చాపి దైశికః ॥ ౪.౪౧౮ ॥
పూర్ణాహుత్యైకయైవాసౌ పశూన్యోజయతే పరే ।
పూర్ణాహుతిప్రయోగం తు కథయామ్యధునా తవ ॥ ౪.౪౧౯ ॥
ఊర్ధ్వకాయ ఋజుగ్రీవః సమపాదో వ్యవస్థితః ।
నాభిస్థానే స్రుచో మూలముత్తానాగ్రముఖం సమమ్ ॥ ౪.౪౨౦ ॥
స్రుచ్యుపరి స్రువం దేవి కృత్వా చైవమధోముఖమ్ ।
పుష్పం దత్త్వా స్రుగగ్రే తు దర్భేణ సహితౌ కరౌ ॥ ౪.౪౨౧ ॥
ముష్టినా చైవ హస్తాభ్యాం గృహీత్వా యత్నతోఽపి చ ।
అగ్రతో దక్షిణం హస్తం వామం వై పృష్ఠతః ప్రియే ॥ ౪.౪౨౨ ॥
ముష్టిభ్యాం సంగృహీత్వా వై ఉత్తానకరయోగతః ।
తతో ఘృతేన సంప్లావ్య అభిమానం తు కారయేత్ ॥ ౪.౪౨౩ ॥
అహమేవ పరం తత్త్వం పరాపరవిభాగతః ।
తత్త్వమేకం హి సర్వత్ర నాన్యం భావం తు కారయేత్ ॥ ౪.౪౨౪ ॥
యత్కుమ్భేఽధ్వాత్ర విన్యస్తః షట్ప్రకారో వరాననే ।
మణ్డలేఽగ్నౌ శిశోరన్తః సాధారణవికల్పితః ॥ ౪.౪౨౫ ॥
స్రుచ్యధ్వానం తమారోప్య ప్రాణస్థం నాడిమధ్యగమ్ ।
ప్రాణధారే సమీకృత్య స్రుచా ధారాం వినిక్షిపేత్ ॥ ౪.౪౨౬ ॥
వసుధారప్రయోగేణ ప్రక్షిపేజ్జాతవేదసి ।
నాభిస్థానే స్రుచో మూలం నయన్నాసాన్తగోచరమ్ ॥ ౪.౪౨౭ ॥
యథా యథా త్యజేద్ధారాం తథా ప్రాణం సముచ్చరేత్ ।
ప్రాణోఽపి వర్ణతాం యాతి షడ్విధాధ్వమయస్తు సః ॥ ౪.౪౨౮ ॥
షడ్విధేధ్వని నాతోఽన్యః ప్రమేయో విద్యతే క్వచిత్ ।
తస్మాన్మాన్త్రే పరామర్శే హేయోపాదేయతః స్థితాః ॥ ౪.౪౨౯ ॥
వర్ణైః కారణషట్కం తు షట్త్యాగాత్సప్తమే లయః ।

అకారశ్చ ఉకారశ్చ మకారో బిన్దురేవ చ ॥ ౪.౪౩౦ ॥
అర్ధచన్ద్రో నిరోధీ చ నాదశ్చైవోర్ధ్వగామినీ ।
శక్తిశ్చ వ్యాపినీ హ్యేతాః సమనా చ తతః పరమ్ ॥ ౪.౪౩౧ ॥
సమనాన్తం వరారోహే పాశజాలమనన్తకమ్ ।
కారణైః షడ్భిరాక్రాన్తం మన్త్రస్థం హేయలక్షణమ్ ॥ ౪.౪౩౨ ॥
అత్ర పాశోపరి హ్యాత్మా వ్యోమవద్బిన్దు[చ్చిత్సు]నిర్మలః ।
శివతత్త్వగుణామోదాచ్ఛివధర్మావలోకకః ॥ ౪.౪౩౩ ॥
పాశావలోకనం త్యక్త్వా స్వరూపాలోకనం హి యత్ ।
ఆత్మవ్యాప్తిర్భవేదేషా శివవ్యాప్తిస్తతోఽన్యథా ॥ ౪.౪౩౪ ॥
సర్వజ్ఞ్యాదిగుణా యేఽర్థా వ్యాపకాన్భావయేద్యదా ।
శివవ్యాప్తిర్భవేదేషా చైతన్యే హేతురూపిణీ ॥ ౪.౪౩౫ ॥
అతో ధర్మిస్వభావో హి శివః శాన్తశ్చ పఠ్యతే ।
ఉన్మనాశ్చ మనోగ్రాహ్యః ఆత్మబోధే స్థితోన్మనాః ॥ ౪.౪౩౬ ॥
వ్యాపారం మానసం త్యక్త్వా బోధరూపేణ యోజయేత్ ।
తదా శివత్వమాయాతి పశుర్ముక్తో భవార్ణవాత్ ॥ ౪.౪౩౭ ॥
పరే చైవ నియుక్తస్య స్రువమాపూరయేత్పునః ।
స్రుచో రన్ధ్రేణ తద్ద్రవ్యం యావద్వహ్నౌ ప్రయుజ్యతే ॥ ౪.౪౩౮ ॥
బహిస్థాం కుమ్భకం తావత్పరే తత్త్వే తు భావయేత్ ।
బహిర్నిరోధభావేన సామరస్యం శివేన చ ॥ ౪.౪౩౯ ॥
అన్యథా న భవేద్దేవి నదీవేగ ఇవార్ణవే ।
స్థితః స సాగరేద్బిన్దు సిన్ధుః సమరసీభవేత్ ॥ ౪.౪౪౦ ॥
పునర్విభాగం నాప్నోతి తథాత్మా తు శివార్ణవే ।
స్రుచస్తు పూరణం యావత్తావత్కాలం సమాదిశేత్ ॥ ౪.౪౪౧ ॥
అనేనైవ తు కాలేన బహిః కుమ్భకవృత్తినా ।

ఆత్మా సమరసత్వేన శివీభవతి సర్వగః ॥ ४.४४२ ॥
గుణానాపాదయేత్పశ్చాత్షటఙ్గపరిమాహుతీన్ ।
యథా నృపత్వే సంప్రాప్తే కలశైశ్చాభిషిచ్యతే ॥ ४.४४३ ॥
వన్దిభిశ్చ గుణాస్తేఽపి ఖ్యాప్యన్తే వసుధాతలే ।
తథా శివత్వే సంప్రాప్తే గుణానాపాదయేద్బుధః ॥ ४.४४४ ॥
సర్వజ్ఞో వై భవ స్వాహా పరితృప్తస్తథైవ చ ।
అనాదిబోధో భవ చ తతః స్వాతన్త్ర్యశక్తికః ॥ ४.४४५ ॥
తథా త్వలుప్తశక్తిశ్చానన్తశక్తిస్తతః పునః ।
గుణానాపాద్య సర్వాంస్తాన్మూలమన్త్రమనుస్మరేత్ ॥ ४.४४६ ॥
ఓంహూమాత్మపదోపేతం సర్వజ్ఞాయేత్యపశ్చిమమ్ ।
స్వాహాకారప్రయోగేణ ఆహుతీః ప్రతిపాదయేత్ ॥ ४.४४७ ॥
తిస్రః పఞ్చ దశైకా వా తిలైర్వాథ ఘృతేన వా ।
దద్యాత్తతోఽభిషేకం తు మూలమన్త్రేణ సువ్రతే ॥ ४.४४८ ॥
పరం శక్త్యమృతం క్షోభ్య శిష్యమూర్ధ్ని నిపాతయేత్ ।
తుర్యద్వారం విశేత్తద్ధి సబాహ్యాభ్యన్తరం స్మరేత్ ॥ ४.४४९ ॥
మన్త్రశక్తిభిరుగ్రాభిః శేషనిర్దహనాదిభిః ।
శరీరం శోష్యతే తాభిస్తదర్థమభిషేచనమ్ ॥ ४.४५० ॥
దీక్షానిర్వర్తనాత్పూర్వం పుష్పం పాణౌ ప్రదాపయేత్ ।
దర్భం విమోచయిత్వా చ శివాగ్నౌ కలశే గురౌ ॥ ४.४५१ ॥
ప్రదక్షిణత్రయం కృత్వా దణ్డవన్నిపతేద్భువి ।
కృతకృత్యః ప్రహృష్టాత్మా భవోత్తీర్ణః సునిర్మలః ॥ ४.४५२ ॥
ప్రోత్ఫుల్లనయనః శాన్తస్తృప్తాత్మానం తు భావయేత్ ।
ఇయం నైర్వాణకీ దీక్షా నిర్బీజా వా సబీజికా ॥ ४.४५३ ॥
యేషాం సబీజికా దీక్షా కుర్యాత్తేష్వభిషేచనమ్ ।

శ్రుతశీలసమాచారాన్ దేశకత్వే నియోజయేత్ ॥ ౪.౪౫౪ ॥
అథాభిషేక ఆచార్యే శివయోగాదనన్తరమ్ ।
పఞ్చభిః కలశైర్భద్రే సితచన్దనలేపితైః ॥ ౪.౪౫౫ ॥
శివకుమ్భవదభ్యర్చ్య రత్నగర్భామ్బుపూరితైః ।
ఋద్ధివృద్ధ్యాదిభిః పూతైరోషధ్యక్షతపూరితైః ॥ ౪.౪౫౬ ॥
సితపద్మముఖోద్గారైశ్చూతపల్లవసంయుతైః ।
పృథివ్యాదీని తత్త్వాని పఞ్చ పఞ్చసు విన్యసేత్ ॥ ౪.౪౫౭ ॥
కలశేషు మహాదేవి పునశ్చైవ కలా న్యసేత్ ।
నివృత్త్యాద్యాః కలాః పఞ్చ తేషు చైవాత్ర విన్యసేత్ ॥ ౪.౪౫౮ ॥
ఏకైకకలశో వ్యాప్యో హ్యనన్తాదిశివాన్తకః ।
పూజయేద్భైరవం దేవం సర్వసంభారకైః క్రమాత్ ॥ ౪.౪౫౯ ॥
షడఙ్గావరణోపేతం మన్త్రసంధానసంయుతమ్ ।
భైరవేణాభిమన్త్రేత ఏకైకం కలశం ప్రియే ॥ ౪.౪౬౦ ॥
అష్టోత్తరశతేనైవ పరతత్త్వమనుస్మరన్ ।
వారుణ్యాం సౌమ్యయమ్యాయమేన్ద్ర్యామైశ్యాం తథైవ చ ॥ ౪.౪౬౧ ॥
సంపూజ్యైవం విధానేన అభిషేకం సమాచరేత్ ।
యాగహర్మ్యస్య ఐశాన్యాం పీఠం సంకల్పయేద్బుధః ॥ ౪.౪౬౨ ॥
తత్ర మణ్డలకం కృత్వా స్వస్తికాదివిభూషితమ్ ।
వితానోపరిసంఛన్నం ధ్వజైశ్చ పరిశోభితమ్ ॥ ౪.౪౬౩ ॥
తత్రాసనం న్యసేద్దేవి శ్రీపర్ణీచన్దనోద్భవమ్ ।
తత్రానన్తాసనం న్యస్య మూర్తిభూతం శిశుం న్యసేత్ ॥ ౪.౪౬౪ ॥
పూర్వవత్సకలీకృత్య ఐశాన్యభిముఖం స్థితమ్ ।
గన్ధపుష్పాదినాభ్యర్చ్య నిర్భర్త్స్యః కాఞ్చికౌదనైః ॥ ౪.౪౬౫ ॥
మృద్భస్మగోమయైః పిణ్డైర్దూర్వాఙ్కురసమాశ్రితైః ।

సిద్ధార్థదధితోయైశ్చ నిరాజనసమన్వితైః ॥ ౪.౪౬౬ ॥

నిర్భర్త్స్యేవం విధానేన అభిషేకం ప్రదాపయేత్ ।

పృథివ్యాదిఘటాసయిర్వా ధామానుస్మృత్య సేచయేత్ ॥ ౪.౪౬౭ ॥

క్రమాద్ధ్యాత్వా కలశేషు ఆచార్యః సుసమాహితః ।

అభిషిక్తోఽన్యవాసస్తు పరిధాప్యాచనేత్తతః ॥ ౪.౪౬౮ ॥

ప్రవిశ్య దక్షిణాం మూర్తిం యోగపీఠం ప్రకల్పయేత్ ।

సంస్థాప్య సకలీకృత్య అధికారం ప్రకల్పయేత్ ॥ ౪.౪౬౯ ॥

ఉష్ణీషం ముకుటాద్యాంశ్చ ఛత్రం పాదుకమాసనమ్ ।

హస్త్యశ్వశివికాద్యాంశ్చ రాజాఙ్గాని హ్యశేషతః ॥ ౪.౪౭౦ ॥

కరణీం కర్తరీం ఖటికాం స్రుక్స్రువౌ దర్భపుస్తకమ్ ।

అక్షసూత్రాదికం దత్త్వా చతురాశ్రమసంస్థితాః ॥ ౪.౪౭౧ ॥

దీక్ష్యానుగ్రహమార్గేణ దీక్షా వ్యాఖ్యా త్వయా సదా ।

అద్యప్రభృతి కర్తవ్యేత్యధికారః శివాజ్ఞయా ॥ ౪.౪౭౨ ॥

ఉత్థాప్య హస్తౌ సంగృహ్య మణ్డలే తు ప్రవేశయేత్ ।

జానుభ్యాం ధరణీం గత్వా సంపూజ్య భైరవం తతః ॥ ౪.౪౭౩ ॥

విజ్ఞాప్య భగవన్నేవమభిషిక్తస్త్వదాజ్ఞయా ।

ఆచార్యపదసంస్థేన తవానుజ్ఞావిధాయినా ॥ ౪.౪౭౪ ॥

కర్తవ్యం యత్తదాయాతమధికారం తు దేశకే ।

శివతత్త్వార్థకథనం శివస్య పురతః స్థితః ॥ ౪.౪౭౫ ॥

నిర్గత్య భవనాదగనౌ కలాధ్వానం తు హోమయేత్ ।

మన్త్రతర్పణకం కృత్వా కలానాం పఞ్చ చాహుతీః ॥ ౪.౪౭౬ ॥

పఞ్చ పఞ్చసు సర్వాసు హుత్వా పూర్ణాహుతిం గురుః ।

అర్ఘపూజాదికం కృత్వా ప్రణమ్య ఖ్యాపయేత్ప్రభోః ॥ ౪.౪౭౭ ॥

అభిషిక్తో మయాచార్యస్తదర్థం మన్త్రతర్పణమ్ ।

హృదాద్యైః పఞ్చభిశ్చాజ్యైర్దక్షిణం లాఞ్ఛయేత్కరమ్ ॥ ౪.౪౭౮ ॥
దర్భోల్ముకం శివాగ్నౌ తు కానీయస్యాది లాఞ్ఛయేత్ ।
పుష్పం పాణౌ ప్రదద్యాత్తు మణ్డలాగ్నౌ ప్రపాతయేత్ ॥ ౪.౪౭౯ ॥
భైరవం కలశం చాగ్నిం నమస్కృత్య తు దణ్డవత్ ।
లబ్ధాధికారో హృష్టాత్మా దృష్టాదృష్టఫలాన్వితః ॥ ౪.౪౮౦ ॥
స గురుః శివతుల్యస్తు శివధామఫలప్రదః ।
శాన్త్యన్తే భూతిదీక్షా చ సదాశివపదాత్మికా ॥ ౪.౪౮౧ ॥
శివధర్మిణ్యసౌ జ్ఞేయా లోకధర్మిణ్యతోఽన్యథా ।
శివధర్మిణ్యసౌ యేషాం సాధకానాం ప్రకీర్తితా ॥ ౪.౪౮౨ ॥
తేషాం కృత్వాభిషేకం తు సాధకత్వే నియోజయేత్ ।
సాధకస్యాభిషేకోఽయం విద్యాదీక్షాత ఉత్తరః ॥ ౪.౪౮౩ ॥
విద్యాదీక్షా భవేత్సా తు వాసనాభేదతః స్థితా ।
కర్మభేదో న విద్యేత సర్వత్రాధ్వని సంస్థితః ॥ ౪.౪౮౪ ॥
కృతాని యాని కర్మాణి సర్వాణ్యధ్వగతాని తు ।
తాని సంశోధ్య విధివత్కలాపఞ్చస్థితాని తు ॥ ౪.౪౮౫ ॥
యోజన్యవసరే భేదో విమర్శః సాధకస్య తు ।
ప్రారబ్ధం కర్మ పాశ్చాత్యం న చైకస్థం తు భావయేత్ ॥ ౪.౪౮౬ ॥
సాధకస్య తు భూత్యర్థం ప్రాక్కర్మైకం తు శోధయేత్ ।
ధామ ప్రోచ్చార్య సకలం సదాశివతనౌ న్యసేత్ ॥ ౪.౪౮౭ ॥
విద్యాదేహస్వరూపేణ ధ్యాత్వా దేవం సదాశివమ్ ।
పూర్ణాహుతిప్రయోగేన అణిమాదిగుణైర్యుతమ్ ॥ ౪.౪౮౮ ॥
అణిమాదిగుణావాప్తౌ మూలమన్త్రస్వసంజ్ఞయా ।
అష్టావేవాహుతీర్దత్త్వా అభిషిఞ్చేత్తు సాధకమ్ ॥ ౪.౪౮౯ ॥
కలశైః పఞ్చభిః కుర్యాత్నివృత్యాద్యాస్త్రిషు న్యసేత్ ।

శాన్త్యతీతాం పఞ్చమే చ శాన్తిం పశ్చాచ్చతుర్థకే ॥ ౪.౪౯౦ ॥
శాన్త్యా తు సంపుటీకృత్య పృథివ్యాద్యైశ్చ పఞ్చభిః ।
ఏకైకకలశే పశ్చాత్సాధ్యమన్త్రం తు విన్యసేత్ ॥ ౪.౪౯౧ ॥
విద్యాఙ్గైః సకలీకృత్య విద్యాఙ్గావరణం న్యసేత్ ।
సంమన్త్ర్యాష్టశతేనైవ ఏకైకం కలశం తతః ॥ ౪.౪౯౨ ॥
బహిర్మణ్డలకే న్యస్య ఆసనం ప్రణవేన తు ।
సాధకం తత్ర సంస్థాప్య సకలీకరణం తతః ॥ ౪.౪౯౩ ॥
నిర్భత్స్య పూర్వవత్సర్వైః సాధ్యమన్త్రేణ సేచయేత్ ।
నివృత్యాదిత్రిభిః కుమ్భైః స్నాపయేత్పూర్వదిఙ్ముఖమ్ ॥ ౪.౪౯౪ ॥
శాన్త్యతీతం ఘటం పశ్చాద్గృహీత్వా సేచయేచ్ఛిశుమ్ ।
శాన్తిం పశ్చాత్తు గృహ్ణీయాత్సంపుటేనాభిషేచయేత్ ॥ ౪.౪౯౫ ॥
సాధకస్యాభిషేకోఽయమనులోమవిలోమతః ।
అభిషిచ్య ప్రవేశ్యైనం దక్షిణాం మూర్తిమాస్థితమ్ ॥ ౪.౪౯౬ ॥
ప్రణవేనాసనం దత్త్వా సకలీకరణం భవేత్ ।
సాధకస్యాధికారార్థమక్షమాలాది కల్పయేత్ ॥ ౪.౪౯౭ ॥
మన్త్రకల్పాక్షసూత్రం చ ఖటికాం ఛత్రపాదుకే ।
ఉష్ణీషరహితం దత్వా ప్రవిశ్య శివసంనిధౌ ॥ ౪.౪౯౮ ॥
విజ్ఞాప్య పరమేశానం సాధకోఽయం మయా కృతః ।
భూయాత్సిద్ధిస్త్వదాజ్ఞాతస్త్విప్రకారస్య భక్తితః ॥ ౪.౪౯౯ ॥
సాధ్యమన్త్రం దదేత్పశ్చాత్పుష్పోదకసమన్వితమ్ ।
తస్య హస్తే సమర్ప్యైత సిద్ధ్యర్థం సాధకస్య తు ॥ ౪.౫౦౦ ॥
ప్రణమ్యోభౌ గృహీత్వా తు మన్త్రం హృది నివేశయేత్ ।
ప్రహృష్టవదనః శిష్యో గురుశ్చాపి ప్రహర్షవాన్ ॥ ౪.౫౦౧ ॥
అగ్న్యగారే సావధానౌ తర్పయేన్మన్త్రసంహితామ్ ।

సహస్రం వా శతం వాపి సాధ్యమన్త్రస్య తర్పణమ్ ॥ ౪.౫౦౨ ॥
ఏవం సంతర్ప్యయిత్వా తు పుష్పం పాణౌ ప్రదాపయేత్ ।
త్రిస్థం సంపూజ్య దేవం తు తతోఽపి త్రిఃప్రదక్షిణమ్ ॥ ౪.౫౦౩ ॥
ప్రణమ్య భక్తియుక్తాత్మా అణిమాదిఫలం లభేత్ ।
ఉత్థాప్య సాధకం బ్రూయాత్సమయాన్పాహి యత్నతః ॥ ౪.౫౦౪ ॥
దీక్షావసానే తే దేవి శ్రావణీయా విపశ్చితా ।
ఏవం దీక్షాం తు నిర్వర్త్య సర్వదైవ వరాననే ॥ ౪.౫౦౫ ॥
ఆత్మత్యాగః ప్రకర్తవ్యో యథా భవతి తచ్ఛృణు ।
వైజ్ఞానకీ ప్రాకృతీ వా ఆచార్యస్య యదృచ్ఛయా ॥ ౪.౫౦౬ ॥
వైజ్ఞానికీం సుసూక్ష్మాం తు విధినానేన కారయేత్ ।
తిలాజ్యాదిసమాయుక్తా అధ్వవాగీశికల్పనా ॥ ౪.౫౦౭ ॥
కలాభిః పఞ్చభిర్వ్యాప్తమధ్వానం యుగపన్న్యసేత్ ।
పూజాహోమోపచారాద్యాన్ కృత్వాత్మానం నియోజయేత్ ॥ ౪.౫౦౮ ॥
శిష్యచైతన్యవత్యోగాదధ్వానం యుగపన్న్యసేత్ ।
పుష్పాద్యైః పూజయిత్వా తం యోగార్థమాహుతిత్రయమ్ ॥ ౪.౫౦౯ ॥
గర్భధారిత్వజననే అర్జనే భోగతల్లయే ।
యుగపద్ధోమయేద్దేవి మూలమన్త్రేణ సువ్రతః ॥ ౪.౫౧౦ ॥
ఆహుతీనాం త్రయం హోమ్యం ప్రతికర్మ వరాననే ।
హోతవ్యా నిష్కృతిర్భిన్నా పఞ్చస్థానకలాత్మసు ॥ ౪.౫౧౧ ॥
శతమేకం తదర్ధం వా నిష్కృతిః పరికీర్తితా ।
విశ్లేషపాశచ్ఛేదాద్యే ధామ్నైవ యుగపద్ధుతిః ॥ ౪.౫౧౨ ॥
ఉద్ధారే చాత్మతత్త్వస్థే పూర్ణాహుతిం తు పాతయేత్ ।
ఆత్మానం యోజయేత్తత్త్వే శివే పరమకారణే ॥ ౪.౫౧౩ ॥
గుణాన్ పూర్వవదాపాద్య అమృతాన్పూర్వవత్కురు ।

ఆత్మదీక్షా సమాప్తౌ తు ప్రాయశ్చిత్తనివృత్తయే ॥ ౪.౫౧౪ ॥
అథ విజ్ఞానరూపేణ సకృదుచ్చారలక్షణా ।
హేయోపాదేయపాశానాం యుగపద్భైరవేణ తు ॥ ౪.౫౧౫ ॥
శాశ్వతీ సంస్థితిః పశ్చాత్సూక్ష్మదీక్షా ప్రకీర్తితా ।
విశేషపూజనం హోమం యథాశక్తి ప్రకల్పయేత్ ॥ ౪.౫౧౬ ॥
వాద్యగీతసునృత్యాద్యైః స్తుతిభిః పూజయేద్ధరమ్ ।
త్రిః ప్రదక్షిణమావర్త్య కలశాగ్నిసమణ్డలమ్ ॥ ౪.౫౧౭ ॥
అష్టాఙ్గపతనం కృత్వా విజ్ఞపేత్పరమేశ్వరమ్ ।
భగవన్పశుహేత్వర్థం యేన్మయావాహితో భవాన్ ॥ ౪.౫౧౮ ॥
తత్క్షన్తవ్యం సదా దేవ విధిస్థస్య మమ ప్రభో ।
విధిన్యూనమకామస్య పూజా శాస్త్రోదితా యథా ॥ ౪.౫౧౯ ॥
న భవేదతిభూయిష్ఠా ప్రాకృతైర్ద్రవ్యసంచయైః ।
అవలమ్బ్య భక్తిమాత్రం విధానం యత్కృతం మయా ॥ ౪.౫౨౦ ॥
తత్సర్వం సఫలం మేఽస్తు సుప్రసన్నే విభో త్వయి ।
ప్రసన్నవదనో హృష్టో వరం దత్తం విభావయేత్ ॥ ౪.౫౨౧ ॥
ఉపవిశ్య తతో యాగం సంహరేత క్రమాత్ప్రియే ।
అగ్రం సంప్రార్థ్య గృహ్ణీయాత్స్థాపయేచ్చాస్త్రరక్షితమ్ ॥ ౪.౫౨౨ ॥
విశేషపూజనం చార్ఘం ప్రణిపాతం తతః పునః ।
నిరోధార్థం తతో గృహ్య అర్ఘం సవ్యాపసవ్యతః ॥ ౪.౫౨౩ ॥
దత్వా విసర్జయేద్దేవం ధామమన్త్రమనుస్మరన్ ।
ఆత్మనో రేచకం కృత్వా పుష్పం దేవాయ ని.క్షిపేత్ ॥ ౪.౫౨౪ ॥
సంహారిణ్యా చ సంగృహ్య మన్త్రాన్ పార్శ్వవ్యవస్థితాన్ ।
విద్యుద్వచ్చలితాన్ ధ్యాత్వా ధామదేహే తు విన్యసేత్ ॥ ౪.౫౨౫ ॥
విద్యాదేహం భైరవస్య తల్లీనం బిన్దువిగ్రహే ।

బిన్దుం తు నాదశక్తిస్థం శక్తిరూపం తు గ్రాహయేత్ ॥ ౪.౫౨౬ ॥

శక్తిరూపం వ్యపకేన ప్రణవోభయసంపుటమ్ ।

సంహారిణ్యా తు సంగృహ్య ద్వాదశాతే తు యోజయేత్ ॥ ౪.౫౨౭ ॥

పూరకేణ హృది న్యస్య స్వస్థానస్థం తు భావయేత్ ।

సకలం నిష్కలం రూపం తథా సకలనిష్కలమ్ ॥ ౪.౫౨౮ ॥

భిన్నావస్థం తు మన్త్రేషు హృత్స్థం తత్సంస్మరేత్ప్రియే ।

విసర్జనవిధిర్హ్యేవమగ్నావేవం ప్రపూజయేత్ ॥ ౪.౫౨౯ ॥

అష్టోత్తరశతం హుత్వా పూర్ణాహుతిం ప్రపాతయేత్ ।

అర్ఘామాచమనం దత్వా ప్రణిపత్య క్షమాపయేత్ ॥ ౪.౫౩౦ ॥

మణ్డలస్థప్రయోగేన రేచకాపూరకేణ తు ।

సంగృహ్య మన్త్రసంఘాతం యథాస్థానం ప్రకల్పయేత్ ॥ ౪.౫౩౧ ॥

జాగరయేత్తదాగ్నిం తు నిత్యకర్మనిమిత్తతః ।

నిర్మాల్యనయనం కుర్యాద్రజాంస్యపహరేత్ప్రియే ॥ ౪.౫౩౨ ॥

తతః ప్రవిశ్య వసుధాం ప్రోక్షయేత్తం శివామ్భసా ।

బహిర్నిర్గత్య భూతానాం బలికర్మ తు పూర్వవత్ ॥ ౪.౫౩౩ ॥

ఆచమ్య సకలీకృత్య లిఙ్గినస్తర్పయేత్తతః ।

గురుం సంపూజయేచ్ఛిష్యో యథావిభవవిస్తరైః ॥ ౪.౫౩౪ ॥

దేశాధ్యక్షో గ్రామశతం మణ్డలేశస్తదర్ధకమ్ ।

శతభుక్పఞ్చ వై దద్యాద్గ్రామం వింశతిభుక్తథా ॥ ౪.౫౩౫ ॥

దద్యాత్తు గ్రామభుక్క్షేత్రం క్షేత్రభోక్తా తు వింశతిమ్ ।

యేన యేన గురుస్తుష్యేత్తత్సర్వం వినివేదయేత్ ॥ ౪.౫౩౬ ॥

తతస్త్వనృణతాం యాతి విత్తశాఠ్యవివర్జితః ।

తతస్తు సమయాజ్ఞ్యావ్యస్తన్త్రే భైరవనిర్గతే ॥ ౪.౫౩౭ ॥

చరుకం ప్రాశయేత్పశ్చాచ్చుమ్బకః సాధకైః సహ ।

వాఙ్నిరుద్ధః ప్రసన్నాత్మా పృథక్పాత్రవ్యవస్థితః ॥ ४.५३८ ॥
అనుక్రమేణ దాతవ్యః తతః సిద్ధిమవాప్నుయాత్ ।
అనేనైవ విధానేన దీక్షితా యే వరాననే ॥ ४.५३९ ॥
బ్రాహ్మణాః క్షత్రియా వైశ్యాః శూద్రశ్చాన్యేఽథవా ప్రియే ।
సర్వే తే సమధర్మాణః శివధర్మే నియోజితాః ॥ ४.५४० ॥
సర్వే జటాధరాః ప్రోక్తా భస్మోద్ధూలితవిగ్రహాః ।
ఏకపఙ్క్తిభుజః సర్వే సమయినస్తు వరాననే ॥ ४.५४१ ॥
పుత్రకాణాం భవేదేకా సాధకానాం తథా భవేత్ ।
చుమ్బకానాం భవేదేకా న ప్రాగ్జాతివిభేదతః ॥ ४.५४२ ॥
ఏకైవ సా స్మృతా జాతిర్భైరవీయా శివావ్యయా ।
తన్త్రమేతత్సమాశ్రిత్య ప్రాగ్జాతిం న హ్యుదీరయేత్ ॥ ४.५४३ ॥
పుత్రకాణాం సాధకానాం తథా సమయినామపి ।
ప్రాగ్జాత్యుదీరణాద్దేవి ప్రాయశ్చిత్తీ భవేన్నరః ॥ ४.५४४ ॥
దినత్రయం తు రుద్రస్య పఞ్చాహం కేశవస్య చ ।
పితామహస్య పక్షైకం నరకే పచ్యతే తు సః ॥ ४.५४५ ॥
అవివేకీ భవేత్తస్మాద్యదీచ్ఛేదుత్తమాం గతిమ్ ।
అవివేకేన దేవేశి సిద్ధిర్ముక్తిర్ధ్రువం భవేత్ ॥ ४.५४६ ॥

స్వచ్ఛన్దతన్త్రే చతుర్థః పటలః

పఞ్చమః పటలః

కలాదీక్షా సురేశాన కథితా పరమేశ్వర ।

తత్త్వదీక్షా సమాసేన కథయస్వ ప్రసాదతః ॥ ౫.౧ ॥

సమాసాత్కథయిష్యామి త్వత్ప్రియార్థం వరాననే ।

షట్త్రింశత్తత్త్వముఖ్యాని యథా శోధ్యాని పార్వతి ॥ ౫.౨ ॥

పృథివ్యాదిశివాన్తాని స్వవ్యాప్త్యానుగుణైః సహ ।

యథా శుద్ధ్యన్తి దేవేశి తథా తే కథయామ్యహమ్ ॥ ౫.౩ ॥

విద్యారాజస్య యే వర్ణా నవసంఖ్యోపలక్షితాః ।

వాచకాస్తే చ తత్త్వానాం కథయామ్యనుపూర్వశః ॥ ౫.౪ ॥

ధరిత్ర్యాదిప్రధానాన్తమూకారో వాచకః స్మృతః ।

పురుషస్య యకారో వై రాగతత్త్వాన్వితస్య చ ॥ ౫.౫ ॥

Cf. ణిశ్వాస, ఉత్తర ౧:౭--౮

నియామికాం వకారేణ విద్యాతత్త్వసమన్వితామ్ ।

కాలం కలాం లకారేణ కల్పయేత్తు వరాననే ॥ ౫.౬ ॥

మాయాతత్త్వం మకారేణ విద్యాతత్త్వం క్షకారతః ।

రేఫేణ చైశ్వరం తత్త్వం హకారేణ సదాశివః ॥ ౫.౭ ॥

ప్రణవేన తథా శక్తిర్న్యసితవ్యా వరాననే ।

వ్యాపినీం సమనాం చోర్ధ్వం తత్రైవ తు విశోధయేత్ ॥ ౫.౮ ॥

శోధయిత్వా క్రమేణైవ మూలమన్త్రేణ సువ్రతే ।

యోజ్య ఆత్మా పరే తత్త్వే ఉన్మనాతీతసర్వగే ॥ ౫.౯ ॥

నిరాభాసే పరే శాన్తే ఈశానే చావ్యయే త్వజే ।

షట్త్రింశత్తత్త్వమాఖ్యాతం నవతత్త్వం ప్రచక్ష్మహే ॥ ౫.౧౦ ॥

ప్రకృతిః పురుషశ్చైవ నియతిః కాల ఏవ చ ।

మాయా విద్యా తథేశశ్చ సదాశివశివౌ తథా ॥ ౫.౧౧ ॥

శోధయిత్వా తు విధివద్వ్యాప్త్యాత్మానం నియోజయేత్ ।

పఞ్చతత్త్వే యదా శోధ్యా వక్త్రమన్త్రాస్తు వాచకాః ॥ ౫.౧౨ ॥

ధరిత్ర్యాది ఖపర్యన్తం శోధయేత్తత్క్రమేణ తు ।
కలానాం యావతీ వ్యాప్తిస్తత్త్వానాం తావదేవ హి ॥ ౫.౧౩ ॥
త్రితత్త్వమధునా వక్ష్యే యథా శోధ్యం వరాననే ।
అకార ఆత్మతత్త్వస్య వాచకః పరికీర్తితః ॥ ౫.౧౪ ॥
మాయాన్తం తద్విజానీయాత్విద్యాఖ్యస్యాప్యుకారకః ।
సకలావధి తజ్జ్ఞేయం శివస్య తు మకారకః ॥ ౫.౧౫ ॥
ఖస్వరః ఖస్వరూపస్య శివతత్త్వస్య వాచకః ।
శోధయిత్వా క్రమేణైవ పరే తత్త్వే నియోజయేత్ ॥ ౫.౧౬ ॥
తత్త్వదీక్షా సమాఖ్యాతా చతుర్భేదవ్యవస్థితా ।
పరదీక్షాం ప్రవక్ష్యామి యథావదనుపూర్వశః ॥ ౫.౧౭ ॥
విద్యారాజే తు యే వర్ణా నవసంఖ్యోపలక్షితాః ।
పృథగ్భేదేన తేషాం తు విన్యాసం కథయామి తే ॥ ౫.౧౮ ॥
నవనాభం పురం కృత్వా నవపద్మోపలక్షితమ్ ।
నవహస్తం లిఖేద్వేశ్మ అష్టపర్వాధికం బుధః ॥ ౫.౧౯ ॥
సప్తభాగీకృతం తత్తు దక్షిణోత్తరభాజితమ్ ।
చతురశ్రం విభజ్యాదౌ మత్స్యైశ్చైవాత్ర చిహ్నితమ్ ॥ ౫.౨౦ ॥
కోష్ఠకైకోనపఞ్చాశత్సూత్రేణ తు సమాలిఖేత్ ।
మధ్యమే కోష్ఠకే సూత్రం ద్వాత్రింశాఙ్గులసమ్మితమ్ ॥ ౫.౨౧ ॥
సమాలిఖ్య మహాదేవి చతుర్భాగవిభాజితే ।
ప్రథమే కర్ణికాం కుర్యాత్కేసరాణి ద్వితీయకే ॥ ౫.౨౨ ॥
తృతీయే దలసన్ధీంశ్చ దలాగ్రాణి చతుర్థకే ।
దిక్షు రేఖాష్టకం దత్త్వా ప్రతిదిక్షు తథైవ చ ॥ ౫.౨౩ ॥
భ్రామయేచ్చతురో వృత్తాంశ్చతురఙ్గులసమ్మితాన్ ।
ద్వాభ్యాం ప్రతిదిగ్రేఖాభ్యాం మధ్యే సూత్రం నిధాప్య తత్ ॥ ౫.౨౪ ॥

సూత్రాగ్రం తు తతో భ్రామ్యమర్ధచన్ద్రవిధానతః ।
మధ్యసూత్రం చ దాతవ్యం కిఞ్జల్కస్థం విపశ్చితా ॥ ౫.౨౫ ॥
పూర్వపత్రం ప్రసాధ్యవమితరాణ్యేవమేవ హి ।
కేసరాణి చ సంలిఖ్య చతుర్వింశతిసంఖ్యయా ॥ ౫.౨౬ ॥
పత్రాగ్రతో న్యసేల్లేఖాం వర్తులాం తు సుశోభనామ్ ।
తస్యాన్తం చతురశ్రం తు కర్తవ్యం తత్ప్రమాణతః ॥ ౫.౨౭ ॥
పూర్వం బ్రహ్మ ప్రసాధ్యం తు విషువత్స్వేన హేలినా ।
పూర్వపశ్చాత్తతం సూత్రం శఙ్కునా సాధయేత్ప్రియే ॥ ౫.౨౮ ॥
ద్వాదశాఙ్గులమానేన మధ్యే శఙ్కుం ప్రరోప్య తమ్ ।
పార్శ్వేషు భ్రామయేద్రేఖాం షోడశాఙ్గులసమ్మితామ్ ॥ ౫.౨౯ ॥
పూర్వాహ్నే గ్రాహయేచ్ఛాయామపరస్థాం సుచిహ్నితామ్ ।
అపరస్థేన సూర్యేణ ప్రాక్ఛాయాం లాఞ్ఛయేత్ప్రియే ॥ ౫.౩౦ ॥
ధ్రువేణోత్తరదక్షస్థాం లాఞ్ఛయేత్తు వరాననే ।
తతః సమాలిఖేత్పద్మమష్టపత్రం సకర్ణికమ్ ॥ ౫.౩౧ ॥
దిక్కోష్ఠకాంశ్చ సంగృహ్య అష్టసంఖ్యోపలక్షితమ్ ।
శేషా లోప్యా వరారోహే ఏకాన్తరితయోగతః ॥ ౫.౩౨ ॥
పద్మాష్టకం తతో దిక్షు బాహ్యే ద్వారాణి చాలిఖేత్ ।
వీథ్యర్ధసమ్మితాం దేవి శోభాం చైవ ప్రకల్పయేత్ ॥ ౫.౩౩ ॥
ఉపశోభాం చ తన్మానాం కపోలాన్తం సమాలిఖేత్ ।
తథా కణ్ఠం చ తన్మానం ద్వారమేతత్ప్రకీర్తితమ్ ॥ ౫.౩౪ ॥
ద్వారాష్టకవిభాగేన నవనాభం పురం స్మృతమ్ ।
స్నాత్వా తు విధివద్దేవి ప్రవిశేద్భవనం గురుః ॥ ౫.౩౫ ॥
పూర్వోక్తేన విధానేన సకలీకరణాదికమ్ ।
తతః సమ్పూజయేద్దేవం భైరవం పరమేశ్వరమ్ ॥ ౫.౩౬ ॥

ప్రణవేనాసనం దత్త్వా శివాన్తం వరవర్ణిని ।
మధ్యే సమ్పూజయేద్దేవం స్వచ్ఛన్దం పరమేశ్వరమ్ ॥ ౫.౩౭ ॥
పూర్వోక్తేన విధానేన అఙ్గషట్కసమన్వితమ్ ।
పత్రాష్టకే న్యసేద్వర్ణాన్ పూర్వాదీశాంశ్తతః క్రమాత్ ॥ ౫.౩౮ ॥
సదాశివం హకారేణేత్యేవమాది వరాననే ।
ప్రకృత్యన్తం విజానీయాన్మధ్యే పీఠేశకల్పనా ॥ ౫.౩౯ ॥
దిక్పద్మకర్ణికాసంస్థానష్టౌ దేవాన్ ప్రపూజయేత్ ।
తత్స్థానే భైరవః పూజ్యః శేషా వర్ణైర్యథాక్రమమ్ ॥ ౫.౪౦ ॥
శోధయేచ్చ ప్రకృత్యాదిశివాన్తం సురసున్దరి ।
ఈశానదిశ ఆరభ్య మధ్యపీఠం విశోధయేత్ ॥ ౫.౪౧ ॥
యోజయేత్తు పరే తత్త్వే శివే పరమకారణే ।
ఏవం వర్ణాస్తథా మన్త్రాన్ భువనాని విశోధయేత్ ॥ ౫.౪౨ ॥
కాలాగ్న్యాది శివాన్తం తు కలావిధి సమాశ్రయేత్ ।
సమయాన్ శ్రావయేత్పశ్చాత్తన్త్రామ్నాయోత్థితాన్ ప్రియే ॥ ౫.౪౩ ॥
న నిన్దేద్భైరవం దేవం శాస్త్రం వాన్యసముద్భవమ్ ।
సాంఖ్యం యోగం పాఞ్చరాత్రం వేదాంశ్చైవ న నిన్దయేత్ ॥ ౫.౪౪ ॥
యతః శివోద్భవాః సర్వే హ్యపవర్గఫలప్రదాః ।
స్మార్తం ధర్మం న నిన్దేత్తు ఆచారపథదర్శకమ్ ॥ ౫.౪౫ ॥
బ్రహ్మాదిదేవతా యాశ్చ మాతరశ్చుమ్బకో గిరిః ।
వీరాశ్చైవ భగిన్యశ్చ గావో భూతగణాస్తథా ॥ ౫.౪౬ ॥
దేవద్రవ్యం న హింస్యాత్తు సిద్ధాన్తే యద్వ్యవస్థితమ్ ।
గురోరన్నం న భుఞ్జీత అదత్తం పరమేశ్వరి ॥ ౫.౪౭ ॥
మద్యం మాంసం తథా మత్స్యానన్యాని చ వరాననే ।
సాచారాశ్చ నిరాచారాంల్లిఙ్గినో న జుగుప్సయేత్ ॥ ౫.౪౮ ॥

చరుకం ప్రాశయన్నిత్యం గురూన్ సమ్పూజయేత్సదా ।
ఉపస్కరాన్మహాదేవి పాదేన తు న సంస్పృశేత్ ॥ ౫.౪౯ ॥
సంహితాం చిన్తయేన్నిత్యం భక్తానాం శ్రావయేత్సదా ।
ఆహ్నికం న విలుమ్పేత్తు సన్ధ్యాకర్మ వరాననే ॥ ౫.౫౦ ॥
అదీక్షితానాం పురతో నోచ్చరేచ్ఛాస్త్రపద్ధతిమ్ ।
త్రికాలం పూజయేద్దేవం జపధ్యానరతః సదా ॥ ౫.౫౧ ॥
సమయాన్ పాలయన్నిత్యముభయార్థఫలేప్సయా ।
అతో విజ్ఞానదీక్షాం తు ప్రవక్ష్యామ్యనుపూర్వశః ॥ ౫.౫౨ ॥
అధ్యాత్మగతిచారేణ కేవలేన విశోధికామ్ ।
శిష్యాత్మానం గృహీత్వా తమాత్మప్రాణే నియోజయేత్ ॥ ౫.౫౩ ॥
అభిమానం తథోచ్చార్య కుర్యాద్వై పూర్వవత్తదా ।
ఉద్ఘాతైశ్చ తతోఽధ్వానం శిష్యస్య తు విశోధయేత్ ॥ ౫.౫౪ ॥
తతః సముచ్చరంస్తత్త్వం పృథివ్యాద్యం తు సువ్రతే ।
భిన్నాభిన్నస్వరూపేణ ఏకైకం తు యథాక్రమమ్ ॥ ౫.౫౫ ॥
సస్వరం హ్యక్షరోచ్చారం దేవతాభిః సమన్వితమ్ ।
బిన్దునా శక్తిసంయోగాదుద్ఘాతః ప్రథమః స్మృతః ॥ ౫.౫౬ ॥
దేవతాత్రయనిర్ముక్తః చతుర్థాన్తసమన్వితః ।
ఉద్ఘాతః స తు దేవేశి ద్వితీయః పరికీర్తితః ॥ ౫.౫౭ ॥
హంసాక్షరసముచ్చారః సుదీర్ఘో బిన్దుసంయుతః ।
అర్ధచన్ద్రాన్నిరోధిన్యాముద్ఘాతస్తు తృతీయకః ॥ ౫.౫౮ ॥
భిన్నోద్ఘాతౌ యదా దేవి నాదాన్తస్తు తదా భవేత్ ।
ఉద్ఘాతః స తు దేవేశి చతుర్థః పరికీర్తితః ॥ ౫.౫౯ ॥
స ఏవ చాక్షరోచ్చారో వ్యాపిన్యన్తే వ్యవస్థితః ।
ఉద్ఘాతః స తు దేవేశి పఞ్చమః పరికీర్తితః ॥ ౫.౬౦ ॥

పఞ్చోద్ఘాతాంస్తతో దత్త్వా పృథివీం శోధయేద్బుధః ।
అకారోకారమకారాన్తమేవం శుద్ధ్యతి నాన్యథా ॥ ౫.౬౧ ॥
శుద్ధేఽథ పార్థివే తత్త్వే చిన్తితవ్యం తు యోగిభిః ।
జలీభూతం తదేవైతదాత్మనా సహ యోగతః ॥ ౫.౬౨ ॥
జలీభూతే పునర్మన్త్రీ తదేవ చతురుచ్చరేత్ ।
బిన్ద్వన్తం ధారణాయుక్తం శిష్యాదాత్మని చిన్తయేత్ ॥ ౫.౬౩ ॥
శోధితే తోయసంఘాతే తేజోభూతం విచిన్తయేత్ ।
తేజోద్ఘాతాస్త్రయస్తేషు నిరోధ్యన్తమవస్థితాః ॥ ౫.౬౪ ॥
నాస్తి తేజస్తతో వాయురుద్ఘాతద్వయశోధితః ।
ఆకాశే లీయమానం తముద్ఘాతేన తు చిన్తయేత్ ॥ ౫.౬౫ ॥
నష్టే వాయౌ తతః శూన్యముద్ఘాతైకేన యోజయేత్ ।
వ్యాపినీ సా తు విజ్ఞేయా పఞ్చమాన్తే వ్యవస్థితా ॥ ౫.౬౬ ॥
సమనాయాం తతో హ్యాత్మా తత్త్వవ్యాపీ స ఉచ్యతే ।
ఆత్మవ్యాపీ తతశ్చోర్ధ్వం సర్వవ్యాపీ తతః పునః ॥ ౫.౬౭ ॥
తత్త్వాన్తసంస్థితో హ్యాత్మా ఉద్ఘాతైకేన యోగవిత్ ।
యోజయేత్పరమే తత్త్వే ఉన్మనాతీతసర్వగే ॥ ౫.౬౮ ॥
యోజనాం తు పరే తత్త్వే శృణు దేవి వదామ్యహమ్ ।
మన్త్రముచ్చారయేద్దేవి హ్రస్వం దీర్ఘం ప్లుతం పరమ్ ॥ ౫.౬౯ ॥
పరాపరవిభాగేన యావత్తత్త్వం పరం గతమ్ ।
త్రిదేవం బిన్దుసంయుక్తమర్ధచన్ద్రం నిరోధికామ్ ॥ ౫.౭౦ ॥
నాదం చ శక్తిసంయుక్తం వ్యాపినీసమనోన్మనాః ।
ఉన్మనా చ పరశ్చైవ సర్వవ్యాపీ శివోఽవ్యయః ॥ ౫.౭౧ ॥
జ్ఞాత్వా సర్వమశేషేణ విధిమేషాం యథాక్రమమ్ ।
తదా తు యోజయేన్మన్త్రీ అన్యథా నైవ యోజయేత్ ॥ ౫.౭౨ ॥

బిన్దుస్థం త్రితయం శబ్దే చతుర్థో బిన్దురేవ హి ।
బ్రహ్మా విష్ణుస్తథా రుద్రః త్రిమాణం వర్ణ ఉచ్యతే ॥ ౫.౭౩ ॥
ఈశ్వరో బిన్దుదేవస్తు కణ్ఠే శబ్దః ప్రవర్తతే ।
తత్ర శబ్దః క్రియాన్తస్థః క్రియాశక్తిరితి స్మృతా ॥ ౫.౭౪ ॥
స శబ్దస్తాలుకే దేవి ఈరితః సమ్ప్రవర్తతే ।
తస్య కించిద్గతః శబ్దో నాసికాన్తే ప్రవర్తతే ॥ ౫.౭౫ ॥
జ్ఞానశక్తిస్తువిజ్ఞేయా యత్నతః పరమేశ్వరి ।
మూర్ధస్థానగతః శబ్దో లలాటాన్తమవస్థితః ॥ ౫.౭౬ ॥
వర్ణః శబ్దగతః తేషాముద్ఘాతః స తు కీర్తితః ।
తత్రస్థా వినివర్తన్తే శివజ్ఞానవివర్జితాః ॥ ౫.౭౭ ॥
పఞ్చధావస్థితో బిన్దురర్ధచన్ద్రో నిరోధికా ।
తస్యాతీతో భవేన్నాదః అవిచ్ఛిన్నస్త్వసౌ భవేత్ ॥ ౫.౭౮ ॥
ఈషత్ప్రసారితే వక్త్రే దేవదేవః సదాశివః ।
చతుర్విధో భవేచ్ఛబ్దో యః సువేగవహః స్మృతః ॥ ౫.౭౯ ॥
పఞ్చమో న వహేచ్ఛబ్దః ఊర్ధ్వగామిన్యసౌ స్మృతా ।
తస్యాతీతా భవేచ్ఛక్తిః పఞ్చధా తు వ్యవస్థితా ॥ ౫.౮౦ ॥
స్పర్శస్తత్ర భవేద్దేవి ఆత్మవిత్తత్ర పూర్వవత్ ।
వ్యాపినీ పరతశ్చైవ పఞ్చధా తు వ్యవస్థితా ॥ ౫.౮౧ ॥
వాలాగ్రమాత్రితం స్పర్శం కదాచిద్వేత్తి వా న వా ।
వ్యాపినీ సా సముద్దిష్టా న జ్ఞానం పరమేశ్వరి ॥ ౫.౮౨ ॥
తస్యాపి సమనాతీతా మనస్తత్ర న కారయేత్ ।
ఉన్మనాపదమారోహన్ శుద్ధాత్మా తు తతో భవేత్ ॥ ౫.౮౩ ॥
శిష్యాత్మానం గురువర ఉన్మన్యన్తే నియోజయేత్ ।
తత్ర యుక్తః పరే శాన్తే మహాశాన్తిమవాప్నుయాత్ ॥ ౫.౮౪ ॥

గురుపారమ్పరాయాతః సమ్ప్రదాయః ప్రకాశితః ।
యోజనే తు పరే తత్త్వే ఉపాయః కథితస్తవ ॥ ౫.౮౫ ॥
ఏవం జ్ఞాత్వా వరారోహే సర్వకర్మాణి కారయేత్ ।
తత్త్వాధ్వానం కలాధ్వానం భువనాధ్వానమేవ చ ॥ ౫.౮౬ ॥
వర్ణమన్త్రపదాధ్వానం కృత్వైవం శుధ్యతి ప్రియే ।
ఏషా వై ధారణాదీక్షా కర్తవ్యా యోగినాత్ర తు ॥ ౫.౮౭ ॥
మన్త్రసిద్ధేన వా దేవి కృతా వై సుకృతా భవేత్ ॥ ౫.౮౮ ॥

ఇతి స్వచ్ఛన్దతన్త్రే తత్త్వదీక్షాప్రకాశనం నామ పఞ్చమః పటలః

షష్ఠః పటలః

సమయాచారయుక్తస్య సాధకస్య వరాననే ।
జాయతే వివిధా సిద్ధిః గిరిగహ్వరమాశ్రితే ॥ ౬.౧ ॥
సుశుద్ధే భూప్రదేశే తు సర్వశల్యవివర్జితే ।
ప్రచ్ఛన్నే విజనే రమ్యే భైరవం తత్ర పూజయేత్ ॥ ౬.౨ ॥
జపిత్వాక్షరలక్షం తు బహురూపస్య సువ్రతే ।
పఞ్చప్రణవసంయోగాజ్జపతః సిద్ధ్యతే ధ్రువమ్ ॥ ౬.3 ॥
ముచ్యతే న తు సన్దేహో భేదనాత్ప్రణవస్య తు ।
హ్రస్వం దీర్ఘం ప్లుతం సూక్ష్మమతిసూక్ష్మం పరం శివమ్ ॥ ౬.౪ ॥
ప్రణవం పఞ్చధా జ్ఞాత్వా భిత్త్వా మోక్షో న సంశయః ।
ప్రణవః పఞ్చధావస్థః హంసేన సహ సంయుక్తః ॥ ౬.౫ ॥
యత్కిఞ్చిద్వాఙ్మయం లోకే శివజ్ఞానే ప్రతిష్ఠితమ్ ।

శివజ్ఞానం చ తత్రస్థం హంసః ప్రణవసంయుతః ॥ ౬.౬ ॥
వినా ప్రణవసంయోగాజ్జీవ ఏకో వ్యవస్థితః ।
యథాప్రకృతి సంయుక్తో న చ తిష్ఠతి చైకతః ॥ ౬.౭ ॥
తథా షష్ఠేన సమ్భిన్నో దేహే జీవః ప్రవర్తతే ।
చోదితస్తు యదా తేన తదా చోర్ధ్వం ప్రవర్తతే ॥ ౬.౮ ॥
ప్రత్యక్షమపి తత్తత్త్వం మహామాయావిమోహితాః ।
కథితం నాభిజానన్తి వినా శాస్త్రేణ చోదనామ్ ॥ ౬.౯ ॥
షష్ఠశ్చోర్ధ్వవహో జ్ఞేయః స్వభావముఖసంస్థితః ।
అప్రకాశః స్వదేహస్థో గుణభూతః ప్రవర్తతే ॥ ౬.౧౦ ॥
నిర్గుణస్తు యదా దేవ ఏకాకీ కాలవర్జితః ।
విజ్ఞాతవ్యం న కిఞ్చిత్స్యాత్కేవలో నిష్కలస్తు సః ॥ ౬.౧౧ ॥
తస్య రూపం శరీరం చ నాస్తి వర్ణః క్రియా తథా ।
స కథం గృహ్యతే సూక్ష్మ అగ్రాహ్యో నిత్యమవ్యయః ॥ ౬.౧౨ ॥
ఏతస్మాత్కారణాద్దేవి షష్ఠం బీజం నియోజితమ్ ।
పఞ్చపఞ్చకసంయుక్తో దేహే సకలనిష్కలః ॥ ౬.౧౩ ॥
గ్రహణం తు యదా తస్య యోగీ యోగవిచిన్తకః ।
యోగేనావాహితస్యాపి భావమాత్రం తు భావయేత్ ॥ ౬.౧౪ ॥
యదా కరోతి సృష్టిం చ ఊర్ధ్వం బిన్దుః ప్రవర్తతే ।
బిన్దూపరి చ యచ్ఛాన్తః శివః పరమకారణమ్ ॥ ౬.౧౫ ॥
తత్ర బిన్దుర్లయం యాతి తత్స్థానం దుర్లభం సురైః ।
షష్ఠస్వరసమాయోగాదభ్యాసాదచిరాల్లభేత్ ॥ ౬.౧౬ ॥
షష్ఠశ్చ పఞ్చమశ్చైవ తస్య దేవి గుణాః స్మృతాః ।
సగుణః సకలో జ్ఞేయో నిర్గుణో నిష్కలః శివః ॥ ౬.౧౭ ॥
సకలో గ్రహసంయుక్తో నిష్కలో భావమాశ్రితః ।

సకలే జప్యమానే తు జప్తో భవతి నిష్కలః ॥ ౬.౧౮ ॥
సురాసురాణాం దేవేన యజనోపాయహేతునా ।
రూపం తు సకలం తస్య ద్విధావస్థం ప్రకాశితమ్ ॥ ౬.౧౯ ॥
ప్రథమం ప్రాకృతం రూపం వికృతం చ ద్వితీయకమ్ ।
ప్రకృతిర్వికృతిశ్చైవ ఉభే షష్ఠేన సంయుతే ॥ ౬.౨౦ ॥
యే పదార్థాః పురా ప్రోక్తాస్తత్రాసావుచ్ఛ్వసన్ముహుః ।
ప్రవర్తతే చ ఏతేన పునస్తేన నివర్తతే ॥ ౬.౨౧ ॥
ప్రణవః పఞ్చధావస్థః త్రివర్ణశ్చ త్రిదైవతః ।
బిన్దునాదసమాయుక్తః ప్రణవః పరిపఠ్యతే ॥ ౬.౨౨ ॥
అకారశ్చ ఉకారశ్చ మకారశ్చ తృతీయకః ।
వర్ణత్రయమిదం ప్రోక్తం బ్రహ్మాద్యా దేవతాస్త్రయః ॥ ౬.౨౩ ॥
బిన్దునాదసమాయోగాదీశ్వరశ్చ సదాశివః ।
ఏతే వై ప్రణవాః పఞ్చ హంసః ప్రాణయుతః సదా ॥ ౬.౨౪ ॥
పరమాత్మా శివో హంసస్త్వపరేణ సమన్వితః ।
పరతః ప్రణవాన్ పఞ్చ పునరేవ వదామ్యహమ్ ॥ ౬.౨౫ ॥
శక్తిశ్చ వ్యాపినీ చైవ సమనాత్మా చ నిష్కలః ।
ఉన్మనా చ తథా దేవి ప్రణవాః పఞ్చ కీర్తితః ॥ ౬.౨౬ ॥
పరతః పరమో హంసః సర్వం వ్యాప్య వ్యవస్థితః ।
ఏతే వై ప్రణవాః పఞ్చ పరాపరవిభాగశః ॥ ౬.౨౭ ॥
పరాపరేణ హంసేన నిత్యమేవ ప్రణామితాః ।
ప్రవర్తన్తే హి సర్వత్ర భుక్తిముక్తిఫలప్రదాః ॥ ౬.౨౮ ॥
పఞ్చభిస్తు యుత స్త్వేభిః స పఞ్చప్రణవాత్మకః ।
తత్రస్థః ఏకరూపస్తు నిష్కలస్తత్త్వతః స్మృతః ॥ ౬.౨౯ ॥
తద్యోగాదపి తద్బీజం సర్వబీజప్రరోహకమ్ ।

ప్రవర్తతేఽయతో యస్మాద్దేవాసురనికేతనమ్ ॥ ౬.౩౦ ॥
తత్ర మన్త్రాశ్చ వర్ణాశ్చ ప్రతిష్ఠాం యాన్తి నాన్యథా ।
తస్య బోధ్ధాద్విముచ్యన్తే అహికఞ్చుకవత్ప్రియే ॥ ౬.౩౧ ॥
తావద్భ్రమతి సంసారే యావత్తత్త్వం న విన్దతి ।
విదితే తు పురే తత్త్వే న భూయో జాయతే క్వచిత్ ॥ ౬.౩౨ ॥
అకృతార్థో నరస్తావద్యావద్ధంసం న విన్దతి ।
ప్రణవేన సమాయుక్తం కృతార్థ ఇతి నిర్దిశేత్ ॥ ౬.౩౩ ॥
ఉచ్చారం చ తతో జ్ఞాత్వా ఉచ్చరేత్తం వరాననే ।
ఉచ్చారస్త్రివిధో దేవి హంసస్య సముదాహృతః ॥ ౬.౩౪ ॥
హకారోకారసంయుక్తబిన్ద్వన్తే తు తృతీయకః ।
సృష్టిన్యాసేన తూచ్చారః సంహారయోగ ఉచ్యతే ॥ ౬.౩౫ ॥
ఏవమాదిక్రమేణైవ మన్త్రముచ్చారయేద్బుధః ।
బిన్దుస్థం త్రితయం కృత్వా వక్త్రముద్ఘాటయేత్తతః ॥ ౬.౩౬ ॥
ఈషదుద్ఘాటితే వక్త్రే తదా నాదం విజానత ।
నాదస్థం పఞ్చధా చైవ శక్తిస్థం పఞ్చధా పునః ॥ ౬.౩౭ ॥
వ్యాపిన్యాం పఞ్చధా చైవ సమనానిష్కలాత్మనోః ।
ఉన్మనా చ పరం తత్త్వం సర్వం వ్యాప్య వ్యవస్థితమ్ ॥ ౬.౩౮ ॥
ఏవం జ్ఞాత్వా విముచ్యన్తే శివతత్త్వవిదో జనాః ।
అన్యథా నైవ ముచ్యన్తే బిన్ద్వన్తే యే వ్యవస్థితాః ॥ ౬.౩౯ ॥
జ్యోతీరూపం తు బిన్దుస్థం నాదస్థం శబ్దరూపకమ్ ।
శక్తిస్థం స్పర్శగం చైవ తదూర్ధ్వం శూన్యరూపకమ్ ॥ ౬.౪౦ ॥
బ్రహ్మాదిపఞ్చకం యచ్చ తేషాం శూన్యం చ తత్పదమ్ ।
పరాపరవిభాగేన తే సర్వత్ర వ్యవస్థితాః ॥ ౬.౪౧ ॥
శూన్యాతీతా తు సమనా శుద్ధాత్మా తూన్మనా తథా ।

సర్వాతీతం పరం తత్త్వం సర్వం వ్యాప్య వ్యవస్థితమ్ ॥ ౬.౪౨ ॥

మన్త్రరూపాశ్చ విజ్ఞేయా బిన్దుధర్మాత్తు దేవతాః ।

తత్రస్థా సర్వకర్మాణి సాధయన్తి న సంశయః ॥ ౬.౪౩ ॥

తత్త్వం చ ఉన్మనాత్మా తు సమనా శూన్యమేవ చ ।

స్పర్శశ్చైవ తథా శబ్దో రూపం చ తదనన్తరమ్ ॥ ౬.౪౪ ॥

మన్త్రాత్మని స్థితాః సర్వే జ్ఞాతవ్యా దైశికేన తు ।

తత్రస్థా జ్ఞానయోగం చ ప్రయచ్ఛన్తి వరాననే ॥ ౬.౪౫ ॥

కర్మకాలే తు సకలాన్ శిరః పాణ్యాదిభిర్యుతాన్ ।

జపేత్తు సకలాన్ దేవి నిష్కలేన సమన్వితాన్ ॥ ౬.౪౬ ॥

ధ్యాయేజ్జ్యోతిర్మయాన్ సర్వాన్ శబ్దసిద్ధిప్రదాయకాన్ ।

శక్తిస్థాః శక్తిదాః ప్రోక్తాః శూన్యస్థా వ్యాపకాః స్మృతాః ॥ ౬.౪౭ ॥

క్రమాజ్జ్ఞానప్రదాస్తే వై సమనాస్థా వరాననే ।

కైవల్యదాస్తతశ్చోర్ధ్వే సర్వజ్ఞాశ్చోన్మనే పదే ॥ ౬.౪౮ ॥

తత్త్వేన వేధితాః సర్వే యే మయా పరికీర్తితాః ।

తజ్జ్ఞాత్వా సిద్ధిదాః సర్వే ముక్తిదాశ్చ న సంశయః ॥ ౬.౪౯ ॥

పఞ్చప్రణవసంయుక్తం తత్త్వం తే కథితం మయా ।

పఞ్చప్రణవపూర్వేణ ఓంకారాద్యయుతేన తు ॥ ౬.౫౦ ॥

నమస్కారావసానేన బహురూపేణ సువ్రతే ।

జపతః సిద్ధిమాప్నోతి లక్షేనాక్షరసంఖ్యయా ॥ ౬.౫౧ ॥

ప్రణవాద్యేన సంయుక్తం మన్త్రమేవం జపేత్సదా ।

జపాన్తే తు పునర్హోమం దశమాంశేన కారయేత్ ॥ ౬.౫౨ ॥

నృమాంసం పురసంయుక్తం ఘృతేన చ పరిప్లుతమ్ ।

తతః సిద్ధిమవాప్నోతి అధమాం మధ్యమోత్తమమ్ ॥ ౬.౫౩ ॥

త్రిగుణేన తు జప్యేన స్వచ్ఛన్దసదృశో భవేత్ ।

బ్రహ్మవిష్ణ్విన్ద్రదేవానాం సిద్ధదైత్యోరగేశినామ్ ॥ ౬.౫౪ ॥

భయదాతా చ హర్తా చ శాపానుగ్రహకృద్భవేత్ ।

దర్పం హరతి కాలస్య పాతయేద్భూధరానపి ॥ ౬.౫౫ ॥

స్ఫోటయేద్దివ్యయన్త్రాణి దిగ్గజానపి చాలయేత్ ।

బ్రహ్మరాక్షసవేతాలాన్ క్రూరగ్రహవినాయకాన్ ॥ ౬.౫౬ ॥

స్మరణాన్నాశయేద్దేవి అవధ్యాస్త్రిదశైరపి ।

ప్రాకృతాన్యపి కర్మాణి సిద్ధ్యన్తి జపలక్షతః ॥ ౬.౫౭ ॥

తాని సమ్యక్ప్రవక్ష్యామి యథావదనుపూర్వశః ।

మోహనా సహదేవా చ భూధాత్రీ చక్రలాఞ్ఛనా ॥ ౬.౫౮ ॥

రామవల్ల్యా సహైకత్ర ఆత్మబీజేన పోషయేత్ ।

భక్షే పానే చ దాతవ్యం వశీకరణముత్తమమ్ ॥ ౬.౫౯ ॥

ఉత్తవారణిమూలం తు పుష్యర్క్షేణ తు గ్రాహయేత్ ।

ఆత్మేన్ద్రియేణ సంయుక్తం వశీకరణముత్తమమ్ ॥ ౬.౬౦ ॥

శ్రవణాక్షిమలం లాలా రుధిరేన్ద్రియసంయుతమ్ ।

భూకదమ్బసమోపేతం దాతవ్యం పయసా నిశి ॥ ౬.౬౧ ॥

అప్రవాసే ప్రదాతవ్యం మ్రియతే విరహేణ సా ।

షష్టిం కనకబీజాని షోడశ మణిచన్ద్రికాః ॥ ౬.౬౨ ॥

నరగోదన్తసంయుక్తాః ప్రదద్యాద్యస్య భామినీ ।

ఏష కాపాలికో యోగో గచ్ఛన్తమనుగచ్ఛతి ॥ ౬.౬౩ ॥

శ్వేతార్కమూలం మఞ్జిష్ఠా చటకస్య శిరస్తథా ।

గృహోద్భవస్య కుష్ఠం చ స్వరక్తేన్ద్రియసంయుతమ్ ॥ ౬.౬౪ ॥

భక్ష్యే పానే ప్రదాతవ్యం వశీకరణముత్తమమ్ ।

మోహనా చైవ కాన్తారీ మయూరశిఖయా యుతా ॥ ౬.౬౫ ॥

ఆత్మలాలేన్ద్రియైర్యుక్తం వశీకరణముత్తమమ్ ।

లజ్జాలుకా చ గోరమ్భా చణ్డాలీకర్మకం తథా ॥ ౬.౬౬ ॥
నాగేన్ద్రపదమిశ్రం తదాత్మబీజసమన్వితమ్ ।
ఏష యోగవరో దివ్యో దీయతే యస్య సువ్రతే ॥ ౬.౬౭ ॥
మధురేణ సమాయుక్తో యావదాయుర్వశీ స తు ।
చణకా మాషముద్గాశ్చ అపానేన వినిర్గతాః ॥ ౬.౬౮ ॥
వాన్తం ఘృతం తథా రేతః స్త్రీరజో హ్యన్మలం తథా ।
మూత్రం రక్తం తథా కేశో లాలా చైవ వరాననే ॥ ౬.౬౯ ॥
పుత్రజానిః కృతాహ్వా చ నాగేన్ద్రపదసంయుతా ।
మోహనా విష్ణుక్రాన్తా చ ధాత్రీ చైవైకతః స్థితా ॥ ౬.౭౦ ॥
పుష్యర్క్షేణ నియుఞ్జీత గర్వితానాం వరాననే ।
భక్ష్యే పానే ప్రదాతవ్యో యోగస్త్రిదశపూజితః ॥ ౬.౭౧ ॥
ఉచ్చాటనం ప్రవక్ష్యామి శత్రూణాం గర్వితాత్మనామ్ ।
కాకోలూకస్య పక్షాంశ్చ ఖరోష్ట్రమూత్రమృత్తికా ॥ ౬.౭౨ ॥
కృత్వా ప్రతికృతిం ప్రాజ్ఞః కాకరక్తేన లేపయేత్ ।
కాకోలూకస్య పక్షాంశ్చ గుదే తస్య వినిక్షిపేత్ ॥ ౬.౭౩ ॥
తాం చతుష్పథే నిఖనేత్శ్మశానాగ్నిమథోపరి ।
ప్రజ్వాల్య హోమయేత్తత్ర కాకపక్షాంశ్చ సువ్రతే ॥ ౬.౭౪ ॥
ఉద్భ్రాన్తపత్రసహితాన్ ఖరమూత్రేణ భావితాన్ ।
యస్య నామ సముద్దిశ్య యకారాద్యన్తరోధితమ్ ॥ ౬.౭౫ ॥
మన్త్రావసానే విన్యస్తం విసర్గాన్తం ప్రచాటయేత్ ।
భ్రమతే కాకవత్పృథ్వీం శత్రుర్వ్యాధినిపీడితః ॥ ౬.౭౬ ॥
పిణ్యాకం నిమ్బపత్త్రాణి మృత్కిణ్వం తు తుషాణి చ ।
శత్రోః ప్రతికృతిం కృత్వా అక్షపుష్పైస్తు వేష్టితామ్ ॥ ౬.౭౭ ॥
శ్మశానే నిఖనేత్తాం తు వహ్నిం ప్రజ్వాల్య చోపరి ।

పుష్పైర్విభీతతరుజైర్యస్య నామ్నా తు హోమయేత్ ॥ ౬.౭౮ ॥
విద్విష్టో వై భవేచ్ఛత్రుః కామదేవసమోఽపి యః ।
ప్రియఙ్గులతికామిశ్రం గుగ్గులుం ఘృతవేధితమ్ ॥ ౬.౭౯ ॥
హుత్వా త్వష్టశతం దేవి సుభగః సమ్ప్రజాయతే ।
జాతికుట్మలకైర్మిశ్రైస్త్రిమధ్వక్తైస్తిలైర్ఘృతైః ॥ ౬.౮౦ ॥
సుభగత్వమవాప్నోతి రూపహీనోఽపి యో నరః ।
తిలైర్లవణసమ్మిశ్రైస్త్రిమధ్వక్తైర్ఘృతైః ప్రియైః ॥ ౬.౮౧ ॥
సప్తాహాద్వశమాయాతి యా స్త్రీ రూపేణ గర్వితా ।
రాజికా లవణం చైవ మధుక్షీరఘృతప్లుతమ్ ॥ ౬.౮౨ ॥
హోమయేన్నామసమ్మిశ్రం యస్యాకర్షేత్తు తం ద్రుతమ్ ।
నరస్య రోచనాం గృహ్య ద్విరదస్య మదేన తు ॥ ౬.౮౩ ॥
భావయిత్వాభిమన్త్ర్యైతన్మన్త్రేణాష్టశతం జపేత్ ।
స్నానే విలేపనే మద్యే గన్ధే వా యస్య దీయతే ॥ ౬.౮౪ ॥
స వశ్యో భవతి క్షిప్రం ధనదః ప్రాణదస్తథా ।
అథవా మారయేత్క్షిప్రం శత్రుం నిశ్చితమాత్మనః ॥ ౬.౮౫ ॥
అపకారశతైర్యుక్తం కృతఘ్నం దుష్టచేతసమ్ ।
కపాలద్వయమాదాయ నామ శత్రోః సమాలిఖేత్ ॥ ౬.౮౬ ॥
కపాలసమ్పుటస్థం తద్విషాఙ్గారేణ భావితమ్ ।
రుధిరేణ సమాయుక్తం హుమ్ఫట్కారవిదర్భితమ్ ॥ ౬.౮౭ ॥
మహాప్రేతవనం గత్వా స్వచ్ఛన్దం పూజయేత్తతః ।
కృష్ణమాల్యోపహారైశ్చ తతః కర్మ సమారభేత్ ॥ ౬.౮౮ ॥
విజ్ఞాప్య భైరవం దేవం శత్రుం మే వినిపాతయ ।
అనుజ్ఞాతస్తు దేవేన గృహిత్త్వా తచ్ఛిరోద్వయమ్ ॥ ౬.౮౯ ॥
తత్ర గత్వా మహాదేవి కపాలాసనసంస్థితః ।

తత్రత్స్థో రోషసమ్పూర్ణో దక్షిణాభిముఖః స్థితః ॥ ౬.౯౦ ॥
ఆత్మనో భైరవం రూపం జ్ఞాత్వా ఘోరం సుభీషణమ్ ।
క్రుద్ధః సముచ్చరేన్మన్త్రీ ద్వాత్రింశాక్షరసమ్మితమ్ ॥ ౬.౯౧ ॥
విలోమేన మహాభాగే శత్రునామ తతోఽన్తగమ్ ।
హుమ్ఫడ్ద్వయం సముచ్చార్య కాద్యే చాస్ఫాలయేద్భృశమ్ ॥ ౬.౯౨ ॥
ఖణ్డశశ్చూర్ణితే యావత్తావచ్చతుర్వినశ్యతి ।
సప్తరాత్రేణ దేవేశి ప్రయోగస్త్వనివర్తకః ॥ ౬.౯౩ ॥
ఏవం శతసహస్రాణి అన్యకల్పోత్థితాని చ ।
ప్రయోగాణాం కరోత్యేష మన్త్రరాజేశ్వరేశ్వరః ॥ ౬.౯౪ ॥
అనులోమగతం దేవం వౌషత్కారాన్తసంస్థితమ్ ।
క్షీరం తు హోమయేద్దేవి శాన్త్యర్థే హితకారకమ్ ॥ ౬.౯౫ ॥
వషదాప్యాయనే శస్తం స్వాహాన్తం వశకర్మణి ।
మన్త్రాణాం తర్పణార్థం చ నత్యన్తం చార్చనే స్మృతమ్ ॥ ౬.౯౬ ॥
ఏతద్ధి కథితం దేవి సాధకస్య సుమేధసః ।
క్రియాకాలాంశయుక్తస్య అక్లేశాత్తు సుఖావహమ్ ॥ ౬.౯౭ ॥

ఇతి స్వచ్ఛన్దతన్త్రే పఞ్చప్రణవాధికారః షష్ఠః పటలః

సప్తమః పటలః

క్రియా జ్ఞాతా మయా దేవ త్వత్ప్రసాదాన్మహేశ్వర ।
కాలాంశకం చ దేవేశ కథయస్వ ప్రసారతః ॥ ౭.౧ ॥
కాలో ద్విధాత్ర విజ్ఞేయః సౌరశ్చాధ్యాత్మికః ప్రియే ।

సువారకరణే లగ్నే సుయోగే సుదినే ప్రియే ॥ ౭.౨ ॥

తేజోఽపచయరాశౌ తు దక్షిణాయనముత్తరమ్ ।

గ్రహణం చన్ద్రసూర్యాభ్యాం కాలశ్చ ఋతవస్తథా ॥ ౭.3 ॥

పక్షో మాసశ్చ వేలా విషువద్రాశ్యన్తరం తథా ।

పుణ్యాపుణ్యోదయో దేవి సౌర ఏష ప్రకీర్తితః ॥ ౭.౪ ॥

ఆధ్యాత్మికం పునర్దేవి కథయామి నిబోధ మే ।

షాట్కౌశికస్తు యో దేహో భూతతన్మాత్రసంయుతః ॥ ౭.౫ ॥

స మనోబుద్ధ్యహఙ్కారబుద్ధికర్మేన్ద్రియైర్గుణైః ।

సర్వతత్త్వైస్తథా దేవైః సమధిష్ఠితవిగ్రహః ॥ ౭.౬ ॥

తత్రాత్మా ప్రభుశక్తిశ్చ వాయుర్వై నాడిభిశ్చరన్ ।

నాభ్యధోమేఢ్రకన్దే చ స్థితా వై నాభిమధ్యతః ॥ ౭.౭ ॥

తస్మాద్వినిర్గతా నాడ్యస్తిర్యగూర్ధ్వమధః ప్రియే ।

చక్రవత్సంస్థితాస్తత్ర ప్రధానా దశ నాడయః ॥ ౭.౮ ॥

ద్వాసప్తతిసహస్రాణి నాడ్యస్తాభ్యో వినిర్గతాః ।

పునర్వినిర్గతాశ్చాన్యా ఆభ్యోఽప్యన్యాః పునః పునః ॥ ౭.౯ ॥

యావత్యో రోమకోట్యస్తు తావత్యో నాడయః స్మృతాః ।

యథా పర్ణ పలాశస్య వ్యాప్తం సర్వత్ర తన్తుభిః ॥ ౭.౧౦ ॥

శరీరం సర్వజన్తూనాం తద్వద్వ్యాప్తం తు నాడిభిః ।

మారుతాపూరితాః సర్వా ఆత్మశక్తిచరాః సదా ॥ ౭.౧౧ ॥

పృథగ్వృత్తిప్రభేదేన భిన్నాశ్చారప్రభేదతః ।

చారవృత్తిప్రభేదేన సంజ్ఞాభేదో వరాననే ॥ ౭.౧౨ ॥

నాడీనాం చైవ వాయూనాం భేదో జ్ఞేయః సహస్రశః ।

ప్రధానా దశ యాః ప్రోక్తా నాడయశ్చ వరాననే ॥ ౭.౧3 ॥

తాసాం మధ్యే తు దేవేశి వాయవో యే వ్యవస్థితాః ।

నాడీనాం చైవ వాయూనాం సంజ్ఞావృత్తీర్నిబోధ మే ॥ ౭.౧౪ ॥
ఇడా చ పిఙ్గలా చైవ సుషుమ్నా చ తృతీయకా ।
గాన్ధారీ హస్తిజిహ్వా చ పూషా చైవ యశస్వినీ ॥ ౭.౧౫ ॥
అలమ్బుసా కుహూశ్చైవ శంఖినీ దశమీ స్మృతా ।
ఏతాః ప్రాణవహాః ప్రోక్తాః ప్రధానా దశ నాడయః ॥ ౭.౧౬ ॥
ప్రాణోఽపానః సమానశ్చ ఉదానో వ్యాన ఏవ చ ।
నాగః కూర్మోఽథ కృకరో దేవదత్తో ధనఞ్జయః ॥ ౭.౧౭ ॥
వాయవో నాడయశ్చైవ చక్రవత్సంస్థితాః ప్రియే ।
తాసు సంచరతః సిద్ధిం యోగం చైవ వరాననే ॥ ౭.౧౮ ॥
జపతశ్చ వరారోహే జపసిద్ధిమవాప్నుయాత్ ।
దశానాం తు పరం దేవి నాడీత్రయముదాహృతమ్ ॥ ౭.౧౯ ॥
బిన్దునాదాత్మకే ద్వే వై మధ్యే శక్త్యాత్మికా స్మృతా ।
హృచ్చక్రే తు సమాఖ్యాతాః సాధకానాం హితావహాః ॥ ౭.౨౦ ॥
ప్రాణో వై చరతే తాసు అహోరాత్రవిభాగతః ।
తథా తే కథయిష్యామి ప్రవిభజ్య యథాస్ఫుటమ్ ॥ ౭.౨౧ ॥
ప్రభుశక్తిసమాకృష్టా మరుత్ప్రాణాత్మసంస్థితాః ।
త్రయ ఏతేఽవిభాగేన సంచరన్తే సమన్తతః ॥ ౭.౨౨ ॥
అధ ఊర్ధ్వం వహేద్యస్మాత్సర్వనాడీః ప్రవాహయన్ ।
వృత్తిసంజ్ఞాప్రభేదేన వర్ణరూపాణ్యనేకధా ॥ ౭.౨౩ ॥
ద్వాసప్తతిసహస్రేభ్యో జాయన్తే దశ వై ప్రియే ।
కోటిధాతో వరారోహే స ఏకః సంవ్యవస్థితః ॥ ౭.౨౪ ॥
ప్రాణాపానమయః ప్రాణో విసర్గాపూరణం ప్రతి ।
నిత్యమాపూరయన్నేవ ప్రాణినామురసి స్థితః ॥ ౭.౨౫ ॥
ప్రాణనం కురుతే యస్మాత్తస్మాత్ప్రాణః ప్రకీర్తితః ।

అహోరాత్రగతిం ప్రాణే అధునా కథయామి తే ॥ ౭.౨౬ ॥
తుటయః షోడశ ప్రాణే పూర్వం హి కథితా మయా ।
బాహ్యే నైవ తు కాలేన తే లవాః పరికీర్తితాః ॥ ౭.౨౭ ॥
తాభిశ్చతసృభిర్దేవి ప్రాణే యామో విధీయతే ।
తైరేవ ప్రహరైర్దేవి చతుర్భిస్తు దినం భవేత్ ॥ ౭.౨౮ ॥
రాత్రిశ్చతుర్భిర్విజ్ఞేయా అహోరాత్రస్త్వతోఽష్టభిః ।
శివో ధర్మేణ హంసస్తు సూర్యా హంసః ప్రభాన్వితః ॥ ౭.౨౯ ॥
ఆత్మా వై హంస ఇత్యుక్తః ప్రాణో హంససమన్వితః ।
తస్యోదయాత్కలేత్కాలః గ్రహాణాముదయో భవేత్ ॥ ౭.౩౦ ॥
ఋక్షాణి రాశయశ్చైవ తారాస్త్వంశాస్తథైవ చ ।
ప్రాణే వై ఉదయన్త్యేతే అహోరాత్రేణ సువ్రతే ॥ ౭.౩౧ ॥
అహోరాత్రోదయస్యైవ విభాగం కథయామి తే ।
హృదయోర్ధ్వే తు కణ్ఠాధో యావద్వై ప్రవహేత్ప్రియే ॥ ౭.౩౨ ॥
అఙ్గులేన విహీనే తు ప్రథమః ప్రహరః స్మృతః ।
ద్వితీయ ఊర్ధ్వే విజ్ఞేయో మధ్యాహ్నస్తాలుమధ్యతః ॥ ౭.౩౩ ॥
అత్ర హోమో జపో ధ్యానం కృతం వై మోక్షదం భవేత్ ।
నాసాగ్ర్యత్ర్యఙ్గులోర్ధ్వే తు యావత్ప్రాప్తస్తు సువ్రతే ॥ ౭.౩౪ ॥
ప్రహరస్తు తృతీయోఽసౌ భవేద్వై వరవర్ణిని ।
శక్త్యన్తే చ చతుర్థస్తు ప్రహరోఽహః ప్రకీర్తితమ్ ॥ ౭.౩౫ ॥
చతుర్థాన్తే తు దేవేశి ప్రాణసూర్యః సదాస్తగః ।
తతోఽస్తమయసన్ధ్యాత్ర తుట్యర్ధం తు భవేత్ప్రియే ॥ ౭.౩౬ ॥
తత్కాలం తు విలమ్బ్యైవం పునశ్చాధః ప్రవర్తతే ।
స చ చన్ద్రోదయో దేవి రజనీ చ విధీయతే ॥ ౭.౩౭ ॥
పూర్వోక్తక్రమయోగేన యామేష్వేవం చరత్యసౌ ।

తాలుకే చార్ధరాత్రస్తు పునరేవం విధీయతే ॥ ౭.౩౮ ॥
హృత్పద్మం తు యదా ప్రాప్తః ప్రభాతసమయస్తదా ।
తుట్యర్ధం తు వరారోహే పూర్వసంధ్యా భవేత్తతః ॥ ౭.౩౯ ॥
తస్మాత్సముదయశ్చైవ సూర్యస్య స భవేత్పునః ।
పూర్వవత్క్రమయోగేన స చరేద్ధి సదా శుభే ॥ ౭.౪౦ ॥
వాసరే తు చరేత్సూర్యో ధారాయాం సంచరేచ్ఛశీ ।
చన్ద్రసూర్యోదయో హ్యేష మయా తే పరికీర్తితః ॥ ౭.౪౧ ॥
భౌమాద్యాశ్చ గ్రహా హ్యేవం చరన్తి ప్రవిభాగశః ।
ప్రాణే చాప్యుదయన్త్యేతే ప్రహరే ప్రహరే ప్రియే ॥ ౭.౪౨ ॥
వేలా వారో భవేద్యస్య స చరేత్ప్రహరద్వయమ్ ।
రాహుశ్చరతి సోమేన కేతుశ్చరతి భాస్వతా ॥ ౭.౪౩ ॥
యే గ్రహాస్తే చ వై నాగా లోకపాలాష్టకం చ తే ।
మూర్తయశ్చైవ తే చాష్టావష్టౌ తే చ గణేశ్వరాః ॥ ౭.౪౪ ॥
తే చ పఞ్చాష్టకా రుద్రాస్తథా యోగాష్టకాః పరే ।
అనన్తాదిశిఖణ్డ్యన్తాస్తే చ విద్యేశ్వరాష్టకాః ॥ ౭.౪౫ ॥
సకలాద్యాని తత్త్వాని స్థితాని పరతస్త్విహ ।
పూర్వోక్తా భైరవాశ్చాష్టౌ సర్వే తే చ వ్యవస్థితాః ॥ ౭.౪౬ ॥
గ్రహాదీన్సమధిష్ఠాయ సర్వేషూదయకారకాః ।
రాశిభిః సహ నక్షత్రైస్త ఉద్యన్తి అహర్నిశమ్ ॥ ౭.౪౭ ॥
మధ్యాహ్నే చార్ధరాత్రే చ ఉదయోఽభిజితో భవేత్ ।
అభీప్సితం ఫలం తత్ర సాధకానాం భవేదిహ ॥ ౭.౪౮ ॥
అహోరాత్రవిభాగోఽయమేవం తే కథితో మయా ।
అధునా పక్షమాసాంశ్చ వర్షాణి కథయామి తే ॥ ౭.౪౯ ॥
ఆధ్యాత్మికాహోరాత్రేణ బాహ్యే కాష్ఠా విధీయతే ।

మాసేనాధ్యాత్మికేనైవ బాహ్యే చైవ కలా భవేత్ ॥ ౭.౫౦ ॥

తత్ర త్రింశదహోరాత్రా మాసస్తు వరవర్ణిని ।

మాసైర్ద్వదశభిశ్చైవ బాహ్యేఽథ ఘటికా భవేత్ ॥ ౭.౫౧ ॥

శతాని త్రీణ్యహోత్రాత్రాః షష్టిరేవ తథాధికా ।

వర్షమేతత్సమాఖ్యాతం బాహ్యే వై ఘటికా చ సా ॥ ౭.౫౨ ॥

ఘటికాః షష్టిస్త్వహోరాత్రే బాహ్యే తు ప్రవహన్తి వై ।

తా ఏవాన్తరచారేణ షష్టిః సంవత్సరాః స్మృతాః ॥ ౭.౫౩ ॥

ప్రాణసంఖ్యాం పునస్తేషు కథయామ్యధునా తవ ।

షట్శతాని వరారోహే సహస్రాణ్యేకవింశతిః ॥ ౭.౫౪ ॥

అహోరాత్రేణ బాహ్యేన అధ్యాత్మం తు సరధిపే ।

ప్రాణసంఖ్యా సమాఖ్యాతా జ్ఞాతవ్యా సాధకేన తు ॥ ౭.౫౫ ॥

ప్రణహంసే సదా లీనః సాధకః పరతత్త్వవిత్ ।

తస్యాయం జప ఉద్దిష్టః సిద్ధిముక్తిఫలప్రదః ॥ ౭.౫౬ ॥

అధః ప్రవహణే సిద్ధిర్హృత్పద్మం యావదాగతః ।

ముక్తిశ్చైవ భవేదూర్ధ్వే పరతత్త్వే తు సువ్రతే ॥ ౭.౫౭ ॥

మనోఽప్యన్యత్ర నిక్షిప్తం చక్షురన్యత్ర పాతితమ్ ।

యథా ప్రవర్తతే ప్రాణస్త్వయత్నాదేవ సర్వదా ॥ ౭.౫౮ ॥

నాస్యోచ్చారయితా కశ్చిత్ప్రతిహన్తా న విద్యతే ।

స్వయముచ్చరతే హంసః ప్రాణినామురసి స్థితః ॥ ౭.౫౯ ॥

మాసవత్సరసంఖ్యా తు ఏషా తే కథితా మయా ।

చన్ద్రసూర్యోపరాగం తు కథయామి తతః పరమ్ ॥ ౭.౬౦ ॥

అహోరాత్రస్తు యః ప్రోక్తః ప్రాణేఽస్మిన్సురసున్దరి ।

స ఏవ పక్షద్వితయం మాసం చ కథయామి తే ॥ ౭.౬౧ ॥

తుట్యర్ధం చాప్యధశ్చోర్ధ్వం విశ్రమః పరికీర్తితః ।

మధ్యే పఞ్చదశోక్తా యాస్తిథయస్తాః ప్రకీర్తితాః ॥ ౭.౬౨ ॥
ప్రథమోదయే తు హృత్పద్మాత్తుట్యర్ధం తు దినం భవేత్ ।
ద్వితీయే చైవ తుట్యర్ధే యదా చరతి శర్వరీ ॥ ౭.౬౩ ॥
రాశయో గ్రహనక్షత్రాణ్యుదయన్తి యథాక్రమమ్ ।
అస్మిన్నేవమహోరాత్రే పూర్వవచ్చ వరాననే ॥ ౭.౬౪ ॥
తుటిభిః పఞ్చదశభిః పక్షః స తు విధీయతే ।
తిథిచ్ఛేదే ఋణం జ్ఞేయం వృద్ధౌ చైవ ధనం భవేత్ ॥ ౭.౬౫ ॥
ఋణం చైవ భవేత్కాసో నిఃశ్వాసో ధన ఉచ్యతే ।
కృష్ణపక్షోర్ధ్వచారేణ సంహారః సంక్షయో భవేత్ ॥ ౭.౬౬ ॥
క్రూరకర్మాణి వై తత్ర కుర్వన్సిద్ధిమవాప్నుయాత్ ।
శుభకర్మాణి కృష్ణే చ న చ సిద్ధ్యన్తి సువ్రతే ॥ ౭.౬౭ ॥
శక్తిం వై విశతి ప్రాణే యా తుటిస్తు విధీయతే ।
అమావస్యా తు సా జ్ఞేయా కృష్ణపక్షే వరాననే ॥ ౭.౬౮ ॥
శక్తేర్మధ్యోర్ధ్వభాగే తు తుట్యర్ధం యత్ప్రకీర్తితమ్ ।
పక్షసంధిస్త్వసౌ జ్ఞేయోఽమావస్యార్ధప్రతిపదా ॥ ౭.౬౯ ॥
తిథిచ్ఛేదేన వై తత్ర సూర్యస్య గ్రహణం భవేత్ ।
రవిబిమ్బాన్తరే దేవి చన్ద్రబిమ్బం తదా భవేత్ ॥ ౭.౭౦ ॥
తదన్తరే భవేద్రాహురమృతార్థీ వరాననే ।
అమృతం స్రవతే చన్ద్రో రాహుశ్చ గ్రసతే తు తమ్ ॥ ౭.౭౧ ॥
పీత్వా త్యజతి తద్బిమ్బం తదా ముక్తః స ఉచ్యతే ।
ఆదిత్యగ్రహణం చైవ లోకే తదుపదిశ్యతే ॥ ౭.౭౨ ॥
రాహురాదిత్యచన్ద్రౌ చ త్రయ ఏతే గ్రహా యదా ।
దృశ్యన్తే సమవాయేన తన్మహాగ్రహణం భవేత్ ॥ ౭.౭౩ ॥
స కాలః సర్వలోకానాం మహాపుణ్యతమో భవేత్ ।

తత్ర స్నానం తథా దానం పూజాహోమజపాదికమ్ ॥ ౭.౭౪ ॥
యత్కృతం సాధకైర్దేవి తదనన్తఫలం భవేత్ ।
తాం చైవార్ధతుటిం త్యక్త్వా శుక్లపక్షోదయో భవేత్ ॥ ౭.౭౫ ॥
శక్తిగర్భాదధః సృష్టిస్తస్మాద్వృద్ధిః ప్రజాయతే ।
తదారభ్య చ కర్మాణి శుభాన్యభ్యుదయాని చ ॥ ౭.౭౬ ॥
ధ్యానమన్త్రాదియుక్తస్య సిద్ధిన్తే నాత్ర సంశయః ।
ప్రాణహంసో యదా ప్రాప్తస్త్వధస్తాం ప్రథమాం తుటిమ్ ॥ ౭.౭౭ ॥
పూర్వమర్ధం త్వహః ప్రోక్తం తుట్యర్ధమపరం నిశా ।
రాశయో గ్రహ ఋక్షాణి యోగాశ్చ కరణాని చ ॥ ౭.౭౮ ॥
పూర్వవత్క్రమయోగేన తాన్యుద్యన్తి త్వహర్నిశమ్ ।
ప్రతిపత్సా తు విజ్ఞేయా చన్ద్రశ్చైకకలో భవేత్ ॥ ౭.౭౯ ॥
ద్వితీయాయాం ద్వితీయా తు వృద్ధిమేతి క్రమేణ తు ।
తిథయశ్చైవమారభ్య యావత్పఞ్చదశీ తుటి ॥ ౭.౮౦ ॥
పౌర్ణమాసీ తు విజ్ఞేయా తిథిర్వై సాధకేన తు ।
తత్ర పూజా జపో ధ్యానం సంపూర్ణం సఫలం భవేత్ ॥ ౭.౮౧ ॥
సంపూర్ణశ్చ భవేత్తస్యాం చన్ద్రో వై చారులోచనే ।
తస్యాశ్చార్ధతుటిర్యా తు పక్షసంధ్యా తు సా స్మృతా ॥ ౭.౮౨ ॥
తస్యార్ధం పౌర్ణమాసీ తు ప్రతిపదర్ధేన సంస్థితా ।
హృత్పద్మసంధిమధ్యే తు సోమస్య గ్రహణం భవేత్ ॥ ౭.౮౩ ॥
ఆదిత్యేన వినా లోకే సోమగ్రహణముచ్యతే ।
తత్రైవ చ మహత్పుణ్యం ధ్యానహోమజపాదిభిః ॥ ౭.౮౪ ॥
పక్షద్వయేఽపి దేవేశి గ్రహణం చన్ద్రసూర్యయోః ।
నానాదిద్ధిప్రదం హ్యేతత్ సాధకస్యాభియోగినః ॥ ౭.౮౫ ॥
మోక్షశ్చైవ పునర్భద్రే పక్షద్వయసముజ్ఝితః ।

పక్షద్వయం పరిత్యజ్య పూర్వోక్తకరణేన తు ॥ ౭.౮౬ ॥
ఉన్మన్యన్తే స్థితో నిత్యం పరవృత్త్యవలమ్బకః ।
పరిత్యజ్య త్వధః సర్వం ధ్యానమాస్థాయ యోజయేత్ ॥ ౭.౮౭ ॥
తస్య ముక్తిర్న సందేహస్త్వన్యథా సిద్ధిభాగ్భవేత్ ।
పక్షద్వయేఽపి గ్రహణం భవేద్ద్వై సర్వదేహినామ్ ॥ ౭.౮౮ ॥
ఏవమేతత్సమాఖ్యాతం యావదాయుర్వరాననే ।
అత్రైవాధ్యాత్మాహోరాత్రే త్వథాబ్దోదయ ఉచ్యతే ॥ ౭.౮౯ ॥
హృత్పద్మాదూర్ధ్వపర్యన్తం రాశయః షడ్వ్యవస్థితాః ।
అఙ్గులైః షడ్భిరేకైకో హృత్పద్మాద్యావ శక్తితః ॥ ౭.౯౦ ॥
అఙ్గులే అఙ్గులే హ్యత్ర తిథయః పఞ్చ సంస్థితాః ।
తస్యాప్యర్ధం దినం పూర్వమపరార్ధం నిశా భవేత్ ॥ ౭.౯౧ ॥
షట్పఞ్చకాస్తిథీనాం యే తే ఀోరాత్రాస్తు మాసికాః ।
త్రింశతా తైరహోరాత్రైర్ద్విపక్షో మాస ఉచ్యతే ॥ ౭.౯౨ ॥
మాసి రాశ్యుదయే హ్యేష అధోర్ధ్వప్రాణసంచరే ।
హృదయాదుదయస్థానాత్సంక్రాన్తిర్మకరే స్థితా ॥ ౭.౯౩ ॥
షడఙ్గులాన్యధస్త్యక్త్వా కుమ్భే సంక్రమతే పునః ।
కణ్ఠోర్ధ్వే ద్వ్యఙ్గులం త్యక్త్వా మీనే సంక్రమతే పునః ॥ ౭.౯౪ ॥
గలోర్ధ్వాద్యావత్తాల్వన్తం త్యక్త్వా మేషేఽథ సంక్రమేత్ ।
నాసాన్తం యావత్సంక్రాన్తిరఙ్గులాని షడేవ హి ॥ ౭.౯౫ ॥
ఏషా వై విషుసంక్రాన్తిరుత్తరే సంవ్యవస్థితా ।
జపహోమార్చనధ్యానాన్మహాభ్యుదయకారికా ॥ ౭.౯౬ ॥
నాసాగ్రం తు పరిత్యజ్య ప్రాణహంసో వృషే చరేత్ ।
షడఙ్గులాని సంత్యజ్య సంక్రమేన్మిథునే పునః ॥ ౭.౯౭ ॥
శక్త్యన్తం యావదధ్వానం సంక్రాన్తిర్మిథునే స్మృతా ।

మకరాచ్చ సమారభ్య మిథునాన్తం చ సువ్రతే ॥ ౭.౯౮ ॥
ఉత్తరయణమత్రైతదైహికీసిద్ధివర్జితమ్ ।
స్నానం ధ్యానం తథా దానం పూజాహోమజపాదికమ్ ॥ ౭.౯౯ ॥
సాధకాద్యైః కృతం యచ్చ సహస్రానేకధా భవేత్ ।
ఇహ జన్మని నాప్నోతి పరత్రైవోపతిష్ఠతే ॥ ౭.౧౦౦ ॥
దినాని తత్ర వర్ధన్తే మకరాన్మిథునాన్తికమ్ ।
తత్కాలే సంహరేద్వీర్యం జగత్యస్మింశ్చరాచరే ॥ ౭.౧౦౧ ॥
హంసో రశ్మిభిరాకృష్య గర్భస్థం కారయేత్తు తమ్ ।
గర్భస్థానేకధారూపం యద్గృహీతం పురాతనమ్ ॥ ౭.౧౦౨ ॥
కర్కటాదేః సమారభ్య సర్వం వర్షతి తత్పునః ।
తస్మాదారభ్య మకరాద్ధ్యానహోమజపాదికమ్ ॥ ౭.౧౦౩ ॥
పరలోకనిమిత్తాయ తదనన్తఫలం భవేత్ ।
పురశ్చర్యానిమిత్తాయ మన్త్రగ్రహవ్రతం చ యత్ ॥ ౭.౧౦౪ ॥
మీనాదావారభేత్సర్వం మన్త్రసిద్ధ్యర్థమాత్మనః ।
బాహ్యేఽపి తరవో లోకే ఋతుషట్కసమీరితమ్ ॥ ౭.౧౦౫ ॥
కుసుమానన్దమాయాన్తి కుసుమాయుధదీపకమ్ ।
మన్త్రాః కాలానురూపేణ వ్రతచర్యాదినేరితాః ॥ ౭.౧౦౬ ॥
జ్ఞేయబోధప్రదీప్తాశ్చ సిద్ధిముక్తిప్రసాధకాః ।
అధ్యాత్మశబ్దరూపాత్మా షడ్రసాస్వాదనేరితః ॥ ౭.౧౦౭ ॥
హంసబోధప్రదీప్తస్తు గలకే మీనమాశ్రితః ।
శబ్దసంవేదనం తస్య స్ఫుటం తత్ర భవేద్యతః ॥ ౭.౧౦౮ ॥
తదారభ్య జపాత్తస్య సర్వమేవ ప్రవర్తతే ।
మిథునాన్తం చ దేవేశి తతః సిద్ధిః ప్రజాయతే ॥ ౭.౧౦౯ ॥
సహంసో బిన్దుశక్తిస్థః సిద్ధిద్వారైరధోముఖః ।

కర్కటాదౌ స వర్షేత్తు తులాన్తం తాలుకాన్తరే ॥ ౭.౧౧౦ ॥
కణ్ఠాదధస్తతో దేహీ హృత్పద్మాత్సర్వతో వ్రజేత్ ।
తస్మాదిహాత్మసిద్ధ్యర్థం పుష్ట్యర్థం చైవ సాధయేత్ ॥ ౭.౧౧౧ ॥
దక్షిణాయనజే కాలే యస్మాత్సృష్టిః ప్రజాయతే ।
శక్త్యధో హృదయే హంసః సంక్రమేత్కర్కటే ప్రియే ॥ ౭.౧౧౨ ॥
షడఙ్గులాని సంత్యజ్య సింహే వై సంక్రమేత్పునః ।
షడఙ్గులైః పునస్త్యక్తైః కన్యాం సంక్రమతే పునః ॥ ౭.౧౧౩ ॥
నాసికాగ్రాత్తు తాల్వన్తం త్యక్త్వైవం విషువద్భవేత్ ।
తులాసంక్రాన్తిరేషోక్తా దక్షిణం విషువద్భవేత్ ॥ ౭.౧౧౪ ॥
సాధనం యత్కృతం తత్ర ఇహ జన్మని కామదమ్ ।
మృత్యోర్జయం తథా శాన్తిం పుష్టిం తస్మాత్సమారభేత్ ॥ ౭.౧౧౫ ॥
తస్మాత్స షడ్రసాహారో గలాధః ప్రీణయేత్తనుమ్ ।
షడఙ్గులాని త్యక్త్వా తు వృశ్చికే క్రమతే పునః ॥ ౭.౧౧౬ ॥
కణ్ఠోర్ధ్వం ద్వ్యఙ్గులం త్యక్త్వా కణ్ఠాధశ్చతురఙ్గులమ్ ।
వృశ్చికం తు పరిత్యజ్య ధన్విసంక్రాన్తిరుచ్యతే ॥ ౭.౧౧౭ ॥
షడఙ్గులాదధస్తాత్తు ధన్విస్థశ్చరతే హృది ।
హృత్పద్మాన్తం తు వై హంసశ్చరిత్వా ఊర్ధ్వగోదయః ॥ ౭.౧౧౮ ॥
మకరాదిషు సంక్రాన్తౌ ద్వాదశైవం చరేత్సదా ।
అమునోక్తక్రమేణైవ ఆయుర్వై సర్వదేహినామ్ ॥ ౭.౧౧౯ ॥
ఐహికాముష్మికీ సిద్ధిరధమా మధ్యమోత్తమా ।
అయనద్వయమాఖ్యాతం మోక్షసిద్ధిర్ద్వయోజ్ఝితా ॥ ౭.౧౨౦ ॥
అయనద్వయపర్యన్త ఉన్మన్యన్తే సదా స్థితః ।
తత్రస్థో వై జపధ్యానాన్మోక్షసిద్ధిమవాప్నుయాత్ ॥ ౭.౧౨౧ ॥
మోక్షం గత్వా తు నాగచ్ఛేత్ప్రతిజ్ఞా భైరవస్య తు ।

అస్మిన్నబ్దోదయే భూయో ద్వాదశాబ్దోదయం శృణు ॥ ౭.౧౨౨ ॥
చైత్రసంవత్సరే యస్మాన్మాసానాముదయో భవేత్ ।
తదాది సాధకైస్తస్మాత్కర్తవ్యం మన్త్రసాధనమ్ ॥ ౭.౧౨౩ ॥
ద్వాదశాబ్దః స విజ్ఞేయశ్చైత్రమాసాద్వరాననే ।
లక్షణం తస్య వక్ష్యామి ప్రాణోఽస్మిన్ప్రవిభాగశః ॥ ౭.౧౨౪ ॥
తత్ర సంవత్సరేణైవ అమునోక్తేన సువ్రతే ।
అహోరాత్రస్తు యః ప్రోక్తో ద్వాదశాంశం భజేత్ప్రియే ॥ ౭.౧౨౫ ॥
ద్వాదశ తే అహోరాత్రా ద్వాదశాబ్దే భవన్తి వై ।
పఞ్చభిస్తాంస్తు సంగుణ్య ద్వాదశాబ్ద ఋతుర్భవేత్ ॥ ౭.౧౨౬ ॥
తమేవ ద్విగుణం కృత్వా కాలస్తు స విధీయతే ।
త్రిగుణేనైతదయనే వత్సరః షడ్గుణేన తు ॥ ౭.౧౨౭ ॥
సంక్రాన్తయో ద్వాదశాత్ర యద్వదబ్దే ప్రకీర్తితాః ।
ద్వాదశాబ్దోదయే ప్రాణే వత్సరాస్తే ప్రకీర్తితాః ॥ ౭.౧౨౮ ॥
ద్వాదశాబ్దే త్వహోరాత్రాః తేషాం సఙ్ఖ్యాం నిబోధ మే ।
సహస్రాణి తు చత్వారి త్రిశతీ వింశతిస్తథా ॥ ౭.౧౨౯ ॥
ద్వాదశాబ్దోదయే దేవి ప్రాణేఽస్మిన్కథితా మయా ।
షష్ట్యబ్దోదయమత్రైవ పునశ్చ కథయామి తే ॥ ౭.౧౩౦ ॥
ఆనన్దాద్యాస్తు తే జ్ఞేయాః షష్ట్యబ్దాస్తు వరాననే ।
తే చాథ ఊర్ధ్వగే ప్రాణే ఏకస్మిన్సురసున్దరి ॥ ౭.౧౩౧ ॥
చరన్తి ప్రవిభాగేన తథా తే కథయామ్యహమ్ ।
ఆనన్దప్రభృతేర్దేవి మన్త్రమారాధయేత్తు యః ॥ ౭.౧౩౨ ॥
తస్యానన్దస్తు దేవేశి మన్త్రేణ సహ జాయతే ।
ద్వాదశాబ్దే త్వహోరాత్రం పఞ్చధా భేదయేచ్చ తమ్ ॥ ౭.౧౩౩ ॥
షష్ట్యబ్దే తే త్వహోరాత్రాః పఞ్చైవ పరికీర్తితాః ।

తే వై షడ్గుణితాస్తత్ర మాస ఏకః ప్రకీర్తితః ॥ ౭.౧౩౪ ॥
త్రైశ్చ ద్వాదశభిర్దేవి వర్షమేకం విధీయతే ।
అఙ్గులే తు సపఞ్చాంశే మానమేతత్ప్రకీర్తితమ్ ॥ ౭.౧౩౫ ॥
షడఙ్గులైస్తు పఞ్చాబ్దాః షష్ట్యబ్ద ఉదయన్తి తే ।
హృత్పద్మాద్యావ శక్త్యూర్ధ్వం త్రింశదబ్దోదయో భవేత్ ॥ ౭.౧౩౬ ॥
శక్త్యధో యావద్ధృత్పద్మం త్రింశదబ్దోదయో భవేత్ ।
షష్ట్యబ్దే యే త్వహోరాత్రాః సఙ్ఖ్యాం తేషు వదామ్యహమ్ ॥ ౭.౧౩౭ ॥
వింశతిస్తు సహస్రాణి సహస్రం షట్శతాధికమ్ ।
అహోరాత్రాస్తు షష్ట్యబ్దే సఙ్ఖ్యాతాస్తు వరాననే ॥ ౭.౧౩౮ ॥
షష్ట్యబ్దోదయ ఆఖ్యాతః ప్రాణ ఏకత్ర తే మయా ।
చన్ద్రసూర్యోపరాగే చ పక్షమాసాయనేషు చ ॥ ౭.౧౩౯ ॥
యుగాదిషు యుగాన్తేషు యచ్చ సంవత్సరేఽప్యథ ।
వర్షద్వాదశకే చైవ షష్ట్యబ్దేఽథ వరాననే ॥ ౭.౧౪౦ ॥
స్నానదానేన యజ్ఞైశ్చ పూజాహోమజపేన చ ।
జ్ఞానయోగాదిభిశ్చైవ బాహ్యే కాలే తు యత్కృతమ్ ॥ ౭.౧౪౧ ॥
అమునోక్తే వరారోహే తత్ఫలం లభతే మహత్ ।
ప్రాణహంసగతిం చారే జ్ఞాత్వైకస్మింస్తు తద్భజేత్ ॥ ౭.౧౪౨ ॥
స్వసంవేద్యో భవేచ్చారో నాడీచారజయాత్స్ఫుటమ్ ।
అథవా స జపాదేవమత్యర్థముపబృంహితః ॥ ౭.౧౪౩ ॥
మన్త్రీ యోగం విజానాతి జ్ఞాత్వా సర్వజ్ఞతాం వ్రజేత్ ।
పునరేవ ప్రవక్ష్యామి నాడిత్రయవిభాగతః ॥ ౭.౧౪౪ ॥
దక్షినోత్తరసంక్రాన్తౌ విషువచ్చారతస్తథా ।
యథా చరత్యసౌ హంసో జగత్యస్మింశ్చరాచరే ॥ ౭.౧౪౫ ॥
అన్తఃస్థః కాలరూపేణ కలాభిః కలయఞ్జగత్ ।

నాడిత్రయకృతాధారో మార్గత్రయవ్యవస్థితః ॥ ౬.౧౪౬ ॥
గుణత్రయసమావిష్టస్త్రిధావస్థావ్యవస్థితః ।
కారణైః షడ్భిరాక్రాన్తః శక్తిత్రితయసంయుతః ॥ ౬.౧౪౭ ॥
ఇచ్ఛాజ్ఞానక్రియావిద్ధః సోమసూర్యాగ్నిమధ్యగః ।
దక్షనాసాపుటే చైవ నాడీ వై పిఙ్గలా స్మృతా ॥ ౬.౧౪౮ ॥
ఇడా చైవ తు వామేన సుషుమ్నా మధ్యతః స్థితా ।
దక్షిణే దేవమార్గస్తు పితృమార్గస్తథోత్తరే ॥ ౬.౧౪౯ ॥
మధ్యమః శివమార్గస్తు తత్ర గత్వా న జాయతే ।
దక్షిణే సత్త్వజాగ్రత్స్థః స్వప్నస్థో వామతో రజః ॥ ౬.౧౫౦ ॥
మధ్యే తమస్తు విజ్ఞేయం సుషుప్తావస్థ ఏవ చ ।
బ్రహ్మేశ్వరశ్చ దక్షస్థో వామే విష్ణుసదాశివౌ ॥ ౬.౧౫౧ ॥
మధ్యే రుద్రశివౌ ప్రోక్తౌ సర్వాతీతః పరః శివః ।
జ్యేష్ఠాజ్ఞానే చ దక్షే చ క్రియా వామా తథోత్తరే ॥ ౬.౧౫౨ ॥
రౌద్రీ చేచ్ఛా చ మధ్యస్థా పరా శక్తిః పరాపరా ।
దక్షిణో తు స్థితః సూర్యో వామే సోమో విరాజతే ॥ ౬.౧౫౩ ॥
పాకే ప్రకాశకత్వే చ మధ్యస్థశ్చైవ పావకః ।
పాచయేత్సర్వపాకం హి సోమాదిగుణసమ్భవమ్ ॥ ౬.౧౫౪ ॥
ప్రకాశయేత్స్వసామర్థ్యాత్పరతత్త్వమనామయమ్ ।
రాశయశ్చ గ్రహాః సర్వే ఋక్షయోగాదయశ్చ యే ॥ ౬.౧౫౫ ॥
చన్ద్రసూర్యపథేనైవ తే చరన్త్యనుపూర్వశః ।
సూర్యసోమౌ చ తే సర్వే భుఞ్జతే క్రమశః ప్రియే ॥ ౬.౧౫౬ ॥
సోమసూర్యాత్మకాస్తే వై పథిత్రయవ్యవస్థితాః ।
వాయతి తపతి సూర్యః సోమో వర్షతి చామృతమ్ ॥ ౬.౧౫౭ ॥
సోమసూర్యాత్మకం యస్మాజ్జగత్స్థావరజఙ్గమమ్ ।

సౌరో దక్షిణమార్గస్తు ఉత్తరాయణసంజ్ఞితః ॥ ౭.౧౫౮ ॥
వామః సౌమ్యస్తు యః ప్రోక్తస్తత్ర వై దక్షిణాయనమ్ ।
సోమసూర్యాత్మ విషువత్పుటద్వయవినిఃసృతమ్ ॥ ౭.౧౫౯ ॥
ఉదక్సంక్రాన్తయః పఞ్చ పఞ్చ వై దక్షిణాయనే ।
దక్షిణోత్తరయోర్మధ్యే సంక్రాన్త్యా విషువద్ద్వయమ్ ॥ ౭.౧౬౦ ॥
సౌరశ్చ దక్షిణో మార్గస్త్వభిచారప్రసిద్ధిదః ।
ఆప్యాయనే తథా పుష్టౌ శాన్తికే సౌమ్య ఉత్తరః ॥ ౭.౧౬౧ ॥
దక్షిణాదుత్తరం యాతి ఉత్తరద్దక్షిణం యదా ।
దక్షిణోత్తరసంక్రాన్తిః సా చైవం సంవిధీయతే ॥ ౭.౧౬౨ ॥
దక్షిణస్యాం యదా నాడ్యం సంక్రామేత్తు యదోత్తరమ్ ।
యావదర్ధం తు తత్రస్థం మధ్యేనోత్తరతో వహేత్ ॥ ౭.౧౬౩ ॥
తావత్తద్విషువత్ప్రోక్తముత్తరం తూత్తరాయణే ।
ఉత్తరాద్దక్షిణాయాం తు సంక్రామన్స వరాననే ॥ ౭.౧౬౪ ॥
యావదర్ధం వహేత్తత్ర అర్ధం దక్షిణతో వహేత్ ।
విషువద్దక్షిణం తావద్దక్షిణాయనజం ప్రియే ॥ ౭.౧౬౫ ॥
తత్ర పూజా జపో హోమో యత్కృతం ముక్తిదం భవేత్ ।
ధ్యానయోగేన దీక్షాయాం తతో వై మోచయేద్గురుః ॥ ౭.౧౬౬ ॥
బాహ్యే చైవ త్వహోరాత్రే అధ్యాత్మం తు వరాననే ।
చతుర్వింశతిసంక్రాన్తీః ప్రాణహంసస్తు సంక్రమేత్ ॥ ౭.౧౬౭ ॥
అహని ద్వాదశ ప్రోక్తా రాత్రౌ వై ద్వాదశ స్మృతాః ।
పూర్వాహ్ణే విషువత్త్వేకం మధ్యాహ్నే తు ద్వితీయకమ్ ॥ ౭.౧౬౮ ॥
తృతీయం చాపరాహ్ణే వై అర్ధరాత్రే చతుర్థకమ్ ।
చతుర్ధా విషువత్ప్రోక్తమహోరాత్రేణ ముక్తిదమ్ ॥ ౭.౧౬౯ ॥
చతుర్వింశతిసంక్రాన్త్యః సమధాతోః స్వభావతః ।

శతాని నవ వై హంస ఏకామేకాం వహేత్సదా ॥ ౭.౧౭౦ ॥

ఏతన్మానం సమాఖ్యాతమన్యథా ప్రవహేద్యదా ।

ఇష్టం చైవాప్యనిష్టం చ తదా సంసూచయేత్తు సః ॥ ౭.౧౭౧ ॥

ఆత్మార్థం వా పరార్థం వా తస్మాద్యోగీ నిరూపయేత్ ।

పూర్వోదయే తు సంప్రాప్తే భాస్కరస్య వరాననే ॥ ౭.౧౭౨ ॥

జీవితం మరణం చైవ తదారభ్య విచారయేత్ ।

సుసంయతమనా యోగీ వీరో యోగాసనస్థితః ॥ ౭.౧౭౩ ॥

సంస్మరన్నాత్మజం ప్రాణం సుషుమ్నాన్తర్గతం ప్రియే ।

సుప్రశాన్తస్తదా తిష్ఠేత్ప్రాణైకగతమానసః ॥ ౭.౧౭౪ ॥

ప్రాణసంక్రాన్తికాలో వై పిఙ్గలైకస్థితో వహేత్ ।

ప్రవాహే విషువద్దేవి జ్ఞాత్వా కాలం సమాదిశేత్ ॥ ౭.౧౭౫ ॥

ఏకాబ్దం జీవితం జ్ఞేయమహోరాత్రేణ సువ్రతే ।

అబ్దద్వయం స జీవేత్తు అహోరాత్రద్వయేన తు ॥ ౭.౧౭౬ ॥

త్ర్యబ్దం తు త్రిభిరేవాత్ర చతుర్భిశ్చతురబ్దకమ్ ।

పఞ్చాబ్దం పఞ్చదివసైః షడ్భిః షడ్వర్షమేవ చ ॥ ౭.౧౭౭ ॥

సప్తభిః సప్త వర్షాణి జీవేదష్టాష్టభిర్దినైః ।

నవభిర్నవవర్షాణి దశభిర్దశ ఏవ చ ॥ ౭.౧౭౮ ॥

దినైకాదశకేనైవ వర్షైకాదశకం ప్రియే ।

దినైర్ద్వాదశభిర్యోగీ జీవేద్వర్షాణి ద్వాదశ ॥ ౭.౧౭౯ ॥

సప్తయామప్రవాహేణ షణ్మాసానథ జీవతి ।

ప్రహరాష్టద్వహేద్యస్య మాసాంస్త్రీన్వై స జీవతి ॥ ౭.౧౮౦ ॥

పఞ్చప్రహరవాహేన ద్వయర్ధమాసాయుర్వ సః ।

చతుర్భిః ప్రహరైర్దేవి మాసమేకం స జీవతి ॥ ౭.౧౮౧ ॥

ప్రహరత్రయవాహేన మాసార్ధం చైవ జీవతి ।

ప్రహరద్వయం వహేద్యస్య దినాన్యష్టౌ స జీవతి ॥ ౭.౧౮౨ ॥
చతురః ప్రహరాఞ్జీవేత్ప్రహరం తు వహేద్యదా ।
ప్రహరార్ధం వహేద్యస్య స జీవేత్ప్రహరద్వయమ్ ॥ ౭.౧౮౩ ॥
సద్యో మృత్యుర్భవేత్తస్య యస్య హంసస్త్రిమార్గగః ।
యదారభ్య నిరూప్యేత ప్రాణే వై కాలమీశ్వరమ్ ॥ ౭.౧౮౪ ॥
మాసః పక్షో దినం వర్షం తదహః ప్రభృతి ప్రియే ।
సంలక్ష్యైవం ప్రయత్నేన తత్కాలే నిశ్చయో భవేత్ ॥ ౭.౧౮౫ ॥
ఉత్తరాయణజే కాలే ఏవం తే కథితం మయా ।
అయుక్తస్యాపి చ ప్రాణే మృత్యుజ్ఞానం నిబోధ మే ॥ ౭.౧౮౬ ॥
కర్ణరన్ధ్రకృతాఙ్గుష్ఠో ఘోషం న శృణుతే యదా ।
మరణం తస్య దేవేశి షణ్మాసేన వినిర్దిశేత్ ॥ ౭.౧౮౭ ॥
ఘోషమధ్యే పరం శబ్దం చీరవాక్చిఞ్చినీరవమ్ ।
మాసమేకం స జీవేత్తు న శృణోతి యదా ప్రియే ॥ ౭.౧౮౮ ॥
ఉత్పాటం చైవ కాణం చ మృత్యుయోగం చ మే శృణు ।
సంక్రాన్తిపఞ్చకం ప్రాణో ముఖరన్ధ్రే వహేద్యదా ॥ ౭.౧౮౯ ॥
తముత్పాటం వదేద్యోగం స్థానాత్స్థానాన్తరం వ్రజేత్ ।
విత్తనాశస్తథోద్వేగో రోగవృద్ధిశ్చ జాయతే ॥ ౭.౧౯౦ ॥
సుహృద్గృహవినాశశ్చ తేజోహానిశ్చ జాయతే ।
దక్షిణే పుట ఏకస్మిన్ దక్షిణాయనవర్జితే ॥ ౭.౧౯౧ ॥
సంక్రాన్త్యష్టకవాహేన కాణయోగో భవేద్ధి సః ।
భగన్దరోఽనుగ్రన్థశ్చ నేత్రరోగశ్చ కామలా ॥ ౭.౧౯౨ ॥
శూలం విస్ఫోటికా దుఃఖమురోదోషా భవన్తి చ ।
వామనాసాపుటేనైవ సంక్రాన్తీశ్చ త్రయోదశ ॥ ౭.౧౯౩ ॥
జ్వరః శిరోఽర్తిః శూలం చ అర్శాసి స్తమ్భ ఏవ చ ।

మూత్రకృచ్ఛ్రం ప్రమేహశ్చ పాణ్డురోగశ్చ జాయతే ॥ ౭.౧౯౪ ॥

ఇడాస్థః శ్లేష్మణా వ్యాధిం ప్రకోపయతి సువ్రతే ।

యస్మింశ్చారే నిరూప్యేత తత్కాలదివసే పరే ॥ ౭.౧౯౫ ॥

వ్యాధిభిః పీడ్యతే సర్వైర్వామవామేతరేతరే ।

అథాన్యత్స్పర్శవిజ్ఞానం నాసాధస్తాత్తథోపరి ॥ ౭.౧౯౬ ॥

ఊర్ధ్వేన స్పృశతశ్చోర్ధ్వం రుగ్దోషాః ప్రాక్ప్రచోదితాః ।

వాచాక్రోశాభిభవనం దక్షిణేన వహేద్యదా ॥ ౭.౧౯౭ ॥

మధ్యే మధ్యపుటస్పర్శీ పరాభిభవతాం వ్రజేత్ ।

ఇతశ్చేతశ్చ బహుధా సంక్రాన్త్యేకా వహేద్యదా ॥ ౭.౧౯౮ ॥

పూజనం బహుసంమానం లాభస్తస్య భవేత్తదా ।

మన్దచారే సుషుమ్నాయాం ప్రాణహంసో వహేద్యదా ॥ ౭.౧౯౯ ॥

భూలాభో ధర్మ ఐశ్వర్యం భవేచ్చాత్ర ప్రియాగమః ।

ద్వాదశైవ తు సంక్రాన్తీర్వహేద్విషువత్తైకతః ॥ ౭.౨౦౦ ॥

తద్దైకవత్సరేణైవ మరణం తు సమాదిశేత్ ।

హ్రసేత్సంక్రాన్తిరేకైకా మాస ఏకో హ్రసేత్తదా ॥ ౭.౨౦౧ ॥

సంక్రాన్త్యేకా వరారోహే త్రింశత్ప్రాణక్షయోదయా ।

దినే దినే వహేద్బాహ్యే యావత్త్రింశద్దినాని తు ॥ ౭.౨౦౨ ॥

మాసాన్తే తు భవేన్మృత్యుః సద్య ఏవ వరాననే ।

మృత్యుయోగః సమాఖ్యాతో మయా తే వరవర్ణిని ॥ ౭.౨౦౩ ॥

అబ్దం మాసం తథా పక్షం తిథిం వేలాం యదాభ్యసేత్ ।

యత్కాలాత్తు సమారభ్య తత్కాలం తు సమాదిశేత్ ॥ ౭.౨౦౪ ॥

ఇడాసుషుమ్నామార్గేణ ప్రాణచారం విదుర్బుధాః ।

దక్షిణాయనజే కాలే ఏవం తే కథితం శుభమ్ ॥ ౭.౨౦౫ ॥

ఏవం శరీరజే కాలే మృత్యుం చాశుభమేవ చ ।

జ్ఞాత్వా యోగీ జయేన్మృత్యుమశుభాన్యప్యశేషతః ॥ ౬.౨౦౬ ॥
ధ్యాత్వా కాలేశస్వచ్ఛన్దం హంసం వా సకలేశ్వరమ్ ।
నాసికారన్ధ్రమార్గస్థః స సృజేత్సంహరేజ్జగత్ ॥ ౬.౨౦౭ ॥
తత్రస్థః కలయేత్సర్వం సర్వభూతేష్వవస్థితః ।
తత్స్థం ధ్యాత్వా జయేన్మృత్యుం నాకలస్థం కలేత్ప్రభుః ॥ ౬.౨౦౮ ॥
ధ్యానయుక్తస్య షణ్మాసాత్సర్వజ్ఞత్వం ప్రవర్తతే ।
కాలత్రయం విజానాతి కాలయుక్తస్తు యోగవిత్ ॥ ౬.౨౦౯ ॥
కాలహంసం స తు జపన్ ధ్యాయన్వాపి మహేశ్వరి ।
స భవేత్కాలరూపీ వై స్వచ్ఛన్దః కాలవచ్చరేత్ ॥ ౬.౨౧౦ ॥
హతమృత్యుర్జరాం త్యక్త్వా రోగైః సర్వభయోజ్ఝితః ।
విజ్ఞానం శ్రవణం దూరాన్మననం చావలోకనమ్ ॥ ౬.౨౧౧ ॥
సర్వైశ్వర్యగుణావాప్తిర్భవేత్కాలజయాత్సదా ।
దక్షనాసాపుటే ధ్యాత్వా బ్రాహ్మైశ్వర్యమవాప్నుయాత్ ॥ ౬.౨౧౨ ॥
తదాయుస్తత్సమం వీర్యం భూతకాలం చ వేత్త్యతః ।
భవిష్యజ్జ్ఞో భవేద్వామే విష్ణుతుల్యబలశ్చ సః ॥ ౬.౨౧౩ ॥
తత్సమం చైతదైశ్వర్యం తదాయుర్యోగిరాడ్భవేత్ ।
భూతం భవ్యం భవిష్యచ్చ సర్వం జానాతి మధ్యతః ॥ ౬.౨౧౪ ॥
నిత్యం వై ధ్యానయోగేన రుద్రస్య సమతాం వ్రజేత్ ।
ఆయుషా బలవీర్యేణ రూపైశ్వర్యేణ తత్సమః ॥ ౬.౨౧౫ ॥
బ్రహ్మణః పరభావేన ఐశ్వరం పదమాప్నుయాత్ ।
విష్ణోః సదాశివైశ్వర్యం పరభావాదవాప్నుయాత్ ॥ ౬.౨౧౬ ॥
రుద్రస్య యః పరో భావో ధ్యాత్వా తం తు శివో భవేత్ ।
ఏవం మృత్యుజయః ఖ్యాతః అమృతం ధ్యాయతో జయః ॥ ౬.౨౧౭ ॥
నాడిభిన్నాలరన్ధ్రస్థం హృత్పద్మం షోడశచ్ఛదమ్ ।

ధ్యాత్వా సితం సువికచం కలాషోడశకాన్వితమ్ ॥ ౭.౨౧౮ ॥
సంపూర్ణావయవం చన్ద్రం కర్ణికాకారవిగ్రహమ్ ।
తన్మధ్యే చిన్త్యమాత్మానం శుద్ధస్ఫటికనిర్మలమ్ ॥ ౭.౨౧౯ ॥
శ్రీరామృతార్ణవావస్థకల్లోలామృతపూరితమ్ ।
ఉపరిష్టాద్ద్వితీయాబ్జం శక్తామృతమహోదధౌ ॥ ౭.౨౨౦ ॥
తచ్ఛాధో ముఖపద్మం తు పరిపూర్ణేన్దుకర్ణికమ్ ।
తన్మధ్యే చిన్తయేద్ధంసమధో బిన్దుశిఖాన్వితమ్ ॥ ౭.౨౨౧ ॥
వర్షన్తమమృతం దివ్యం సమన్తాత్సంవిచిన్తయేత్ ।
ఆత్మోర్ధ్వరన్ధ్రమార్గేణ ప్రవిష్టం తచ్చ చిన్తయేత్ ॥ ౭.౨౨౨ ॥
సితం సుబహులం సాన్ద్రమమృతం మృత్యునాశనమ్ ।
తేనాప్లావితమాత్మానం పూర్యమాణం విచిన్తయేత్ ॥ ౭.౨౨౩ ॥
పద్మనాలనిబద్ధైశ్చ నాడీరన్ధ్రముఖైః సదా ।
అమృతాపూరితం దేహం సర్వమేవ విచిన్తయేత్ ॥ ౭.౨౨౪ ॥
ఏవం వై నిత్యయుక్తాత్మా అమృతేశసమో భవేత్ ।
వ్యాధీన్మృత్యుం జరాం త్యక్త్వా క్రీడతే త్వణిమాదిభిః ॥ ౭.౨౨౫ ॥
ఏవం తస్యామృతధ్యానాత్కాలమృత్యుజయో భవేత్ ।
అథవా పరతత్త్వస్థః సర్వకాలైర్న బాధ్యతే ॥ ౭.౨౨౬ ॥
చిన్తయేత్పరమం తత్త్వం కాలచారవివర్జితమ్ ।
కలాకలఙ్కనిర్ముక్తం నిష్కలం పరమం పదమ్ ॥ ౭.౨౨౭ ॥
నిష్కలం చాత్మతత్త్వం తు కలఙ్కో దేహ ఉచ్యతే ।
సంయుక్తః కారణైః షడ్భిః సర్వతత్త్వసమన్వితః ॥ ౭.౨౨౮ ॥
వర్ణో బిన్దుస్తథా నాదో వ్యాపినీశక్తిసంయుతః ।
సమనావధిపర్యన్తః కలఙ్కాధార ఉచ్యతే ॥ ౭.౨౨౯ ॥
ఆధేయః పరమో హ్యాత్మా తత్పరాప్యున్మనా స్మృతా ।

తస్యాశ్చాన్తే పరం తత్త్వం సకలాకలవర్జితమ్ ॥ ౭.౨౩౦ ॥
వ్యాపకం సర్వతోభద్రం సర్వాన్తః సర్వతోముఖమ్ ।
పఞ్చపఞ్చకతత్త్వస్థమష్టాదశగుణాన్వితమ్ ॥ ౭.౨౩౧ ॥
యద్యస్మింస్తు పరం వేత్తి తదా ముచ్యేత బన్ధనాత్ ।
కారణాని చ మన్త్రాశ్చ నివృత్త్యాద్యాః కలాస్తథా ॥ ౭.౨౩౨ ॥
బిన్దుశ్చైవార్ధచన్ద్రశ్చ నిరోధీ నాద ఊర్ధ్వగః ।
శక్తిశ్చ వ్యాపినీ చైవ సమనాత్మా తథోన్మనా ॥ ౭.౨౩౩ ॥
పఞ్చపఞ్చకమేతద్ధి కథితం తే వరాననే ।
తత్త్వాన్యేవ తు షట్త్రింశత్గుణాంశ్చైవ నిబోధ మే ॥ ౭.౨౩౪ ॥
అహంకారో ధీర్మనశ్చ ఇన్ద్రియార్థాస్తథైవ చ ।
గ్రహణం స్పర్శ ఆధారః శక్తిశ్చైవాష్టమీ స్మృతా ॥ ౭.౨౩౫ ॥
ఏతే చాష్టౌ గుణాః అష్టౌ భైరవా భైరవాష్టకమ్ ।
ప్రాణహంసస్తథా శక్తిః గుణా అష్టాదశ త్విమే ॥ ౭.౨౩౬ ॥
ఏతేషు తత్పరం తత్త్వముచ్చారాలమ్బనాదృతే ।
అక్షరాక్షరనిర్ముక్తం పరం తత్త్వమనక్షరమ్ ॥ ౭.౨౩౭ ॥
అక్షరేషు కుతో మోక్ష ఆకాశో కుసుమం కుతః ।
యావదుచ్చార్యతే వాచా యావల్లేఖ్యేఽపి తిష్ఠతి ॥ ౭.౨౩౮ ॥
తావత్స సకలో జ్ఞేయో నిష్కలో భేదవర్జితః ।
సృష్టిసంహారనిర్ముక్తః క్రియాకాలవివర్జితః ॥ ౭.౨౩౯ ॥
అధశ్చారే భవేత్సృష్టిరూర్ధ్వే సంహార ఉచ్యతే ।
అధశ్చారేణ జాతోఽసౌ ఉర్ధ్వే చైవ మృతో భవేత్ ॥ ౭.౨౪౦ ॥
సూతకం మృతకం త్యక్త్వా తిష్ఠేద్వై తత్త్వవృత్తితః ।
తత్త్వవృత్తిశ్చ వ్యాఖ్యాతా సర్వాధ్వోపాధివర్జితా ॥ ౭.౨౪౧ ॥
తత్త్వాధ్వధర్మనిర్ముక్తః కారణైశ్చ వివర్జితః ।

తత్త్వవృత్తౌ స్థితో యోగీ సర్వారమ్భవివర్జితః ॥ ౭.౨౪౨ ॥
రాగద్వేషవినిర్ముక్తో విషాదానన్దవర్జితః ।
నాకాఙ్క్షేన్న చ నిన్దేత్తు విషయాంశ్చ కదాచన ॥ ౭.౨౪౩ ॥
సమః శత్రౌ చ మిత్రే చ బ్రాహ్మణే శ్వపచే సమః ।
తుల్యదర్శీ భవేన్నిత్యం సర్వం శివమయం స్మరేత్ ॥ ౭.౨౪౪ ॥
ఆత్మానం చ తథైవైవం సర్వథైవ సదా స్మరేత్ ।
సర్వతత్త్వాని భూతాని వర్ణా మన్త్రాశ్చ యే స్మృతాః ॥ ౭.౨౪౫ ॥
నిత్యం తస్య వశాస్తే వై శివభావనయానయా ।
నచాసౌ కురుతే పుణ్యం నైవ పాపం చ సువ్రతే ॥ ౭.౨౪౬ ॥
కృతకృత్యః ప్రసన్నాత్మా కృత్యం చాస్య న విద్యతే ।
ఇహ లోకే పరస్మింశ్చ పరిపూర్ణస్తు సర్వదా ॥ ౭.౨౪౭ ॥
ధర్మాధర్మవినిర్ముక్తః పుణ్యపాపవివర్జితః ।
న చాస్య భక్ష్యాభక్ష్యం హి న పేయాపేయమేవ చ ॥ ౭.౨౪౮ ॥
నాపవిత్రం హి తస్యాస్తి న పవిత్రం హి సువ్రతే ।
నిరపేక్షో హ్యసౌ నిత్యం సర్వాపేక్షావివర్జితః ॥ ౭.౨౪౯ ॥
నాస్య క్షేత్రం నాస్య తీర్థం నియమో యమ ఏవ చ ।
క్షేత్రం తస్య పరా శక్తిర్యతః సర్వం ప్రసూయతే ॥ ౭.౨౫౦ ॥
సర్వాధ్వానో యతో దేవి తత్రస్థాః ప్రచరన్తి వై ।
తీర్థం చైవ పరం శాన్తం నిత్యం చానన్దవిశ్వగమ్ ॥ ౭.౨౫౧ ॥
యేన వ్యాప్తమిదం విశ్వమనన్తం విశ్వశక్తిభిః ।
నిత్యం విరక్తిః సంసారాద్యమోఽయం పరికీర్తితః ॥ ౭.౨౫౨ ॥
నియమో భావనా నిత్యం పరతత్త్వైకతానతా ।
నాత్మనో భావయేజ్జాతిం న కులం న చ బాన్ధవాన్ ॥ ౭.౨౫౩ ॥
ఆచరేత్సర్వవర్ణత్వం న చ వర్ణేషు వర్తయేత్ ।

పరభావనయా నిత్యం పరధర్మేణ వర్తయేత్ ॥ ౭.౨౫౪ ॥

సర్వజ్ఞః పరితృప్తశ్చ పరిపూర్ణః స్వభావతః ।

స్వతన్త్రోఽలుప్తసామర్థ్యస్త్వనాదినిధనాశ్రితః ॥ ౭.౨౫౫ ॥

అనాదిబోధో హ్యతులః కాలవేలావివర్జితః ।

చారోచ్చారవినిర్ముక్తస్త్వహోరాత్రవివర్జితః ॥ ౭.౨౫౬ ॥

న దివా జాగరం కుర్యాన్న చ రాత్రౌ స్వపేత్క్వచిత్ ।

స్వభావేనైవ సంతిష్ఠద్దినరాత్రివివర్జితః ॥ ౭.౨౫౭ ॥

ఏవం వై వర్తతే యోగీ పరేణ సమతాం వ్రజేత్ ।

న చ తం కలయేత్కాలః కల్పకోటిశతైరపి ॥ ౭.౨౫౮ ॥

జీవన్నేవ విముక్తోఽసౌ యస్యైషా భావనా సదా ।

శివో హి భావితో నిత్యం న కాలః కలయేచ్ఛివమ్ ॥ ౭.౨౫౯ ॥

యోగీ స్వచ్ఛన్దయోగేన స్వచ్ఛన్దగతిచారిణా ।

స స్వచ్ఛన్దపదే యుక్తః స్వచ్ఛన్దసమతాం వ్రజేత్ ॥ ౭.౨౬౦ ॥

స్వచ్ఛన్దశ్చైవ స్వచ్ఛన్దః స్వచ్ఛన్దో విచరేత్సదా ।

ఏవం వై మృత్యులిఙ్గాని రిష్టాన్యన్యాని యాని చ ॥ ౭.౨౬౧ ॥

యోగాజ్జానాతి యోగీన్ద్రో నాదజాన్తర్గతాని చ ।

నిర్జిత్యైతాని యోగేన ఏవముక్తక్రమేణ తు ॥ ౭.౨౬౨ ॥

అయోగీ యాని జానాతి అయుక్తో వాపి సువ్రతే ।

బహిర్లిఙ్గాని తాన్యత్ర అఙ్గారిష్టాని మే శృణు ॥ ౭.౨౬౩ ॥

శుష్కతాల్వోష్ఠకణ్ఠశ్చేదకస్మాద్ధూసరచ్ఛవిః ।

స్కన్ధౌ చ భఙ్గమాయాతః షణ్మాసాన్మృత్యుమాప్నుయాత్ ॥ ౭.౨౬౪ ॥

సునీలం మణ్డలం వ్యోమ్ని యః పశ్యతి దినే దినే ।

సితం హరితకృష్ణం చ వత్సరార్ధాన్మ్రియేత సః ॥ ౭.౨౬౫ ॥

విరశ్మిం పశ్యతి రవిం సోమం వై లక్ష్మవర్జితమ్ ।

తారాం జ్యోత్స్నాం చ కృష్ణాం వై పశ్యేత్షణ్మాసజీవితః ॥ ౬.౨౬౬ ॥
హిరణ్యవర్ణం పురుషం పిఙ్గలం కృష్ణమేవ చ ।
స్వప్నే సంపశ్యతే యో వై షణ్మాసాన్సోఽపి జీవతి ॥ ౬.౨౬౭ ॥
ఆత్మనో హ్యశిరచ్ఛాయాం పశ్యేత్షణ్మాసజీవితః ।
తైలాభ్యఙ్గం తథా పానం రక్తస్రగనులేపనమ్ ॥ ౬.౨౬౮ ॥
రక్తామ్బరాణి కృష్ణాని స్వప్నే పశ్యతి వై యదా ।
ప్రేతైః పిశాచై రక్షోభిః శ్వగోమాయుకసూకరైః ॥ ౬.౨౬౯ ॥
వృతం యాతం గృధ్రకాకైర్మహిషైరుష్ట్రగర్దభైః ।
అఙ్గభక్షణముద్వాహం నగ్నం చాతీవ విహ్వలమ్ ॥ ౬.౨౭౦ ॥
స్వప్నే చ పశ్యతే యో వై వర్షమేకం స జీవతి ।
శంఖావర్తే భుజామధ్యే గుల్ఫయోర్మర్మసన్ధిషు ॥ ౬.౨౭౧ ॥
సోఽవశ్యం వధమాయాతి యస్యైతత్స్పన్దనం న హి ।
సోమార్కమణ్డలం దేహే ధ్రువం చైవ త్వరున్ధతీమ్ ॥ ౬.౨౭౨ ॥
న పశ్యతి మహాయానం సోఽవశ్యం మ్రియతే నరః ।
తాలురన్ధ్రగతో ధూమో మహాయానం తదుచ్యతే ॥ ౬.౨౭౩ ॥
జిహ్వా త్వరున్ధతీత్యుక్తా నాసాగ్రం ధ్రువ ఉచ్యతే ।
నేత్రాన్తే కరజాక్రాన్తే మణ్డలం సోమసూర్యయోః ॥ ౬.౨౭౪ ॥
న పశ్యేద్గగనేఽప్యేతత్సోఽవశ్యం మ్రియతే నరః ।
స్థూలోఽకస్మాచ్చ జాయేత అకస్మాద్వై భవేత్కృశః ॥ ౬.౨౭౫ ॥
అతిక్రుద్ధోఽతిభీతశ్చ వర్షమేకం స జీవతి ।
కృష్ణామ్బరధరం కృష్ణం లోహదణ్డకరోద్యతమ్ ॥ ౬.౨౭౬ ॥
నరం చాభిముఖం స్వప్నే దృష్ట్వా మాసత్రయాయుషమ్ ।
హృదయం శుష్యతే యస్య స్నాతమాత్రస్య తత్క్షణాత్ ॥ ౬.౨౭౭ ॥
గాత్రం చైవాప్యనుష్ణం చ ఋతుమేకం స జీవతి ।

ధనుర్నిశి దివా చోల్కా వ్యభ్రే విద్యుత్ప్రదర్శనమ్ ॥ ౭.౨౭౮ ॥
దిగ్దాహోఽప్లుష్టదేశేఽపి మాసమేకం స జీవతి ।
చక్షుషీ స్రవతో యస్య శబ్దం న శృణుయాత్స్ఫుటమ్ ॥ ౭.౨౭౯ ॥
నాఘ్రాతి గన్ధం వాగ్జాడ్యం మాసమేకం గతాయుషః ।
రక్తపద్మోపమం వక్త్రం జిహ్వా కృష్ణా చ యస్య వై ॥ ౭.౨౮౦ ॥
గాత్రే వర్ణాన్యనేకాని హృదయం యస్య రోదితి ।
తాలుకమ్పోఽథ నాభేశ్చ అర్ధమాసం స జీవతి ॥ ౭.౨౮౧ ॥
ప్రత్యక్షకాకనాసీరో దీపధూమం న జిఘ్రతి ।
పూర్వదృష్టం న జానాతి చతుర్మాసం స జీవతి ॥ ౭.౨౮౨ ॥
బిన్దుం యస్తు న పశ్యేత్తు నిత్యం వక్త్రానుగం హితమ్ ।
నిత్యం వహతి హిక్కాం తు వర్షమేకం స జీవతి ॥ ౭.౨౮౩ ॥
బహిర్లిఙ్గాని చైతాని అఙ్గారిష్టాని యాని చ ।
పూజయా జపహోమేన ధ్యానధారణయా ప్రియే ॥ ౭.౨౮౪ ॥
కృతరక్షావిధానేన జీయన్తే నాత్ర సంశయః ।
నాడీనాం శోధనం చైవ వాయూనాం చ జయః కథమ్ ॥ ౭.౨౮౫ ॥
స్థానం రూపం చ శబ్దం చ కర్మ బ్రూహి మమ ప్రభో ।
పరమో యోగసద్భావో గుహ్యాద్గుహ్యతరః ప్రియే ॥ ౭.౨౮౬ ॥
యో న కస్యచిదాఖ్యాతస్తం యోగం శృణు తత్త్వతః ।
సుప్రశస్తే భూప్రదేశే నాగ్నితోయసమీపతః ॥ ౭.౨౮౭ ॥
వాలుకాశర్కరాహీనే శుష్కవృక్షవివర్జితే ।
నిఃశబ్దకీటవల్మీకే ఈతిభిః పరివర్జితే ॥ ౭.౨౮౮ ॥
పుణ్యే ధర్మిష్ఠసంవాసే తత్ర యోగం సమభ్యసేత్ ।
దేవదేవం సమభ్యర్చ్య భైరవం సవినాయకమ్ ॥ ౭.౨౮౯ ॥
పూర్వాచార్యాన్నమస్కృత్య యుక్తో ధ్యానపరాయణః ।

ఆసనం స్వస్తికం బద్ధ్వా పద్మకం భద్రమేవ వా ॥ ౭.౨౯౦ ॥
సాపాశ్రయం సార్ధచన్ద్రం యోగపట్టం యథాసుఖమ్ ।
దహనోత్ప్లావనే కృత్వా ప్లావయేదమృతేన చ ॥ ౭.౨౯౧ ॥
సబాహ్యాభ్యన్తరేణైవ సకలీకరణం తతః ।
అన్తర్యాగం యథాపూర్వముచ్చార్యం చ పరం తథా ॥ ౭.౨౯౨ ॥
దశధా యోగమార్గేణ హంసస్వచ్ఛన్దమభ్యసేత్ ।
మన్త్రం బిన్దుమతీతం తు నాదాన్తజ్యోతిరాకృతిమ్ ॥ ౭.౨౯౩ ॥
సంకల్ప్య కల్పనాలక్ష్యం ధ్యాయేద్వై తేన సర్వగమ్ ।
అపసవ్యేన పూర్యేత సవ్యేనైవ విరేచయేత్ ॥ ౭.౨౯౪ ॥
నాడీసంశోధనం చైతన్మోక్షమార్గపథస్య చ ।
రేచనాత్పూరణాద్రోధాత్ప్రాణాయామస్త్రిధా స్మృతః ॥ ౭.౨౯౫ ॥
సామాన్యా బహిరేతే తు పునశ్చాభ్యన్తరే త్రయః ।
ఆభ్యన్తరేణ రేచ్యేత పూర్యేతాభ్యన్తరేణ తు ॥ ౭.౨౯౬ ॥
నిష్కమ్పం కుమ్భకం కృత్వా కార్యాశ్చాభ్యన్తరాస్త్రయః ।
నాభ్యాం హృదయసంచారాన్మనశ్చేన్ద్రియగోచరాత్ ॥ ౭.౨౯౭ ॥
ప్రాణాయామశ్చతుర్థస్తు సుప్రశాన్త ఇతి శ్రుతః ।
ప్రాణరోధే తు సంపూర్ణే నాభౌ నీత్వా సముచ్ఛ్వసన్ ॥ ౭.౨౯౮ ॥
శనైర్విమోచయేద్వాయుం వామనాసాపుటేన తు ।
వాయవీ ధారణాఙ్గుష్ఠే ఆగ్నేయీ నాభిమధ్యతః ॥ ౭.౨౯౯ ॥
మాహేయీ కణ్ఠదేశే తు వారుణీ ఘణ్టికాశ్రయా ।
ఆకాశధారణా మూర్ధ్ని సర్వసిద్ధికరీ స్మృతా ॥ ౭.౩౦౦ ॥
ఏకద్విత్రిచతుష్పఞ్చసంఖ్యోద్ఘాతైః ప్రసిద్ధ్యతి ।
సంనిరుద్ధే తు వై ప్రాణే మూర్ధ్ని గత్వా నివర్తతే ॥ ౭.౩౦౧ ॥
స ఉద్ఘాత ఇతి ప్రోక్తో జ్ఞాతవ్యో యోగిభిః సదా ।

రాగద్వేషౌ ప్రహీయేతే ప్రాణాయామైః సుధారితైః ॥ ౭.౩౦౨ ॥
ధారణాభిర్దహేత్పాపం ప్రత్యాహారేఽక్షసంయమః ।
హృద్గుదే నాభికణ్ఠే చ సర్వసన్ధౌ తథైవ చ ॥ ౭.౩౦౩ ॥
ప్రాణాద్యాః సంస్థితా హ్యేతే రూపం శబ్దం చ మే శృణు ।
ద్రుతతారనిభో రక్త ఇన్ద్రగోపకసంనిభః ॥ ౭.౩౦౪ ॥
క్షీరాభః స్ఫటికాభశ్చ పఞ్చానాం రూపలక్షణం ।
ఘణ్టాకంసాబ్దమధురో గజనాదో మహాధ్వనిః ॥ ౭.౩౦౫ ॥
ప్రాణాదినాం తు పఞ్చానామయం శబ్ద ఉదాహృతః ।
జల్పితం హసితం గీతం నృత్తం యుద్ధగతిః కలాః ॥ ౭.౩౦౬ ॥
శిల్పం చ సర్వకర్మాణి ప్రాణస్యైవ విచేష్టితమ్ ।
ప్రవేశయేదన్నపానం తన్మలం స్రావయేదధః ॥ ౭.౩౦౭ ॥
అన్ధత్వం శ్రోత్రరోగం చ అపానస్తు కరిష్యతి ।
అశితం లీఢపీతం చ సమానః సమతాం నయేత్ ॥ ౭.౩౦౮ ॥
క్షోభో హిక్కా తథా ఛిక్కా ఉదానస్య విచేష్టితమ్ ।
స్వేదశ్చ రోమహర్షశ్చ శూలం దాహోఽఙ్గభఞ్జనమ్ ॥ ౭.౩౦౯ ॥
వ్యానస్యైతాని కర్మాణి స్పర్శం చైవ స విన్దతి ।
అఙ్గుష్ఠజానుహృదయే లోచనే మూర్ధ్ని సంస్థితాః ॥ ౭.౩౧౦ ॥
నాగాద్యాః బహురూపాశ్చ కర్మ త్వేషాం నిబోధ మే ।
ఆహ్లాదోద్వేగజనకః శోషణస్త్రాసనస్తథా ॥ ౭.౩౧౧ ॥
నాగః కూర్మశ్చ కృకరో దేవదత్తశ్చ పఞ్చమః ।
అతినిద్రాకరశ్చాన్యో యోజకశ్చ ధనంజయః ॥ ౭.౩౧౨ ॥
శ్వాససంకోచనచ్ఛేదా ఘుర్ఘురోత్క్రమణం తథా ।
నాగాదీనాం తు పఞ్చానాం మృత్యుకాలే విచేష్టితమ్ ॥ ౭.౩౧౩ ॥
న చైవ యాతి చోత్క్రాన్తౌ తనుం త్యక్త్వా ధనఞ్జయః ।

ఆకుఞ్చయతి వై కూర్మః శోషయేచ్చ కలేవరమ్ ॥ ౭.౩౧౪ ॥
ప్రాణమేవ జయేత్పూర్వం జితే ప్రాణే జితం మనః ।
జితే మనసి శాన్తస్య పరం తత్త్వం ప్రకాశతే ॥ ౭.౩౧౫ ॥
ప్రాణాపానం గుదే ధ్యాయేత్ప్రాణసమానం నాభితః ।
ప్రాణోదానం తు కణ్ఠే తు ప్రాణవ్యానం తు సర్వగమ్ ॥ ౭.౩౧౬ ॥
నాగాద్యాః ప్రాణసంయుక్తాః స్వస్థానేషు నిరోధయేత్ ।
నిరుద్ధస్య చ యః కాలస్తం వక్ష్యామి నిబోధ మే ॥ ౭.౩౧౭ ॥
తాలాత్ప్రభృతి తం ధ్యాయేద్యావత్పఞ్చశతం గతమ్ ।
జితోఽనిలో భవత్యేవ సంక్రాన్త్యుత్క్రాన్తికర్మణి ॥ ౭.౩౧౮ ॥
దివ్యా కాన్తిః శుభో గన్ధః ప్రజ్ఞా చాస్య వివర్ధతే ।
దివ్యా దృష్టిశ్చ శ్రవణం దివ్యా వాక్చ ప్రజాయతే ॥ ౭.౩౧౯ ॥
వాయువద్విచరేల్లోకాన్ సిద్ధాన్దేవాంశ్చ పశ్యతి ।
మనసా చిన్తితావాప్తిః ప్రవర్తేత గుణాష్టకమ్ ॥ ౭.౩౨౦ ॥
సర్వకామసుసంపూర్ణః సర్వద్వన్ద్వవివర్జితః ।
సంసారబన్ధనిర్ముక్తః శివతుల్యశ్చ జాయతే ॥ ౭.౩౨౧ ॥
ప్రాణాపానౌ తు సంయోజ్య హ్రస్వకోటిసమన్వితౌ ।
నాభ్యాధారే చ యోగీన్ద్రః స్వేదః కమ్పశ్చ జాయతే ॥ ౭.౩౨౨ ॥
పునరేవ తు హృత్పద్మే హి ప్రాణాపానౌ నిరోధయేత్ ।
దీర్ఘకోటిసమాయోగాత్తత్క్షణాచ్చ పతేద్భువి ॥ ౭.౩౨౩ ॥
కణ్ఠస్థం చ తథైవేహ ప్రాణమేవ నిరోధయేత్ ।
ప్లుతకోటిసమాయోగాత్స్వప్నవృత్తిస్తతో భవేత్ ॥ ౭.౩౨౪ ॥
భ్రూమధ్యే బిన్దుయోగేన ప్రాణరోధం తు కారయేత్ ।
సుషుప్తం జాయతే తత్ర క్షణాచ్చైవ ప్రబుధ్యతే ॥ ౭.౩౨౫ ॥
మూర్ధద్వారం సమాశ్రిత్య నిష్కలం ధ్యానమారభేత్ ।

ఏవమభ్యసతస్తస్య ప్రత్యయస్తు తదా భవేత్ ॥ ౭.3౨౬ ॥
పిపీలకణికావేధో మూర్ధ్వద్వారం విభిన్దతః ।
భిత్త్వా క్రమేణ సర్వాణి ఉన్మన్యన్తాని యాని తు ॥ ౭.3౨౭ ॥
పూర్వోక్తలక్షైర్దేవి త్యక్త్వా స్వచ్ఛన్దతాం వ్రజేత్ ।
జాయతే ఉన్మనస్త్వం హి దేహేనానేన సాధకే ॥ ౭.3౨౮ ॥
సంక్రామేత్పరదేహేషు క్షుత్తృష్ణాభ్యాం న బాధ్యతే ।
అతీతానాగతం చైవ త్రైలోక్యే యత్ప్రవర్తతే ॥ ౭.3౨౯ ॥
ప్రత్యక్షం తద్భవేత్తస్య సర్వజ్ఞత్వం చ జాయతే ।
ప్రసఙ్గేఽధ్యాత్మకాలస్య జ్ఞానం విజ్ఞానమేవ చ ॥ ౭.330 ॥
సర్వమేతత్సమాఖ్యాతమంశకాంశ్చ నిబోధ మే ॥ ౭.33౧ ॥

ఇతి స్వచ్ఛన్దతన్త్రే సప్తమః పటలః

అష్టమః పటలః

అంశకం షడ్విధం దేవి కథయామ్యనుపూర్వశః ।
భావాంశకః స్వభావాంశః పుష్పపాతాంశ ఏవ చ ॥ ౮.౧ ॥
మన్త్రాంశకః స్మృతశ్చాన్యస్త్వంశకాపాదనం ద్విధా ।
దేవానుస్మరణం భావః సహజం తం విజానత ॥ ౮.౨ ॥
స్వభావశ్చ భవేచ్చేష్టా కథయామ్యనుపూర్వశః ।
బ్రహ్మాంశో వేదభక్తస్తు రుద్రాంశం చ నిబోధ మే ॥ ౮.3 ॥
రుద్రభక్తః సుశీలశ్చ శివశాస్త్రరతః సదా ।
విష్ణ్వంశో విష్ణుభక్తశ్చ చన్ద్రాంశః ప్రియదర్శనః ॥ ౮.౪ ॥

సర్వదేవరతః శాన్తో యక్షాంశో ధనసంగ్రహీ ।
లుబ్ధో గర్వితమృష్టాశీ వాతాంశశ్చపలః స్మృతః ॥ ౮.౫ ॥
సర్పవిస్రమ్భగామీ స్యాన్నాగాంశో దీర్ఘశాయ్యథ ।
దీర్ఘరోషః పూతివక్త్రో గురుక్షీరరుచిః సదా ॥ ౮.౬ ॥
గాన్ధర్వో గాయనో నిత్యం శివభక్తో వరాననే ।
విద్యాధరాంశకః ప్రాణీ దైత్యాంశో ద్వేషణః స్మృతః ॥ ౮.౭ ॥
కామాంశో రూపవాంశ్చైవ సుభగో గణికాప్రియః ।
రక్షోంశః క్రూరనిస్త్రింశో దేవద్వేషీ ద్విజేషు చ ॥ ౮.౮ ॥
పిశాచాంశశ్చలాన్వేషీ వాసరే భీరుకాతరః ।
అగ్న్యంశః పరుషస్తీవ్ర ఉష్ణాదః పిఙ్గలస్తథా ॥ ౮.౯ ॥
సవిత్రంశశ్చ తేజస్వీ పూర్తధర్మరతః సదా ।
ఇష్టాని కురుతే నిత్యం దయాలుః శివభావితః ॥ ౮.౧౦ ॥
స్వసిద్ధేః ఫలదాః సర్వే స్వధ్యానజపహోమతః ।
భైరవాఙ్గసమాలబ్ధాః సర్వే దేవా వరాననే ॥ ౮.౧౧ ॥
భైరవాస్తు స్మృతాః సర్వే సర్వసిద్ధిఫలప్రదాః ।
స్వభావాంశః సమాఖ్యాతః సాధకానాం హితాయ వై ॥ ౮.౧౨ ॥
పుష్పపాతవశాన్నామ కర్తవ్యం సురసున్దరి ।
స మన్త్రః సిధ్యతే తస్య తమేవారాధయేద్యది ॥ ౮.౧౩ ॥
అంశకాపాదనం దేవి కథయామి సమాసతః ।
వైహాయసం ధ్వజ చైవ హోమయేద్యస్తు సాధకః ॥ ౮.౧౪ ॥
స మన్త్రః సిధ్యతే తస్య అర్యన్తోఽపి హి సువ్రతే ।
అనంశకోఽపి యో మన్త్రో జ్ఞాతచిహ్నైర్వరాననే ॥ ౮.౧౫ ॥
తదా యాగం పురా కృత్వా అగ్నౌ హోమం తు కారయేత్ ।
శిష్యస్య పూర్వవత్కర్మ కృత్వా తు విధిపూర్వకమ్ ॥ ౮.౧౬ ॥

పూర్ణాహుతిప్రయోగేణ యోజయేచ్చాశ్వతే పదే ।
పరతత్త్వమభిధ్యాయన్ సాధయేన్మనసేప్సితమ్ ॥ ౮.౧౭ ॥
మన్త్రాంశం గణయిత్వా తు గృహ్ణీయాత్సువిచారితమ్ ।
హీనమధ్యసముత్కృష్టం కథయామి సమాసతః ॥ ౮.౧౮ ॥
హీనం శత్రుం విజానీయాన్మధ్యమం సాధ్యరూపిణమ్ ।
సిద్ధం చైవ సుసిద్ధం చ ఉత్తమం పరికీర్తితమ్ ॥ ౮.౧౯ ॥
మన్త్రాక్షరం తు విశ్లేష్య మాత్రాబిన్దుసమన్వితమ్ ।
ఆత్మనామాక్షరం తద్వదధోభాగేఽస్య యోజయేత్ ॥ ౮.౨౦ ॥
ఆత్మవర్ణాత్సమారభ్య యావన్మన్త్రార్ణమాగతమ్ ।
యస్మిన్స నిపతేద్దేవి తమాయం పరికల్పయేత్ ॥ ౮.౨౧ ॥
రేఖాఙ్గులిగతం తం తు కథయామి సమాసతః ।
పర్వణి ప్రథమే సిద్ధః సాధ్యశ్చైవ ద్వితీయకే ॥ ౮.౨౨ ॥
తృతీయే తు సుసిద్ధః స్యాదరిర్జ్ఞేయశ్చతుర్థకే ।
అరిసాధ్యౌ పరిత్యజ్య దాతవ్యశ్చుమ్బకేన తు ॥ ౮.౨౩ ॥
సిద్ధరూపః సుసిద్ధశ్చ భుక్తిముక్తిఫలప్రదః ।
యస్త్వంశకవిశుద్ధః స్యాద్భైరవోఽత్ర వరాననే ॥ ౮.౨౪ ॥
తం మధ్యమస్థం సంపూజ్య తత్స్థానే మధ్యమం న్యసేత్ ।
యతః సర్వగతో దేవః సర్వేష్వన్తర్గతః స్మృతః ॥ ౮.౨౫ ॥
తత్సిద్ధిముక్తిదాతాసౌ న వర్ణాః పరమార్థతః ।
కథితం సరహస్యం తే గుహ్యాద్గుహ్యతరం పరమ్ ॥ ౮.౨౬ ॥
అతస్తన్త్రావతారార్థం కథయామి సమాసతః ।
అదృష్టవిగ్రహాయాతం శివాత్పరమకారణాత్ ॥ ౮.౨౭ ॥
ధ్వనిరూపం సుసూక్ష్మం తు సుశుద్ధం సుప్రభాన్వితమ్ ।
ణోతే హెరెwఏవేర్థత్w హేన్ Kషేమరాజ రేfఏర్స్fఓర్wఅర్ద్ో_ థిస్పస్సగే

ఇన్ హిస్చోమ్మేన్తర్యోన్ ష్వట్౧:౧--౪ , హే ఋూఉఓతేసితస్fఓల్లోwస్:

యద్వక్ష్యతి---

అదృష్టవిగ్రహాచ్ఛాన్తాచ్ఛివాత్పరమకారణాత్ ।

ధ్వనిరూపం వినిష్క్రాన్తం శాస్త్రం పరమదుర్లభమ్ ।

తదేవాపరరూపేణ శివేన పరమాత్మనా ॥ ౮.౨౮ ॥

మన్త్రసింహాసనస్థేన పఞ్చమన్త్రమహాత్మనా ।

పురుషార్థం విచార్యాశు సాధనాని పృథక్పృథక్ ॥ ౮.౨౯ ॥

లౌకికాదిశివాన్తాని పరాపరవిభూతయే ।

తదనుగ్రహయోగ్యానాం స్వే స్వే విషయగోచరే ॥ ౮.30 ॥

అనుష్టుప్ఛన్దసా బద్ధం కోట్యర్బుదసహస్రధా ।

గురుశిష్యపదే స్థిత్వా స్వయం దేవః సదాశివః ॥ ౮.3౧ ॥

పూర్వోత్తరపదైర్వాక్యైస్తన్త్రమాధారభేదతః ।

తజ్జ్ఞానమీశ్వరేఽదాత్తదీశ్వరేణ శివేచ్ఛయా ॥ ౮.3౨ ॥

విద్యాయాః కథితం పూర్వం విద్యేశేభ్యస్తథాదరాత్ ।

మాయానియతిపర్యన్తైస్తస్మాద్రుద్రైరవాపి తత్ ॥ ౮.33 ॥

శ్రీకణ్ఠేనేశ్వరాత్ప్రాప్తం జ్ఞానం పరమదుర్లభమ్ ।

తేనాపి తదధః ప్రోక్తం రుద్రాణామీశ్వరేచ్ఛయా ॥ ౮.3౪ ॥

ప్రధానాచ్ఛతరుద్రాన్తం దీక్షయిత్వా విధానతః ।

మమాపి చ పురా దీక్షా తథా చైవాభిషేచనమ్ ॥ ౮.3౫ ॥

శ్రీకణ్ఠేన పురా దత్తం తన్త్రం సర్వార్థసాధకమ్ ।

మయాపి తవ దేవేశి సాధికారం సమర్పితమ్ ॥ ౮.3౬ ॥

త్వమపి స్కన్దరుద్రేభ్యో దదస్వ విధిపూర్వకమ్ ।

బ్రహ్మవిష్ణ్విన్ద్రదేవానాం వసుమాతృదివాకృతామ్ ॥ ౮.3౭ ॥

లోకే సంగృహ్య నాగానాం యక్షాణాం పరమేశ్వరి ।

కథయస్వ ఋషీణాం చ ఋషిభ్యో మనుజేష్వపి ॥ ౮.౩౮ ॥
ఏవం తన్త్రవరం దివ్యం సిద్ధరత్నకరణ్డకమ్ ।
త్వయా గుప్తతరం కార్యం న దేయం యస్య కస్యచిత్ ॥ ౮.౩౯ ॥

ఇతి స్వచ్ఛన్దతన్త్రేఽంశకాధికారోఽష్టమః పటలః సమాప్తః

నవమః పటలః

అతః పరం ప్రవక్ష్యామి రహస్యమిదముత్తమమ్ ।
యన్న కస్యచిదాఖ్యాతం తత్తే వక్ష్యామి సువ్రతే ॥ ౯.౧ ॥
మహాభైరవదేవస్య క్రీడమానస్య భామిని ।
సృష్టిసంహారకర్తారం హృదయాత్తు వినిర్గతః ॥ ౯.౨ ॥
కల్పాన్తవహ్నివపుషం ప్రలయామ్బుదనిఃస్వనమ్ ।
తడిత్పుఞ్జనిభోద్దంష్ట్రం జటాజ్వాలాసమప్రభమ్ ॥ ౯.౩ ॥
చన్ద్రసూర్యాగ్నినయనం కోటరాక్షం సుభీషణమ్ ।
బృహద్వక్షః స్థలాభోగం నాగయజ్ఞోపవీతినమ్ ॥ ౯.౪ ॥
స్ఫురన్మాణిక్యముకుటం సర్పకుణ్డలభూషితమ్ ।
సర్పహారకృతాటోపం సర్పకఙ్కణనూపురమ్ ॥ ౯.౫ ॥
సింహచర్మపరీధానం సర్పమేఖలమణ్డితమ్ ।
గజచర్మావృతపటం శశాఙ్కకృతశేఖరమ్ ॥ ౯.౬ ॥
పఞ్చవక్త్రం శవారూఢం దశబాహుం త్రిలోచనమ్ ।
కపాలమాలాభరణం ఖడ్గఖేటకధారిణమ్ ॥ ౯.౭ ॥
పాశాఙ్కుశధరం దేవం శరశార్ఙ్గవితానితమ్ ।

కపాలఖట్వాఙ్గధరం వరదాభయపాణికమ్ ॥ ౯.౮ ॥

భిన్నాఞ్జనచయప్రఖ్యం స్ఫురితాధరభాస్వరమ్ ।

బ్రహ్మేన్ద్రవిష్ణునమితం త్రిదశైరపి దుర్లభమ్ ॥ ౯.౯ ॥

ఏవం తం భైరవం దేవం స్వచ్ఛన్దం పరికీర్తయేత్ ।

స్మరణాన్నాశయేద్దేవః పాపసంఘాతముల్బణమ్ ॥ ౯.౧౦ ॥

అస్య మన్త్రః పురాఖ్యాతో ద్వాత్రింశాక్షరసంమితః ।

పఞ్చప్రణవపూర్వాన్తం తత్ర లీనం జపేన్మనుమ్ ॥ ౯.౧౧ ॥

తస్య కల్పం ప్రవక్ష్యామి సమాసాన్న తు విస్తరాత్ ।

పూర్వోక్తభూప్రదేశే చ విశుద్ధే శుభలక్షణే ॥ ౯.౧౨ ॥

పుష్పప్రకరసంకీర్ణే గన్ధధూపాధివాసితే ।

తత్ర మణ్డలమాలిఖ్య పూర్వోక్తైర్వర్ణకైః శుభైః ॥ ౯.౧౩ ॥

ఏకహస్తం ద్విహస్తం వా చతుర్హస్తాష్టహస్తకమ్ ।

సుసూత్రితం సమం కృత్వా చతురస్రం సమన్తతః ॥ ౯.౧౪ ॥

పూర్వవత్సాధయిత్వా తు దిగ్భాగాంస్తు వరాననే ।

చతుర్ద్వారసమోపేతమష్టపత్రం సకర్ణికమ్ ।

మధ్యే పద్మం సమాలిఖ్య కేసరైరుపలక్షితమ్ ॥ ౯.౧౫ ॥

ద్వాత్రింశదక్షరం బాహ్యే చక్రమాలిఖ్య శోభనమ్ ।

ఏవం సుసూత్రితం కృత్వా బాహ్యే చైవ తు వర్తులమ్ ॥ ౯.౧౬ ॥

చతురస్రం తదాసన్నం బాహ్యే వీథిం ప్రకల్పయేత్ ।

మధ్యపద్మప్రమాణేన ద్వారం కల్ప్యేత పూర్వవత్ ॥ ౯.౧౭ ॥

భస్మోద్ధూలితదేహస్తు ముద్రాలఙ్కారభూషితః ।

కేశయజ్ఞోపవీతీ చ దిగ్వాసాః సంయతేన్ద్రియః ॥ ౯.౧౮ ॥

శఙ్ఖార్ఘపాత్రహస్తస్తు సకలీకృతవిగ్రహః ।

పరితోఽస్త్రం ప్రవిన్యస్య భైరవం పూజయేత్ప్రియే ॥ ౯.౧౯ ॥

ప్రణవాసనసంస్థం తు మూర్తిం హంసాక్షరేణ తు ।
తమేవ సకలం దేవం స్వచ్ఛన్దం పరమేశ్వరమ్ ॥ ౯.౨౦ ॥
యత్తత్పరమనిర్భాసమనామయమరూపకమ్ ।
తేన చావాహయేద్దేవి హృచ్ఛిరశ్చ శిఖాం తథా ॥ ౯.౨౧ ॥
వర్మ నేత్రే తథాస్త్రం చ తేనైవ పరికల్పయేత్ ।
స్థాపనం సంనిధానం చ నిరోధార్ఘాదిపూజనమ్ ॥ ౯.౨౨ ॥
సర్వం తేనైవ కర్తవ్యముక్తానుక్తం వరాననే ।
మధ్యస్థం భైరవం పూజ్యమఙ్గషట్కసమన్వితమ్ ॥ ౯.౨౩ ॥
తతః పత్రస్థితా దేవీర్ద్వాత్రింశార్ణైర్నివేశయేత్ ।
పూర్వాపరకాత్సమారభ్య యావదన్తే వ్యవస్థితాః ॥ ౯.౨౪ ॥
తాసాం నామాని వక్ష్యామి ద్వాత్రింశత్పరిసంఖ్యయా ।
అరుణా ఘోషా దేవీ చ రేవతీ భోగదాయికా ॥ ౯.౨౫ ॥
స్థాపనీ ఘోరసంజ్ఞా చ రక్షా భారభరేతి చ ।
ఘోరరూపా రవా ఘోణా రతిస్తారాథ రూపిణీ ॥ ౯.౨౬ ॥
భయహానిస్తు చణ్డా వై సర్వదా చ తథా వరా ।
తక్షకీ చ తథా శార్వీ బర్బరా సర్వగా తథా ॥ ౯.౨౭ ॥
రౌద్రీ చ భ్రామణీ చైవ నాగినీ చ మనోహరా ।
స్తమ్భనీ రోషణీ చైవ ద్రావా రుద్రా ప్రశాసినీ ॥ ౯.౨౮ ॥
భయాపహారిణీ దేవీ జ్ఞేయా ద్వాత్రింశ తత్క్రమాత్ ।
ప్రణవాదిస్తతో వర్ణో దేవీనామ నతిస్తథా ॥ ౯.౨౯ ॥
సర్వాసాం తు విధిర్హ్యేష కర్తవ్యో విధివేదినా ।
హేమాభం ప్రాక్చతుష్కం తదిన్ద్రచాపసమప్రభమ్ ॥ ౯.౩౦ ॥
చతుర్ముఖం చతుర్బాహు వజ్రహస్తం సుగర్వితమ్ ।
కపాలమాలాభరణం ప్రహసత్తు విచిన్తయేత్ ॥ ౯.౩౧ ॥

ఆగ్నేయం రక్తవర్ణాభం శక్తిహస్తం సదా స్మరేత్ ।
దణ్డహస్తం స్మరేద్యామ్యాం కృష్ణవర్ణం సుభీషణమ్ ॥ ౯.౩౨ ॥
నీలమిన్దీవరాభాసం నైరృతం ఖడ్గహస్తకమ్ ।
శ్యామం వారుణదిగ్భాగే పాశహస్తం విచిన్తయేత్ ॥ ౯.౩౩ ॥
ధూమ్రం సామీరదిగ్భాగే ధ్వజహస్తం సుచఞ్చలమ్ ।
ఉత్తరం ధవలం జ్ఞేయం గదాఖేటకధారి చ ॥ ౯.౩౪ ॥
స్ఫటికాభం తథైశాన్యాం త్రిశూలాయుధపాణికమ్ ।
ఏవం ధ్యానపరో యస్తు చక్రమేతత్సదాభ్యసేత్ ॥ ౯.౩౫ ॥
వత్సరార్ధాద్వరారోహే తస్య సిద్ధిస్త్రిధా భవేత్ ।
మహేన్ద్రే మలయే సహ్యే పారియాత్రేఽర్బుదే తథా ॥ ౯.౩౬ ॥
విన్ధ్యే శ్రీపర్వతే చైవ తథా కోలగిరౌ ప్రియే ।
గఙ్గాయమునాసంబాధే కురుక్షేత్రే వరాననే ॥ ౯.౩౭ ॥
గఙ్గాద్వారే ప్రయోగే చ బ్రహ్మావర్తే సమాస్థితః ।
అన్తర్వేద్యాం సుపుణ్యాయాం నర్మదాయాం తథైవ చ ॥ ౯.౩౮ ॥
సుస్నిగ్ధదేశే భూభాగే పద్మషణ్డైర్మనోరమే ।
యేషు యేషు ప్రదేశేషు స్వయంభూర్భగవాఞ్శివః ॥ ౯.౩౯ ॥
తేషు స్థానేషు దేవేశి నియమస్థో జితేన్ద్రియః ।
వాఙ్నిరుద్ధః ప్రసన్నాత్మా లక్షాక్షరజపే రతః ॥ ౯.౪౦ ॥
శాకభక్షః ఫలాహారీ నీవారాద్యశనే రాతః ।
త్రికాలపూజానిరతోఽథాగ్నికార్యపరాయణః ॥ ౯.౪౧ ॥
భావితాత్మా మహాసత్త్వో రక్షాయాశ్చ విధానవిత్ ।
తస్య మన్త్రః ప్రసిద్ధ్యేత్తు సాధయేత్సచరాచరమ్ ॥ ౯.౪౨ ॥
కాలాగ్నిర్నరకాశ్చైవ పాతాలా హాటకేశ్వరః ।
సప్తలోకం సబ్రహ్మాణ్డం పఞ్చాష్టకమతః పరమ్ ॥ ౯.౪౩ ॥

దేవయోన్యష్టకం చైవ ప్రధానపురుషాన్తకమ్ ।
నియతిః కాలతత్త్వం చ రాగో విద్యా కలా తథా ॥ ౯.౪౪ ॥
మాయా విద్యేశ్వరం తత్త్వం సాదాఖ్యం శక్తిగోచరమ్ ।
సర్వం సిద్ధ్యత్యనాయాసాన్మన్త్రరాజప్రభావతః ॥ ౯.౪౫ ॥
పూర్వోక్తం కర్మ వై క్షిప్రమధమం మధ్యమోత్తమమ్ ।
సాధయేన్నాత్ర సందేహో భైరవస్య వచో యథా ॥ ౯.౪౬ ॥
అథైకవీరమాశ్రిత్య అఙ్గషట్కసమన్వితమ్ ।
జాతియోగయుతం కృత్వా అష్టపత్రే కుశేశయే ॥ ౯.౪౭ ॥
పూజయేత్పూర్వవిధినా జపహోమార్చనే రతః ।
ధ్యాయన్నేవ మహాదేవి స్వచ్ఛన్దం పరమేశ్వరమ్ ॥ ౯.౪౮ ॥
ప్రాప్నోతి చిన్తితాన్కామాన్ దేవి నాస్త్యత్ర సంశయః ।
అథ రక్షావిధానేషు అఘోరం యోజయేద్యథా ॥ ౯.౪౯ ॥
తథాహం కథయిష్యామి తదేకాగ్రమనాః శృణు ।
ద్వాత్రింశదరసంయుక్తం చక్రమాలిఖ్య భామిని ॥ ౯.౫౦ ॥
నాభికేసరసంయుక్తం సుసమం తు వరాననే ।
గోరోచనాం తు సంగృహ్య సిద్ధాలక్తకసంయుతామ్ ॥ ౯.౫౧ ॥
దూర్వాకాణ్డేన దేవేశి హరితేన సమాలిఖేత్ ।
విద్యారాజం కర్ణికాస్థం బిన్దునాదసమన్వితమ్ ॥ ౯.౫౨ ॥
శక్త్యవసానం దేవేశి తస్మిన్సాధ్యం సమాలిఖేత్ ।
కషమధ్యే వరారోహే నయనాద్యన్తరోధితమ్ ॥ ౯.౫౩ ॥
ఈకారవేష్టితం కృత్వా అరకస్థా నివేశయేత్ ।
పూర్వోక్తదేవతా దేవి తద్గర్భే సాధ్యమాలిఖేత్ ॥ ౯.౫౪ ॥
భవగర్భే తు తత్కృత్వా ఈకారాఖ్యేన వేష్టయేత్ ।
త్రీన్వారాంస్తు వరారోహే ధ్యానయోగసమాశ్రితః ॥ ౯.౫౫ ॥

ఊర్ధ్వే చైవ తు సంరోధ్య క్రోంకారేణ వరాననే ।
ఇన్దునాచ్ఛురితం కృత్వా పుష్పధూపైః ప్రపూజయేత్ ॥ ౯.౫౬ ॥
వేష్టయేచ్చైవ తదూర్ధ్వమరన్ధ్రం నిర్వ్రణం సమమ్ ।
పఞ్చరఙ్గకసూత్రేణ వేష్టయిత్వా వరాననే ॥ ౯.౫౭ ॥
సిక్థేన ముటయేత్పశ్చాత్క్షౌద్రమధ్యే నిధాపయేత్ ।
యదా మృత్యువశాఘ్రాతం కాలేన కలితం ప్రియే ॥ ౯.౫౮ ॥
అరిష్టచిహ్నితం జ్ఞాత్వా రక్షామేతాం సమాలిఖేత్ ।
తస్య మృత్యుర్న జాయేత ఇత్యేవం భైరవోఽబ్రవీత్ ॥ ౯.౫౯ ॥
కపాలీశస్య గర్భే తు నామ యస్య సమాలిఖేత్ ।
భూర్జపత్రే వరారోహే రోచనాయా రసేన తు ॥ ౯.౬౦ ॥
ఓంకారపుటమధ్యస్థం రోధితం నయనాక్షరైః ।
వౌషడ్జాతిప్రయోగేణ తస్య మృత్యుర్న జాయతే ॥ ౯.౬౧ ॥
శిఖ్యాహ్వేన తు దేవేశి సాధ్యనామ విదర్భయేత్ ।
అనలార్ణమధశ్చోర్ధ్వే సాధ్యార్ణేషు నియోజయేత్ ॥ ౯.౬౨ ॥
తస్య వై జాయతే దాహః ఫట్కారాద్యన్తరోధితమ్ ।
జ్వలన్తం చిన్తయేత్సాధ్యం దినానాం సప్తకం యది ॥ ౯.౬౩ ॥
తత్క్షణాజ్జాయతే దాహో భైరవస్య వచో యథా ।
క్రోధరాజనిరుద్ధం తు శ్మశానపటమధ్యగమ్ ॥ ౯.౬౪ ॥
శ్మశానాదలినా లేఖ్యం విషరక్తాన్వితేన తు ।
యస్య నామ వరారోహే హుంఫట్కారవిదర్భితమ్ ॥ ౯.౬౫ ॥
మారయేతిసమాయోగాత్ఫూత్కారజాతిసమన్వితమ్ ।
మ్రియతే సప్తరాత్రేణ యో రక్షాభిః సురక్షితః ॥ ౯.౬౬ ॥
వికరాలో మహాదేవి ఊర్ధ్వాధః పాశసంస్థితః ।
సాధ్యనామ్నస్తు దేవేశి హుంఫట్కారవిదర్భణః ॥ ౯.౬౭ ॥

న క్షామయత్యయత్నేన తస్య శత్రోర్భయం భవేత్ ।
మన్మథేన యుతం కృత్వా సాధ్యనామ వరాననే ॥ ౯.౬౮ ॥
ధ్రువాద్యం స్వాహయాన్తేన రక్తధ్యానసమన్వితమ్ ।
అముకోఽత్ర వరారోహే తద్దిశోఽభిముఖః స్థితః ॥ ౯.౬౯ ॥
అముకస్య వశం యాతు జపహోమౌ సమాచరేత్ ।
సప్తాహాద్వశమాయాతి ఇతి శాస్త్రస్య నిశ్చయః ॥ ౯.౭౦ ॥
మేఘనాదావసానే తు నామ యస్య సమాలిఖేత్ ।
యకారాద్యన్తసంరుద్ధం మన్త్రం షడ్ద్వితయాన్వితమ్ ॥ ౯.౭౧ ॥
ప్రేతస్థానే నిధాప్యైతద్భైరవం తత్ర పూజయేత్ ।
అక్షపుష్పైర్వరారోహే తద్దిశోఽభిముఖః స్థితః ॥ ౯.౭౨ ॥
తముచ్చాటయతే క్షిప్రం దేవి నాస్త్యత్ర సంశయః ।
సోమరాజేన దేవేశి ఆదిమధ్యాన్తసంయుతమ్ ॥ ౯.౭౩ ॥
నామ యస్య సమాలిఖ్య వషడ్జాతిసమన్వితమ్ ।
సంనిధాప్య త్రిమధురే స్థాపయేత్సురసున్దరి ॥ ౯.౭౪ ॥
సప్తరాత్రప్రయోగేణ త్రికాలాష్టశతేన చ ।
అసాధ్యం సాధయత్యాశు ధనం చ విపులం లభేత్ ॥ ౯.౭౫ ॥
పఞ్చాఙ్గేన పిశాచస్య క్రోధరాజావసానికామ్ ।
సంజ్ఞాం సముచ్చరేద్దేవి క్రూరజాతిసమన్వితామ్ ॥ ౯.౭౬ ॥
ఉన్మత్తో జాయతే సాద్యో హోమేన చ జపేన చ ।
మృత్యుఞ్జయం ప్రవక్ష్యామి తమేకాగ్రమనాః శృణు ॥ ౯.౭౭ ॥
భూర్జపత్రం సమాదాయ నీరన్ధ్రం నిర్వ్రణం సమమ్ ।
తస్మిన్సమాలిఖేత్పద్మమష్టపత్రం సకర్ణికమ్ ॥ ౯.౭౮ ॥
తస్మిన్నేవ కర్ణికామధ్యే సాధ్యనామ సమాలిఖేత్ ।
సంవేష్టయాష్టౌ దిశో దేవి స్వచ్ఛన్దేన కృశోదరి ॥ ౯.౭౯ ॥

ప్రణవేన తు సంవేష్ట్య పత్రేష్వేవం సమాలిఖేత్ ।
పత్రాష్టకేఽప్యఘోరస్య నామాధస్తాత్సమాలిఖేత్ ॥ ౯.౮౦ ॥
వక్తవ్యం దేవ సంరక్ష శరణం త్వాముపాగతమ్ ।
ఆదౌ త్ర్యక్షరవిన్యాసం స్వచ్ఛన్దం తదనన్తరమ్ ॥ ౯.౮౧ ॥
జన్మనామ తు సాధ్యస్య అక్షరాన్తరితం లిఖేత్ ।
పునస్త్ర్యక్షరవిన్యాసం వషడన్తం నియోజయేత్ ॥ ౯.౮౨ ॥
ముటిత్వా సిక్థకేనైవ క్షీరమధ్యే తు ప్రక్షిపేత్ ।
జాయతే పరమా శాన్తిః పునరన్యన్నిబోధ మే ॥ ౯.౮౩ ॥
జుంసః సంపుటమధ్యస్థం ప్రణవోభయసంయుతమ్ ।
నామ కృత్వా వరారోహే ప్రక్షిపేన్మధురత్రయే ॥ ౯.౮౪ ॥
పరాం శాన్తిమవాప్నోతి మృత్యురోగైర్న బాధ్యతే ।
భూర్జపత్రం సమాదాయ రోచనాయా వరాననే ॥ ౯.౮౫ ॥
మాతృకాన్తరితం నామ దూర్వాకాణ్డేన చాలిఖేత్ ।
తదభ్యన్తరగర్భే తు స్వరైరన్తరీతం కురు ॥ ౯.౮౬ ॥
పునర్గర్భే సమాలిఖ్య సాధ్యనామ వరాననే ।
ధ్రువేణ వేష్టయేత్పశ్చాద్వకారేణ తతః ప్రియే ॥ ౯.౮౭ ॥
సకారం చ క్షకారం చ లిఖేచ్చ తదనన్తరమ్ ।
పునర్వేష్టయ ఠకారేణ మాయాబీజేన సువ్రతే ॥ ౯.౮౮ ॥
అఙ్కుశేన నిరుద్ధ్యేత రక్షాం మృత్యువినాశినీమ్ ।
స్వచ్ఛన్దసహితాం దేవి ప్రణవేనాదియోజితామ్ ॥ ౯.౮౯ ॥
వషడ్జాతిసమోపేతాం కర్పూరక్షోదచర్చితామ్ ।
గన్ధపుష్పాదినా పూజ్య ప్రక్షిపేన్మధురత్రయే ॥ ౯.౯౦ ॥
జాయతే పరమా శాన్తిర్నాత్ర కార్యా విచారణా ।
అథవా గుటికాం కృత్వా కణ్ఠే బాహౌ చ ధారయేత్ ॥ ౯.౯౧ ॥

తస్య వ్యాధిర్న జాయేత ఇత్యేవం భైరవోఽబ్రవీత్ ।
త్ర్యక్షరం మూలమన్త్రం చ వషడ్జాతిసమన్వితమ్ ॥ ౯.౯౨ ॥
భోజనోదకపానే తు మన్త్రయిత్వాశ్నతః సదా ।
న తస్య జాయతే మృత్యుర్భైరవస్య వచో యథా ॥ ౯.౯౩ ॥
అథా హినా మహాదేవి దూషితః సాధకో యదా ।
మూలమన్త్రసమోపేతమఘోరం తత్ర యోజయేత్ ॥ ౯.౯౪ ॥
ఆత్మనో భైరవం రూపం కృత్వా చైవ సుదారుణమ్ ।
దంష్ట్రాకరాలవికటం జ్వాలామాలోపశోభితమ్ ॥ ౯.౯౫ ॥
సర్పైర్లలల్లమ్బమానైః ఖడ్గహస్తం సుభీషణమ్ ।
పూర్వరూపసమోపేతం సూర్యకోటిసమప్రభమ్ ॥ ౯.౯౬ ॥
తేనాక్రాన్తం మహాదేవి దష్టకం తు విచిన్తయేత్ ।
తజ్జ్వాలాభిః సుదీప్తాభిర్దగ్ధం సంచిన్తయేద్విషమ్ ॥ ౯.౯౭ ॥
తత్క్షణాద్దేవదేవేశి నిర్విషః స తు జాయతే ।
గ్రహేష్వేవం విధం ధ్యానం యః కుర్యాన్మోచయేత్క్షణాత్ ॥ ౯.౯౮ ॥
అథ ధ్యానే హ్యకుశలో యదా కశ్చిన్నరో భవేత్ ।
తదాగదైర్మహాదేవి నిర్విషం కురుతే క్షణాత్ ॥ ౯.౯౯ ॥
కుమారిద్వితయం గృహ్య నాగిన్యా తు సహైకతః ।
గోకర్ణికాసితం మూలం సోమాహ్వామూలసంయుతమ్ ॥ ౯.౧౦౦ ॥
ఆమగోక్షీరసంపిష్టం భక్షయేన్నిర్విషో భవేత్ ।
గోనిమ్బస్య చ మూలేన నిర్విషత్వం ప్రజాయతే ॥ ౯.౧౦౧ ॥
అశ్వమారస్య మూలం తు ఉదకేన తు పేషయేత్ ।
పానే నస్యే ప్రదాతవ్యం తదా భవతి నిర్విషః ॥ ౯.౧౦౨ ॥
ఆరగ్వధస్య మూలం తు ఉదకేన చ పేషయేత్ ।
పానే నస్యే ప్రదాతవ్యం తదా భవతి నిర్విషః ॥ ౯.౧౦౩ ॥

మధుకస్య తు సారం యన్న స్యే పానే ప్రయోజయేత్ ।
నిర్విషస్తు ప్రజాయేత భైరవస్య వచో యథా ॥ ౯.౧౦౪ ॥
జమ్బులాసికమూలం తు పానే నస్యే ప్రయోజయేత్ ।
నిర్విషస్తు భవేద్దేవి నాత్ర కార్యా విచారణా ॥ ౯.౧౦౫ ॥
షడ్బిన్దుపటఖర్జూరసూక్ష్మచూర్ణం తు కారయేత్ ।
మయూరపిత్తసంయుక్తం గుటికాం కారయేత్ప్రియే ॥ ౯.౧౦౬ ॥
త్రిలోహవేష్టితాం కృత్వా కరే కణ్ఠే నిధాపయేత్ ।
న విషం క్రమతే తస్య యశ్చ దష్టో మహోరగైః ॥ ౯.౧౦౭ ॥
అగదాన్ఘృతసంయుక్తాన్ పిబేద్వై విషదూషితః ।
న విషం క్రమతే తస్య ఇతి శాస్త్రస్య నిశ్చయః ॥ ౯.౧౦౮ ॥
ఏవమన్యేఽపి యే యోగాః స్వచ్ఛన్దేన వినిర్మితాః ।
కాలాగ్నిర్నరకాశ్చైవ పాతాలా హాటకేశ్వరః ॥ ౯.౧౦౯ ॥
[ప్రదద్యాద్భావితాత్మా చ సిద్ధ్యన్తే నాత్ర సంశయః ।
స్వచ్ఛన్దేనేతి సర్వం హి పరమేశ్వరేణ ప్రవర్తితమ్] ॥ ౯.౧౧౦ ॥

ఇతి స్వచ్ఛన్దతన్త్రే నవమః పటలః సమాప్తః

దశమః పటలః

అధ్వాయం తు మహాదేవ సూచితో న తు వర్ణితః ।
కథయస్వ ప్రసాదేన సాధకానాం హితాయ తమ్ ॥ ౧౦.౧ ॥
అధ్వానం సంప్రవక్ష్యామి సాధకానాం హితాయ వై ।
అథ కాలాగ్నిరుద్రాధః కటాహః సంవ్యవస్థితః ॥ ౧౦.౨ ॥

కోటియోజనబాహుల్యః తస్యోర్ధ్వే భువనాని తు ।
నవనవతికోట్యశ్చాప్యణ్డానాం తు సహస్రకమ్ ॥ ౧౦.౩ ॥
కోటీనాం సప్తతిర్లక్షాణ్యయుతానాం సహస్రకమ్ ।
అర్బుదాన్యథ వృన్దాని ఖర్వాణి చ తథైవ చ ॥ ౧౦.౪ ॥
పద్మాని చాప్యసంఖ్యానీత్యేవమాదీన్యనేకశః ।
తేషాం వై నాయకో హ్యత్ర త్వనన్తః పరమేశ్వరః ॥ ౧౦.౫ ॥
తేన శుద్ధేన శుద్ధాని త్వణ్డాన్యత్రోహకైః సహ ।
శక్త్యాధారాశ్రయైరేవ ద్వాత్రింశత్పరిసంఖ్యయా ॥ ౧౦.౬ ॥
కోటికోటిపరీవారాస్త్వనౌపమ్యగుణాన్వితాః ।
దివ్యాఙ్గనౌఘసంకీర్ణా భ్రూభఙ్గలలితేక్షణైః ॥ ౧౦.౭ ॥
సూర్యాయుతప్రతీకాశాస్తోరణాట్టాలమణ్డితాః ।
న తత్ర దిఃఖితః కశ్చిన్ముక్త్వా దిఃఖమనఙ్గజమ్ ॥ ౧౦.౮ ॥
రమన్తే తత్ర వై వీరా నారీభిః సహ లీలయా ।
భువనేషు విచిత్రేషు యోన్యాకారేషు సంస్థితాః ॥ ౧౦.౯ ॥
భువనాన్యేవముక్తాని భువనాన్తరవాసినామ్ ।
సర్వాణి శుద్ధిమాయాన్తి తాన్యనన్తే విశోధితే ॥ ౧౦.౧౦ ॥
అథోపరిష్టాత్కాలాగ్నిః శ్రీకణ్ఠేన నివేశితః ।
అధికారం ప్రకురుతే తదాజ్ఞానువిధాయకః ॥ ౧౦.౧౧ ॥
అనేకరుద్రకోటీభిరుపేతస్తిష్ఠతి ప్రియే ।
అధునా సంప్రవక్ష్యామి ప్రమాణం శివనిర్మితమ్ ॥ ౧౦.౧౨ ॥
యోజనానాం వరారోహే యథా భవతి తచ్ఛృణు ।
అవ్యక్తాద్దశభిర్భాగైర్మహాన్స్థూలో విభావ్యతే ॥ ౧౦.౧౩ ॥
ద్విపఞ్చభాగో మహతో భూతాదిః స్థూల ఉచ్యతే ।
భూతాదేః పరిమాణం చ భావగ్రాహ్యం న చాక్షుషమ్ ॥ ౧౦.౧౪ ॥

భూతాదేర్యద్దశగుణమణీయో దృశ్యతే రజః ।
జాలాన్తరగతే భానౌ పరమాణుః స ఉచ్యతే ॥ ౧౦.౧౫ ॥
అష్టానాం పరమాణూనాం సమవాయస్తు యో భవేత్ ।
త్రసరేణుః స విఖ్యాతః తత్పద్మరజ ఉచ్యతే ॥ ౧౦.౧౬ ॥
త్రసరేణవశ్చ యేత్వష్టౌ వాలాగ్రం తు విధీయతే ।
వాలాగ్రాణి తథాత్వష్టౌ లిక్షేతి పరికీర్తితా ॥ ౧౦.౧౭ ॥
లిక్షాశ్చాష్టౌ విదుర్యూకాం యూకాశ్చాష్టౌ యవో భవేత్ ।
అష్టౌ యవా వరారోహే పర్వాఙ్గుష్ఠమథాఙ్గులమ్ ॥ ౧౦.౧౮ ॥
ద్వాదశాఙ్గులమానేన వితస్తిస్తాల ఉచ్యతే ।
తాలద్వయం భవేద్ధస్తశ్చతుర్వింశతికాఙ్గులః ॥ ౧౦.౧౯ ॥
చతుర్హస్తో ధనుర్దణ్డో నాలికా యూప ఏవ చ ।
ధనుః సహస్రే ద్వే పూర్ణే క్రోశః సమభిధీయతే ॥ ౧౦.౨౦ ॥
క్రోశద్వయేన గవ్యూతిర్గవ్యూతీ ద్వే తు యోజనమ్ ।
అనేన పరిమాణేన యోజనానాం యశస్విని ॥ ౧౦.౨౧ ॥
సింహాసనం మహాదీప్తం సహస్రద్వయవిస్తృతమ్ ।
సహస్రముచ్ఛ్రితం తస్య మహాపీఠేషు సువ్రతే ॥ ౧౦.౨౨ ॥
తిష్ఠతే తత్ర దేవేశః కాలో ద్వాదశలోచనః ।
సితరక్తపీతకృష్ణశ్చతుర్వక్త్రో మహాబలః ॥ ౧౦.౨౩ ॥
రక్తాఙ్గోఽథ కరాలశ్చ పిఙ్గభ్రూశ్మశ్రులోచనః ।
వక్త్రజ్వాలా జటాజ్వాలా లోమజ్వాలాః సుజాజ్వలాః ॥ ౧౦.౨౪ ॥
జ్వలన్త్యస్యాయుధజ్వాలాః సుతీవ్రాః కరమధ్యగాః ।
జ్వలత్పర్వతవద్దీప్తో జ్వలజ్జ్వాలాభిరాజితః ॥ ౧౦.౨౫ ॥
దశబాహుర్మహాత్మా వై ఖడ్గఖేటకధారకః ।
శరశార్ఙ్గవిహస్తశ్చ పాశాఙ్కుశధరస్తథా ॥ ౧౦.౨౬ ॥

కపాలఖట్వాఙ్గధరో వరదాభయపాణిభృత్ ।
దశయోజనలక్షాణి శరీరం భాతి భాస్వరమ్ ॥ ౧౦.౨౭ ॥
కోటియోజనమానేన భువనం చాస్య జాజ్వలమ్ ।
సంభృతం రుద్రకన్యాభీ రుద్రైర్జ్వలితశూలిభిః ॥ ౧౦.౨౮ ॥
నానారూపవిమానైశ్చ ప్రజ్వలద్భిః సమావృతమ్ ।
జ్వాలాస్తస్య వినిష్క్రాన్తాః కోటయో దశచోర్ధ్వతః ॥ ౧౦.౨౯ ॥
తస్యోపరిష్టాద్దేవేశి పఞ్చకోట్యో వరాననే ।
న కశ్చిన్నివసత్యత్ర ధూమోష్మపరివారితః ॥ ౧౦.౩౦ ॥
అతః పరం వరారోహే నరకాః పరికీర్తితాః ।
పఞ్చాశత్కోటయో దేవి కథితాహ్యనుపూర్వశః ॥ ౧౦.౩౧ ॥
ప్రధానం సంప్రవక్ష్యామి శతం తత్ర వరాననే ।
చత్వారింశత్సమోపేతం కథితం నామతః శృణు ॥ ౧౦.౩౨ ॥
అవీచీ రౌరవశ్చైవ మహారౌరవ ఏవ చ ।
తామిస్రశ్చాన్ధతామిస్రః సంజీవనసుజీవనౌ ॥ ౧౦.౩౩ ॥
పద్మశ్చైవ మహాపద్మః కాలసూత్రస్తథైవ చ ।
సూచీముఖః మహాకాయః క్షురధారోఽసిపర్వతః ॥ ౧౦.౩౪ ॥
అసిస్తాలో ద్రుమశ్చైవ ద్రుమమస్తక ఏవ చ ।
ద్రుమారామశ్చ విఖ్యాతః కుమ్భీపాకస్తథైవ చ ॥ ౧౦.౩౫ ॥
అమ్బరేషోఽఙ్గారరాశిః తీక్ష్ణతుణ్డస్తథైవ చ ।
వజ్రతుణ్డశ్చ శకునిః మీనోదరఖరోదరౌ ॥ ౧౦.౩౬ ॥
సన్దంశః వజ్రకాయశ్చ మేదకశ్చ వరాననే ।
ఉష్ట్రగ్రీవో మహాకాయో వేతాలో వడవాముఖః ॥ ౧౦.౩౭ ॥
అసృక్పూయహ్రదశ్చైవ భ్రమరో మషకస్తథా ।
సంగ్రహశ్చ కపాలశ్చ తప్తకవచ ఏవ చ ॥ ౧౦.౩౮ ॥

గజపాదో మహావక్త్రః కూర్మాఖ్యోనకులస్తథా ।
పీడనశ్చైవకుమ్భీరః క్రకచః శూలమేవ చ ॥ ౧౦.౩౯ ॥
అనఙ్గశ్చాఙ్గారోద్గారః ప్రదీప్తస్త్రిముఖస్తథా ।
పఞ్చవక్త్రః శతాస్యశ్చ జలౌకో బిలధూమకః ॥ ౧౦.౪౦ ॥
సుతప్తో జతుపఙ్కశ్చ ఘోరరూపోఽతిదారుణః ।
అస్థిభఙ్గః పూతిమాంసః ద్రవ్యశ్చైవ త్వమేధ్యకః ॥ ౧౦.౪౧ ॥
ఉలూకః పరశుర్దణ్డః కాకాఖ్యశ్చ తథైవ చ ।
సోచ్ఛ్వాసశ్చ నిరుచ్ఛ్వాసః వృకాస్యశ్చ తథైవ చ ॥ ౧౦.౪౨ ॥
అశ్వాస్యో గోపలాదశ్చ అలోకో దహనస్తథా ।
శ్వవక్త్రోఽథ దవాగ్నిశ్చ క్షారకూపస్తథా తమః ॥ ౧౦.౪౩ ॥
అహీనాం నిచయశ్చైవ తప్తపాషాణ ఏవ చ ।
విరూపో రూపవాంశ్చైవ చిత్రీ చిత్రధరస్తథా ॥ ౧౦.౪౪ ॥
కృష్ణపిఙ్గలరక్తాస్యః మహిషో రాక్షసస్తథా ।
కుబ్జః ఉత్తప్తతైలాఖ్యః అశనీ వృష్టిముద్గరౌ ॥ ౧౦.౪౫ ॥
ముసలః అనాతపశ్చైవ యమలాద్రిస్తథైవ చ ।
క్రిమికూటః బహుశాఖః శల్మలిశ్చ ఫడిస్తథా ॥ ౧౦.౪౬ ॥
నిగడో లోహరజ్జుశ్చ లోహపఞ్జర ఏవ చ ।
తనుభేదశ్చోరగశ్చ వృశ్చికః కాల ఏవ చ ॥ ౧౦.౪౭ ॥
వజ్రకణః కటాహశ్చ పట్టః సంకుల ఏవ చ ।
ఘోరశ్చాజగరశ్చైవ మహావైతరణీ తథా ॥ ౧౦.౪౮ ॥
గృధ్రశ్చ కురరశ్చైవ కుక్కుటశ్చ ప్రమర్దకః ।
కర్దమః దుర్దురశ్చైవ లమ్బోష్ఠో వజ్రనాసికః ॥ ౧౦.౪౯ ॥
చిపిటః ఖఞ్జరీటశ్చ శవలో నీల ఏవ చ ।
కాకః కఙ్కముఖశ్చైవ శివారావస్తతః పరః ॥ ౧౦.౫౦ ॥

గజనాదో మహానాదః సింహనాదస్తథైవ చ ।
మహాగ్రాహస్తథా నక్రో మూషికాకీటసాగరః ॥ ౧౦.౫౧ ॥
అవాక్శిరాః త్రిరావర్తః చక్రపీడనకస్తథా ।
త్రపులేపస్త్రపుకూపః ఇక్షుయన్త్రః గిరేర్లతా ॥ ౧౦.౫౨ ॥
కటఙ్కటశ్చవిఖ్యాతః తప్తవాలుక ఏవ చ ।
ఏతేఽతి ఘోరా నరకాస్త్రికోణాః పరికీర్తితాః ॥ ౧౦.౫౩ ॥
అసత్కర్మరతానాం చ ప్రాణినాం పాతనాయ తు ।
నిస్త్రింశకర్మకర్తౄణాం శఠానాం పాపినాం తథా ॥ ౧౦.౫౪ ॥
నిర్దయాధమజాతీనాం పరహింసారతాత్మనామ్ ।
పరదారరతానాం చ శివశాస్త్రస్య దూషిణామ్ ॥ ౧౦.౫౫ ॥
దేవద్రవ్యాపహర్తౄణాం బ్రహ్మఘ్నపితృఘాతినామ్ ।
గోఘ్నానాం చ కృతఘ్నానాం మిత్రవిస్రమ్భఘాతినామ్ ॥ ౧౦.౫౬ ॥
సువర్ణభూమిహర్తౄణాం శౌచాచారనివర్తినామ్ ।
దయాదాక్షిణ్యహీనానాం పైశున్యానృతచేతసామ్ ॥ ౧౦.౫౭ ॥
నరకాస్తు సమాఖ్యాతాస్త్వకర్మపథవర్తినామ్ ।
శుభకర్మరతా లోకా నరకే న పతన్తి హి ॥ ౧౦.౫౮ ॥
తత్సమాసేన వక్ష్యామి యథావదనుపూర్వశః ।
సత్యం క్షాన్తిరహింసా చ శౌచం స్నానమకల్కతా ॥ ౧౦.౫౯ ॥
దయాలౌల్యం చ యస్యాసౌ నరకాన్నాధిగచ్ఛతి ।
శాన్తో దాన్తః సుహృష్టాత్మా త్వనహంకారవాన్సమః ॥ ౧౦.౬౦ ॥
అద్రోహీ చానసూయశ్చ పరైశ్వర్యే చ నిఃస్పృహః ।
అమాత్సర్యమమానిత్వం శివభక్తిరచాపలమ్ ॥ ౧౦.౬౧ ॥
జపధ్యానరతిః స్థైర్యం కార్పణ్యస్య చ వర్జనమ్ ।
వ్రతాని నియమాశ్చైవ స్వాధ్యాయశ్చ త్రిదండ్యతా ॥ ౧౦.౬౨ ॥

సర్వత్ర శ్రద్ధధానత్వమార్జవం హ్రీర్మనస్వితా ।
తేజః ప్రశాన్తిః సంతోషోఽప్రియవాక్యవివర్జనమ్ ॥ ౧౦.౬౩ ॥
సమీక్ష్యకారితా నిత్యం మనోహంకారనిగ్రహః ।
అదమ్భిత్వమమాయిత్వమకల్కో జ్ఞానశీలతా ॥ ౧౦.౬౪ ॥
పితృదేవార్చనే భక్తిర్గోబ్రాహ్మణ శరణ్యతా ।
అగ్నౌ హోమో గురుర్దానం జ్ఞానినాం పర్యుపాసనమ్ ॥ ౧౦.౬౫ ॥
ఏకాన్తే చ రతిర్ధ్యానమాత్మన్యేవ చ తుష్టతా ।
అవ్యాపారః పరార్థేషు ఔదాసీన్యమనాగసః ॥ ౧౦.౬౬ ॥
అక్రోధిత్వమనాలస్యామేతే ధర్మాః ప్రకీర్తితాః ।
యస్త్వేతాన్భజతే భావాన్ సోఽమృతత్వాయ కల్పతే ॥ ౧౦.౬౭ ॥
నశ్యన్తి పౌరుషాః పాశా యేఽప్యనన్తాః ప్రకీర్తితాః ।
శివాచారరతానాం తు ధార్మికాణాం హి దేహినామ్ ॥ ౧౦.౬౮ ॥
తస్మాదేవం తు విజ్ఞాయ మనో ధర్మే నియోజయేత్ ।
యస్య చిత్తమసంభ్రాన్తం నిర్వికల్పమకల్మషమ్ ॥ ౧౦.౬౯ ॥
స యాతి పరమాంల్లోకాన్నరకాంశ్చ న పశ్యతి ।
యస్య బుద్ధిరసంమూఢా సర్వభూతేష్వపాతకీ ॥ ౧౦.౭౦ ॥
అకల్కవాన్సత్త్వవాన్యో నరకాన్స న పశ్యతి ।
జితాని యేనేన్ద్రియాణి మనో యస్య వశే స్థితమ్ ॥ ౧౦.౭౧ ॥
తజ్జయేన జితం సర్వం త్రైలోక్యం సచరాచరమ్ ।
స్వకార్యే పరకార్యే వా యస్య బుద్ధిః స్థిరా భవేత్ ॥ ౧౦.౭౨ ॥
ఏతదేవ హి పాణ్డిత్యం శేషాః పుస్తకవాచకాః ।
ఇత్యేష తాన్త్రికో న్యాయః కథితస్తు సమాసతః ॥ ౧౦.౭౩ ॥
అతాన్త్రికాణామన్యేషాం పరిసంఖ్యా న విద్యతే ।
శివశాస్త్రరతా యే తు గురుభక్తిపరాయణాః ॥ ౧౦.౭౪ ॥

పరతత్త్వవిదో యే తు న తేషాం దురితం భవేత్ ।
ఏతేషాం నరకాణాం తు ప్రధానాని నిబోధ మే ॥ ౧౦.౭౫ ॥
పఞ్చత్రింశత్తు నరకాః చతుర్భేదాః ప్రకీర్తితాః ।
చత్వారింశచ్ఛతంహ్యేతత్సమాసాత్పరికీర్తితమ్ ॥ ౧౦.౭౬ ॥
త్రైర్విశుద్ధైర్విశుధ్యన్తి పఞ్చాశత్కోటయస్తు తాః ।
పఞ్చత్రింశద్యదా వైతే ద్వాత్రింశద్వా విశోధితాః ॥ ౧౦.౭౭ ॥
చత్వారింశచ్ఛతం శుద్ధం తదేతత్స్యాద్వరాననే ।
త్రిభిః శుద్ధైస్తు ద్వాత్రింశచ్ఛుద్ధా ఏవ భవన్తి హి ॥ ౧౦.౭౮ ॥
తేషాం నామాని వక్ష్యామి త్రయాణాం వరవర్ణిని ।
అవీచిశ్చైవ విఖ్యాతః కుమ్భీపాకశ్చ దారుణః ॥ ౧౦.౭౯ ॥
మహారౌరవరాజశ్చ స్థానం తేషాం నిబోధ మే ।
అధోమధ్యోర్ధ్వభాగేషు సంస్థితాస్తే యథాక్రమమ్ ॥ ౧౦.౮౦ ॥
వ్యాప్తిం తేషాం ప్రవక్ష్యామి యథావదనుపూర్వశః ।
నరకైకాదశగతమవీచిం శోధయేత్ప్రియే ॥ ౧౦.౮౧ ॥
ఆత్మనా ద్వాదశం దేవి కుమ్భీపాకం విశోధయేత్ ।
మహారౌరవసంజ్ఞం చాప్యేవమేవ న సంశయః ॥ ౧౦.౮౨ ॥
పఞ్చత్రింశత్ప్రవక్ష్యామి సమాసేన వరాననే ।
అవీచిః క్రిమినిచయో నదీ వైతరణీ తథా ॥ ౧౦.౮౩ ॥
లోహశ్చ శల్మలిశ్చైవాప్యసిపర్వత ఏవ చ ।
సోచ్ఛ్వసశ్చ నిరుచ్ఛ్వసః పూతిమాంసః పరస్తథా ॥ ౧౦.౮౪ ॥
తప్తత్రపుః క్షారకూపో జతులేపస్తథైవ చ ।
అన్తర్భూతా అవీచౌ తు కుమ్భీపాకస్య శ్రూయతామ్ ॥ ౧౦.౮౫ ॥
అస్థిభఙ్గః క్రకచచ్ఛేదః కూపశ్చాపి కటఙ్కటః ।
వసామిశ్రోహ్యయస్తుణ్డస్త్రపులేపః ప్రకీర్తితః ॥ ౧౦.౮౬ ॥

కుమ్భీపాకశ్చ విజ్ఞేయస్తీక్ష్ణాసిశ్చ తథైవ చ ।
తప్రలోహశ్చ విజ్ఞేయః క్షురధారపథస్తథా ॥ ౧౦.౮౭ ॥
అశనిశ్చ సుతప్తశ్చ ద్వాదశైతే ప్రకీర్తితాః ।
ఏకాదశాన్తర్విజ్ఞేయాః కుమ్భీపాకస్య దారుణాః ॥ ౧౦.౮౮ ॥
మహారౌరవరాజే చ అత ఊర్ధ్వం నిబోధ మే ।
కాలసూత్రో మహాపద్మః కుమ్భః సంజీవనేక్షుకౌ ॥ ౧౦.౮౯ ॥
పాశోఽమ్బరేషకశ్చైవ అయఃపట్టస్తథైవ చ ।
దణ్డయన్త్రస్త్వమేధ్యశ్చ ఘోరరూపస్తథాపరః ॥ ౧౦.౯౦ ॥
మహారౌరవ ఏతేషాముపరిష్టాద్వ్యవస్థితః ।
అవీచౌ కృమినరకాన్ కుమ్భీపాకే సుదారుణాన్ ॥ ౧౦.౯౧ ॥
మహారౌరవకేఽమేధ్యానన్తర్భూతాన్విచిన్తయేత్ ।
ద్వాత్రింశన్నరకాణాం చ మానం చైవ నిబోధ మే ॥ ౧౦.౯౨ ॥
నవనవతిర్లక్షాణి ఏకైకస్యోచ్ఛ్రయః స్మృతః ।
లక్షమాత్రాన్తరా జ్ఞేయా ద్వాత్రింశచ్చాప్యనుక్రమాత్ ॥ ౧౦.౯౩ ॥
ఏతేషాముపరిష్టాత్తు ప్రభుత్వేన వరాననే ।
యోగైశ్వర్యగుణోపేతః కూష్మాణ్డాధిపతిః స్థితః ॥ ౧౦.౯౪ ॥
నవనవతిర్లక్షాణి పురం తస్య ప్రకీర్తితమ్ ।
తస్యోపరిష్టాత్పాతాలాన్ కథయామి సమాసతః ॥ ౧౦.౯౫ ॥
ఆభాసం వరతాలం చ శర్కరం చ గభస్తిమత్ ।
మహాతలం చ సుతలం రసాతలమతః పరమ్ ॥ ౧౦.౯౬ ॥
సౌవర్ణమష్టమం జ్ఞేయం సర్వకామసమన్వితమ్ ।
ఆభాసాద్యావత్సౌవర్ణం ప్రమాణం కథయామి తే ॥ ౧౦.౯౭ ॥
సహస్రనవకోత్సేధమేకైకం తు పురోత్తమమ్ ।
ఏకైకస్యాన్తరం జ్ఞేయం సహస్రపరిసంఖ్యయా ॥ ౧౦.౯౮ ॥

ఛత్రాకారాణి సర్వాణి తేషాం వై భువనాని తు ।
సర్వకామైః సమేతాని గుణైః సర్వైర్యుతాని తు ॥ ౧౦.౯౯ ॥
హేమప్రాకారశిఖరైశ్చిత్రధ్వజసమాకులైః ।
కిఙ్కిణీజాలముఖరైస్తోరణాట్టాలమణ్డితైః ॥ ౧౦.౧౦౦ ॥
నిర్గమైః సగవాక్షైశ్చ దివ్యవస్త్రవిభూషితైః ।
తన్త్రీమురజవాద్యైశ్చ గేయతూర్యరవాకులైః ॥ ౧౦.౧౦౧ ॥
నానాభువనపఙ్క్త్యాఢ్యైః సర్వరత్నసముజ్జ్వలైః ।
ప్రాసాదైస్తుఙ్గశిఖరైశ్చన్ద్రాతపసమప్రభైః ॥ ౧౦.౧౦౨ ॥
రథ్యామార్గవరారామైః సదాపుష్పఫలాన్వితైః ।
కోకిలారావమధురైః శిఖిషట్పదసేవితైః ॥ ౧౦.౧౦౩ ॥
హంసకారణ్డవాకీర్ణైశ్చక్రవాకోపశోభితైః ।
సారసారావసంఘుష్టపద్మినీషణ్డమణ్డితైః ॥ ౧౦.౧౦౪ ॥
తడాగైః స్వచ్ఛతోయాఢ్యైర్దీర్ఘికాభిర్యుతాని తు ।
పురుషైశ్చ మహాకాయైర్మహాబలపరాక్రమైః ॥ ౧౦.౧౦౫ ॥
సర్వైశ్వర్యస్వరూపాఢ్యైః సర్వలక్షణసంయుతైః ।
దివ్యవస్త్రైః సుతామ్బూలైర్దివ్యగన్ధానులేపనైః ॥ ౧౦.౧౦౬ ॥
దివ్యాభరణసంయుక్తైర్ముకుటై రత్నమణ్డితైః ।
శివారాధనసక్తా యే తత్ప్రసాదేన సాధకాః ॥ ౧౦.౧౦౭ ॥
తే విశన్తి మహాదేవి పాతాలం సిద్ధసేవితమ్ ।
రసం రసాయనం దివ్యం సిద్ధద్రవ్యం లభన్తి తే ॥ ౧౦.౧౦౮ ॥
క్రీడన్తి చాన్యే సతతం దివ్యానాం యోషితాం గణైః ।
కామినః కామరూపైస్తు మత్తమాతఙ్గగామిభిః ॥ ౧౦.౧౦౯ ॥
సర్వాభరణసంయుక్తైః కామశాస్త్రసుపేశలైః ।
దివ్యవస్త్రపరీధానైః స్తనభారసమానతైః ॥ ౧౦.౧౧౦ ॥

మధ్యక్షామైః ప్రసన్నాస్యైస్తరలాయతలోచనైః ।
సకిఙ్కిణీనితమ్బైశ్చ హారకేయూరశోభితైః ॥ ౧౦.౧౧౧ ॥
సుగన్ధిగన్ధలిప్తాఙ్గైః కాఞ్చీమేఖలమణ్డితైః ।
ఏవం తే కథితా దేవి పాతాలాన్తరవాసినః ॥ ౧౦.౧౧౨ ॥
త్రయోఽసురాస్తథా నాగా రాక్షసాశ్చ విభాగతః ।
ఏకైకత్ర చ పాతాలే కథితాస్తే వరాననే ॥ ౧౦.౧౧౩ ॥
పాతాలసప్తకే జ్ఞేయాస్తథాన్యే భువనాధిపాః ।
బలోహ్యతిబలశ్చైవ బలవాన్బలవిక్రమః ॥ ౧౦.౧౧౪ ॥
సుబలో బలభద్రశ్చ బలాధ్యక్షశ్చ కీర్తితాః ।
ఏతైః శుద్ధైరిమే శుద్ధాః సప్తపాతాలవాసినః ॥ ౧౦.౧౧౫ ॥
యదూర్ధ్వే చైవ సౌవర్ణం పాతాలం పరికీర్తితమ్ ।
తత్ర వసత్యసౌ దేవో హాటకః పరమేశ్వరః ॥ ౧౦.౧౧౬ ॥
పురకోటిసహస్రైస్తు సమన్తాత్పరివారితః ।
సిద్ధైరుద్రగణైర్దివ్యైర్భగినీమాతృభిర్వృతః ॥ ౧౦.౧౧౭ ॥
యోగినీయోగకన్యాభీ రుద్రైశ్చైవ సకన్యకైః ।
సిద్ధద్రవ్యసమైర్మన్త్రైశ్చిన్తామణిరసాయనైః ॥ ౧౦.౧౧౮ ॥
సిద్ధవిద్యాసమృద్ధం వై హాటకేశస్య మన్దిరమ్ ।
హరత్ప్రవేశయేల్లోకాం స్తద్భావగతమానసాన్ ॥ ౧౦.౧౧౯ ॥
తేనాసౌ హాటకః ప్రోక్తో దేవదేవో మహేశ్వరః ।
తస్యోర్ధ్వే తు సహస్రాణి యోజనానాం తు వింశతిః ॥ ౧౦.౧౨౦ ॥
భూకటాహః సముద్దిష్టః సమన్తాత్తు వరాననే ।
అతో భగవతీ పృథ్వీ నానాజనపదాకులా ॥ ౧౦.౧౨౧ ॥
తస్యా మధ్యే మహామేరుః సౌవర్ణశ్చ వరాననే ।
తస్యాచలస్య విస్తారమూర్ధ్వాధః కథయామి తే ॥ ౧౦.౧౨౨ ॥

యోజనానాం సహస్రాణి చతురశీతిరుచ్ఛ్రితః ।
షోడశైవ సహస్రాణి అధోభాగే ప్రరోపితః ॥ ౧౦.౧౨౩ ॥
తాన్యేవ మూలవిస్తారః ద్విగుణో మూర్ధవిస్తరః ।
తస్యోర్ధ్వే తు సభా దివ్యా నామ్నా చైవ మనోవతీ ॥ ౧౦.౧౨౪ ॥
చతుర్దశసహస్రాణి యోజనానాం ప్రమాణతః ।
సర్వరత్నసుశోభాఢ్యా స్త్రీసహస్రసమన్వితా ॥ ౧౦.౧౨౫ ॥
సర్వభోగగణోపేతా బ్రహ్మణస్తు మహాత్మనః ।
సిద్ధవిద్యాధరాకీర్ణా ఋషిభిః పరివారితా ॥ ౧౦.౧౨౬ ॥
తస్యా ఈశానదిగ్భాగే జ్యోతిష్కం శిఖరం స్మృతమ్ ।
సూర్యకోటిప్రతీకాశం గణప్రథమసేవితమ్ ॥ ౧౦.౧౨౭ ॥
సర్వర్తుకుసుమోపేతం దేవగన్ధర్వసేవితమ్ ।
స్త్రీసహస్రసమాకీర్ణం సర్వైశ్వర్యసమన్వితమ్ ॥ ౧౦.౧౨౮ ॥
తత్రాస్తే భగవాన్దేవస్త్ర్యమ్బకః పరమేశ్వరః ।
లోకపాలైర్వృతోఽసౌ హి బ్రహ్మవిష్ణ్విన్ద్రనాయకః ॥ ౧౦.౧౨౯ ॥
మమాంశం తం విజానీయాః సురసిద్ధనమస్కృతమ్ ।
అధికారం ప్రకురుతే పరేచ్ఛాసంప్రచోదితః ॥ ౧౦.౧౩౦ ॥
సభాయా బ్రహ్మణోఽధస్తాత్సహస్రాణి చతుర్దశ ।
యోజనానాం పరిత్యజ్య చక్రవాటః సమన్తతః ॥ ౧౦.౧౩౧ ॥
స్వర్గాష్టకం సముద్దిష్టం తత్ర తిష్ఠన్తి లోకపాః ।
పూర్వేణేన్ద్రస్య విఖ్యాతా పురీ నామ్నామరావతీ ॥ ౧౦.౧౩౨ ॥
తేజోవతీ తథాగ్నేయ్యాం చిత్రభానోః ప్రకీర్తితా ।
దక్షిణే యమరాజస్య నామ్నా సంయమనీ పురీ ॥ ౧౦.౧౩౩ ॥
కృష్ణాఙ్గారా తు నైఋత్యాం రాక్షసేశస్య కీర్తితా ।
పశ్చిమేన జలేశస్య నామ్నా శుద్ధవతీ స్మృతా ॥ ౧౦.౧౩౪ ॥

వాయవ్యాం తు పురీ వాయోర్నామ్నా గన్ధవహా ప్రియే ।
ఉత్తరేణాపి సోమస్య పురీ నామ్నా మహోదయా ॥ ౧౦.౧౩౫ ॥
ఐశాన్యామీశరాజస్య పురీ నామ్నా యశోవతీ ।
ఏతాసాముత్తరే దేవి శృణు షడ్వింశతిం పురీః ॥ ౧౦.౧౩౬ ॥
దక్షిణేనామరావత్యాః కామవత్యప్సరః పురీ ।
సౌవర్ణీ సిద్ధసఙ్ఘానాం తస్యా వై దక్షిణేన తు ॥ ౧౦.౧౩౭ ॥
తస్యా వై దక్షిణేనాన్యా పద్మరాగోపశోభితా ।
ఆదిత్యానాం పురీఖ్యాతా నామ్నా చాంశుమతీ శుభా ॥ ౧౦.౧౩౮ ॥
సాధ్యానాం రాజతీ దివ్యా ఖ్యాతా వై కుసుమావతీ ।
వహ్నేః పశ్చిమదిగ్భాగే విశ్వేషాం రేవతీ పురీ ॥ ౧౦.౧౩౯ ॥
తస్యాస్తు పశ్చిమే దేవి దివ్యా వై విశ్వకర్మణః ।
పశ్చిమే ధర్మరాజస్య మాతృనన్దా పురీ స్మృతా ॥ ౧౦.౧౪౦ ॥
క్రీడన్తి మాతరస్తత్ర మధుపానవిఘూర్ణితాః ।
రుద్రాణాం పశ్చిమే తస్యా రోహితా నామ కాఞ్చనీ ॥ ౧౦.౧౪౧ ॥
తత్ర శూలధరా రుద్రా యమస్య పరిచారకాః ।
తస్యాః పశ్చిమతో జ్ఞేయా నామ్నా గుణవతీ పురీ ॥ ౧౦.౧౪౨ ॥
ఏకాదశానాం రుద్రాణాం వజ్రప్రాకారతోరణా ।
నిరృతేః పూర్వభాగే తు పిఙ్గలా నామ వై పురీ ॥ ౧౦.౧౪౩ ॥
స్వకర్మసంజ్ఞా దేవేశి పిశాచాస్తత్ర సంస్థితాః ।
నైరృత్యుత్తరసామీప్యే పురీ కృష్ణావతీ స్మృతా ॥ ౧౦.౧౪౪ ॥
నిస్త్రింశా నామ తత్రైవ వసన్తి రాక్షసాః సదా ।
తస్యా అప్యుత్తరే భాగే పురీ హైమీ సుఖావతీ ॥ ౧౦.౧౪౫ ॥
మిత్రో వసతి తత్రైవ బహుభృత్యజనావృతః ।
తస్యా అప్యుత్తరే హైమీ గాన్ధర్వీ నామ విశ్రుతా ॥ ౧౦.౧౪౬ ॥

వసన్తి తత్ర గన్ధర్వా దివ్యకన్యాసమావృతాః ।
దశకోటిసహస్రాణి తేషాం సంఖ్యా ప్రకీర్తితా ॥ ౧౦.౧౪౭ ॥
భూతానాం సిద్ధసేనా తు వరుణస్య తు దక్షిణే ।
హేమసంజ్ఞా వసూనాం తు వరుణస్యాపి చోత్తరే ॥ ౧౦.౧౪౮ ॥
తస్యాస్తూత్తరతో దేవి నామ్నా సిద్ధవతీ పురీ ।
సర్వవిద్యాధరాణాం తు సా పురీ పరికీర్తితా ॥ ౧౦.౧౪౯ ॥
వాయోర్దక్షిణతో దేవి సిద్ధా నామ్నా పురీ స్మృతా ।
వసన్తి కిన్నరాస్తత్ర పురైర్హేమార్కసప్రభైః ॥ ౧౦.౧౫౦ ॥
వాయోః పూర్వేణ గాన్ధర్వీ హైమీ చిత్రరథస్య తు ।
గన్ధర్వరాజముఖ్యస్య దివ్యగన్ధర్వనాదితా ॥ ౧౦.౧౫౧ ॥
ఆస్తే భగవతీ సాక్షాత్సప్తస్వరవిభూషితా ।
గ్రామత్రయపరీధానా జాతిమేఖలమణ్డితా ॥ ౧౦.౧౫౨ ॥
మూర్ఛ్ఛనాతానచిత్రాఙ్గీ నానాతాలకలోదయా ।
లక్షణవ్యఞ్జనోపేతా మధ్యమేనావగుణ్ఠితా ॥ ౧౦.౧౫౩ ॥
గన్ధర్వైర్గీయమానా సా తత్ర దేవీ సరస్వతీ ।
నారదాద్యైశ్చ ఋషిభిర్నాగకిన్నరసేవితా ॥ ౧౦.౧౫౪ ॥
తస్యాఃపూర్వేణ చిత్రా వై తుమ్బురుర్నారదస్య చ ।
సోమస్య పశ్చాత్ప్రమదా గుహ్యకానాం పురీ స్మృతా ॥ ౧౦.౧౫౫ ॥
పూర్వేణైవ తు సోమస్య నామ్నా చిత్రవతీ పురీ ।
సర్వధాతుమయీ చిత్రా కుబేరస్య మహాత్మనః ॥ ౧౦.౧౫౬ ॥
షడ్వింశతిసహస్రైస్తు కోటీనాం పరివారితః ।
యక్షాణాముత్తమః శ్రీమానాస్తే భోగైరనుత్తమైః ॥ ౧౦.౧౫౭ ॥
తస్యా పూర్వే శుభా నామ్నా జామ్బూనదమయీ పురీ ।
తత్ర వై కర్మదేవాస్తు దేవత్వం కర్మణా గతాః ॥ ౧౦.౧౫౮ ॥

పశ్చిమేనేశరాజస్య విష్ణోర్వై శ్రీమతీ పురీ ।
తత్రాస్తే శ్రీపతిః శ్రీమానతసీపుష్పసన్నిభః ॥ ౧౦.౧౫౯ ॥
శఙ్ఖచక్రగదాపాణిః పీతవాసా జనార్దనః ।
ఈశస్య దక్షిణేభాగే నామ్నా పద్మవతీ పురీ ॥ ౧౦.౧౬౦ ॥
మహాపద్మోపవిష్టస్య పద్మమాలాధరస్య తు ।
పద్మపత్రాయతాక్షస్య బ్రహ్మణః పద్మజన్మనః ॥ ౧౦.౧౬౧ ॥
తస్యా దక్షిణతో దేవి నామ్నా కామసుఖావతీ ।
అశ్వినౌ తత్ర దేవేశి తథా ధన్వన్తరిః స్థితః ॥ ౧౦.౧౬౨ ॥
ఉత్తరేత్వమరావత్యా మహామేఘేతి విశ్రుతా ।
వినాయకానాం సా దివ్యా వసతిస్తత్ర కల్పితా ॥ ౧౦.౧౬౩ ॥
దశకోటిసహస్రాణి వీర్యవన్తః శుభాస్తథా ।
వినాయకా మహాదీప్తా అగ్నిజ్వలితతేజసః ॥ ౧౦.౧౬౪ ॥
అసురాణాం వధార్థాయ అఙ్గుష్ఠాన్నిర్మితా మయా ।
ఏవంవిధైరధశ్చోర్ధ్వం మేరుః పురవరైర్వృతః ॥ ౧౦.౧౬౫ ॥
పుర్యశ్చ యాః సమాఖ్యాతా మేరోశ్చైవ సమన్తతః ।
పురకోటిసహస్రైస్తు సర్వాస్తాః సంభృతాః ప్రియే ॥ ౧౦.౧౬౬ ॥
సర్వైశ్వర్యసుసంపూర్ణాః సర్వరత్నసముజ్జ్వలాః ।
దివ్యస్త్రీభిః సమాకీర్ణా దివ్యపుంభిః సమాకులాః ॥ ౧౦.౧౬౭ ॥
ఆనన్దః సతతం దేవి దేవానాం చ పురే పురే ।
విమాననగరారామైశ్చతురోద్యానమణ్డపైః ॥ ౧౦.౧౬౮ ॥
ఛత్రధ్వజపతాకాభిర్గజవాజిసమాకులైః ।
ద్వన్ద్వభీనన్దిశబ్దైశ్చ శఙ్ఖకాహలనిఃస్వనైః ॥ ౧౦.౧౬౯ ॥
గీతనృత్తైస్తథాకీర్ణం దేవానాం మన్దిరం సదా ।
ఇష్టాపూర్తరతా దేవి యే నరా పుణ్యభారతే ॥ ౧౦.౧౭౦ ॥

త్ర్యమ్బకం సకృదర్చన్తి మేరుం గచ్ఛన్తి తే నరాః ।
గఙ్గాతోయసుసంసిక్తాః క్రీడన్తి సురసత్తమాః ॥ ౧౦.౧౭౧ ॥
కథం గఙ్గాసముత్పన్నా సురసిద్ధనమస్కృతా ।
కథయస్వ ప్రసాదేన సమాసాత్సురసత్తమ ॥ ౧౦.౧౭౨ ॥
గఙ్గాయాశ్చ సముత్పత్తిం కథయిష్యామి సువ్రతే ।
జగన్మాతా మహాదేవి మమ పత్నీ పురా హి సా ॥ ౧౦.౧౭౩ ॥
మమనేత్రోదకం చైవ కరజైశ్చాదితే మమ ।
పునరుద్ఘాటితే నేత్రే జగన్మాతః పురా త్వయా ॥ ౧౦.౧౭౪ ॥
మన్నేత్రేభ్యోఽస్రవత్తోయం త్వదీయాఙ్గులిభిః ప్రియే ।
దశధా నిఃసృతా గఙ్గా కపాలావరణే మమ ॥ ౧౦.౧౭౫ ॥
సప్తైవ సంస్థితాస్తత్ర ఏకా విష్ణుపురే స్థితా ।
ద్వితీయా బ్రహ్మలోకోర్ధ్వే తృతీయా సత్యలోకగా ॥ ౧౦.౧౭౬ ॥
స్వర్గే చైవపునః సా వై సంస్థితా సోమమణ్డలే ।
సోమాచ్చైవ వినిః సృత్య పురకాశే వ్యవస్థితా ॥ ౧౦.౧౭౭ ॥
తతోఽహం సంస్తుతో దేవి బ్రహ్మవిష్ణుపురఃసరైః ।
గఙ్గానదీం మహాపుణ్యాం మర్త్యానాం హితకామ్యయా ॥ ౧౦.౧౭౮ ॥
అవతార్య మహాదేవ మర్త్యలోకం విసర్జయ ।
తతో మయా సురేశాని ప్రోక్తా సా త్వపరాజితా ॥ ౧౦.౧౭౯ ॥
లోకానాం తు హితార్థాయ ఆగచ్ఛ సురసున్దరి ।
ఆగత్య మమ మూర్ధానం మేరుమూర్ధ్ని పునర్గతా ॥ ౧౦.౧౮౦ ॥
తస్మాన్నిర్గత్య దేవేశి చతుర్దిక్షూదధిం గతా ।
పూర్వే సీతా సముద్దిష్టా సువహా దక్షిణేన తు ॥ ౧౦.౧౮౧ ॥
సునన్దా పశ్చిమే భాగే భద్రసోమా తథోత్తరే ।
మన్దరస్తు మహాదేవి గన్ధమాదనసంజ్ఞకః ॥ ౧౦.౧౮౨ ॥

విపులశ్చ సుపార్శ్వశ్చ పూర్వాద్యా ఉత్తరాన్తకాః ।
విష్కమ్భాశ్చ సమాఖ్యాతాః వర్ణాంశ్చైవ నిబోధ మే ॥ ౧౦.౧౮౩ ॥
సితం చైవ హరిద్రాభం నీలం దాడిమసప్రభమ్ ।
ప్రాగ్విష్కమ్భసమీపే తు నామ్నా చిత్రరథం వనమ్ ॥ ౧౦.౧౮౪ ॥
తత్రారుణోదకం నామ తడాగం పద్మమణ్డితమ్ ।
గన్ధమాదనసామీప్యే నన్దనం తు మహావనమ్ ॥ ౧౦.౧౮౫ ॥
తస్యమధ్యేఽమ్బుజచ్ఛన్నం మానసం తు సరోవరమ్ ।
విపులస్య సమీపే తు వైభ్రాజం తు మహావనమ్ ॥ ౧౦.౧౮౬ ॥
సితోదం తస్య మధ్యే తు తడాగం విమలోదకమ్ ।
వనం పితృవనం నామ స్వపార్శ్వస్య సమీపతః ॥ ౧౦.౧౮౭ ॥
తస్యాన్తస్తు మహాభద్రం తడాగం చ మనోరమమ్ ।
కల్పద్రుమాంశ్చ చతురః కథయామి నిబోధ తాన్ ॥ ౧౦.౧౮౮ ॥
మన్దరేఽథ కదమ్బం స్యాన్మస్తకే తు వ్యవస్థితమ్ ।
సహస్రయోజనాయామం శాఖాపఞ్చశతోచ్ఛ్రితమ్ ॥ ౧౦.౧౮౯ ॥
పుష్పైః కుమ్భప్రమాణైశ్చ భ్రాజతే తత్సుపుష్పితమ్ ।
తత్రప్రమాణా స్మృతా జమ్బూర్గన్ధమాదనమూర్ధని ॥ ౧౦.౧౯౦ ॥
తస్యాః ఫలసమూహోత్థో రసో జ్ఞేయోఽమృతోపమః ।
తేన జమ్బూనదీ జాతా ప్రియే వేగవతీ భృశమ్ ॥ ౧౦.౧౯౧ ॥
మేరుం ప్రదక్షిణీకృత్య జమ్బూమూలం విశేత్స్వకమ్ ।
తత్సంపర్కాత్సముత్పన్నం కనకం దేవభూషణమ్ ॥ ౧౦.౧౯౨ ॥
తేన జామ్బూనదం లోకే జ్ఞాయతే భూషణోత్తమమ్ ।
తత్ర వృక్షాలతాగుల్మాః పక్షిణః శ్వాపదాదయః ॥ ౧౦.౧౯౩ ॥
జామ్బూనదమయాః సర్వే యే చాన్యే తత్రవాసినః ।
విపులేఽపి తథాశ్వత్థః కేతుమాల ఇతి శ్రుతః ॥ ౧౦.౧౯౪ ॥

తస్యేన్ద్రేణాసురాఞ్జిత్వా రత్నమాలా ప్రలమ్బితా ।
తేనాసౌ కేతుమాలేతి ఖ్యాతః సిద్ధనిషేవితః ॥ ౧౦.౧౯౫ ॥
న్యగ్రోధశ్చ సుపార్శ్వే తు తత్తుల్యః పరికీర్తితః ।
అనేకగుణసంపన్నో మేరుః ఖ్యాతః సమాసతః ॥ ౧౦.౧౯౬ ॥
తత్పార్శ్వస్థాన్నియే దేశాన్ కాథయామి సమాసతః ।
మేరుమధ్యాచ్చతుర్దిక్షు లక్షార్ధం తు సమాసతః ॥ ౧౦.౧౯౭ ॥
లవణోదధిపర్యన్తం జమ్బుద్వీపం సమన్తతః ।
పర్వతాన్తరితాస్తత్ర నవ భాగా భవన్తి హి ॥ ౧౦.౧౯౮ ॥
దక్షిణే చైవ దిగ్భాగే త్రయో జ్ఞేయా మహీధరాః ।
నిషధో హేమకూటశ్చ హిమవానితి తే త్రయః ॥ ౧౦.౧౯౯ ॥
ఉత్తరే చాపి మేరుస్తు నీలః శ్వేతోఽథ శృఙ్గవాన్ ।
ప్రాక్పశ్చిమాయాతా హ్యేతే షడేవ తు మహీధరాః ॥ ౧౦.౨౦౦ ॥
నీలశ్చ నిషధశ్చైవ లక్షయామౌ ప్రకీర్తితౌ ।
శ్వేతశ్చ హేమకూటశ్చ సహస్రనవతిః స్మృతౌ ॥ ౧౦.౨౦౧ ॥
హిమవాన్ శృఙ్గవాంశ్చైవ సహస్రాశీతిరేవ తు ।
లవణోదధిపర్యన్తాః సహస్రద్వయవిస్తృతాః ॥ ౧౦.౨౦౨ ॥
కైలాసయుక్తో హిమవాంస్త్రిశృఙ్గశ్చ సజారుధిః ।
శృఙ్గవాంశ్చన్ద్రకనిభః సితః శ్వేతో విరాజతే ॥ ౧౦.౨౦౩ ॥
నీలరత్నమయో నీలో నిషధః పద్మరాగభః ।
సౌవర్ణో హేమకూటశ్చ హిమాభో హిమవానితి ॥ ౧౦.౨౦౪ ॥
పూర్వేణ మాల్యవాన్మేరోః పర్వతస్తు విరాజతే ।
చతుస్త్రింశత్సహస్రాణి యోజనానాం సురేశ్వరి ॥ ౧౦.౨౦౫ ॥
యామ్యోత్తరాయతో భాతి సహస్రం తస్య విస్తృతిః ।
తద్వైవాపరదిగ్భాగే తత్తుల్యో గన్ధమాదనః ॥ ౧౦.౨౦౬ ॥

నీలశ్చ నిషధశ్చైవ మాల్యవాన్గన్ధమాదనః ।
చత్వారింశత్సహస్రాణి యోజనానాం సముచ్ఛ్రితాః ॥ ౧౦.౨౦౭ ॥
చతుర్దిక్షు గతౌ మేరోర్ద్వౌ ద్వౌ సీమాన్తపర్వతౌ ।
జఠరో హేమకూటస్తు పూర్వభాగే వ్యవస్థితౌ ॥ ౧౦.౨౦౮ ॥
కైలాసో హిమవాంశ్చైవ దక్షభాగే వ్యవస్థితౌ ।
నిషధః పారియాత్రశ్చ అపరేణ మహీధరౌ ॥ ౧౦.౨౦౯ ॥
జారుధిః శృఙ్గవాంశ్చైవ ఉత్తరేణ వ్యవస్థితౌ ।
మేరోః సమన్తతో రమ్యమిలావృతముదాహృతమ్ ॥ ౧౦.౨౧౦ ॥
అధస్తాచ్చక్రవాటస్య నవసాహస్రవిస్తృతమ్ ।
యోజనానాం చతుర్దిక్షు చతురశ్రం సమన్తతః ॥ ౧౦.౨౧౧ ॥
నాతపో భానుజస్తత్ర న చ సోమస్య రశ్మయః ।
ప్రభవన్తి హి లోకానాం మేరోర్భాసా ప్రభాసితమ్ ॥ ౧౦.౨౧౨ ॥
ప్రత్యగ్రామ్బుజపత్రాభా జనాశ్చాతీవ కోమలాః ।
జమ్బూరసఫలాహారా జరామృత్యువివర్జితాః ॥ ౧౦.౨౧౩ ॥
త్రయోదశాబ్దసాహస్రం తేషామాయుః ప్రకీర్తితమ్ ।
దేవగన్ధర్వసిద్ధాశ్చ ఋషయోఽథ వినాయకాః ॥ ౧౦.౨౧౪ ॥
గణమాతృభగిన్యశ్చ వేతాలా రాక్షసాదయః ।
ఏవమాద్యైరసంఖ్యాతైర్వృతం చైతదిలావృతమ్ ॥ ౧౦.౨౧౫ ॥
గన్ధమాదనవారుణ్యాం సముద్రస్య చ పూర్వతః ।
కేతుమాలమితి ఖ్యాతం వర్షం సర్వగుణోత్తమమ్ ॥ ౧౦.౨౧౬ ॥
నీలోత్పలదలశ్యామా జనాస్తత్ర సుశోభనాః ।
పనసస్య రసం పీత్వా జీవన్త్యయుతమేవ చ ॥ ౧౦.౨౧౭ ॥
జయన్తో వర్ధమానశ్చ అశోకో హరిపర్వతః ।
విశాలః కమ్బలః కృష్ణస్తత్ర సప్త కులాద్రయః ॥ ౧౦.౨౧౮ ॥

మాల్యవత్పూర్వభాగేన సముద్రస్యాపరేణ తు ।
వర్షం భద్రాశ్వసంజ్ఞం చ తత్రాపి త్వయుతాయుషః ॥ ౧౦.౨౧౯ ॥
జనాశ్చన్ద్రప్రతీకాశాః కాలామ్రఫలభోజనాః ।
కౌరఞ్జః శ్వేతపర్ణశ్చ నీలో మాలాగ్రకస్తథా ॥ ౧౦.౨౨౦ ॥
పద్మశ్చైవ సమాఖ్యాతాస్తత్ర పఞ్చ కులాద్రయః ।
ద్వాత్రింశత్తు సహస్రాణి పూర్వపశ్చాయతే స్మృతే ॥ ౧౦.౨౨౧ ॥
చతుస్త్రింశత్సహస్రాణి దక్షిణోదక్సమాయతే ।
వర్షే ద్వే తు సమాఖ్యాతే కురువర్షనివాసినః ॥ ౧౦.౨౨౨ ॥
కురవోనామలోకాస్తే కురువృక్షఫలాశినః ।
త్రయోదశసహరాణి జీవన్తి స్థిరయౌవనాః ॥ ౧౦.౨౨౩ ॥
యుగ్మం యుగ్మం ప్రసూయన్తే వియోగభయవర్జితాః ।
శ్యామాపుష్పనిభాః స్నిగ్ధాః సురూపాః పురుషాః స్త్రియః ॥ ౧౦.౨౨౪ ॥
సర్వరత్నమయీ భూమిర్హేమవాలుకయా చితా ।
నవయోజనసాహస్రం ధన్వాకారం ప్రకీర్తితమ్ ॥ ౧౦.౨౨౫ ॥
సూర్యకాన్తేన్దుకాన్తౌ చ ద్వౌ తత్ర కులపర్వతౌ ।
కల్పవృక్షః కురుర్నామ తత్రైవ కుసుమోజ్జ్వలః ॥ ౧౦.౨౨౬ ॥
తస్య నామ్నా తు తజ్జ్ఞేయం కురువర్షం సుశోభనమ్ ।
తస్యచోత్తరదిగ్భాగే ప్రవిశ్య లవణోదధిమ్ ॥ ౧౦.౨౨౭ ॥
పఞ్చయోజనసాహస్రం చన్ద్రద్వీపం ప్రకీర్తితమ్ ।
తథా వాయవ్యదిగ్భాగే ప్రవిశ్య లవణోదధిమ్ ॥ ౧౦.౨౨౮ ॥
యోజనానాం సహస్రాణి చత్వార్యేవ వరాననే ।
దశయోజనసాహస్రం ద్వీపం భద్రం ప్రకీర్తితమ్ ॥ ౧౦.౨౨౯ ॥
భద్రాకారమితి జ్ఞేయం సర్వకామఫలప్రదమ్ ।
అయుతాయుషో జనాస్తత్ర దివ్యామృతఫలాశినః ॥ ౧౦.౨౩౦ ॥

చన్ద్రాఖ్యేఽప్యయుతం చాయుర్జీవన్తి ఫలభోజినః ।
శ్వేతశృఙ్గవతోశ్చైవ మధ్యే జ్ఞేయం హిరణ్మయమ్ ॥ ౧౦.౨౩౧ ॥
లకుచస్య ఫలం ప్రాశ్య జనాస్తత్రేన్దుసన్నిభాః ।
జీవన్త్యబ్దసహస్రాణి మానేనార్ధత్రయోదశ ॥ ౧౦.౨౩౨ ॥
నీలస్యోత్తరదిగ్భాగే తథా శ్వేతస్య దక్షిణే ।
రమ్యకం నామ వర్షం తు న్యగ్రోధఫలభోజనాః ॥ ౧౦.౨౩౩ ॥
నీలోత్పలదలశ్యామా జరారోగవివర్జితాః ।
ద్వాదశాబ్దసహస్రాణి తేషామాయుః ప్రకీర్తితమ్ ॥ ౧౦.౨౩౪ ॥
నవసాహస్రవిస్తారం రమ్యకం చ హిరణ్మయమ్ ।
హేమకూటస్య సౌమ్యేన దక్షిణే నిషధస్య తు ॥ ౧౦.౨౩౫ ॥
హరివర్షం సమాఖ్యాతం రౌప్యాభాస్తత్ర జన్తవః ।
ద్వాదశైవ సహస్రాణి జీవన్తీక్షురసాశినః ॥ ౧౦.౨౩౬ ॥
అతీవ శోభనం తచ్చ నవసాహస్రవిస్తృతమ్ ।
హేమకూటస్య యామ్యేన హిమవతస్త్వథోత్తరే ॥ ౧౦.౨౩౭ ॥
వర్షం కింపురుషం నామ తత్ర హేమనిభా జనాః ।
నవవర్షసహస్రాణి జీవన్తి ప్లక్షభోజనాః ॥ ౧౦.౨౩౮ ॥
నవైవ తు సహస్రాణి విస్తారస్తత్ర కీరితః ।
యామ్యే హిమాచలేన్ద్రస్య ఉత్తరే లవణోదధేః ॥ ౧౦.౨౩౯ ॥
భారతం నామ వర్షం తు తత్ర చాల్పం సుఖం స్మృతమ్ ।
జనా రోగభయత్రస్తా దుఃఖితా మన్దసంపదః ॥ ౧౦.౨౪౦ ॥
సురూపా మన్దరూపాశ్చ సుభగా దుర్భగాః పరే ।
భోగినో మన్దభోగాశ్చ తథాన్యేఽత్యన్తదుఃఖితాః ॥ ౧౦.౨౪౧ ॥
గౌరాః శ్యామాస్తథా కృష్ణా బభ్రవః శ్వేతపిఙ్గలాః ।
వర్ణజాతిప్రభేదేన నానాకర్మానురూపతః ॥ ౧౦.౨౪౨ ॥

చతుర్వర్ణా అన్త్యజాశ్చ జాయన్తే భారతాహ్వయే ।
స్వదేశభాషాయుక్తాని ద్వీపద్వీపాన్తరాణి చ ॥ ౧౦.౨౪౩ ॥
పణ్డితాశ్చ తథా మూర్ఖాః శిల్పవిజ్ఞానినస్తథా ।
యోగినో జ్ఞానినశ్చైవ ధర్మిష్ఠాః పాపినోఽపరే ॥ ౧౦.౨౪౪ ॥
యాచకాశ్చాపి జాయన్తే దాతారశ్చాపరే జనాః ।
ప్రేష్యా దాసాశ్చ బహవో మానవాః సతతం ప్రియే ॥ ౧౦.౨౪౫ ॥
గుణ స్త్వేకః స్థితస్తత్ర శుభాశుభఫలార్జనమ్ ।
నష్టాసు విద్యతే కాచిద్యుగత్రయమయీ స్థితిః ॥ ౧౦.౨౪౬ ॥
చతుర్యుగవతీ జ్ఞేయా భారతాఖ్యే వరాననే ।
తత్రైవ యత్కృతం కర్మ శుభం వా యది వాశుభమ్ ॥ ౧౦.౨౪౭ ॥
వసన్తి తేన లోకాశ్చ శివాద్యవీచిమధ్యగాః ।
మహాకాలస్తథైకామ్రమేవమాది వరాననే ॥ ౧౦.౨౪౮ ॥
తీర్థానాం కోటిరుద్దిష్టా మహాపుణ్యఫలోదయా ।
గఙ్గాదీనాం నదీనాం చ తత్ర పఞ్చ శతాని చ ॥ ౧౦.౨౪౯ ॥
నవయోజనసాహస్రం ధన్వాకారం నిబోధ తమ్ ।
నవ భేదాః స్మృతాస్తత్ర సాగరాన్తరితాః ప్రియే ॥ ౧౦.౨౫౦ ॥
ఏకైకస్య తు ద్వీపస్య సహస్రం పరికీర్తితమ్ ।
శతాని పఞ్చ విజ్ఞేయం స్థలం పఞ్చ జలం తథా ॥ ౧౦.౨౫౧ ॥
పరస్పరమగమ్యాస్తే తేషాం నామాని మే శృణు ।
ఇన్ద్రద్వీపం కశేరుం చ తామ్రవర్ణం గభస్తిమత్ ॥ ౧౦.౨౫౨ ॥
నాగద్వీపం చ సౌమ్యం చ గాన్ధర్వం వారుణం తథా ।
ద్వీపం కుమారికాఖ్యం చ నవమం పరికీర్తితమ్ ॥ ౧౦.౨౫౩ ॥
బిన్దుసరః ప్రభృత్యేవ కుమార్యాహ్వం ప్రకీర్తితమ్ ।
యోజనానాం సహస్రం తు నానావర్ణాశ్రమాన్వితమ్ ॥ ౧౦.౨౫౪ ॥

యే పూర్వోక్తా గుణా లోకే భారతే వరవర్ణిని ।
తే తత్రైవ స్థితా లోకే కుమారీసంజ్ఞకే ప్రియే ॥ ౧౦.౨౫౫ ॥
భూధరాః సప్త విజ్ఞేయాస్తత్రైవ తు సుశోభనాః ।
మహేన్ద్రో మలయః సహ్యః శక్తిమానృక్షపర్వతః ॥ ౧౦.౨౫౬ ॥
విన్ధ్యశ్చ పారియాత్రశ్చ భాన్త్యేతే కులపర్వతాః ।
దక్షసాగరమధ్యస్థాన్యుపద్వీపాని షట్ప్రియే ॥ ౧౦.౨౫౭ ॥
అఙ్గద్వీపం యవాఖ్యం చ మలయం శఙ్ఖసంజ్ఞకమ్ ।
కుముదం చ వరాహం చ ఇత్యేవం పరికీర్తితమ్ ॥ ౧౦.౨౫౮ ॥
కథితో మలయద్వీపే మలయో నామ పర్వతః ।
తస్యపాదే త్రికూటో వై లఙ్కా తస్యోపరిస్థితా ॥ ౧౦.౨౫౯ ॥
చామీకరమయీ శుభ్రా చత్వారోద్యానమణ్డితా ।
చిత్రప్రాకారరచితా వజ్రవైడూర్యమణ్డితా ॥ ౧౦.౨౬౦ ॥
అనన్తవిభవాస్తత్ర రాక్షసా దేవకన్యకాః ।
రమన్తే కన్యకాసక్తా మహాబలపరాక్రమాః ॥ ౧౦.౨౬౧ ॥
అగస్త్యశిఖరం తత్ర మలయే భూధరోత్తమే ।
తత్రాశ్రమో మహాపుణ్య ఆగస్త్యః స్ఫాటికప్రభః ॥ ౧౦.౨౬౨ ॥
తత్రాన్యోన్యవిరుద్ధాస్తు సత్త్వాః క్రీడన్త్యశఙ్కితాః ।
న తత్ర జాయతే మారీ నాకాలః సంప్రవర్తతే ॥ ౧౦.౨౬౩ ॥
న జరా న చ శోకశ్చ నోపసర్గభయం క్వచిత్ ।
న వదత్యనృతం కశ్చిద్రాగద్వేషౌ న కుత్రచిత్ ॥ ౧౦.౨౬౪ ॥
అగస్త్యస్య ప్రభావేణ త్వజ్ఞానం దూరతో గతమ్ ।
తత్ర వై ఋషయో వీరా జ్ఞానయోగకృతాశ్రమాః ॥ ౧౦.౨౬౫ ॥
జపాధ్యయన హోమాది పూజాస్తుతిపరాయణాః ।
త్ర్యమ్బకస్య మహాదేవి నిత్యమారాధనే రతాః ॥ ౧౦.౨౬౬ ॥

అగస్త్యసహితాః సర్వే మోక్షాభ్యుదయవాదినః ।
తిష్ఠన్తి భావితాత్మానః శాపానుగ్రహకారిణః ॥ ౧౦.౨౬౭ ॥
లక్షయోజనవిస్తీర్ణం జమ్బుద్వీపం సమన్తతః ।
లక్షయోజనవిస్తీర్ణం లవణామ్బుః స్థితం బహిః ॥ ౧౦.౨౬౮ ॥
త్రిగుణం పరిణాహేన స్థితం వై మణ్డలాకృతి ।
వృత్రారిభయసంత్రస్తాః ప్రవిష్టాస్తత్ర పర్వతాః ॥ ౧౦.౨౬౯ ॥
ద్వాదశైవ మహావీర్యాస్తాన్బ్రవీమి సమాసతః ।
వృషభో దున్దుభిర్ధూమ్రః ప్రవిష్టాః పూర్వభాగతః ॥ ౧౦.౨౭౦ ॥
చన్ద్రః కఙ్కస్తథా ద్రోణః ప్రవిష్టా ఉత్తరేణ తు ।
అశోకోఽథ వరాహశ్చ నన్దనశ్చ తృతీయకః ॥ ౧౦.౨౭౧ ॥
అపరేణ నగాస్తత్ర ప్రవిష్టా లవణోదధిమ్ ।
చక్రో మైనాకసంజ్ఞశ్చ తృతీయస్తు బలాహకః ॥ ౧౦.౨౭౨ ॥
దక్షిణేన వరారోహే ప్రవిష్టాశ్చైవ భూధరాః ।
చక్రమైనాకయోర్మధ్యే తిష్ఠేద్వై వడవాముఖః ॥ ౧౦.౨౭౩ ॥
జమ్బూద్వీపం సమాఖ్యాతం ప్రభవస్త్వధునోచ్యతే ।
స్వాయంభువో మనుర్నామ తస్య పుత్రః ప్రియవ్రతః ॥ ౧౦.౨౭౪ ॥
తస్యాథ దశ పుత్రా వై జాతా వీర్యబలోత్కటాః ।
అగ్నీధ్రశ్చాగ్నిబాహుశ్చ మేధా మేధాతిథిర్వపుః ॥ ౧౦.౨౭౫ ॥
జ్యోతిష్మాన్ ద్యుతిమాన్ హవ్యః సవనః సత్ర ఏవ చ ।
మేధాః సత్రోఽగ్నిబాహుశ్చ ఏతే ప్రవ్రజితాస్త్రయః ॥ ౧౦.౨౭౬ ॥
సప్తద్వీపేషు యే శేషా అభిషిక్తా మహాబలాః ।
జమ్బుద్వీపే తథాగ్నీధ్రాః తస్య పుత్రా నవ స్మృతాః ॥ ౧౦.౨౭౭ ॥
నాభిః కింపురుషశ్చైవ హరిశ్చైవ ఇలావృతః ।
భద్రాశ్వః కేతుమాలశ్చ రమ్యకశ్చ హిరణ్మయః ॥ ౧౦.౨౭౮ ॥

నవమస్తు కురుర్నామ నవవర్షాధిపాః స్మృతాః ।
అగ్నీధ్రతస్తు జాతా వై శూరాశ్చాతిబలోత్కటాః ॥ ౧౦.౨౭౯ ॥
తేషాం నామాఙ్కితానీహ నవవర్షాణి పార్వతి ।
నాభేః పుత్రో మహావీర్యో వృషభో ధర్మతత్పరః ॥ ౧౦.౨౮౦ ॥
తస్యాపి హి సుతో జ్ఞేయో భరతస్తు ప్రతాపవాన్ ।
తన్నామ్నైవ తు విజ్ఞేయం భారతం వర్షముత్తమమ్ ॥ ౧౦.౨౮౧ ॥
తస్యాప్యష్టౌ పునః పుత్రా జాతా కన్యాపరా ప్రియే ।
భారతే త్వష్టద్వీపేఽత్ర అష్టౌ పుత్రా నివేశితాః ॥ ౧౦.౨౮౨ ॥
నవమస్తు కుమార్యాహ్వః కుమార్యాః ప్రతిపాదితః ।
తేషాం నామ్నా తు తే ద్వీపా భరతేన ప్రకీర్తితాః ॥ ౧౦.౨౮౩ ॥
జమ్బుద్వీపం చ శాకం చ కుశం క్రౌఞ్చం చ శాల్మలిమ్ ।
గోమేదం పుష్కరం చైవ సప్త ద్వీపాని పార్వతి ॥ ౧౦.౨౮౪ ॥
అధునా సంప్రవక్ష్యామి సముద్రాంస్తవ సువ్రతే ।
క్షారః క్షీరం దధి ఘృతం తథా ఇక్షురసోఽపి చ ॥ ౧౦.౨౮౫ ॥
మదిరోదశ్చ స్వాదూదః సముద్రాః సప్త కీర్తితాః ।
జమ్బుద్వీపం స్మృతం లక్షం యోజనానాం ప్రమాణతః ॥ ౧౦.౨౮౬ ॥
పరిమణ్డలతో జ్ఞేయః క్షారోదస్తత్సమో బహిః ।
ఏవం ద్విగుణవృద్ధ్యాత్ర సముద్రా ద్వీపసంస్థితాః ॥ ౧౦.౨౮౭ ॥
అగ్నీధ్రశ్చ సమాఖ్యాతో జమ్బుద్వీపే వరాననే ।
శాకే మేధాతిథిర్నామ వపుష్మాన్ కుశసంజ్ఞకే ॥ ౧౦.౨౮౮ ॥
రాజా క్రౌఞ్చేఽథ జ్యోతిష్మాన్ శాల్మలౌ ద్యుతిమాన్స్మృతః ।
గోమేదే హవ్యనామా తు సవనః పుష్కరే తథా ॥ ౧౦.౨౮౯ ॥
త్రేతాయుగసమః కాలః శాకగోమేదవాసినామ్ ।
తథా వర్ణాశ్రమాచారా జ్ఞేయాస్తత్ర నివాసినామ్ ॥ ౧౦.౨౯౦ ॥

మేధాతిథేః సప్త పుత్రాః శాకద్వీపేఽభిషేచితాః ।
శాన్తోఽభయస్త్వశిశిరః సుఖదో నన్దకః శివః ॥ ౧౦.౨౯౧ ॥
క్షేమకశ్చ ధ్రువశ్చేతి వర్షనామ్నా తు తేఽఙ్కితాః ।
వర్షాణి సప్త ఖ్యాతాని పర్వతాంశ్చ నిబోధ మే ॥ ౧౦.౨౯౨ ॥
గోమేదశ్చన్ద్రసంజ్ఞశ్చ నారదో దున్దుభిస్తథా ।
సోమక ఋషభశ్చైవ వైభ్రాజశ్చ కులాద్రయః ॥ ౧౦.౨౯౩ ॥
సుకృతా చానసూయా చ సుముఖీ చ తృతీయకా ।
విపాశా త్రిదివా కుమ్భీ తథా చామృతనాలికా ॥ ౧౦.౨౯౪ ॥
ఏతా ఏవ మహానద్యో గిరిష్వేతేషు నిర్గతాః ।
పూర్వాదారభ్య నిష్క్రాన్తాః ప్రవిష్టాః క్షీరసాగరమ్ ॥ ౧౦.౨౯౫ ॥
శాకద్వీపే తు యే లోకాః క్షీరాహారాః ఫలాశినః ।
చన్ద్రకాన్తసమాః సర్వే సురూపాః ప్రియదర్శనాః ॥ ౧౦.౨౯౬ ॥
క్రీడన్తి దివ్యనారీభిః సర్వైశ్వర్యసమన్వితాః ।
కుశే వపుష్మతా పూర్వం సప్త పుత్రా నివేశితాః ॥ ౧౦.౨౯౭ ॥
శ్వేతలోహితజీమూతా హరితో వైద్యుతస్తథా ।
మానసః సువ్రతశ్చేతి వర్షనామ్నైవ చాఙ్కితాః ॥ ౧౦.౨౯౮ ॥
కుముదశ్చోర్వదశ్చైవ వారాహౌ ద్రోణకఙ్కతౌ ।
మహిషః కుసుమశ్చైవ సప్త సీమన్తపర్వతాః ॥ ౧౦.౨౯౯ ॥
శ్వేతతోయా తథా కృష్ణా చన్ద్రా శుక్లా చ లోచనీ ।
వీవృతా చ వివృన్దా చ సప్తైతాస్తు సరిద్వరాః ॥ ౧౦.౩౦౦ ॥
దధ్యుదకం ప్రవిష్టాస్తా నిమ్నగాః పావనోదకాః ।
జనాస్తు సుఖినస్తత్ర దధ్నామృతఫలాశినః ॥ ౧౦.౩౦౧ ॥
దివ్యభోగరతాః సర్వే క్రీడన్త్యేతే సయోషితః ।
జ్యోతిష్మతా సప్త పుత్రాః క్రౌఞ్చద్వీపే నివేశితాః ॥ ౧౦.౩౦౨ ॥

ఉద్భిజ్జశ్చ సమాఖ్యాతో వేణుర్మణ్డల ఏవ చ ।
రథకారశ్చ లవణో ధృతిమాన్సుప్రభాకరః ॥ ౧౦.౩౦౩ ॥
కపిలశ్చేతి రాజానో వర్షనామ్నా చ తేఽఙ్కితాః ।
వైద్రుమో హేమనాభశ్చ ద్యుతిమాన్ పుష్పదన్తకః ॥ ౧౦.౩౦౪ ॥
కుశలో హరిమర్దశ్చ సప్తైతే తు కులాద్రయః ।
మహీ ధాతా శివాపాపా పవిత్రా సంతతద్యుతిః ॥ ౧౦.౩౦౫ ॥
దమ్భా చేతి సమాఖ్యాతాః సప్తైతాః సరితః స్రుతాః ।
ఘృతోదం ప్రవిశన్త్యేతాః సర్వాః పాపహరాః ప్రియే ॥ ౧౦.౩౦౬ ॥
జనాస్తద్వాసినః సర్వే సురూపా స్తేజసోత్కటాః ।
ఘృతామృతఫలాహారాః సుతృప్తాః స్మరపీడితాః ॥ ౧౦.౩౦౭ ॥
క్రీడన్తి వనితాయుక్తాః పద్మపత్రాయతేక్షణాః ।
సప్త ద్యుతిమతా పుత్రాః శాల్మలావభిషేచితాః ॥ ౧౦.౩౦౮ ॥
మనోనుగస్తథోష్ణశ్చ పావనో హ్యన్ధకారకః ।
మునిర్దున్దుభినామా చ కుశలశ్చేతి తే స్మృతాః ॥ ౧౦.౩౦౯ ॥
వర్షనామాని తేషాం వై సప్తానాం సప్త తు క్రమాత్ ।
క్రౌఞ్చోఽథ వామనశ్చైవాప్యన్ధకారో దివాకృతిః ॥ ౧౦.౩౧౦ ॥
ద్విబిన్దుః పుణ్డరీకశ్చ దున్దుభిశ్చ కులాద్రయః ।
పౌణ్డరీ కౌశికీ గౌరీ సిద్ధా చైవ కుముద్వతీ ॥ ౧౦.౩౧౧ ॥
సన్ధ్యా రాత్రీ చ విఖ్యాతా సమాసాత్పరికీర్తితాః ।
నద్యస్తాః శైలనిష్క్రాన్తా గచ్ఛన్తీక్షురసార్ణవమ్ ॥ ౧౦.౩౧౨ ॥
పిబన్తీక్షురసం తత్ర యే జనాస్తన్నివాసినః ।
దివ్యకాన్తియుతాః శాన్తాః సురూపాః ప్రియవాదినః ॥ ౧౦.౩౧౩ ॥
నానానారీసమాకీర్ణాః సర్వకామసుఖోదయాః ।
హవ్యరాజః సుతాన్సప్త గోమేదే చాభ్యషేచయత్ ॥ ౧౦.౩౧౪ ॥

జలదశ్చ కుమారశ్చ సుకుమారో మరీచకః ।
కుముదశ్చోన్నతశ్చైవ మహాభద్ర ఇతి స్మృతాః ॥ ౧౦.౩౧౫ ॥
తేషాం నామ్నా చ వర్షాణి అఙ్కితాని స్వమానతః ।
ఉదయః కేసరశ్చైవ జఠరోఽథ సురైవతః ॥ ౧౦.౩౧౬ ॥
శ్యామోఽమ్బికేయో మేరుశ్చ శైలాః సీమన్తగాస్త్విమే ।
గభస్తీ సుకుమారీ చ కుమారీ నాలినీ తథా ॥ ౧౦.౩౧౭ ॥
వేణుకా చాప్యథేక్షూ చ ధేనుకేతి సరిద్వరాః ।
మదిరోదం వహన్త్యేతాః పుణ్యాః పుణ్యజలోద్వహాః ॥ ౧౦.౩౧౮ ॥
అమృతోపమాని స్వాదూని ఫలాన్యత్ర వరాననే ।
భక్షయన్తి చ తల్లోకాః పిబన్తి మదిరామృతమ్ ॥ ౧౦.౩౧౯ ॥
సర్వకామసమృద్ధాశ్చ సురూపా వ్యాధివర్జితాః ।
నానాయువతివృన్దైశ్చ రూపయౌవనగర్వితైః ॥ ౧౦.౩౨౦ ॥
మదాలసైః పానమత్తైరమన్తే సతతం ప్రియే ।
అతశ్చ పుష్కరాఖ్యే చ సవనస్తత్ర నాయకః ॥ ౧౦.౩౨౧ ॥
ద్వౌ పుత్రౌ తేన విఖ్యాతౌ పుష్కరాఖ్యే నివేశితౌ ।
పర్వతో వలయాకారో మానసోత్తరసంజ్ఞితః ॥ ౧౦.౩౨౨ ॥
పఞ్చాశదుచ్ఛ్రయస్తస్య విస్తారః పఞ్చవింశతిః ।
యోజనానాం వరారోహే సర్వరత్నసమన్వితః ॥ ౧౦.౩౨౩ ॥
ధాతకీ మధ్యమే రాజా మహావీతో బహిర్నృపః ।
ఈర్ష్యయా రాగతృష్ణాభిరీతిభిశ్చ వివర్జితాః ॥ ౧౦.౩౨౪ ॥
సర్వే తే సుఖినస్తత్ర తస్మిన్వర్షద్వయే జనాః ।
చక్రాకారస్తు బోద్ధవ్యో మానసస్తు వరాననే ॥ ౧౦.౩౨౫ ॥
చతుర్ణాం లోకపాలానాం పురీస్త్వత్ర బ్రవీమి తే ।
హరేర్వస్త్వేకసారాఖ్యా యామ్యా సంయమినీ పురీ ॥ ౧౦.౩౨౬ ॥

సుఖాహ్వ వారుణీ చైవ సోమస్య తు విభావరీ ।
పుష్కరద్వీపగుణితః స్వాదూదోఽన్తే వ్యవస్థితః ॥ ౧౦.౩౨౭ ॥
పఞ్చాశత్తు సహస్రాణి త్రిపఞ్చాశత్తథైవ చ ।
యోజనానాం తు లక్షాణి కోటిద్వితయమేవ చ ॥ ౧౦.౩౨౮ ॥
మేర్వర్ధాద్యావత్స్వాదూదం ప్రమాణం పరికీర్తితమ్ ।
తతో హేమమయీ భూమిర్దశకోట్యో వరాననే ॥ ౧౦.౩౨౯ ॥
దేవానాం క్రీడనార్థాయ లోకాలోకస్త్వతః పరమ్ ।
పర్వతో వలయాకారో యోజనాయుతవిస్తృతః ॥ ౧౦.౩౩౦ ॥
లక్షమాత్రసముత్సేధో యోజనానాం వరాననే ।
సర్వరత్నసమోపేతో హేమవర్ణః ప్రకీర్తితః ॥ ౧౦.౩౩౧ ॥
తస్యాన్తర్భాసయేద్భానుర్న బహిః సురసున్దరి ।
లోకపాలాః స్థితాస్తత్ర రుద్రాశ్చామోఘశక్తయః ॥ ౧౦.౩౩౨ ॥
విరుజో వసుధామా చ శంఖపాత్కర్దమస్తథా ।
హిరణ్యరోమా పర్జన్యః కేతుమాన్ భాజనస్తథా ॥ ౧౦.౩౩౩ ॥
జామ్బూనదమయే శుభ్రే సిద్ధామరనివేశనే ।
పూర్వాదారభ్య క్రమశో యావదీశానగోచరః ॥ ౧౦.౩౩౪ ॥
లోకపాలాః స్థితాస్తే వై పాలయన్త ఇమాః ప్రజాః ।
అస్య మధ్యే వరారోహే యోనయస్తు చతుర్దశ ॥ ౧౦.౩౩౫ ॥
చేష్టన్తే వివిధాకారాః స్వకర్మపరిరఞ్జితాః ।
లోకాలోకోపరిష్టాత్తు సవితుర్దక్షిణాయనమ్ ॥ ౧౦.౩౩౬ ॥
తథోత్తరాయణం తత్ర ఉత్తరేణ ప్రకీర్తితమ్ ।
అర్ధరాత్రోఽమరావత్యామస్తమేతి యమస్య చ ॥ ౧౦.౩౩౭ ॥
మధ్యాహ్నశ్చైవ వారుణ్యాం సౌమ్యే సూర్యోదయః స్మృతః ।
యదైవ చామరావత్యాముదయస్తస్య దృశ్యతే ॥ ౧౦.౩౩౮ ॥

తదాస్తమేతి వారుణ్యామిత్యాదిత్యగతాగతమ్ ।
సువీథీ ఉత్తరే తస్య అజవీథీ చ దక్షిణే ॥ ౧౦.౩౩౯ ॥
పితృదేవపథో'ప్యేష కథితస్తు మయా తవ ।
అస్య బాహ్యే తమో ఘోరం దుఃప్రేక్ష్యం జీవవర్జితమ్ ॥ ౧౦.౩౪౦ ॥
పఞ్చత్రింశత్స్మృతాః కోట్యో లక్షాణేకోనవింశతిః ।
చత్వారింశత్సహస్రాణి యోజనానాం వరాననే ॥ ౧౦.౩౪౧ ॥
సప్తసాగరమానం తు గర్భోదస్తత్సమః స్మృతః ।
బ్రహ్మణో'ణ్డకటాహేన యుక్తా వై మేరుమధ్యతః ॥ ౧౦.౩౪౨ ॥
పఞ్చాశత్కోటయో జ్ఞేయా దశదిక్షు సమన్తతః ।
ఏవమేతచ్ఛతం జ్ఞేయం కోటీనాం పార్థివం మహత్ ॥ ౧౦.౩౪౩ ॥
అత ఊర్ధ్వం ప్రవక్ష్యామి ప్రమాణం వరవర్ణిని ।
అథ వాత్ర మహాదేవి పరిపాట్యా సమన్తతః ॥ ౧౦.౩౪౪ ॥
దీక్షాకాలే తు సంస్కారాః క్రమం తేషాం నిబోధ మే ।
శక్తిం తత్త్వం చ భువనం యోనిం చైవ నివేశయేత్ ॥ ౧౦.౩౪౫ ॥
తేషాం గన్ధోపచారం తు కృత్వా చైవ యథాక్రమమ్ ।
అనన్తం చైవ కాలాగ్నిం నరకాంశ్చ యథాక్రమమ్ ॥ ౧౦.౩౪౬ ॥
పాతాలాని తతశ్చోర్ధ్వే శోధయేదనుపూర్వశః ।
ఉపస్థానం తతః కుర్యాద్భువర్లోకస్య వరాననే ॥ ౧౦.౩౪౭ ॥
తతో వాగీశ్వరీ దేవీ సంపూజ్య కుసుమాదిభిః ।
తతః పశుస్తు సంప్రోక్ష్య స్తాడ్యో విశ్లేష్య ఏవ చ ॥ ౧౦.౩౪౮ ॥
ఛేదనం చ తథాకర్షో గ్రహణం యోజనం తతః ।
గర్భధారిత్వజననే అధికారం తథైవ చ ॥ ౧౦.౩౪౯ ॥
యోగం భోగం లయం చైవ తతో యోనివిశోధనమ్ ।
చతుర్దశ సమాసేన కథయామ్యనుపూర్వశః ॥ ౧౦.౩౫౦ ॥

పైశాచం రాక్షసం యాక్షం గాన్ధర్వంత్త్వైన్ద్రమేవ చ ।
సౌమ్యం తథా చ ప్రాజేశం బ్రాహ్మం చైవాష్టమం విదుః ॥ ౧౦.౩౫౧ ॥
సంహారక్రమయోగేన శోధనీయాః శివాధ్వరే ।
పశుపక్షిమృగాశ్చైవ తథాన్యే చ సరీసృపాః ॥ ౧౦.౩౫౨ ॥
స్థావరం పఞ్చమం చైవ షష్ఠం మానుషయోనికమ్ ।
దేవయోనిసమాయుక్తం ప్రోక్తం సంసారమణ్డలమ్ ॥ ౧౦.౩౫౩ ॥
చతుర్దశవిధం చైవ భూర్లోకే తు విశోధయేత్ ।
ఆత్మా సంసరతిహ్యత్ర మాయాద్యవనిగోచరే ॥ ౧౦.౩౫౪ ॥
సంసారః ప్రోచ్యతే తస్మాత్పర్యటేత్స యతస్తతః ।
సుఖం దుఃఖం తథా మోహం భుఙ్క్తే చైవాధ్వమధ్యగః ॥ ౧౦.౩౫౫ ॥
బన్ధత్రయసమాయుక్తో వామశక్త్యాత్వధిష్ఠితః ।
ఈశ్వరేణ నిమిత్తేన సృష్టిసంహారవర్త్మని ॥ ౧౦.౩౫౬ ॥
పునః పునశ్చాధ్వమధ్యే యుజ్యతే స శుభాశుభైః ।
అధ్వమధ్యే తు యే పాశా జ్ఞేయాశ్చానన్తకోటయః ॥ ౧౦.౩౫౭ ॥
ప్రధానగుణభేదేన యావచ్చానాశ్రితం పదమ్ ।
తస్మాదేవం విజానీయాతధ్వా బన్ధస్య కారణమ్ ॥ ౧౦.౩౫౮ ॥
చతుర్దశవిధం యచ్చ ప్రోక్తం సంసారమణ్డలమ్ ।
తస్య భేదాహ్యనన్తాశ్చ భిద్యన్తే కర్మభేదతః ॥ ౧౦.౩౫౯ ॥
కర్మవల్ల్యోహ్యనన్తాశ్చ కర్మేశానాదికారకాః ।
ఆత్మనా బధ్యతేహ్యాత్మా ముఞ్చేన్నాత్మానమాత్మనా ॥ ౧౦.౩౬౦ ॥
కోశకారో యథా కీట ఆత్మానం వేష్టయేద్దృఢమ్ ।
నచోద్వేష్టయితుం శక్త ఆత్మానం స పునర్యథా ॥ ౧౦.౩౬౧ ॥
తథా సంసారిణః సర్వే బద్ధాః స్వైరేవ బన్ధనైః ।
న చ మోచయితుం శక్తాః పశవః పాశబన్ధనాః ॥ ౧౦.౩౬౨ ॥

స్వయమేవ స్వమాత్మానం యావద్వై నేక్షతే శివః ।
శివశక్తినిపాతాత్తు ముచ్యన్తే పాశబన్ధనాత్ ॥ ౧౦.౩౬౩ ॥
అన్యథా నైవ జానన్తి స్వరూపం యత్సునిర్మలమ్ ।
యత్తత్స్వాభిజనం శుద్ధమనౌపమ్యమనామయమ్ ॥ ౧౦.౩౬౪ ॥
మోహితా మలమోహేన బద్ధాః కర్మకలాదినా ।
నిగూఢాస్తత్ర తిష్ఠన్తి కాష్ఠే వహ్నిర్యథా తథా ॥ ౧౦.౩౬౫ ॥
ఉద్ధృతస్తు యథా వహ్నిర్మన్థకస్య వశాత్స్ఫుటమ్ ।
స్వస్వరూపం ప్రపశ్యేత భాస్వరం యత్సునిర్మలమ్ ॥ ౧౦.౩౬౬ ॥
అన్యేషామపి జన్తూనాం తిమిరాక్రాన్తచక్షుషామ్ ।
ప్రకాశయతి వస్తూని హత్వా వై రశ్మిభిస్తమః ॥ ౧౦.౩౬౭ ॥
తథాత్మా తు విజానాతి యత్స్వరూపమనాదిమత్ ।
మన్థకస్య వశాద్దేవి నాన్యథా తు కథంచన ॥ ౧౦.౩౬౮ ॥
మన్థకస్త్విహ దేవేశి స్వయమేవ సదాశివః ।
ఆచార్యతనుమాస్థాయ సదా చానుగ్రహే స్థితః ॥ ౧౦.౩౬౯ ॥
మన్త్రా మన్థనవజ్జ్ఞేయా అధ్వా చాత్రారణిర్యథా ।
వాగీశీ యోనిసంస్థానా ధూమో జ్ఞేయో మలాదివత్ ॥ ౧౦.౩౭౦ ॥
ఆత్మా వై వహ్నివజ్జ్ఞేయో బోధకస్తు పరః శివః ।
ఉద్బోధితో యథా వహ్నిర్నిర్మలోఽతీవ భాస్వరః ॥ ౧౦.౩౭౧ ॥
న భూయః ప్రవిశేత్కాష్ఠం తథాత్మాధ్వన ఉద్ధృతః ।
మలకర్మకలాద్యైస్తు నిర్ముక్తో విగతక్లమః ॥ ౧౦.౩౭౨ ॥
తత్రస్థోఽపి న బధ్యేత యతోఽతీవ సునిర్మలః ।
రసవహ్నిసమాయోగాత్తామ్రం కాలికయా యథా ॥ ౧౦.౩౭౩ ॥
విశ్లేషితం తు తత్త్వజ్ఞైర్హేమత్వం ప్రతిపద్యతే ।
న భూయస్తామ్రతాం యాతి తథాత్మా న కదాచన ॥ ౧౦.౩౭౪ ॥

రసవన్మన్త్రశక్తిస్తు క్రియా జ్ఞేయా తు వహ్నివత్ ।
తజ్జ్ఞశ్చైవ శివో జ్ఞేయ ఆచార్యతనువిగ్రహః ॥ ౧౦.౩౭౫ ॥
ఆత్మా వై హేమవజ్జ్ఞేయో మలో జ్ఞేయస్తు కాలికా ।
మన్త్రద్రవ్యక్రియాయోగాద్వహ్న్యాధారే తథా ప్రియే ॥ ౧౦.౩౭౬ ॥
గురుణా తన్త్రవిదుషా హ్యాత్మా వై నిర్మలీకృతః ।
న భూయో మలతాం యాతి శివత్వం యాతి నిర్మలమ్ ॥ ౧౦.౩౭౭ ॥
ఏవం జ్ఞాత్వా వరారోహే దీక్షా కార్యా యథా పురా ।
శోధయేన్ముఖ్యపాశాంశ్చ యే ప్రోక్తాస్తే మయా పురా ॥ ౧౦.౩౭౮ ॥
గుణభూతాస్తు యే పాశాస్తేఽపి శుద్ధ్యన్తి తద్వశాత్ ।
చతుర్దశవిధం చైవ యదుక్తం తు మయా పురా ॥ ౧౦.౩౭౯ ॥
సంసారమణ్డలం దేవి శోధ్యం తదవనీతలే ।
తద్వక్ష్యామి క్రమాత్సర్వం యథా శోధ్యం శివాధ్వరే ॥ ౧౦.౩౮౦ ॥
బ్రహ్మాదిస్తమ్బపర్యన్తం ప్రాధాన్యేన విశోధయేత్ ।
బ్రాహ్మం చైవ తు ప్రాజేశం సౌమ్యమైన్ద్రం తథైవ చ ॥ ౧౦.౩౮౧ ॥
గాన్ధర్వం చాపరం యాక్షం రాక్షసం చ తథాపరమ్ ।
పైశాచం క్రమతః శోధ్యం స్థావరం మానుషం తథా ॥ ౧౦.౩౮౨ ॥
సప్తచ్ఛదం స్థావరాణాం సర్పాణాం వాసుకిం తథా ।
పక్షిణాం గరుడం చైవ మృగాణాం సింహమేవ చ ॥ ౧౦.౩౮౩ ॥
పశూనాం చైవ గోయోనిం మనుష్యాంశ్చ విశోధయేత్ ।
అన్త్యజాఞ్ఛూద్రవిట్క్షత్ర బ్రాహ్మణాంశ్చ విశోధయేత్ ॥ ౧౦.౩౮౪ ॥
పఞ్చభిర్బ్రహ్మభిర్దేవిత్వధికారాన్విశోధయేత్ ।
దశాహుతిప్రయోగేణ అన్త్యజాన్ బ్రాహ్మణావధి ॥ ౧౦.౩౮౫ ॥
బ్రాహ్మణస్యాధికారాష్టౌ చత్వారింశతమేవ చ ।
గర్భః పుంసవనం చైవ సీమన్తో జాతకర్మ చ ॥ ౧౦.౩౮౬ ॥

నామ నిష్క్రమణం చైవ అన్నప్రాశనచూడకమ్ ।
అనేనైవ వరారోహే శోధ్యాస్త్వష్టౌ ప్రకీర్తితాః ॥ ౧౦.౩౮౭ ॥
ఏతైర్నివర్తితైర్దేవి తతోఽసౌ జాయతే ద్విజః ।
నవమో వ్రతబన్ధస్తు స చాఙ్గీ పరికీర్తితః ॥ ౧౦.౩౮౮ ॥
అఙ్గాని సంప్రవక్ష్యామి యథావదనుపూర్వశః ।
మేఖలా దన్తకాష్ఠం చ అజినం త్ర్యాయుషం తథా ॥ ౧౦.౩౮౯ ॥
సంధ్యాం వహ్నేరుపాసాం చ భిక్షాం వై సప్తమం విదుః ।
నియన్త్రాణి చ దృష్టాని దీక్షాకాలే వరాననే ॥ ౧౦.౩౯౦ ॥
భౌతేశం పాశుపత్యం చ గాణం గాణేశ్వరం తథా ।
ఉన్మత్తకాసిధారం చ ఘృతేశం సప్తమం విదుః ॥ ౧౦.౩౯౧ ॥
సప్తైతాని తు దృష్టాని వ్రతాని బ్రహ్మచారిణామ్ ।
చర్యావ్రతాని బోధ్యాని అఙ్గత్వే కీర్తితాని తు ॥ ౧౦.౩౯౨ ॥
ఏభిస్తు సహితం హ్యేకం నవమం వ్రతబన్ధనమ్ ।
తస్యాన్తర్భూతమేవైతత్కథితం వ్రతసప్తకమ్ ॥ ౧౦.౩౯౩ ॥
చతుర్దశ వ్రతాన్యేవం హోతవ్యాని వరాననే ।
వేదవ్రతాని చత్వారి హోతవ్యాని న సంశయః ॥ ౧౦.౩౯౪ ॥
ఐష్టికం పార్వికం చైవ భౌతికం సౌమికం తథా ।
వ్రతేశ్వరాస్తు చత్వారో బ్రహ్మచారినియామకాః ॥ ౧౦.౩౯౫ ॥
త్రయోదశవిజానీయాత్తతో వై వేదభాజనమ్ ।
తతో భవతి గోదానం తచ్చతుర్దశకం ప్రియే ॥ ౧౦.౩౯౬ ॥
స్నాత ఉద్వాహయేద్భార్యాం జ్ఞానసిద్ధః కుమారికామ్ ।
కృత్వా దర్భమయీం పత్నీం తయా సహ యజేత్క్రతూన్ ॥ ౧౦.౩౯౭ ॥
తజ్జ్ఞేయం పఞ్చదశమం తతః పాకమఖాః క్రమాత్ ।
నైమిత్తికాంశ తానాహుః ప్రవక్ష్యమ్యనుపూర్వశః ॥ ౧౦.౩౯౮ ॥

అష్టకాః పార్వణీ శ్రాద్ధం శ్రావణ్యాగ్రాయణీ తథా ।
చైత్రీ చాశ్వయుజీ చేతి సప్త పాకమఖాః క్రమాత్ ॥ ౧౦.౩౯౯ ॥
ఏతైః సహ విజానీయాద్ద్వావింశత్పరిసంఖ్యయా ।
ఆగ్నేయం చాగ్నిహోత్రం చ దర్శం చైవ తతః పరమ్ ॥ ౧౦.౪౦౦ ॥
పౌర్ణమాసీ తథా జ్ఞేయా చాతుర్మాస్యం తథైవ చ ।
పశుబన్ధః సముద్దిష్టః సౌత్రామణిరతః పరమ్ ॥ ౧౦.౪౦౧ ॥
హవిర్యజ్ఞాః సమాఖ్యాతాః సప్తైతే పావనాః ప్రియే ।
ఏభిః సహ విజానీయాత్సంస్కారైకోనత్రింశకమ్ ॥ ౧౦.౪౦౨ ॥
అగ్నిష్టోమాత్యగ్నిష్టోమౌ ఉక్థః షోడశికా తథా ।
వాజపేయోఽతిరాత్రస్తు ఆప్తోర్యామస్తు సప్తమః ॥ ౧౦.౪౦౩ ॥
సోమసంస్థాః సమాఖ్యాతాః షట్త్రింశత్పరిసంఖ్యయా ।
హిరణ్యపాదః ప్రథమస్తథా గుహ్యహిరణ్యధృత్ ॥ ౧౦.౪౦౪ ॥
హిరణ్యమేఢ్రో హిరణ్యనాభిర్హిరణ్యగర్భ ఏవ చ ।
హిరణ్యశ్రోత్రో హిరణ్యత్వగ్ఘిరణ్యాక్షస్తథైవ చ ॥ ౧౦.౪౦౫ ॥
హిరణ్యజిహ్వస్తచ్ఛృఙ్గో దశ యజ్ఞాః ప్రకీర్తితాః ।
శతేన తు ఘృతం చాత్ర ఏకైకం తు విజాయతే ॥ ౧౦.౪౦౬ ॥
ఏతే సర్వే సహస్రేణ శుద్ధ్యన్తే సప్తత్రింశకః ।
అశ్వమేధం తతః పశ్చాజ్జుహుయాత్తు యథాక్రమమ్ ॥ ౧౦.౪౦౭ ॥
ఏవం కృతైస్తు తైః సర్వైస్తతశ్చైవ గృహీ భవేత్ ।
అష్టాత్రింశత్తమం తం తు వానప్రస్థం తతో భవేత్ ॥ ౧౦.౪౦౮ ॥
పారివ్రాజ్యం తతోఽన్త్యేష్టిమేవం బ్రాహ్మణ్యమాప్నుయాత్ ।
అత ఆత్మగుణానష్టౌ కథయామి సమాసతః ॥ ౧౦.౪౦౯ ॥
దయా సర్వేషు భూతేషు క్షాన్తిశ్చాప్యనసూయతా ।
శౌచం చైవమనాయాసో మఙ్గలం చాప్యతః పరమ్ ॥ ౧౦.౪౧౦ ॥

అకార్పణ్యం చాస్పృహా చేత్యష్టావాత్మగుణాః స్మృతాః ।
చత్వారింశదథాష్టౌ తు సంస్కారాశ్చ సమాసతః ॥ ౧౦.౪౧౧ ॥
ఏతైః శుద్ధైస్తు శుద్ధ్యన్తి అసంఖ్యా యేఽపి సువ్రతే ।
అతోఽన్తేష్టిం తు హుత్వా వై గుణానాపాదయేచ్ఛిశోః ॥ ౧౦.౪౧౨ ॥
పఞ్చ పఞ్చాహుతీర్హుత్వా బ్రహ్మభిశ్చాప్యనుక్రమాత్ ।
తిలైర్ఘృతేన వాతాంశ్చ ఊర్ధ్వే తు వినియోజయేత్ ॥ ౧౦.౪౧౩ ॥
ఊర్ధ్వశబ్దేన చాశుద్ధం యత్కర్మ పరికీర్తితమ్ ।
తస్మిన్ సంయోజనం కార్యం నచాన్యత్ర విధీయతే ॥ ౧౦.౪౧౪ ॥
తస్మాన్నోద్ధరణం కార్యం న చాపి నయనం క్వచిత్ ।
యత్తత్ర పరిపాట్యా తు కర్మ తత్ర నియోజయేత్ ॥ ౧౦.౪౧౫ ॥
తతోఽణిమాదిరాపాద్యో బ్రహ్మభిశ్చాప్యనుక్రమాత్ ।
పఞ్చాహుతిప్రయోగేణ భోగార్థం చైవమాత్మనః ॥ ౧౦.౪౧౬ ॥
ఊర్ధ్వశబ్దేన తజ్జ్ఞేయం యద్భూర్లోకం సమాశ్రితమ్ ।
తస్మిన్యుక్తస్య కర్తవ్యం నచాన్యస్మిన్కదాచన ॥ ౧౦.౪౧౭ ॥
అనుద్ధృతే కథం యోగః యావత్కర్మ న భుజ్యతే ।
తస్మాత్తు యోగశబ్దేన తత్తత్కర్మైకచిన్తనా ॥ ౧౦.౪౧౮ ॥
నివర్త్యతే మహాదేవి నిష్కృతిం జుహుయాత్తతః ।
శివేనాష్టశతాహుత్యా తతస్తు భువనాధిపాన్ ॥ ౧౦.౪౧౯ ॥
భువనాన్తర్నివాసాంశ్చ భువనానాం యథాక్రమమ్ ।
హోమేనైవ తు సంశోధ్య విశ్లేషం ఛేదనం తథా ॥ ౧౦.౪౨౦ ॥
పూర్ణం చైవ సముద్ధారం తత్స్వత్వం చాప్యనుక్రమాత్ ।
ప్రాయశ్చిత్తం తతో హుత్వా న్యూనాధికనిమిత్తతః ॥ ౧౦.౪౨౧ ॥
ఏవమాదిక్రమేణైవ ధామాన్తం చ విశోధయేత్ ।
భూర్లోకస్తు సమాఖ్యాతో భువోలోకం నిబోధ మే ॥ ౧౦.౪౨౨ ॥

భూపృష్ఠద్యావదాదిత్యం లక్షమేకం ప్రమాణతః ।
దశ వాయుపథా మధ్యే త్వయుతాయుతసంఖ్యయా ॥ ౧౦.౪౨౩ ॥
ఆద్యే వాయుపథే మేఘాన్ కథయామి యథాస్థితాన్ ।
పఞ్చాశద్యోజనాదూర్ధ్వమృతర్ద్ధిర్నామ మారుతః ॥ ౧౦.౪౨౪ ॥
యో వివర్ధయతే పుష్టిమోషధీనాం బలం తథా ।
బృంహయేచ్చ మహీం సర్వామాప్యాయయతి చావ్యయః ॥ ౧౦.౪౨౫ ॥
దివా హంసః స వై వాయుర్మనుజానాం సుఖావహః ।
యతో గృద్ధాన్ధారయతి తేన గృద్ధధరః స్మృతః ॥ ౧౦.౪౨౬ ॥
ప్రాచేతసో నామ వాయుః ప్రచేతోభివినిర్మితః ।
స వై నాశయతే వృక్షాన్ కదాచిత్సంప్రవర్తయేత్ ॥ ౧౦.౪౨౭ ॥
అగ్నిః ప్రాచేతసో నామ తేనైవ సహ తిష్ఠతి ।
యదా దహతి వేశ్మాని తదాసౌ సముదాహృతః ॥ ౧౦.౪౨౮ ॥
సుఖీ సముద్రే వసతి స జలాన్నోపశామ్యతి ।
యోజనానాం శతాదూర్ధ్వం సేనానీర్వాయురుచ్యతే ॥ ౧౦.౪౨౯ ॥
విద్యుద్వన్తో మూకమేఘా వసన్త్యస్మింశ్చ మారుతే ।
తే భువః క్రోశమాత్రేణ తిష్ఠన్తోఽపసృజన్త్యపః ॥ ౧౦.౪౩౦ ॥
యోజనానాం శతాదూర్ధ్వం మేఘాః సత్త్వవహాః స్మృతాః ।
మత్స్యమణ్డూకకూర్మాంశ్చ వర్షన్త్యేతే చ దుర్దినే ॥ ౧౦.౪౩౧ ॥
యోజనానాం శతాదూర్ధ్వం వాయురోఘః ప్రకీర్తితః ।
తస్మింస్తు రోగదా మేఘా వర్షన్తి చ విషోదకమ్ ॥ ౧౦.౪౩౨ ॥
తేనోపసర్గా జాయన్తే మారకాః సర్వదేహినామ్ ।
తస్మాదూర్ధ్వం తు తావద్భ్యో దేవ్యమోఘః స్థితో మరుత్ ॥ ౧౦.౪౩౩ ॥
తస్మింస్తే మారకా మేఘా అమోఘే సంప్రతిష్ఠితాః ।
వజ్రాఙ్గో నామ వై వాయుః పఞ్చాశద్యోజనస్థితః ॥ ౧౦.౪౩౪ ॥

తస్మింస్తూపలకా నామ మేఘాస్తూపలవర్షిణః ।
తావద్భిర్యోజనైరేవ తతో వై వైద్యుతోఽనిలః ॥ ౧౦.౪౩౫ ॥
మేఘాశ్చ వైద్యుతాస్తస్మిన్నివసన్తి తు వైద్యుతే ।
అశనిర్వాయుసంక్షోభాత్తేష్వసౌ జాయతే మహాన్ ॥ ౧౦.౪౩౬ ॥
తదూర్ధ్వం యోజనానాం చ పఞ్చాశద్రైవతః స్మృతః ।
తస్మిన్పుష్టివహా నామ పుష్టిం వర్షతి దేహినామ్ ॥ ౧౦.౪౩౭ ॥
సంవర్తే రోగదా మేఘాస్తే రోగోదకవర్షిణః ।
పఞ్చాశద్యోజనే తే వై తస్మింస్తిష్ఠన్తి తోయదాః ॥ ౧౦.౪౩౮ ॥
విపావర్తో నామ వాయుః పఞ్చాశదుపరి స్థితః ।
తస్మిన్క్రోధోదకా నామ మేఘా వై సంప్రతిష్ఠితాః ॥ ౧౦.౪౩౯ ॥
తే క్రోధరాగబహులం సంగ్రామబహులం తథా ।
రాజ్ఞాం క్షయకరం చైవ ప్రజానాం క్షయదం తథా ॥ ౧౦.౪౪౦ ॥
వర్షం చైవాత్ర కుర్వన్తి యదా వర్షన్తి తే ఘనాః ।
అఘోప్యమేఘో వజ్రాఙ్గో వైద్యుతో రైవతస్తథా ॥ ౧౦.౪౪౧ ॥
సంవర్తశ్చ విపావర్తో వాయవో ఘోరవేగినః ।
అఘో వసన్తి వై దివ్యాః పిశాచాః స్కన్దదేహజాః ॥ ౧౦.౪౪౨ ॥
త్రింశత్కోటిసహస్రాణి స్కన్దస్యానుచరాః స్మృతాః ।
తే వై దివ్యైశ్చ కుసుమైరర్చయన్తి హరాత్మజమ్ ॥ ౧౦.౪౪౩ ॥
అమోఘే వినాయకా ఘోరా మహాదేవసముద్భవాః ।
త్రింశత్కోటిసహస్రాణి తస్మిన్ వాయౌ ప్రతిష్ఠితాః ॥ ౧౦.౪౪౪ ॥
యే హరన్తి కృతం కర్మ నరాణామకృతాత్మనామ్ ।
వజ్రాఙ్గేఽపి తథా వాయౌ మాతఙ్గాః క్రూరకర్మిణః ॥ ౧౦.౪౪౫ ॥
భిన్నాఞ్జననిభా ఘోరాస్తాపనా నామ విశ్రుతాః ।
విద్యాధరాణామధమా మనః పవనగామినః ॥ ౧౦.౪౪౬ ॥

యే విద్యాపౌరుషే యే చ వైతాలాదీఙ్శ్మశానతః ।
సాధయిత్వా తతః సిద్ధాస్తేఽస్మిన్ వాయౌ ప్రతిష్ఠితాః ॥ ౧౦.౪౪౭ ॥
వైద్యుతేఽప్సరసస్తస్మిన్ వాసవేన ప్రయోజితాః ।
తిష్ఠన్తి సర్వదా తత్ర పృథివీపురపాలనే ॥ ౧౦.౪౪౮ ॥
భృగో వహ్నౌ జలే వాపి సంగ్రామేష్వనివర్తకాః ।
గోగ్రహే బన్దిమోక్షే వా మ్రియన్తే పురుషోత్తమాః ॥ ౧౦.౪౪౯ ॥
తే వ్రజన్తి తతస్తూర్ధ్వం విమానైర్మణిచిహ్నితైః ।
పతాకాదీర్ఘికాకీర్ణైర్దివ్యఘణ్టానినాదితైః ॥ ౧౦.౪౫౦ ॥
స్త్రీసహస్రపరీవారైర్విమానైస్తాన్నయన్తి తాః ।
రైవతే తు మహాత్మానః సిద్ధా వై సంప్రతిష్ఠితాః ॥ ౧౦.౪౫౧ ॥
గోరోచనాఞ్జనే భస్మ పాదుకే అజినాది చ ।
సాధయిత్వా మహాత్మానః సిద్ధాస్తే కామరూపిణః ॥ ౧౦.౪౫౨ ॥
తే వసన్తి మహాత్మానో దివ్యాం సిద్ధిమవస్థితాః ।
సంవర్తేఽపి మహావాయౌ విద్యాధరగణాః స్మృతాః ॥ ౧౦.౪౫౩ ॥
దశ త్రింశచ్చ కోట్యస్తే దివ్యాభరణ భూషితాః ।
దివ్యగన్ధానులిప్తాస్తే దివ్యస్రగ్దామభూషితాః ॥ ౧౦.౪౫౪ ॥
ఆగ్నేయా ధూమజా మేఘాః శీతదుర్దినదాః స్మృతాః ।
విషావర్తం నావమివ తే వాయుం యాన్తి మిశ్రితాః ॥ ౧౦.౪౫౫ ॥
తత్ర గన్ధర్వకుశలా గన్ధర్వసహధర్మిణః ।
వంశవీణావిధిజ్ఞాశ్చ పక్షిణః కామరూపిణః ॥ ౧౦.౪౫౬ ॥
బ్రహ్మజా నామ వై మేఘా బ్రహ్మనిఃశ్వాససంభవాః ।
ఉపరిష్టాద్యోజనశతాద్దుర్జయస్యోపరి స్థితాః ॥ ౧౦.౪౫౭ ॥
తత్ర వై దుర్జయా నామ ఇన్ద్రస్య పరిరక్షకాః ।
పరావహాభిధం వాయుం తే సమాశ్రిత్య సంస్థితాః ॥ ౧౦.౪౫౮ ॥

మహావీర్యబలోపేతా దశ కోట్యః ప్రకీర్తితాః ।
పుష్కరావర్తకా నామ మేఘా వై పద్మజోద్భవాః ॥ ౧౦.౪౫౯ ॥
శక్రేణ పక్షా యే చ్ఛిన్నాః పర్వతానాం మహాత్మనామ్ ।
పరావహస్తాన్వహతి మనుజానివ వారణః ॥ ౧౦.౪౬౦ ॥
తస్మిన్వాయుగమా నామ గన్ధర్వా గగనాలయాః ।
ఏకాదశ తు వై కోట్యస్తేషాం తు సముదాహృతాః ॥ ౧౦.౪౬౧ ॥
జీమూతా నామ యే మేఘా దేవేభ్యో జీవసంభవాః ।
ద్వితీయమావహం వాయుం మేఘాస్తే చ సమాశ్రితాః ॥ ౧౦.౪౬౨ ॥
తస్మిఞ్జీమూతకా నామ విద్యాధరగణా దశ ।
ఆవహస్తు తతో వాయుర్యత్ర ద్రోణాః సమాశ్రితాః ॥ ౧౦.౪౬౩ ॥
తస్మిన్ద్రోణాః సమాఖ్యాతా మేఘానాం పరిరక్షకాః ।
హితార్థం తు ప్రజానాం వై నిర్మితాస్తే మయా పురా ॥ ౧౦.౪౬౪ ॥
ఉపరిష్టాత్కపాలోత్థాః సంవర్తానామ వై ఘనాః ।
మహాపరివహో నామ వాయుస్తేషాం సమాశ్రయః ॥ ౧౦.౪౬౫ ॥
ఆద్యే వాయుపథేహ్యేవం మేఘా వై వాయుభిః సహ ।
సిద్ధాశ్చ పతయశ్చైవ కథితా మేఘచారిణః ॥ ౧౦.౪౬౬ ॥
ద్వితీయే వాయుపథే జ్ఞేయా అగ్నికన్యాశ్చ మాతరః ।
తా వసన్తి గుణోపేతా రుద్రశక్త్యత్వధిష్ఠితాః ॥ ౧౦.౪౬౭ ॥
తృతీయే వాయుపథే చైవ వసన్తే సిద్ధచారణాః ।
స్వకర్మభోగసంసిద్ధాః సర్వసిద్ధైరధిష్ఠితాః ॥ ౧౦.౪౬౮ ॥
చతుర్థే పథి చైవాత్ర వసన్త్యాయుధదేవతాః ।
నారాచచక్రచాపర్ష్టి శూలశక్తీషుముద్గరాః ॥ ౧౦.౪౬౯ ॥
పఞ్చమే పథి దేవేశి వసన్త్యైరావతాదయః ।
ఐరావతోఽఞ్జనశ్చైవ వామనశ్చ మహాగజః ॥ ౧౦.౪౭౦ ॥

సుప్రతీకో గజేన్ద్రశ్చ పుష్పదన్తస్తథైవ చ ।
కుముదః పుణ్డరీకశ్చ సార్వభౌమోఽపి చాష్టమః ॥ ౧౦.౪౭౧ ॥
దిగ్గజా ఇతి విఖ్యాతాః స్వసు దిక్షు వ్యవస్థితాః ।
షష్ఠే వాయుపథే దేవి పక్షిరాజో మహాబలః ॥ ౧౦.౪౭౨ ॥
గరుత్మానితి విఖ్యాతో దుర్జయోఽతీవ వీర్యవాన్ ।
సప్తమే వ్యోమగఙ్గా తు నానాజలచరానుగా ॥ ౧౦.౪౭౩ ॥
దివ్యామృతజలా పుణ్యా త్రిధా సా పరికీర్తితా ।
సా భ్రాన్తా నభసో మధ్యే సమన్తాత్పరిమణ్డలా ॥ ౧౦.౪౭౪ ॥
ఆకాశగఙ్గా ప్రథితా దేవానాం సతతోత్సవా ।
పుష్పమాలేవ సా భాతి నభసః శిరసి స్థితా ॥ ౧౦.౪౭౫ ॥
తత్ర సిద్ధైర్మహాభాగైర్విద్యాధరగణైస్తథా ।
గన్ధర్వైరప్సరోభిశ్చ సాధ్యైర్విశ్వైర్మరుద్గణైః ॥ ౧౦.౪౭౬ ॥
రుద్రైర్వసుభిరాదిత్యైః పితృదేవమహర్షిభిః ।
రక్షోభిర్గుహ్యకైశ్చైవ దివ్యస్తుతిపరాయణైః ॥ ౧౦.౪౭౭ ॥
స్తువద్భిశ్చ జపద్భిశ్చ గాయద్భిశ్చ మహాత్మభిః ।
నృత్యద్భిర్వల్గమానైశ్చ దివ్యదున్దుభినిఃస్వనైః ॥ ౧౦.౪౭౮ ॥
భేరీమృదఙ్గవాద్యైశ్చ వల్లకీనాం చ నిఃస్వనైః ।
వంశవాదిత్రనాదైశ్చ మనోవాయుసమీరితైః ॥ ౧౦.౪౭౯ ॥
వైదూర్యనాలైః కమలైర్హేమపత్రైః సుగన్ధిభిః ।
కేసరైః పద్మరాగైశ్చ మహాచక్రప్రమాణకైః ॥ ౧౦.౪౮౦ ॥
నృత్యన్తీవ సరిచ్ఛ్రేష్ఠా విమానశతమణ్డితా ।
మణ్డితా చ వనైర్దివ్యైర్ధర్మాధారా మహానదీ ॥ ౧౦.౪౮౧ ॥
మమ నేత్రాద్వినిష్క్రాన్తా క్రియాశక్తిః పరా హి సా ।
మహామన్దాకినీ దేవీ త్రిదశైః పర్యుపాసితా ॥ ౧౦.౪౮౨ ॥

మహావిమానకోటీభిర్నిరన్తరమవస్థితైః ।
శోభితాసౌ భగవతీ నిత్యమాస్తే నభస్తలే ॥ ౧౦.౪౮౩ ॥
తత్రైషా మేరుశిరసి మమ వై మస్తకాచ్చ్యుతా ।
పపాత ధరణీపృష్ఠే లోకానాం హితకామ్యయా ॥ ౧౦.౪౮౪ ॥
అక్షోభ్యా సాప్యసౌ గఙ్గా తిష్ఠత్యనిలధారితా ।
యోజనానాం శతం పూర్ణం విస్తారోఽస్యాః ప్రకీర్తితః ॥ ౧౦.౪౮౫ ॥
పరిణాహస్తతః కోట్యః మహావేగవతీ శుభా ।
సా భ్రమన్తీవ సంతిష్ఠేత్సమన్తాత్పరిమణ్డలా ॥ ౧౦.౪౮౬ ॥
ధ్రువమాపూర్య సా దేవీ త్వత్యద్భుతమవస్థితా ।
దివ్యామృతవహా పుణ్యా సర్వపాపప్రణాశినీ ॥ ౧౦.౪౮౭ ॥
అష్టమే వృషరాజస్తు సపత్నీకః సనన్దనః ।
వసతి త్వప్రతీఘాతః ప్రత్యక్షో ధర్మ ఏవ సః ॥ ౧౦.౪౮౮ ॥
నవమే పథి చాత్రాస్తే దక్షో నామ ప్రజాపతిః ।
బ్రహ్మైవ సాక్షాద్వసతి బ్రహ్మశక్త్యా త్వధిష్ఠితః ॥ ౧౦.౪౮౯ ॥
దశమే వాయుపథే దేవి వసురుద్రదివాకరాః ।
అత్ర చాఙ్గారకః సర్పిర్విరైర్వృతః సదసత్పతిః ॥ ౧౦.౪౯౦ ॥
సదసస్పతిః?
బుధశ్చ ధూమకేతుశ్చ విఖ్యాతశ్చ జ్వరస్తథా ।
అజశ్చ భువనేశశ్చ మృత్యుః కాపాలికస్తథా ॥ ౧౦.౪౯౧ ॥
ఏకాదశ స్మృతా రుద్రాః సర్వకామఫలోదయాః ।
ధాతా ధ్రువశ్చ సోమశ్చ వరుణశ్చానిలోఽనలః ॥ ౧౦.౪౯౨ ॥
ప్రత్యూషశ్చ ప్రదోషశ్చ వసవోఽష్టౌ ప్రకీర్తితాః ।
వసవః కథితా హ్యేతే ఆదిత్యాంశ్చ నిబోధ మే ॥ ౧౦.౪౯౩ ॥
అర్యమా ఇన్ద్రవరుణౌ పూషా విష్ణుర్గభస్తిమాన్ ।

మిత్రశ్చైవ సమాఖ్యాతస్త్వజఘన్యో జఘన్యకః ॥ ౧౦.౪౯౪ ॥
వివస్వాంశ్చైవ పర్జన్యో ధాతా వై ద్వాదశః స్మృతః ।
కాశ్యపేయాన్విదుస్త్వేతాన్ తేషాం తేజోనిధేరథ ॥ ౧౦.౪౯౫ ॥
అమృతోద్భవోఽర్ధో దివ్యః సర్వదేవసమన్వితః ।
యజ్ఞశ్చక్రం రథే తస్మిన్ సర్వజ్ఞానమయీ చ ధూః ॥ ౧౦.౪౯౬ ॥
సప్తాశ్వాశ్చ స్వరాః సప్త వేదహూంకారనిఃస్వనాః ।
నాగా యోక్త్రాణి తేషాం వై అరుణశ్చైవ సారథిః ॥ ౧౦.౪౯౭ ॥
సత్యం చ మఞ్చకం తస్య వాయుర్వేగో రథస్య తు ।
నవయోజనసాహస్రో విగ్రహో భాస్కరస్య తు ॥ ౧౦.౪౯౮ ॥
త్రిగుణం మణ్డలం తస్య త్రైలోక్యే భాతి భాస్వరమ్ ।
జ్ఞానశక్తిః పరాహ్యేషా తపత్యాదిత్యవిగ్రహా ॥ ౧౦.౪౯౯ ॥
మాసవారప్రయోగేణ సంచరన్తి శివేచ్ఛయా ।
అహోరాత్రం భ్రమన్త్యేతే భువర్లోకం సమన్తతః ॥ ౧౦.౫౦౦ ॥
తతః సోమస్తు లక్షేణ ఆదిత్యోపరిసంస్థితః ।
ఆప్యాయయఞ్జగత్సర్వం సుధాధారాప్రవర్షణైః ॥ ౧౦.౫౦౧ ॥
చన్ద్రరూపేణ తపతి క్రియాశక్తిః శివస్య తు ।
ఇన్దూర్ధ్వే లక్షమాత్రేణ స్థితం నక్షత్రమణ్డలమ్ ॥ ౧౦.౫౦౨ ॥
లక్షద్వయేన తస్యోర్ధ్వం సంస్థితో భూమినన్దనః ।
లక్షద్వయేన తస్యోర్ధ్వే సంస్థితః సోమనన్దనః ॥ ౧౦.౫౦౩ ॥
సురాచార్యోఽపి తస్యోర్ధ్వే ద్విలక్షేణైవ సంస్థితః ।
తస్యోర్ధ్వేఽపి ద్విలక్షేణ తిష్ఠతే భృగునన్దనః ॥ ౧౦.౫౦౪ ॥
తస్యోపరి ద్విలక్షేణ సౌరిః సర్పతి లీలయా ।
లక్షమాత్రేణ తు ఋషీన్ కథయామి సమాసతః ॥ ౧౦.౫౦౫ ॥
అత్రిశ్చైవ వసిష్ఠశ్చ పులస్త్యః పులహః క్రతుః ।

భృగ్వఙ్గిరామరీచిశ్చ ఋషయః సంప్రకీర్తితాః ॥ ౧౦.౫౦౬ ॥

యమనియమతోప్యేతే శాపానుగ్రహకారకాః ।

భీతాశ్చ పరపీడాయాః శూరాః శాస్త్రవిచారణే ॥ ౧౦.౫౦౭ ॥

జ్ఞానఖడ్గోద్యతాః సర్వే త్వజ్ఞానపటలాపహాః ।

మన్త్రయోగక్రియాచార్యా సంనద్ధా దురతిక్రమాః ॥ ౧౦.౫౦౮ ॥

యోగైశ్వర్యగుణోపేతాః శివారాధనతత్పరాః ।

తేభ్యో లక్షాద్ధ్రువో దేవి తారకాః స చతుర్దశ ॥ ౧౦.౫౦౯ ॥

శరీరం ఘటితం తాభిర్ధ్రువస్య వరవర్ణిని ।

బ్రహ్మైవాపరరూపేణ బ్రహ్మస్థానే నియోజితః ॥ ౧౦.౫౧౦ ॥

తస్యజ్యోతిర్గణో దేవి నిబద్ధోభ్రమతే సదా ।

నిశ్చలః స తు విజ్ఞేయః శివశక్త్యాత్వధిష్ఠితః ॥ ౧౦.౫౧౧ ॥

దశపఞ్చ చ లక్షాణి ధ్రువాన్తం భూమిమణ్డలాత్ ।

వాయుస్కన్ధాన్స్థితాంస్త్వత్ర కథయామి సమాసతః ॥ ౧౦.౫౧౨ ॥

ఆమేఘాద్భాస్కరాత్సోమాన్నక్షత్రాద్గ్రహమణ్డలాత్ ।

ఋషిసప్తకనిర్దేశాద్ధ్రువాన్తం చ సప్తమః ॥ ౧౦.౫౧౩ ॥

ఆదిత్యాదిధ్రువాన్తశ్చ స్వర్లోకః పరికీర్తితః ।

అత్ర రాజా మహేన్ద్రో వై తిష్ఠతే సురపూజితః ॥ ౧౦.౫౧౪ ॥

ఋషిదేవైః సగన్ధర్వైర్వృతశ్చాప్సరసాం గణైః ।

అగ్నిహోత్రం క్రతూన్వాపి కృత్వా జ్ఞానవివర్జితాః ॥ ౧౦.౫౧౫ ॥

స్వర్లోకం తు నరా యాన్తి పునరాయాన్తి మానుషమ్ ।

స్వర్లోకస్యోపరిష్టాత్తు ద్వే కోటీ యోజనాని తు ॥ ౧౦.౫౧౬ ॥

పఞ్చాశీతిశ్చ లక్షాణి మహర్లోకో వరాననే ।

ఋషయశ్చైవ సిద్ధాశ్చ మార్కణ్డాద్యా వసన్తి వై ॥ ౧౦.౫౧౭ ॥

కోట్యష్టకం మహాదేవి యోజనానాం వరాననే ।

మహర్లోకోపరిష్టాత్తు జనలోకోవ్యవస్థితః ॥ ౧౦.౫౧౮ ॥
ఏకపాదోఽథ జహ్నుశ్చ కపిలశ్చాసురిస్తథా ।
భౌతికో వాడ్వలిశ్చైవ జనలోకనివాసినః ॥ ౧౦.౫౧౯ ॥
ద్వాదశైవ తథా కోట్యో జనలోకోర్ధ్వతః ప్రియే ।
తపోలోకః సమాఖ్యాత ఋషియోగేశ్వరాకులః ॥ ౧౦.౫౨౦ ॥
సనకశ్చసనన్దశ్చ సనత్కుమారః సనన్దనః ।
శఙ్కుశ్చైవ త్రిశఙ్కుశ్చ తపోలోకనివాసినః ॥ ౧౦.౫౨౧ ॥
పద్మాః షట్పఞ్చపఞ్చాశత్కోట్యో లక్షాణి వింశతిః ।
భూర్లోకాన్తం సమారభ్య యావత్సత్యం వరాననే ॥ ౧౦.౫౨౨ ॥
ఇయం సంఖ్యా సమాఖ్యాతా భువనానాం వరాననే ।
కోట్యః షోడశమానేన తపోలోకోర్ధ్వతః ప్రియే ॥ ౧౦.౫౨౩ ॥
సత్యలోకః సమాఖ్యాతో యత్ర బ్రహ్మా స్వయం స్థితః ।
క్రీడతే భగవాన్దేవో వృత ఆత్మసమైర్ద్విజైః ॥ ౧౦.౫౨౪ ॥
కర్మజ్ఞానేన సంసిద్ధా అద్వైతపరినిష్ఠితాః ।
ఆనన్దపదసంప్రాప్తా ఆనన్దపదమాగతాః ॥ ౧౦.౫౨౫ ॥
ఋగ్వేదోమూర్తిమాంస్తస్మిన్నిన్ద్రనీలసమద్యుతిః ।
దివ్యగన్ధవిలిప్తాఙ్గో దివ్యాభరణభూషితః ॥ ౧౦.౫౨౬ ॥
సంస్థితః పూర్వతస్తస్య దీప్యమానః స్వతేజసా ।
ఉత్తరేణ యజుర్వేదః శుద్ధస్ఫటికసంనిభః ॥ ౧౦.౫౨౭ ॥
దివ్యకుణ్డలధారీ చ మహాకాయోమహాభుజః ।
స్థితః పశ్చిమదిగ్భాగే సామవేదః సనాతనః ॥ ౧౦.౫౨౮ ॥
రక్తామ్బరధరః శ్రీమాన్ పద్మరాగసమప్రభః ।
స్రగ్దామధారకశ్చిత్రమాలాభూషణభూషితః ॥ ౧౦.౫౨౯ ॥
అథర్వాఙ్గనవచ్ఛ్యామః స్థితో దక్షిణతస్తథా ।

పిఙ్గాక్షో లోహితగ్రీవో హరికేశో మహాతనుః ॥ ౧౦.౫౩౦ ॥
షడఙ్గానీతిహాసాశ్చ పురాణాన్యఖిలాని తు ।
వేదోపనిషదశ్చైవ మీమాంసారణ్యకం తథా ॥ ౧౦.౫౩౧ ॥
స్వాహాకారవషట్కారౌ రహస్యాని తథైవ చ ।
గాయత్రీ చ స్థితా తత్ర యత్ర దేవశ్చతుర్ముఖః ॥ ౧౦.౫౩౨ ॥
భోగస్థానం బ్రహ్మణః స్యాత్పరం బ్రహ్మ తతో వ్రజేత్ ।
కోటియోజనమానేన సత్యలోకోర్ధ్వతః ప్రియే ॥ ౧౦.౫౩౩ ॥
బ్రహ్మాసనమితిఖ్యాతం జపాసిన్దూరసప్రభమ్ ।
రక్తేన్దీవరమధ్యస్థః పద్మరాగసమప్రభః ॥ ౧౦.౫౩౪ ॥
చతుర్ముఖశ్చతుర్వేదశ్చతుర్యుగవశానుగః ।
బ్రహ్మవిద్భిః సమాకీర్ణో బ్రహ్మ మునినిషేవితః ॥ ౧౦.౫౩౫ ॥
ఐశ్వర్యాష్టకసంయుక్తః షడ్విధసృష్టికారకః ।
ధర్మాదిఫలసంబన్ధప్రదాతా చ యుగే యుగే ॥ ౧౦.౫౩౬ ॥
తిర్యఙ్నారకిసత్త్వానాం దివ్యానాం మనుజైః సహ ।
స్రష్టా చ సర్వభూతానాం సదేవాసురమానుషే ॥ ౧౦.౫౩౭ ॥
కోటిద్వయం తదూర్ధ్వే తు యోజనానాం వరాననే ।
నీలేన్దీవరసంకాశా ఇన్ద్రనీలసమప్రభా ॥ ౧౦.౫౩౮ ॥
బ్రహ్మలోకాత్పరత్వేన విష్ణోశ్చైవ పురీస్మృతా ।
సర్వకామసమోపేతా సర్వరత్నసముజ్జ్వలా ॥ ౧౦.౫౩౯ ॥
మరకతస్తమ్భసోపానా నీలధ్వజసమాకులా ।
ఘణ్టావితానవిస్తీర్ణా చారుచామరశోభితా ॥ ౧౦.౫౪౦ ॥
నీలోత్పలదలప్రఖ్యైః కన్యావృన్దైః సమావృతా ।
కామకార్ముకనిర్ఘోషవిత్రస్తమృగలోచనైః ॥ ౧౦.౫౪౧ ॥
నూపురారావముఖరైః స్ఖలద్భిర్మృదువిభ్రమైః ।

మనోభవశరాయాస నిపాతశతజర్జరైః ॥ ౧౦.౫౪౨ ॥
సుఘూర్ణితమదాయాసవిలోలధవలేక్షణైః ।
సంసేవ్యతే స భగవాన్ విష్ణుః కమలలోచనః ॥ ౧౦.౫౪౩ ॥
ఇన్ద్రనీలసమాకారో నిలోత్పలదలప్రభః ।
చతుర్భుజో మహాకాయః పీనవక్షా గదాధరః ॥ ౧౦.౫౪౪ ॥
కిరీటీకుణ్డలీశఙ్ఖీ ప్రజాపాలనతత్పరః ।
సంసేవ్యతే స భగవాన్నికాయైరాత్మవిక్రమైః ॥ ౧౦.౫౪౫ ॥
విష్ణుభక్తాశ్చ యే నిత్యం ధ్యానపూజాజపే రతాః ।
తే తు గచ్ఛన్తి తత్స్థానం విష్ణోరమితవిక్రమాః ॥ ౧౦.౫౪౬ ॥
సప్తకోట్యస్తదూర్ధ్వం వై రుద్రలోకో వ్యవస్థితః ।
శుద్ధస్ఫటికసంకాశశ్చత్వరోద్యానమణ్డితః ॥ ౧౦.౫౪౭ ॥
సహస్రభూమికాభిశ్చ హర్మ్యమాలాభిరూర్జితః ।
విమానైః పుష్పకైర్యుక్తో హంసకున్దేన్దునిర్మలైః ॥ ౧౦.౫౪౮ ॥
వనోపవనషణ్డైశ్చ సర్వర్తుకుసుమోజ్జ్వలైః ।
మారుతాఃసుఖసంస్పర్శా వర్తికర్పూరగన్ధయః ॥ ౧౦.౫౪౯ ॥
నదీనదహ్రదాకీర్ణః పద్మినీషణ్డమణ్డితః ।
వరేణ్యావరదాచైవ వరిష్ఠా వరవర్ణినీ ॥ ౧౦.౫౫౦ ॥
వసిష్ఠా చ వరాహా చ వరారోహా చ సప్తమీ ।
గఙ్గాహ్యేతాః సమాఖ్యాతా రుద్రలోకవహాః సదా ॥ ౧౦.౫౫౧ ॥
లక్షపత్రదలాఢ్యైశ్చ సితపద్మైర్విభూషితాః ।
ఇన్ద్రనీలనిభైర్నాలైర్యోజనాయతగన్ధిభిః ॥ ౧౦.౫౫౨ ॥
స్త్రీసహస్రకదమ్బాఢ్యాః పుష్పప్రకరధూసరాః ।
శరదిన్దునిభానార్యో నవనీతసుకోమలాః ॥ ౧౦.౫౫౩ ॥
సుభ్రూలలాటవదనాః కృశోదర్యో మదాలసాః ।

అలిపుఞ్జనిభైః కేశైర్మృగామోదసుగన్ధిభిః ॥ ౧౦.౫౫౪ ॥
ప్రలమ్బశ్రవణాధారాః పద్మపత్రాయతేక్షణాః ।
దాడిమీపుష్పసంకాశైరోష్ఠైరుత్పలగన్ధిభిః ॥ ౧౦.౫౫౫ ॥
రమ్భానిభాభిర్జఙ్ఘాభిర్బాహుభిర్బిసకోమలైః ।
అశోకపల్లవాకారైః పాదైః పద్మదలోపమైః ॥ ౧౦.౫౫౬ ॥
నఖైశ్చ కేతకీప్రఖ్యైర్దశనైర్మౌక్తికోజ్జ్వలైః ।
స్వభావసుసుగన్ధాఢ్యైః ప్రస్రవద్భిరివామృతమ్ ॥ ౧౦.౫౫౭ ॥
హారకేయూరకటకైః సీమన్తమణిజాలకైః ।
కాఞ్చీడోరైః సురక్తైశ్చ కుసుమైర్భూషితాః సదా ॥ ౧౦.౫౫౮ ॥
తారకుమ్భనిభాకారైరున్నతైశ్చ పయోధరైః ।
సువృత్తైః పీనపార్శ్వైశ్చ పీనకణ్ఠసమాశ్రితైః ॥ ౧౦.౫౫౯ ॥
గురుశ్రేణీభరాక్రాన్తా ముక్తావలివిరాజితాః ।
రాజహంసగతిస్పర్ధి మత్తమాతఙ్గవిభ్రమాః ॥ ౧౦.౫౬౦ ॥
నూపురారావముఖరప్రస్ఖలన్మృదువిక్రమాః ।
హాస్యలాస్యవిలాసాఢ్యభ్రూభఙ్గతరలేక్షణాః ॥ ౧౦.౫౬౧ ॥
హ్లాదయన్తీవ గాత్రాణి రుద్రాణాం తన్నివాసినామ్ ।
కామగ్రహగ్రహావిష్టా ఘూర్ణన్త్యో మదవిహ్వలాః ॥ ౧౦.౫౬౨ ॥
ఘూర్ణన్త్యో?
పరిష్వజనమాత్రేణ మోదయన్త్యో గణేశ్వరాన్ ।
యద్యప్యేవంవిధానార్యః నిజభర్తృభయాతురాః ॥ ౧౦.౫౬౩ ॥
విత్రస్తమృగనేత్రాస్తు భర్తురుత్సఙ్గమాగతాః ।
అవగూహ్య చ సర్వాఙ్గైరాపీయ వదనైర్ముఖమ్ ॥ ౧౦.౫౬౪ ॥
క్రీడన్తిరుద్రభవనే రుద్రకన్యాః సరుద్రకాః ।
రుద్రాశ్చైవంవిధాకారా జ్ఞానయోగబలోత్కటాః ॥ ౧౦.౫౬౫ ॥

ముకుటైః కుణ్డలైశ్చిత్రైర్మహారత్నసముజ్జ్వలైః ।
కేయూరకటకైర్దోరైః పుష్పవస్త్రవిభూషణైః ॥ ౧౦.౫౬౬ ॥
ముక్తాఫలావలీహారైర్బ్రహ్మసూత్రోత్తరీయకైః ।
మహాకాయా మహోరస్కాస్త్రినేత్రాః శూలపాణయః ॥ ౧౦.౫౬౭ ॥
చన్ద్రాయుతప్రతీకాశాః కర్పూరక్షోదధూసరాః ।
సురసిద్ధనుతాఃసర్వే సుప్రసన్న వరప్రదాః ॥ ౧౦.౫౬౮ ॥
హరలబ్ధవరాస్తృప్తా దశబాహ్విన్దుమౌలయః ।
న తత్ర మృత్యుర్న జరా న శోకోఽస్తి వియోగజః ॥ ౧౦.౫౬౯ ॥
క్రీడన్తిసార్ధంకన్యాభిః సంసారభయవర్జితాః ।
అధికారక్షయే రుద్రా రుద్రకన్యాసమావృతాః ॥ ౧౦.౫౭౦ ॥
శ్రీకణ్ఠస్యేచ్ఛయా సర్వే శివంయాన్తితనుక్షయే ।
గత్వా భూయో న జాయన్తే కల్పకోటిశతైరపి ॥ ౧౦.౫౭౧ ॥
ఏవంవిధైరసంఖ్యాతైర్విమానరథగామిభిః ।
మహావృషగజారూఢైః సింహవాజిసువాహనైః ॥ ౧౦.౫౭౨ ॥
లక్షాయుతసహస్రైస్తు రుద్రకోటిభిరావృతమ్ ।
తన్మధ్యేసర్వతోభద్రం సింహద్వారైః సుతోరణైః ॥ ౧౦.౫౭౩ ॥
స్వచ్ఛమౌక్తికసంకాశప్రాకారశిఖరావృతమ్ ।
నన్దీశ్వరమహాకాల ద్వారపాలగణైర్వృతమ్ ॥ ౧౦.౫౭౪ ॥
కింకిణీజాలముఖరైః పతాకాధ్వజసంకులైః ।
వితానచ్ఛత్రషణ్డైశ్చ ముక్తాహారప్రలమ్బితైః ॥ ౧౦.౫౭౫ ॥
ఘణ్టాచామరశోభాఢ్యం దర్పణైశ్చోపశోభితమ్ ।
కలశైర్ద్వారన్యస్తైశ్చ రత్నపల్లవసంయుతైః ॥ ౧౦.౫౭౬ ॥
రచితైశ్చిత్రశాస్త్రజ్ఞైరత్నచూర్ణసముజ్జ్వలైః ।
స్వస్తికైః పత్రవల్ల్యాఢ్యైశ్చిత్రితం భువనాజిరమ్ ॥ ౧౦.౫౭౭ ॥

శతసింహాసనాకీర్ణం వేదికారత్నభూషితమ్ ।
గోపురాట్టాలరథకైర్వీథీభిశ్చ భ్రమాన్తకైః ॥ ౧౦.౫౭౮ ॥
సర్వరత్నవిచిత్రాఢ్యైర్ద్వారబద్ధైః సుశోభనమ్ ।
నిర్గమైఃసుగవాక్షైశ్చ విటఙ్కైఃస్ఫటికప్రభైః ॥ ౧౦.౫౭౯ ॥
స్తమ్భైఃసోపానబద్ధైశ్చ వజ్రవైడూర్యసప్రభైః ।
పూర్ణచన్ద్రనిభాకారైరణ్డైః శిఖరమణ్డితైః ॥ ౧౦.౫౮౦ ॥
ముక్తాఫలప్రభాభిశ్చ భూమిభిశ్చ సహస్రశః ।
నాట్యశాలైః సుశోభాఢ్యైర్నృత్తగీతరవాకులైః ॥ ౧౦.౫౮౧ ॥
మణ్డపైరత్నచిత్రాఢ్యైః సభామణ్డలనిర్భరైః ।
ఆసీనైరుద్రవృన్దైశ్చ రుద్రకన్యాకదమ్బకైః ॥ ౧౦.౫౮౨ ॥
మత్తవారణకై రమ్యైశ్చన్ద్రశాలాసుశోభనైః ।
ధూపితం ధూపవర్తీభిః కుఙ్కుమోదకసేచితమ్ ॥ ౧౦.౫౮౩ ॥
చిత్రపట్టైస్తు సంఛన్నం పుష్పప్రకరసంకులమ్ ।
తూర్యశబ్దజయధ్వానకాహలాకూజితేన చ ॥ ౧౦.౫౮౪ ॥
వంశవీణామృదఙ్గైశ్చ గోముఖైర్ముఖవాదనైః ।
పణవైస్తాలవాద్యైశ్చ శఙ్ఖభేరీరవేణ చ ॥ ౧౦.౫౮౫ ॥
దున్దుభీనాదశబ్దేన మురజస్ఫాలనేన చ ।
కరస్ఫోటమహాశబ్దైః సింహనాదప్రగుఞ్జితైః ॥ ౧౦.౫౮౬ ॥
గర్జద్భిర్గణవృన్దైశ్చ మేఘస్తనితనిఃస్వనైః ।
వన్దినాంస్తోత్రశబ్దేన సామవేదరవేణ చ ॥ ౧౦.౫౮౭ ॥
హుడుఙ్కారాట్టహాసైశ్చ గేయఝుంకారయోజితైః ।
వృషనన్దితశబ్దేన గజవాజిరవేణ చ ॥ ౧౦.౫౮౮ ॥
కాఞ్చీనూపురశబ్దేన నదతీవ మహత్పురమ్ ।
సర్వసంపత్కరం శ్రీమచ్ఛఙ్కరస్య తు మన్దిరమ్ ॥ ౧౦.౫౮౯ ॥

అత్రాసౌభగవాన్రుద్రో బ్రహ్మవిష్ణ్విన్ద్రపూజితః ।
గఙ్గాయాస్నపితోనిత్యం దివ్యవస్త్రామ్బరచ్ఛదః ॥ ౧౦.౫౯౦ ॥
పృథివ్యాగన్ధలిప్తాఙ్గః శ్రియాపుష్పైః సుపూజితః ।
సప్తస్వరప్రముఖ్యైశ్చ సరస్వత్యా చ సంస్తుతః ॥ ౧౦.౫౯౧ ॥
పూర్ణేన్దురాతపత్రం చ స్వయమేవ వ్యవస్థితః ।
గఙ్గాతూత్తరికాచ్ఛత్రే సర్వాదిత్యాశ్చ దీపకాః ॥ ౧౦.౫౯౨ ॥
పుష్పదన్తగణేశాద్యైరాసనం తస్య సంవృతమ్ ।
కపిలః కర్కటశ్చైవ విమర్ధః కఙ్కటస్తథా ॥ ౧౦.౫౯౩ ॥
విక్రమశ్చదృఢశ్చైవ నిష్కమ్పో నిష్కలస్తథా ।
అష్టౌ తే హరయఃప్రోక్తాస్త్రినేత్రా భూరివిక్రమాః ॥ ౧౦.౫౯౪ ॥
సింహరూపాఃసుతేజస్కాః సటావికటభాస్వరాః ।
శక్తిరూపధరైర్మన్త్రైర్యోగైశ్వర్యసమన్వితైః ॥ ౧౦.౫౯౫ ॥
ఆసనంవివృతంతైస్తు మహోత్సాహైర్బలోత్కటైః ।
తత్రభద్రాసనే రుద్రః స్థితశ్చన్ద్రార్ధశేఖరః ॥ ౧౦.౫౯౬ ॥
సర్వలక్షణసంపూర్ణః సర్వాభరణభూషితః ।
త్ర్యక్షోదశభుజోదేవో జటాముకుటమణ్డితః ॥ ౧౦.౫౯౭ ॥
పీనవక్షఃస్థలోరుశ్చ పీనస్కన్ధో మహాభుజః ।
బద్ధపద్మాసనాసీనః కర్పూరక్షోదధూసరః ॥ ౧౦.౫౯౮ ॥
వరదాభయపాణిశ్చ సర్వాయుధధరస్తథా ।
శతపత్రాఙ్కితైశ్చైవ హస్తపాదైః సుకోమలైః ॥ ౧౦.౫౯౯ ॥
చన్ద్రబిమ్బనఖాభాభిరఙ్గులీభిరలంకృతైః ।
సుశ్లిష్టజానుగుల్ఫైశ్చ పాదైశ్చైవ సమున్నతైః ॥ ౧౦.౬౦౦ ॥
పూజితైర్గణరుద్రైశ్చ బ్రహ్మవిష్ణ్విన్ద్రవన్దితైః ।
చామరవ్యజనోక్షేపై రుద్రస్త్రీభిః సమన్తతః ॥ ౧౦.౬౦౧ ॥

వీజతస్తు సదా శ్రీమాంశ్చన్ద్రకోటిసమప్రభః ।
జ్ఞానామృతసుతృప్తాత్మా యోగైశ్వర్యప్రదాయకః ॥ ౧౦.౬౦౨ ॥
ధ్యాతో వై యోగిభిర్నిత్యం ప్రసన్నవదనేక్షణః ।
ప్రహసన్న ఇవాభాతి నిర్మలజ్ఞానరశ్మిభిః ॥ ౧౦.౬౦౩ ॥
అజ్ఞానతిమిరం హత్వా దర్శయేత్పరమం వపుః ।
సర్వసౌఖ్యప్రదాతా చ రుద్రమాతృగణావృతః ॥ ౧౦.౬౦౪ ॥
తస్యోత్సఙ్గగతా దేవీ తప్తకాఞ్చనసుప్రభా ।
పూజితా యోగినీవృన్దైః సాధకైః సురకిన్నరైః ॥ ౧౦.౬౦౫ ॥
సర్వలక్షణసంపూర్ణా సర్వాభరణభూషితా ।
యోగసిద్ధిప్రదా నిత్యం మోక్షాభ్యుదయదాయికా ॥ ౧౦.౬౦౬ ॥
దేవస్యాభిముఖీ నిత్యముమా తు లలితేక్షణా ।
శక్తిశ్చాపరరూపేణ శక్తిమాంశ్చ హరస్తథా ॥ ౧౦.౬౦౭ ॥
బ్రహ్మాణ్డే సృష్టిసంహారౌ కరోతి చ శివేచ్ఛయా ।
దీక్షాజ్ఞానవిహీనా యే లిఙ్గారాధనతత్పరాః ॥ ౧౦.౬౦౮ ॥
తే ప్రయాన్తి హరస్థానం సర్వైశ్వర్యసుఖావహమ్ ।
జరామరణనిర్ముక్తా వ్యాధిశోకవివర్జితాః ॥ ౧౦.౬౦౯ ॥
నాధోయాన్తి పునర్దేవి సంసారే దుఃఖసాగరే ।
శివంయాన్తి తతశ్చోర్ధ్వం శ్రీకణ్ఠేనసమీక్షితాః ॥ ౧౦.౬౧౦ ॥
రుద్రలోకః సమాఖ్యాతస్తతశ్చోర్ధ్వముమే శృణు ।
ఉత్తరోత్తరవృద్ధ్యా చ భువనం భువనంస్థితమ్ ॥ ౧౦.౬౧౧ ॥
బ్రహ్మాణ్డస్యాప్యధోభాగే రుద్రలోకస్యచోర్ధ్వతః ।
దణ్డపాణేః పురంజ్ఞేయం నానారుద్రగణావృతమ్ ॥ ౧౦.౬౧౨ ॥
దణ్డపాణిస్తు భగవాన్ యోగైశ్వర్యబలాన్వితః ।
దణ్డః పాణితలేనైవ ధృతోయేన శివేచ్ఛయా ॥ ౧౦.౬౧౩ ॥

వివృణోతి చ బ్రహ్మాణ్డే మోక్షమార్గం సుదుర్భిదమ్ ।
విధినారాధితశ్చైవ అనుధ్యానాచ్ఛివేచ్ఛయా ॥ ౧౦.౬౧౪ ॥
సప్తలోకేషు యే రుద్రా కథయామి సమాసతః ।
శర్వోరుద్రస్తథా భీమో భవ ఉగ్రస్తథైవ చ ॥ ౧౦.౬౧౫ ॥
మహాదేవస్తథేశానో రుద్రలోకాధిపస్త్వమీ ।
బ్రహ్మలోకేస్థితోబ్రహ్మా విష్ణుర్వై వైష్ణవే పురే ॥ ౧౦.౬౧౬ ॥
రుద్రలోకేస్థితోరుద్రః సర్వేషాం నాయకః స్మృతః ।
కాలాగ్నేర్దణ్డపాణ్యన్తమష్టానవతికోటయః ॥ ౧౦.౬౧౭ ॥
యోజనానాంవరారోహే త్వధ్యాయముపవర్ణితః ।
కటాహస్తు అధశ్చోర్ధ్వం బ్రహ్మాణ్డస్య వరాననే ॥ ౧౦.౬౧౮ ॥
కోటియోజనమానేన ఘనాకారేణసంస్థితః ।
పఞ్చాశత్కోటయశ్చోర్ధ్వం భూపృష్ఠాత్తు వరాననే ॥ ౧౦.౬౧౯ ॥
పఞ్చాశచ్చ అధోజ్ఞేయా యోజనానాం సమన్తతః ।
ఏవం కోటిశతం జ్ఞేయం పార్థివం తత్త్వముచ్యతే ॥ ౧౦.౬౨౦ ॥
శతరుద్రావధిజ్ఞేయం సౌవర్ణం పరివర్తులమ్ ।
వజ్రసారాధికసారం దుర్భేద్యం త్రిదశైరపి ॥ ౧౦.౬౨౧ ॥
హుంఫట్కారప్రయోగేణ భేదయేత్తు వరాననే ।
శతరుద్రానతో వక్ష్యే సమాసేన కృశోదరి ॥ ౧౦.౬౨౨ ॥
దశ దశక్రమేణైవ దశదిక్షు సమన్తతః ।
పూర్వాదిక్రమయోగేన కథయామ్యనుపూర్వశః ॥ ౧౦.౬౨౩ ॥
కపాలీశోహ్యజోబధ్నో వజ్రదేహః ప్రమర్దనః ।
విభూతిరవ్యయః శాస్తా పినాకీ త్రిదశాధిపః ॥ ౧౦.౬౨౪ ॥
ఇన్ద్రస్యబలమాక్రమ్య ప్రభుశక్తిసమన్వితాః ।
విచరన్తిమహాదేవా ఇన్ద్రేణ చ సుపూజితాః ॥ ౧౦.౬౨౫ ॥

అగ్నిరుద్రోహుతాశీ చ పిఙ్గలః ఖాదకో హరః ।
జ్వలనోదహనోబభ్రుర్భస్మాన్తకక్షయాన్తకౌ ॥ ౧౦.౬౨౬ ॥
అగ్నేర్బలంసమాక్రమ్య ప్రభుశక్తిసమన్వితాః ।
విచరన్తిమహాదేవా అగ్నిరాజసుపూజితాః ॥ ౧౦.౬౨౭ ॥
యామ్యోమృత్యుర్హరోధాతా విధాతాకర్తృసంజ్ఞకః ।
సంయోక్తా చ వియోక్తా చ ధర్మో ధర్మపతిస్తథా ॥ ౧౦.౬౨౮ ॥
యమస్య బలమాక్రమ్య ప్రభుశక్తిసమన్వితాః ।
విచరన్తిమహాదేవా యమరాజసుపూజితాః ॥ ౧౦.౬౨౯ ॥
నైరృతోమరుతోహన్తా క్రూరదృష్టిర్భయానకః ।
ఊర్ధ్వకేశోవిరూపాక్షో ధూమలోహితదంష్ట్రకౌ ॥ ౧౦.౬౩౦ ॥
నైరృతంబలమాక్రమ్య ప్రభుశక్తిసమన్వితాః ।
విచరన్తిమహాదేవా నైరృతేన్ద్రసుపూజితాః ॥ ౧౦.౬౩౧ ॥
బలోహ్యతిబలశ్చైవ పాశహస్తో మహాబలః ।
శ్వేతోఽథ జయభద్రశ్చ దీర్ఘబాహుర్జలాన్తకః ॥ ౧౦.౬౩౨ ॥
మేఘనాదీ సునాదీ చ సమాసాత్పరికీర్తితాః ।
వారుణంబలమాక్రమ్య ప్రభుశక్తిసమన్వితాః ॥ ౧౦.౬౩౩ ॥
విచరన్తిమహాదేవా వరుణేన్ద్రసుపూజితాః ।
శీఘ్రోలఘుర్వాయువేగః సూక్ష్మస్తీక్ష్ణో భయానకః ॥ ౧౦.౬౩౪ ॥
పఞ్చాన్తకః పఞ్చశిఖః కపర్దీ మేఘవాహనః ।
వాయోస్తు బలమాక్రమ్య ప్రభుశక్తిసమన్వితాః ॥ ౧౦.౬౩౫ ॥
విచరన్తిమహాదేవా వాయురాజసుపూజితాః ।
నిధీశోరూపవాన్ధన్యః సౌ,యదేహో జటాధరః ॥ ౧౦.౬౩౬ ॥
లక్ష్మీరత్నధరఃకామీ ప్రసాదశ్చ ప్రభాసకః ।
సౌమ్యస్య బలమాక్రమ్య ప్రభుశక్తిసమన్వితాః ॥ ౧౦.౬౩౭ ॥

విచరన్తిమహాదేవాః సోమరాజసుపూజితాః ।
విద్యాధిపోఽథ సర్వజ్ఞో జ్ఞానదృగ్వేదపారగః ॥ ౧౦.౬౩౮ ॥
శర్వః సురేశో జ్యేష్ఠశ్చ భూతపాలో బలిఃప్రియః ।
ఈశానానుమతా దేవాశ్చేష్టన్తే సురపూజితాః ॥ ౧౦.౬౩౯ ॥
విచరన్తిమహాదేవా ఈశశక్త్యాత్వధిష్ఠితాః ।
వృషోవృషధరోఽనన్తః క్రోధనో మారుతాహ్వయః ॥ ౧౦.౬౪౦ ॥
గ్రసనోడమ్బరేశౌ చ ఫణీన్ద్రో వజ్రదంష్ట్రకః ।
విష్ణోస్తుబలమాక్రమ్య ప్రభుశక్తిసమన్వితాః ॥ ౧౦.౬౪౧ ॥
విచరన్తిమహాదేవా అనన్తేన సుపూజితాః ।
శంభుర్విభుర్గణాధ్యక్షస్త్ర్యక్షశ్చ త్రిదశేశ్వరః ॥ ౧౦.౬౪౨ ॥
సంవాహశ్చవివాహశ్చ నలోలిప్సుస్త్రిలోచనః ।
బ్రహ్మణోబలమాక్రమ్య ప్రభుశక్తిసమన్వితాః ॥ ౧౦.౬౪౩ ॥
విచరన్తిమహాదేవా బ్రహ్మణైవ సుపూజితాః ।
ఏకైకస్య సహస్రం తు పరివారోఽభిధీయతే ॥ ౧౦.౬౪౪ ॥
శతరుద్రా ఇతి ఖ్యాతా బ్రహ్మాణ్డంవ్యాప్యసంస్థితాః ।
అసంఖ్యాతాః సహస్రాణి యే చ ఊర్ధ్వాదిదిగ్గతాః ॥ ౧౦.౬౪౫ ॥
స్వచ్ఛన్దావిశ్వగా దేవాః కల్పమన్వన్తరేష్వపి ।
పూర్వాదిదశదిగ్రుద్రాః స్థితా దశ దశైవ తు ॥ ౧౦.౬౪౬ ॥
ఏకైకమధిపంచైవ కథయామి వరాననే ।
స్థితో వై పూర్వతోఽణ్డస్య శ్వేతో వై నామ నామతః ॥ ౧౦.౬౪౭ ॥
రుద్రాణాం తు శతైర్యుక్తో మహావీర్యపరాక్రమః ।
దీప్తిమద్భిర్మహాతీవ్రైర్మయూఖైరివ భాస్కరః ॥ ౧౦.౬౪౮ ॥
ఆగ్నేయ్యామగ్నిసంకాశో వైద్యుతో నామ విశ్రుతః ।
సోఽపి విద్యుత్ప్రభైరుద్ర శతైస్తు పరివారితః ॥ ౧౦.౬౪౯ ॥

యామ్యేఽణ్డస్య మహాకాలో యుగాన్తానలసంనిభః ।
శతరుద్రైర్వృతో దేవి తిష్ఠత్యమితవిక్రమైః ॥ ౧౦.౬౫౦ ॥
నైరృతో వికటోనామ శతేనపరివారితః ।
సంతిష్ఠతే మహాతేజా ద్వితీయ ఇవ భాస్కరః ॥ ౧౦.౬౫౧ ॥
పశ్చిమేఽణ్డస్య యో రుద్రో మహావీర్య ఇతి శ్రుతః ।
శతరుద్రైర్వృతః సోఽపి తిష్ఠత్యమితవిక్రమః ॥ ౧౦.౬౫౨ ॥
వాయవ్యదిశిచాణ్డస్య వాయువేగో మహాబలః ।
శతేన చ వృతః శ్రీమాంస్తిష్ఠత్యత్ర మహాబలః ॥ ౧౦.౬౫౩ ॥
సుభద్రనామోత్తరతః శతేనపరివారితః ।
మహావీర్యబలోపేతస్తిష్ఠత్యత్ర మహాబలః ॥ ౧౦.౬౫౪ ॥
పరివిష్టో మరీచీభిస్తత్రతిష్ఠతి వీర్యవాన్ ।
విద్యాధరో నామ రుద్ర ఐశాన్యాం వై ప్రతిష్ఠితః ॥ ౧౦.౬౫౫ ॥
శతరుద్రైర్వృతః సోఽపి పరివిష్ట ఇవోడురాట్ ।
మహావీర్యబలోపేతస్తిష్ఠతేఽనన్తవిక్రమః ॥ ౧౦.౬౫౬ ॥
అధః కాలాగ్నిరుద్రోఽన్యః స్థితస్త్వత్ర ద్వితీయకః ।
సమావృతో రుద్రశతైః స్థితైస్త్వత్ర వరాననే ॥ ౧౦.౬౫౭ ॥
శతైః సమావృతో రుద్ర మయూఖైరివ భాస్కరః ।
వీరభద్రో వృతోరుద్రైరుపర్యణ్డస్య సంస్థితః ॥ ౧౦.౬౫౮ ॥
ఏకాదశో మహాకాయై రుద్రక్రోధసముద్భవైః ।
ఏవంతేఽత్రమహాత్మాన ఏకైకం తు శతేన చ ॥ ౧౦.౬౫౯ ॥
దశైతే వేష్టితాదేవి శతరుద్రైశ్చ సువ్రతే ।
ఏషామపరిసంఖ్యేయః పరివారో మహాత్మనామ్ ॥ ౧౦.౬౬౦ ॥
ఆవృత్యాణ్డం స్థితాహ్యేతే మధు యద్వన్మధువ్రతాః ।
కదమ్బకుసుమంయద్వత్కేసరైః పరివారితమ్ ॥ ౧౦.౬౬౧ ॥

పరివారితం తథాహ్యణ్డం రుద్రైరమితవిక్రమైః ।
గృహైః సతోరణాట్టాలైర్నానారత్నవిచిత్రితైః ॥ ౧౦.౬౬౨ ॥
జామ్బూనదమయైశ్చిత్రైః సమన్తాత్సమలంకృతమ్ ।
దివ్యనారీభిరాకీర్ణం సర్వకామసమన్వితమ్ ॥ ౧౦.౬౬౩ ॥
బ్రహ్మాణ్డమేతదాఖ్యాతం పాశజాలావతారితమ్ ।
జన్మవ్యాధిజరామృత్యుమహోదధిపరిప్లుతమ్ ॥ ౧౦.౬౬౪ ॥
గుణత్రయమలచ్ఛన్నం నానాజాతిసమాకులమ్ ।
పశుజ్ఞానపరిక్రాన్తం గతిత్రయసమాకులమ్ ॥ ౧౦.౬౬౫ ॥
అనిత్యా ఏవ గతయః సర్వేషామేవ వాదినామ్ ।
పరాపరవిభాగం తు నైవజానన్తి మోహితాః ॥ ౧౦.౬౬౬ ॥
హేమాణ్డం తు పురాసృష్టం క్షయాత్మ భువనాకృతి ।
ఈశమాయాసమావిష్టస్యఆత్మవర్గస్య భూతయే ॥ ౧౦.౬౬౭ ॥
అధోపరిష్టాత్తత్త్వాని ఉదకాదిశివాన్తకమ్ ।
ఉత్తరోత్తరయోగేన దశధా సంస్థితాని తు ॥ ౧౦.౬౬౮ ॥
అహంకారః తదూర్ధ్వం తు బుద్ధిస్తు శతధాస్థితా ।
ఊర్ధ్వం సహస్రధా జ్ఞేయం ప్రధానం వరవర్ణిని ॥ ౧౦.౬౬౯ ॥
పౌరుషం దశసాహస్రం నియతిర్లక్షధా స్మృతా ।
తదూర్ధ్వం దశలక్షాణి కలా యావత్తు సువ్రతే ॥ ౧౦.౬౭౦ ॥
మాయా తు కోటిధావ్యాప్య స్థితా సర్వం చరాచరమ్ ।
దశకోటిగుణా విద్యా మాయాంవ్యాప్య వ్యవస్థితా ॥ ౧౦.౬౭౧ ॥
శతకోటిగుణేనైవ వ్యాప్తాసావీశ్వరేణ తు ।
సాదాఖ్యం కోటిసాహస్రం బిన్దునాదం తదూర్ధ్వతః ॥ ౧౦.౬౭౨ ॥
యోజనానాం తు వృన్దం వై శక్తిర్వ్యాప్య వ్యవస్థితా ।
వ్యాపినీ సర్వమధ్వానం వ్యాప్యదేవి వ్యవస్థితా ॥ ౧౦.౬౭౩ ॥

అప్రమేయం తతో జ్ఞేయం శివతత్త్వం వరాననే ।
భువనాని ప్రవక్ష్యామి అప్తత్త్వాదావనుక్రమాత్ ॥ ౧౦.౬౭౪ ॥
ఆకారం విభవం చైవ భువనానేకవిస్తరమ్ ।
యన్న దృష్టం పశుజ్ఞానైః కుపథభ్రాన్తదృష్టిభిః ॥ ౧౦.౬౭౫ ॥
యన్న సాంఖ్యైర్న యోగైర్వా న చైవ పాఞ్చరాత్రికైః ।
స్వభావవాదిభిర్నాపి న చ కర్మప్రవాదిభిః ॥ ౧౦.౬౭౬ ॥
నాపి సంశయవాదైశ్చ నగ్నక్షపణకాదిభిః ।
న భూతవాదిభిశ్చైవ నాపి స్యాల్లోకికైరపి ॥ ౧౦.౬౭౭ ॥
న చాత్మచిన్తకైర్వాపి న చ తర్కప్రవాదిభిః ।
న చ వైశేషికైర్వాపి షట్పదార్థపరాయణైః ॥ ౧౦.౬౭౮ ॥
న చాపి న్యాయవాదైశ్చ హేతుదృష్టాన్తవాదిభిః ।
నాప్యేకజన్మవాదైశ్చ నచాప్యేకత్వవాదిభిః ॥ ౧౦.౬౭౯ ॥
న ధూర్తవాదైర్లోకైర్వా సుపరిజ్ఞాతమైశ్వరమ్ ।
ఇత్యేవంవాదినాం తేషాం వాదానాం తు శతత్రయమ్ ॥ ౧౦.౬౮౦ ॥
త్రిషష్టిరధికాశ్చాన్యే వాదినాం భ్రాన్తచేతసామ్ ।
అజ్ఞానతిమిరాధానామున్మీలనకృదుత్తమమ్ ॥ ౧౦.౬౮౧ ॥
సంసారపఙ్కమగ్నానాం నౌరివోత్తారణం పరమ్ ।
మహామోహతమోఽన్ధానాం తమోనుదమిదం పరమ్ ॥ ౧౦.౬౮౨ ॥
పరమేశముఖోద్భూతం యన్మయా ప్రాప్తమద్భుతమ్ ।
జ్ఞానామృతమిదం దివ్యం ననభువనవిస్తరమ్ ॥ ౧౦.౬౮౩ ॥
శృణుష్వైకమనా దేవి విచిత్రాకారమద్భుతమ్ ।
అనన్తో భువనవ్రాతస్త్వవ్యుచ్ఛేదాద్వ్యవస్థితః ॥ ౧౦.౬౮౪ ॥
మధుకోశజాలకవత్తథా భూరిచయావృతిః ।
మీనశంఖకులాయాభం దాషిమీబీజవత్స్థితమ్ ॥ ౧౦.౬౮౫ ॥

కదమ్బకేసరనిభం పురాణాం తు సమూహకమ్ ।
మహాసేనావాసకవద్వనే తరుసమూహవత్ ॥ ౧౦.౬౮౬ ॥
నిరన్తరమనన్తాని భువనాని వరాననే ।
నానాకారాణి చిత్రాణి సర్వరత్నమయాని చ ॥ ౧౦.౬౮౭ ॥
పరిమణ్డలాని దీర్ఘాణ్యర్ధచన్ద్రాకృతీని చ ।
పురుషాకృతీని చాన్యాని నన్ద్యావర్తాకృతీని చ ॥ ౧౦.౬౮౮ ॥
పర్వతాకృతిరూపాణి గజయుథాకృతీని చ ।
శరావాకృతీని చాన్యాని జ్వాలారూపాకృతీని చ ॥ ౧౦.౬౮౯ ॥
మహావిమానరూపాణి త్రిశూలాకృతిమన్తి చ ।
మురజాకృతీని చాన్యాని త్ర్యశ్రాకృతిపురాణి చ ॥ ౧౦.౬౯౦ ॥
మహాపురుషరూపాణి శతశృఙ్గాకృతీని చ ।
సహస్రశృఙ్గావర్తాని తథాన్యాని వరాననే ॥ ౧౦.౬౯౧ ॥
కోటిశృఙ్గాణి చాన్యాని అసంఖ్యశిఖరాణి చ ।
వృత్తాని చతురశ్రాణి త్రికోణాన్యపరాణి చ ॥ ౧౦.౬౯౨ ॥
దివ్యచిత్రపతాకాని దివ్యఘణ్టాధ్వజాని చ ।
భేరినాదస్వరాఢ్యాని దివ్యగీతధ్వనీని చ ॥ ౧౦.౬౯౩ ॥
దివ్యదున్దుభినాదాని మహావేణుస్వనాని చ ।
నానావాదిత్ర ఘోషాణి భువనాని చ సర్వదా ॥ ౧౦.౬౯౪ ॥
శుక్లాని స్ఫటికాభాని పద్మరాగాకృతీని చ ।
చన్ద్రకాన్తసవర్ణాని ముక్తాదామనిభాని చ ॥ ౧౦.౬౯౫ ॥
లాక్షారససవర్ణాని కానిచిద్వరవర్ణిని ।
ఇన్ద్రగోపకవర్ణాని ఇన్ద్రనీలనిభాని చ ॥ ౧౦.౬౯౬ ॥
నీలోత్పలసవర్ణాని విద్యుత్పుఞ్జనిభాని చ ।
బాలాదిత్యసవర్ణాని పద్మగర్భనిభాని చ ॥ ౧౦.౬౯౭ ॥

చన్ద్రప్రభాని చాన్యాని చన్ద్రకోటినిభాని చ ।
మధ్యాహ్నార్కసవర్ణాని సూర్యకోటినిభాని చ ॥ ౧౦.౬౯౮ ॥
అశోకస్తవకాభాని హరితాలనిభాని చ ।
శక్రచాపసవర్ణాని గోక్షీరధవలాని చ ॥ ౧౦.౬౯౯ ॥
సిన్దూరకుఙ్కుమాభాని గోరోచననిభాని చ ।
తప్తహేమసవర్ణాని నిర్ధూమాగ్నినిభాని చ ॥ ౧౦.౭౦౦ ॥
శఙ్ఖపాణ్డురవర్ణాని కానిచిద్భువనాని చ ।
నానావర్ణాని చాన్యాని నానారూపాకృతీని చ ॥ ౧౦.౭౦౧ ॥
ఏతేషాం పరతో దేవి వ్యాపకం పరమం పదమ్ ।
అప్రమేయమసంఖ్యేయమగమ్యం సర్వవాదినామ్ ॥ ౧౦.౭౦౨ ॥
వినా ప్రసాదాదీశస్య జ్ఞానమేతన్న లభ్యతే ।
నచాపి భావో భవతి దీక్షామప్రాప్య దేహినామ్ ॥ ౧౦.౭౦౩ ॥
యదా తు కారణాచ్ఛక్తిర్భవేన్నిర్వాణకారికా ।
శివేచ్ఛయా ప్రపద్యేత దీక్షాం జ్ఞానమయీం శుభామ్ ॥ ౧౦.౭౦౪ ॥
మన్త్రయోగాత్మికా దివ్యాం తతో మోక్షం వ్రజేత్పశుః ।
నాన్యథా మోక్షమాయాతి అపి జ్ఞానశతైరపి ॥ ౧౦.౭౦౫ ॥
యస్య ప్రకాశితం సర్వం శివేనానన్తరూపిణా ।
స ఏవ మోక్షం వ్రజతి శివః సర్వమహేశ్వరః ॥ ౧౦.౭౦౬ ॥
తేనేదం జ్ఞానముఖ్యం తు పురా ప్రోక్తం మయా తవ ।
సంసారార్ణవమగ్నానాం నౌరివోత్తారణం పరమ్ ॥ ౧౦.౭౦౭ ॥
మహామాయాఞ్జనాతీతమజ్ఞాతం పశుగోచరే ।
అనన్తం పారమక్షోభ్యం సుబోధం పరమేశ్వరమ్ ॥ ౧౦.౭౦౮ ॥
పరమేశముఖోద్గీర్ణం యన్మయా ప్రాప్తమద్భుతమ్ ।
వక్ష్యే జ్ఞానామృతమిదం శృణుష్వైకమనాః ప్రియే ॥ ౧౦.౭౦౯ ॥

ఊర్ధ్వం వై బ్రహ్మణోఽణ్డస్య పురైకాదశకం స్థితమ్ ।
ఏకాదశానాం రుద్రాణాం యుగాన్తాగ్నిసమత్విషామ్ ॥ ౧౦.౭౧౦ ॥
అథోర్ధ్వే భువనం దేవ్యాః కథయామి వరాననే ।
ఇన్ద్రనీలమయం దివ్యం సమన్తాత్పరిమణ్డలమ్ ॥ ౧౦.౭౧౧ ॥
తస్మిన్భగవతీ దేవీ భద్రకాలీ వ్యవస్థితా ।
వసతీన్దీవరశ్యామా స్నిగ్ధకఞ్చుకష్టసప్రభా ॥ ౧౦.౭౧౨ ॥
సూర్యమణ్డలరూపాభ్యాం కుణ్డలాభ్యామలఙ్కృతా ।
పౌర్ణమాస్యాం యథా సన్ధ్యా చన్ద్రార్కాభ్యాం విరాజతే ॥ ౧౦.౭౧౩ ॥
రాజతే చ మహాహారః స్తనాభ్యామన్తరే స్థితః ।
అసితాఞ్జనశైలాభ్యాం మధ్యే స్రోతోవహా యథా ॥ ౧౦.౭౧౪ ॥
చతుర్భిశ్చ ధృతం పీఠం సింహైరమితవిక్రమైః ।
సర్వవజ్రమయే దివ్యే దివ్యరత్నవిభూషితే ॥ ౧౦.౭౧౫ ॥
ఆసనే సుప్రభే దేవీ జాత్యఞ్జనసమప్రభా ।
శుక్లే హిమవతః శృఙ్గే నీలమేఘ ఇవ స్థితా ॥ ౧౦.౭౧౬ ॥
సర్వరత్నమయీ దివ్యా రశనాస్యా విరాజతే ।
పీతమాల్యాంశుకవతీ శర్వరీవారుణోదయే ॥ ౧౦.౭౧౭ ॥
తృతీయం నయనం తస్యా లలాటస్థం విరాజతే ।
ఉదయస్థ ఇవాదిత్యో రశ్మిజాలవిభూషితః ॥ ౧౦.౭౧౮ ॥
ఉచ్ఛ్రితేనాతపత్రేణ సా శ్వేతేన విరాజతే ।
కృష్ణమేఘోపరిస్థేన చన్ద్రేణేవ విభావరీ ॥ ౧౦.౭౧౯ ॥
కోటికోటిసహస్రేణ స్త్రీణాం తు పరివారితా ।
ఆవృతా చన్ద్రలేఖేవ నక్షత్రైస్తు నభస్తలే ॥ ౧౦.౭౨౦ ॥
కుముదోత్పలవర్ణాశ్చ హేమశ్యామాశ్చ యోషితః ।
ప్రియఙ్గుకలికాశ్యామాశ్చన్ద్రగౌర్యః సయౌవనాః ॥ ౧౦.౭౨౧ ॥

పద్మావదాతరూపిణ్యః పీనశ్రోణిపయోధరాః ।
హావభావవిధిజ్ఞాస్తు నృత్తగీతవిశారదాః ॥ ౧౦.౭౨౨ ॥
వీణావేణుమృదఙ్గాద్యైర్వంశవాదిత్రనిఃస్వనైః ।
ఉపాసీనాస్తు తాం దేవీం రమన్తే తత్ర యోషితః ॥ ౧౦.౭౨౩ ॥
ఏవం విద్ధి జయం నామ భువనం తు వరాననే ।
యా దుర్గేతి స్మృతా లోకే బ్రహ్మాణ్డోదరవర్తినీ ॥ ౧౦.౭౨౪ ॥
విష్ణునా తపసా పూర్వమారాధ్య పరమేశ్వరమ్ ।
అవతారితా వధార్థాయ మహిషస్య మహాత్మనః ॥ ౧౦.౭౨౫ ॥
యేన చైకేన శృఙ్గేణ భగవాన్ హిమవాన్ గిరిః ।
శుష్కపర్ణమివ క్షిప్తః భగవత్యా వినాశితః ॥ ౧౦.౭౨౬ ॥
సా తం వినాశయేద్దేవీ తమః సూర్య ఇవోత్థితః ।
సా దేవీ సర్వదేవీనాం నామరూపైశ్చ తిష్ఠతి ॥ ౧౦.౭౨౭ ॥
యోగమాయాప్రతిచ్ఛన్నా కుమారీ లోకభావినీ ।
అచిన్త్యా చాప్రమేయా చ అన్యత్ర పరిపఠ్యతే ॥ ౧౦.౭౨౮ ॥
విష్ణునా సహితా దేవీ కల్పే కల్పే పునః పునః ।
భగినీత్వేన చాయాతి నామరూపవిపర్యయైః ॥ ౧౦.౭౨౯ ॥
మన్వన్తరే మన్వన్తరే తథా చైవ యుగే యుగే ।
రక్షణార్థం హి లోకానాం మాతేవ హితకారిణీ ॥ ౧౦.౭౩౦ ॥
ఇత్యాఖ్యాతం తు భువనం జయం నామ వరాననే ।
తద్భక్తాస్తత్ర గచ్ఛన్తి తస్యా మణ్డలదీక్షితాః ॥ ౧౦.౭౩౧ ॥
నచైతత్తపసా ప్రాప్యం నయజ్ఞైర్భూరిదక్షిణైః ।
న దానైర్వివిధైశ్చాపి శక్యం ప్రాప్తుం వరాననే ॥ ౧౦.౭౩౨ ॥
ప్రసాదాద్దేవదేవస్య శశాఙ్కాఙ్కితమౌలినః ।
దీక్షాం ప్రాప్య ప్రాప్నువన్తి మణ్డలం చక్రవర్తినామ్ ॥ ౧౦.౭౩౩ ॥

నిర్బీజదీక్షయా మోక్షం దదాతి ఖలు దేహినామ్ ।
సా ముక్తిదీక్షా పరమా విధివత్పరికీర్తితా ॥ ౧౦.౭౩౪ ॥
విద్యేశావరణే దీక్షా యవతీ క్రియతే నృణామ్ ।
తావతీం గతిమాప్నోతి భువనేఽత్ర వరాననే ॥ ౧౦.౭౩౫ ॥
భువనాని తదీశాంశ్చ సంస్థానాని యథాక్రమమ్ ।
కథయిష్యామి తే సర్వం శృణుష్వైకమనాః ప్రియే ॥ ౧౦.౭౩౬ ॥
భద్రకాల్యాం పరో దేవో రుద్రక్రోధసముద్భవః ।
కోటిమాత్రేణ దేవేశి యుగాన్తాగ్నిసమప్రభః ॥ ౧౦.౭౩౭ ॥
యుగాన్తామ్బుదవృన్దోత్థగర్జితధ్వనినిఃస్వనః ।
శతబాహుర్మహాతేజా దివ్యాభరణభూషితః ॥ ౧౦.౭౩౮ ॥
శిరసీన్దుధరః శ్యామో నీలాఞ్జనసమద్యుతిః ।
శిఖికణ్ఠనిభః కిఞ్చిత్కిఞ్చిదాపాణ్డులోహితః ॥ ౧౦.౭౩౯ ॥
చాషజీమూతవర్ణశ్చ అతసీపుష్పసంనిభః ।
ఇన్ద్రనీలనిభః కిఞ్చిత్కిఞ్చిద్భృఙ్గనిభాకృతిః ॥ ౧౦.౭౪౦ ॥
జాత్యఞ్జననిభాకారో రుద్రైకాదశికాన్వితః ।
యుతం కోటిసహస్రేణ రుద్రాణాం చ మహాత్మనామ్ ॥ ౧౦.౭౪౧ ॥
భువనం తస్య దేవస్య విజయం నామ విశ్రుతమ్ ।
ఇన్ద్రనీలనిభం దివ్యం సర్వవజ్రనిభం మహత్ ॥ ౧౦.౭౪౨ ॥
దశకోటిసహస్రాణి రుద్రాణాం వరవర్ణిని ।
అన్తర్భువనసంఘాతైరన్యైశ్చ పరివారితమ్ ॥ ౧౦.౭౪౩ ॥
నీలోత్పలదలశ్యామైః శిఖికణ్ఠనిభైస్తథా ।
రుద్రైర్దివ్యైర్మహావీర్యైః సమన్తాత్పరివారితమ్ ॥ ౧౦.౭౪౪ ॥
స్తుతిభిర్మఙ్గలైర్గీతైర్నృత్తావాదిత్రవాదితైః ।
పణవైర్వేణువీణాభిర్భేరీఝుల్లరి గోముఖైః ॥ ౧౦.౭౪౫ ॥

పటహైః కాహలైశ్చైవ శఙ్ఖదున్దుభిపీలుకైః ।
మృద్ఙలైస్తట్టరీభిశ్చ తాలకైర్మురజైస్తథా ॥ ౧౦.౭౪౬ ॥
మౌన్దకాహలటఙ్కైశ్చ తమిలద్రఘటాదిభిః ।
వాదిత్రైర్వల్లిత్రైస్తాలై రోటనైర్ముఖమృద్ఙలైః ॥ ౧౦.౭౪౭ ॥
భూతైర్భూతగణై రుద్రైర్జల్పితైః పఠితైస్తథా ।
ధ్యాయద్భిశ్చ జపద్భిశ్చ ధావద్భిశ్చేష్టితైస్తథా ॥ ౧౦.౭౪౮ ॥
మయూరకోకిలారావాన్ముఞ్చద్భిశ్చ తథాపరైః ।
నానారుతవిలాసైశ్చ వికుర్వద్భిర్మహాత్మభిః ॥ ౧౦.౭౪౯ ॥
ఆవృతస్తైర్మహాతేజా మయూఖైరివ భాస్కరః ।
గజవక్త్రైః సింహవక్త్రైరశ్వవక్త్రైః శుభాననైః ॥ ౧౦.౭౫౦ ॥
గోకర్ణైర్గోముఖైశ్చాన్యైర్ద్వీపిబుక్షముఖైస్తథా ।
వ్యాఘ్రవానరవక్త్రైశ్చ భగవాన్పర్యుపాస్యతే ॥ ౧౦.౭౫౧ ॥
వీరభద్రో మహాతేజా యుగాన్తాగ్నిసమప్రభః ।
ఆసనం తస్య దేవస్య సర్వవజ్రమయం మహత్ ॥ ౧౦.౭౫౨ ॥
దశయోజనవిస్తీర్ణం చతురస్రానలప్రభమ్ ।
రాజతేఽత్రాష్టభిః సింహైర్వృతం భీమపరాక్రమైః ॥ ౧౦.౭౫౩ ॥
అత్ర తే పుణ్యకర్మాణః యే స్మరన్తి మహేశ్వరమ్ ।
జలే మరుత్స్వథాగ్నౌ వా శిరశ్ఛేదేన వా మృతాః ॥ ౧౦.౭౫౪ ॥
తే యాన్తి చైశ్వరం బోధం వీరభద్రం మహాద్యుతిమ్ ।
భువనస్యాస్య దేవేశి హ్యుపర్యావరణం మహత్ ॥ ౧౦.౭౫౫ ॥
అమ్మయం తు ఘనం చాపి శక్రచాపమివ స్థితమ్ ।
వితానమివ తద్భద్రమన్తరే సమవస్థితమ్ ॥ ౧౦.౭౫౬ ॥
తత్ర చాస్తే మహాత్మాసావఙ్గుష్ఠాగ్రప్రమాణకః ।
తత్ర యోజనకోటిర్వై విష్కమ్భాదూర్ధ్వముచ్యతే ॥ ౧౦.౭౫౭ ॥

తిర్యక్త్రిగుణవిస్తారమాప్యమావరణం ప్రియే ।
ఆవృతం తేన తత్సర్వం మహామ్భోధివిసారిణా ॥ ౧౦.౭౫౮ ॥
రుద్రాణ్డ ఇతి విఖ్యాతం రుద్రాలోక ఇతి ప్రియే ।
వీరభద్రనికేతశ్చ భద్రకాల్యాలయస్తథా ॥ ౧౦.౭౫౯ ॥
త్రయోదశభిరన్యైశ్చ భువనైరుపశోభితమ్ ।
నానారుద్రగణైర్దివ్యైర్నిరన్తరమలంకృతమ్ ॥ ౧౦.౭౬౦ ॥
అణ్డం వై వీరభద్రస్య బ్రహ్మాణ్డసదృశం ప్రియే ।
అతః పరం ప్రవక్ష్యామి ధరిత్ర్యా భువనం మహత్ ॥ ౧౦.౭౬౧ ॥
ధాత్రీ యస్మిన్భగవతీ ధరాలోకే సనాతనీ ।
హైరణ్యమతులం ప్రాప్తా ఆధారం యత్ర సంస్థితా ॥ ౧౦.౭౬౨ ॥
చక్రవర్తివిమానైశ్చ బహుభిః పరివారితమ్ ।
ఆవృతం భూతసంఘాతైరాచార్యైస్తత్పరాయణైః ॥ ౧౦.౭౬౩ ॥
దివ్యగీతనినాదాఢ్యైర్వాదిత్రశతనిఃస్వనైః ।
అన్తర్భువనసంఘాతై రుద్రాణాం పరివారితమ్ ॥ ౧౦.౭౬౪ ॥
భువనస్యాస్య మధ్యే తు ఉదయాదిత్యసంనిభః ।
రక్తోత్పలనిభో దివ్య అశోకస్తబకచ్ఛవిః ॥ ౧౦.౭౬౫ ॥
పద్మరాగమయో దివ్యః ప్రాసాదో బహుభూమికః ।
తస్య మధ్యే భగవతీ ధరిత్రీ లోకధారిణీ ॥ ౧౦.౭౬౬ ॥
మాలయా రక్తపుష్పస్య లమ్బయా నిత్యభూషితా ।
చన్ద్రార్కమణ్డలాకారకపోలతలభూషితా ॥ ౧౦.౭౬౭ ॥
పీతహేమాంశుకవతీ మహాహారవిభూషితా ।
శతయోజనవిస్తీర్ణే కూర్మపృష్ఠే వ్యవస్థితా ॥ ౧౦.౭౬౮ ॥
చతుర్వక్త్రా చాష్టభుజా దివ్యాభరణభూషితా ।
రూపయౌవనసంపన్నా నృత్తగీతవిశారదాః ॥ ౧౦.౭౬౯ ॥

పరివార్యోపాసతే తాం దివ్యా వై మానసాః స్త్రియః ।
త్రింశత్కోట్యస్తు తాసాం వై దివ్యాభరణభూషితాః ॥ ౧౦.౭౭౦ ॥
ఉత్పాదితాస్తు శర్వేణ తదర్థం హితమిచ్ఛతా ।
తప్తజామ్బూనదనిభా దివ్యాభరణశోభితాః ॥ ౧౦.౭౭౧ ॥
ఉచ్ఛ్రితేనాతపత్రేణ ధ్రియమాణేన శోభితాః ।
పురఃస్థితో మహాతేజా యోఽసౌ మేరుర్మహాగిరిః ॥ ౧౦.౭౭౨ ॥
ఉపాసీనస్తు తాం దేవీం తత్రాస్తే స నగాధిపః ।
నీలోత్పలదలశ్యామో నీలజీమూతసంనిభః ॥ ౧౦.౭౭౩ ॥
నీలో నామ మహాశైలః పీతవాసా మహాద్యుతిః ।
అతికాన్తేన రూపేణ కైటభారిరివాపరః ॥ ౧౦.౭౭౪ ॥
ఉపాస్యమానో దివ్యాభిర్నగరీభిర్నగాధిపః ।
తస్యోత్తరే చన్ద్రనిభో నానాలంకారభూషితః ॥ ౧౦.౭౭౫ ॥
శ్వేతాతపత్రీ తేజస్వీ శ్వేతో నామ మహాగిరిః ।
తస్యోత్తరేణ సూర్యాభో ముకుటాదివిభూషితః ॥ ౧౦.౭౭౬ ॥
పీతామ్బరధరః శ్రీమాన్ శృఙ్గవానితి విశ్రుతః ।
అతికాన్తేన రూపేణ కుసుమాస్త్ర ఇవాపరః ॥ ౧౦.౭౭౭ ॥
దక్షిణేనాపి వక్ష్యామి శృణుష్వావహితా ప్రియే ।
చన్ద్రావదాతదీప్తౌజా దివ్యాభరణభూషితః ॥ ౧౦.౭౭౮ ॥
శుక్లామ్బరధరః శ్రీమాన్నిషధో నామ విశ్రుతః ।
తప్తహేమప్రతీకాశో దివ్యాభరణభూషితః ॥ ౧౦.౭౭౯ ॥
అతిశుభ్రేణ దేహేన పితామహ ఇవాపరః ।
పీతామ్బరధరః శ్రీమాన్ పీతమాల్యానులేపనః ॥ ౧౦.౭౮౦ ॥
హేమకూటో మహాతేజాస్తేజసామివ సఙ్గ్రహః ।
రాజతే భగవాన్ శైలః సన్ధ్యావృత ఇవాంశుమాన్ ॥ ౧౦.౭౮౧ ॥

పాణ్డురాభ్రప్రతీకాశః శఙ్ఖగోక్షీరసంనిభః ।
శుక్లామ్బరధరః శ్రీమాన్ దివ్యకుణ్డలభూషితః ॥ ౧౦.౭౨ ॥
ఆతపత్రేణ మహతా ధ్రియమాణేన మూర్ధని ।
హిమవానితి విఖ్యాతో ద్వితీయ ఇవ భాస్కరః ॥ ౧౦.౭౩ ॥
ఇన్ద్రగోపకసంకాశః పశ్చిమే గన్ధమాదనః ।
రక్తామ్బరధరః శ్రీమానస్త్రాద్రిస్థ ఇవాంశుమాన్ ॥ ౧౦.౭౪ ॥
శుద్ధస్ఫటికసంకాశః శుక్లామ్బరధరః శుభః ।
కిరీటీ కుణ్డలీ శ్రీమాన్మాల్యవాన్నామ పర్వతః ॥ ౧౦.౭౫ ॥
ఇత్యేవమాదిభిశ్చాన్యైః పర్వతైః పరివారితా ।
లోకాలోకావసానైశ్చ తథాన్యైః కులపర్వతైః ॥ ౧౦.౭౬ ॥
దివ్యరూపధరా దేవీ తనుర్వై పారమేశ్వరీ ।
ధారణాం గన్ధతన్మాత్రే ప్రాణాంస్త్యక్త్వా తు యోగినః ॥ ౧౦.౭౭ ॥
తే యాన్తి తాదృశీం మూర్తిం ధరిత్ర్యాః పరమాం తనుమ్ ।
అతః పరతరం దేవి సాముద్రం భువనం మహత్ ॥ ౧౦.౭౮ ॥
సర్వవజ్రమయం దివ్యం నానాశ్చర్యశతాన్వితమ్ ।
నీలోత్పలసమచ్ఛాయం సర్వతః పరిమణ్డలమ్ ॥ ౧౦.౭౯ ॥
మధ్యే తు భువనస్యాస్య మణ్డలం చన్ద్రసంనిభమ్ ।
శతయోజనసాహస్రం సమన్తాత్పరిమణ్డలమ్ ॥ ౧౦.౮౦ ॥
తస్య మధ్యే తు పురుషో రుక్మవర్ణో మహాద్యుతిః ।
కిరీటీ కుణ్డలీ స్రగ్వీ దివ్యాభరణభూషితః ॥ ౧౦.౮౧ ॥
అపాం నిధేర్భగవతో వరుణస్య పరా తనుః ।
తం తు దేవం మహాత్మానం పరివార్య సమన్తతః ॥ ౧౦.౮౨ ॥
రూపయౌవనసంపన్నాః సతతం పర్యుపాసతే ।
శుక్లామ్బరధరా దేవీ శుక్లగన్ధానులేపనా ॥ ౧౦.౮౩ ॥

శుక్లయజ్ఞోపవీతా చ శుక్లహారోపశోభితా ।
శుక్లైనైవాతపత్రేణ ధ్రియమాణేన మూర్ధని ॥ ౧౦.౭౯౪ ॥
గఙ్గా హ్యుత్తరతస్తస్య స్థితా వై పరమా తనుః ।
నీలామ్బరధరా దేవీ నీలగన్ధానులేపనా ॥ ౧౦.౭౯౫ ॥
నీలస్రగ్దామకణ్ఠా చ యమునా తస్య దక్షిణే ।
ఏవమాద్యా మహానద్యః పరివార్య మహాద్యుతిమ్ ॥ ౧౦.౭౯౬ ॥
సముద్రాష్టకం చ దేవేశి స్వనదీభిః సమావృతమ్ ।
ఉపాసతే సదా భక్త్యా వారుణీం పరమాం తనుమ్ ॥ ౧౦.౭౯౭ ॥
నానాసరాంసి తీర్థాని తద్భక్తాశ్చాపి సంస్థితాః ।
రసతన్మాత్ర అత్రైవ కృత్వా సమ్యక్తు ధారణామ్ ॥ ౧౦.౭౯౮ ॥
అపాం యోనిం పరాం ప్రాప్తాః వారుణీ సా పరా తనుః ।
అతః పరం ప్రవక్ష్యామి భువనం వరవర్ణిని ॥ ౧౦.౭౯౯ ॥
శ్రీనికేత ఇతి ఖ్యాతం పద్మగర్భ ఇతి శ్రుతమ్ ।
విమానశతసంఘాతైర్నిరన్తరమవస్థితైః ॥ ౧౦.౮౦౦ ॥
శోభితం భువనేశైశ్చ రుద్రై రుద్రగణైస్తథా ।
సరోభిర్మానసైర్దివ్యైర్దీర్ఘికాభిశ్చ శోభితమ్ ॥ ౧౦.౮౦౧ ॥
రథచక్రప్రమాణైశ్చ మణికాఞ్చనమణ్డితైః ।
వైదూర్యనాలైః కమలైర్దివ్యగన్ధసుగన్ధిభిః ॥ ౧౦.౮౦౨ ॥
మృదుభిః కాన్తిమద్భిశ్చ చన్ద్రమణ్డలసంనిభైః ।
సంశోభితం విచిత్రైస్తైర్వికచైర్వజ్రకేసరైః ॥ ౧౦.౮౦౩ ॥
ఉద్యానైర్వివిధైశ్చాపి నానావిహగకూజితైః ।
నానాకామప్రదైర్వృక్షైః సమన్తాత్సమలఙ్కృతమ్ ॥ ౧౦.౮౦౪ ॥
నానామణిమయైర్దివ్యైః క్రీడాశైలైశ్చ మానసైః ।
మానసీభిశ్చ నారీభిర్దివ్యయౌవనకాన్తిభిః ॥ ౧౦.౮౦౫ ॥

హావభావవిలాసాఢ్యదివ్యస్త్రీభిరలంకృతమ్ ।
విచిత్రైర్మణిపద్మైశ్చ సితపత్రైశ్చ సువ్రతే ॥ ౧౦.౮౦౬ ॥
విభూషితం గజేన్ద్రస్థైః స్తుతిమఙ్గలవాదిభిః ।
గాయద్భిశ్చాథ నృత్యద్భిర్దివ్యస్త్రైణైః సమాకులమ్ ॥ ౧౦.౮౦౭ ॥
తస్మింస్తు భువనే దివ్యే పద్మగర్భసమప్రభే ।
శరదిన్దునిభం దివ్యం మణ్డలం రశ్మిసంకులమ్ ॥ ౧౦.౮౦౮ ॥
తస్య మధ్యే భగవతీ శ్రీ స్స్వయం లోకభావినీ ।
చన్ద్రకోటిసహస్రాణాం యా కాన్తిమతివర్తతే ॥ ౧౦.౮౦౯ ॥
ఏకత్ర యుగపత్తేజస్తేజసాం తు విరాజతే ।
నిర్వాణమివ యా శాన్తా సర్వానన్దమనోహరా ॥ ౧౦.౮౧౦ ॥
రూపిణీ పరమా దేవీ మూర్తిరవ్యభిచారిణీ ।
శతయోజనవిస్తీర్ణే ఉదితాదిత్యసప్రభే ॥ ౧౦.౮౧౧ ॥
చన్ద్రకాన్తమయే పద్మే వజ్రకేసరకర్ణికే ।
కోటిపత్రే మహాదివ్యే గన్ధపుష్పగుణాన్వితే ॥ ౧౦.౮౧౨ ॥
పద్మాసనే భగవతీ పద్మగర్భసమప్రభా ।
ఉపవిష్టాత్ర సా నిత్యం విభూత్యా పరయా యుతా ॥ ౧౦.౮౧౩ ॥
మహారత్నైశ్చ స్రగ్దామ ప్రలమ్బమురసా శుభమ్ ।
వహన్తీ సా తు శుశుభే జ్యోత్స్నేవ త్రిపథాపథమ్ ॥ ౧౦.౮౧౪ ॥
స్ఫురన్మయూఖచలనే కపోలతలమణ్డలే ।
సూర్యమణ్డలసంకాశే ధారయన్తీ చ కుణ్డలే ॥ ౧౦.౮౧౫ ॥
స్ఫురన్మయూఖసంఘాతాం రశనాం సా తు బిభ్రతీ ।
హేమాభా పీతవసనా మహాహారవిభూషితా ॥ ౧౦.౮౧౬ ॥
చన్ద్రాభేనాతపత్రేణ ధ్రియమాణేన రాజితా ।
ఉపగీతా చ గన్ధర్వైర్మానసై రుద్రసమ్భవైః ॥ ౧౦.౮౧౭ ॥

పరివారితా భగవతీ సా తనుః పారమేశ్వరీ ।
యా ప్రాప్తా తపసారాధ్య విష్ణునా ప్రభవిష్ణునా ॥ ౧౦.౮౧౮ ॥
దత్తా ప్రీతేన రుద్రేణ విష్ణోరురసి వాహినీ ।
అర్ధేన సా భగవతీ విష్ణోరఙ్గే ప్రతిష్ఠితా ॥ ౧౦.౮౧౯ ॥
పాదేనేన్ద్రస్య దేవస్య పాదార్ధేన దివి స్థితా ।
తదర్ధేన పునర్దేవి పార్థివేషు వ్యవస్థితా ॥ ౧౦.౮౨౦ ॥
తదర్ధేన మనుష్యేషు యా స్థితా వ్యాప్య మూర్తిభిః ।
స్వరూపా కామరూపా చ ద్విధా సా పరికీర్తితా ॥ ౧౦.౮౨౧ ॥
అచలా సా తనుః సూక్ష్మా అక్షోభ్యా తత్ర తిష్ఠతి ।
రుద్రక్రీడావతారేషు ప్రయాగాదిషు సువ్రతే ॥ ౧౦.౮౨౨ ॥
శ్రీగిరౌ చ విశేషేణ మృతస్తద్భువనం వ్రజేత్ ।
సత్స్వన్యేష్వపి భాగేషు త్వియం సా గదితా గతిః ॥ ౧౦.౮౨౩ ॥
ప్రాప్య తామీదృశీం దేవీమైశ్వర్యమణిమాదికమ్ ।
భూత్వా తు సాష్టధా దివ్యా దేవేష్వపి చ తిష్ఠతి ॥ ౧౦.౮౨౪ ॥
సిద్ధేష్వపి చ సా దేవీ ఉత్తమా సిద్ధిరుచ్యతే ।
యదర్థం తారకాద్యైశ్చ సంగ్రామస్త్రిదశేశ్వరైః ॥ ౧౦.౮౨౫ ॥
కృతో ఘోరస్త్వసంఖ్యేయః తాం శ్రియం ప్రాప్తుమిచ్ఛుభిః ।
అసఙ్ఖ్యేయాశ్చ సంగ్రామాః కృతా వై చక్రవర్తిభిః ॥ ౧౦.౮౨౬ ॥
సా బన్ధ ఏవముక్తానామబుధానాం పరా స్మృతా ।
శ్రీపురం తు సమాఖ్యాతం యథావచ్చ వరాననే ॥ ౧౦.౮౨౭ ॥
అత ఊర్ధ్వం ప్రవక్ష్యామి భువనం చ నిబోధ మే ।
సారస్వతమితి ఖ్యాతం గాన్ధర్వమితి చ స్మృతమ్ ॥ ౧౦.౮౨౮ ॥
పద్మగర్భపురం చాపి కోటిమాత్రేణ సువ్రతే ।
యోజనానాం సమాఖ్యాతం ప్రమాణేన సమన్తతః ॥ ౧౦.౮౨౯ ॥

సార్వరత్నమయం దివ్యం సర్వైశ్వర్యసమన్వితమ్ ।
విమానైర్వివిధాకారైర్నానారత్నమయైః శుభైః ॥ ౧౦.౮౩౦ ॥
గాన్ధర్వైర్మానసైశ్చాపి గాయద్భిశ్చాప్యనేకధా ।
నృత్యద్భిశ్చ తథాన్యైశ్చ గణైః పార్శ్వగతైస్తథా ॥ ౧౦.౮౩౧ ॥
స్త్రీభిః సురూపిణీభిశ్చ గన్ధర్వైశ్చ సమాకులమ్ ।
తస్య మధ్యే తు దేవేశి శరచ్చన్ద్రనిభం శుభమ్ ॥ ౧౦.౮౩౨ ॥
రశ్మిమాలాకులం దివ్యం మణ్డలం పరిమణ్డలమ్ ।
తస్య మధ్యే భగవతీ స్థితా సాక్షాత్సరస్వతీ ॥ ౧౦.౮౩౩ ॥
శరచ్చన్ద్రసహస్రస్య యా కాన్తిమతివర్తతే ।
పీతామ్బరధరా దేవీ పద్మపత్రాయతేక్షణా ॥ ౧౦.౮౩౪ ॥
నీలోత్పలదలశ్యామా దివ్యాభరణభూషితా ।
హేమపట్టపరీధానా దివ్యకుణ్డలధారిణీ ॥ ౧౦.౮౩౫ ॥
ఉరసా తు మహాహారముద్వహన్తీ శశిప్రభమ్ ।
స్ఫురన్మయూఖసంఘాతకుణ్డలద్వయమణ్డితా ॥ ౧౦.౮౩౬ ॥
గ్రామత్రయవలీమధ్యా సప్తస్వరతనుః శుభా ।
తానమూర్ధారుహా దేవీ మూర్చ్ఛనాఝరుహోద్వహా ॥ ౧౦.౮౩౭ ॥
పదాసనా తాలపాదా గీతవర్ణప్రభావతీ ।
అఙ్గుల్యః సన్ధయశ్చైవ లక్షణాని వరాననే ॥ ౧౦.౮౩౮ ॥
ఆసనే పరమే దివ్యే వృతా భూతగణేశ్వరైః ।
స్థితా స్థితిరివాభాతి సర్వస్య జగతః శుభా ॥ ౧౦.౮౩౯ ॥
మానసీభిశ్చ నారీభిర్గన్ధర్వైర్మానసైర్వృతా ।
హాహా హూహూశ్చిత్రరథస్తుమ్బురుర్నారదస్తథా ॥ ౧౦.౮౪౦ ॥
విశ్వావసుర్విశ్వరథః దివ్యగీతవిచక్షణాః ।
సంయోజ్య మనసాత్మానం త్యక్త్వా కర్మఫలస్పృహామ్ ॥ ౧౦.౮౪౧ ॥

తే వై సారస్వతం స్థానం ప్రాప్తా వై సురపూజితే ।
యే చ వాగ్ధారణాం ధ్యాత్వా ప్రాణాన్ముఞ్చన్తి దేహినః ॥ ౧౦.౮౪౨ ॥
తే వై సారస్వతం లోకం ప్రాప్నువన్తి నరోత్తమాః ।
ఏషా సరస్వతీ దేవీ మూర్తిర్వై పారమేశ్వరీ ॥ ౧౦.౮౪౩ ॥
యా స్థితాపరభావేన బ్రహ్మణ్డోదరవర్తినామ్ ।
బ్రహ్మలోకే చ సా దేవీ పాదేనైకేన తిష్ఠతి ॥ ౧౦.౮౪౪ ॥
శాక్రే చాపి తదర్ధేన గన్ధర్వేషు తదర్ధతః ।
సిద్ధేషు చ తదర్ధేన కిన్నరేషు తదర్ధతః ॥ ౧౦.౮౪౫ ॥
తదర్ధేన చ నాగేషు యక్షేష్వర్ధేన వై పునః ।
పిశాచేషు తదర్ధేన సా వై తిష్ఠతి భాగశః ॥ ౧౦.౮౪౬ ॥
పిశాచేభ్యః సహస్రాంశాన్మానుషేషు చ తిష్ఠతి ।
త్రైస్తు తప్త్వా తపో ఘోరమారాధ్య చ పినాకినమ్ ॥ ౧౦.౮౪౭ ॥
అవతారితా తు సా దేవీ రూపిణీ స్వరభూషితా ।
స్వరాంస్తు స్మరతస్తస్య కల్పాదౌ బ్రహ్మణః పురా ॥ ౧౦.౮౪౮ ॥
స్వరేభ్యస్తు వినిష్క్రాన్తా తేన సా తు సరస్వతీ ।
సా స్థితా సర్వశాస్త్రేషు కవీనాం కావ్యమాస్థితా ॥ ౧౦.౮౪౯ ॥
యా వాల్మీకౌ స్థితా దేవీ వ్యాసే చైవ నిరన్తరమ్ ।
ఋషీణాం చైవ సర్వేషాం మేధాబుధివివర్ధినీ ॥ ౧౦.౮౫౦ ॥
సర్వజ్ఞానధరీ సా తు సర్వజ్ఞా దేవపూజితా ।
మేరోర్వాయవ్యదిగ్భాగే పురం తస్యాః ప్రకీర్తితమ్ ॥ ౧౦.౮౫౧ ॥
ఇదం తు పరమం దేవ్యా మయా తే పరికీర్తితమ్ ।
సారస్వతం తు భువనం కీర్తితం పరమా తనుః ॥ ౧౦.౮౫౨ ॥
అత్రైవ త్వాప్యతత్త్వే త్వం శృణు వై భువనోత్తమమ్ ।
అమరేశం ప్రభాసం చ పుష్కరం నైమిషం తథా ॥ ౧౦.౮౫౩ ॥

ఆషాఢిం డిణ్డిముణ్డిం చ భారభూతిం చ లాకులమ్ ।
గుహ్యాష్టకమితి ఖ్యాతం జలావరణగం ప్రియే ॥ ౧౦.౮౫౪ ॥
తేజస్తత్త్వమతశ్చోర్ధ్వం కథయామి సమాసతః ।
అగ్నేస్తు భువనం తత్ర కథయామి వరాననే ॥ ౧౦.౮౫౫ ॥
అశోకస్తవకానాం చ సర్వతో దీప్తిముద్వహత్ ।
ఉత్ఫుల్లకింశుకచ్ఛాయం జపాకుసుమసంనిభమ్ ॥ ౧౦.౮౫౬ ॥
భువనస్యాస్య మధ్యే తు ఉదితార్కసమప్రభమ్ ।
పరిమణ్డలమాగ్నేయం తేజోమణ్డలముచ్యతే ॥ ౧౦.౮౫౭ ॥
తస్య మధ్యే తు భగవాఞ్శివాగ్నిః కారణం పరమ్ ।
యోఽవతీర్యాణ్డమధ్యే తు స్థితో నిత్యం త్రిధా త్రిధా ॥ ౧౦.౮౫౮ ॥
వక్త్రే తు దక్షిణే తస్య రుద్రస్య పరమాత్మనః ।
స్థితో జిహ్వాస్వరూపేణ స్వయంభూర్నీలలోహితః ॥ ౧౦.౮౫౯ ॥
స ఏవ తు మహాదేవి కాలాగ్నిః పరమేశ్వరః ।
తస్య రూపం ప్రవక్ష్యామి శృణుష్వావహితా ప్రియే ॥ ౧౦.౮౬౦ ॥
రక్తపద్మదలచ్ఛాయః పద్మరాగసమద్యుతిః ।
రక్తామ్బరధరః శ్రీమాన్ రక్తమాల్యానులేపనః ॥ ౧౦.౮౬౧ ॥
అర్కాభాభ్యాం కుణ్డలాభ్యామలంకృతశుభాననః ।
మహాహారేణ దీప్తేన ఉరఃస్థేన విరాజతే ॥ ౧౦.౮౬౨ ॥
కిరీటీ కుణ్డలీ దీప్తో దేవానామాస్యముచ్యతే ।
సర్వవజ్రమయే పీఠే ఉపవిష్టః స్వయం ప్రభుః ॥ ౧౦.౮౬౩ ॥
దావాగ్నిరివ శైలాగ్రే వేణుఘర్షాత్సముత్థితః ।
దశకోటిసహస్రాణి ఆగ్నేయాస్తు గణేశ్వరాః ॥ ౧౦.౮౬౪ ॥
దక్షిణాస్యాద్వినిష్క్రాన్తాః శ్వసతోఽస్య స్వయమ్భువః ।
హితాయ సర్వలోకానాం రుద్రా వై సూర్యవర్చసః ॥ ౧౦.౮౬౫ ॥

తేన తేఽగ్నిం మహాత్మానో నిత్యశః పర్యుపాసతే ।
నార్యశ్చ వివిధా దివ్యా దివ్యగీతవిచక్షణాః ॥ ౧౦.౮౬౬ ॥
గణా రుద్రా భూతగణాః కిఙ్కరాశ్చ సహస్రసః ।
స వై శివాగ్నిః పఠితః సర్వహోమేశ్వరః పరః ॥ ౧౦.౮౬౭ ॥
అగ్నికార్యవిధానేషు హూయతే తద్విద్రైః సదా ।
తమగ్నిమైశ్వరం యాన్తి కృత్వాగ్నేయీం తు ధారణామ్ ॥ ౧౦.౮౬౮ ॥
స ఏకధా స బహుధా వ్యాప్య సర్వం వ్యవస్థితః ।
స తేజస్తేజసాం యోనిః తస్మాజ్జజ్ఞే దివాకరః ॥ ౧౦.౮౬౯ ॥
బహుధా వ్యజ్యతే చాసౌ కల్పమన్వన్తరాదిషు ।
భిన్నశ్చ జన్మభేదైశ్చ పఞ్చాశద్భిశ్చ భూతలే ॥ ౧౦.౮౭౦ ॥
తదేవం కీర్తితం సమ్యగాగ్నేయం భువనం మహత్ ।
భువనాధిపాంశ్చ భువనే కథయామి త్వతః పరమ్ ॥ ౧౦.౮౭౧ ॥
హరిశ్చన్ద్రం చ శ్రీశైలం జల్పమామ్రాతకేశ్వరమ్ ।
మహాకాలం మధ్యమం చ కేదారం భైరవం తథా ॥ ౧౦.౮౭౨ ॥
అతిగుహ్యం సమాఖ్యాతం పూర్వేశాన్తమనుక్రమాత్ ।
అథోర్ధ్వే వాయ్వావరణం తత్రస్థో వాయురవ్యయః ॥ ౧౦.౮౭౩ ॥
ప్రాణస్య భువనం తత్ర వాయోస్తు వరవర్ణిని ।
శఙ్ఖగోక్షీరధవలం శరత్కున్దేన్దుసప్రభమ్ ॥ ౧౦.౮౭౪ ॥
తస్మింస్తు భువనే దివ్యే దివ్యాశ్చర్యశతైర్యుతే ।
మధ్యే తు మణ్డలం దివ్యం శరచ్చన్ద్రసమప్రభమ్ ॥ ౧౦.౮౭౫ ॥
రశ్మిమాలాకులం దివ్యం ద్యోతయద్వై దిశోదశ ।
తస్య మధ్యే తు దేవేశి వాయోస్తు పరమా తనుః ॥ ౧౦.౮౭౬ ॥
కిరీటీ కుణ్డలీ దీప్తో హారకేయూరభూషితః ।
నానాభరణచిత్రాఙ్గశ్చిత్రమాల్యానులేపనః ॥ ౧౦.౮౭౭ ॥

చిత్రామ్బరధరః శ్రీమాన్మహాహారవిభూషితః ।

మారుతా నామ వై దేవాః శతకోట్యో మహాబలాః ॥ ౧౦.౮౭౮ ॥

ఉపాసతే మహాత్మానం వాయుమూర్తిం మహాద్యుతిమ్ ।

యో వ్యాపయేచ్ఛరీరాణి ఏకధా పఞ్చధా విభుః ॥ ౧౦.౮౭౯ ॥

సప్తధా సప్తధా చైవ తిర్యగ్గో ద్విగుణో విభుః ।

స్వమణ్డలస్య సా దివ్యైర్విభాత్యేకా పరా తనుః ॥ ౧౦.౮౮౦ ॥

తమేతమేకం దశధా ప్రాణాత్మానం తు యోగినః ।

ధ్యాత్వా త్యక్త్వా తు వై ప్రాణాన్ కృత్వా తస్మిన్సు ధారణామ్ ॥ ౧౦.౮౮౧ ॥

తం విశన్తి మహాత్మానో వాయుభూతాః ఖమూర్తయః ।

ఇతి ప్రాణస్య భువనమాఖ్యాతం తవ సువ్రతే ॥ ౧౦.౮౮౨ ॥

భువనేశాంస్తత్ర రుద్రాన్ కథయామ్యనుపూర్వశః ।

గయాం చైవ కురుక్షేత్రం నాకలం కనఖలం తథా ॥ ౧౦.౮౮౩ ॥

విమలం చాట్టహాసం చ మాహేన్ద్ర భీమమష్టమమ్ ।

గుహ్యాద్గుహ్యతరం హ్యేతద్వేదితవ్యం ప్రయత్నతః ॥ ౧౦.౮౮౪ ॥

ఆకాశే తు యథాకాశం శుద్ధస్ఫటికనిర్మలమ్ ।

సూక్ష్మరూపోఽవ్యయో నిత్యో మధ్యదేశే వ్యవస్థితః ॥ ౧౦.౮౮౫ ॥

ఆకాశధారణాయుక్తో యోగీ యుజ్యతే తత్పదే ।

అత్రాకాశే ప్రవక్ష్యామి యే రుద్రాః సంవ్యవస్థితాః ॥ ౧౦.౮౮౬ ॥

వస్త్రాపదం రుద్రకోటిమవిముక్తం మహాలయమ్ ।

గోకీర్ణం భద్రకర్ణం చ స్వర్ణాక్షం స్థాణుమష్టమమ్ ॥ ౧౦.౮౮౭ ॥

పవిత్రాష్టకమేతద్ధి సమాసేన ప్రకీర్తితమ్ ।

అస్య బాహ్యే అహంకారః తత్ర రుద్రాన్నిబోధ మే ॥ ౧౦.౮౮౮ ॥

ఛగలాణ్డం దురణ్డం చ మాకోటం మణ్డలేశ్వరమ్ ।

కాలఞ్జరం శఙ్కుకర్ణం స్థూలేశ్వరస్థలేశ్వరౌ ॥ ౧౦.౮౮౯ ॥

స్థాణ్వష్టకం సమాఖ్యాతం పూర్వాదీశానగోచరమ్ ।
మధ్యదేశేస్థితో రుద్రస్త్వహంకారేశ్వరః ప్రభుః ॥ ౧౦.౮౯౦ ॥
శ్వేతం రక్తం తథా పీతం కృష్ణం స్ఫటికసప్రభమ్ ।
పఞ్చాష్టకేషు యే వర్ణాః సమాసాత్కథితాస్తవ ॥ ౧౦.౮౯౧ ॥
సితా రక్తాస్తథా కృష్ణా నీలాః శ్యామా బలాహకాః ।
పీతాః శుక్లాశ్చ విజ్ఞేయాః అధస్తు ధూమ్రవర్చసః ॥ ౧౦.౮౯౨ ॥
శతరుద్రాః సమాఖ్యాతాస్త్రినేత్రాః శూలపాణయః ।
చన్ద్రార్ధమౌలయః సర్వే రుద్రాణీభిః సమన్వితాః ॥ ౧౦.౮౯౩ ॥
పద్మాకృతీని జ్ఞేయాని చిత్రరత్నయుతాని చ ।
శతరుద్రభువనాని భోగైశ్వర్యయుతాని చ ॥ ౧౦.౮౯౪ ॥
పఞ్చాష్టకే పురాణి స్యుః కూర్మాకారాణి సర్వతః ।
ఆకాశావరణాదూర్ధ్వమహంకారాదధః ప్రియే ॥ ౧౦.౮౯౫ ॥
భువనాని ప్రవక్ష్యామి శృణుష్వైకమనాః పునః ।
ఆదౌ తు గన్ధతన్మాత్రం విస్తీర్ణం మణ్డలం మహత్ ॥ ౧౦.౮౯౬ ॥
స్థితం వితానవద్దేవి యోజనానేకకోటయః ।
శుక్లరక్తసితాపీతహరితం స్ఫటికప్రభమ్ ॥ ౧౦.౮౯౭ ॥
వితానమివ దేవేశి సర్వతః పరిమణ్డలమ్ ।
శర్వో హ్యధిపతిస్తత్ర ఏక ఏవ వరాననే ॥ ౧౦.౮౯౮ ॥
తస్మాత్తు జాయతే పృథ్వీ శర్వేశేన ప్రచోదితా ।
తస్మాత్తు మణ్డలాదూర్ధ్వం రసతన్మాత్రమణ్డలమ్ ॥ ౧౦.౮౯౯ ॥
హరితం మరకతశ్యామం చాషపక్షనిభం ప్రియే ।
భవో హ్యధిపతిస్తత్ర ఏక ఏవ వరాననే ॥ ౧౦.౯౦౦ ॥
తస్మాదాపో వినిష్క్రాన్తా భవేశేన ప్రచోదితాః ।
తస్మాత్తు మణ్డలాదూర్ధ్వం రూపతన్మాత్రమణ్డలమ్ ॥ ౧౦.౯౦౧ ॥

స్ఫురత్సూర్యాంశుదీప్తాభం పద్మరాగసమప్రభమ్ ।
రుద్రః పశుపతిస్తత్ర ఏక ఏవావతిష్ఠతే ॥ ౧౦.౯౦౨ ॥
తస్మాత్తేజో వినిష్క్రాన్తం తద్వై పశుపతీచ్ఛయా ।
తత్తేజః సర్వలోకానాం వ్యాపకం పరమేశ్వరి ॥ ౧౦.౯౦౩ ॥
తస్మాత్తు మణ్డలాదూర్ధ్వం స్పర్శతన్మాత్రమణ్డలమ్ ।
సన్ధ్యారుణసమచ్ఛాయం వాయవ్యం మణ్డలం ప్రియే ॥ ౧౦.౯౦౪ ॥
వితానాకారసదృశం సమన్తాత్పరిమణ్డలమ్ ।
తత్రైవ మణ్డలే దేవి త్వీశానః సంవ్యవస్థితః ॥ ౧౦.౯౦౫ ॥
తస్మాద్వాయుర్వినిష్క్రాన్త ఈశేచ్ఛాప్రేరితః ప్రియే ।
తస్మాత్ప్రాణాదయః పఞ్చ వాయోస్తద్వ్యాపకః పరః ॥ ౧౦.౯౦౬ ॥
సప్తధా సప్తధా సోఽపి స ఏకో బహుధా గతః ।
తస్మాత్తు మణ్డలాదూర్ధ్వం శబ్దతన్మాత్రమణ్డలమ్ ॥ ౧౦.౯౦౭ ॥
నీలోత్పలదలశ్యామం స్వచ్ఛోదకసమప్రభమ్ ।
వితానసదృశాకారం సమన్తాత్పరిమణ్డలమ్ ॥ ౧౦.౯౦౮ ॥
భీమస్తత్రాధిపత్యేన ఏక ఏవావతిష్ఠతే ।
తస్మాన్నభో వినిష్క్రాన్తం భీమేచ్ఛాచోదితం మహత్ ॥ ౧౦.౯౦౯ ॥
వ్యాపకం సర్వలోకానాం పరాపరగతం ప్రియే ।
తస్మాత్తు మణ్డలాదూర్ధ్వం సూర్యమణ్డలముచ్యతే ॥ ౧౦.౯౧౦ ॥
సహస్రాదిత్యసంకాశం దీప్యమానం సమన్తతః ।
వితానవద్రశ్మిదీప్తం సమన్తాత్పరిమణ్డలమ్ ॥ ౧౦.౯౧౧ ॥
రుద్రో హ్యధిపతిస్తత్ర త్వేక ఏవావతిష్ఠతే ।
సూర్యాస్తస్మాద్వినిష్క్రాన్తాః కల్పే కల్పే వరాననే ॥ ౧౦.౯౧౨ ॥
తస్మాత్తు మణ్డలాదూర్ధ్వం సోమమణ్డలముచ్యతే ।
చన్ద్రకోటిసహస్రాణాం తేజసా తుల్యమణ్డలమ్ ॥ ౧౦.౯౧౩ ॥

అధిపతిస్తు మహాదేవ ఏక ఏవావతిష్ఠతే ।
తస్మాచ్చన్ద్రాదిమే చన్ద్రా మహాదేవేన చోదితాః ॥ ౧౦.౯౧౪ ॥
అసంఖ్యాతాః సహస్రాణి కల్పే కల్పేఏ వినిర్గతాః ।
తస్మాత్తు మణ్డలాదూర్ధ్వం వేదమణ్డలముచ్యతే ॥ ౧౦.౯౧౫ ॥
చన్ద్రకోటిసమచ్ఛాయం సమన్తాత్పరిమణ్డలమ్ ।
వితానవత్స్థితం దివ్యముగ్రేశసమధిష్ఠితమ్ ॥ ౧౦.౯౧౬ ॥
సంరుద్ధం వామయా తత్తు తస్మాద్వై నిర్గతాని తు ।
యజమానసహస్రాణి కల్పే కల్పే స్థితాని హి ॥ ౧౦.౯౧౭ ॥
బ్రహ్మణస్తపసోగ్రేణ ఉగ్రేశేన ప్రచోదితాత్ ।
వేదయజ్ఞాశ్చ వివిధా బ్రహ్మణోఽనన్తవర్త్మనః ॥ ౧౦.౯౧౮ ॥
తస్మాదేతే ప్రవర్తన్తే యజ్ఞా యజ్ఞఫలాని చ ।
తపోదానాదిభిః సార్ధం వామశక్త్యా నియన్త్రితాః ॥ ౧౦.౯౧౯ ॥
ఇత్యేష్టౌ తనవస్త్వేతాః పరా వై సంప్రకీర్తితాః ।
అపరా బ్రహ్మణోఽణ్డం వై వ్యాప్య సర్వం వ్యవస్థితాః ॥ ౧౦.౯౨౦ ॥
ఏభ్యః పరతరం చాపి మణ్డలం కరణాత్మకమ్ ।
శుక్లరక్తాసితం పీతం హరితం చాపి వర్ణతః ॥ ౧౦.౯౨౧ ॥
పఞ్చాధిపాస్తు తిష్ఠన్తి మణ్డలే కరణాత్మకే ।
కర్మదేవాః ప్రవర్తన్తే తస్మాద్వై సర్వదేహినామ్ ॥ ౧౦.౯౨౨ ॥
వాక్పాణిపాదపాయుశ్చ ఉపస్థశ్చేతి పఞ్చమః ।
ఏభ్యః ప్రకాశకం నామ పరతః సూర్యసంనిభమ్ ॥ ౧౦.౯౨౩ ॥
తస్మాద్వై సంప్రవర్తన్తే పఞ్చ బుద్ధీన్ద్రియాణి తు ।
శ్రోత్రం త్వక్చక్షుషీ జిహ్వా నాసికా చ యథాక్రమమ్ ॥ ౧౦.౯౨౪ ॥
విషయాలోచనం వృత్తిః తేజోమణ్డలసంస్థితాః ।
స్వాక్యాధిపతయో నిత్యం తేష్వేవ ప్రతిచోదకాః ॥ ౧౦.౯౨౫ ॥

ఏభ్యః పరతరం చాస్తి చన్ద్రమణ్డలసన్నిభమ్ ।
విస్తారాత్పరిణాహాచ్చ సర్వతో రశ్మిమణ్డలమ్ ॥ ౧౦.౯౨౬ ॥
తస్మాద్ద్వై సంప్రవర్తన్తే పఞ్చార్థాః సర్వదేహినామ్ ।
శబ్దః స్పర్శస్తథా రూపం రసో గన్ధశ్చ పఞ్చమః ॥ ౧౦.౯౨౭ ॥
ఏభ్యః పరతరం చాపి సౌమ్యం సోమస్య మణ్డలమ్ ।
తస్మాన్మనో వినిష్క్రాన్తం రశ్మిభిర్దశపఞ్చభిః ॥ ౧౦.౯౨౮ ॥
చిత్తం చేతో మనశ్చేతి శబ్దాద్యక్షప్రవర్తకమ్ ।
తస్యాధిపో మహాతేజాశ్చన్ద్రమాః సౌమ్యతేజసా ॥ ౧౦.౯౨౯ ॥
తస్మాత్తు మణ్డలాదూర్ధ్వం పరతో మణ్డలం మహత్ ।
జపాకుసుమసంకాశమరుణాదిత్యసంనిభమ్ ॥ ౧౦.౯౩౦ ॥
పూర్వవచ్చ ప్రమాణేన్న సమన్తాత్పరిమణ్డలమ్ ।
తస్మాత్తు మణ్డలాద్దేవి సన్ధ్యారుణసమద్యుతిః ॥ ౧౦.౯౩౧ ॥
సధూమోఽగ్నిరివాసౌ వై అహంకారః ప్రవర్తతే ।
అన్తఃకరణమాత్మస్థం యేనేదం రంజితం జగత్ ॥ ౧౦.౯౩౨ ॥
మత్తద్విప ఇవాన్ధస్తు దావాగ్నిరుపసర్పతి ।
తస్యాధిదేవో రుద్రో వై యేనాయం ప్రేర్యతే సదా ॥ ౧౦.౯౩౩ ॥
ఛగలాణ్డాదయో దేవి పూర్వం తే కథితా మయా ।
అహంకారాదథోర్ధ్వం తు బుద్ధ్యావరణముచ్యతే ॥ ౧౦.౯౩౪ ॥
సూర్యకోటిసహస్రాణాం తేజసా తుల్యవర్చసమ్ ।
అష్టానాం దేవయోనీనామత్రైవ భువనం శృణు ॥ ౧౦.౯౩౫ ॥
కకుభం నామ భువనం సన్ధ్యారుణసమప్రభమ్ ।
మానసీభిస్తు తత్రస్త్రీభిర్ముదితాభిః సమాకులమ్ ॥ ౧౦.౯౩౬ ॥
స్థితాస్తత్ర పిశాచాస్తు సన్ధ్యారుణసమప్రాభాః ।
దశకోటిసహస్రాణి తేషాం తత్ర నివాసినామ్ ॥ ౧౦.౯౩౭ ॥

స్వనన్దో నామ విక్రాన్తః పిశాచేష్వీశ్వరో మహాన్ ।
సన్ధ్యారుణసమచ్ఛాయో బన్ధూకకుసుమాకృతిః ॥ ౧౦.౯౩౮ ॥
కుణ్డలాభరణోపేతో హారకేయూరభూషితః ।
కిరీటీ చాఙ్గదీ మౌలీ హేమచీనామ్బరః శుభః ॥ ౧౦.౯౩౯ ॥
పరివృతో భూతగణైః ప్రభూతైః పార్శ్వగైస్తథా ।
నానారూపధరైర్దివ్యైర్దివ్యాభరణభూషితైః ॥ ౧౦.౯౪౦ ॥
దివ్యమాల్యానులేపైస్తు దివ్యైశ్వర్యసమన్వితైః ।
పరివృతో మహాతేజా గణైరివ మహాగణః ॥ ౧౦.౯౪౧ ॥
అతః పరం ప్రవక్ష్యామి రాక్షసం భువనం మహత్ ।
కోకిలాకణ్ఠసదృశం నీలజీముతసంనిభమ్ ॥ ౧౦.౯౪౨ ॥
తస్మిస్తు భువనే దివ్యే దివ్యైశ్వర్యసమన్వితే ।
కరాలో రాక్షసేశో వై జాత్యఞ్జననిభో మహాన్ ॥ ౧౦.౯౪౩ ॥
కిరిటీ కుణ్డలీ దీప్తః శోభతే తు మహాద్యుతిః ।
జాత్యఞ్జననిభః శ్రీమాన్ దావాగ్నిరివ పర్వతే ॥ ౧౦.౯౪౪ ॥
దశకోటిసహస్రాణి ముదితా నామ రాక్షసాః ।
భృఙ్గజీమూతవర్ణాభా వసన్త్యత్ర మహాప్రభాః ॥ ౧౦.౯౪౫ ॥
అతః పరం ప్రవక్ష్యామి యాక్షం వై భువనం మహత్ ।
జామ్బూనదమయం సర్వం దివ్యరత్నసముజ్జ్వలమ్ ॥ ౧౦.౯౪౬ ॥
భోగైశ్వర్యసముత్పన్నం సమన్తాత్పరిమణ్డలమ్ ।
తస్మింస్తు భువనే భద్రే సుభద్రో నామ యక్షరాట్ ॥ ౧౦.౯౪౭ ॥
తప్తకాఞ్చనవర్ణాభో మకుటాదివిభూషితః ।
శతకోటిసహస్రైస్తు యక్షైరమితవిక్రమైః ॥ ౧౦.౯౪౮ ॥
తైర్వృతో భ్రాజతే సర్వైః శర్వః సర్వగణైరివ ।
అత ఊర్ధ్వం ప్రవక్ష్యామి గాన్ధర్వం భువనం మహత్ ॥ ౧౦.౯౪౯ ॥

పీతకౌశీతకీప్రఖ్యం చమ్పకైస్తు సమచ్ఛవి ।
తస్మింస్తు భువనే దివ్యే సురూపో నామ వై ప్రియే ॥ ౧౦.౯౫౦ ॥
గన్ధర్వదేవాధిపతి గన్ధమాదనసన్నిభః ।
తప్తజామ్బూనదనిభస్తరుణాదిత్యసప్రభః ॥ ౧౦.౯౫౧ ॥
దివ్యగన్ధానులిప్తాఙ్గో దివ్యాభరణభూషితః ।
దశకోటిసహస్రైస్తు గన్ధర్వైః పరివారితః ॥ ౧౦.౯౫౨ ॥
మనః శిలాభఙ్గనిభైర్హరితాలనిభైస్తథా ।
స్వకాన్తా నామ గన్ధర్వాశ్చిత్రమాల్యానులేపనాః ॥ ౧౦.౯౫౩ ॥
చిత్రామ్బరధరాః సర్వే చిత్రాభరణభూషితాః ।
తస్మాత్పరతరం వక్ష్యే స్థానమైన్ద్రం చ పార్వతి ॥ ౧౦.౯౫౪ ॥
బృహద్భోగమితి ఖ్యాతం తదూర్ధ్వం సర్వకామదమ్ ।
శఙ్ఖగోక్షీరధవలం శరత్కున్దేన్దుసన్నిభమ్ ॥ ౧౦.౯౫౫ ॥
తస్మింస్తు భువనే దివ్యే దివ్యాశ్చర్యశతైర్యుతే ।
విభూతిర్నామ భగవాన్మహేన్ద్రో భువనేశ్వరః ॥ ౧౦.౯౫౬ ॥
చన్ద్రమణ్డలసఙ్కాశో ముక్తాహారవిభూషితః ।
శుక్లామ్బరధరః శ్రీమాఞ్ఛుక్లమాల్యానులేపనః ॥ ౧౦.౯౫౭ ॥
జ్వలత్కిరీటో దీప్తాభ్యాం కుణ్డలాభ్యామలంకృతః ।
హారకేయూరవాఞ్ఛ్వేతః శ్వేతోష్ణీషవిభూషితః ॥ ౧౦.౯౫౮ ॥
భూతిజా నామ వై దేవా విభూత్యా పరయా యుతాః ।
కిరీటినః కుణ్డలినో దివ్యమాల్యవిభూషితాః ॥ ౧౦.౯౫౯ ॥
దశకోటిసహస్రాణి దేవాశ్చేన్ద్రాః ప్రకీర్తితాః ।
తైరావృతో మహాతేజా నక్షత్రైరివ చన్ద్రమాః ॥ ౧౦.౯౬౦ ॥
మనోజం నామ భువనం శరచ్చన్ద్రనిభం శుభమ్ ।
శుక్లాభ్రకనిభం దీప్తం ముక్తాహారసువర్చసమ్ ॥ ౧౦.౯౬౧ ॥

అమృతో నామ వై తత్ర చన్ద్రమాః పరమః స్థితః ।
శుద్ధస్ఫటికసంకాశః శ్రీమాఞ్ఛుక్లామ్బరోద్వహః ॥ ౧౦.౯౬౨ ॥
కుణ్డలైర్దీప్తిసంకాశైర్భూషితస్తు విరాజతే ।
దివ్యగన్ధానులిప్తాఙ్గో దివ్యాభరణభూషితః ॥ ౧౦.౯౬౩ ॥
తత్ర వై రశ్మయో నామ్నా రశ్మివ్యూహసమప్రభాః ।
దివ్యాః సౌమ్యాస్తు తే జ్ఞేయాః సోమతేజః సముద్భవాః ॥ ౧౦.౯౬౪ ॥
దశకోటిసహస్రాణి తేషాం వై సౌమ్యతేజసామ్ ।
అత ఊర్ధ్వం తు దేవేశి ప్రాజేశాం భువనం మహత్ ॥ ౧౦.౯౬౫ ॥
తస్మింస్తు భువనే దివ్యే ప్రజేశస్త్వమితద్యుతిః ।
విశ్వరూపో విశ్వవర్ణో విశ్వాలంకారభూషితః ॥ ౧౦.౯౬౬ ॥
విశ్వరూపపరైర్దేవైర్విశ్వాత్మా పరివారితః ।
దశకోటిసహస్రాణి విశ్వానాం భూరితేజసామ్ ॥ ౧౦.౯౬౭ ॥
పరివార్య మహాత్మానం శోభనే పర్యుపాసతే ।
బ్రాహ్మం చైవమతో జ్ఞేయం శఙ్ఖగోక్షీరసన్నిభమ్ ॥ ౧౦.౯౬౮ ॥
పితామహో యత్ర దేవః శుక్లపద్మస్థసౌమ్యదృక్ ।
శుక్లామ్బరధరః శ్రీమాఞ్ఛుక్లమాల్యానులేపనః ॥ ౧౦.౯౬౯ ॥
శుక్లయజ్ఞోపవీతీ చ మహాహారవిభూషితః ।
దశకోటిసహస్రైస్తు చన్ద్రబిమ్బసమప్రభైః ॥ ౧౦.౯౭౦ ॥
బ్రాహ్మైర్దేవైః పరివృతః శారదాభ్రైరివాంశుమాన్ ।
పైశాచం రాక్షసం యాక్షం గాన్ధర్వం త్వైన్ద్రమేవ చ ॥ ౧౦.౯౭౧ ॥
సౌమ్యం తథైవ ప్రాజేశం బ్రాహ్మం వై భువనం ప్రియే ।
ఏతాని సురయోనీనాం స్థానాన్యేవ పురాణి తు ॥ ౧౦.౯౭౨ ॥
అవతీర్యాత్మజన్మానం ధ్యాయన్తః సంభవన్తి హి ।
పరమేశనియోగాచ్చ చోద్యమానాశ్చ మాయయా ॥ ౧౦.౯౭౩ ॥

నియమితా నియత్యా చ బ్రహ్మణో వ్యక్తజన్మనః ।
వ్యజ్యన్తే తే చ సర్గాదౌ నామరూపైరనేకధా ॥ ౧౦.౯౭౪ ॥
అంశేనైవ వరారోహే న త్యజన్తి నికేతనమ్ ।
పుర్యష్టకేన్ద్రియైః సార్ధమాత్మా మన్త్రైర్విశోధయేత్ ॥ ౧౦.౯౭౫ ॥
పఞ్చాష్టకం మూర్తయోఽష్టౌ బుద్ధితత్త్వమనుక్రమాత్ ।
విశోధ్యైవం ప్రయత్నేన క్రోధాష్టకమతః పరమ్ ॥ ౧౦.౯౭౬ ॥
సంవర్తస్త్వేకవీరశ్చ కృతాన్తో జననాశకః ।
మృత్యుహన్తా చ రక్తాక్షో మహాక్రోధశ్చ దుర్జయః ॥ ౧౦.౯౭౭ ॥
నీలోత్పలదలాభాని తేషాం వై భువనాని తు ।
ఏకైకస్య పరీవారః కోటిర్దశసహస్రకమ్ ॥ ౧౦.౯౭౮ ॥
క్రోధేశ్వరాష్టకాదూర్ధ్వం స్థితం తేజోష్టకం మహత్ ।
బలాధ్యక్షో గణాధ్యక్షస్త్రిదశస్త్రిపురాన్తకః ॥ ౧౦.౯౭౯ ॥
సర్వరూపశ్చ శాన్తశ్చ నిమేషోన్మేష ఏవ చ ।
సహస్రైః పఞ్చదశభిః పరివారోఽభిధీయతే ॥ ౧౦.౯౮౦ ॥
అగ్నిరుద్రాః స్మృతా హ్యేతే తేజసా కృష్ణవర్ణకాః ।
కూర్మాకారాణి చిత్రాణి తేషాం వై భువనాని తు ॥ ౧౦.౯౮౧ ॥
అత ఊర్ధ్వం సమాఖ్యాతం యోగాష్టకమనుత్తమమ్ ।
అకృతం చ కృతం చైవ రైభవం బ్రాహ్మమేవ చ ॥ ౧౦.౯౮౨ ॥
వైష్ణవం త్వథ కౌమారమౌమం శ్రైకణ్ఠమేవ చ ।
క్రీడన్తి యోగినస్తత్ర భువనైః స్ఫటికప్రభైః ॥ ౧౦.౯౮౩ ॥
తతః సాక్షాద్భగవతీ జగన్మాతా వ్యవస్థితా ।
ఉమా త్వమేయా విశ్వస్య విశ్వయోనిః స్వయమ్భువా ॥ ౧౦.౯౮౪ ॥
తప్తజామ్బూనదనిభా హ్యుదయాదిత్యసప్రభా ।
మహాపీఠే మణిమయే సింహాష్టకయుతే శుభే ॥ ౧౦.౯౮౫ ॥

శతయోజనవిస్తీర్ణే దివ్యస్రగ్దామలాలితే ।
దివ్యకుణ్డలినీ దేవీ మహాహారవిభూషితా ॥ ౧౦.౯౮౬ ॥
విజయాగ్రే మహాభాగా శ్రీరివోత్తమరూపిణీ ।
జయా చ పద్మగర్భాభా సర్వాలంకారభూషితా ॥ ౧౦.౯౮౭ ॥
నన్దా చ పద్మపత్రాక్షీ హారకేయూరభూషితా ।
సర్వాభరణచిత్రాఙ్గీ సునన్దా చ మనోహరా ॥ ౧౦.౯౮౮ ॥
పరివార్య ప్రతీహార్యః సర్వతః సముపస్థితాః ।
త్రింశత్కోటిసహస్రాణి త్రింశత్కోటిశతాని చ ॥ ౧౦.౯౮౯ ॥
మానస్యో దివ్యనార్యస్తాస్తాం సదా పర్యుపాసతే ।
విమానకోటిరేకా చ రుద్రాణాం భూరితేజసామ్ ॥ ౧౦.౯౯౦ ॥
ఔమా ఇతి సమాఖ్యాతాః వైమానా ఇతి తేఽన్యథా ।
ఉపాసతే తు తాం దేవీం మాతరం తనయా ఇవ ॥ ౧౦.౯౯౧ ॥
సావతీర్యాణ్డమధ్యే తు మయా సార్ధం వరాననే ।
అనుగ్రహార్థం లోకానాం ప్రాదుర్భూతా సనాతనీ ॥ ౧౦.౯౯౨ ॥
కల్పే పూర్వే జగన్మాతా జగద్యోనిర్ద్వితీయకే ।
తృతీయే శామ్భవీ నామ చతుర్థే విశ్వరూపిణీ ॥ ౧౦.౯౯౩ ॥
పఞ్చమే నన్దినీ నామ షష్ఠే చైవ గణామ్బికా ।
విభూతిః సప్తమే కల్పే సుభూతిశ్చాష్టమే తథా ॥ ౧౦.౯౯౪ ॥
ఆనన్దా నవమే కల్పే దశమే వామలోచనా ।
ఏకాదశే వరారోహా ద్వాదశే చ సుమఙ్గలా ॥ ౧౦.౯౯౫ ॥
కల్పే త్రయోదశే దేవి మహాతనురుదాహృతా ।
కల్పే చతుర్దశే చైవ అనన్తా నామ కీర్తితా ॥ ౧౦.౯౯౬ ॥
భూతమాతా పఞ్చదశే షోడశే చోత్తమా స్మృతా ।
సహస్రధారా సప్తదశే సతీ చాష్టదశే పురా ॥ ౧౦.౯౯౭ ॥

చాక్షుషస్య మనోః కల్పే దక్షస్య దుహితా శుభా ।
అవమానాచ్చ దక్షస్య స్వాం తనుం త్వజహాః పురా ॥ ౧౦.౯౯౮ ॥
అమాం కలాం తు చన్ద్రస్య పునరాపూర్య సంస్థితా ।
పునర్హిమవతారాధ్య దుహితా త్వాత్మనః కృతా ॥ ౧౦.౯౯౯ ॥
త్వం దేవి సాద్భుతం తప్త్వా తపః పరమదుశ్చరమ్ ।
మాం భర్తారం పునః ప్రాప్య జాతాస్యఙ్గరుహా ప్రియే ॥ ౧౦.౧౦౦౦ ॥
కైలాసనిలయశ్చాహం త్వయా సార్ధం వరాననే ।
త్వం తనుర్వామభాగస్య మత్తో నైవ వియుజ్యసే ॥ ౧౦.౧౦౦౧ ॥
దక్షాధ్వరే పునర్జాతా భద్రకాలీతి నామతః ।
ఏకానంశాపరా మూర్తిః సతీశానాద్వినిఃసృతా ॥ ౧౦.౧౦౦౨ ॥
ఇదం చతుర్యుగం ప్రాప్య ద్వాపరే విష్ణునా సహ ।
మహిషస్య వధార్థాయ ఉత్పన్నా కృష్ణపిఙ్గలా ॥ ౧౦.౧౦౦౩ ॥
కాత్యాయనీతి దుర్గేతి వివిధైర్నామపర్యయైః ।
మనుష్యాణాం తు భక్తానాం వరదా భక్తవత్సలా ॥ ౧౦.౧౦౦౪ ॥
పూర్వమవావతీర్ణాసి విన్ధ్యపర్వతమూర్ధని ।
అత ఊర్ధ్వం ప్రవక్ష్యామి భువనం వరవర్ణిని ॥ ౧౦.౧౦౦౫ ॥
సుచార్వితి తు విఖ్యాతం సహస్రాదిత్యకాన్తిమత్ ।
కైలాసశిఖరాకారం శుద్ధస్ఫటికసప్రభమ్ ॥ ౧౦.౧౦౦౬ ॥
మహావిమానకోటీభిరావృతం చక్రవర్తినామ్ ।
తస్మింస్తు భువనే దివ్యే సూర్యకోటిసమద్యుతిః ॥ ౧౦.౧౦౦౭ ॥
సహస్రబాహుచరణః సహస్రవదనేక్షణః ।
ఉమాపతిర్జగన్నాథః సర్వానుగ్రహకృద్వరః ॥ ౧౦.౧౦౦౮ ॥
భోగస్థానం సమస్తం వై తత్రస్థం వామభాగతః ।
శతయోజనవిస్తీర్ణే నానారత్నవిభూషితే ॥ ౧౦.౧౦౦౯ ॥

దివ్యాస్తరణసంఛన్నే ఆదిత్యశతసన్నిభే ।
ఆసనే పరమే దివ్యే రత్నపద్మవిచిత్రితే ॥ ౧౦.౧౦౧౦ ॥
ఉపవిష్టో మహాతేజా వృషభైరష్టభిర్వృతః ।
హేమచీనామ్బరధరో హారకేయూరభూషితః ॥ ౧౦.౧౦౧౧ ॥
ధారయన్సుప్రదీప్తే చ సూర్యమణ్డలసన్నిభే ।
స్ఫురన్మయూఖసంఘాతే కుణ్డలే రశ్మిసంకులే ॥ ౧౦.౧౦౧౨ ॥
ధారయన్మకుటం మూర్ధ్ని దివ్యరత్నవిచిత్రితమ్ ।
దేదీప్యమానమత్యుగ్రం కైలాసశిఖరోపమమ్ ॥ ౧౦.౧౦౧౩ ॥
ప్రలమ్బోఽస్య మహాహారః ప్రభవద్రశ్మిసంకులః ।
గాఙ్గో హిమవతః శృఙ్గాత్పతితో నిర్ఝరో యథా ॥ ౧౦.౧౦౧౪ ॥
త్రింశత్కోటిసహస్రైస్తు త్రింశత్కోటిశతైస్తథా ।
శూలిభిర్జటిభిస్త్ర్యక్షైర్దివ్యాభరణభూషితైః ॥ ౧౦.౧౦౧౫ ॥
నానారూపధరైరుద్రైర్వృతో భూతగణైస్తథా ।
దివ్యాభిర్మానసీభిశ్చ నారీభిః పరివారితః ॥ ౧౦.౧౦౧౬ ॥
విమానశతకోటీభిరావృతః సర్వ ఏవ తు ।
మాతరః సప్త రూపిణ్యో నానాలంకారభూషితాః ॥ ౧౦.౧౦౧౭ ॥
పరివార్య మహాత్మానం సమన్తాత్పర్యవస్థితాః ।
బ్రాహ్మీ కమలపత్రాభా దివ్యాభరణభూషితా ॥ ౧౦.౧౦౧౮ ॥
ఆగ్నేయ్యాం దిశి దేవేశి స్థితా వై శ్రీరివాపరా ।
శఙ్ఖగోక్షీరసంకాశా త్వైశాన్యాం తు వరాననే ॥ ౧౦.౧౦౧౯ ॥
మాహేశ్వరీ మహాతేజాస్తిష్ఠతే సురపూజితా ।
కౌమారీ పద్మగర్భాభా హారకేయూరభూషితా ॥ ౧౦.౧౦౨౦ ॥
దిశ్యుత్తరస్యాం దేవేశి కామినీపర్యుపాసితా ।
స్నిగ్ధనీలోత్పలనిభా హారకుణ్డలమణ్డితా ॥ ౧౦.౧౦౨౧ ॥

దక్షిణస్యాం దిశి తు సా ఉపాస్తే పరమేశ్వరమ్ ।
వైష్ణవీతి చ విఖ్యాతా శివేన పరమాత్మనా ॥ ౧౦.౧౦౨౨ ॥
నీలజీమూతసంకాశా సర్వాభరణభూషితా ।
వారుణ్యాం దిశి దేవేశి వారాహీ పర్యుపస్థితా ॥ ౧౦.౧౦౨౩ ॥
శఙ్ఖకున్దేన్దుధవలా హారకుణ్డలమణ్డితా ।
ఐన్ద్ర్యాం దిశి చ సా దేవీ ఇన్ద్రాణీ పర్యుపస్థితా ॥ ౧౦.౧౦౨౪ ॥
కరాలవదనా దీప్తా సర్వాభరణభూషితా ।
నైరృత్యాం దిశి చాముణ్డా ఉపాస్తే పరమేశ్వరమ్ ॥ ౧౦.౧౦౨౫ ॥
న త్యజన్తి హి తా దేవం సర్వభావసమన్వితమ్ ।
అంశేన మానుషం లోకం బ్రహ్మణా చావతారితాః ॥ ౧౦.౧౦౨౬ ॥
అసురాణాం వధార్థాయ మనుష్యాణాం హితాయ చ ।
తపస్తప్త్వా మహాఘోరం బ్రహ్మణా లోకధారిణా ॥ ౧౦.౧౦౨౭ ॥
రురోశ్చైవ వధార్థాయ మయాపి త్వవతారితాః ।
స్వచ్ఛన్దాస్తు పరాశ్చాన్యాః పరవ్యోమ్ని వ్యవస్థితాః ॥ ౧౦.౧౦౨౮ ॥
స్వచ్ఛన్దం పర్యుపాసీనాః పరాపరవిభాగతః ।
ఉమైవ సప్తధా భూత్వా నామరూపవిపర్యయైః ॥ ౧౦.౧౦౨౯ ॥
ఏవం స భగవాన్దేవో మాతృభిః పరివారితః ।
ఆస్తే పరమయా లక్ష్మ్యా తత్రస్థో ద్యోతయఞ్జగత్ ॥ ౧౦.౧౦౩౦ ॥
అస్యోపరి తథా చాష్టౌ మూర్తయస్తస్య ధీమతః ।
శర్వో భవశ్చ భగవాన్ రుద్రః పశుపతిస్తథా ॥ ౧౦.౧౦౩౧ ॥
ఈశానశ్చైవ భీమశ్చ మహాదేవోగ్ర ఏవ చ ।
ఏతాభిః కురుతే శర్వో మూర్తిభిః సృష్టిముత్తమామ్ ॥ ౧౦.౧౦౩౨ ॥
భూమిరాపోఽనలో వాయురాకాశం సూర్య ఏవ చ ।
సోమశ్చ యజమానశ్చేత్యష్టౌ సృష్టిరియం స్మృతా ॥ ౧౦.౧౦౩౩ ॥

సర్వాత్మనా తు తే తస్మిన్నన్యత్రైకాంశతః స్థితాః ।
ఏవమస్మిన్స్థితో దేవో బ్రహ్మలోకోర్ధ్వతస్తథా ॥ ౧౦.౧౦౩౪ ॥
మేరోశ్చ మూర్ధనీశానో యోగాష్టకమధేష్యతే ।
శ్రీకణ్ఠ ఇతి నామ్నా చ కైలాసనిలయస్తథా ॥ ౧౦.౧౦౩౫ ॥
శర్వాద్యాభిశ్చ తనుభిరష్టాభిర్వ్యాప్య తిష్ఠతి ।
యే తు మాహేశ్వరం యోగం సగుణం పర్యుపాసతే ॥ ౧౦.౧౦౩౬ ॥
భక్త్యా చ బ్రహ్మచర్యేణ సత్యేన చ దమేన చ ।
దృష్ట్వా దేహస్థమాత్మానం తేఽత్ర యాన్తి మనీషిణః ॥ ౧౦.౧౦౩౭ ॥
దృష్ట్వా చ మణ్డలం తస్య భక్త్యా చ పరయా భృశమ్ ।
ముక్తద్వైతా యతాత్మానస్తత్ర యాన్తి మనీషిణః ॥ ౧౦.౧౦౩౮ ॥
తేషాం చైవోపరిష్టాత్తు సుశివా ద్వాదశ స్థితాః ।
వామో భీమస్తథేశశ్చ శివః శర్వస్తథైవ చ ॥ ౧౦.౧౦౩౯ ॥
విద్యానామధిపశ్చైవ ఏకవీరః ప్రచణ్డధృత్ ।
ఈశానశ్చాప్యుమాభర్తా అజేశోఽనన్త ఏవ చ ॥ ౧౦.౧౦౪౦ ॥
తథా ఏకశివశ్చాపి సుశివా ద్వాదశ స్మృతాః ।
సర్వే కుఙ్కుమసంకాశాః సూర్యకోటిసమప్రభాః ॥ ౧౦.౧౦౪౧ ॥
భువనేషు విచిత్రేషు శఙ్ఖాకారేషు సంస్థితాః ।
అత ఊర్ధ్వం వీరభద్రో మణ్డలాధిపతిః ప్రభుః ॥ ౧౦.౧౦౪౨ ॥
తత్సాయుజ్యమనుప్రాప్య తేనైవ సహ మోదతే ।
అత ఊర్ధ్వం మహాదేవి మహాదేవాష్టకం విదుః ॥ ౧౦.౧౦౪౩ ॥
మహాదేవో మహాతేజా వామదేవభవోద్భవౌ ।
ఏకపిఙ్గేక్షణేశానౌ భువనేశపురఃసరాః ॥ ౧౦.౧౦౪౪ ॥
అఙ్గుష్ఠమాత్రసహితా మహాదేవాష్టకే శివాః ।
మాయాఞ్జనవినిర్ముక్తాః పరమేశానసంమతాః ॥ ౧౦.౧౦౪౫ ॥

బుద్ధితత్త్వే సమాసనే భువనేశా మయోదితాః ।
అథోర్ధ్వం గుణతత్త్వం తు తస్మింశ్చైవ వ్యవస్థితమ్ ॥ ౧౦.౧౦౪౬ ॥
గురుపఙ్క్తిత్రయం దివ్యం గుణైరన్తరితం స్థితమ్ ।
ప్రథమా తమసః పఙ్క్తిరుపరిష్టాద్వ్యవస్థితా ॥ ౧౦.౧౦౪౭ ॥
తేషాం నామాని కథ్యన్తే యథావదనుపూర్వశః ।
శివః ప్రభుర్వామదేవశ్చణ్డశ్చైవ ప్రతాపవాన్ ॥ ౧౦.౧౦౪౮ ॥
ప్రహ్లాదశ్చోత్తమో భీమః కరాలః పిఙ్గలస్తథా ।
మహేన్ద్రో దినకృచ్చైవ ప్రతోదో దక్ష ఏవ చ ॥ ౧౦.౧౦౪౯ ॥
కలేవరశ్చ విఖ్యాతస్తథా చైవ కటఙ్కటః ।
అమ్బుహర్తా చ నారీశః శ్వేత ఋగ్వేద ఏవ చ ॥ ౧౦.౧౦౫౦ ॥
యజుర్వేదః సామవేదస్త్వథర్వా సుశివస్తథా ।
విరూపాక్షస్తథా జ్యేష్ఠో విప్రో నారాయణస్తథా ॥ ౧౦.౧౦౫౧ ॥
గణ్డో నరో యమో మాలీ గహనేశశ్చ పీడనః ।
ప్రథమా పఙ్క్తిరుద్దిష్టా రుద్రైర్ద్వాత్రింశతా స్మృతా ॥ ౧౦.౧౦౫౨ ॥
రజసశ్చోపరిష్టాత్తు ద్వితీయా పఙ్క్తిరుచ్యతే ।
శుక్లో దాసః సుదాసశ్చ లోకాక్షః సూర్య ఏవ చ ॥ ౧౦.౧౦౫౩ ॥
సుహోత్ర ఏకపాదశ్చ గృహశ్చైవ శివేశ్వరః ।
గౌతమశ్చైవ యోగీశో దధిబాహుస్తథాపరః ॥ ౧౦.౧౦౫౪ ॥
ఋషభశ్చైవ గోకర్ణో దేవశ్చైవ మహేశ్వరః ।
గుహ్యేశానః శిఖణ్డీ చ జటీ మాలీ తథోగ్రకః ॥ ౧౦.౧౦౫౫ ॥
భృగుః శిఖి తథా శూలీ సుగతిశ్చ సుపాలనః ।
అట్టహాసో దారుకశ్చ లాఙ్గలిశ్చాతిదణ్డకః ॥ ౧౦.౧౦౫౬ ॥
భవనశ్చ తథా భవ్యో లకులేశస్తథైవ చ ।
త్రింశద్రుద్రాః సమాఖ్యాతా ద్వితీయా పఙ్క్తిరుత్తమా ॥ ౧౦.౧౦౫౭ ॥

సత్త్వస్య చోపరిష్టాత్తు తృతీయా పఙ్క్తిరుచ్యతే ।
దేవోఽరుణో దీర్ఘబాహురతిభూతిశ్చ స్థాణుకః ॥ ౧౦.౧౦౫౮ ॥
సద్యోజాతస్తథా ఝిణ్టి షణ్ముఖశ్చతురాననః ।
చక్రపాణిశ్చ కూర్మాఖ్యస్త్వర్ధనారీశ్వరస్తథా ॥ ౧౦.౧౦౫౯ ॥
కపాలీ భూర్భువశ్చైవ వషట్కారస్తథైవ చ ।
వౌషట్కారస్తథా స్వాహా స్వధా చ పరికీర్తితః ॥ ౧౦.౧౦౬౦ ॥
సంవర్తకశ్చ భస్మేశః కామనాశన ఏవ చ ।
ఏకవింశతిరుద్రాస్తు పఙ్క్తిరేషా తృతీయకా ॥ ౧౦.౧౦౬౧ ॥
జ్ఞానయోగబలోపేతాః క్రీడన్తే దైశికోత్తమాః ।
సంసారపాశనిర్ముక్తాః మహామోహవివర్జితాః ॥ ౧౦.౧౦౬౨ ॥
త్రినేత్రా గురవః సర్వే శుద్ధస్ఫటికనిర్మలాః ।
సర్వజ్ఞాః సర్వగాశ్చైవ లోకానుగ్రహకారకాః ॥ ౧౦.౧౦౬౩ ॥
గజాకారాణి దివ్యాని సర్వేషాం భువనాని తు ।
బుద్ధేః ప్రకృతిపర్యన్తే యే రుద్రాస్తాన్నిబోధ మే ॥ ౧౦.౧౦౬౪ ॥
శతద్వయం సప్తకం చ భువనానాం వరాననే ।
అన్తర్భూతాః స్థితాశ్చాన్యే యే తే నోక్తా వరాననే ॥ ౧౦.౧౦౬౫ ॥
గుణానాముపరిష్టాత్తు ప్రధానం పరికీర్తితమ్ ।
తత్ర యే సంస్థితా రుద్రాః కథయామి సమాసతః ॥ ౧౦.౧౦౬౬ ॥
క్రోధేశ్వరశ్చ సంవర్తో జ్యోతిః పిఙ్గలక్రూరదృక్ ।
పఞ్చాన్తకైకవీరౌ చ శిఖేదసహితేశ్వరాః ॥ ౧౦.౧౦౬౭ ॥
తత్త్వే తు ప్రాకృతే రుద్ర మహావీర్యాః ప్రకీర్తితాః ।
గుణానాం యా పరాకాష్ఠా తత్రప్రధానమిహోచ్యతే ॥ ౧౦.౧౦౬౮ ॥
అతః పురుషతత్త్వే తు భువనాని నిబోధ మే ।
అమ్బా చ సలిలా ఓఘా వృష్టిః సార్ధం చ తారయా ॥ ౧౦.౧౦౬౯ ॥

సుతారా చ సునేత్రా చ కుమారీ చ తతః పరమ్ ।
ఉత్తమామ్భసికా చైవ తుష్టయో నవ కీర్తితాః ॥ ౧౦.౧౦౭౦ ॥
తారా చైవ సుతారా చ తారయన్తీ ప్రమోదికా ।
ప్రమోదితా మోదమానా రమ్యకా చ తతః పరమ్ ॥ ౧౦.౧౦౭౧ ॥
సదాప్రముదికా చైవ సిద్ధ్యష్టకముదాహృతమ్ ।
అణిమా లఘిమా చైవ మహిమా ప్రాప్తిరేవ చ ॥ ౧౦.౧౦౭౨ ॥
ప్రాకామ్యం చ తథేశిత్వం వశిత్వం యదుదాహృతమ్ ।
యత్రకామావసాయిత్వమణిమాద్యష్టకం స్మృతమ్ ॥ ౧౦.౧౦౭౩ ॥
అథోర్ధ్వం గురుశిష్యాణాం పఙ్క్తిత్రయమతః శృణు ।
మస్కరీ పూరణః కృత్స్నః కపిలః కాశ ఏవచ ॥ ౧౦.౧౦౭౪ ॥
సనత్కుమారగౌతమవసిష్ఠాద్యాంశకాస్తథా ।
కశ్యపో నాసికేతుశ్చ గాలవో భౌతికస్తథా ॥ ౧౦.౧౦౭౫ ॥
శాకల్యశ్చ సమాఖ్యాతో దుర్వాసాః పరమస్త్వృషిః ।
వాల్మీకిశ్చ గురుశ్రేష్ఠః సపరాశరగాలవః ॥ ౧౦.౧౦౭౬ ॥
పిప్పలాదాశ్చ సౌమిత్రిర్వాయుపుత్రో భదన్తకః ।
మస్కర్యాదిభదన్తాన్తా దృష్టాదృష్టస్య వాదినః ॥ ౧౦.౧౦౭౭ ॥
ద్వావింశతిర్గురువరాః ప్రథమా పఙ్క్తిరిష్యతే ।
జహ్నుశ్చ తృణబిన్దుశ్చ మునిస్తార్క్ష్యస్తథైవ చ ॥ ౧౦.౧౦౭౮ ॥
ధ్యానాశ్రయోఽథ దీర్ఘశ్చ హోతా జాగర ఏవ చ ।
అగస్త్యో వసుభౌమశ్చ ఉపాధ్యాయశ్చ కీర్తితః ॥ ౧౦.౧౦౭౯ ॥
శుక్రో భృగ్వగిరా రామో జమదగ్నిసుతోఽధ్వగః ।
స్థూలశిరా బాలఖిల్యో మనుశ్చేతి ప్రకీర్తితః ॥ ౧౦.౧౦౮౦ ॥
వజ్రాత్రేయో విశుద్ధశ్చ శివశ్చారురథానుగః ।
జహ్న్వాదిచారుపర్యన్తా ద్వితీయా పఙ్క్తిరిష్యతే ॥ ౧౦.౧౦౮౧ ॥

హరో ఝిణ్టీ ప్రతోదశ్చ అమరేశశ్చతుర్థకః ।
కృష్ణపిఙ్గేశరుద్రశ్చ ఇన్ద్రజిద్వృషకః శివః ॥ ౧౦.౧౦౮౨ ॥
యమః క్రూరశ్చ విఖ్యాతో గఙ్గాధర ఉమాపతిః ।
భూతేశ్వరః కపాలీశః శఙ్కరశ్చ తథైవ చ ॥ ౧౦.౧౦౮౩ ॥
అర్ధనారీశ్వరశ్చైవ పిఙ్గలశ్చ తథాపరః ।
మహాకాలశ్చ సంవర్తో మణ్డలీ త్వేకవీరకః ॥ ౧౦.౧౦౮౪ ॥
తథా చాన్యశ్చ విఖ్యాతో భారభూతేశ్వరో ధ్రువః ।
జహ్న్వాదిచారుపర్యన్తా ఋషయః పఞ్చవింశతిః ॥ ౧౦.౧౦౮౫ ॥
హరాదయో ధ్రువాన్తాశ్చ గురవో వింశతిః స్మృతాః ।
పఙ్క్తిత్రయం సమాఖ్యాతమృషీణాం గురుశిష్యయోః ॥ ౧౦.౧౦౮౬ ॥
నాడీవిద్యాష్టకం దేవి కథయామి త్వతః పరమ్ ।
ఇడా చ చన్ద్రిణీ గౌరీ శాన్తిః శాన్తికరీ తథా ॥ ౧౦.౧౦౮౭ ॥
మాలా చ మాలినీ చైవ స్వాహా చైవ స్వధా తథా ।
అధోపరిష్టాద్దేవేశి విగ్రహాష్టకముచ్యతే ॥ ౧౦.౧౦౮౮ ॥
కార్యం చ కరణం చైవ సుఖదుఃఖకరం తథా ।
జ్ఞానం సాధ్యం చ విఖ్యాతం సాధనం కారణం తథా ॥ ౧౦.౧౦౮౯ ॥
దేహపాశానతో వక్ష్యే ధర్మం చ దశధోదితమ్ ।
అహింసా సత్యమస్తేయం బ్రహ్మచర్యమకల్కతా ॥ ౧౦.౧౦౯౦ ॥
అక్రోధో గురుశుశ్రూషా శౌచం సన్తోష ఆర్జవమ్ ।
ఏవం దశవిధో ధర్మో యేనోక్తో ధర్మకృన్నరః ॥ ౧౦.౧౦౯౧ ॥
వికారాన్షోడశాఖ్యాస్యే పరభావేన సంస్థితాన్ ।
రసో గన్ధశ్చ రూపం చ స్పర్శః శబ్దస్తథైవచ ॥ ౧౦.౧౦౯౨ ॥
తన్మాత్రపఞ్చకం ఖ్యాతమిన్ద్రియాణి నిబోధ మే ।
వాక్పాణిపాదం పాయుశ్చ ఉపస్థః కర్మసంజ్ఞకమ్ ॥ ౧౦.౧౦౯౩ ॥

శ్రోత్రం త్వక్చక్షుషీ జిహ్వా నాసికా పఞ్చమీ స్మృతా ।
బుద్ధీన్ద్రియాణి దేవేశి మనః షోడశకం స్మృతమ్ ॥ ౧౦.౧౯౪ ॥
దేహపాశాః సమాఖ్యాతాః అతోబుద్ధిగుణాన్విదుః ।
ధర్మోజ్ఞానం చ వైరాగ్యమైశ్వర్యం చ తతః పరమ్ ॥ ౧౦.౧౯౫ ॥
అధర్మశ్చ తథాజ్ఞానమవైరాగ్యమనీశితా ।
అహంకారం చ త్రివిధం ప్రవక్ష్యామ్యనుపూర్వశః ॥ ౧౦.౧౯౬ ॥
వైకారికం తైజసం చ భూతాదిం చ యథాక్రమమ్ ।
దీక్షాకాలే యథా శుద్ధిస్తథా చైషాం నిబోధ మే ॥ ౧౦.౧౯౭ ॥
తమో రజస్తథా సత్త్వం శోధయేదనుపూర్వశః ।
శబ్దః స్పర్శస్తథా రూపం రసో గన్ధశ్చ పఞ్చమః ॥ ౧౦.౧౯౮ ॥
విషయాశ్చ సమాఖ్యాతాః శోధనీయాః ప్రయత్నతః ।
కామః క్రోధశ్చ లోభశ్చ మోహః పైశున్యమేవ చ ॥ ౧౦.౧౯౯ ॥
జన్మమృత్యుజరావ్యాధిక్షుత్తృట్తృష్ణాస్తథైవ చ ।
విషాదశ్చ భయం చైవ మదో హర్షణమేవ చ ॥ ౧౦.౧౧౦౦ ॥
రాగో ద్వేషశ్చ వైచిత్త్యం కుపితానృతద్రోహితా ।
మాయా మాత్సర్యధర్మశ్చ అధర్మశ్చాస్వతన్త్రతా ॥ ౧౦.౧౧౦౧ ॥
ఆగన్తుకాశ్చ బోధవ్యాః గణపాశాన్నిబోధ మే ।
దేవీ నన్దిమహాకాలౌ గణేశో వృషభస్తథా ॥ ౧౦.౧౧౦౨ ॥
భృఙ్గీ చణ్డీశ్వరశ్చైవ కార్త్తికేయోఽష్టమః స్మృతః ।
అనన్తస్త్రితనుః సూక్ష్మః శ్రీకణ్ఠశ్చ శివోత్తమః ॥ ౧౦.౧౧౦౩ ॥
శిఖణ్డీ చైకనేత్రశ్చ ఏకరుద్రస్తథాపరః ।
విద్యేశ్వరాత్మకాన్పాశాన్ దీక్షాకాలే విశోధయేత్ ॥ ౧౦.౧౧౦౪ ॥
ఉక్తానుక్తాశ్చ యే చాత్ర అన్యతన్త్రోక్తలక్షణాః ।
పౌరుషేయే తు శోధ్యాస్తే తతో ముచ్యేత పుద్గలః ॥ ౧౦.౧౧౦౫ ॥

అథోర్ధ్వే నియతిర్జ్ఞేయా తస్యాం రుద్రాన్నిబోధ మే ।
వామదేవస్తథా శర్వస్తథా చైవ భవోద్భవౌ ॥ ౧౦.౧౧౦౬ ॥
వజ్రదేహః ప్రభుశ్చైవ ధాతా చ క్రమవిక్రమౌ ।
సుప్రభేదశ్చ దశమో నియత్యాం శఙ్కరాః స్మృతాః ॥ ౧౦.౧౧౦౭ ॥
యత్తద్ధృది స్థితం పద్మమాత్మా తత్ర వ్యవస్థితః ।
నియతిదలమహఙ్కార కేసరం బుద్ధికర్ణికమ్ ॥ ౧౦.౧౧౦౮ ॥
కాలతత్త్వే శివా జ్ఞేయా కథయామి సమాసతః ।
శుద్ధో బుద్ధః ప్రబుద్ధశ్చ ప్రశాన్తః పరమాక్షరః ॥ ౧౦.౧౧౦౯ ॥
శివశ్చ సుశివశ్చైవ ధ్రువశ్చాక్షరశమ్భురాట్ ।
దశైతే తు శివా జ్ఞేయాః కాలతత్త్వే వరాననే ॥ ౧౦.౧౧౧౦ ॥
హేమాభాః శఙ్కరాః ప్రోక్తాః శివః స్ఫటికసన్నిభాః ।
ఏకైకస్య వినిర్దిష్టా పరివారో యశస్విని ॥ ౧౦.౧౧౧౧ ॥
కోటిరేకా తథాన్యాని సహస్రాణి తు షోడశ ।
కూర్మాకారాణి సర్వేషాం ప్రోక్తాని భువనాని తు ॥ ౧౦.౧౧౧౨ ॥
అత ఊర్ధ్వం హరిహరౌ రాగతత్త్వే నిబోధ మే ।
సుహృష్టః సుప్రహృష్టశ్చ సురూపో రూపవర్ధనః ॥ ౧౦.౧౧౧౩ ॥
మనోన్మనో మహాధీరః వీరేశాః పరికీర్తితాః ।
రాగతత్త్వే ప్రవక్ష్యామి యేఽన్యే రుద్రా వ్యవస్థితాః ॥ ౧౦.౧౧౧౪ ॥
కల్యాణః పిఙ్గలో బభ్రుర్వీరశ్చ ప్రభ్భవస్తథా ।
మేధాతిథిశ్చచ్ఛన్దకశ్చ దాహకః శాస్త్రకారిణః ॥ ౧౦.౧౧౧౫ ॥
పఞ్చశిష్యాస్తథాచార్యా దశైతే సంవ్యవస్థితాః ।
విద్యాతత్త్వమతశ్చోర్ధ్వం తస్మిన్వై భువనం శృణు ॥ ౧౦.౧౧౧౬ ॥
వామో జ్యేష్ఠశ్చ రౌద్రశ్చ కలో వికరణస్తథా ।
బలవికరణశ్చైవ బలప్రమథనస్తథా ॥ ౧౦.౧౧౧౭ ॥

సర్వభూతదమనశ్చ తథా చైవ మనోన్మనః ।
కలాతత్త్వే మహాదేవి మహాదేవత్రయం స్థితమ్ ॥ ౧౦.౧౧౧౮ ॥
మహాదేవో మహాతేజా మహాజ్యోతిః ప్రతాపవాన్ ।
కలాతత్త్వం సమాఖ్యాతం సమాసేన వరాననే ॥ ౧౦.౧౧౧౯ ॥
ఏతే రుద్రా మహాదేవి త్రినేత్రాశ్చన్ద్రశేఖరాః ।
రుద్రకోటిసహస్రైస్తు సమన్తాత్పరివారితాః ॥ ౧౦.౧౧౨౦ ॥
శుద్ధస్ఫటికసఙ్కాశాః యోగైశ్వర్యబలాన్వితాః ।
రాగే రక్తాస్తు విజ్ఞేయా జ్ఞానయోగబలోత్కటాః ॥ ౧౦.౧౧౨౧ ॥
ఛత్రాకారాస్తు తేషాం వై గృహా రత్నవిచిత్రితాః ।
ఉపరిష్టాద్భవేన్మాయా కథయామి సమాసతః ॥ ౧౦.౧౧౨౨ ॥
వ్యాప్య యా వై త్వధోధ్వానం వైశ్వరూప్యేణ సంస్థితా ।
తత్ర రుద్రా మహాభాగా ద్వాదశైవ మహాబలాః ॥ ౧౦.౧౧౨౩ ॥
గహనశ్చ అసాధ్యశ్చ తథా హరిహరః ప్రభుః ।
దశేశానశ్చ దేవేశి త్రిగలో గోపతిస్తథా ॥ ౧౦.౧౧౨౪ ॥
అధఃపుటే తు విజ్ఞేయా మాయాతత్త్వే వరాననే ।
క్షేమేశో బ్రహ్మణః స్వామీ విద్యేశానస్తథైవ చ ॥ ౧౦.౧౧౨౫ ॥
విద్యేశశ్చ శైవశ్చైవ అనన్తః షష్ఠ ఉచ్యతే ।
ఊర్ధ్వమాయాపుటస్థాస్తు రుద్రా ఏతే ప్రకీర్తితాః ॥ ౧౦.౧౧౨౬ ॥
ఏషాం మధ్యే తు భగవాననన్తేశో జగత్పతిః ।
ఉద్భవం భావయిత్వా తు స్వేచ్ఛయా కురుతే ప్రభుః ॥ ౧౦.౧౧౨౭ ॥
సర్వజ్ఞః సర్వకర్తా చ నిగ్రహానుగ్రహే రతః ।
ప్రథమేన తు భేదేన రుద్రా ద్వాదశ కీర్తితాః ॥ ౧౦.౧౧౨౮ ॥
అస్మింస్తు యే యథా రుద్రా మాయాతత్త్వే వ్యవస్థితాః ।
తథాహం కథయిష్యామి భేదత్రయవిభాగశః ॥ ౧౦.౧౧౨౯ ॥

గోపతిశ్చ తతో దేవి అధోగ్రన్థౌ వ్యవస్థితః ।
గ్రన్థ్యూర్ధ్వే సంస్థితో విశ్వస్తికలః క్షేమ ఏవ చ ॥ ౧౦.౧౧౩౦ ॥
బ్రహ్మణోఽధిపతిశ్చైవ శివశ్చేతి స పఞ్చమః ।
అధ ఊర్ధ్వమనన్తస్తు పాశాశ్చైవాత్ర సంస్థితాః ॥ ౧౦.౧౧౩౧ ॥
పూర్వం వై కథితా దేవి అతో ఋషికులం భవేత్ ।
యోనిర్వాగీశ్వరీ చైవ యస్యాం జాతో న జాయతే ॥ ౧౦.౧౧౩౨ ॥
ఓంకారసాధ్యధాతారో దమనేశస్తతః పరమ్ ।
ధ్యానం భస్మేశమేవాహుః ప్రమాణాని తదూర్ధ్వతః ॥ ౧౦.౧౧౩౩ ॥
పఞ్చార్థం గుహ్యమేవాహూ రుద్రాఙ్కుశమతః పరమ్ ।
హృదయం లక్షణం చైవ వ్యూహమాకర్షమేవ చ ॥ ౧౦.౧౧౩౪ ॥
ఆదర్శం చ తథైవేహ అష్టమం పరికీర్తితమ్ ।
ఏతే పరివృతా దేవి రుద్రకోటిసహస్రకైః ॥ ౧౦.౧౧౩౫ ॥
నానావర్ణవిచిత్రాశ్చ నానాభ్భరణభూషితాః ।
నానానారీసహస్రైస్తు రమన్తే పత్యురిచ్ఛయా ॥ ౧౦.౧౧౩౬ ॥
త్రినేత్రాః శూలినః సర్వే జటాచన్ద్రకిరీటినః ।
అలుప్తశక్తివిభవా మాయాతత్త్వాధికారిణః ॥ ౧౦.౧౧౩౭ ॥
భువనేషు విచిత్రేషు యోన్యాకారేషు సంస్థితాః ।
అతః పరం భవేన్మాయా సర్వజన్తువిమోహినీ ॥ ౧౦.౧౧౩౮ ॥
నిర్వైరపరిపన్థిన్యా తయా భ్రమితబుద్ధయః ।
ఇదం తత్త్వమిదం నేతి వివదన్తీహ వాదినః ॥ ౧౦.౧౧౩౯ ॥
సత్పథం తు పరిత్యజ్య నయతి ద్రుతముత్పథమ్ ।
గురుదేవాగ్నిశాస్త్రస్య యే న భక్తా నరాధమాః ॥ ౧౦.౧౧౪౦ ॥
అసద్యుక్తివిచారజ్ఞాః శుష్కతర్కావలంబినః ।
భ్రమయత్యేవ తాన్మాయా హ్యమోక్షే మోక్షలిప్సయా ॥ ౧౦.౧౧౪౧ ॥

శివదీక్షాసినా చ్ఛిన్నా న ప్రరోహేత్తు సా పునః ।
అథోపరి మహావిద్యా సర్వవిద్యాభవోద్భవా ॥ ౧౦.౧౧౪౨ ॥
జగతః ప్రలయోత్పత్తివిభూతినిధిరవ్యయా ।
సా ఏవ పరమా దేవీ వాగీశీతి నిగద్యతే ॥ ౧౦.౧౧౪౩ ॥
అష్టవర్గవిభిన్నా చ విద్యా సా మాతృకైవ తు ।
భువనాని ప్రవక్ష్యామి యథావదనుపూర్వశః ॥ ౧౦.౧౧౪౪ ॥
వామా జ్యేష్ఠా తథా రౌద్రీ కాలీ వికరణీ తథా ।
బలవికరణీ చైవ బలప్రమథనీ తాథా ॥ ౧౦.౧౧౪౫ ॥
దమనీ సర్వభూతానాం తథా చైవ మనోన్మనీ ।
తప్తచామీకరాకారాః పఞ్చవక్త్రాస్త్రిలోచనాః ॥ ౧౦.౧౧౪౬ ॥
అమోఘవీర్యాః సర్వజ్ఞాః సర్వతః సర్వదా స్థితాః ।
సర్వజ్ఞానుగతాః సర్వాః సర్వాభరణభూషితాః ॥ ౧౦.౧౧౪౭ ॥
సర్వలక్షణసమ్పన్నాః సర్వైశ్వర్యసమన్వితాః ।
ప్రధానాః సప్త కోట్యస్తు మన్త్రాణాం యా వ్యవస్థితాః ॥ ౧౦.౧౧౪౮ ॥
ఏకైకస్య పరీవారో లక్షాయుతసహస్రశః ।
పద్మాకారేషు దివ్యేషు క్రీడన్తి భువనేషు తే ॥ ౧౦.౧౧౪౯ ॥
త్రిగుణీ బ్రహ్మవేతాలీ స్థాణుమత్యమ్బికా పరా ।
రూపిణీ మర్దినీ జ్వాలా సప్తసఙ్ఖ్యాస్తదీశ్వరాః ॥ ౧౦.౧౧౫౦ ॥
విద్యారాజ్ఞ్యః సమాఖ్యాతాః దీక్షాకాలే విశోధయేత్ ।
బాహ్యే తస్యైశ్వరం తత్త్వం భువనాన్యత్ర మే శృణు ॥ ౧౦.౧౧౫౧ ॥
అష్టవిద్యేశ్వరైర్యుక్తో వీతమాయో నిరఞ్జనః ।
స్థితిసంహారకర్తా వై మోక్షైశ్వర్యప్రదాయకః ॥ ౧౦.౧౧౫౨ ॥
తస్యాసనం తు విస్తీర్ణం సహస్రదలసమ్మితమ్ ।
తిస్రః కోట్యోఽర్ధకోటిశ్చ మన్త్రాస్తస్యాసనే స్థితాః ॥ ౧౦.౧౧౫౩ ॥

తత్రస్థ ఈశ్వరో దేవో వరదః సార్వతోముఖః ।
పఞ్చవక్త్రః సుతేజస్కో దశబాహుస్త్రిలోచనః ॥ ౧౦.౧౧౫౪ ॥
గోక్షీరధవలః సౌమ్యో నాగయజ్ఞోపవీతవాన్ ।
దివ్యామ్బరధరో దేవో దివ్యగన్ధానులేపనః ॥ ౧౦.౧౧౫౫ ॥
సర్వలక్షణసంపూర్ణః సర్వాభరణభూషితః ।
త్రిశూలపాణీన్దుమౌలిర్జటాముకుటమణ్డితః ॥ ౧౦.౧౧౫౬ ॥
ప్రసన్నవదనః కాన్తో యోగైశ్వర్యప్రదాయకః ।
వరదాభయహస్తశ్చ ధ్యేయోఽసావీశయోగిభిః ॥ ౧౦.౧౧౫౭ ॥
తస్యోత్సఙ్గగతా విద్యా సర్వవిద్యాసమాశ్రితా ।
దివ్యవస్త్రపరీధానా దివ్యమాల్యానులేపనా ॥ ౧౦.౧౧౫౮ ॥
దివ్యస్రగ్దామమాలాభిర్ముక్తాహారైర్విభూషితా ।
ముక్తాఫలప్రతీకాశా పఞ్చవక్త్రా త్రిలోచనా ॥ ౧౦.౧౧౫౯ ॥
ఆరాధితా విధానేన వేదయేజ్జ్ఞానినః సదా ।
ప్రహసన్తీవ సా భాతి మహేశవదనేక్షణాత్ ॥ ౧౦.౧౧౬౦ ॥
విద్యేశ్వరానతో వక్ష్యే పూర్వాదీశాన్తగాన్క్రమాత్ ।
అనన్తశ్చైవ సూక్ష్మశ్చ తథా చైవ శివోత్తమః ॥ ౧౦.౧౧౬౧ ॥
ఏకనేత్రైకరుద్రౌ చ త్రినేత్రశ్చ ప్రకీర్తితః ।
శ్రీకణ్ఠశ్చ శిఖణ్డీ చ జ్ఞేయా విద్యేశ్వరాః క్రమాత్ ॥ ౧౦.౧౧౬౨ ॥
అతో రూపమవస్థానం తత్ర రుద్రాన్నిబోధ మే ।
ధర్మో జ్ఞానం చ వైరాగ్యమైస్వర్యం చ చతుర్థకమ్ ॥ ౧౦.౧౧౬౩ ॥
సూక్ష్మావరణమూర్ధ్వేఽతః తత్ర శక్తిత్రయం విదుః ।
వామా జ్యేష్ఠా చ రౌద్రీ చ శక్తయః సముదాహృతాః ॥ ౧౦.౧౧౬౪ ॥
పరివారస్తు తాసాం వై కోట్యోఽనేకాస్తు సఙ్ఖ్యయా ।
సర్వే సర్వగతా మన్త్రాః సర్వజ్ఞాః సర్వకామదా ॥ ౧౦.౧౧౬౫ ॥

శుద్ధస్ఫటికసఙ్కాశాస్త్రినేత్రాః శూలపాణయః ।
సర్వలక్షణసంపన్నాః సర్వాభరణభూషితాః ॥ ౧౦.౧౧౬౬ ॥
సర్వైశ్వర్యసుసమ్పూర్ణాశ్చారుచన్ద్రార్ధశేఖరాః ।
శతపత్రాబ్జభాకారైః శుద్ధహారేన్దురశ్మిభిః ॥ ౧౦.౧౧౬౭ ॥
నానారత్నోజ్జ్వలైశ్చిత్రైః ప్రాకారైస్తోరణాకులైః ।
ఈశ్వరానుగతాః సర్వే తిష్ఠన్తి భువనేషు తే ॥ ౧౦.౧౧౬౮ ॥
తమారాధయితుం దేవం పూజ్యన్తే సర్వకర్మసు ।
వ్రతం పాశుపతం దివ్యం యే చరన్తి జితేన్ద్రియాః ॥ ౧౦.౧౧౬౯ ॥
భస్మనిష్ఠా జపధ్యానాస్తే వ్రజన్త్యైశ్వరం పదమ్ ।
తత్రేశ్వరస్తు భగవాన్ దేవదేవో నిరఞ్జనః ॥ ౧౦.౧౧౭౦ ॥
అధికారం ప్రకురుతే శివేచ్ఛావిధిచోదితః ।
దశ పఞ్చ చ శోధ్యాని భువనానీశ్వరే క్రమాత్ ॥ ౧౦.౧౧౭౧ ॥
తాలుకోర్ధ్వే విజానీయాద్దీక్షాకాలే వరాననే ।
శుద్ధావరణమూర్ధ్వం తు తస్మిఞ్ఛక్తిద్వయం స్మృతమ్ ॥ ౧౦.౧౧౭౨ ॥
జ్ఞానం క్రియా చ విఖ్యాతం ద్వే విద్యే చాప్యతః పరమ్ ।
భావసంజ్ఞాప్యభావాఖ్యా తస్మిఞ్ఛక్తిద్వయే స్మృతే ॥ ౧౦.౧౧౭౩ ॥
తేజేశశ్చ ధ్రువేశశ్చ ప్రమాణానాం పరం పదమ్ ।
ప్రమాణావరణే చోర్ధ్వే కథయామి చ మానతః ॥ ౧౦.౧౧౭౪ ॥
బ్రహ్మ రుద్రః ప్రతోదశ్చ అనన్తశ్చ చతుర్థకః ।
సుశుద్ధావరణం చోర్ధ్వే తత్ర రుద్రత్రయం విదుః ॥ ౧౦.౧౧౭౫ ॥
ఏకాక్షః పిఙ్గలో హంసః కథితం తు సమాసతః ।
శివావరణమూర్ధ్వం తు తత్రైకో ధ్రువసంజ్ఞకః ॥ ౧౦.౧౧౭౬ ॥
సంస్థితో రుద్రరాజస్య మోక్షావరణమూర్ధ్వతః ।
ఏకాదశైవ రుద్రాంశ్చ కథయామి సమాసతః ॥ ౧౦.౧౧౭౭ ॥

బ్రహ్మాదన్కిదిణ్డిముణ్డాః సౌరభశ్చ తథైవచ ।
జన్మమృత్యుహరశ్చైవ ప్రణీతః సుఖదుఃఖదః ॥ ౧౦.౧౧౭౮ ॥
విజృమ్భితః సమాఖ్యాతా స్తాలూర్ధ్వే తు వ్యవస్థితాః ।
పునరూర్ధ్వే ధ్రువం జ్ఞేయం నిరఞ్జనపదం శుభమ్ ॥ ౧౦.౧౧౭౯ ॥
ఈశశక్తిత్రయం మూర్ధ్ని కథితం చానుపూర్వశః ।
ఇచ్ఛాశక్త్యభిధానాయాః అన్తర్భూతాః ప్రకీర్తితాః ॥ ౧౦.౧౧౮౦ ॥
ప్రబుద్ధావరణం చోర్ధ్వే కథయామి సమాసతః ।
ప్రీతః ప్రముదితశ్చైవ ప్రమోదశ్చ ప్రలమ్బకః ॥ ౧౦.౧౧౮౧ ॥
విష్ణుర్మదన ఏవాథ గహనః ప్రథితస్తథా ।
రుద్రాష్టకం సమాఖ్యాతం విజ్ఞేయం ప్రాగ్దిశః క్రమాత్ ॥ ౧౦.౧౧౮౨ ॥
సమయావరణం చోర్ధ్వే కథయామి సమాసతః ।
ప్రభవః సమయః క్షుద్రో విమలశ్చ శివస్తథా ॥ ౧౦.౧౧౮౩ ॥
తతో ఘనః సమాఖ్యాతో నిరఞ్జనస్తతః పరమ్ ।
రుద్రోఙ్కారస్తు పఞ్చైతే తాలూర్ధ్వే తు విజానత ॥ ౧౦.౧౧౮౪ ॥
ఏకోనషష్టిర్భువనం జ్ఞానశక్త్యాదితః క్రమాత్ ।
రుద్రోఙ్కారాన్తమిత్యేతద్దీక్షాకాలే విశోధయేత్ ॥ ౧౦.౧౧౮౫ ॥
ఏకైకస్య పరీవారః కోట్యోఽనేకాః సహస్రశః ।
త్రినేత్రా వరదాః సర్వే శుద్ధసామర్థ్యవిగ్రహాః ॥ ౧౦.౧౧౮౬ ॥
శుద్ధస్ఫటికసఙ్కాశా దశబాహ్విన్దుశేఖరాః ।
త్రిశూలపాణయః సర్వే జటాముకుటమణ్డితాః ॥ ౧౦.౧౧౮౭ ॥
సర్వే సర్వగుణోపేతాః సర్వజ్ఞాః సర్వదేశ్వరాః ।
సార్వలక్షణసంపూర్ణాః సర్వాభరణభూషితాః ॥ ౧౦.౧౧౮౮ ॥
రుద్రకన్యాసమాకీర్ణా దివ్యైరూపైర్మనోహరైః ।
సంక్రీడన్తే పురవరైః శివేచ్ఛావిధిచోదితాః ॥ ౧౦.౧౧౮౯ ॥

ఈశ్వరస్య తథోర్ధ్వే తు అధశ్చైవ సదాశివాత్ ।
సుశివావరణం చోర్ధ్వే తస్మిఞ్జ్ఞేయః సదాశివః ॥ ౧౦.౧౯౦ ॥
త్రిపఞ్చనయనో దేవశ్చన్ద్రార్ధకృతశేఖరః ।
వక్త్రపఞ్చకసంయుక్తో దశబాహుర్మహాబలః ॥ ౧౦.౧౯౧ ॥
శుద్ధస్ఫటికసఙ్కాశః స్ఫురన్వై దీప్తతేజసా ।
సింహాసనోపవిష్టస్తు శ్వేతపద్మాసనస్థితః ॥ ౧౦.౧౯౨ ॥
పఞ్చబ్రహ్మాఙ్గసహితః సకలాద్యైః సమన్వితః ।
దశభిశ్చ శివైర్యుక్తో రుద్రాష్టాదశకాన్వితః ॥ ౧౦.౧౯౩ ॥
సకలో నిష్కలః శూన్యః కలాఢ్యః ఖమలఙ్కృతః ।
క్షపణశ్చ క్షయాన్తస్థః కణ్ఠ్యౌష్ఠ్యశ్చాష్టమః స్మృతః ॥ ౧౦.౧౯౪ ॥
భ్రువోర్మధ్యే తు విజ్ఞేయో దేవదేవః సదాశివః ।
సకలాద్యైర్వృతో దేవః ఓంకారేశాదిభిః క్రమాత్ ॥ ౧౦.౧౯౫ ॥
ఓంకారేశః శివో దీప్తః కారణేశో దశేశకః ।
సుశివశ్చైవ కాలేశః సూక్ష్మరూపః సుతేజసః ॥ ౧౦.౧౯౬ ॥
శర్వశ్చ దశమః ప్రోక్తః ఊర్ధ్వాన్తం సంవ్యవస్థితాః ।
రుద్రాశ్చాష్టాదశ బహిః తేషాం నామాని వై శృణు ॥ ౧౦.౧౯౭ ॥
విజయస్త్వథ నిఃశ్వాసః స్వయమ్భూశ్చాగ్నివీరరాట్ ।
రౌరవో ముకుటో విసరశ్చన్ద్రో బిమ్బః ప్రగీతవాన్ ॥ ౧౦.౧౯౮ ॥
లలితః సిద్ధరుద్రశ్చ సన్తానః శర్వ ఏవ చ ।
పరశ్చ కిరణశ్చైవ పారమేశ్వర ఏవ చ ॥ ౧౦.౧౯౯ ॥
సాదాఖ్యస్తు సమాఖ్యాతః సకలో మన్త్రవిగ్రహః ।
సర్వకారణమధ్యక్షః సృష్టిసంహారకారకః ॥ ౧౦.౨౦౦ ॥
భుక్తిముక్తిప్రదాతా చ సాధకానాం క్రియావతామ్ ।
కోటయః సప్తమన్త్రాణామాసనే తస్య సంస్థితాః ॥ ౧౦.౨౦౧ ॥

ఆసనం లక్షపత్రాఢ్యం చన్ద్రకోట్యయుతప్రభమ్ ।
వామాద్యైర్విభుపూర్వైశ్చ పఞ్చవక్త్రైస్త్రిలోచనైః ॥ ౧౦.౧౨౦౨ ॥
తారాద్యైః శక్తిభేదైశ్చ ప్రాగ్దిశః పరివారితమ్ ।
జ్ఞానశక్తిః క్రియాశక్తిర్వామే దక్షిణతః స్థితే ॥ ౧౦.౧౨౦౩ ॥
ఇచ్ఛాశక్తిః పరాదేవి యయా సర్వమధిష్ఠితమ్ ।
ఉత్పత్తిస్థితిసంహారాంస్తిరోభావమనుగ్రహమ్ ॥ ౧౦.౧౨౦౪ ॥
యయా కరోతి దేవేశః సర్వదా సర్వమధ్వని ।
తస్యోత్సఙ్గగతా సా తు నిత్యం చైవాత్మవర్తినీ ॥ ౧౦.౧౨౦౫ ॥
సా చేచ్ఛా దేవదేవస్య శివస్య పరమాత్మనః ।
స ఏవాపరరూపేణ పఞ్చమన్త్రమహాతనుః ॥ ౧౦.౧౨౦౬ ॥
ఇచ్ఛారూపధరః శ్రీమాన్ దేవదేవః సదాశివః ।
శక్తయస్తస్య యాః ప్రోక్తాః తథా వై మన్త్రనాయకాః ॥ ౧౦.౧౨౦౭ ॥
ఏకైకం పరితో దేవి పద్మైరర్బుదకోటిభిః ।
తథా ఖర్వనిఖర్వైశ్చ ప్రతిరూపైర్మహాబలైః ॥ ౧౦.౧౨౦౮ ॥
విద్యారూపైః స్వరూపాఢ్యైరప్రమేయగుణాన్వితైః ।
సర్వలక్షణసంపన్నైః సర్వాభరణభూషితైః ॥ ౧౦.౧౨౦౯ ॥
హాస్యలాస్యవిలాసాఢ్యైర్భ్రూక్షేపోన్మదవిభ్రమైః ।
చన్ద్రకోటిశతప్రఖ్యైః ప్రస్రవద్భిరివామృతమ్ ॥ ౧౦.౧౨౧౦ ॥
తాభిః సార్ధం సదా రుద్రాః ప్రకీడన్తీచ్ఛయా ప్రభోః ।
పురవరైః సర్వతోభద్రైశ్చన్ద్రకోటిసమప్రభైః ॥ ౧౦.౧౨౧౧ ॥
మాయాధర్మవినిర్ముక్తా నిర్మలా విగతజ్వరాః ।
అధికారం ప్రకుర్వన్తి సర్వజ్ఞామోఘశక్తయః ॥ ౧౦.౧౨౧౨ ॥
అధికారక్షయే శాన్తా జాయన్తే సర్వగాః శివాః ।
పరప్రేర్యాః పునర్భూయో న భవన్తి కదాచన ॥ ౧౦.౧౨౧౩ ॥

సుశివావరణం ఖ్యాతం మన్త్రగర్భం వరాననే ।
బిన్ద్వావరణమూర్ధ్వేఽతశ్చన్ద్రకోటిసమప్రభమ్ ॥ ౧౦.౧౨౧౪ ॥
తత్ర పద్మం మహాదీప్తం దశకోటిసమన్వితమ్ ।
తత్ర పద్మే స్థితో దేవః శాన్త్యతీతో మహాద్యుతిః ॥ ౧౦.౧౨౧౫ ॥
పఞ్చవక్త్రో విశాలాక్షో దశబాహుస్త్రిలోచనః ।
తడిత్సహస్రపుఞ్జాభః స్ఫురన్మాణిక్యమణ్డితః ॥ ౧౦.౧౨౧౬ ॥
నివృత్తిశ్చ ప్రతిష్ఠా చ విద్యా శాన్తిస్తథైవ చ ।
పరివారః స్మృతస్తస్య శాన్త్యతీతస్య సువ్రతే ॥ ౧౦.౧౨౧౭ ॥
తస్య వామే తు దిగ్భాగే శాన్త్యతీతా వ్యవస్థితా ।
పఞ్చవక్త్రాః స్మృతాః సర్వా దశబాహ్విన్దుశేఖరాః ॥ ౧౦.౧౨౧౮ ॥
బిన్దుతత్త్వం సమాఖ్యాతం పురకోట్యర్బుదైర్వృతమ్ ।
అర్ధచన్ద్రస్తదూర్ధ్వే తు తదూర్ధ్వే తు నిరోధికా ॥ ౧౦.౧౨౧౯ ॥
ఏతే ద్వే తు మహాస్థానే పఞ్చపఞ్చకలాన్వితే ।
జ్యోత్స్నా జ్యోత్స్నావతీ కాన్తిః సుప్రభా విమలా శివా ॥ ౧౦.౧౨౨౦ ॥
అర్ధచన్ద్రే స్థితాహ్యేతా నిరోధిన్యాం శృణు ప్రియే ।
రున్ధనీ రోధనీ రౌద్రీ జ్ఞానబోధా తమోపహా ॥ ౧౦.౧౨౨౧ ॥
అర్ధమాత్రః స్మృతో బిన్దుః స్వరూపశ్చ చతుష్కలః ।
తస్యాప్యర్ధమర్ధచన్ద్రస్త్వష్టాంశశ్చ నిరోధికా ॥ ౧౦.౧౨౨౨ ॥
నిరోధయతి దేవాన్యా బ్రహ్మాద్యాంస్తు వరాననే ।
నిరోధినీతి విఖ్యాతా తాం భిత్త్వా తు వరాననే ॥ ౧౦.౧౨౨౩ ॥
సాదాఖ్యపరభావేన పఞ్చమన్త్రకహాతనుః ।
తస్యోర్ధ్వే తు స్మృతో నాదః స కిఞ్జల్కరజః ప్రభః ॥ ౧౦.౧౨౨౪ ॥
మహద్భిః పురుషైర్వ్యాప్తః సూర్యకోట్యయుతప్రభైః ।
తేషాం వై నాయికా వక్ష్యే భువనే పఞ్చసఙ్ఖ్యయా ॥ ౧౦.౧౨౨౫ ॥

ఇన్ధికా దీపికా చైవ రోచికా మోచికా తథా ।
ఊర్ధ్వగా తు సమాఖ్యాతా కలాత్వేషా తు పఞ్చమీ ॥ ౧౦.౧౨౨౬ ॥
తస్మిన్పద్మం సువిస్తీర్ణమూర్ధ్వగేశః స్థితః ప్రభుః ।
చన్ద్రార్బుదప్రతీకాశః పఞ్చవక్త్రస్త్రిలోచనః ॥ ౧౦.౧౨౨౭ ॥
చన్ద్రార్ధశేఖరః శాన్తో దశబాహుర్మహాతనుః ।
ఇన్ధికాదివృతో దేవః శూలపాణిర్జటాధరః ॥ ౧౦.౧౨౨౮ ॥
ఊర్ధ్వగా తు కలా తస్య నిత్యముత్సఙ్గగామినీ ।
తతః సుషుమ్ణాభువనం సుషుమ్ణా తత్ర సంస్థితా ॥ ౧౦.౧౨౨౯ ॥
సుషుమ్ణేశః స్థితస్తత్ర చన్ద్రకోట్యయుతప్రభః ।
దశబాహుస్త్రినేత్రశ్చ శ్వేతపద్మోపరిస్థితః ॥ ౧౦.౧౨౩౦ ॥
శశాఙ్కశేఖరః శ్రీమాన్ పఞ్చవక్త్రో మహాతనుః ।
ఇడా చ పిఙ్గలా చైవ వామదక్షిణతః స్థితే ॥ ౧౦.౧౨౩౧ ॥
సుషుమ్ణా తు వరారోహే తుషారకణధూసరా ।
శ్వేతపద్మకరా దేవీ పద్మమాలావిభూషితా ॥ ౧౦.౧౨౩౨ ॥
పఞ్చవక్త్రా సుశోభాఢ్యా త్రినేత్రా శూలధారిణీ ।
తస్యోత్సఙ్గగతా దేవీ ధ్యాతవ్యా సాధకాదిభిః ॥ ౧౦.౧౨౩౩ ॥
గ్రథితస్తు తయా సర్వస్త్వధ్వాయమధ ఊర్ధ్వగః ।
నాడ్యాధారస్తు నాదో వై భిత్త్వా సర్వమిదం జగత్ ॥ ౧౦.౧౨౩౪ ॥
అధఃశక్త్యా వినిర్గతయ యావద్బ్రహ్మాణమూర్ధ్వతః ।
నాడ్యా బ్రహ్మబిలే లీనస్త్వవ్యక్తధ్వనిరక్షరః ॥ ౧౦.౧౨౩౫ ॥
నదతే సర్వభూతేషు శివశక్త్యా త్వధిష్ఠితః ।
ఏవం జ్ఞాత్వా వరారోహే శోధయేత్తం శివాధ్వరే ॥ ౧౦.౧౨౩౬ ॥
తతో బ్రహ్మబిలం జ్ఞేయం రుద్రకోట్యర్బుదాన్వితమ్ ।
తత్ర బ్రహ్మా పరో జ్ఞేయః శశాఙ్కశతసప్రభః ॥ ౧౦.౧౨౩౭ ॥

దశబాహుస్త్రినేత్రశ్చ పఞ్చవక్త్రేన్దుశేఖరః ।
త్రిశూలపాణిర్భగవాఞ్జటామకుటమణ్డితః ॥ ౧౦.౧౨౩౮ ॥
బ్రహ్మాణి తు పరా శక్తిర్యా సా మోక్షపథే స్థితా ।
ద్వారం యా మోక్షమార్గస్య రోధయిత్వా వ్యవస్థితా ॥ ౧౦.౧౨౩౯ ॥
మోక్షమార్గప్రదాత్రీ చ బ్రహ్మోత్సఙ్గే చ సంస్థితా ।
తాం భిత్త్వాత్ర వరారోహే గన్తవ్యమూర్ధ్వతః ప్రియే ॥ ౧౦.౧౨౪౦ ॥
అత ఊర్ధ్వం స్థితా శక్తిః ప్రసుప్తభుజగాకృతిః ।
ఆధారో భువనానాం సా తాం ప్రవక్ష్యామి సువ్రతే ॥ ౧౦.౧౨౪౧ ॥
సూక్ష్మా చైవ సుసూక్ష్మా చ తథా చాన్యామృతామితా ।
వ్యాపినీ మధ్యతో జ్ఞేయా శేషాః పూర్వాదితః క్రమాత్ ॥ ౧౦.౧౨౪౨ ॥
పఞ్చవక్త్రాస్త్రినేత్రాశ్చ సుతేజస్కా మహాబలాః ।
శక్తితత్త్వం సమాఖ్యాతం శివతత్త్వం శృణు ప్రియే ॥ ౧౦.౧౨౪౩ ॥
పురశ్రేష్ఠైరనేకైస్తు సమన్తాత్పరివారితమ్ ।
హేమప్రాకారరచితం రత్నమాణిక్యమణ్డితమ్ ॥ ౧౦.౧౨౪౪ ॥
అశేషభోగసమ్పన్నం సర్వకామగుణోదయమ్ ।
భువనాని ప్రవక్ష్యామి తత్రైవ సంస్థితాని తు ॥ ౧౦.౧౨౪౫ ॥
వ్యాపకం వ్యోమరూపం చ అనన్తానాథనాశ్రితమ్ ।
కారణానాం పఞ్చకం చ శివతత్త్వే వ్యవస్థితమ్ ॥ ౧౦.౧౨౪౬ ॥
తత్ర పద్మం సువిస్తీర్ణమనన్తానన్తసమ్భవమ్ ।
తస్య పద్మస్య మధ్యస్థో దేవశ్చాయమనాశ్రితః ॥ ౧౦.౧౨౪౭ ॥
పఞ్చవక్త్రధరః శాన్తః సర్వజ్ఞః పరమేశ్వరః ।
దశబాహుర్మహాదీప్తః సృష్టిసంహారకారకః ॥ ౧౦.౧౨౪౮ ॥
సర్వానుగ్రహకర్తా చ ప్రణతార్తివినాశనః ।
భుక్తిముక్తిప్రదాతా చ సూర్యకోట్యర్బుదప్రభః ॥ ౧౦.౧౨౪౯ ॥

స్ఫురన్మకుటమాణిక్యః సమన్తాదుపశోభితః ।
దివ్యామ్బరధరో దేవో దివ్యగన్ధానులేపనః ॥ ౧౦.౧౨౫౦ ॥
పద్మాసనోన్నతోరస్కః శశాఙ్కకృతశేఖరః ।
ఆబద్ధమణిపర్యఙ్కశ్చామరోత్క్షేపవీజితః ॥ ౧౦.౧౨౫౧ ॥
రుద్రకోట్యర్బుదానీకైః సమన్తాదుపశోభితః ।
వ్యాపినీ వ్యోమరూపా చానన్తానాథాత్వనాశ్రితా ॥ ౧౦.౧౨౫౨ ॥
పఞ్చవక్త్రా మహావీర్యా దశబాహ్విన్దుశేఖరాః ।
త్రినేత్రాః శూలహస్తాశ్చ కారణైశ్చ సమన్వితాః ॥ ౧౦.౧౨౫౩ ॥
పూర్వాద్యుత్తరపర్యన్తా ఏతాశ్చైవ వ్యవస్థితాః ।
అనాశ్రితో మధ్యగస్తు సంస్థితః ప్రభురవ్యయః ॥ ౧౦.౧౨౫౪ ॥
అనాశ్రితకలా దేవీ తస్యోత్సఙ్గే చ సంస్థితా ।
ఏవం వై శివతత్త్వం తు కథితం తవ సున్దరి ॥ ౧౦.౧౨౫౫ ॥
శోధయిత్వా తతశ్చోర్ధ్వం శక్తిశ్చైవ పరా స్మృతా ।
సమనా నామ సా జ్ఞేయా మనశ్చోర్ధ్వం న జాయతే ॥ ౧౦.౧౨౫౬ ॥
పరిపాట్యా స్థితానాం తు పృథివ్యాదిశివావధౌ ।
సర్వేషాం కారణానాం చ కర్తృభూతా వ్యవస్థితా ॥ ౧౦.౧౨౫౭ ॥
బిభర్త్యణ్డాన్యనేకాని శివేన సమధిష్ఠితా ।
తత్రారుఢస్తు కురుతే శివః పరమకారణమ్ ॥ ౧౦.౧౨౫౮ ॥
సృష్టిస్థితిసమాహారం తిరోభావమనుగ్రహమ్ ।
హేతుకర్తా మహేశానః సర్వకారణకారణమ్ ॥ ౧౦.౧౨౫౯ ॥
సమనా నామ యా శక్తిః సా తస్య కరణం స్మృతమ్ ।
తయాధితిష్ఠేద్దేవేశో హ్యధఃకారణపఞ్చకమ్ ॥ ౧౦.౧౨౬౦ ॥
అనాశ్రితస్య దేవస్య కారణం సేయమాశ్రితా ।
స వై ప్రేరయతే భూయస్త్వనాథం తు జగత్పతిమ్ ॥ ౧౦.౧౨౬౧ ॥

అనాథశ్చాప్యనన్తేశమనన్తో వ్యోమరూపిణమ్ ।
వ్యోమవ్యాపీ మహాదేవో వ్యాపినం బోధయేత్ప్రభుమ్ ॥ ౧౦.౧౨౬౨ ॥
వ్యాపినీ కరణం తస్య కర్తా వై వ్యాప్యసౌ ప్రభుః ।
కర్మరూపా స్థితా మాయా యదధః శక్తికుణ్డలీ ॥ ౧౦.౧౨౬౩ ॥
నాదబిన్ద్వాత్మకం కార్యమిత్యాదిజగదుద్భవః ।
యత్సదాశివపర్యన్తం పార్థివాద్యం చ సువ్రతే ॥ ౧౦.౧౨౬౪ ॥
తత్సర్వం ప్రాకృతం జ్ఞేయం వినాశోత్పత్తిసంయుతమ్ ।
యా సా శక్తిః పురా ప్రోక్తా సమనా త్వధ్వమూర్ధని ॥ ౧౦.౧౨౬౫ ॥
స్ఫురత్సూర్యసహస్రాభకిరణానన్తభాస్వరా ।
ధ్యాత్వా చైతాం సమావాహ్య స్థాపయేత్తు విధానవిత్ ॥ ౧౦.౧౨౬౬ ॥
ఉపచారం తతః కృత్వా వాగీశ్యావాహనం తథా ।
స్థాపనం పూజనం చైవ పశోర్యాగం తథైవ చ ॥ ౧౦.౧౨౬౭ ॥
గర్భధారిత్వజననే అధికారం తథైవ చ ।
యోగం భోగం లయం చైవ నిష్కృతిం తదనన్తరమ్ ॥ ౧౦.౧౨౬౮ ॥
భువనాధిపహోమం చ భువనాధిపవాసినామ్ ।
భువనానాం యథాయోగం హోమం కృత్వా వరాననే ॥ ౧౦.౧౨౬౯ ॥
త్రితత్త్వం శధయేచ్చాతోఽవయవాంశ్చ యథాక్రమమ్ ।
విశ్లేషపాశచ్ఛేదౌ చ కృత్వా పూర్ణాం తు పాతయేత్ ॥ ౧౦.౧౨౭౦ ॥
ప్రాయశ్చిత్తం తతో హుత్వా కర్తరీమభిమన్త్రయేత్ ।
శిఖాం చ్ఛిత్వా సమర్ప్యైతాం శిశుం సంస్నాపయేద్గురుః ॥ ౧౦.౧౨౭౧ ॥
ఆచార్యః ప్రయతో భూత్వా సకలీకరణాదికమ్ ।
స్రుచోఽగ్రే తు శిఖాం కృత్వా హుత్వా స్నాయాదనన్తరమ్ ॥ ౧౦.౧౨౭౨ ॥
సకలీకరణం కృత్వా ఆచార్యస్తు వరాననే ।
శిశోరపి విధిం కృత్వా శివకుమ్భం సమర్చయేత్ ॥ ౧౦.౧౨౭౩ ॥

భైరవం మధ్యదేశస్థం భైరవాగ్నిం సమర్చయేత్ ।
పూర్ణాం సమ్పూర్య విధివద్వ్యామమన్త్రమనుస్మరన్ ॥ ౧౦.౧౨౭౪ ॥
పూర్వోక్తలక్షణేనైవ ప్రోచ్చరేత్తం ప్రయత్నతః ।
హేయాధ్వానమధః కుర్వన్నేచయేత్తం వరాననే ॥ ౧౦.౧౨౭౫ ॥
యావత్సా సమనా శక్తిః తదూర్ధ్వే చోన్మనా స్మృతా ।
నాత్ర కాలః కలాశ్చారో న తత్త్వం న చ దేవతాః ॥ ౧౦.౧౨౭౬ ॥
సునిర్వాణం పరం శుద్ధం గురువక్త్రం తదుచ్యతే ।
తదతీతం వరారోహే పరం తత్త్వమనామయమ్ ॥ ౧౦.౧౨౭౭ ॥
గురువక్త్రప్రయోగేణ తస్మిన్యోజ్యేత శాశ్వతే ।
నిష్కమ్పే కారణాతీతే విరజే నిర్మలే శుభే ॥ ౧౦.౧౨౭౮ ॥
సర్వజ్ఞే పరమే తత్త్వే వ్యోమాతీతే హ్యతీన్ద్రియే ।
ఇత్యధ్వా చైష వై ప్రోక్తః సమాసేన మయానఘే ॥ ౧౦.౧౨౭౯ ॥
జ్ఞాత్వా చైవం మహాదేవి ప్రయాతి పరమం పదమ్ ।
దేహే దేవే చ శిష్యే చ కలశే హ్యగ్నిమధ్యతః ।
ఏవం జ్ఞాత్వా వరారోహే ముచ్యతే మోచయత్యపి ॥ ౧౦.౧౨౮౦ ॥

ఇతి స్వచ్ఛన్దతన్త్రే దశమః పటలః సమాప్తః

ఏకాదశః పటలః

౧౨౯ ఇస ౨-పాద వేర్సె
౧౫౮ ఇస ౬-పాద వేర్సె

శ్రీదేవ్యువాచ

అధ్వాయం తు మయా జ్ఞాతస్త్వత్ప్రసాదాత్సురాధిప ।
జగత్సృష్టిస్త్వయా దేవ సూచితా న తు వర్ణితా ॥ ౧౧.౧ ॥
అధ్వసృష్టిం మహాదేవ కథయస్వ ప్రసాదతః ।

శ్రీభైరవ ఉవాచ

యోఽసౌ సూక్ష్మః పరో దేవః కారణం సర్వగః శివః ॥ ౧౧.౨ ॥
నిమిత్తకారణం సోఽత్ర కథితస్తవ సువ్రతే ।
అకామాత్సంసృజేత్సర్వం జగత్స్థావరజఙ్గమమ్ ॥ ౧౧.౩ ॥
స్వతేజసా వరారోహే వ్యోమ సంక్షోభ్య లీలయా ।
ఉపాదానం తు తత్రోక్తం సంక్షుబ్ధం సమవాయతః ॥ ౧౧.౪ ॥
తస్మాచ్ఛూన్యం సముత్పన్నం శూన్యాత్స్పర్శసముద్భవః ।
తస్మాన్నాదః సముత్పన్నః పూర్వం వై కథితస్తవ ॥ ౧౧.౫ ॥
అష్టధా స తు దేవేశి వ్యక్తః శబ్దప్రభేదతః ।
ఘోషో రావః స్వనః శబ్దః స్ఫోటాఖ్యో ధ్వనిరేవ చ ॥ ౧౧.౬ ॥
ఝాఙ్కారో ధ్వఙ్కృతశ్చైవ అష్టౌ శబ్దాః ప్రకీర్తితాః ।
నవమస్తు మహాశబ్దః సర్వేషాం వ్యాపకః స్మృతః ॥ ౧౧.౭ ॥
నదత్యసౌ సదా యస్మాత్సర్వభూతేష్వవస్థితః ।
తస్మాత్సదాశివో దేవో వ్యక్తో వై దృక్క్రియాత్మకః ॥ ౧౧.౮ ॥
నాదాద్బిన్దుః సముత్పన్నః సూర్యకోటిసమప్రభః ।
స చైవ దశధా జ్ఞేయో దశతత్త్వఫలప్రదః ॥ ౧౧.౯ ॥
దశధా వర్ణరూపేణ దశదైవతసంయుతః ।
బిన్దోః సదాశివో జ్ఞేయః సోఽష్టభేదాఙ్గసంయుతః ॥ ౧౧.౧౦ ॥

పఞ్చబ్రహ్మకలాభిశ్చ విద్యాఖ్యైః శక్తిభిర్యుతః ।
పఞ్చభిశ్చ మహాజ్ఞానైర్మూర్తిభిశ్చ సమన్వితః ॥ ౧౧.౧౧ ॥
స ఏవాపరరూపేణ పరమాత్మా శివోఽవ్యయః ।
ద్విధావస్థః స చ జ్ఞేయః సోచ్చారోచ్చారవర్జితః ॥ ౧౧.౧౨ ॥
ముద్రామన్త్రస్వరూపేణ స ఏవ చ పునర్ద్విధా ।
క్రియాజ్ఞానస్వరూపేణ ఇచ్చారూపస్వరూపతః ॥ ౧౧.౧౩ ॥
శబ్దావబోధరూపేణ వస్తురూపస్వరూపతః ।
స్థూలః సూక్ష్మః పరశ్చైవ పరాతీతో నిరఞ్జనః ॥ ౧౧.౧౪ ॥
వ్యోమరూపస్వరూపేణ సమనోన్మన ఏవ చ ।
ఉన్మనాతీతో దేవేశి శివో జ్ఞేయః శివాగమే ॥ ౧౧.౧౫ ॥
ఉన్మనాసమనాస్థానం శివేన సమధిష్ఠితమ్ ।
పఞ్చకారణరూపేణ తదధః పునరేవ సః ॥ ౧౧.౧౬ ॥
కారణం పఞ్చకం దేవి అధిష్ఠాయ త్వధస్తతః ।
వ్యాపకః శక్తిమూర్ధస్థో బిలద్వారమనాశ్రితః ॥ ౧౧.౧౭ ॥
అనన్తశ్చ సుషుమ్నేశస్త్వనాథశ్చోర్ధ్వగస్తథా ।
వ్యోమరూపీ మహాదేవి బిన్ద్వీశః పరికీర్తితః ॥ ౧౧.౧౮ ॥
అనాశ్రితః స్వయం బ్రహ్మ సమధిష్ఠాయ సంస్థితః ।
అనాథో విష్ణురిత్యుక్తస్త్వనన్తో రుద్ర ఏవ చ ॥ ౧౧.౧౯ ॥
వ్యోమరూపీశ్వరః ప్రోక్తో వ్యాపీ చైవ సదాశివః ।
వ్యాపకశ్చ పునర్దేవి హాటకః పరమేశ్వరః ॥ ౧౧.౨౦ ॥
విద్యామన్త్రగణైర్యుక్తః సప్తపాతాలనాయకః ।
అనన్తశ్చైవ దేవేశి రుద్రః కాలాగ్నివిగ్రహః ॥ ౧౧.౨౧ ॥
అనాథోఽనన్తరూపేణ స్థితశ్చాధ్వని ధారకః ।
అనాశ్రితో మహాదేవి స్థితో వై హూహుకః ప్రభుః ॥ ౧౧.౨౨ ॥

స్వశక్త్యాశ్రితః స భవాంస్తేన గీతస్త్వనాశ్రితః ।
తస్యాశ్రితం జగత్సర్వమున్మన్యన్తం వరాననే ॥ ౧౧.౨౩ ॥
సంస్థితశ్చామ్బసో మూర్ధ్ని శక్త్యాధారస్తు హూహుకః ।
అప్తత్త్వం చైవ తదధ ఆగ్నేయం తదనన్తరమ్ ॥ ౧౧.౨౪ ॥
వాయవ్యం నాభసం చైవ తన్మాత్రాణీన్ద్రియాణి చ ।
విషయాశ్చ మనశ్చైవ అహంకారస్త్వనుక్రమాత్ ॥ ౧౧.౨౫ ॥
బౌద్ధం గౌణం చ దేవేశి ప్రాకృతం పౌరుషం తథా ।
నియతిః కాలరాగౌ చ విద్యా చైవ కలా తథా ॥ ౧౧.౨౬ ॥
మాయాతత్త్వం తథా విద్యా ఈశ్వరశ్చ సదాశివః ।
బిన్ద్వర్ధేన్దునిరోధీ చ నాదో నాడీ త్వతః పరమ్ ॥ ౧౧.౨౭ ॥
అధో బ్రహ్మబిలం దేవి శక్తితత్త్వం తతః పరమ్ ।
పఞ్చకారణసంయుక్తా వ్యాపినీ చ తతః పరమ్ ॥ ౧౧.౨౮ ॥
సమనా ఉన్మనా చైవ ప్రక్రియాణ్డైర్యుతా ప్రియే ।
ఏవం వై ప్రక్రియాణ్డం తు అధోర్ధ్వం సంవ్యవస్థితమ్ ॥ ౧౧.౨౯ ॥
ఏవంవిధాన్యధోఽధో వై ఊర్ధ్వోర్ధ్వం చ సమన్తతః ।
యథా ఆత్మాణవో దేవి అసంఖ్యాతా వ్యవస్థితాః ॥ ౧౧.౩౦ ॥
ఏవం వై ప్రక్రియాణ్డాని త్వసంఖ్యేయాన్యనేకశః ।
ఏకేన వర్ణితేనేహ సర్వోఽధ్వా వర్ణితః ప్రియే ॥ ౧౧.౩౧ ॥
యథా హ్యేకం తథా సర్వం ప్రక్రియాణ్డం స్థితం ప్రియే ।
సర్వేషాం ప్రక్రియాణ్డానాం స్వస్వరూపేణ సువ్రతే ॥ ౧౧.౩౨ ॥
వ్యాపకస్తు శివః సూక్ష్మః సబాహ్యాభ్యన్తరం స్థితః ।
సర్వాతిశయనిర్ముక్తః సర్వకారణవర్జితః ॥ ౧౧.౩౩ ॥
సృష్టిసంహారనిర్ముక్తః ప్రపఞ్చాతీతగోచరః ।
నిర్మలో విమలః శాన్తస్త్వధ ఊర్ధ్వం వ్యవస్థితః ॥ ౧౧.౩౪ ॥

ఆకాశస్య యథా నోర్ధ్వం న మధ్యం నాప్యధః క్వచిత్ ।
ఏవం సర్వగతో దేవః శివః పరమకారణమ్ ॥ ౧౧.౩౫ ॥
వ్యాప్య దేవి జగత్సర్వం వ్యోమసు వ్యోమవత్స్థితః ।
ఏవం జ్ఞాత్వా వరారోహే న భూయో జన్మభాగ్భవేత్ ॥ ౧౧.౩౬ ॥
కారణానాం పునర్వ్యాప్తిం కథయామి సమాసతః ।
తత్త్వే తు పార్థివే బ్రహ్మా అధిష్ఠాతా వ్యవస్థితః ॥ ౧౧.౩౭ ॥
అప్తత్త్వే తు స్థితో విష్ణూ రుద్రస్తేజసి సంస్థితః ।
ఈశ్వరో వాయుతత్త్వే తు ఆకాశే తు సదాశివః ॥ ౧౧.౩౮ ॥
ఆదిత్యశ్చ స్మృతో బ్రహ్మా సోమో విష్ణుశ్చ సువ్రతే ।
గ్రహాణామధిపో రుద్రో నక్షత్రాణాం తథేశ్వరః ॥ ౧౧.౩౯ ॥
యజమానస్తు దేవేశి స్వయం దేవః సదాశివః ।
సద్యోజాతస్తు వై బ్రహ్మా వామో విష్ణుః ప్రకీర్తితః ॥ ౧౧.౪౦ ॥
అఘోరో రుద్ర ఇత్యుక్తస్తథా పురుష ఈశ్వరః ।
ఈశానస్తు వరారోహే స్వయం దేవః సదాశివః ॥ ౧౧.౪౧ ॥
సద్యోజాతస్తు ఋగ్వేదో వామదేవో యజుః స్మృతః ।
అఘోరః సామవేదస్తు పురుషోఽథర్వ ఉచ్యతే ॥ ౧౧.౪౨ ॥
ఈశానశ్చ సురశ్రేష్ఠః సర్వవిద్యాత్మకః స్మృతః ।
లౌకికం దేవి విజ్ఞానం సద్యోజాతాద్వినిర్గతమ్ ॥ ౧౧.౪౩ ॥
వైదికం వామదేవాత్తు ఆధ్యాత్మికమఘోరతః ।
పురుషాచ్చాతిమార్గాఖ్యం నిర్గతం తు వరాననే ॥ ౧౧.౪౪ ॥
మన్త్రాఖ్యం తు మహాజ్ఞానమీశానాత్తు వినిర్గతమ్ ।
తథా తత్త్వవిభాగేన పునశ్చ శృణు సువ్రతే ॥ ౧౧.౪౫ ॥
చతుర్వింశతితత్త్వాని బ్రహ్మా వ్యాప్య వ్యవస్థితః ।
ప్రధానాన్తం తు దేవేశి పౌరుషం తు జనార్దనః ॥ ౧౧.౪౬ ॥

నియతేరథ మాయాన్తం రుద్రో వ్యాప్య వ్యవస్థితః ।
విద్యా తథైశ్వరం తత్త్వం వ్యాప్తం చైవేశ్వరేణ తు ॥ ౧౧.౪౭ ॥
ఊర్ధ్వం సదాశివో దేవః సర్వం వ్యాప్య వ్యవస్థితః ।
తత్త్వత్రయవిభాగేన పునర్వక్ష్యామి సువ్రతే ॥ ౧౧.౪౮ ॥
ఆత్మతత్త్వే తు వై బ్రహ్మ మాయాన్తే చ వ్యవస్థితః ।
విద్యాతత్త్వే తథా విష్ణుర్యావత్సాదాఖ్యగోచరమ్ ॥ ౧౧.౪౯ ॥
శివతత్త్వే తథా రుద్రో విజ్ఞేయస్తు వరాననే ।
సాదాఖ్యమూర్ధ్వమధ్వానం సర్వం వ్యాప్య వ్యవస్థితః ॥ ౧౧.౫౦ ॥
రౌద్ర్యా అధిష్ఠితాత్మా వై స రుద్రః పరికీర్తితః ।
వ్యాప్తశ్చ వామయా విష్ణుర్జ్యేష్ఠయా చ పితామహః ॥ ౧౧.౫౧ ॥
జ్ఞానశక్తిః స్మృతో బ్రహ్మ క్రియాశక్తిర్జనార్దనః ।
ఇచ్ఛాశక్తిః పరో రుద్రః స శివః పరిగీయతే ॥ ౧౧.౫౨ ॥
విష్ణుః సదాశివో దేవో బ్రహ్మ చైవేశ్వరస్తథా ।
సదాశివః శివాద్దేవి ఉత్పన్నః ప్రభురీశ్వరః ॥ ౧౧.౫౩ ॥
తస్మాద్విద్యా తతో మాయా విద్యాయాః పునరీశ్వరః ।
జ్ఞానశక్తికరాగ్రేణ స్వేచ్ఛయా పరమేశ్వరః ॥ ౧౧.౫౪ ॥
సప్త కోటీస్తు మన్త్రాణాం సృజేజ్జ్ఞానక్రియాత్మికాః ।
తే చ సాదాఖ్యపర్యన్తే పార్థివాద్యే తు సువ్రతే ॥ ౧౧.౫౫ ॥
అనుగ్రహం ప్రకుర్వన్తి దేహినాం భువనే స్థితాః ।
శివశక్తిసమావిష్టాస్త్రినేత్రాశ్చన్ద్రమౌలయః ॥ ౧౧.౫౬ ॥
రుద్రమూర్తిభిరేకోఽసౌ శివః పరమకారణమ్ ।
జగద్వ్యాప్య స్థితో మాయీ శూలపాణిరనేకధా ॥ ౧౧.౫౭ ॥
జ్ఞానశక్త్యా పునశ్చైవ సమాలోక్య వరాననే ।
ఇచ్ఛాశక్త్యా సమావిష్టః క్రియాశక్త్యా తు సువ్రతే ॥ ౧౧.౫౮ ॥

మాయాతత్త్వం జగద్బీజం నిత్యం విభుతయావ్యయమ్ ।
తతస్సర్వం కృత్వాత్మవర్గం తు యుగపత్క్షోభయేత్ప్రభుః ॥ ౧౧.౫౯ ॥
హేలాదణ్డాహతాయాశ్చ బదర్యా వా ఫలాని తు ।
తిర్యగూర్ధ్వమధస్తాచ్చ నిర్గచ్ఛన్తి సమాసతః ॥ ౧౧.౬౦ ॥
ముక్తేస్తు భాజనం యేఽత్ర అనుధ్యాతాః శివేన తు ।
ఊర్ధ్వం గచ్ఛన్తి తే సర్వే శివం పరమనిర్మలమ్ ॥ ౧౧.౬౧ ॥
విద్యాయా భాజనం తిర్యఙ్మన్త్రరూపా భవన్తి వై ।
సంసారభాజనం యే తు మలకర్మకలాన్వితాః ॥ ౧౧.౬౨ ॥
అధస్తాత్తే వ్రజన్త్యత్ర ఘోరేఽధ్వన్యతిదారుణే ।
తస్మాత్కలా సముత్పన్నా విద్యా రాగస్తథైవ చ ॥ ౧౧.౬౩ ॥
కాలో నియతితత్త్వం చ పుంస్తత్త్వం ప్రకృతిస్తథా ।
సత్త్వం రజస్తమశ్చైవ ప్రకృతేస్తు గుణాస్త్రయః ॥ ౧౧.౬౪ ॥
సత్త్వం ప్రకాశజనకం ప్రవృత్తిజనకం రజః ।
తమోఽవష్టమ్భకం ప్రోక్తం విజ్ఞేయం తు గుణత్రయమ్ ॥ ౧౧.౬౫ ॥
సత్త్వం బ్రహ్మా రజో విష్ణుస్తమో రుద్రః ప్రకీర్తితః ।
బ్రహ్మత్వే సృజతే లోకాన్ విష్ణుత్వే స్థితికారకః ॥ ౧౧.౬౬ ॥
రుద్రత్వే సంహరేత్సర్వం జగదేతచ్చరాచరమ్ ।
జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్తం చ తిస్రోఽవస్థాశ్చ తద్గతాః ॥ ౧౧.౬౭ ॥
గుణేభ్యో ధిషణా జాతా భావభేదైః సమన్వితా ।
బ్రహ్మా తత్రాధిపత్యేన బుద్ధితత్త్వే వ్యవస్థితః ॥ ౧౧.౬౮ ॥
సర్వజ్ఞం చ తమేవాహుర్బౌద్ధానాం పరమం పదమ్ ।
గుణేష్వారహతానాం చ ప్రధానం వేదవాదినామ్ ॥ ౧౧.౬౯ ॥
పౌరుషం చైవ సాంఖ్యానాం సుఖదుఃఖాదివర్జితమ్ ।
షడ్వింశకం చ దేవేశి యోగశాస్త్రే పరం పదమ్ ॥ ౧౧.౭౦ ॥

వ్రతే పాశుపతే ప్రోక్తమైశ్వరం పరమం పదమ్ ।
మౌసులే కారుకే చైవ మాయాతత్త్వం ప్రకీర్తితమ్ ॥ ౧౧.౭౧ ॥
క్షేమేశో బ్రహ్మణః స్వామీ తేషాం తత్పరమం పదమ్ ।
తేజేశో వైమలానాం చ ప్రమాణే చ ధ్రువం పదమ్ ॥ ౧౧.౭౨ ॥
దీక్షాజ్ఞానవిశుద్ధాత్మా దేహాన్తం యావ చర్యయా ।
కపాలవ్రతమాస్థాయ స్వం స్వం గచ్ఛతి తత్పదమ్ ॥ ౧౧.౭౩ ॥
జపభస్మక్రియానిష్ఠాస్తే వ్రజన్త్యైశ్వరం పదమ్ ।
సర్వాధ్వానో వినిష్క్రాన్తం శైవానాం తు పరం పదమ్ ॥ ౧౧.౭౪ ॥
బుద్ధితత్త్వాదహఙ్కారః పునర్జాతస్త్రిధా ప్రియే ।
సాత్త్వికో రాజసశ్చైవ తామసశ్చ ప్రకీర్తితః ॥ ౧౧.౭౫ ॥
భూతాదిర్వైకృతశ్చైవ తైజసశ్చ త్రిధా స్థితః ।
తన్మాత్రాణ్యథ భూతాదేస్తేభ్యో భూతాన్యజీజనత్ ॥ ౧౧.౭౬ ॥
శబ్దః స్పర్శశ్చ రూపం చ రసో గన్ధశ్చ పఞ్చమః ।
ఏతాని పఞ్చ ఖ్యాతాని తన్మాత్రాణి క్రమేణ తు ॥ ౧౧.౭౭ ॥
శబ్దాద్వ్యోమ సముత్పన్నం స్పర్శాద్వాయుస్తథా పునః ।
రూపాత్తేజః సముత్పన్నమాపో జాతా రసాత్పునః ॥ ౧౧.౭౮ ॥
గన్ధాత్తు పృథివీ జాతా సమాసాత్కథితం తవ ।
కర్మేన్ద్రియాణి జాతాని తస్మాద్వైకారికాదథ ॥ ౧౧.౭౯ ॥
వాక్పాణిపాదం పాయుశ్చ ఉపస్థశ్చేతి పఞ్చమమ్ ।
బుద్ధీన్ద్రియాణి పఞ్చైవ తైజసాత్తు భవన్త్యథ ॥ ౧౧.౮౦ ॥
శ్రోత్రం త్వక్చక్షుషౌ జిహ్వా నాసికా చైవ పఞ్చమీ ।
ఉభయాత్మ మనః ప్రోక్తం వ్యాప్య సర్వేన్ద్రియాణి తు ॥ ౧౧.౮౧ ॥
ఆత్మోపకారకాణ్యేవ కథితాని యథార్థతః ।
ఆత్మా చైవాన్తరాత్మా చ బాహ్యాత్మా చైవ సున్దరి ॥ ౧౧.౮౨ ॥

నిరాత్మా పరాత్మాత్మేతాన్ కథయామి సమాసతః ।
అబుధశ్చ బుధశ్చైవ బుధ్యమానస్తథైవ చ ॥ ౧౧.౮౩ ॥
ప్రబుద్ధః సుప్రబుద్ధశ్చ పునశ్చ కథయామి తే ।
ప్రధానసామ్యమాశ్రిత్య సుఖదుఃఖవివర్జితః ॥ ౧౧.౮౪ ॥
యదా తస్మిన్ స్థిత్వా దేవి తదాత్మా తు స ఉచ్యతే ।
పుర్యష్టకసమాయోగాత్పర్యటేత్సర్వయోనిషు ॥ ౧౧.౮౫ ॥
అన్తరాత్మా స విజ్ఞేయో నిబద్ధస్తు శుభాశుభైః ।
బుద్ధికర్మేన్ద్రియైర్యుక్తో మహాభూతైః సమావృతైః ॥ ౧౧.౮౬ ॥
బాహ్యాత్మా తు తదా దేవి భుఙ్క్తేఽసౌ విషయాన్ సదా ।
భూతభావవినిర్ముక్తస్తత్త్వధర్మకలోజ్ఝితః ॥ ౧౧.౮౭ ॥
మలధర్మైకయుక్తాత్మా మాయాధర్మతిరస్కృతః ।
నిరాత్మా తు తదా జ్ఞేయః పరమాత్మాథ కథ్యతే ॥ ౧౧.౮౮ ॥
మలకర్మకలాద్యైస్తు నిర్ముక్తశ్చ యదా ప్రియే ।
సర్వాధ్వసమతీతశ్చ మాయామోహోజ్ఝితశ్చ యః ॥ ౧౧.౮౯ ॥
నిర్మలత్వం యదా యాతి పదం పరమమవ్యయమ్ ।
పరమాత్మా తదా దేవి ప్రోచ్యతే ప్రభురవ్యయః ॥ ౧౧.౯౦ ॥
అబుధం చ పునర్దేవి కథయామి సమాసతః ।
తత్త్వభూతాత్మసంహారే కలాక్షిత్యన్తగోచరే ॥ ౧౧.౯౧ ॥
మాయాసామ్యనిశాయాం వై సంహృత్య పరమేశ్వరః ।
నిర్వ్యాపారో భవేత్తావద్యావద్వై నోదయ పునః ॥ ౧౧.౯౨ ॥
సుఖదుఃఖాద్యభావశ్చ హ్యాత్మవర్గస్య కర్మణః ।
మలనిద్రావిమూఢాత్మా రుద్ధచైతన్యదృక్క్రియః ॥ ౧౧.౯౩ ॥
న విజానాతి శబ్దాదీనాత్మానం చ వరాననే ।
కారణం న విజానాతి న చ స్థానం స్వకం ప్రియే ॥ ౧౧.౯౪ ॥

సర్వమేతన్న జానతి యతో లుప్తాక్షదృక్క్రియః ।
అబుధస్తిష్ఠతే తత్ర యావన్మాయా అహర్ముఖమ్ ॥ ౧౧.౯౫ ॥
అబుధస్తు సమాఖ్యాతః బుధం చైవ నిబోధ మే ।
పరిపాకగతే కర్మణ్ఈశ్వరేచ్ఛాకరోద్ధృతే ॥ ౧౧.౯౬ ॥
ప్రకాశం నాయనం యద్వదనుగృహ్ణాతి భాస్కరః ।
కరణాన్యనుగృహ్ణాతి తద్వదీశ్వర ఆత్మనామ్ ॥ ౧౧.౯౭ ॥
కలోన్మీలితచైతన్యో విద్యాదర్శితగోచరః ।
రాగోఽస్య రఞ్జకత్వేన విషయానన్దలక్షణః ॥ ౧౧.౯౮ ॥
కాలో వై కలయత్యేనం తుట్యాదిప్రలయావధిః ।
నియతిర్నిశ్చితం నిత్యం యోజయేచ్ఛ శుభాశుభే ॥ ౧౧.౯౯ ॥
పరమాణుసహస్రాంశాన్న చ న్యూనం న చాధికమ్ ।
పుమ్భావం తమనుప్రాప్య తత్త్వే చ పురుషాహ్వయే ॥ ౧౧.౧౦౦ ॥
పురం ప్రధానమిత్యుక్తం ప్రపఞ్చానేకసంకులమ్ ।
తత్పురం పోషయేద్యస్మాత్తస్మాద్వై పురుషః స్మృతః ॥ ౧౧.౧౦౧ ॥
యతః శ్రీకణ్ఠనాథస్తు నియత్యా కర్మతః పశుమ్ ।
ప్రధానపాశజాలేవ వేష్టయేదసమఞ్జసమ్ ॥ ౧౧.౧౦౨ ॥
బుద్ధిస్త్రిగుణబన్ధేన బుద్ధ్వా వైకారికేణ తు ।
తన్మాత్రేన్ద్రియబన్ధేన దృఢం భూతైశ్చ వేష్టితః ॥ ౧౧.౧౦౩ ॥
బద్ధః సంచరతి హ్యేవం మాయాద్యవనిగోచరే ।
సంసారీ ప్రోచ్యతే తస్మాత్సంసరేద్యత్పునః పునః ॥ ౧౧.౧౦౪ ॥
శద్బాదివిషయా యస్మాద్విద్యన్తే విషయీ తతః ।
విషయాః పరమిత్యాహ నానాభేదైర్విసర్పితాః ॥ ౧౧.౧౦౫ ॥
నానాకర్మవిపాకైశ్చ భుఙ్క్తే తద్భావభావితః ।
ఏవం భుఙ్క్తే తు వై యస్మాత్తస్మాద్భోక్తా స ఉచ్యతే ॥ ౧౧.౧౦౬ ॥

తస్మింస్తజ్జ్ఞో వరారోహే క్షేత్రే వై కార్షకో యథా ।
మహాబిలాషమాలోక్య కృషేద్ద్వై లోభలాఙ్గలైః ॥ ౧౧.౧౦౭ ॥
వపేచ్చ మోహభావేన మనోవాక్కాయికం సదా ।
ధర్మాధర్మమయం బీజం ప్రవికీర్య సమన్తతః ॥ ౧౧.౧౦౮ ॥
తస్మాద్ద్వై అఙ్కురోత్పత్తిః సుఖదుఃఖఫలోదయా ।
వర్ధతే కామక్రోధేన సిక్తా రాగామ్బునా భృశమ్ ॥ ౧౧.౧౦౯ ॥
యస్మిన్ దేశే చ కాలే చ వయసా యాదృశేన చ ।
ఉప్తం శుభాశుభం కర్మ తత్కాలే లభతే ఫలమ్ ॥ ౧౧.౧౧౦ ॥
భుఙ్క్తే తు వివిధాకారం పూర్వకర్మవశాద్బుధః ।
యస్మాదేవం విజానాతి తస్మాత్క్షేత్రజ్ఞ ఉచ్యతే ॥ ౧౧.౧౧౧ ॥
విషయాన్బుధ్యతే యస్మాద్బుధస్తస్మాత్ప్రకీర్తితః ।
తదేవానిష్టరూపేణ యదా భావయతే పుమాన్ ॥ ౧౧.౧౧౨ ॥
బుధ్యమానస్తు స తదా అధునా కథయామి తే ।
యదా జుగుప్సతే భోగాన్ శుభాంశ్చైవాశుభాంస్తథా ॥ ౧౧.౧౧౩ ॥
కృత్రిమానేవ మన్యేత పరం వైరాగ్యమాశ్రితః ।
మాయాద్యవనిపర్యన్తమిన్ద్రజాలం తు బుధ్యతే ॥ ౧౧.౧౧౪ ॥
పుత్రమిత్రకలత్రాణి సుహృత్స్వజనబాన్ధవాః ।
యదర్జితం మయా ద్రవ్యం శుభేనాప్యశుభేన వా ॥ ౧౧.౧౧౫ ॥
తద్భోక్ష్యన్తే త్విమే సర్వే నిరాతఙ్కా నిరాకులాః ।
ఏకాకీ చాహమేవైష యాస్యామి యమసాదనమ్ ॥ ౧౧.౧౧౬ ॥
తస్మాచ్చ న శుభా హ్యేతే వైరిణోఽనర్థకారిణః ।
స్వామీయమప్యయం దేహం నిత్యమేవ జుగుప్సతే ॥ ౧౧.౧౧౭ ॥
శుక్రశోణితసమ్భూతం విషయోరగదూషితమ్ ।
నానావ్యాధిసమాకీర్ణం జరామృత్యుభయాకులమ్ ॥ ౧౧.౧౧౮ ॥

సోఽహమస్మి మలాకీర్ణే కథమత్ర రమామ్యహమ్ ।
నిత్యముద్విగ్నచిత్తస్తు చిన్తయేద్వై పునః పునః ॥ ౧౧.౧౧౯ ॥
కథం ముక్తిర్భవేదస్మాత్సంసారాద్దురతిక్రమాత్ ।
ఏవం ప్రబుద్ధో దేవేశి తల్లయస్తత్పరాయణః ॥ ౧౧.౧౨౦ ॥
సర్వారమ్భవినిర్ముక్తః ప్రముక్తః ప్రోచ్యతే తదా ।
ప్రబుద్ధస్తు సమాఖ్యాతః సుప్రబుద్ధం తు మే శృణు ॥ ౧౧.౧౨౧ ॥
దీక్షాజ్ఞానేన యోగేన చర్యయాప్యథ సువ్రతే ।
యదా ప్రాప్తః పరం స్థానమధ్వాతీతం నిరామయమ్ ॥ ౧౧.౧౨౨ ॥
విరజో విమలం శాన్తం ప్రపఞ్చాతీతగోచరమ్ ।
నిష్కమ్పం కారణాతీతం సర్వజ్ఞం సర్వతోముఖమ్ ॥ ౧౧.౧౨౩ ॥
సుతృప్తానాదిసమ్బుద్ధం స్వతన్త్రం నిత్యమేవ హి ।
అలుప్తశక్తివిభవం సుప్రబుద్ధం సనాతనమ్ ॥ ౧౧.౧౨౪ ॥
తస్మిన్ యుక్తస్తదాత్మా వై తద్గుణైస్తు సమన్వితః ।
సుప్రబుద్ధః స ఏవోక్తో భైరవస్య వచో యథా ॥ ౧౧.౧౨౫ ॥
న చాధికారితా దీక్షాం వినా యోగోఽస్తి శాఙ్కరే ।
అధునా కథయిష్యామి భావభేదాన్ వరాననే ॥ ౧౧.౧౨౬ ॥
కరణాని దశ త్రీణి కార్యం చ దశధా ప్రియే ।
ఏకాదశేన్ద్రియవధా అహఙ్కారస్తు వై త్రిధా ॥ ౧౧.౧౨౭ ॥
బుద్ధిరష్టవిధా చైవ పఞ్చధా తు విపర్యయః ।
నామాన్యేషాం విభాగేన కథయామి యథాక్రమమ్ ॥ ౧౧.౧౨౮ ॥
పృథివ్యాపస్తథా తేజో వాయురాకాశమేవ చ ॥ ౧౧.౧౨౯ ॥
౨-పాద వేర్స
గన్ధో రసశ్చ తన్మాత్రే రూపతన్మాత్రమేవ చ ।
స్పర్శః శబ్దశ్చ పఞ్చైవ తన్మాత్రాణీరితాని తు ॥ ౧౧.౧౩౦ ॥

ఏతత్తే దశధా కార్యం కీర్తితం నామసంఖ్యయా ।
వాక్పాణిపాదం పాయుం చ ఉపస్థం చ తథా విదుః ॥ ౧౧.౧౩౧ ॥
శ్రోత్రం త్వక్చక్షుషీ జిహ్వా నాసికా చేతి కీర్తితమ్ ।
బహిష్కరణకం దేవి దశధా సంవ్యవస్థితమ్ ॥ ౧౧.౧౩౨ ॥
మనోహంకారబుద్ధ్యాఖ్యం త్రిధాన్తఃకరణం స్మృతమ్ ।
మూకతా కౌణ్యపఙ్గుత్వం తథానుత్సర్గతాపి చ ॥ ౧౧.౧౩౩ ॥
నిరానన్దశ్చ విజ్ఞేయో బధిరత్వం తథైవ చ ।
శీర్ణతా చైవ గాత్రస్య తథా చాన్ధత్వమేవ చ ॥ ౧౧.౧౩౪ ॥
అనాస్వాదస్త్వగన్ధశ్చ అనవస్థా మనస్యథ ।
ఇతీన్ద్రియవధాః ఖ్యాతా ఏకాదశ తు తత్క్రమాత్ ॥ ౧౧.౧౩౫ ॥
తైజసో వైకృతాఖ్యశ్చ భూతాదిశ్చ తృతీయకః ।
అహఙ్కారస్త్రిధా ప్రోక్తో మయా త వరవర్ణిని ॥ ౧౧.౧౩౬ ॥
ధర్మో జ్ఞానం చ వైరాగ్యమైశ్వర్యం చ చతుర్థకమ్ ।
అధర్మం చ తథాజ్ఞానమవైరాగ్యమనైశ్వరమ్ ॥ ౧౧.౧౩౭ ॥
అష్టావేతే సమాఖ్యాతా బుద్ధేర్ధర్మాదయో గుణాః ।
తమో మోహో మహామోహస్తామిస్రోఽన్యో విపర్యయః ॥ ౧౧.౧౩౮ ॥
అన్ధతామిస్రమిత్యాహురేవం పఞ్చ విపర్యయాః ।
భావభేదాః సమాఖ్యాతాః పఞ్చాశత్తే యథాక్రమమ్ ॥ ౧౧.౧౩౯ ॥
పునశ్చాష్టౌ తు యే బుద్ధేర్భేదా ధర్మాదయః స్థితాః ।
తేషాం భేదా యథా భిన్నాస్తథాహం కథయామి తే ॥ ౧౧.౧౪౦ ॥
బధ్నాతి సప్తధా సా తు పుంసః సంసారవర్త్మని ।
మోచయేజ్జ్ఞానభావేన సాంఖ్యజ్ఞానరతాన్నరాన్ ॥ ౧౧.౧౪౧ ॥
జ్ఞానం చ సాత్త్వికం ప్రోక్తం త్రయోఽన్యే రాజసాః స్మృతాః ।
తామసాశ్చాప్యధర్మాద్యాశ్చత్వారో వై వరాననే ॥ ౧౧.౧౪౨ ॥

ధర్మశ్చ దశధా ప్రోక్తో జ్ఞానం చైవాష్టధా స్మృతమ్ ।
వైరాగ్యం నవధా చైవమైశ్వర్యం చాష్టధా విదుః ॥ ౧౧.౧౪౩ ॥
ఏత ఏవ విపర్యస్తా అధర్మాద్యాః ప్రకీర్తితాః ।
అక్రోధో గురుశుశ్రూషా శౌచం సన్తోష ఆర్జవమ్ ॥ ౧౧.౧౪౪ ॥
అహింసా సత్యమస్తేయం బ్రహ్మచర్యమకల్కతా ।
ఏవం దశవిధో ధర్మః కథితస్తు వరాననే ॥ ౧౧.౧౪౫ ॥
తారం సుతారం తరణం తారకం చ ప్రమోదకమ్ ।
ప్రముదితం రమ్యకం చ సదాప్రముదితం తథా ॥ ౧౧.౧౪౬ ॥
ఏతజ్జ్ఞానం సమాఖ్యాతం సమాసాత్పరమేశ్వరి ।
అమ్బా చ సలిలా ఓఘా వృష్టిసంజ్ఞా తథాపరా ॥ ౧౧.౧౪౭ ॥
సుతారా చ సుపారా చ సునేత్రా చ పరా స్మృతా ।
అష్టమీ చ కుమారీ స్యాదుత్తమామ్బసికా తథా ॥ ౧౧.౧౪౮ ॥
వైరాగ్యం నవధా చైవ కథితం తు మయా తవ ।
అణిమా లఘిమా చైవ మహిమా ప్రాప్తిరేవ చ ॥ ౧౧.౧౪౯ ॥
ప్రాకామ్యం చ తథేశిత్వం వశిత్వం చ తథా పరమ్ ।
యత్రకామావసాయిత్వమష్టమం పరికీర్తితమ్ ॥ ౧౧.౧౫౦ ॥
ఐశ్వర్యమష్టధా చైవ కథితం తు వరాననే ।
క్రోధశ్చాగురుశుశ్రూషా అశౌచం చ తతః పరమ్ ॥ ౧౧.౧౫౧ ॥
అసన్తోషోఽనార్జవం చ హింసా చాసత్యమేవ చ ।
స్తేయమబ్రహ్మచర్యం చ తథా చైవ సకల్కతా ॥ ౧౧.౧౫౨ ॥
ఏవమేష సమాఖ్యాతో దశధాధర్మసంగ్రహః ।
అతారమసుతారం చ అతారణమథాపి చ ॥ ౧౧.౧౫౩ ॥
అతారకం చ దేవేశి చతుర్థం పరికీర్తితమ్ ।
అప్రమోదోఽప్రముదితమరమ్యకమథాపి చ ॥ ౧౧.౧౫౪ ॥

అసదాప్రముదితం తదజ్ఞానం చైవమష్టధా ।
అనమ్బా అసలిలా చ అనోఘావృష్టిరేవ చ ॥ ౧౧.౧౫౫ ॥
అసుతారమసుపారమసునేత్రమతః పరమ్ ।
అకుమారీ చ విజ్ఞేయానుత్తమామ్బసికా తథా ॥ ౧౧.౧౫౬ ॥
అనణిమాలఘిమా చైవామహిమా మహేశ్వరి ।
అప్రాప్తిరప్రాకామ్యం చానీశిత్వం చ తథైవ చ ॥ ౧౧.౧౫౭ ॥
అవశిత్వం తథా చైవాయత్రకామావసాయితా ।
అనైశ్వర్యం చ దేవేశి అష్టధా పరికీర్తితమ్ ।
అనైశ్వర్యాదిభిశ్చైతే పైశాచాద్యా అధిష్ఠితాః ॥ ౧౧.౧౫౮ ॥
యథా క్రమేణ తేష్వష్టౌ సంస్థితాన్ కథయామి తే ।
అనైశ్వర్యం హి పైశాచే అవైరాగ్యం చ రాక్షసే ॥ ౧౧.౧౫౯ ॥
యాక్షే చైవ తదజ్ఞానం గాన్ధర్వేఽధర్మ ఏవ చ ।
ధర్మం చైవ తథైన్ద్రే తు జ్ఞానం సౌమ్యే ప్రతిష్ఠితమ్ ॥ ౧౧.౧౬౦ ॥
ప్రాజాపత్యే తు వైరాగ్యమైశ్వర్యం బ్రహ్మణి స్థితమ్ ।
చతుష్షష్టిగుణం చైతత్పదే బ్రాహ్మే వ్యవస్థితమ్ ॥ ౧౧.౧౬౧ ॥
షట్పఞ్చాశద్గుణం తచ్చ ప్రాజాపత్యే వ్యవస్థితమ్ ।
అష్టచత్వారింశద్గుణం సౌమ్యే వై పరికీర్తితమ్ ॥ ౧౧.౧౬౨ ॥
చత్వారింశద్గుణం చైవ మాహేన్ద్రైశ్వర్యముచ్యతే ।
ద్వాత్రింశద్గుణితం దేవి గాన్ధర్వైశ్వర్యముచ్యతే ॥ ౧౧.౧౬౩ ॥
చతుర్వింశగుణం యాక్షం షోడశం రాక్షసం స్మృతమ్ ।
ఐశ్వర్యమష్టగుణితం పైశాచం పరికీర్తితమ్ ॥ ౧౧.౧౬౪ ॥
ఏవం స్థితం తదైశ్వర్యం దేవయోనిషు సువ్రతే ।
అన్యే సప్తస్వరూపేణ సంస్థితా దేవయోనిషు ॥ ౧౧.౧౬౫ ॥
ఏత ఏవ సుసంకీర్ణా మానుషేషు వ్యవస్థితాః ।

ప్రధానగుణభావేన స్థావరాన్తం వ్యవస్థితాః ॥ ౧౧.౧౬౬ ॥
గుణత్రయస్య వ్యాప్తిం వై కథయామి యథాస్థితామ్ ।
సత్త్వేనాధిష్ఠితా దేవా బ్రహ్మాద్యా మఘవాన్తకాః ॥ ౧౧.౧౬౭ ॥
గన్ధర్వయక్షమనుజా దైత్యాశ్చైవ తు రాజసాః ।
యాతుధానాః పిశాచాశ్చ తామసాః పరికీర్తితాః ॥ ౧౧.౧౬౮ ॥
రజఃసత్త్వోత్కటా జ్ఞేయా ఋషయః సంశితవ్రతాః ।
అన్యోన్యాభిభవాస్తే చ పృథివ్యాం సంవ్యవస్థితాః ॥ ౧౧.౧౬౯ ॥
అత్యన్తతమసావిష్టాః స్థావరాశ్చ సరీసృపాః ।
పాదపాదవిహీనాశ్చ తామసాః పరికీర్తితాః ॥ ౧౧.౧౭౦ ॥
సరీసృపాద్యా విజ్ఞేయాః స్థావరాన్తాస్తు సువ్రతే ।
ఏషామన్తర్గతాశ్చాన్యా అనన్తా ఏవ యోనయః ॥ ౧౧.౧౭౧ ॥
మానుషేషు తథానన్తా భేదానన్త్యవ్యవస్థయా ।
న శక్యా గదితుం తా వై కర్మానన్త్యప్రభేదతః ॥ ౧౧.౧౭౨ ॥
గుణాస్తు మానుషే లోకే ధర్మాద్యా ఏవ సంస్థితాః ।
ధర్మాద్యేషు నిబద్ధాని యాని జ్ఞానాని సువ్రతే ॥ ౧౧.౧౭౩ ॥
అధర్మాద్యేషు యాని స్యుస్తాని తే కథయామ్యహమ్ ।
హేతుశాస్త్రం చ యల్లోకే నిత్యానిత్యవిడమ్బకమ్ ॥ ౧౧.౧౭౪ ॥
వాదజల్పవితణ్డాభిః వివదన్తే హ్యనిశ్చితాః ।
హేతునిష్ఠాని వాక్యాని వస్తుశూన్యాని సువ్రతే ॥ ౧౧.౧౭౫ ॥
జ్ఞానయోగవిహీనాని దేవతారహితాని తు ।
ధర్మార్థకామమోక్షేషు నిశ్చయో నైవ జాయతే ॥ ౧౧.౧౭౬ ॥
అజ్ఞానేన నిబద్ధాని త్వధర్మేణ నిమిత్తతః ।
నిరయం తే ప్రగచ్ఛన్తి యే తత్రాభిరతా నరాః ॥ ౧౧.౧౭౭ ॥
అవైరాగ్యాదనైశ్వర్యం భుఞ్జతే నిరయే సదా ।

చత్వారస్తే వరారోహే దుఃఖదా నరకే సదా ॥ ౧౧.౧౭౮ ॥
మోహకాః సర్వజన్తూనాం యత స్తే తామసాః స్మృతాః ।
ధర్మేణైకేన దేవేశి బద్ధం జ్ఞానం హి లౌకికమ్ ॥ ౧౧.౧౭౯ ॥
ధర్మజ్ఞాననిబద్ధం తు పాఞ్చరాత్రం చ వైదికమ్ ।
బౌద్ధమారహతం చైవ వైరాగ్యేణైవ సువ్రతే ॥ ౧౧.౧౮౦ ॥
జ్ఞానవైరాగ్యసమ్బద్ధం సాంఖ్యజ్ఞానం హి పార్వతి ।
జ్ఞానం వైరాగ్యమైశ్వర్యం యోగజ్ఞానప్రతిష్ఠితమ్ ॥ ౧౧.౧౮౧ ॥
అతీతం బుద్ధిభావానామతిమార్గం ప్రకీర్తితమ్ ।
లోకాతీతం తు తజ్జ్ఞానమతిమార్గమితి స్మృతమ్ ॥ ౧౧.౧౮౨ ॥
లోకాశ్చ పశవః ప్రోక్తాః సృష్టిసంహారవర్త్మని ।
తేషామతీతా స్తే జ్ఞేయా యేఽతిమార్గే వ్యవస్థితాః ॥ ౧౧.౧౮౩ ॥
కపాలవ్రతినో యే చ తథా పాశుపతాశ్చ యే ।
సృష్టిర్న విద్యతే తేషామీశ్వరే చ ధ్రువే స్థితాః ॥ ౧౧.౧౮౪ ॥
యస్మాన్మోక్షం గమిష్యన్తి అపునర్భవకారణమ్ ।
లౌకికానాం పునః సృష్టిః పునః సంహార ఏవ చ ॥ ౧౧.౧౮౫ ॥
సంసారచక్రమారూఢా భ్రమన్తి ఘటయన్త్రవత్ ।
ధర్మాద్యరకసంయుక్తమష్టారం చక్రకం ప్రియే ॥ ౧౧.౧౮౬ ॥
ఈశ్వరాధిష్ఠితం దేవి నిత్యత్యాదణ్డకాహతమ్ ।
మలకర్మకలావిద్ధం భ్రమతే కాలవేగతః ॥ ౧౧.౧౮౭ ॥
లౌకికాద్యేషు జ్ఞానేషు యే తేష్వభిరతాః ప్రియే ।
హేతుశాస్త్రపరా యే తు యే చాన్యే పాపకర్మిణః ॥ ౧౧.౧౮౮ ॥
తే సర్వే చాస్య చక్రస్య నాన్తం పశ్యన్తి మోహితాః ।
లౌకికాద్యేషు యే సాధ్యా అతిమార్గాన్తగోచరే ॥ ౧౧.౧౮౯ ॥
లీలయా సాధయేత్సర్వాన్ శివజ్ఞానే మహోదయే ।

న సర్వైః సాధ్యతే తద్వై యతోఽతీవ సునిర్మలమ్ ॥ ౧౧.౧౯౦ ॥

యతో యోజయతే దేవి అభావే పరమే పదే ।

అభావం భావనాతీతం ప్రపఞ్చాతీతగోచరమ్ ॥ ౧౧.౧౯౧ ॥

మనోబుద్ధ్యాదినిర్ముక్తం హేతువాదవివర్జితమ్ ।

ప్రత్యక్షాదిప్రమాణైశ్చ వ్యతీతం ప్రభు చావ్యయమ్ ॥ ౧౧.౧౯౨ ॥

సర్వతర్కాగమాతీతం పాశమన్త్రవివర్జితమ్ ।

సర్వజ్ఞం సర్వగం శాన్తం నిర్మలం నిరుపప్లవమ్ ॥ ౧౧.౧౯౩ ॥

సర్వశక్త్యాత్మకం హ్యేకం స్వతన్త్రానాథనాదిమత్ ।

సర్వాతిశయనిర్ముక్తమనాదిభవవర్జితమ్ ॥ ౧౧.౧౯౪ ॥

సర్వజ్ఞానపదాతీతం శైవం జ్ఞానం పరం స్మృతమ్ ।

ఏవం సృష్టాని తత్త్వాని జ్ఞానాని చ వరాననే ॥ ౧౧.౧౯౫ ॥

తత్త్వైరేతైర్జగత్సర్వం విసృష్టం సచరాచరమ్ ।

భువనాని విచిత్రాణి శతశోఽథ సహస్రశః ॥ ౧౧.౧౯౬ ॥

తత్త్వాభ్యన్తరసంస్థాని శాస్త్రాణి వివిధాని చ ।

విజ్ఞానం కుహకం శిల్పం సిద్ధిసన్దోహలక్షణమ్ ॥ ౧౧.౧౯౭ ॥

సర్వం తత్త్వేషు బోద్ధవ్యం సర్వతత్త్వేషు దృశ్యతే ।

ప్రక్రియా శివదీక్షా చ తత్త్వైరేతైర్హి లభ్యతే ॥ ౧౧.౧౯౮ ॥

నాస్తి దీక్షాసమో మోక్షో న విద్యా మాతృకా పరా ।

న ప్రక్రియాపరం జ్ఞానం నాస్తి యోగస్త్వలక్షకః ॥ ౧౧.౧౯౯ ॥

తత్సర్వం కథితం దేవి శివజ్ఞానమహోదధౌ ।

ఏవం సృష్టిః సమాఖ్యాతా స్థితిః సంహార ఉచ్యతే ॥ ౧౧.౨౦౦ ॥

మానుషాక్షినిమేషస్య అష్టమాంశః క్షణః స్మృతః ।

క్షణద్వయం తుటిర్జ్ఞేయా తద్ద్వయం తు లవః స్మృతః ॥ ౧౧.౨౦౧ ॥

లవద్వయం నిమేషస్తు జ్ఞాతవ్యో గణితక్రమాత్ ।

దశ పఞ్చ నిమేషాశ్చ కాష్ఠా చైవ ప్రకీర్తితా ॥ ౧౧.౨౦౨ ॥
త్రింశత్కాష్ఠాః కలా జ్ఞేయా ముహూర్తస్త్రింశదేవ తాః ।
ముహూర్తస్తు పునస్త్రింశదహోరాత్రస్తు మానుషః ॥ ౧౧.౨౦౩ ॥
అహోరాత్రశతైశ్చైవ త్రిభిః షష్ట్యధికైః ప్రియే ।
సంవత్సరస్తు విజ్ఞేయో మానుషః కమలేక్షణే ॥ ౧౧.౨౦౪ ॥
సంవత్సరశతం పూర్ణమాయుర్జ్ఞేయం తు మానుషమ్ ।
దశ పఞ్చ త్వహోరాత్రాః పక్షస్తు పరికీర్తితః ॥ ౧౧.౨౦౫ ॥
పక్షద్వయేన మాసస్తు ఋతుర్ద్విగుణ ఏవ సః ।
ఋతుద్వయేన కాలః స్యాదయనం చ త్రిభిస్త్రిభిః ॥ ౧౧.౨౦౬ ॥
తాభ్యాం ద్వాభ్యాం వరారోహే వర్షం తు పరిగీయతే ।
దక్షిణం చాయనం రాత్రిరుత్తరం చాయనం దినమ్ ॥ ౧౧.౨౦౭ ॥
పితౄణాం తదహోరాత్రమనేనాబ్దస్తు పూర్వవత్ ।
ఏవం దైవస్త్వహోరాత్రస్తత్రాప్యబ్దాది పూర్వవత్ ॥ ౧౧.౨౦౮ ॥
ద్వాదశాబ్దసహస్రాణి విజ్ఞేయం తు చతుర్యుగమ్ ।
చతుర్భిస్తు కృతం దేవి సహస్రైస్తు యథాక్రమమ్ ॥ ౧౧.౨౦౯ ॥
త్రేతా జ్ఞేయా త్రిభిర్దేవి ద్వాభ్యాం వై ద్వాపరః స్మృతః ।
సహస్రేణైవ వర్షాణాం విజ్ఞేయస్తు కలిః ప్రియే ॥ ౧౧.౨౧౦ ॥
సన్ధ్యాద్వయస్య మానం తు కథయామి యుగే యుగే ।
శతాని చత్వారి కృతే త్వాదిరన్తశ్చ కీర్త్యతే ॥ ౧౧.౨౧౧ ॥
త్రేతే శతత్రయం జ్ఞేయం ద్వాపరే తు శతద్వయమ్ ।
కలౌ చాపి శతం జ్ఞేయం సన్ధ్యామానమిదం స్మృతమ్ ॥ ౧౧.౨౧౨ ॥
లౌకికేన తు మానేన పునశ్చ కథయామి తే ।
త్రిచత్వారింశల్లక్షాణి సహస్రాణి చ వింశతిః ॥ ౧౧.౨౧౩ ॥
లౌకికేన తు మానేన త్వియం సంఖ్యా చతుర్యుగే ।

ఏకైకస్య పునర్దేవి యుగస్య కథయామి తే ॥ ౧౧.౨౧౪ ॥

దశ సప్త చ లక్షాణి సహస్రాణ్యష్టవింశతిః ।

కృతస్యైతద్భవేన్మానం త్రేతాయాం కథయామి తే ॥ ౧౧.౨౧౫ ॥

షణ్ణవతిః సహస్రాణి లక్షాణి ద్వాదశైవ తు ।

త్రేతాయుగస్య మానం తు ద్వాపరస్య నిబోధ మే ॥ ౧౧.౨౧౬ ॥

చతుష్షష్టిః సహస్రాణి హ్యష్టౌ లక్షాణి సువ్రతే ।

ద్వాపరస్య తు మానం చ కలేస్తు కథయామి తే ॥ ౧౧.౨౧౭ ॥

ద్వాత్రింశత్తు సహస్రాణి లక్షాణాం చ చతుష్టయమ్ ।

ఏతన్మానం కలేః ప్రోక్తం సమాసాత్తవ సువ్రతే ॥ ౧౧.౨౧౮ ॥

వర్షైస్తు మానవైర్దేవి మానమేతద్యుగే యుగే ।

చతుర్యుగైకసప్తత్యా భవేన్మన్వన్తరం పునః ॥ ౧౧.౨౧౯ ॥

సన్ధ్యామానవిహీనం తు యుగైర్మానం ప్రకీర్తితమ్ ।

యుగైర్మానం] చోన్జ్. డ్wఇవేది; యుగైర్మలం Kష్ట్వ

ఏతద్దివ్యేన మానేన మానం మన్వన్తరే స్మృతమ్ ॥ ౧౧.౨౨౦ ॥

వర్షమానైః పునశ్చైవ లౌకికైః కథయామి తే ।

సప్తషష్టిస్తు లక్షాణి త్రింశత్కోట్యో వరాననే ॥ ౧౧.౨౨౧ ॥

సహస్రవింశతిర్జ్ఞేయం మానం మన్వన్తరే ప్రియే ।

చతుర్దశభిర్దేవేశి కల్పో మన్వన్తరే భవేత్ ॥ ౧౧.౨౨౨ ॥

మన్వన్తరే వ్యతిక్రాన్తే చాన్యస్మిన్ పునరాగతే ।

పఞ్చ వర్షసహస్రాణి మధ్యే సన్ధ్యా భవేత్సదా ॥ ౧౧.౨౨3 ॥

ఆదౌ సహస్రం సర్వేషామన్తే చాపి పునస్తథా ।

కల్పో బ్రహ్మదినం ప్రోక్తం చతుర్యుగసహస్రకమ్ ॥ ౧౧.౨౨౪ ॥

వర్షమానేన దివ్యేన పునశ్చ కథయామి తే ।

కోటిరేకా తు వర్షాణాం లక్షాణాం చైవ వింశతిః ॥ ౧౧.౨౨౫ ॥

దివ్యేనైవ తు మానేన బ్రహ్మణస్తు దినం భవేత్ ।
షణ్ణవత్యా సహస్రైస్తు సన్ధ్యాకాలః ప్రకీర్తితః ॥ ౧౧.౨౨౬ ॥
లౌకికేన తు మానేన అధునా కథయామి తే ।
వర్షవృన్దాని చత్వారి త్వర్బుదత్రయమేవ చ ॥ ౧౧.౨౨౭ ॥
కోటిద్వయం చ దేవేశి దినం పైతామహం స్మృతమ్ ।
సన్ధ్యా కోటిత్రయం చైవ పఞ్చ లక్షాణి కీర్తితా ॥ ౧౧.౨౨౮ ॥
చత్వారింశత్తథా షష్టిః సహస్రాణి తథైవ చ ।
పశ్చిమః సన్ధిరేవం హి పూర్వసన్ధ్యాపి తత్సమా ॥ ౧౧.౨౨౯ ॥
నరకైః సహ సప్తానాం పాతాలానాం తథా ప్రియే ।
లోకానాం చైవ సప్తానాం స్థితిరేషా ప్రకీర్తితా ॥ ౧౧.౨౩౦ ॥
సంహారం చ పునర్దేవి శృణుష్వ కథయామి తే ।
బ్రహ్మణః స్వదినాన్తే వై కల్పః సంహార ఉచ్యతే ॥ ౧౧.౨౩౧ ॥
దినేనైకేన బ్రాహ్మేణ ఇన్ద్రాశ్చైవ చతుర్దశ ।
రాజ్యం కృత్వా క్రమాద్యాన్తి మన్వన్తరవ్యవస్థయా ॥ ౧౧.౨౩౨ ॥
తతః సంహరతే విశ్వం సప్తలోకాన్తగోచరమ్ ।
సుప్తే పితామహే దేవి ఊర్ధ్వం కాలాగ్నిరీక్షతే ॥ ౧౧.౨౩౩ ॥
తస్య వై దక్షిణం వక్త్రం మహాజ్వాలాం వినిక్షిపేత్ ।
తస్మాద్వక్త్రాన్మహాజ్వాలా లక్షయోజనవిస్తృతా ॥ ౧౧.౨౩౪ ॥
ఊర్ధ్వం ప్రయాతి సా దీప్తా తీవ్రవేగా సుదుఃసహా ।
లోకేషు యే స్థితా లోకా యే చ పాతాలవాసినః ॥ ౧౧.౨౩౫ ॥
సుఖదుఃఖోభయే క్షీణే మోహం భూయిష్ఠమాగతే ।
సత్తామాత్రాస్తు తే సర్వే భవన్తి బ్రహ్మవిష్టపే ॥ ౧౧.౨౩౬ ॥
యావన్నోదయనం భూయః సుఖదుఃఖాదికర్మణామ్ ।
తావత్తిష్ఠన్తి తే మూఢా యావద్బ్రహ్మా న బుధ్యతే ॥ ౧౧.౨౩౭ ॥

రుద్రలోకాధిపతయః పాతాలపతయశ్చ యే ।
కూష్మాణ్డహాటకాద్యాస్తు తే తిష్ఠన్త్యతినిర్మలాః ॥ ౧౧.౨౩౮ ॥
నిర్వ్యాపారాస్తు తే తావద్యావత్సృష్టిః పునర్భవేత్ ।
శూన్యభూతేషు లోకేషు జ్వాలా దహతి దుర్ధరా ॥ ౧౧.౨౩౯ ॥
సా దహేన్నరకాన్ దేవి పాతాలాని సమన్తతః ।
త్రీంల్లోకాంశ్చైవ దహతి భూర్భువఃస్వఃపదాన్తికాన్ ॥ ౧౧.౨౪౦ ॥
ధూమేన చ త్రయో లోకా వినశ్యన్తి వరాననే ।
మహోజనస్తపఃసంజ్ఞాః సత్యలోకోఽపి సువ్రతే ॥ ౧౧.౨౪౧ ॥
తిష్ఠన్తి మోహితాత్మానో నిద్రయా తే మృతోపమాః ।
ఏవం దగ్ధ్వా జగత్సర్వం జ్వాలా వక్త్రం విశేత్పునః ॥ ౧౧.౨౪౨ ॥
తతో వాన్తి మహావాతా బ్రహ్మనిఃశ్వాససమ్భవాః ।
నాశయన్తి చ తద్భస్మ జగద్దాహోద్భవం ప్రియే ॥ ౧౧.౨౪౩ ॥
బ్రహ్మప్రస్వేదజం వారి తజ్జగత్ప్లావయేత్పునః ।
తేనైవ వారిణా దేవి జగదేకార్ణవం భవేత్ ॥ ౧౧.౨౪౪ ॥
నిశాక్షయే పునః స్థిత్వా సుఖదుఃఖఫలోదయే ।
కర్మతః సర్వలోకస్య బ్రహ్మా లోకపితామహః ॥ ౧౧.౨౪౫ ॥
శూన్యభూతాం సమాలోక్య భగవాన్ ప్రభురిచ్ఛయా ।
షడ్విధాం కురుతే సృష్టిం యథాపూర్వవ్యవస్థయా ॥ ౧౧.౨౪౬ ॥
ప్రథమాం తామసీం సృష్టిం కరోతి తమసోత్కటాన్ ।
నరకాన్ వివిధాకారాన్ పశూన్ వై స్థావరాన్తగాన్ ॥ ౧౧.౨౪౭ ॥
తమోరజఃసమావేశాన్మానవాన్ సంసృజేత్పునః ।
రజఃసత్త్వసమావిష్టః సృజేన్మునివరేశ్వరమ్ ॥ ౧౧.౨౪౮ ॥
గతనిద్రః ప్రబుద్ధశ్చ సత్త్వనిష్ఠో జగత్పతిః ।
సృజేద్దేవాన్ సలోకాంశ్చ పూర్వయైవ వ్యవస్థయా ॥ ౧౧.౨౪౯ ॥

తతో రుద్రేన్ద్రసూర్యేన్దునక్షత్రాణి గ్రహేశ్వరాః ।
అధికారం ప్రకుర్వన్తి స్వే స్వే విషయగోచరే ॥ ౧౧.౨౫౦ ॥
దినే దినే సృజత్యేవం సంహరేచ్చ దినక్షయే ।
దినమానం చ యత్ప్రోక్తం రాత్రిసంఖ్యా చ తావతీ ॥ ౧౧.౨౫౧ ॥
అహోరాత్రేణ చానేన అబ్దం వై పూర్వవత్స్మృతమ్ ।
అబ్దానాం తు శతే పూర్ణే మహాకల్పః స ఉచ్యతే ॥ ౧౧.౨౫౨ ॥
బ్రాహ్మే వర్షశతే దేవి దివ్యాన్యబ్దాని మే శృణు ।
ఏకనవతికోటిస్తు తథా లక్షాణి వింశతిః ॥ ౧౧.౨౫౩ ॥
తథా సప్తైవ ఖర్వాణి నిఖర్వాష్టకమేవ చ ।
బ్రాహ్మం వర్షశతం చైతజ్జ్ఞాతవ్యం కాలవేదినా ॥ ౧౧.౨౫౪ ॥
దైవికేన తు మానేన మానమిత్థం ప్రకీర్తితమ్ ।
లౌకికేన తు మానేన పునశ్చైవ నిబోధ మే ॥ ౧౧.౨౫౫ ॥
ద్వాత్రింశదబ్దకోట్యస్తు తథా ఖర్వాష్టకం ప్రియే ।
ఖర్వద్వయం చ దేవేశి నిఖర్వాః పఞ్చ ఏవ తు ॥ ౧౧.౨౫౬ ॥
శఙ్కుత్రయం పద్మమేకం సాగరత్రయమేవ చ ।
Kషేమరాజ రేచోర్ద్స్ఫ్త్Bహుల్లక రేఅద్స్:
...థాబ్దకోట్యస్తు ఏకం చైవార్బుదం ప్రియే ।
ఖర్వాశీతస్తథా చైవ నిఖర్వాణాం చ పఞ్చకమ్ ।
చతుష్టయం చ శఙ్కూనాం త్రింశత్సాగర ఏవ చ ।
ఏతద్దేవి సమాఖ్యాతం జ్ఞాతవ్యం చ ముముక్షుభిః ॥ ౧౧.౨౫౭ ॥
ఏతల్లౌకికమానేన బ్రాహ్మమబ్దశతం స్మృతమ్ ।
ఏకం దశగుణం పూర్వం శతం దశగుణం తు తత్ ॥ ౧౧.౨౫౮ ॥
శతం దశగుణం కృత్వా సహస్రం పరికీర్తితమ్ ।
సహస్రం దశగుణితమయుతం తద్ధి కీర్తితమ్ ॥ ౧౧.౨౫౯ ॥

దశాయుతాని లక్షం తు నియుతం దశతాని చ ।
దశ తాని చ కోటిః స్యాద్దశ కోటిస్తథార్బుదమ్ ॥ ౧౧.౨౬౦ ॥
అర్బుదైర్దశభిర్వృన్దం ఖర్వం దశభిరేవ తైః ।
దశభిస్తైర్నిఖర్వం తు శఙ్కుః స్యాద్దశ తాని తు ॥ ౧౧.౨౬౧ ॥
శఙ్కుభిర్దశభిః పద్మం దశ పద్మాని సాగరః ।
సాగరైర్దశభిర్మధ్యమన్త్యం తైర్దశభిః స్మృతమ్ ॥ ౧౧.౨౬౨ ॥
అన్త్యం దశాహతం కృత్వా పరార్ధం పరికీర్తితమ్ ।
ఏవమష్టాదశైతాని స్థానాని గణితస్య తు ॥ ౧౧.౨౬౩ ॥
మహాకల్పస్య పర్యన్తే బ్రహ్మా యాతి పరే లయమ్ ।
విష్ణోశ్చ తద్దినం ప్రోక్తం రాత్రిర్వై తత్సమా భవేత్ ॥ ౧౧.౨౬౪ ॥
అనేన పరిమాణేన తస్యాబ్దం తు విధీయతే ।
వర్షాణాం చ శతే పూర్ణే సోఽపి యాతి పరే లయమ్ ॥ ౧౧.౨౬౫ ॥
విష్ణోరాయుర్యదేవోక్తం రుద్రస్యైతద్దినం భవేత్ ।
దినే దినే సృజత్యన్యౌ బ్రహ్మవిష్ణూ ప్రజాపతీ ॥ ౧౧.౨౬౬ ॥
బ్రాహ్మీ చ వైష్ణవీ శక్తిరధికారపదం గతా ।
యం చాధితిష్ఠత్యాత్మానం తత్సంజ్ఞాం స ప్రపద్యతే ॥ ౧౧.౨౬౭ ॥
తదాధికారం కురుతే ఇచ్ఛయా పరమాత్మనః ।
బ్రహ్మవిష్ణ్విన్ద్రరుద్రాశ్చ విద్యేశా ఈశ్వరస్తథా ॥ ౧౧.౨౬౮ ॥
లోకాధిపాశ్చ దేవేశి తథా చ భువనాధిపాః ।
గ్రహాదిమాతరో రుద్రా యోగనక్షత్రరాశయః ॥ ౧౧.౨౬౯ ॥
శక్తియుక్తాస్తు తే సర్వే భవన్తి తదధిష్ఠితాః ।
తత్పరాక్రమవీర్యాస్తు స్వకీయే తు పదే స్థితాః ॥ ౧౧.౨౭౦ ॥
శివస్యైకా మహాశక్తిః శివశ్చైకో హ్యనాదిమాన్ ।
సా శక్తిర్భిద్యతే దేవి భేదైరానన్త్యసమ్భవైః ॥ ౧౧.౨౭౧ ॥

ఏవం వై కురుతే సృష్టిం రుద్రశ్చైవ దినే దినే ।
సంహారం చ దినాన్తే వై రాత్రిర్వై తత్సమా భవేత్ ॥ ౧౧.౨౭౨ ॥
దినరాత్రిప్రమాణేనా-నేన స్యాద్వత్సరోఽస్య చ ।
వత్సరాణాం శతే పూర్ణే శతరుద్రదినక్షయాత్ ॥ ౧౧.౨౭౩ ॥
సోఽపి యాతి పరం స్థానం యద్గత్వా నిష్కలో భవేత్ ।
తస్మిన్ స్థానే పునశ్చాన్యస్తత్సమశ్చ ప్రభుర్భవేత్ ॥ ౧౧.౨౭౪ ॥
రౌద్రశక్తిసమాయోగాద్బ్రహ్మవిష్ణ్వర్ధనాయకః ।
శతరుద్రాస్తు దేవేశి స్వాబ్దానాం తు శతక్షయే ॥ ౧౧.౨౭౫ ॥
తే ప్రయాన్తి పరం తత్త్వం తతోఽణ్డం తు వినశ్యతి ।
సర్వభూతగుణాధారం సర్వతత్త్వాలయాలయమ్ ॥ ౧౧.౨౭౬ ॥
సపర్వతవనోద్యానద్వీపసాగరమణ్డితమ్ ।
విమానమాలాకులితం గ్రహనక్షత్రమణ్డితమ్ ॥ ౧౧.౨౭౭ ॥
దేవదానవగన్ధర్వసిద్ధవిద్యాధరోరగైః ।
ఋషిభిర్మానుషాద్యైశ్చ సప్తలోకనివాసిభిః ॥ ౧౧.౨౭౮ ॥
నరకైశ్చైవ పాతాలైర్యుక్తం భువనమణ్డితమ్ ।
అశేషభువనాధారమణ్డమప్సు ప్రలీయతే ॥ ౧౧.౨౭౯ ॥
తతః కాలాగ్నిరుద్రశ్చ కాలతత్త్వే లయం వ్రజేత్ ।
అప్తత్త్వాత్తు సమారభ్య యావన్మాయాన్తగోచరమ్ ॥ ౧౧.౨౮౦ ॥
తత్సర్వం సంహరేత్కాలః స్వయమేవ చరాచరమ్ ।
తదూర్ధ్వం శుద్ధమధ్వానం యావచ్ఛక్త్యన్తగోచరమ్ ॥ ౧౧.౨౮౧ ॥
తత్సర్వం సంహరేద్ఘోరమఘోరో ఘోరనాశనః ।
త్రిష్వేవం సంస్థితో రుద్రః కాలరూపీ మహేశ్వరః ॥ ౧౧.౨౮౨ ॥
తతః సంహరతే తోయమమరేశశతాత్యయే ।
ఏవం భూతాద్యావరణపతయశ్చ శతాత్యయే ॥ ౧౧.౨౮౩ ॥

సంహరన్తి చ దేవేశి సృజన్తి చ పరస్పరమ్ ।

Kషేమరాజ రేచోర్ద్స్వ్రే అనోథేర్రేఅదిన్గ్: క్వచిత్తు---

ఏవం భూతపతీనాం తు ప్రాప్తే వర్షశతాత్యయే ।

యాత్రైస్తైర్నిష్కలస్థానం తతో భూతాని శాఙ్కరి ।

సంహరన్తి చ దేవేశి సృజన్తి చ పరస్పరమ్ ।

ఆపస్తేజసి లీయన్తే తత్తేజశ్చానిలే పునః ॥ ౧౧.౨౮౪ ॥

తథానిలోఽమ్బరం ప్రాప్య సహ తేనైవ లీయతే ।

తన్మాత్రేషు ప్రలీయన్తే యథోత్పన్నాని చ క్రమాత్ ॥ ౧౧.౨౮౫ ॥

తన్మాత్రాణ్యప్యహఙ్కారే సేన్ద్రియాణి యథాక్రమమ్ ।

స బుద్ధౌ సా చ గహనే గుణసామ్యే ప్రలీయతే ॥ ౧౧.౨౮౬ ॥

గుణసామ్యమనిర్దేశ్యమప్రతర్క్యమనౌపమమ్ ।

తస్మిన్ జగదశేషం తు ప్రసుప్తమివ తిష్ఠతి ॥ ౧౧.౨౮౭ ॥

పరమాణుప్రమాణేన లీనం సంతిష్ఠతే జగత్ ।

షడ్వింశకస్య రుద్రస్య చైతద్దినమిహ స్మృతమ్ ॥ ౧౧.౨౮౮ ॥

ప్రజాః ప్రజానాం పతయః పితరో మానవైః సహ ।

సాఙ్ఖ్యజ్ఞానేన యే సిద్ధాః వేదేన బ్రహ్మవాదినః ॥ ౧౧.౨౮౯ ॥

ఛన్దః సామాని చోఙ్కారో బుద్ధిస్తద్దేవతాః ప్రియే ।

అహ్ని తిష్ఠన్తి తే సర్వే పరమేశస్య ధీమతః ॥ ౧౧.౨౯౦ ॥

దినాన్తే తు ప్రలీయన్తే రాత్ర్యన్తే విశ్వసమ్భవః ।

షట్త్రింశత్తు సహస్రాణి బ్రహ్మణాం ప్రలయోద్భవాః ॥ ౧౧.౨౯౧ ॥

అవ్యక్తే చ దినం ప్రోక్తం రుద్రాణాం తన్నివాసినామ్ ।

తస్మిన్ సంహరతే సర్వం ప్రధానస్య దినక్షయే ॥ ౧౧.౨౯౨ ॥

రాత్ర్యన్తే చ సృజేద్భూయః శ్రీకణ్ఠో విశ్వనాయకః ।

తస్యాప్యనేన న్యాయేన పరిమాణస్థితిర్భవే ॥ ౧౧.౨౯౩ ॥

యస్మాత్ప్రలయకోట్యశ్చ వ్యతీతాశ్చ సహస్రశః ।
తతో నియతికాలౌ చ రాగో విద్యా కలా తథా ॥ ౧౧.౨౯౪ ॥
పరస్పరం లయం యాన్తి క్రమాత్సర్వే స్వమానతః ।
కలాద్యవనిపర్యన్తం గహనేశదినక్షయే ॥ ౧౧.౨౯౫ ॥
నానాభువనవిన్యాసరచనాదివిభూషితమ్ ।
సగుణాధారపర్యన్తరుద్రక్షేత్రజ్ఞసఙ్కులమ్ ॥ ౧౧.౨౯౬ ॥
గహనేశే లయం యాతి మూలప్రకృతికారణే ।
రాత్ర్యన్తే జాయతే భూయో గహనేశప్రచోదనాత్ ॥ ౧౧.౨౯౭ ॥
అహోరాత్రస్త్వయం ప్రోక్తః ప్రాకృతః పరమేశ్వరి ।
ప్రలయశ్చ స ఏవోక్తో భూతానాం పరమేశ్వరి ॥ ౧౧.౨౯౮ ॥
ప్రాధానికపరార్ధేన దశధాగుణితేన తు ।
మాయా సంహరతే సర్వం పునశ్చైవ సృజేజ్జగత్ ॥ ౧౧.౨౯౯ ॥
మాయాకాలపరార్ధస్య శతధాగుణితస్య చ ।
ఈశ్వరః కురుతే సృష్టిం పునశ్చ సంహరేజ్జగత్ ॥ ౧౧.౩౦౦ ॥
తతః సదాశివో దేవః స్వమానేన చ సంహరేత్ ।
సృజతే చ పునర్భూయ ఆత్మీయే దేవ్యహర్ముఖే ॥ ౧౧.౩౦౧ ॥
మహాప్రలయ ఏవోక్తః సాదాఖ్యే తు దినద్వయే ।
బిన్దుతత్త్వే లయం యాతి పఞ్చమన్త్రమహాతనుః ॥ ౧౧.౩౦౨ ॥
బిన్దుం చైవార్ధచన్ద్రం తు భిత్త్వా చైవ నిరోధికామ్ ।
నాదతత్త్వే లయం యాతి గృహీత్వా సచరాచరమ్ ॥ ౧౧.౩౦౩ ॥
నాదః సౌషుమ్నమార్గేణ భిత్త్వా బ్రహ్మబిలం ప్రియే ।
శక్తితత్త్వే లయం యాతి శక్తితత్త్వదినక్షయే ॥ ౧౧.౩౦౪ ॥
పరార్ధః స తు విజ్ఞేయః కాలస్తు వరవర్ణిని ।
తచ్చ శివతత్త్వస్థస్య వ్యాపీశస్యాప్యహర్ముఖమ్ ॥ ౧౧.౩౦౫ ॥

తతశ్చ సంసృజేద్భూయో వ్యాపీ వ్యోమస్వరూపిణి ।
లీయతే సోఽప్యనన్తేశే సోఽనాథే సోఽప్యనాశ్రితే ॥ ౧౧.౩౦౬ ॥
శక్తికాలపరార్ధస్య కోటిధాగుణితస్య చ ।
అనాశ్రితస్య దేవస్య దినమేతత్ప్రకీర్తితమ్ ॥ ౧౧.౩౦౭ ॥
అనేన పరిమాణేన పరార్ధగుణితేన తు ।
సోఽపి యాతి పరం స్థానం కారణం స్వమనాశ్రయమ్ ॥ ౧౧.౩౦౮ ॥
స కాలః సామ్యసంజ్ఞశ్చ జన్మమృత్యుభయాపహః ।
తతోఽప్యూర్ధ్వమమేయస్తు కాలః స్యాత్పరమావధిః ॥ ౧౧.౩౦౯ ॥
నిత్యో నిత్యోదితో దేవి అకల్యశ్చ న కల్యతే ।
స చాధః కలయేత్సర్వం వ్యాపిన్యాదిం ధరావధిమ్ ॥ ౧౧.౩౧౦ ॥
తుట్యాదిభిః కలాభిశ్చ దేవ్యధ్వానం చరాచరమ్ ।
ఊర్ధ్వమున్మనసో యచ్చ తత్ర కాలో న విద్యతే ॥ ౧౧.౩౧౧ ॥
న కల్యః కల్యతే కశ్చిన్నిష్కలః కాలవర్జితః ।
యః శాఙ్కర్యున్మనాతీతః స నిత్యో వ్యాపకోఽవ్యయః ॥ ౧౧.౩౧౨ ॥
తస్యాదౌ యాదృశం రూపం కల్పాన్తే చైవ తాదృశమ్ ।
అరూపా రూపనిర్ముక్తః సోఽనాదిర్భవవర్జితః ॥ ౧౧.౩౧౩ ॥
సర్వజ్ఞః సర్వకర్తా చ దానాదిగుణవర్జితః ।
స ఏవాపరరూపేణ ఉన్మన్యా మూర్ధ్ని సంస్థితః ॥ ౧౧.౩౧౪ ॥
దేవదేవో జగన్నాథః పరమాత్మా శివోఽవ్యయః ।
పర్యానుక్రమయోగేన సోఽకామాత్సృజతే జగత్ ॥ ౧౧.౩౧౫ ॥

దేవ్యువాచ
అకామస్య క్రియా నాస్తి నిష్క్రియశ్చ సృజేత్కథమ్ ।
ఏవం ప్రశ్నవరం గుహ్యం కథయస్వ ప్రసాదతః ॥ ౧౧.౩౧౬ ॥

భైరవ ఉవాచ
ఆదిత్యస్య మణేర్యద్వత్తాపితాద్రవిరశ్మిభిః ।
వహ్నిః సంజాయతే తస్మాద్రవేస్తత్ర న కామితా ॥ ౧౧.౩౧౭ ॥
మణేరపి న కామిత్వం తద్వద్దేవస్య చేష్టితమ్ ।
ఆదిత్యవచ్ఛివో జ్ఞేయః శక్తిర్మణిరివ స్థితా ॥ ౧౧.౩౧౮ ॥
ఋతుకాలమితాద్వృక్షాత్కాలోఽఙ్కురనియోజకః ।
యద్వచ్ఛివసమాయోగాత్తద్వచ్ఛక్తేర్జగత్స్థితిః ॥ ౧౧.౩౧౯ ॥

ఇతి స్వచ్ఛన్దతన్త్రే ఏకాదశః పటలః సమాప్తః

సృష్టిః స్థితిశ్చ సంహారస్తత్త్వానాం కథితస్త్వయా ।
జగత్సంభవహేతుశ్చ త్వత్ప్రసాదాచ్ఛ్రుతం మయా ॥ ౧౨.౧ ॥
తత్త్వవిజ్ఞానమాఖ్యాహి సిద్ధిస్తేషు యథా భవేత్ ।
పృథివ్యాది శివాన్తం చ కథయామి సమాసతః ॥ ౧౨.౨ ॥
పృథ్వీ కఠినరూపేణ శృణు దేహే యథా స్థితా ।
మాంసేఽస్థిషు తథా చైవ స్నాయులోమనఖేషు చ ॥ ౧౨.౩ ॥
మజ్జాన్త్రేషు చ విజ్ఞేయా పృథ్వీ పఞ్చగుణోత్కటా ।
కఫాసృగామమూత్రేషు రసస్వేదవసాసు చ ॥ ౧౨.౪ ॥
శుక్రే చ సంగ్రహే చైవ స్థితా ఆపశ్చతుర్గుణాః ।
పచనే దహనే చైవ తేజస్యూష్మణి సంస్థితమ్ ॥ ౧౨.౫ ॥
తేజస్త్వేవం స్థితం దేవి ప్రకాశే చ త్రిలక్షణమ్ ।
వాయురుచ్ఛ్వసనిఃశ్వాసస్పర్శనవ్యూహలక్షణః ॥ ౧౨.౬ ॥
మూత్రోచ్చారవిసర్గేషు అన్నపానప్రవేశనే ।

వాయురేభిః స్థితో దేహే విజ్ఞేయస్తు ద్విలక్షణః ॥ ౧౨.౭ ॥
ఏకలక్షణమాకాశం కథయామి యథా స్థితమ్ ।
సుషిరాత్మకం తు విజ్ఞేయం నవధా చ్ఛిద్రలక్షణమ్ ॥ ౧౨.౮ ॥
శబ్దాత్మకం గుణం హ్యేతత్కథితం తవ సువ్రతే ।
వాగిన్ద్రియం వదేద్వాణీం సా చ వాణీ చతుర్విధా ॥ ౧౨.౯ ॥
సంస్కృతా ప్రాకృతీ చైవ అపభ్రష్టానునాసికా ।
ఛేదనం భేదనం దానం వ్యధనం శిల్పయోజనమ్ ॥ ౧౨.౧౦ ॥
గ్రహణం విజయశ్చైవ సర్వం హస్తేన్ద్రియే స్థితమ్ ।
సమనిమ్నోన్నతాశ్చైవ లోష్టకణ్టకవాలుకాః ॥ ౧౨.౧౧ ॥
కర్దమో జలదుర్గాణి రథ్యాట్టాలకపర్వతాః ।
పాదేన్ద్రియేణ గమ్యన్తే దేశాన్తరగమాగమే ॥ ౧౨.౧౨ ॥
ఉత్సర్గే పర్దితే చైవ పాయుర్వై చేష్టతే సదా ।
ఆనన్దకృదుపస్థశ్చ గమ్యాగమ్యప్రవర్తకః ॥ ౧౨.౧౩ ॥
కర్మస్వేతాని వర్తన్తే తేన కర్మేన్ద్రియాణి తు ।
బుద్ధీన్ద్రియాణి దేవేశి వర్తన్తే బుద్ధియోగతః ॥ ౧౨.౧౪ ॥
షడ్జాఖ్యర్షభగాన్ధారమధ్యమాః పఞ్చమః ప్రియే ।
ధైవతో నిషధశ్చైవ స్వరాః సప్త ప్రకీర్తితాః ॥ ౧౨.౧౫ ॥
గాన్ధారో మధ్యమః షడ్జస్త్రయో గ్రామాశ్చ పార్వతి ।
సప్తస్వరాస్త్రయో గ్రామా మూర్చనాశ్చైకవింశతిః ॥ ౧౨.౧౬ ॥
తాన ఏకోనపఞ్చాశదిత్యేతత్స్వరమణ్డలమ్ ।
సూక్ష్మశబ్దాః స్మృతా హ్యేతే చరాచరరవస్థితాః ॥ ౧౨.౧౭ ॥
స్థూలాంశ్చైవ ప్రవక్ష్యామి యథావత్తాన్నిబోధ మే ।
భేరీపటహశఙ్ఖోత్థో మృదఙ్గపణవోత్థితః ॥ ౧౨.౧౮ ॥
వేణుగోముఖశబ్దశ్చ మన్దలో దర్దురో ధ్వనిః ।

తన్త్రీవాద్యాని చిత్రాణి కరవాద్యాని యాని చ ॥ ౧౨.౧౯ ॥
సంయోగజవియోగోత్థాః కాష్ఠపాషాణవారిజాః ।
అపభ్రంశోఽనునాసిక్యః సంస్కృతః ప్రాకృతో రవః ॥ ౧౨.౨౦ ॥
సప్తస్వరప్రతిష్ఠాని వ్యక్తావ్యక్తాని చైవ హి ।
ఉక్తానుక్తాని గృహ్ణాతి శ్రవణేన్ద్రియయోగతః ॥ ౧౨.౨౧ ॥
శబ్దోఽస్య విషయో హ్యేష యేన బుధ్యేత పుద్గలః ।
మృదుం చ కఠినం చైవ కర్కశం శీతలం తథా ॥ ౧౨.౨౨ ॥
ఉష్ణం చ పిచ్ఛిలం లోష్టం కర్దమం వాలుకాస్తథా ।
శరకున్తాసిఘాతాది తాడనం ఛేదనం తథా ॥ ౧౨.౨౩ ॥
ఏతాని వై విజానాతి స్పర్శనం చ త్వగిన్ద్రియమ్ ।
స్పర్శోఽస్య విషయో హ్యేష యేన బుధ్యేత పుద్గలః ॥ ౧౨.౨౪ ॥
చక్షురిన్ద్రియకర్మాణి కథ్యమానాని మే శృణు ।
సితం రక్తం చ పీతం చ కృష్ణం హరితధూమ్రకమ్ ॥ ౧౨.౨౫ ॥
కపిలం పిఙ్గలం బభ్రు అన్యాన్యపి విశేషతః ।
నరనారీపశుమృగాఞ్జ్యోతిః స్థావరజఙ్గమమ్ ॥ ౧౨.౨౬ ॥
రూపాకృతివివిక్తాని చక్షుః పశ్యతి సర్వదా ।
రూపాఖ్యో విషయో హ్యస్య యేనాత్మా ప్రతిబుధ్యతే ॥ ౧౨.౨౭ ॥
మధురామ్లరసం చైవ లవణం కటు తిక్తకమ్ ।
కషాయమిశ్రం స్వాదుం చ జిహ్వా వేదయతే రసమ్ ॥ ౧౨.౨౮ ॥
రసోఽస్య విషయో హ్యేష యేన బుధ్యేత పుద్గలః ।
సురభిర్దివ్యగన్ధశ్చ దుర్గన్ధశ్చాప్యనేకధా ॥ ౧౨.౨౯ ॥
ఉభౌ జిఘ్రతి నాసాగ్రే విషయో గన్ధసంజ్ఞితః ।
యేనాసౌ బుధ్యతే క్షేత్రీ అహఙ్కారేణ మోహితః ॥ ౧౨.౩౦ ॥
సంకల్పే చ వికల్పే చ దశధాక్షేషు ధావతి ।

అనివారితసన్దేహమజయ్యం సర్వదేహినామ్ ॥ ౧౨.౩౧ ॥
మనశ్చ కథితం హ్యేతద్ధర్మాధర్మనిబన్ధకమ్ ।
స్వరూపధర్మం వక్ష్యామి తన్మాత్రాణాం యథార్థతః ॥ ౧౨.౩౨ ॥
గన్ధం తు గన్ధతన్మాత్రం నాసికాగ్రేణ జిఘ్రతి ।
జిహ్వయా రసతన్మాత్రం రసం గృష్ణాతి సంస్థితమ్ ॥ ౧౨.౩౩ ॥
చక్షుషా రూపతన్మాత్రం రూపం గృష్ణాత్యుపాగతమ్ ।
గృష్ణాతి స్పర్శతన్మాత్రం త్వచా స్పర్శముపాగతమ్ ॥ ౧౨.౩౪ ॥
శబ్దం చ శబ్దతన్మాత్రం గృష్ణాతి శ్రవణేన తు ।
సూక్ష్మస్తన్మాత్రధర్మోఽయం భూతానాం ప్రకృతిక్రమాత్ ॥ ౧౨.౩౫ ॥
వైకారికస్తతశ్చోర్ధ్వం బుధ్యతే యేన పుద్గలః ।
అహం విద్వానహం భోగీ త్వహం జాతో మహాకులే ॥ ౧౨.౩౬ ॥
అహం దాతా చ భోక్తా చ తేజస్వీ బలవానహమ్ ।
అహం యోద్ధా చ సంగ్రామే శత్రవశ్చ మయా జితాః ॥ ౧౨.౩౭ ॥
ధర్మశీలశ్చ గుణవాన్ శ్రేయస్కర్తా హ్యహం పరమ్ ।
అహం పాపీ దురాచారో మూర్ఖశ్చాహం దురాకృతిః ॥ ౧౨.౩౮ ॥
న దత్తం న మయా భుక్తం మత్సమో నాస్తి దుఃఖితః ।
ఇత్యహఙ్కారచిత్తానాం మమత్వవశవర్తినామ్ ॥ ౧౨.౩౯ ॥
అహఙ్కారో నిబధ్నాతి సంసారే దృఢబన్ధనైః ।
త్రివిధస్యాప్యయం ధర్మోఽహఙ్కారస్య ప్రకీర్తితః ॥ ౧౨.౪౦ ॥
బుద్ధిధర్మాంస్తతో వక్ష్యే ధర్మాదీంస్తవ సువ్రతే ।
ధర్మో జ్ఞానం చ వైరాగ్యమైశ్వర్యం చ చతుష్టయమ్ ॥ ౧౨.౪౧ ॥
అధర్మశ్చ తథాజ్ఞానమవైరాగ్యమనైశ్వరమ్ ।
బధ్నాతి సప్తధా సా తు జ్ఞానభావేన మోహయేత్ ॥ ౧౨.౪౨ ॥
బుద్ధిశ్చాధ్యవసాయం చ కరోతి వివిధేష్వపి ।

ధర్మాదీనామథాష్టానాం లక్షణాని శృణు ప్రియే ॥ ౧౨.౪౩ ॥
ఉపవాసో జపో మౌనమక్రోధోఽస్తేయమార్జవమ్ ।
సత్యం శౌచం చ దానం చ దయా క్షాన్తిశ్చ సర్వదా ॥ ౧౨.౪౪ ॥
విద్యాభ్యాసశ్చ లజ్జ చ ఇన్ద్రియాణాం చ నిగ్రహః ।
ఇష్టాపూర్తం తీర్థసేవా పితౄణాం చైవ తర్పణమ్ ॥ ౧౨.౪౫ ॥
అభయం సర్వసత్త్వేభ్యో జీవితస్య చ రక్షణమ్ ।
ధీగుణః ప్రథమో హ్యేష ధర్మ ఇత్యభిధీయతే ॥ ౧౨.౪౬ ॥
ధర్మకర్మనిబద్ధానాం సంసారమనువర్తినామ్ ।
పునర్మార్త్యం పునః స్వర్గ్యం తీర్యక్త్వం చ పునః పునః ॥ ౧౨.౪౭ ॥
ధర్మభావః సమాఖ్యాతః జ్ఞానభావం చ మే శృణు ।
చతుర్వింశతికః పిణ్డః కరణేన్ద్రియసంయుతః ॥ ౧౨.౪౮ ॥
ప్రాకృతః స తు విజ్ఞేయో ధర్మాధర్మప్రవర్తకః ।
అకర్తా నిర్గుణశ్చాహం న మే బన్ధోఽస్తి ప్రాకృతః ॥ ౧౨.౪౯ ॥
ప్రకృత్యా కారితం మన్యే వాసనాదేవ ముచ్యతే ।
సాఙ్ఖ్యజ్ఞానం మయా ప్రోక్తం ప్రకృతేర్యేన ముచ్యతే ॥ ౧౨.౫౦ ॥
ముక్తం ప్రకృతిబన్ధాత్తం పునర్బధ్నాతి చేశ్వరః ।
బద్ధః సంసరతే భూయో యావద్దేవం న విన్దతి ॥ ౧౨.౫౧ ॥
ఈశ్వరం సృష్టికర్తారం సర్వజన్తునిబన్ధకమ్ ।
వైరాగ్యాత్సన్త్యజేత్పుత్రాన్ దారానిష్టాన్సుసంమతాన్ ॥ ౧౨.౫౨ ॥
హస్త్యశ్వరథయానాని సుహృద్భోగధనాని చ ।
ఉపవాసం జపం తీర్థం పఞ్చాగ్నిం జలశాయితామ్ ॥ ౧౨.౫౩ ॥
ఉపాస్యైతాని ఘోరాణి దేహం సన్త్యజతి క్షణాత్ ।
గిరివృక్షజలాగ్నిభ్యః ప్రహారోద్బన్ధనాశనైః ॥ ౧౨.౫౪ ॥
వైరాగ్యం తు సమాశ్రిత్య కురుతే సాహసాన్యపి ।

ఐశ్వర్యభావమాపన్నో ద్రవ్యైస్తృప్తిం న గచ్ఛతి ॥ ౧౨.౫౫ ॥
న దారైర్న ధనైర్భోగైః పరివారైర్న వాహనైః ।
తపో వ్రతాని మన్త్రాంశ్చ ఐశ్వర్యార్థే తు సాధయేత్ ॥ ౧౨.౫౬ ॥
యుద్ధం ద్యుతం తథా మాయాం చౌర్యం చానృతహింసనమ్ ।
అన్యాన్యపి త్వయుక్తాని విస్రమ్భచ్ఛలఘాతితామ్ ॥ ౧౨.౫౭ ॥
ఐశ్వర్యభావమాపన్నః కరోతి చ బహూన్యపి ।
ప్రాణిహింసారతో నిత్యం చౌరికానృతదమ్భవాన్ ॥ ౧౨.౫౮ ॥
యాచకో దుఃఖదాతా చ భవేచ్చాధర్మచేష్టితమ్ ।
నాస్తిధర్మో న చాధర్మః స్వర్గం మోక్షం చ కో గతః ॥ ౧౨.౫౯ ॥
అజ్ఞానభావమాపన్నః సర్వం మిథ్యేతి భాషతే ।
నిత్యం దుఃఖీ పరప్రేష్యో భారం యానం వహన్నపి ॥ ౧౨.౬౦ ॥
కృచ్ఛ్రజీవీ చ సతతమవైరాగ్యే న ఖిద్యతే ।
రాజ్యం కృత్వా తు సామన్తః సామన్త్యాద్గ్రామభుగ్భవేత్ ॥ ౧౨.౬౧ ॥
గ్రామాద్భ్రష్టస్తదర్ధేన వర్తతేఽసావనీశ్వరః ।
న శోచతి న చోద్విగ్నః క్రీడతే పూర్వరాజ్యవత్ ॥ ౧౨.౬౨ ॥
అనైశ్వర్యస్య భావోఽయమేవం తే సముదాహృతః ।
అవ్యక్తం త్రిగుణం వక్ష్యే సంసారస్య ప్రవర్తకమ్ ॥ ౧౨.౬౩ ॥
యస్మాచ్చ జగదుత్పత్తిః ప్రకృతి స్తేన చోచ్యతే ।
అస్య ధర్మం ప్రవక్ష్యామి రజః సత్త్వతమోఽభిధమ్ ॥ ౧౨.౬౪ ॥
ప్రకాశభావః సత్త్వం చ ధర్మః సత్త్వసమాశ్రితః ।
సంవిభాగీ చ సతతం నిత్యం సత్త్వోపకారకః ॥ ౧౨.౬౫ ॥
క్షమాదయాసమాయుక్తో జ్ఞానవిజ్ఞానపారగః ।
ప్రీతిర్ధ్యానం ధృతిర్మేధా తపః శౌచం దమస్తథా ॥ ౧౨.౬౬ ॥
ఋతవాక్సమదృష్టిశ్చ దివ్యబుద్ధిప్రబోధనమ్ ।

యస్మిన్నేతే సదా ధర్మా భవన్తి పురుషోత్తమే ॥ ౧౨.౬౭ ॥
స సాత్త్వికస్తు విజ్ఞేయః రజోధర్మాంశ్చ మే శృణు ।
నిస్త్రింశశ్చాతిలోభీ చ విద్వేషీ క్రోధనస్తథా ॥ ౧౨.౬౮ ॥
కామీ హర్షసమావిష్టో దుఃఖార్తః పర్యశేత్సదా ।
మానీ దమ్భసమాయుక్తోఽప్యహఙ్కారే వ్యవస్థితః ॥ ౧౨.౬౯ ॥
నిత్యం యుద్ధరతః శూరః రాజసం గుణలక్షణమ్ ।
కామక్రోధాభిభూతత్వం లోభేన చ సమన్వయః ॥ ౧౨.౭౦ ॥
ఈర్ష్యా దమ్భో విషాదశ్చ మద ఉన్మాద ఏవ చ ।
నిద్రాలస్య మకర్మిత్వం దౌర్మేధ్యాజ్ఞానితే తథా ॥ ౧౨.౭౧ ॥
అధర్మతాబుద్ధిమత్త్వం నాస్తిక్యం ఛలచిత్తతా ।
తమః చిహ్నాని చైతాని దృశ్యన్తే యత్ర మానవే ॥ ౧౨.౭౨ ॥
తామసః స తు విజ్ఞేయః పురుషః కలుషాశయః ।
ఏతత్త్రిగుణమవ్యక్తం త్రిగుణం సాముదాహృతమ్ ॥ ౧౨.౭౩ ॥
ఏతత్సమ్యగ్విదిత్వా తు ముచ్యతే ప్రాకృతైర్గుణైః ।
గుణధర్మా న చైవాహం బుద్ధ్యహంకృద్గుణో నహి ॥ ౧౨.౭౪ ॥
కరణేన్ద్రియహీనశ్చ భూతతన్మాత్రవర్జితః ।
అకర్తా నిర్గుణశ్చాహం చిన్మాత్రః పురుషః స్మృతః ॥ ౧౨.౭౫ ॥
మానసం వాచికం చైవ శారీరం కర్మ యత్కృతమ్ ।
ప్రకృత్యా కారితాం మన్యే అకర్తా పురుషః స్మృతః ॥ ౧౨.౭౬ ॥
ఏవం సంన్యస్య కర్మాణి వర్తతే నచ నిత్యశః ।
నాహం కర్తా న మే బన్ధ ఏవం బుధ్యేత యో నరః ॥ ౧౨.౭౭ ॥
ప్రకృతేః స విముచ్యేత యావన్న సృజతీశ్వరః ।
సాఙ్ఖ్యజ్ఞానేన సంమూఢో ముక్తిరిత్యభిమన్యతే ॥ ౧౨.౭౮ ॥
న హి ముక్తిర్భవేత్తస్య కంచిత్కాలం విదేహతా ।

తి క్షేత్రప్రకృతినిర్ముక్తః సృష్టిసంహారవర్జితః ॥ ౧౨.౭౯ ॥

యావత్కరోత్యసౌ సృష్టిమీశ్వరః పరమేశ్వరః ।

తావత్ప్రకృతిబన్ధేన సంసారే క్షిప్యతే పునః ॥ ౧౨.౮౦ ॥

క్షిప్తః సంసరతే భూయః సంసారే ఘోరసాగరే ।

ధర్మాధర్మనిబద్ధస్తు సాఙ్ఖ్యజ్ఞానేన మోహితః ॥ ౧౨.౮౧ ॥

అహం కర్తా చ భోక్తా చ ఈశ్వరోబలవానహమ్ ।

మమత్వేనైవ సంమూఢో భ్రామ్యతే ఘటయన్త్రవత్ ॥ ౧౨.౮౨ ॥

సాఙ్ఖ్యజ్ఞానం మయా ప్రోక్తం శృణు ధ్యానాధిదైవతమ్ ।

పృథ్వీం కఠినరూపేణ చతుః సాగరమేఖలామ్ ॥ ౧౨.౮౩ ॥

సపర్వతవనాకీర్ణాం మృగపక్షిసమాకులామ్ ।

సుస్థితాం పీతవర్ణాభామూబీజేన సమన్వితామ్ ॥ ౧౨.౮౪ ॥

ధ్యాత్వా తత్సిద్ధిమభ్యేతి విషసత్త్వాన్నివారయేత్ ।

అచాల్యః సర్వభూతానాం యథైవ వసుధా భవేత్ ॥ ౧౨.౮౫ ॥

జలాపూరితసర్వాఙ్గో జలధ్యానేన పూరయేత్ ।

ఏవమభ్యస్యమానస్తు విషసత్త్వాన్వినాశయేత్ ॥ ౧౨.౮౬ ॥

తృష్ణాదాహవినిర్ముక్త ఈతిభిశ్చ వివర్జితః ।

జగదాపూరయేత్సిద్ధః పూర్వబీజసమన్వితః ॥ ౧౨.౮౭ ॥

కుర్యాత్కర్మసహస్రాణి స్వబీజేన తు బీజితః ।

కృష్ణరేణ్వాత్మకో వాయుర్ధ్యేయో బీజేన సంయుతః ॥ ౧౨.౮౮ ॥

పూరయేద్వై జగద్దేహాన్ సిద్ధశ్చాశ్చర్యకారకః ।

సుషిరాత్మకం స్వదేహం తు జగచ్చ సుషిరాత్మకమ్ ॥ ౧౨.౮౯ ॥

ధ్యాయేత్ప్రకృతిబీజేన చిత్రకర్మాణి కారయేత్ ।

వాగిన్ద్రియే తథా వహ్నిర్ధ్యాతో వాక్సిద్ధిదాయకః ॥ ౧౨.౯౦ ॥

ఇన్ద్రః పాణావభిధ్యాతః బాహుశాలీ త్వజేయకః ।

పాదయోర్ధారసంచారం ధ్యాతో విష్ణుః ప్రయచ్ఛతి ॥ ౧౨.౯౧ ॥
పాయౌ మిత్రః సితో ధ్యాతః పాయువ్యాధివినాశకః ।
శిశ్నే ప్రజాపతిం శ్యామం ధ్యాయేద్యుక్తేన చేతసా ॥ ౧౨.౯౨ ॥
జితేన్ద్రియశ్చ భవతి త్విచ్ఛయా రమతే శతమ్ ।
శ్రోత్రేన్ద్రియే దిశశ్చిత్రా ధ్యాయేద్వీజేన సంయుతాః ॥ ౧౨.౯౩ ॥
సకృదుక్తం చ గృహ్ణాతి దిగ్యాత్రా చైవ సిద్ధ్యతి ।
మారుతం కృష్ణరూపేణ ధ్యాయేత్తు త్వచి సంస్థితమ్ ॥ ౧౨.౯౪ ॥
యః స దంష్ట్రాద్యభేద్యః స్యాత్స క్వచిజ్ఞాయతే వ్యథా ।
ఆదిత్యం చక్షుషి ధ్యాయేజ్జిహ్వాయాం వరుణం తథా ॥ ౧౨.౯౫ ॥
నాసాయాం పృథివీం పీతాం మనసీన్దుం తథైవ చ ।
పీతకం గన్ధతన్మాత్రం రసతన్మాత్రకం సితమ్ ॥ ౧౨.౯౬ ॥
రక్తం తు రూపతన్మాత్రం కృష్ణం తు స్పర్శసంజ్ఞితమ్ ।
అరూపం శబ్దతన్మాత్రం ధ్యాతవ్యం బిన్దురూపి చ ॥ ౧౨.౯౭ ॥
విషయేష్వీప్సితాం సిద్ధిం జానాతి చ విచిన్తితమ్ ।
వైకారికే తథా రుద్రో ధ్యాతవ్యః సిద్ధిమిచ్ఛతా ॥ ౧౨.౯౮ ॥
ధ్యానాత్సిద్ధిమవాప్నోతి ముక్తాహఙ్కారబన్ధనామ్ ।
బ్రహ్మాణం బుద్ధిసంస్థం తు ధ్యాయేద్యుక్తేన చేతసా ॥ ౧౨.౯౯ ॥
స్మరన్నై పూర్వబీజేన జ్ఞానౌఘః సంప్రవర్తతే ।
దివ్యా చ జాయతే బుద్ధిః సంశయోచ్ఛిత్తికారికా ॥ ౧౨.౧౦౦ ॥
భూతం భవ్యం భవిష్యచ్చ ప్రత్యక్షం సంప్రజాయతే ।
ప్రకృతిః కృష్ణవర్ణా తు రక్తశుక్లా విరాజతే ॥ ౧౨.౧౦౧ ॥
రక్తం చ హృదయం తస్యాః బహుపాదభుజాననా ।
ధ్యాతవ్యా తత్త్వబీజేన యదీచ్ఛేత్సిద్ధిమాత్మనః ॥ ౧౨.౧౦౨ ॥
సిద్ధశ్చైవ స్వతన్త్రశ్చ దివ్యదృష్టిశ్చ జాయేతే ।

షణ్మాసాభ్యాసయోగేన దివ్యా దృష్టిః ప్రవర్తతే ॥ ౧౨.౧౦౩ ॥
త్రైలోక్యే యత్ర్పవర్తేత ప్రత్యక్షం తస్య జాయతే ।
ఏష తే ప్రాకృతో యోగ ఉక్తః మోక్షకరః పరః ॥ ౧౨.౧౦౪ ॥
అతః పరం తు పురుషః పద్మమధ్యే వ్యవస్థితః ।
చిత్స్వరూపశ్చ సర్వేషు దేహమాపూర్య సంస్థితః ॥ ౧౨.౧౦౫ ॥
స జీవ ఇతి విఖ్యాతో యేన జీవతి తత్పరమ్ ।
నిర్గతేన మృతా యేన అచేతాః శీర్యతే తనుః ॥ ౧౨.౧౦౬ ॥
బధ్యతే ముచ్యతేఽసౌ వై సుఖదుఃఖాని వేత్తి చ ।
న తస్య రూపం వర్ణో వా ప్రమాణం దృశ్యతే క్వచిత్ ॥ ౧౨.౧౦౭ ॥
న శక్యః కథితుం వాపి సూక్ష్మశ్చానన్తవిగ్రహః ।
వాలాగ్రశతభాగస్య శతధా కల్పితస్య తు ॥ ౧౨.౧౦౮ ॥
తస్య సూక్ష్మతరో జీవః స చానన్త్యాయ కల్పతే ।
ఆదిత్యవర్ణం రుక్మాభమబ్బిన్దుమివ పుష్కరే ॥ ౧౨.౧౦౯ ॥
పశ్యన్తి తారకమివ యోగినో దివ్యచక్షుషా ।
రాగవిద్యాకలోపేతః కాలబద్ధో హి రూపవాన్ ॥ ౧౨.౧౧౦ ॥
శ్యామవర్ణేన విజ్ఞేయా స్థితా జీవస్య దేవతా ।
దక్షిణేన సితాఙ్గీ తు వామేనాసితరూపిణీ ॥ ౧౨.౧౧౧ ॥
తద్వర్ణాని చ వక్త్రాణి మణ్డలాని విశేషతః ।
కర్మబన్ధేన బధ్నాతి సుఖదుఃఖం ప్రయచ్ఛతి ॥ ౧౨.౧౧౨ ॥
నియతిం చ విజానీయాదనివార్యాం సురాసురైః ।
పూర్వబీజసహధ్యానా ద్విరూపేణ సమన్వితా ॥ ౧౨.౧౧౩ ॥
ధ్యానాత్సిద్ధిమవాప్నోతి నియతేశ్చ విముచ్యతే ।
త్రినేత్రం చ చతుర్వక్త్రం కృష్ణవర్ణం చతుర్భుజమ్ ॥ ౧౨.౧౧౪ ॥
సంహరన్తం దురాధర్షమనన్తం కాలమీశ్వరమ్ ।

స్వబీజధ్యానరూపజ్ఞః కాలేన నహి కల్యతే ॥ ౧౨.౧౧౫ ॥
చక్రవత్పరివర్తన్తే కాలధ్యానవివర్జితాః ।
ఏవం కాలం సదా ధ్యాయేద్ధ్యేయసిద్ధిశ్చ జాయతే ॥ ౧౨.౧౧౬ ॥
రాగం తు రక్తవర్ణం వై విద్యాం శ్యామాం సులోచనామ్ ।
సితవర్ణాం కలాం ధ్యాయేచ్చేతన్యోన్మీలినీం తు తామ్ ॥ ౧౨.౧౧౭ ॥
కృష్ణవర్ణా చ రక్తాక్షీ దీర్ఘదన్తా సులోచనా ।
కచోర్ధ్వపిఙ్గకేశీ చ స్థూలకాయా మహోదరీ ॥ ౧౨.౧౧౮ ॥
యా పాతయతి భూతాని బ్రహ్మాద్యాని పునః పునః ।
నిర్వైరపరిపన్థిత్వాన్మాయా గ్రన్థిర్దురుత్తరా ॥ ౧౨.౧౧౯ ॥
సాఙ్ఖ్యవేదపురాణజ్ఞా అన్యశాస్త్రవిదశ్చ యే ।
న తాం లఙ్ఘయితుం శక్తా యే చాన్యే మోక్షవాదినః ॥ ౧౨.౧౨౦ ॥
క్లిశ్యన్తి మాయయా భ్రాన్తా అమోక్షే మోక్షలిప్సయా ।
స్వబీజధ్యానయోగేన పూర్వధ్యానస్వరూపతః ॥ ౧౨.౧౨౧ ॥
దీక్షాసినా చ తాం ఛిత్త్వా విశన్తి శివమవ్యయమ్ ।
చతుర్వర్ణా భవేద్విద్యా సా వర్ణవ్యాపినీ స్మృతా ॥ ౧౨.౧౨౨ ॥
సితరక్తపీతకృష్ణా ధ్యాతవ్యా సుషిరాత్మికా ।
ఆకాశవాయుమారూఢా రూపయౌవనశాలినీ ॥ ౧౨.౧౨౩ ॥
స్వబీజేన తు సా ధ్యేయా తత్సిద్ధిశ్చైవ జాయతే ।
దివ్యా సిద్ధిరమోఘా తు సిద్ధవిద్యశ్చ జాయతే ॥ ౧౨.౧౨౪ ॥
వేద లోకాంస్తతః సర్వాన్ కామరూపీ స గచ్ఛతి ।
కుఙ్కుమాభం చ నారేశం త్రినేత్రం తు జటాధరమ్ ॥ ౧౨.౧౨౫ ॥
పూర్వాననమభిధ్యాయేత్వాయుభక్షస్య యత్ఫలమ్ ।
తత్పుణ్యఫలమాప్నోతి అశ్వమేధాయుతస్య చ ॥ ౧౨.౧౨౬ ॥
జగచ్చ వశమాయాతి క్రమతే సిద్ధిమేతి చ ।

షడ్భిర్మాసైరసన్దేహః దక్షిణం చ తథైవ హి ॥ ౧౨.౧౨౭ ॥
నీలామ్బుదప్రతీకాశం పిఙ్గభ్రూశ్మశ్రులోచనమ్ ।
భ్రుకుటీకరాలవక్త్రం చ కపాలాహి విభూషితమ్ ॥ ౧౨.౧౨౮ ॥
బహురూపజటాధారం దక్షిణం తస్య చిన్తయేత్ ।
సుఖదుఃఖవినాశాయ ఈతిజ్వరవినాశనమ్ ॥ ౧౨.౧౨౯ ॥
విషగ్రహాది సర్వం తు ధ్యానాన్నాశయతే క్షణాత్ ।
అగ్నివజ్జ్వలతే యోగీ జరామృత్యువివర్జితః ॥ ౧౨.౧౩౦ ॥
క్రమతే సర్వలోకాన్వై సిద్ధశ్చ సమతాం వ్రజేత్ ।
సితం త్రినయనం దేవి సాక్షసూత్రకమణ్డలు ॥ ౧౨.౧౩౧ ॥
పశ్చిమం వదనం ధ్యాయేద్దివ్యసిద్ధిప్రదాయకమ్ ।
హత్వా ప్రాణిసహస్రాణి పరదారశతాని చ ॥ ౧౨.౧౩౨ ॥
అలేపకో విశుద్ధాత్మా సిద్ధిం ప్రాప్య శివో భవేత్ ।
త్రినేత్రముత్తరం వక్త్రం రక్తోత్పలసమద్యుతి ॥ ౧౨.౧౩౩ ॥
ధ్యానాత్తస్య జగత్సర్వం వశమేతి న సంశయః ।
తపతే వర్షతే చైవ సృజతే సంహరత్యపి ॥ ౧౨.౧౩౪ ॥
ఈప్సితాం లభతే సిద్ధిం యోఽబ్దమేకం తు చిన్తయేత్ ।
సితమూర్ధ్వం సదా ధ్యాయేచ్ఛూలహస్తం జటాధరమ్ ॥ ౧౨.౧౩౫ ॥
వ్యాఘ్రచర్మపారీధానం సాక్షసూత్రకమణ్డలు ।
వీణాడమరుహస్తం చ నాగయజ్ఞోపవీతకమ్ ॥ ౧౨.౧౩౬ ॥
చన్ద్రమూర్ధోర్ధ్వలిఙ్గం చ ధ్యాయేన్నిత్యం మహేశ్వరమ్ ।
అనేనైవ తు దేహేన సర్వజ్ఞః కామరూపవాన్ ॥ ౧౨.౧౩౭ ॥
ఘణ్టానాదస్య వా ధ్యానాత్సిద్ధిః షాణ్మాసికీ భవేత్ ।
ఈప్సితా మర్త్యలోకే తు సిద్ధిస్తస్య ప్రజాయతే ॥ ౧౨.౧౩౮ ॥
లిఙ్గధ్యానం తు యః కుర్యాత్పూర్వబీజేన సంయుతమ్ ।

మాసేనైకేన పశ్యేత్స సూక్ష్మం లిఙ్గం తనూపరి ॥ ౧౨.౧౩౯ ॥

శుద్ధస్ఫటికసఙ్కాశం తద్దృష్ట్వా తు విముచ్యతే ।

సిద్ధిస్తు మానుషే లోకే షణ్మాసేన ప్రజాయతే ॥ ౧౨.౧౪౦ ॥

త్రైలోక్యదర్శనే బుద్ధిః ప్రత్యక్షా తస్య జాయతే ।

ఆక్రామేత్సర్వలోకాంశ్చ ఈశ్వరేణ సమో భవేత్ ॥ ౧౨.౧౪౧ ॥

సోమార్కౌ చక్షుషీ స్యాతాం చక్రే వై ధీ రథస్య తు ।

తన్మాత్రాణి హయాస్తస్య మనః సారథి చోదితః ॥ ౧౨.౧౪౨ ॥

అహంకారో భవేద్యోద్ధా గుణశ్చాస్య మహాధనుః ।

ఇన్ద్రియాణి శరాస్తస్య మృగో ధర్మః ప్రకీర్తితః ॥ ౧౨.౧౪౩ ॥

ఏవం స క్రీడతే యోగీ పరమాత్మని హృత్స్థితే ।

పుణ్యపాపైర్వర్తమాన ఇచ్ఛయా పరమేశ్వరి ॥ ౧౨.౧౪౪ ॥

నాహం కర్తా న మే బన్ధః సర్వమీశ్వరకారణమ్ ।

మత్వా చేశ్వరవిజ్ఞానం సర్వకర్మణి సన్త్యజేత్ ॥ ౧౨.౧౪౫ ॥

ధర్మాధర్మస్య కర్తృత్వే ప్రేరకో హృది సంస్థితః ।

తమహం శరణం ప్రాప్తో న మే బన్ధోఽస్తి కఋిత్కృతా ॥ ౧౨.౧౪౬ ॥

సదాశివోఽష్టభేదేన పూర్వబీజసమన్వితః ।

ధ్యేయః పూర్వోక్తరూపేణ తత్సిద్ధిఫలమిచ్ఛతా ॥ ౧౨.౧౪౭ ॥

నాదం వై వ్యాపకం ధ్యాయేదహోరాత్రాయనేషు చ ।

దక్షిణోత్తరసంక్రాన్త్యా విషువజ్జస్య మోక్షదః ॥ ౧౨.౧౪౮ ॥

వంశధ్వనిసమప్రఖ్యః శాన్తనాదస్తు స స్మృతః ।

సదాశివః స విజ్ఞేయః ధ్యానాత్సిద్ధిఫలం శృణు ॥ ౧౨.౧౪౯ ॥

మాసమాత్రేణ తేజస్వీ వాగీశస్తు ద్వితీయకే ।

తృతీయే పశ్యతే సిద్ధాన్ దివ్యదృష్టిశ్చతుర్థకే ॥ ౧౨.౧౫౦ ॥

సిద్ధిస్తు మానుషే లోకే వత్సరార్ధే న సంశయః ।

దివ్యాసిద్ధిస్తథాభ్దేన సాయుజ్యం తు ద్వితీయకే ॥ ౧౨.౧౫౧ ॥
షణ్ముఖీకరణం కృత్వా ధ్యాయేద్దేవం సదాశివమ్ ।
అఙ్గుష్ఠాభ్యాం శ్రుతీ నేత్రే తర్జనీమధ్యమాక్రమాత్ ॥ ౧౨.౧౫౨ ॥
శేషాభ్యాం వృణుయాద్ఘ్రాణే షణ్ముఖే కిల బద్ధధీః ।
దశధా వర్ణరూపేణ దృశ్యతే చ సదాశివః ॥ ౧౨.౧౫౩ ॥
సితం రక్తం చ పీతం చ కృష్ణం హరితపిఙ్గలమ్ ।
నీలం చిత్రకవర్ణం తు స్ఫటికాభం మనోరమమ్ ॥ ౧౨.౧౫౪ ॥
దృష్ట్వా సర్వాణి రూపాణి త్యజేత్తని విచక్షణః ।
ఏకమేవ తు గృహ్ణీయాదన్యే తు గుణరూపకాః ॥ ౧౨.౧౫౫ ॥
చన్ద్రమణ్డలసఙ్కాశం విద్యుత్పుఞ్జనిభేక్షణమ్ ।
తారకాచలితాకారం బిన్దుమేవం విలక్షయేత్ ॥ ౧౨.౧౫౬ ॥
నివృత్తిశ్చ ప్రతిష్ఠా చ విద్యా శాన్తిస్తథైవ చ ।
ఆభిః కలాభిః సంయుక్తో ధ్యాతవ్యో బిన్దురీశ్వరః ॥ ౧౨.౧౫౭ ॥
బిన్దుధ్యానం సమాఖ్యాతం శక్తిలక్షం నిబోధ మే ।
ఖం వీక్ష్య మీలితాక్షో యదుద్యద్భాస్కరసన్నిభమ్ ॥ ౧౨.౧౫౮ ॥
ఈక్షతే చ మహత్తేజః శక్తిః ప్రభ్వీతి సా స్మృతా ।
పీతా రక్తా తథా కృష్ణా స్ఫటికాభా మనోరమా ॥ ౧౨.౧౫౯ ॥
ద్రష్టవ్యా పారమా శక్తిః తాం దృష్ట్వా శివతాం వ్రజేత్ ।
వ్యాపినీం చ తతశ్చోర్ధ్వే పఞ్చరూపాం విచిన్తయేత్ ॥ ౧౨.౧౬౦ ॥
కారణైః స్వైః సమోపేతాం ధ్యాత్వా స్వచ్ఛన్దతాం వ్రజేత్ ।
సమనామున్మనాం చోక్తాం ధ్యాయేద్యుక్తేన చేతసా ॥ ౧౨.౧౬౧ ॥
ధ్యానాత్సిద్ధిమవాప్నోతి వ్యాపకః ప్రభురఖ్యయః ।
తతశ్చోర్ధ్వే శివః శాన్తః పూర్వం వై కథితో మయా ॥ ౧౨.౧౬౨ ॥
చక్షుషా యశ్చ దృశ్యేత వాచో వా యశ్చ గోచరః ।

మనశ్చిన్తయతే యాని బుద్ధిర్యాని వ్యవస్యతి ॥ ౧౨.౧౬౩ ॥
అహంకృతాని యాన్యేవ యచ్చ వేద్యతయా స్థితమ్ ।
యశ్చ నాస్తి స తత్రైవ త్వన్వేష్టవ్యః ప్రయత్నతః ॥ ౧౨.౧౬౪ ॥
యత్ర తత్ర స్థితో దేశే యత్ర తత్రాశ్రమే రతః ।
సుఖాసీనః సంయతాత్మా ఏకచిత్తః సమాహితః ॥ ౧౨.౧౬౫ ॥
స్వచ్ఛన్దం సమనుస్మృత్య అభావం భావయేత్సదా ।
భావనాత్తస్య తత్త్వస్య తత్సమశ్చైవ జాయతే ॥ ౧౨.౧౬౬ ॥
యే ధర్మాస్తస్య చాఖ్యాతాః పూర్వం తే వరవర్ణిని ।
తైస్తు ధర్మైః సమాయుక్తో యోగీ వై భవతి ప్రియే ॥ ౧౨.౧౬౭ ॥
స్వరూపరూపకధ్యానం తత్త్వానాం కథితం మయా ।
ఏవం జ్ఞాత్వా చ ధ్యాత్వా చ సిద్ధ్యతే ముచ్యతేఽపి చ ॥ ౧౨.౧౬౮ ॥

ఇతి స్వచ్ఛన్దతన్త్రే ద్వాదశః పటలః

శ్రీదేవ్యువాచ
సారం యదస్య తన్త్రస్య యాగం తు పరమేశ్వర ।
తమాఖ్యాహి సమాసేన సాధకానాం హితాయ వై ॥ ౧౩.౧ ॥
శ్రీభైరవ ఉవాచ
మూలబీజాక్షరం మన్త్రనాయకం పరమీశ్వరమ్ ।
ప్రణవాసనమారూఢమష్టవక్త్రైః సమన్వితమ్ ॥ ౧౩.౨ ॥
పూర్వోక్తద్రవ్యసంఘాతైః పూజయేత్పరమేశ్వరమ్ ।
స ఏవ హోమవిన్యాసః దీక్షా సైవ ప్రకీర్తితః ॥ ౧౩.౩ ॥
దశలక్షం జపేద్యస్తు ఏకచిత్తః సమాహితః ।
సముద్రగసరిత్తీరే సహాయైః పరివర్జితః ॥ ౧౩.౪ ॥

హోమయేన్నరమాంసస్య లక్షమేకం సగుగ్గులమ్ ।
జితేన్ద్రియైకచిత్తస్తు బ్రహ్మచర్యే వ్యవస్థితః ॥ ౧౩.౫ ॥
అసాధ్యం సాధయేద్దేవి నాత్ర కార్యా విచారణా ।
యాని కానీహ కర్మాణి చతుష్ప్రస్థితాని చ ॥ ౧౩.౬ ॥
అధమాన్యథ మధ్యాని హ్యుత్తమాని వరాననే ।
తాని సిద్ధ్యన్తి దేవేశి భైరవస్య వచో యథా ॥ ౧౩.౭ ॥
అథాతః సమ్ప్రవక్ష్యామి కారికాకోశముత్తమమ్ ।
యం జ్ఞాత్వా దేవదేవేశి విచరన్తీహ సాధకాః ॥ ౧౩.౮ ॥
అభిముఖఖడ్గని పాతితశూరశిరః శోషితం సమాదాయ ।*
రక్తాలక్తకలిఖితం సాధ్యతనౌ మన్త్రయుక్తమభిధానమ్ ॥ ౧౩.౯ ॥*
ప్రేతానలే సుతప్తం విధాయ నిశి యత్కృతే శతం జపతి ।*
అసురేన్ద్రచక్రవర్తినమసురేన్ద్రగురుం వా తమానయత్యనిలవేగాత్ ॥ ౧౩.౧౦ ॥*
ప్రేతాలక్తకలిఖితం నరశిరసి ప్రేతవహ్నిసన్తప్తమ్ ।*
యమలోకాదప్యచిరాదానయతి బలేన పూర్వవత్సాధ్యమ్ ॥ ౧౩.౧౧ ॥*
మృతనార్యా వామపదాదుద్బద్ధాయాస్తు పాంసులీం సమాదాయ ।*
రుధిరాలక్తకరోచనయా సాధ్యతనుం మన్త్రసంయుక్తామ్ ॥ ౧౩.౧౨ ॥*
ఖదిరానలే సుతప్తాం రాత్ర్యర్ధే సమ్ముఖో జపశతేన ।*
ఆనయతి శచీమహల్యామథవా దివసస్య శతభాగాత్ ॥ ౧౩.౧౩ ॥*
ఉద్బద్ధస్త్రీతనువామాఙ్ఘ్రేః పాంసులీం సమాదాయ ।*
ప్రేతాలక్తకనిజరుధిరరోచనాభిర్విలిఖ్య సాధ్యతనుమ్ ॥ ౧౩.౧౪ ॥*
ప్రేతానలే సుతప్తాం శతాభిజప్తాం స్వనామమన్త్రయుతామ్ ।*
కృత్వా యక్షసురాసురపన్నగనారీః సమానయత్యాశు ॥ ౧౩.౧౫ ॥*
నిజవామకరేఽలక్తకరోచనయా సాధ్యనామ పరిలిఖితమ్ ।*
మన్త్రవిదర్భితమేతజ్జపశతయుక్తం సుతాపితం రాత్రౌ ॥ ౧౩.౧౬ ॥*

ఖదిరానలే విధూమేఽసురగురుమప్యానయత్యనిలవేగాత్ ।*

సాధ్యమభిధానలిఖితం భూమితలే గైరికేణ రక్తేన ॥ ౧౩.౧౭ ॥*

గన్ధోద్వర్తితవామహస్తేన తు తత్త్వబీజయుక్తేన ।*

ఆక్రమ్య భూమిలిఖితం సాధ్యాభిముఖోఽర్ధరాత్రకాలే తు ॥ ౧౩.౧౮ ॥*

క్షితిపతిమపి సామాత్యం చానయతి నిమేషశతభాగాత్ ।*

నృకపాలమధ్యలిఖితం రోచనయా రక్తమిశ్రయా సాధ్యమ్ ॥ ౧౩.౧౯ ॥*

నామ చ తస్య లలాటే మన్త్రేణ విదర్భితం సమాలిఖ్య ।*

గన్ధోదకేన లిప్తం నృకపాలం వై ద్వితీయమాదాయ ॥ ౧౩.౨౦ ॥*

కృత్వా కపాలసమ్పుటమథ మృతసూత్రేణ వేష్టయేత్సమ్యక్ ।*

ఖదిరాఙ్గారసుతప్తం సిక్థకలిప్తం తు తత్పునః కృత్వా ॥ ౧౩.౨౧ ॥*

యావత్సిక్థకమేతత్కపాలలగ్నం విలీయతే తావత్ ।*

సురపతిమప్యాకర్షతి జపశతయోగాన్నిమేషమాత్రేణ ॥ ౧౩.౨౨ ॥*

భిత్తౌ గైరికలిఖితం మన్త్రార్ణవిదర్భితం తదభిధానమ్ ।*

సాధ్యాభిముఖో రాత్రౌ వామకరాక్రాన్తమథ జపన్ క్రుద్ధః ॥ ౧౩.౨౩ ॥*

క్రోఙ్కారాఙ్కుశయోగాదానయతి సురాసురాన్ క్షిప్రమ్ ।*

రణశస్త్రఘాతపతితం నరపిశితం త్రిమధుసంయుతం జుహుయాత్ ॥ ౧౩.౨౪ ॥*

విపరీతచక్రముద్రాం బద్ధ్వా సాధ్యం తు నిక్షిపేన్మధ్యే ।*

సమ్పీడితకరసమ్పుటవిహ్వలవక్త్రం కరాన్తరే ధ్యాత్వా ॥ ౧౩.౨౫ ॥*

ఆనయతి మహాపురుషం క్షితిపతిమపి దివసశతభాగాత్ ।*

శితశస్త్రపాతరహితధ్వజనరశీర్షం ప్రగృహ్య లక్షమయుతమ్ ॥ ౧౩.౨౬ ॥*

తత్ర త్రిరూపగదితం ధామ లిఖిత్వాభిపూజయేద్యస్తు ।*

తస్య హరిపవనకమలజధనదయమేన్ద్రాః ససిద్ధగన్ధర్వాః ॥ ౧౩.౨౭ ॥*

వివిధవరసిద్ధిజాతం విదధతి విచిత్రాస్తథాపరాః సిద్ధీః ।*

వ్యక్తావ్యక్తం తథా వ్యక్తమవ్యక్తం తు త్రిరూపకమ్ ॥ ౧౩.౨౮ ॥*

ధామచారాధయేత్సమ్యక్తత్ర యస్తు విచక్షణః ।
జాయతే త్రివిధా సిద్ధిర్గిరిరాజతనూద్భవే ॥ ౧౩.౨౯ ॥
సునిశ్చితమతేః సమ్యగ్గిరిరాజస్య తస్య వై ।
రక్తచన్దనధూలిం తు రాజికాం లవణం తథా ॥ ౧౩.౩౦ ॥
పాదధూలిం తు సాధ్యస్య ఏకీకృత్య తు పేషయేత్ ।
జపన్ స్వచ్ఛన్దదేవం తు నిర్మథ్నంశ్చ కరద్వయమ్ ॥ ౧౩.౩౧ ॥
చితాగ్నౌ జుహుయాచ్చూర్ణం చాణ్డాలాగ్నావథాపి వా ।
సాధ్యస్యాభిముఖో భూత్వా ప్రయోగమిమమాచరేత్ ॥ ౧౩.౩౨ ॥
శతమేకం జపేద్యావత్తావదాకర్షయేన్నృపమ్ ।
వశమాయాతి భూనాథ ఆత్మనా చ ధనేన చ ॥ ౧౩.౩౩ ॥
సిద్ధ ఏష ప్రయోగస్తు నాన్యథా తే వదామ్యహమ్ ।
తామేవ ధూలిం సంగృహ్య లోహచూర్ణవిమిశ్రితామ్ ॥ ౧౩.౩౪ ॥
శ్మశానచీరకే బద్ధ్వా సప్తజప్తాం చతుష్పథే ।
నిఖన్యాష్టాఙ్గులం భూమౌ రిపునామసమన్వితామ్ ॥ ౧౩.౩౫ ॥
నిక్షిపేద్యస్య నామ్నా తాం స క్షణాత్స్తమ్భితో భవేత్ ।
తామేవ ధూలిం సంగృహ్య పఞ్చకోన్మత్తసంయుతామ్ ॥ ౧౩.౩౬ ॥
బద్ధ్వా తాం ప్రేతవస్త్రేణ రిపునామసమన్వితామ్ ।
శతజప్తాం తు తాం కృత్వా శ్మశానే నిఖనేద్ధ్రుతమ్ ॥ ౧౩.౩౭ ॥
భవత్యున్మత్తకః సాధ్య ఉద్ధృతాయాం తు ముచ్యతే ।
ఉద్ధృతం వస్త్రమాదాయ క్షీరేణ పరిశోధయేత్ ॥ ౧౩.౩౮ ॥
ప్రత్యానయనమేతద్ధి సిద్ధమేవ న సంశయః ।
అథ రక్తాశ్వమారస్య కుసుమాని సమాహరేత్ ॥ ౧౩.౩౯ ॥
శతమష్టోత్తరం తేషాం శతజప్తం తు కారయేత్ ।
సకృజ్జప్తేన పుష్పేణ లిఙ్గమూర్ధని తాడయేత్ ॥ ౧౩.౪౦ ॥

ఏవం దినే దినే కుర్యాద్దశాహం సుసమాహితః ।
తతస్త్వేకాదశైతాని సంగృహ్య కుసుమాని తు ॥ ౧౩.౪౧ ॥
మహానదీం తతో గత్వా తత్రైకైకం ప్రవాహయేత్ ।
ఆనుపూర్వ్యేణ సర్వాణి సకృజ్జప్త్వా తు మన్త్రవిత్ ॥ ౧౩.౪౨ ॥
యత్తేషాం పశ్చిమం పుష్పం ప్రతిస్రోతః ప్రయాతి హి ।
తద్గృహీత్వామ్బుసమ్మిశ్రం దన్తైరస్పృష్టమాపిబేత్ ॥ ౧౩.౪౩ ॥
తతోఽశ్వమారకుసుమం రక్తం వై శతమన్త్రితమ్ ।
తర్జన్యగ్రే తు తత్కృత్వా అఙ్గుష్ఠేనాక్రమేద్బుధః ॥ ౧౩.౪౪ ॥
భ్రామయేత్సవ్యతః పుష్పం యస్య నామ్నా తు మన్త్రవిత్ ।
స్వచ్ఛన్దం జపమానస్తు తమాకర్షయతే ద్రుతమ్ ।
అపసవ్యం భ్రామయిత్వా పునస్తస్య విసర్జనమ్ ॥ ౧౩.౪౫ ॥

ఇతి స్వచ్ఛన్దతన్త్రే త్రయోదశః పటలః

శ్రీభైరవ ఉవాచ
ముద్రాణం లక్షణం వక్ష్యే అస్మింస్తన్త్రే యథాస్థితమ్ ।
ఉత్తానమఞ్జలిం కృత్వా కపాలం పరికీర్తితమ్ ॥ ౧౪.౧ ॥
తిర్యక్కృత్వా కరం వామం కనిష్ఠాద్యఙ్గులిత్రయమ్ ।
అఙ్గుష్ఠేనాక్రమేద్దేవి ఋజ్వీం కృత్వా ప్రదేశినీమ్ ॥ ౧౪.౨ ॥
పరాఙ్ముఖం కరం కృత్వా స్కన్దదేశే నివేశయేత్ ।
ఖట్వాఙ్గం కీర్తితం హ్యేతత్ఖడ్గముద్రాం నిబోధ మే ॥ ౧౪.౩ ॥
అఙ్గుష్ఠేనాక్రమేద్దేవి సకనిష్ఠామనామికామ్ ।

మధ్యమాం తర్జనీం చోర్ధ్వం ఖడ్గముద్రా ప్రకీర్తితా ॥ ౧౪.౪ ॥
ముష్టిం బద్ధ్వా కనిష్ఠాం చ ప్రసార్యేత వరాననే ।
ఆత్మనః సమ్ముఖం కృత్వా స్పరస్తే కథితో మయా ॥ ౧౪.౫ ॥
ముష్టిం బద్ధ్వా తు దేవేశి తర్జన్యూర్ధ్వం తు కుఞ్చయేత్ ।
అఙ్కుశః కథితో హ్యేష పాశముద్రాం నిబోధ మే ॥ ౧౪.౬ ॥
తర్జనీం వర్తులాం కృత్వా మూలేఽఙ్గుష్ఠస్య యోజయేత్ ।
పాశస్తు కథితో హ్యేష దుష్టజాలనిబన్ధకః ॥ ౧౪.౭ ॥
ముష్టిం బద్ధ్వా వరారోహే సమ్ప్రసార్య ప్రదేశినీమ్ ।
నారాచస్తు సమాఖ్యాతః సమాసాత్తవ భైరవి ॥ ౧౪.౮ ॥
ముష్టిం బద్ధ్వా ప్రసార్యేత తర్జన్యఙ్గుష్ఠకం ప్రియే ।
అగ్రే నికుఞ్చయేత్కిఞ్చిత్పినాకం పరికీర్తితమ్ ॥ ౧౪.౯ ॥
అగ్రప్రసారితో హస్తః శ్లిష్టశాఖో వరాననే ।
పరాఙ్ముఖం తు తం కృత్వా త్వభయః పరికీర్తితః ॥ ౧౪.౧౦ ॥
వామం భుజం ప్రసార్యైవ జానూపరి నివేశయేత్ ।
ప్రసృతం దర్శయేద్దేవి వరః సర్వార్థసాధకః ॥ ౧౪.౧౧ ॥
ఘణ్టాకారం కరం వామం కృత్వా చైవ త్వధోముఖమ్ ।
దక్షహస్తస్య తర్జన్యా ఘృషేద్ఘణ్టా ప్రకీర్తితా ॥ ౧౪.౧౨ ॥
కనిష్ఠికాం సమాక్రామేదఙ్గుష్ఠేన సమాహితః ।
ప్రసార్య చాఙ్గులీస్తిస్రస్త్రిశూలం పరికీర్తితమ్ ॥ ౧౪.౧౩ ॥
దణ్డో వై ముష్టిబన్ధేన వజ్రముద్రం నిబోధ మే ।
వామహస్తమధః కృత్వా ఉత్తానం తు సమాహితః ॥ ౧౪.౧౪ ॥
దక్షం చాధోముఖం కృత్వా త్వఙ్గుష్ఠం చ కనిష్ఠికామ్ ।
ఉభయోరపి సఙ్ఘృష్య వజ్రముద్రాం ప్రదర్శయేత్ ॥ ౧౪.౧౫ ॥
డమరుం ముష్టిబన్ధేన దక్షహస్తస్య సువ్రతే ।

సుషిరేణ సమాయుక్తం దర్శయేత్తు వరాననే ॥ ౧౪.౧౬ ॥
ముద్గరం తు ప్రవక్ష్యామి హస్తౌ ద్వౌ సమ్ప్రసారయేత్ ।
ముద్గరః కథితో హ్యేష వల్లకీం చ నిబోధ మే ॥ ౧౪.౧౭ ॥
హస్తౌ ప్రసారయేద్దేవి ఉత్తానౌ తు సమాహితః ।
అనామే కుఞ్చయిత్వా తు వీణాముద్రా ప్రకీర్తితా ॥ ౧౪.౧౮ ॥
ప్రసారయేదఙ్గులీస్తు కనిష్ఠానామమధ్యమాః ।
అఙ్గుష్ఠేనాక్రమేదాద్యాం పరశుః సముదాహృతాః ॥ ౧౪.౧౯ ॥
ఏతా ముద్రా మహాదేవి భైరవస్య ప్రదర్శయేత్ ।
ఆవాహనే నిరోధే చ తథా చైవ విసర్జనే ॥ ౧౪.౨౦ ॥
కపాలం చైవ ఖట్వాఙ్గమనుక్తేషు ప్రదర్శయేత్ ।
కపాలం ధవలం జ్ఞేయం ఖట్వాఙ్గం చ తథైవ హి ॥ ౧౪.౨౧ ॥
త్రిశూలం చైవ నారాచం ఖడ్గో నీలోత్పలప్రభః ।
స్పరం రక్తం పినాకం చ కృష్ణం సమ్పరికీర్తితమ్ ॥ ౧౪.౨౨ ॥
ఘణ్టా హేమప్రభా జ్ఞేయాఙ్కుశో మరకతప్రభః ।
పాశో భిన్నాఞ్జననిభః స్ఫటికాభోఽభయః స్మృతః ॥ ౧౪.౨౩ ॥
వరశ్చిత్తప్రసాదేన ధ్యాతవ్యో వరవర్ణిని ।
డమరుం హేమసఙ్కాశం వీణాం చైతత్సమప్రభామ్ ॥ ౧౪.౨౪ ॥
దణ్డం రక్తం విజానీయాద్వజ్రం పీతం విచిన్తయేత్ ।
రాజావర్తనిభో దేవి ముద్గరః పరశుస్తథా ॥ ౧౪.౨౫ ॥
ముద్రాపీఠం సమాఖ్యాతం చతుర్వర్గఫలోదయమ్ ।
ప్రణవాసనమారూఢా ఓంకారాద్యా వరాననే ॥ ౧౪.౨౬ ॥
స్వనామకృతవిన్యాసా నమస్కారావసానికాః ।
సాధయన్తి మహాదేవి ఫలాని వివిధాని తు ॥ ౧౪.౨౭ ॥
నిర్విఘ్నకరణం ఖ్యాతం ముద్రాణాం లక్షణం ప్రియే ।

వేదితవ్యం ప్రయత్నేన సాధితవ్యం మహాత్మనా ॥ ౧౪.౨౮ ॥

ఇతి స్వచ్ఛన్దతన్త్రే చతుర్దశః పటలః

శ్రీభైరవ ఉవాచ
జపధ్యానాదియుక్తస్య చర్యావ్రతధరస్య చ ।
ఛుమ్మకాః సమ్ప్రవక్ష్యామి సాధకస్య వరాననే ॥ ౧౫.౧ ॥
భైరవస్తు స్మృతో ధామ సర్వదస్తు గురుః స్మృతః ।
సాధకస్తు గిరిర్జ్ఞేయః పుత్రకో విమలః స్మృతః ॥ ౧౫.౨ ॥
సమయీ కాన్తదేహస్తు భగిన్యో బలదర్పితాః ।
మద్యం తు హర్షణం జ్ఞేయం ముదితా తు సురా స్మృతా ॥ ౧౫.3 ॥
మత్స్యా జలచరా జ్ఞేయా మాంసం చ బలవర్ధనమ్ ।
జాతం ప్రరూఢమిత్యాహుర్మృతం చైవ పరాఙ్ముఖమ్ ॥ ౧౫.౪ ॥
రక్తం త్వమృతమిత్యాహుః పద్మనాలోఽన్త్రసఞ్చయః ।
శుక్రం చన్ద్రః సమాఖ్యాతః స్నాయుః సూత్రం ప్రకీర్తితమ్ ॥ ౧౫.౫ ॥
శ్మశానం డామరం జ్ఞేయం రాక్షసస్తు భయఙ్కరః ।
పిశాచో రోమజననః రుహా జ్ఞేయా రజస్వలా ॥ ౧౫.౬ ॥
రాత్రిం వై చ్ఛాదికాం విద్ధి ప్రకాశశ్చ దినం భవేత్ ।
నయనే చఞ్చలే జ్ఞేయే జిహ్వాం సంగ్రాహికాం విదుః ॥ ౧౫.౭ ॥
కరౌ ధనకరౌ జ్ఞేయౌ పాదౌ సహచరౌ విదుః ।
లిఙ్గం సన్తోషజననం భగః ప్రీతివివర్ధనః ॥ ౧౫.౮ ॥
శస్త్రం విభాగజననం కర్తరీ కార్యసాధికా ।
దూతీ సంవాహికా జ్ఞేయా ధూపో హ్లాదన ఉచ్యతే ॥ ౧౫.౯ ॥

గన్ధః సన్తోషజననో రాజానో ధారకాః స్మృతాః ।
పశుర్విబోధకో జ్ఞేయశ్చరుకః సార్వకామికః ॥ ౧౫.౧౦ ॥
అన్నం సాధనమిత్యుక్తం వసా మణ్డమిహోచ్యతే ।
దిశాం ముఖం తు శ్రవణం త్వక్చ సంవేదనీ స్మృతా ॥ ౧౫.౧౧ ॥
ఘ్రాణం సుస్థితమిత్యుక్తం ముఖం తు ప్రవిచారకమ్ ।
పశు ప్రచారో విజ్ఞేయః మాతా ధాత్రీతి కథ్యతే ॥ ౧౫.౧౨ ॥
పితరం సృష్టికర్తారం భ్రాతరం పాలకం విదుః ।
భగినీ శుభకరీ జ్ఞేయా సఖీ సర్వార్థసాధికా ॥ ౧౫.౧౩ ॥
మిత్రం గుణానాం జననం గుణనాశం రిపుం విదుః ।
ఛిత్స్వజౌ కీర్తితో దేవి దృష్టిశ్చక్షుః ప్రకీర్తితమ్ ॥ ౧౫.౧౪ ॥
దశనాః ఖణ్డకా జ్ఞేయా ఆధార ఉదరం స్మృతమ్ ।
హృదయం గుహ్యమిత్యుక్తం కఠినం త్వస్థి విద్ధి హి ॥ ౧౫.౧౫ ॥
మేదో వసాం విజానీయాత్మజ్జా పుష్టికరః స్మృతః ।
విష్ఠాం విదూషికాం విద్ధి మూత్రం స్నావ ఇహోచ్యతే ॥ ౧౫.౧౬ ॥
కాలేయకం తు కుసుమం ధూమం ధృతికరం విదుః ।
మేలకం చైవ సఙ్ఘాతః పుత్రః సోద్ద్యోతకః స్మృతః ॥ ౧౫.౧౭ ॥
దుహితా హ్లాదికా జ్ఞేయా క్షుబ్ధం వై చలితం విదుః ।
దూషకో జార ఇత్యుక్తః పీతం వన్దితమేవ చ ॥ ౧౫.౧౮ ॥
భక్షితం ప్రాప్తమిత్యాహుశ్చర్దితం వికృతీకృతమ్ ।
దూషితం కర్షితం జ్ఞేయం సమ్మతం సమయం విదుః ॥ ౧౫.౧౯ ॥
మహల్లో రక్షకో జ్ఞేయశ్ఛగలస్తు కనిష్ఠకః ।
వినయో దేహకర్మ స్యాత్సాధనం తు జపః స్మృతః ॥ ౧౫.౨౦ ॥
హోమితం సిద్ధిజననం విభాగో రోచకః స్మృతః ।
కదమ్బం వృన్దమిత్యాహుర్విరలోఽశ్లిష్ట ఉచ్యతే ॥ ౧౫.౨౧ ॥

విమలః శిష్య ఇత్యుక్త ఇచ్చా చాజ్ఞా ప్రకీర్తితా ।
దేవతాదర్శనం యత్తల్లబ్దం శస్త్రహతం విదుః ॥ ౧౫.౨౨ ॥
నిశాచరో బిడాలః స్యాత్నఖినశ్చ విదారకాః ।
ఆనీతం సారితం జ్ఞేయం రక్షితం పిహితం తథా ॥ ౧౫.౨౩ ॥
శిఖాం సంస్పృశతే యా తు సా తు శక్తిం వినిర్దిశేత్ ।
శిరః ప్రదర్శయేద్యా తు సా చ బిన్దుం వినిర్దిశేత్ ॥ ౧౫.౨౪ ॥
లలాటం దర్శయేద్యా తు ఈశ్వరం సా వినిర్దిశేత్ ।
తాలుకం దర్శయేద్యా తు తయా రుద్రః ప్రకీర్తితః ॥ ౧౫.౨౫ ॥
జిహ్వాం ప్రదర్శయేద్యా తు విద్యాం సాథ వినిర్దిశేత్ ।
సప్త కోటయస్తు మన్త్రాణాం తస్యా జ్ఞేయాస్తు సువ్రతే ॥ ౧౫.౨౬ ॥
ఘణ్టికాం దర్శయేద్యా తు తస్యానన్తః ప్రదర్శితః ।
కణ్ఠం తు సంస్పృశేయా సా కాలతత్త్వం వినిర్దిశేత్ ॥ ౧౫.౨౭ ॥
హృత్పద్మం దర్శయేద్యా తు పురుషం సా వినిర్దిశేత్ ।
నాభిం ప్రదర్శయేద్యా తు ప్రకృతిం సా వినిర్దిశేత్ ॥ ౧౫.౨౮ ॥
తస్యాధస్తాద్బుద్ధితత్త్వం యది స్యాద్దర్శనం ప్రియే ।
యదా గుహ్యం స్పృశేద్దేవి అహంకారోఽధిదైవతమ్ ॥ ౧౫.౨౯ ॥
కటిం సన్దర్శయేద్యా తు వ్యోమ తత్రాధిదైవతమ్ ।
ఊరుకౌ దర్శయేద్దేవి పవనం సా వినిర్దిశేత్ ॥ ౧౫.౩౦ ॥
జానునీ దర్శయేద్యా తు తయా తేజః ప్రకీర్తితమ్ ।
జఙ్ఘే ప్రదర్శయేద్యా తు వరుణం సా వినిర్దిశేత్ ॥ ౧౫.౩౧ ॥
శరీరం దర్శయేద్దేవి సర్వవేదమయం ప్రియే ।
పూజాగ్ని జపయుక్తస్య ధ్యానయుక్తస్య మన్త్రిణః ॥ ౧౫.౩౨ ॥
సమయాచారయుక్తస్య కాలాంశకవిదః ప్రియే ।
క్రియోపేతస్య దేవేశి యోగిన్యస్తు వరప్రదాః ॥ ౧౫.౩౩ ॥

దర్శయన్తి మహాధ్వానం నానాభోగసమన్వితమ్ ।
గిరిరాజస్య దేవేశి యం గత్వా ఫలమశ్నుతే ॥ ౧౫.౩౪ ॥
భైరవేణ సమాజ్ఞప్తాః శక్తయస్తు వరాననే ।
అన్యాశ్చ సిద్ధీర్ద్విధా అధమా మధ్యమోత్తమాః ॥ ౧౫.౩౫ ॥
అన్యతన్త్రసముత్థాశ్చ సాధయన్తి న సంశయః ।
ఏవం సంక్షేపతః ప్రోక్తం మేలకం తు వరాననే ॥ ౧౫.౩౬ ॥
సతతాభ్యాసయోగేన దదతే చరుకం స్వకమ్ ।
యస్య సమ్ప్రాశనాద్దేవి వీరేశసదృశో భవేత్ ॥ ౧౫.౩౭ ॥
తస్మాద్ధ్యానార్చనే హోమం జపం చ వరవర్ణిని ।
కుర్వన్తి భావితాత్మానస్తతః సిద్ధ్యన్తి మన్త్రిణః ॥ ౧౫.౩౮ ॥

ఇతి స్వచ్ఛన్దతన్త్రే పఞ్చదశః పటలః